

Spis treści

PARLAMENT EUROPEJSKI

SESJA 2017–2018

Posiedzenia od 11 do 14 września 2017 r.

Protokoły posiedzeń zostały opublikowane w Dz.U. C 89 z 8.3.2018.

TEKSTY PRZYJĘTE

I Rezolucje, zalecenia i opinie

REZOLUCJE

Parlament Europejski

Wtorek, 12 września 2017 r.

2018/C 337/01	Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 12 września 2017 r. w sprawie wdrożenia dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/52/WE z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie niektórych aspektów mediacji w sprawach cywilnych i handlowych (dyrektywa w sprawie mediacji) (2016/2066(INI))	2
2018/C 337/02	Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 12 września 2017 r. w sprawie funkcjonowania franczyzy w branży detalicznej (2016/2244(INI))	6
2018/C 337/03	Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 12 września 2017 r. w sprawie strategii kosmicznej dla Europy (2016/2325(INI))	11
2018/C 337/04	Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 12 września 2017 r. w sprawie dalszego kształcenia i kształcenia na odległość na poziomie akademickim w ramach europejskiej strategii dotyczącej kształcenia przez całe życie (2016/2142(INI))	20
2018/C 337/05	Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 12 września 2017 r. w sprawie polowań na wieloryby w Norwegii (2017/2712(RSP))	30
2018/C 337/06	Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 12 września 2017 r. w sprawie wpływu międzynarodowych i unijnych politycznych strategii handlowych na globalne łańcuchy wartości (2016/2301(INI))	33

Środa, 13 września 2017 r.

2018/C 337/07	Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 13 września 2017 r. w sprawie stosunków politycznych UE z Indiami (2017/2025(INI))	48
2018/C 337/08	Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 13 września 2017 r. w sprawie projektu decyzji wykonawczej Komisji zezwalającej na wprowadzenie do obrotu produktów zawierających genetycznie zmodyfikowaną soję DAS-68416-4, składających się z niej lub z niej wyprodukowanych, na mocy rozporządzenia (WE) nr 1829/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie genetycznie zmodyfikowanej żywności i paszy (D051451 – 2017/2780(RSP))	54
2018/C 337/09	Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 13 września 2017 r. w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia wykonawczego Komisji zmieniającego rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2016/6 w odniesieniu do paszy i żywności objętych specjalnymi warunkami regulującymi przywóz paszy i żywności pochodzących lub wysyłanych z Japonii w następstwie wypadku w elektrowni jądrowej Fukushima (D051561/01 – 2017/2837(RSP))	59
2018/C 337/10	Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 13 września 2017 r. w sprawie wywozu broni: wdrażanie wspólnego stanowiska 2008/944/WPZiB (2017/2029(INI))	63
2018/C 337/11	Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 13 września 2017 r. w sprawie stosunków politycznych UE z Ameryką Łacińską (2017/2027(INI))	71
2018/C 337/12	Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 13 września 2017 r. w sprawie korupcji i praw człowieka w krajach trzecich (2017/2028(INI))	82

Czwartek, 14 września 2017 r.

2018/C 337/13	Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 14 września 2017 r. w sprawie Kambodży, w szczególności sprawy Kema Sokhy (2017/2829(RSP))	99
2018/C 337/14	Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 14 września 2017 r. w sprawie Gabonu: represje wobec opozycji (2017/2830(RSP))	102
2018/C 337/15	Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 14 września 2017 r. w sprawie Laosu, w szczególności przypadków Somphone Phimmason'e'a, Lod Thammavong i Soukane Chaithada (2017/2831(RSP))	106
2018/C 337/16	Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 14 września 2017 r. w sprawie Mjanmy, ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji Rohindżów (2017/2838(RSP))	109
2018/C 337/17	Zalecenie Parlamentu Europejskiego z dnia 14 września 2017 r. dla Rady, Komisji i Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych dotyczącego negocjacji w sprawie modernizacji filara handlowego w układzie o stowarzyszeniu UE–Chile (2017/2057(INI))	113
2018/C 337/18	Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 14 września 2017 r. w sprawie rozliczalności, przejrzystości i rzetelności w instytucjach UE (2015/2041(INI))	120
2018/C 337/19	Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 14 września 2017 r. w sprawie przyszłości programu Erasmus+ (2017/2740(RSP))	131
2018/C 337/20	Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 14 września 2017 r. w sprawie nowego europejskiego programu na rzecz umiejętności (2017/2002(INI))	135

II Komunikaty

KOMUNIKATY INSTYTUCJI, ORGANÓW I JEDNOSTEK ORGANIZACYJNYCH UNII EUROPEJSKIEJ

Parlament Europejski

Wtorek, 12 września 2017 r.

2018/C 337/21	Decyzja Parlamentu Europejskiego z dnia 12 września 2017 r. w sprawie wniosku o uchylenie immunitetu Marie-Christine Boutonnet (2017/2063(IMM))	154
---------------	---	-----

III Akty przygotowawcze

PARLAMENT EUROPEJSKI

Wtorek, 12 września 2017 r.

2018/C 337/22	Decyzja Parlamentu Europejskiego z dnia 12 września 2017 r. w sprawie propozycji mianowania Simona Busuttilla na członka komitetu ustanowionego na podstawie art. 255 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (2017/2132(INS))	157
2018/C 337/23	Rezolucja ustawodawcza Parlamentu Europejskiego z dnia 12 września 2017 r. w sprawie projektu decyzji Rady w sprawie zawarcia Umowy między Unią Europejską a Islandią w sprawie ochrony oznaczeń geograficznych produktów rolnych i środków spożywczych (11782/2016 – C8-0123/2017–2016/0252(NLE))	158
2018/C 337/24	Rezolucja ustawodawcza Parlamentu Europejskiego z dnia 12 września 2017 r. w sprawie projektu decyzji Rady w sprawie zawarcia Porozumienia w formie wymiany listów między Unią Europejską a Islandią w sprawie dodatkowych preferencji w handlu produktami rolnymi (12146/2016 – C8-0129/2017 – 2016/0293(NLE))	159
2018/C 337/25	P8_TA(2017)0325 Uchylenie przestarzałych rozporządzeń w zakresie sektora żeglugi śródlądowej i sektora transportu drogowego towarów ***I Rezolucja ustawodawcza Parlamentu Europejskiego z dnia 12 września 2017 r. w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady uchylającego rozporządzenie Rady (EWG) nr 1101/89 oraz rozporządzenia (WE) nr 2888/2000 i (WE) nr 685/2001 (COM(2016)0745 – C8-0501/2016 – 2016/0368(COD)) P8_TC1-COD(2016)0368 Stanowisko Parlamentu Europejskiego przyjęte w pierwszym czytaniu w dniu 12 września 2017 r. w celu przyjęcia rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/... uchylającego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 2888/2000 i (WE) nr 685/2001 oraz rozporządzenie Rady (EWG) nr 1101/89	160
2018/C 337/26	P8_TA(2017)0326 Propagowanie łączności internetowej w społecznościach lokalnych ***I Rezolucja ustawodawcza Parlamentu Europejskiego z dnia 12 września 2017 r. w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego rozporządzenia (UE) nr 1316/2013 i (UE) nr 283/2014 w odniesieniu do propagowania łączności internetowej w społecznościach lokalnych (COM(2016)0589 – C8-0378/2016 – 2016/0287(COD)) P8_TC1-COD(2016)0287 Stanowisko Parlamentu Europejskiego przyjęte w pierwszym czytaniu w dniu 12 września 2017 r. w celu przyjęcia rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/... zmieniającego rozporządzenia (UE) nr 1316/2013 i (UE) nr 283/2014 w odniesieniu do propagowania łączności internetowej w społecznościach lokalnych	161

2018/C 337/27	P8_TA(2017)0327 Środki zapewnijące bezpieczeństwo dostaw gazu ziemnego ***I Rezolucja ustawodawcza Parlamentu Europejskiego z dnia 12 września 2017 r. w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady dotyczącego środków zapewniających bezpieczeństwo dostaw gazu ziemnego i uchylającego rozporządzenie (UE) nr 994/2010 (COM(2016)0052 – C8-0035/2016 – 2016/0030(COD)) P8_TC1-COD(2016)0030 Stanowisko Parlamentu Europejskiego przyjęte w pierwszym czytaniu w dniu 12 września 2017 r. w celu przyjęcia rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/... dotyczącego środków zapewniających bezpieczeństwo dostaw gazu ziemnego i uchylające rozporządzenie (UE) nr 994/2010	164
2018/C 337/28	Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 12 września 2017 r. w sprawie wniosku dotyczącego decyzji Rady w sprawie zawarcia, w imieniu Unii Europejskiej, Konwencji Rady Europy o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej (COM(2016)0109 – 2016/0062(NLE)) .	167
Środa, 13 września 2017 r.		
2018/C 337/29	Decyzja Parlamentu Europejskiego w sprawie niewyrażania sprzeciwu wobec rozporządzenia delegowanego Komisji z dnia 12 czerwca 2017 r. zmieniającego rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 508/2014 w odniesieniu do dystrybucji środków finansowych w ramach zarządzania bezpośredniego pomiędzy celami zintegrowanej polityki morskiej i wspólnej polityki rybołówstwa (C(2017)03881 – 2017/2743(DEA))	176
2018/C 337/30	Rezolucja ustawodawcza Parlamentu Europejskiego z dnia 13 września 2017 r. w sprawie projektu decyzji Rady w sprawie zawarcia, w imieniu Unii, Wielostronnej umowy między Wspólnotą Europejską i jej państwami członkowskimi, Republiką Albanii, Bośnią i Hercegowiną, Republiką Bułgarii, Republiką Chorwacji, byłą jugosłowiańską republiką Macedonii, Republiką Islandii, Republiką Czarnogóry, Królestwem Norwegii, Rumunią, Republiką Serbii i Misją Tymczasowej Administracji Organizacji Narodów Zjednoczonych w Kosowie w sprawie ustanowienia Wspólnego Europejskiego Obszaru Lotniczego (WEOL) (15654/2016 – C8-0098/2017 – 2006/0036(NLE))	177
2018/C 337/31	Rezolucja ustawodawcza Parlamentu Europejskiego z dnia 13 września 2017 r. w sprawie projektu decyzji wykonawczej Rady w sprawie poddania N-(1-fenetylo)piperydyn-4-ylo)-N-fenylakrylamidu (akrylofentanylu) środkiem kontroli (08858/2017 – C8-0179/2017 – 2017/0073(NLE))	178
2018/C 337/32	Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 13 września 2017 r. w sprawie wniosku dotyczącego decyzji Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie uruchomienia Funduszu Solidarności Unii Europejskiej w celu udzielenia pomocy Włochom (COM(2017)0540 – C8-0199/2017 – 2017/2101(BUD))	179
2018/C 337/33	Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 13 września 2017 r. w sprawie stanowiska Rady dotyczącego projektu budżetu korygującego Unii Europejskiej nr 4/2017 na rok budżetowy 2017, towarzyszącego wnioskowi w sprawie uruchomienia Funduszu Solidarności Unii Europejskiej w celu udzielenia pomocy Włochom (11813/2017 – C8-0304/2017 – 2017/2109(BUD))	181
2018/C 337/34	Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 13 września 2017 r. w sprawie wniosku dotyczącego decyzji Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie uruchomienia Europejskiego Funduszu Dostosowania do Globalizacji (wniosek złożony przez Finlandię – EGF/2017/002 FI Microsoft 2) (COM(2017)0322 – C8-0193/2017 – 2017/2098(BUD))	183

2018/C 337/35	Poprawki przyjęte przez Parlament Europejski w dniu 13 września 2017 r. w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego dyrektywę 2003/87/WE w celu kontynuowania obecnego ograniczenia zakresu działalności lotniczej i przygotowania do wdrożenia globalnego środka rynkowego od 2021 r. (COM(2017)0054 – C8-0028/2017 – 2017/0017(COD))	187
2018/C 337/36	Poprawki przyjęte przez Parlament Europejski w dniu 13 września 2017 r. w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie włączenia emisji i pochłaniania gazów cieplarnianych pochodzących z działalności związanej z użytkowaniem gruntów, zmianą użytkowania gruntów i leśnictwem do ram polityki klimatyczno-energetycznej do roku 2030 i zmieniającego rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 525/2013 w sprawie mechanizmu monitorowania i sprawozdawczości w zakresie emisji gazów cieplarnianych oraz zgłaszania innych informacji mających znaczenie dla zmiany klimatu (COM(2016)0479 – C8-0330/2016 – 2016/0230(COD))	206
2018/C 337/37	<p>P8_TA(2017)0340</p> <p>Jednolity wzór dokumentów pobytowych dla obywateli państw trzecich ***I</p> <p>Rezolucja ustawodawcza Parlamentu Europejskiego z dnia 13 września 2017 r. w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1030/2002 ustanawiające jednolity wzór dokumentów pobytowych dla obywateli państw trzecich (COM(2016)0434 – C8-0247/2016 – 2016/0198(COD))</p> <p>P8_TC1-COD(2016)0198</p> <p>Stanowisko Parlamentu Europejskiego przyjęte w pierwszym czytaniu w dniu 13 września 2017 r. w celu przyjęcia rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/... zmieniającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1030/2002 ustanawiające jednolity wzór dokumentów pobytowych dla obywateli państw trzecich</p>	237
2018/C 337/38	Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 13 września 2017 r. w sprawie stanowiska Rady dotyczącego projektu budżetu korygującego nr 3/2017 Unii Europejskiej na rok budżetowy 2017 zwiększającego zasoby budżetowe Inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych w celu obniżenia bezrobocia wśród młodzieży w całej Unii Europejskiej oraz aktualizującego plany zatrudnienia agencji zdecentralizowanej ACER i wspólnego przedsięwzięcia SESAR2 (11812/2017– C8-0303/2017 – 2017/2078(BUD))	238
Czwartek, 14 września 2017 r.		
2018/C 337/39	Poprawki Parlamentu Europejskiego przyjęte w dniu 14 września 2017 r. w sprawie wniosku dotyczącego dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie zbliżenia przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych państw członkowskich w odniesieniu do wymogów dostępności produktów i usług (COM(2015)0615 – C8-0387/2015 – 2015/0278(COD))	240
2018/C 337/40	Rezolucja ustawodawcza Parlamentu Europejskiego z dnia 14 września 2017 r. w sprawie projektu decyzji Rady w sprawie zawarcia Umowy między Unią Europejską a Republiką Chile w sprawie handlu produktami ekologicznymi (05530/2017 – C8-0144/2017 – 2016/0383(NLE))	341
2018/C 337/41	Rezolucja ustawodawcza Parlamentu Europejskiego z dnia 14 września 2017 r. w sprawie projektu decyzji Rady w sprawie zawarcia w imieniu Unii Europejskiej i jej państw członkowskich Trzeciego protokołu dodatkowego do Układu ustanawiającego stowarzyszenie między Wspólnotą Europejską i jej Państwami Członkowskimi, z jednej strony, a Republiką Chile, z drugiej strony, w celu uwzględnienia przystąpienia Republiki Chorwacji do Unii Europejskiej (06750/2017 – C8-0225/2017 – 2017/0042(NLE))	342

2018/C 337/42	<p>P8_TA(2017)0355</p> <p>Przedłużenie Europejskiego programu statystycznego do roku 2020 ***I</p> <p>Rezolucja ustawodawcza Parlamentu Europejskiego z dnia 14 września 2017 r. w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 99/2013 w sprawie Europejskiego programu statystycznego 2013–2017 poprzez przedłużenie go na lata 2018–2020 (COM(2016)0557 – C8-0367/2016 – 2016/0265(COD))</p> <p>P8_TC1-COD(2016)0265</p> <p>Stanowisko Parlamentu Europejskiego przyjęte w pierwszym czytaniu w dniu 14 września 2017 r. w celu przyjęcia rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/... zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 99/2013 w sprawie Europejskiego programu statystycznego 2013–2017 poprzez przedłużenie go do roku 2020 . . . . .</p>	343
2018/C 337/43	<p>P8_TA(2017)0356</p> <p>Europejskie fundusze venture capital i europejskie fundusze na rzecz przedsiębiorczości społecznej ***I</p> <p>Rezolucja ustawodawcza Parlamentu Europejskiego z dnia 14 września 2017 r. w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 345/2013 w sprawie europejskich funduszy venture capital i rozporządzenie (UE) nr 346/2013 w sprawie europejskich funduszy na rzecz przedsiębiorczości społecznej (COM(2016)0461 – C8-0320/2016 – 2016/0221(COD))</p> <p>P8_TC1-COD(2016)0221</p> <p>Stanowisko Parlamentu Europejskiego przyjęte w pierwszym czytaniu w dniu 14 września 2017 r. w celu przyjęcia rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/... zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 345/2013 w sprawie europejskich funduszy venture capital i rozporządzenie (UE) nr 346/2013 w sprawie europejskich funduszy na rzecz przedsiębiorczości społecznej . . . . .</p>	344
2018/C 337/44	<p>Poprawki Parlamentu Europejskiego przyjęte w dniu 14 września 2017 r. w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie ustanowienia wieloletniego planu w odniesieniu do stad dennych w Morzu Północnym oraz połowów eksploatujących te stada oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 676/2007 i rozporządzenie Rady (WE) nr 1342/2008 (COM(2016)0493 – C8-0336/2016 – 2016/0238(COD)) . . . . .</p>	345

Skróty i symbole

- * Procedura konsultacji
- *** Procedura zgody
- ***I Zwykła procedura ustawodawcza: pierwsze czytanie
- ***II Zwykła procedura ustawodawcza: drugie czytanie
- ***III Zwykła procedura ustawodawcza: trzecie czytanie

(Wskazana procedura opiera się na podstawie prawnej zaproponowanej w projekcie aktu)

Poprawki Parlamentu:

Nowe fragmenty tekstu zaznacza się **wytłuszczonym drukiem i kursywą**. Fragmenty tekstu, które zostały skreślone, zaznacza się za pomocą symbolu **■** lub przekreśla. Zmianę brzmienia zaznacza się przez wyróżnienie nowego tekstu **wytłuszczonym drukiem i kursywą** i usunięcie lub przekreślenie zastąpionego tekstu.

PARLAMENT EUROPEJSKI

SESJA 2017–2018

Posiedzenia od 11 do 14 września 2017 r.

Protokoły posiedzeń zostały opublikowane w Dz.U. C 89 z 8.3.2018.

TEKSTY PRZYJĘTE

Wtorek, 12 września 2017 r.

I

(Rezolucje, zalecenia i opinie)

REZOLUCJE

PARLAMENT EUROPEJSKI

P8_TA(2017)0321

Wdrażanie dyrektywy w sprawie pośrednictwa ubezpieczeniowego

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 12 września 2017 r. w sprawie wdrożenia dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/52/WE z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie niektórych aspektów mediacji w sprawach cywilnych i handlowych (dyrektywa w sprawie mediacji) (2016/2066(INI))

(2018/C 337/01)

Parlament Europejski,

- uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/52/WE z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie niektórych aspektów mediacji w sprawach cywilnych i handlowych ⁽¹⁾ (dyrektywa w sprawie mediacji),
- uwzględniając sprawozdanie Komisji dla Parlamentu Europejskiego, Rady i Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie stosowania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/52/WE w sprawie niektórych aspektów mediacji w sprawach cywilnych i handlowych (COM(2016)0542),
- uwzględniając zbiór analiz przeprowadzonych przez Dyрекcję Generalną ds. Polityki Wewnętrznej Unii Europejskiej pt. „The implementation of the Mediation Directive – 29 November 2016” [Wdrażanie dyrektywy w sprawie mediacji – 29 listopada 2016 r.] ⁽²⁾,
- uwzględniając badanie Komisji zatytułowane „Study for an evaluation and implementation of Directive 2008/52/EC – the »Mediation Directive«” [Badanie dotyczące oceny i wdrożenia dyrektywy 2008/52/WE – dyrektywy w sprawie mediacji z 2014 r.] ⁽³⁾,
- uwzględniając studium Dyrekcyj Generalnej ds. Polityki Wewnętrznej zatytułowane „Rebooting the Mediation Directive: Assessing the limited impact of its implementation and proposing measures to increase the number of mediations in the EU” [Nadanie większej mocy dyrektywie w sprawie mediacji: ocena jej ograniczonego wpływu i przedstawienie środków na rzecz rozszerzenia zakresu stosowania mediacji w UE] ⁽⁴⁾,
- uwzględniając europejską ocenę wdrożenia dyrektywy w sprawie mediacji sporządzoną przez Dział ds. Oceny Ex Post Skutków Biura Analiz Parlamentu Europejskiego ⁽⁵⁾,
- uwzględniając studium opracowane przez Dyрекcję Generalną ds. Polityki Wewnętrznej pt. „Quantifying the cost of not using mediation – a data analysis” [Szacowanie kosztów niestosowania mediacji – analiza danych] ⁽⁶⁾,

⁽¹⁾ Dz.U. L 136 z 24.5.2008, s. 3.

⁽²⁾ PE 571.395.

⁽³⁾ <https://publications.europa.eu/pl/publication-detail/-/publication/6c84b6a6-913e-4231-a677-55f8fa9ccbb6>

⁽⁴⁾ PE 493.042.

⁽⁵⁾ PE 593.789.

⁽⁶⁾ PE 453.180.

Wtorek, 12 września 2017 r.

- uwzględniając art. 67 oraz art. 81 ust. 2 lit. g) Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,
  - uwzględniając art. 52 Regulaminu i art. 1 ust. 1 lit. e) decyzji Konferencji Przewodniczących z dnia 12 grudnia 2002 r. w sprawie procedury udzielania zgody na sporządzenie sprawozdań z własnej inicjatywy oraz załącznik 3 do tej decyzji,
  - uwzględniając sprawozdanie Komisji Prawnej (A8-0238/2017),
- A. mając na uwadze, że dyrektywa 2008/52/WE jest kamieniem milowym w odniesieniu do wprowadzania i stosowania procedur mediacji w Unii Europejskiej; mając na uwadze, że wprowadzanie w życie tej dyrektywy odbywało się różnie w poszczególnych państwach członkowskich (w zależności od tego, czy istniały w nich już wcześniej krajowe systemy mediacji), jako że niektóre z nich zdecydowały się na dość dosłowne wprowadzenie jej przepisów, inne dokonały gruntownej analizy alternatywnych sposobów wymierzania sprawiedliwości (jak na przykład Włochy, gdzie procedurę mediacyjną stosuje się sześć razy częściej niż w innych krajach Europy), zaś jeszcze inne uznały, iż obowiązujące przepisy krajowe są już zgodne z dyrektywą w sprawie mediacji;
- B. mając na uwadze, że większość państw członkowskich rozszerzyła zakres stosowania krajowych środków transpozycji również na przypadki krajowe, a tylko trzy państwa członkowskie zdecydowały się na transpozycję dyrektywy wyłącznie w odniesieniu do sporów transgranicznych ⁽¹⁾ – ogólnie miało to zdecydowanie pozytywny wpływ na prawo państw członkowskich oraz na odnośne kategorie sporów;
- C. mając na uwadze, że trudności, jakie pojawiły się na etapie transpozycji dyrektywy w głównej mierze odzwierciedlają różnice pomiędzy poszczególnymi krajowymi systemami prawnymi w kwestii kultury prawnej; mając na uwadze, że europejskie sieci pracowników wymiaru sprawiedliwości wielokrotnie poruszały kwestię priorytetowego potraktowania zmiany mentalności prawnej poprzez rozwój kultury mediacji i polubownego rozwiązywania sporów – najpierw przy sporządzaniu unijnej dyrektywy, a następnie w trakcie jej transpozycji przez państwa członkowskie;
- D. mając na uwadze, że wprowadzenie w życie dyrektywy w sprawie mediacji zapewnia wartość dodaną w postaci podnoszenia wiedzy ustawodawców krajowych na temat korzyści płynących z mediacji i zbliżenia do siebie w pewnym stopniu prawa procesowego i praktyk stosowanych w poszczególnych państwach członkowskich;
- E. mając na uwadze, że mediacja jako alternatywne, dobrowolne i poufne postępowanie pozasądowe może być użytecznym narzędziem odciążania systemów sądowych w niektórych przypadkach i z zastrzeżeniem odpowiednich zabezpieczeń, ponieważ może umożliwić osobom fizycznym i prawnym szybkie i tanie rozstrzygnięcie sporów poza sądem – przy uwzględnieniu faktu, że zbyt długi czas trwania postępowania sądowego stanowi naruszenie Karty praw podstawowych Unii Europejskiej – przy jednoczesnym zapewnieniu lepszego dostępu do wymiaru sprawiedliwości i przyczynianiu się do wzrostu gospodarczego;
- F. mając na uwadze, że większości państw członkowskich mediację stosuje się w mniej niż 1 % spraw sądowych, co w oczywisty sposób dowodzi, iż cele określone w art. 1 dyrektywy w sprawie mediacji, czyli zachęcanie do korzystania z nich, a w szczególności do osiągnięcia „wyważonej relacji między mediacją a postępowaniem sądowym”, nie zostały osiągnięte ⁽²⁾;
- G. mając na uwadze, że dyrektywa w sprawie mediacji nie przyczyniła się do stworzenia prawdziwego unijnego systemu pozasądowego rozstrzygania sporów, a tylko zaowocowała wprowadzeniem szczegółowych przepisów dotyczących upływu okresu przedawnienia w postępowaniu sądowym, gdy podejmuje się próbę mediacji, oraz obowiązku zachowania poufności przez mediatorów i ich personelu administracyjnego;

Najważniejsze wnioski

1. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że w wielu państwach członkowskich systemy mediacji zostały niedawno poddane zmianom i przeglądowi, a w innych przewiduje się modyfikacje obowiązujących przepisów ⁽³⁾;

⁽¹⁾ Zob. COM(2016)0542, s. 5.

⁽²⁾ PE 571.395, s. 25.

⁽³⁾ Chorwacja, Estonia, Grecja, Hiszpania, Holandia, Irlandia, Litwa, Polska, Portugalia, Słowacja, Węgry i Włochy.

Wtorek, 12 września 2017 r.

2. ubolewa nad faktem, że tylko trzy państwa członkowskie zdecydowały się na transpozycję dyrektywy wyłącznie w odniesieniu do spraw transgranicznych i zauważa, że istnieją pewne trudności związane z funkcjonowaniem krajowych systemów mediacji w praktyce, wynikające głównie z tradycji prowadzenia postępowań kontradiktoryjnych i braku kultury mediacji w państwach członkowskich, niskiego poziomu wiedzy o mediacji w większości z nich, niewystarczającej wiedzy na temat przypadków transgranicznych oraz funkcjonowania mechanizmów kontroli jakości dotyczących mediatorów ⁽¹⁾;

3. zauważa, że wszystkie państwa członkowskie przewidują, że sądy mogą zwrócić się do stron o skorzystanie z mediacji lub przynajmniej o wzięcie udziału w sesjach informacyjnych dotyczących mediacji; zauważa, że w niektórych państwach członkowskich udział w takich sesjach informacyjnych jest obowiązkowy na wniosek sędziego ⁽²⁾ lub w związku ze szczególnymi kwestiami prawnymi, np. sporami rodzinnymi ⁽³⁾; zauważa jednocześnie, że w niektórych państwach członkowskich wymaga się, aby prawnicy informowali swoich klientów o możliwości skorzystania z mediacji lub aby we wnioskach składanych do sądów potwierdzano podjęcie próby mediacji albo stwierdzano istnienie przeszkód uniemożliwiających jej podjęcie; zauważa, że art. 8 dyrektywy w sprawie mediacji gwarantuje, że stronom, które próbują rozwiązać spór w drodze mediacji, nie zostanie odebrana możliwość wszczęcia w późniejszym czasie postępowania sądowego ze względu na upływ czasu poświęconego na mediację; zauważa, że państwa członkowskie nie zgłosiły szczególnych uwag w tej kwestii;

4. zauważa, że wiele państw członkowskich zapewnia stronom zachęty finansowe do korzystania z mediacji, które mają postać redukcji kosztów, pomocy prawnej bądź też sankcji w przypadkach nieuzasadnionej odmowy uwzględnienia skorzystania z mediacji; zauważa, że wyniki osiągnięte w tych krajach dowodzą, że mediacja może stanowić oszczędną i szybką metodę pozasądowego rozstrzygnięcia sporów w drodze procedur dostosowanych do potrzeb stron;

5. uważa, że przyjęcie kodeksów postępowania stanowi ważne narzędzie zapewnienia jakości mediacji; zauważa w tym kontekście, że europejski kodeks postępowania mediatorów jest bezpośrednio stosowany przez zainteresowane strony lub stanowi punkt odniesienia przy opracowywaniu kodeksów krajowych bądź sektorowych; zauważa także, że większość państw członkowskich wprowadziła obowiązkowe procedury akredytacyjne dla mediatorów lub prowadzi ich rejestry;

6. ubolewa nad trudnościami z uzyskaniem wyczerpujących danych statystycznych na temat mediacji, m.in. liczby spraw z udziałem mediatorów, średniej długości postępowań i poziomu skuteczności mediacji; zauważa, że bez wiarygodnej bazy danych bardzo trudno będzie w dalszym ciągu promować mediację i podnosić poziom zaufania publicznego w jej skuteczność; z drugiej strony zwraca uwagę na aktywniejszą rolę Europejskiej Sieci Sądowej w sprawach cywilnych i handlowych, jeżeli chodzi o sprawniejsze gromadzenie danych krajowych na temat stosowania dyrektywy w sprawie mediacji;

7. przyjmuje z zadowoleniem szczególne znaczenie mediacji w obszarze prawa rodzinnego (zwłaszcza w postępowaniach dotyczących pieczy nad dzieckiem, praw do kontaktów z dzieckiem i uprowadzeń dzieci), gdzie może ona stworzyć konstruktywną atmosferę do dyskusji i zapewnić właściwe relacje pomiędzy rodzicami; zauważa również, że rozwiązania polubowne mogą okazać się długoterminowe i służyć dobru dziecka, jako że mogą dotyczyć, poza kwestią miejsca zamieszkania dziecka, także ustaleń w sprawie odwiedzin lub utrzymania dziecka; z zadowoleniem przyjmuje ważną rolę, jaką odgrywa Europejska Sieć Sądowa w sprawach cywilnych i handlowych, jeżeli chodzi o sporządzanie zaleceń mających na celu szersze korzystanie z mediacji w sprawach rodzinnych w kontekście transgranicznym, zwłaszcza w przypadkach uprowadzeń dzieci;

8. podkreśla znaczenie opracowania i prowadzenia na portalu europejskim „e-Justice” oddzielnej sekcji poświęconej transgranicznej mediacji w sprawach rodzinnych, która dostarczałaby informacji na temat krajowych systemów mediacji;

9. w związku z powyższym z zadowoleniem przyjmuje zobowiązanie Komisji do współfinansowania różnych projektów mających na celu propagowanie mediacji oraz szkoleń dla sędziów i prawników w państwach członkowskich;

⁽¹⁾ Zob. COM(2016)0542, s. 4,

⁽²⁾ Np. w Czechach.

⁽³⁾ Np. na Litwie, w Luksemburgu, Anglii i Walii.

Wtorek, 12 września 2017 r.

10. podkreśla, że pomimo dobrowolnego charakteru mediacji konieczne są dalsze działania, aby zapewnić szybką i efektywną pod względem kosztów wykonalność porozumień zawartych w drodze mediacji przy pełnym poszanowaniu praw podstawowych, a także przepisów prawa unijnego i krajowego; przypomina w tym kontekście, że wykonalność porozumienia osiągniętego przez strony w danym państwie członkowskim Unii musi co do zasady zostać potwierdzona przez organ publiczny, co pociąga za sobą dodatkowe koszty, jest czasochłonne dla stron rozwiązujących spór i może przez to negatywnie wpływać na obieg zagranicznych porozumień mediacyjnych, szczególnie w przypadku pomniejszych sporów;

Zalecenia

11. wzywa państwa członkowskie, by aktywniej zachęcały do stosowania procedury mediacyjnej w przypadku sporów cywilnych i handlowych, m.in. przez odpowiednie kampanie informacyjne zapewniające obywatelom i osobom prawnym odpowiednie i wyczerpujące informacje na temat charakteru procedury i jej zalet, jeżeli chodzi o oszczędność czasu i środków finansowych, a także by zapewniły skuteczniejszą współpracę między pracownikami wymiaru sprawiedliwości w tym względzie; podkreśla w związku z tym zapotrzebowanie na wymianę wzorcowych praktyk między poszczególnymi jurysdykcjami krajowymi, co przy wsparciu za pomocą odpowiednich środków na szczeblu europejskim przyczyni się do podnoszenia poziomu wiedzy na temat użyteczności mediacji;

12. wzywa Komisję, by zbadała potrzebę opracowania ogólnounijnych norm jakości w zakresie świadczenia usług mediacyjnych, w szczególności w postaci minimalnych norm zapewniających spójność, przy jednoczesnym uwzględnieniu podstawowego prawa dostępu do wymiaru sprawiedliwości, a także lokalnych różnic w zakresie mediacji, co stanowiłoby środek prowadzący do dalszego propagowania korzystania z mediacji;

13. wzywa Komisję, aby dokonała również oceny potrzeby tworzenia i prowadzenia przez państwa członkowskie krajowych rejestrów postępowań mediacyjnych, które mogą być dla Komisji źródłem informacji, a dla mediatorów krajowych – wzorcowych praktyk stosowanych w całej Europie; podkreśla, że każdy tego rodzaju rejestr musi być w pełni zgodny z ogólnym rozporządzeniem o ochronie danych (UE) 2016/679⁽¹⁾;

14. zwraca się do Komisji, by przeprowadziła szczegółowe badanie dotyczące przeszkód w swobodnym obiegu zagranicznych porozumień mediacyjnych w Unii, a także różnych opcji promowania mediacji jako rozsądnego, przystępnego cenowo i skutecznego sposobu rozstrzygnięcia sporów krajowych i transgranicznych w Unii, z uwzględnieniem praworządności i obecnej sytuacji międzynarodowej w tej dziedzinie;

15. wzywa Komisję, aby, dokonując przeglądu zasad, znalazła w miarę możliwości rozwiązania odnośnie do skutecznego rozszerzenia zakresu stosowania mediacji także na inne sprawy cywilne lub administracyjne; podkreśla, że należy jednak zwrócić szczególną uwagę na wpływ, jaki mediacja może wywrzeć na niektóre problemy społeczne, takie jak prawo rodzinne; w związku z tym zaleca Komisji i państwom członkowskim, by wprowadziły do procedur mediacyjnych odpowiednie zabezpieczenia i stosowały je w celu zmniejszenia zagrożenia dla słabszych stron i ochrony ich przed ewentualnymi nadużyciami proceduralnymi lub dominacją stron silniejszych, a także by przedstawiły szczegółowe dane statystyczne dotyczące tych zabezpieczeń; uważa, że ważne jest zapewnienie przestrzegania sprawiedliwych kryteriów w zakresie kosztów, szczególnie w celu ochrony interesów grup defaworyzowanych; zauważa jednak, że w wyniku wprowadzenia zbyt rygorystycznych norm obowiązujących strony, mediacja może stracić na atrakcyjności i może obniżyć się jej wartość dodana;

o

o o

16. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie i Komisji, a także rządóm i parlamentom państw członkowskich.

⁽¹⁾ Dz.U. L 119 z 4.5.2016, s. 1.

Wtorek, 12 września 2017 r.

P8_TA(2017)0322

Funkcjonowanie franczyzy w branży detalicznej

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 12 września 2017 r. w sprawie funkcjonowania franczyzy w branży detalicznej (2016/2244(INI))

(2018/C 337/02)

Parlament Europejski,

- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 11 grudnia 2013 r. w sprawie europejskiego planu działania na rzecz sektora detalicznego przynoszącego korzyści wszystkim stronom ⁽¹⁾, a szczególnie jej ustęp 29,
  - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 7 czerwca 2016 r. w sprawie nieuczciwych praktyk handlowych w łańcuchu dostaw żywności ⁽²⁾,
  - uwzględniając zleczone przez komisję IMCO studium z kwietnia 2016 r. dotyczące franczyzy ⁽³⁾,
  - uwzględniając zleczone przez komisję IMCO studium z września 2016 r. zatytułowane „Perspektywa prawna ram regulacyjnych i wyzwania stojące przed francyzami w UE” ⁽⁴⁾,
  - uwzględniając opracowanie zatytułowane „Przyszłe warianty polityki dotyczącej franczyzy w UE: przeciw nieuczciwym praktykom handlowym” ⁽⁵⁾,
  - uwzględniając warsztat zatytułowany „Relacje między francyzodawcą i francyzobiorcą: ramy regulacyjne i bieżące wyzwania” zorganizowany dla komisji IMCO dnia 12 lipca 2016 r.;
  - uwzględniając art. 52 Regulaminu,
  - uwzględniając sprawozdanie Komisji Rynku Wewnętrznego i Ochrony Konsumentów oraz opinię Komisji Gospodarczej i Monetarnej (A8-0199/2017),
- A. mając na uwadze, że brakuje wspólnej europejskiej definicji franczyzy oraz że umowy franczyzy mają różne formy w różnych branżach, ale że jedną z głównych cech stosunku umownego jest partnerstwo między niezależnymi od siebie pod względem prawnym i finansowym przedsiębiorcami bądź osobami fizycznymi lub prawnymi, w którym jedna strona (francyzodawca) udziela drugiej stronie (francyzobiorcy) prawa do użytkowania jej formuły francyzowej, nazwy i znaków towarowych oraz dzieli się z nią wiedzą fachową, z wykorzystaniem wiedzy i pomocy techniczno-organizacyjnej francyzodawcy przez okres obowiązywania umowy, przy czym klienci polegają na jednolitości systemu francyzowego, a celem zarówno francyzodawcy, jak i francyzobiorcy jest umożliwienie szybkiej ekspansji rynkowej w ramach ograniczonych inwestycji oraz zapewnienie większej szansy na odniesienie sukcesu;
- B. mając na uwadze, że w swojej rezolucji z dnia 11 grudnia 2013 r. Parlament przychylnie odniósł się do franczyzy, uznając ją za model biznesowy, który wspiera nowe firmy i prowadzenie małych firm, lecz zwrócił uwagę, że w niektórych przypadkach warunki umów są nieuczciwe oraz zaapelował o przejrzyste i uczciwe warunki umów; ponadto rezolucja w szczególności zwróciła uwagę Komisji i państw członkowskich na problemy, jakich doświadczają francyzobiorcy, którzy chcą sprzedać swoje przedsiębiorstwa lub zmienić formułę biznesową, kontynuując jednocześnie aktywność w danym sektorze oraz zawierała apel do Komisji o zbadanie zakazu mechanizmów narzucania cen w systemach francyzowych oraz skutków długoterminowych klauzul o konkurencji, opcji kupna i zakazu multifranchisingu;

⁽¹⁾ Dz.U. C 468 z 15.12.2016, s. 140.

⁽²⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2016)0250.

⁽³⁾ IP/A/IMCO/2015-05, PE 578.978

⁽⁴⁾ IP/A/IMCO/2016-08, PE 587.317

⁽⁵⁾ PE 587.325

Wtorek, 12 września 2017 r.

- C. mając na uwadze, że franczyza jest modelem biznesowym, który ma pełny potencjał, aby przyczynić się do ukończenia tworzenia jednolitego rynku w sektorze detalicznym, ponieważ może stanowić wygodny sposób na stworzenie przedsiębiorstwa w ramach wspólnej inwestycji franczyzodawcy i franczyzobiorcy; jest w związku z tym rozczarowany, że obecnie franczyza osiąga słabe wyniki w UE – stanowi jedynie 1,89 % PKB, w porównaniu z 5,95 % w USA i 10,83 % w Australii, a 83,5 % obrotów z franczyzy skoncentrowanych jest zaledwie w siedmiu państwach członkowskich⁽¹⁾, dlatego ważne jest zachęcanie do szerszego upowszechniania tego modelu biznesowego w całej UE;
- D. mając na uwadze, że franczyza ma znaczny potencjalny wymiar transgraniczny, posiada znaczenie z punktu widzenia funkcjonowania rynku wewnętrznego i może zatem prowadzić do powstawania miejsc pracy, MŚP i rozwoju przedsiębiorczości, a także nabywania nowych zdolności i umiejętności;
- E. mając na uwadze, że obowiązujące przepisy dotyczące franczyzy jako modelu biznesowego znacznie się różnią między państwami członkowskimi, co stwarza bariery techniczne, które mogą zniechęcać zarówno franczyzodawców, jak i franczyzobiorców do rozszerzania ich działalności za granicę; mając na uwadze, że może to mieć z kolei wpływ na konsumentów ze względu na ograniczenie ich wyboru;
- F. mając na uwadze, że istnieją różnice między francyzami „twardymi” i „miękkimi” w zależności od warunków umowy francyzowej; ponadto alternatywne modele biznesowe, takie jak „grupa niezależnych sprzedawców detalicznych” mają własną specyfikę i przepisy regulujące franczyzy powinny dotyczyć ich tylko w takim stopniu, w jakim spełniają definicję franczyzy;
- G. mając na uwadze, że brakuje informacji dotyczących funkcjonowania franczyzy w różnych sektorach, ponieważ odpowiednie informacje nie są zapisywane lub często można je znaleźć tylko w poufnych – a więc niedostępnych publicznie – aneksach towarzyszących umowom francyzowym, a na poziomie unijnym nie istnieje mechanizm gromadzenia informacji na temat potencjalnie nieuczciwych warunków umownych lub nieuczciwego wykonywania umów, dlatego potrzebna jest platforma zawierająca te istotne informacje, aby zapewniać franczyzodawcom i franczyzobiorcom lepszą świadomość ich obowiązków i praw;
- H. mając na uwadze, że handel elektroniczny rozwija się i jest w coraz większym stopniu wykorzystywany przez konsumentów i z tego względu ten aspekt powinien być lepiej odzwierciedlany w umowach francyzowych; mając na uwadze, że w kontekście budowania jednolitego rynku cyfrowego należy w związku z tym zwrócić szczególną uwagę na napięcia rodzące się między franczyzodawcami i franczyzobiorcami odniesieniu do handlu elektronicznego, na przykład jeśli chodzi o sytuacje, gdy na pewnym obszarze geograficznym franczyzobiorca ma prawo wyłączności, oraz o rosnące znacznie danych konsumentów dla powodzenia francyzowego modelu biznesowego, w szczególności biorąc pod uwagę, że umowy francyzowe nie zawierają przepisów dotyczących tych zagadnień, pozostawiając pole dla niepotrzebnej niepewności i konfliktów;
- I. mając na uwadze, że Komisja zdefiniowała nieuczciwe praktyki handlowe jako „praktyki, które rażąco odbiegają od dobrego postępowania handlowego oraz są sprzeczne z zasadą dobrej wiary i uczciwego obrotu i są jednostronnie stosowane przez jednego partnera handlowego wobec jego kontrahenta”⁽²⁾;
1. uważa, że franczyza może odgrywać istotną rolę w budowaniu jednolitego rynku w sektorze detalicznym, biorąc pod uwagę, że obecnie jest w niedostatecznym stopniu wykorzystywana w UE w porównaniu z innymi gospodarkami rozwiniętymi;
  2. uważa za istotne, aby państwa członkowskie skutecznie zwalczały nieuczciwe praktyki handlowe w dziedzinie franczyzy, ale stwierdza, że wciąż istnieją znaczne rozbieżności i różnice między państwami członkowskimi w tym aspekcie; uważa zatem za istotne, aby wprowadzono jednolite wytyczne o charakterze nieustawodawczym, odzwierciedlające najlepsze praktyki funkcjonowania franczyzy w sektorze detalicznym;
  3. wzywa Komisję do opracowania wytycznych dotyczących umów francyzowych, aby lepiej ukształtować ich otoczenie normatywne, przy jednoczesnym zapewnieniu egzekwowania przestrzegania praw pracowniczych i wysokiej jakości usług na godziwym poziomie;

⁽¹⁾ Zlecone przez komisję IMCO studium z września 2016 r. zatytułowane „Perspektywa prawna ram regulacyjnych i wyzwania stojące przed francyzami w UE”.

⁽²⁾ „Zwalczanie nieuczciwych praktyk handlowych w ramach łańcucha dostaw produktów spożywczych, realizowanych między przedsiębiorstwami”, COM(2014)0472.

Wtorek, 12 września 2017 r.

4. uważa, że biorąc pod uwagę silny komponent transgraniczny we franczyzie, zalecane jest przyjęcie jednolitego podejścia do korygowania nieuczciwych praktyk handlowych na szczeblu UE;
5. przyznaje, że na szczeblu krajowym wprowadzono przepisy mające na celu ochronę francyzobiorców, jednak z naciskiem na etap przedumowny, aby nałożyć na francyzodawcę obowiązek ujawniania informacji; ubolewa, że systemy krajowe nie zapewniły skutecznych mechanizmów egzekwowania gwarantujących kontynuację stosunku franczyzy;
6. stwierdza, że francyzobiorcy są często słabszą stroną umowy, zwłaszcza gdy są MŚP, ponieważ przeważnie to francyzodawca rozwija formułę francyzową, a francyzobiorcy są zazwyczaj słabsi finansowo i w konsekwencji słabiej poinformowani niż francyzodawcy, więc w znacznym stopniu polegają na wiedzy eksperckiej francyzodawcy; podkreśla fakt, że systemy francyzowe są w dużym stopniu uzależnione od sprawnej współpracy między francyzodawcą a francyzobiorcą, uwzględniając fakt, że funkcjonowanie systemu francyzowego zależy od jego właściwego stosowania przez wszystkie strony;
7. przypomina, że franczyza jest stosunkiem umownym między dwoma prawnie niezależnymi przedsiębiorstwami;
8. podkreśla, że rozporządzenie powinno doprowadzić do utrzymania i zwiększenia zaufania rynku do franczyzy jako sposobu prowadzenia działalności, ponieważ jest to zachęta do przedsiębiorczości nie tylko dla mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw, które stają się francyzodawcami, lecz również dla osób fizycznych, które stają się francyzobiorcami;
9. stwierdza, że francyzodawcy zorganizowali reprezentację swoich interesów zarówno na poziomie krajowym, jak i europejskim, podczas gdy francyzobiorcom często brakuje organizacji ich reprezentujących, które broniłyby ich wspólnych interesów, i nadal prowadzą działalność głównie indywidualnie;
10. wzywa Komisję i państwa członkowskie, by zachęciły francyzodawców, francyzobiorców i decydentów do dialogu, promowały tworzenie stowarzyszeń reprezentujących francyzobiorców i zapewniły, aby ich głos był słyszalny za każdym razem, gdy przygotowana jest polityka lub przepisy, które mogą ich dotyczyć, w celu zapewnienia bardziej wyważonej reprezentacji stron, a jednocześnie podkreśla, że członkostwo w tych organizacjach powinno pozostać dobrowolne;
11. podkreśla, że wciąż brakuje informacji dotyczących funkcjonowania franczyzy w sektorze detalicznym, i apeluje do państw członkowskich o wyznaczenie, we współpracy z Komisją, punktów kontaktowych w celu uzyskania, o ile to możliwe, informacji na temat problemów, z którymi borykają się francyzodawcy i francyzobiorcy, i wzywa Komisję do usprawnienia gromadzenia informacji na szczeblu UE, na podstawie, m.in., danych zebranych przez punkty kontaktowe, przy jednoczesnej gwarancji poufności uzyskanych w ten sposób informacji;
12. wzywa Komisję, by zbadała funkcjonowanie franczyzy w sektorze detalicznym, w tym występowanie nieuczciwych warunków umownych i innych nieuczciwych praktyk handlowych, i by wymogła na Eurostacie, aby zwrócił uwagę na ten model podczas gromadzenia informacji o tym sektorze, bez stwarzania dodatkowych obciążeń administracyjnych lub innych dla przedsiębiorców;
13. odnotowuje istnienie Europejskiego kodeksu etyki franczyzy opracowanego przez Europejską Federację Franczyzy, jako potencjalnego skutecznego instrumentu promowania najlepszych praktyk w sektorze franczyzy na zasadzie samoregulacji, lecz zauważa również, że kodeks spotkał się z ostrą krytyką ze strony francyzobiorców, którzy wskazali m. in. na fakt, że zawierał on o wiele mocniejsze sformułowania dotyczące zobowiązań francyzodawców przed zmianami kodeksu w 2016 r.; zachęca francyzodawców i francyzobiorców do zapewnienia zrównoważonej i sprawiedliwej reprezentacji obu stron, aby znaleźć odpowiednie rozwiązanie;
14. ubolewa jednak nad faktem, że kodeks obejmuje jedynie niewielką mniejszość francyz działających w UE, ponieważ większość francyz nie należy ani do Europejskiej Federacji Franczyzy, ani do krajowych stowarzyszeń, które go przyjęły, a kilka państw członkowskich nie posiada krajowych stowarzyszeń franczyzy;
15. zauważa, że istnieją obawy związane z brakiem niezależnego mechanizmu egzekwowania przepisów towarzyszącego europejskiemu kodeksowi etyki i odnotowuje, że w niektórych państwach członkowskich brak niezależnego egzekwowania przepisów sprawił, że wprowadzono ustawodawstwo zapobiegające nieuczciwym praktykom handlowym we francyzach i mierzące się z tym problemem;
16. przypomina, że kodeks etyki jest zestawem zasad zaakceptowanych przez francyzodawców w uzupełnieniu do zasad wymaganych na mocy prawa; uważa, że kodeks etyki powinien zawsze pozostać wartością dodaną dla każdego, kto chce przestrzegać tych zasad;

Wtorek, 12 września 2017 r.

17. uważa, że należy ocenić skuteczność ram samoregulacyjnych i unijnej inicjatywy dotyczącej łańcucha dostaw, ponieważ członkostwo w krajowych stowarzyszeniach franczyzowych stanowi warunek wstępny udziału w tej inicjatywie;

18. stwierdza, że umowy franczyzowe powinny w pełni przestrzegać zasad zrównoważonego partnerstwa, zgodnie z którym franczyzodawca i franczyzobiorca muszą postępować rozsądnie i uczciwie względem drugiej strony oraz rozpatrywać skargi i rozwiązywać konflikty w drodze szczerzej, przejrzystej, rozsądnej i bezpośredniej komunikacji;

19. wzywa państwa członkowskie do przekazywania Komisji skarg i innych istotnych informacji otrzymywanych przez nie za pośrednictwem punktu kontaktowego lub inną drogą; wzywa Komisję do opracowania otwartego wykazu nieuczciwych warunków i praktyk umownych w oparciu o te informacje, opublikowania go i udostępnienia wszystkim zainteresowanym stronom; apeluje ponadto do Komisji o stworzenie platformy przeznaczony dla ekspertów, aby otrzymywać dalsze informacje o funkcjonowaniu franczyzy w branży detalicznej, w szczególności o rodzajach nieuczciwych praktyk handlowych;

20. wskazuje szczególnie na potrzebę konkretnych zasad, które zapewnią równowagę praw i obowiązków umownych poszczególnych stron, takich jak prawidłowe i kompleksowe informacje przedumowne, w tym dostępne na piśmie i odpowiednio wcześniej przed zawarciem umowy informacje o wynikach formuły franczyzowej – zarówno ogólne, jak i szczegółowe dotyczące zamierzonego miejsca prowadzenia działalności przez franczyzobiorcę – oraz jasne ograniczenia dotyczące wymogów poufności, oraz wprowadzenie, w stosownych przypadkach, okresu odstąpienia po zawarciu umowy; podkreśla także konieczność ciągłej pomocy handlowej i technicznej ze strony franczyzodawcy dla franczyzobiorcy w okresie obowiązywania umowy, w razie potrzeby;

21. podkreśla potrzebę specjalistycznego szkolenia początkowego, w razie konieczności, i odpowiednich wskazówek oraz informacji dla franczyzobiorcy ze strony franczyzodawcy podczas obowiązywania umowy;

22. przypomina, że franczyzobiorcy mają obowiązek dołożenia wszelkich starań, by przedsiębiorstwo franczyzowe mogło się rozwijać i utrzymywać wspólną tożsamość i reputację sieci franczyzowej, a także mają obowiązek lojalnej współpracy w tym celu ze wszystkimi partnerami w sieci i poszanowania przynależących do formuły franczyzowej praw własności intelektualnej, przemysłowej, a także prawa ochrony konkurencji;

23. dodaje jednak, że czasem franczyzodawcy wymagają, by franczyzobiorcy kupowali produkty i usługi niezwiązane z formułą franczyzową; uważa, że tego typu wymagania nie powinny być postrzegane jako obowiązek franczyzobiorcy związany z utrzymywaniem wspólnej tożsamości i reputacji sieci franczyzowej, lecz mogą łatwo stać się nieuczciwą praktyką handlową;

24. podkreśla, że klauzule o zakazie konkurencji muszą być jasno sformułowane, rozsądne i proporcjonalne oraz nie powinny obowiązywać dłużej, niż jest to bezwzględnie konieczne, biorąc pod uwagę przede wszystkim ewentualną potrzebę zmiany formuły franczyzowej ze strony franczyzobiorców, jeżeli zmieni się ich otoczenie, a tym samym – popyt na produkty i usługi;

25. odnotowuje problemy dotyczące sprzedaży online, ponieważ taka sprzedaż stanowi coraz ważniejszą część franczyzowego modelu biznesowego, ale nie jest ujęta w tradycyjnych umowach franczyzowych, które nie biorą pod uwagę, jaki wpływ na zawarte w nich postanowienia może mieć sprzedaż internetowa; sugeruje w związku z tym włączenie przepisów dotyczących sprzedaży online do umów franczyzowych, w stosownych przypadkach, szczególnie w przypadkach, gdy brak jest równowagi między franczyzodawcą a franczyzobiorcą i kiedy franczyzobiorca jest MSP;

26. apeluje do Komisji o otwarcie publicznych konsultacji w celu uzyskania bezstronnych informacji na temat rzeczywistej sytuacji we franczyzie i sporządzenie projektu wytycznych o charakterze nieustawodawczym zawierających najlepsze praktyki funkcjonowania franczyzy w sektorze detalicznym, zwłaszcza najnowsze zmiany technologiczne i rynkowe, takie jak sprzedaż internetowa, i o przedłożenie ich Parlamentowi najpóźniej do stycznia 2018 r.; w związku z tym zachęca Komisję do przeanalizowania obecnych instrumentów samoregulacji oraz praktyk ustawodawczych w państwach członkowskich dotyczących franczyzy w sektorze detalicznym, a następnie przedstawienia swoich ustaleń Parlamentowi, w tym zaleceń co do dalszego rozwoju sektora franczyzy w UE;

Wtorek, 12 września 2017 r.

27. podkreśla, że Parlament powinien aktywnie uczestniczyć we wszystkich pracach nad franczyzą w branży detalicznej, w tym na etapie kształtowania rozporządzeń i dyrektyw dotyczących franczyzy w celu stworzenia bardziej spójnych i konsekwentnych ram regulacyjnych;

Prawo konkurencji

28. podkreśla, że rozporządzenie Komisji (UE) nr 330/2010 z dnia 20 kwietnia 2010 r. w sprawie stosowania art. 101 ust. 3 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do kategorii porozumień wertykalnych i praktyk uzgodnionych⁽¹⁾ musi być jednolicie stosowane w państwach członkowskich oraz ubolewa, że brak jest informacji o jego stosowaniu;

29. jest zdania, że Komisja powinna sprawdzić, czy niejedolite stosowanie tego rozporządzenia w państwach członkowskich osłabia jego skuteczność i czy jest ono zgodne ze zmianami zachodzącymi ostatnio na rynku, w szczególności w odniesieniu do wyłączonych klauzul dotyczących okresu po zakończeniu obowiązywania umowy i do warunków zakupu;

30. uważa, że Komisja powinna sprawdzić do jakiego stopnia stosowanie rozporządzenia można poprawić za pomocą mechanizmu oceny w ramach europejskiej sieci organów ds. konkurencji; podkreśla, że niespójne działania następcze ze strony Komisji uniemożliwiają prowadzenie transgranicznej działalności detalicznej i nie pozwalają na stworzenie równych warunków działania na jednolitym rynku;

31. jest zdania, że lepsze wdrażanie rozporządzenia na szczeblu krajowym usprawniłoby dystrybucję, zapewniłoby większy dostęp do rynku przedsiębiorcom z innych państw członkowskich, a także byłoby potencjalnie bardziej korzystne dla konsumentów końcowych;

32. jest zdania, że Komisja powinna również przeanalizować niezamierzony wpływ prawa konkurencji w każdym z państw członkowskich;

33. zachęca Komisję do rozpoczęcia konsultacji społecznych i poinformowania Parlamentu o adekwatności modelu, na którym opierać się ma przyszłe rozporządzenie o wyłączeniu grupowym;

34. wzywa również Komisję, aby dopilnowała zwrotu wszelkiej bezprawnej pomocy państwa w postaci przywilejów podatkowych w dziedzinie franczyzy oraz wykazała stanowczość w prowadzeniu toczących się postępowań wyjaśniających; podkreśla ponadto, że UE musi mieć surowsze przepisy w sprawie indywidualnych interpretacji prawa podatkowego, wzywa Komisję do korygowania wszelkich naruszeń w dziedzinie franczyzy w celu zapewnienia uczciwej konkurencji na jednolitym rynku;

35. wzywa Komisję do korygowania niedoskonałości rynku i do zagwarantowania skutecznego przeciwdziałania uchylaniu się od opodatkowania i unikaniu go w sektorze franczyzy;

36. wzywa Komisję do sprawdzenia konieczności przeglądu rozporządzenia i w tym kontekście do weryfikacji i poinformowania Parlamentu na temat: 1) oddziaływania podejścia horyzontalnego na funkcjonowanie franczyzy; 2) czy model franczyzy przyjęty w rozporządzeniu odzwierciedla rzeczywistość rynkową; 3) w jakim stopniu dozwolone ograniczenia wertykalne, tj. warunki, na jakich francyzobiorcy mogą nabywać, sprzedawać lub odsprzedawać niektóre towary lub usługi, są proporcjonalne i mają niekorzystne skutki dla rynku i konsumentów; 4) jakie nowe wyzwania stoją przed francyzodawcami i francyzobiorcami w związku z handlem elektronicznym i cyfryzacją ogółem; oraz 5) do zbierania danych rynkowych dotyczących nowych tendencji, zmian na rynku w zakresie organizacji sieci i postępu technicznego;

37. wzywa Komisję do rewizji przepisów dotyczących egzekwowania rozporządzenia przez państwa członkowskie, a przepisy dotyczące jego stosowania należałoby proporcjonalnie dostosować, tak aby spełniały one jego cele;

o

o o

38. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie i Komisji.

⁽¹⁾ Dz.U. L 102 z 23.4.2010, s.1.

Wtorek, 12 września 2017 r.

P8_TA(2017)0323

Strategia kosmiczna dla Europy**Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 12 września 2017 r. w sprawie strategii kosmicznej dla Europy (2016/2325(INI))**

(2018/C 337/03)

Parlament Europejski,

- uwzględniając art. 4 i Tytuł XIX art. 189 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 26 października 2016 r. zatytułowany „Strategia kosmiczna dla Europy” (COM(2016)0705),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 28 lutego 2013 r. zatytułowany „Kosmiczna polityka przemysłowa UE” (COM(2013)0108),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 4 kwietnia 2011 r. zatytułowany „Ku strategii Unii Europejskiej w zakresie przestrzeni kosmicznej w służbie obywateli” (COM(2011)0152),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 14 września 2016 r. pt. „Łączność dla konkurencyjnego jednolitego rynku cyfrowego: w kierunku europejskiego społeczeństwa gigabitowego” (COM(2016)0587) oraz towarzyszący mu dokument roboczy służb Komisji (SWD(2016)0300),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 14 września 2016 r. pt. „Sieć 5G dla Europy: plan działania” (COM(2016)0588) oraz towarzyszący mu dokument roboczy służb Komisji (SWD(2016)0306),
- uwzględniając wniosek Komisji z dnia 14 września 2016 r. dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającej Europejski kodeks łączności elektronicznej (COM(2016)0590),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 14 czerwca 2010 r. dotyczący planu działania w sprawie zastosowań globalnego systemu nawigacji satelitarnej (GNSS) (COM(2010)0308),
- uwzględniając porozumienie paryskie, decyzja 1/CP.21, 21. konferencję stron (COP 21) konwencji UNFCCC oraz 11. konferencję stron służącą jako spotkanie stron protokołu z Kioto (CMP 11), które odbyły się w Paryżu (Francja) w dniach 30 listopada – 11 grudnia 2015 r.,
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 377/2014 z dnia 3 kwietnia 2014 r. ustanawiające program Copernicus i uchylające rozporządzenie (UE) nr 911/2010 ⁽¹⁾),
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1285/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. w sprawie realizacji i eksploatacji europejskich systemów nawigacji satelitarnej oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 876/2002 i rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 683/2008 ⁽²⁾,
- uwzględniając decyzję Parlamentu Europejskiego i Rady nr 541/2014/UE z dnia 16 kwietnia 2014 r. ustanawiającą ramy wsparcia obserwacji i śledzenia obiektów kosmicznych ⁽³⁾,
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 512/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. zmieniające rozporządzenie (UE) nr 912/2010 ustanawiające Agencję Europejskiego GNSS ⁽⁴⁾,

⁽¹⁾ Dz.U. L 122 z 24.4.2014, s. 44.⁽²⁾ Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 1.⁽³⁾ Dz.U. L 158 z 27.5.2014, s. 227.⁽⁴⁾ Dz.U. L 150 z 20.5.2014, s. 72.

Wtorek, 12 września 2017 r.

- uwzględniając odpowiednie konkluzje Rady i ministerialną Deklarację amsterdamską z dnia 14 kwietnia 2016 r. w sprawie współpracy w obszarze systemów automatycznego kierowania połączonym pojazdem,
  - uwzględniając manifest haski w sprawie polityki kosmicznej z czerwca 2016 r.,
  - uwzględniając wspólne oświadczenie w sprawie wspólnej wizji i celów na przyszłość Europy w przestrzeni kosmicznej wydane przez Unię Europejską i Europejską Agencję Kosmiczną, podpisane przez Komisję i Agencję w dniu 26 października 2016 r.
  - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 8 czerwca 2016 r. w sprawie zdolności europejskiej polityki bezpieczeństwa i obrony do działania w przestrzeni kosmicznej ⁽¹⁾,
  - uwzględniając rezolucję z dnia 8 czerwca 2016 r. w sprawie rozwoju rynku kosmicznego ⁽²⁾,
  - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 10 grudnia 2013 r. w sprawie kosmicznej polityki przemysłowej EU – uwolnienie potencjału wzrostu gospodarczego w sektorze kosmicznym ⁽³⁾,
  - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 19 stycznia 2012 r. w sprawie strategii Unii Europejskiej w zakresie przestrzeni kosmicznej w służbie obywateli ⁽⁴⁾,
  - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 7 czerwca 2011 r. w sprawie zastosowań w transporcie globalnych systemów nawigacji satelitarnej – krótko- i średnioterminowej polityki UE ⁽⁵⁾,
  - uwzględniając analizę ze stycznia 2016 r. w sprawie wprowadzania na rynek w Europie produktów przemysłu kosmicznego ⁽⁶⁾,
  - uwzględniając art. 52 Regulaminu,
  - uwzględniając sprawozdanie Komisji Przemysłu, Badań Naukowych i Energii oraz opinie Komisji Spraw Zagranicznych, Komisji Rynku Wewnętrznego i Ochrony Konsumentów, Komisji Transportu i Turystyki oraz Komisji Rybołówstwa (A8-0250/2017),
- A. mając na uwadze, że płynące z przestrzeni kosmicznej korzyści dla społeczeństwa są wielorakie i mogą prowadzić do bardziej konkurencyjnej gospodarki dla Europy przez stymulowanie rozwoju wielu nowych produktów i usług oraz wsparcie rolnictwa, leśnictwa, rybołówstwa i transportu morskiego; mając na uwadze, że technologia satelitarna może prowadzić do zapewnienia lepszego dostępu do technologii komunikacyjnych, systemów obserwacji Ziemi wysokiej rozdzielczości, które umożliwiają wymianę informacji w czasie rzeczywistym, szybkie reagowanie na katastrofy naturalne i skuteczniejszą kontrolę granic i kontrolę bezpieczeństwa;
- B. mając na uwadze, że technologie kosmiczne, dane dotyczące przestrzeni kosmicznej i usługi z sektora przestrzeni kosmicznej wspierają różne polityki publiczne UE i kluczowe priorytety polityczne, takie jak pobudzenie jednolitego rynku cyfrowego, stymulowanie europejskiej gospodarki i przeciwdziałanie zmianie klimatu;
- C. mając na uwadze, że przestrzeń kosmiczna nie jest dla obywateli europejskich kosztem, lecz inwestycją oraz że ambitna strategia kosmiczna może zapewnić UE autonomię i pozycję w strategicznym obszarze przestrzeni kosmicznej, a jednocześnie pobudzić wzrost gospodarczy, konkurencyjność i tworzenie miejsc pracy w produkcji, operacjach oraz usługach pochodnych związanych z przestrzenią kosmiczną;
- D. mając na uwadze, że decyzje polityczne podjęte przez Parlament i Radę w 2007 r. doprowadziły do przydziału środków na europejskie programy nawigacji satelitarnej EGNOS (europejski system wspomaganie satelitarnego) i Galileo oraz umożliwiły zawarcie porozumienia w sprawie struktury zarządzania tymi programami;

⁽¹⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2016)0267.

⁽²⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2016)0268.

⁽³⁾ Dz.U. C 468 z 15.12.2016, s. 12.

⁽⁴⁾ Dz.U. C 227 E z 6.8.2013, s. 16.

⁽⁵⁾ Dz.U. C 380 E z 11.12.2012, s. 1.

⁽⁶⁾ Wprowadzanie na rynek w Europie produktów przemysłu kosmicznego, analiza dla komisji ITRE, Dyrekcja Generalna ds. Polityki Wewnętrznej, Departament Tematyczny A, 2016, ISBN 978-92-823-8537-1.

Wtorek, 12 września 2017 r.

1. z zadowoleniem przyjmuje komunikat Komisji zatytułowany „Strategia kosmiczna dla Europy” oraz popiera pełne zaangażowanie Komisji na rzecz maksymalizacji korzyści gospodarczych i społecznych z przestrzeni kosmicznej, zwiększenia wykorzystywania technologii i zastosowań związanych z przestrzenią kosmiczną w celu wspierania polityk publicznych, wspierania konkurencyjnego na skalę globalną i innowacyjnego europejskiego sektora kosmicznego, wzmocnienia niezależności Europy w przestrzeni kosmicznej i wzmocnienia roli Europy jako podmiotu globalnego, a także współpracy międzynarodowej w tej dziedzinie;
2. przypomina Komisji, że konieczne jest zapewnienie ciągłości unijnych programów kosmicznych i refleksja nad przyszłym rozwojem systemu Galileo oraz programu Copernicus, w szczególności aby stworzyć pozytywny klimat inwestycyjny w sektorze niższego szczebla; uważa, że cel ten można osiągnąć jedynie pod warunkiem zagwarantowania w perspektywie długoterminowej publicznego finansowania sztanदारowych programów kosmicznych i infrastruktury przesyłu danych, przy równoczesnym uznaniu potrzeby znacznego zaangażowania sektora prywatnego;
3. podkreśla osiągnięcia w dziedzinie przestrzeni kosmicznej państw członkowskich, Europejskiej Agencji Kosmicznej (ESA) i Europejskiej Organizacji Eksploatacji Satelitów Meteorologicznych (EUMETSAT) przy wykorzystaniu nowych technologii, misji eksploracyjnych, obserwacji Ziemi i możliwości meteorologicznych;
4. uważa, że należy dokonać oceny programów Galileo i Copernicus zanim Komisja przedstawi nowe wnioski ustawodawcze w kolejnych WRF; jest zdania, że ocena ta powinna dotyczyć między innymi przyszłej roli Agencji Europejskiego GNSS (GSA) w systemie Galileo i jej potencjalnej roli w programie Copernicus, kwestii uproszczenia stosunków GSA z Europejską Agencją Kosmiczną (ESA) i obecnego podziału między podstawowymi i delegowanymi zadaniami Agencji; wzywa w związku z tym Komisję do zapewnienia, by GSA miała zdolność do podjęcia nowych zadań przed powierzeniem jej tych zadań;
5. podkreśla, że w przyszłych dyskusjach na temat stosunków między UE i ESA należy uwzględnić wyniki tej oceny z uwzględnieniem wspólnego oświadczenia UE i ESA podpisanego w dniu 26 października 2016 r.; zwraca się do Komisji, aby we współpracy z ESA zbadała różne opcje uproszczenia skomplikowanej struktury instytucjonalnej europejskiego zarządzania działalnością kosmiczną, aby usprawnić podział obowiązków z myślą o większej skuteczności i opłacalności;
6. uważa, że GSA powinna dysponować odpowiednim zapleczem kadrowym, aby mogła gwarantować sprawne funkcjonowanie i wykorzystanie europejskich programów GNSS; zwraca się do Komisji o przeprowadzenie przeglądu adekwatności zasobów przydzielanych GSA, biorąc pod uwagę jej obecne i przyszłe zadania; uważa, że polityka kadrowa oraz związane z nią procedury powinny być dostosowane do nowych zadań, które zostały powierzone Agencji, zgodnie z porozumieniem międzyinstytucjonalnym z dnia 2 grudnia 2013 r.;
7. podkreśla, że aby sprostać obecnym i przyszłym wyzwaniom, kolejny budżet UE powinien obejmować budżet przeznaczony na sektor kosmiczny większy niż obecnie, aby wspierać cały łańcuch wartości (segment kosmiczny i naziemny, obserwacja Ziemi, nawigacja i komunikacja), zapewniony w zbliżającym się przeglądzie wieloletnich ram finansowych; przypomina, że pomyślny rozwój rynków niższego szczebla zależy zwłaszcza od terminowego wdrożenia i ciągłego rozwoju systemu Galileo i programu Copernicus, których właściwe finansowanie powinno stanowić priorytet; podkreśla potrzebę zachowania i rozwijania europejskiej wartości dodanej i wyjątkowego wkładu elementów programów kosmicznych UE przy podejmowaniu decyzji budżetowych w kolejnych WRF;
8. zwraca się do Komisji o zbadanie możliwości skorzystania z efektu synergii pomiędzy programami kosmicznymi UE w celu zwiększenia skuteczności i efektywności pod względem kosztów; uważa także, że ważne jest, by zintensyfikować wymianę informacji między agencjami UE zaangażowanymi w europejską politykę kosmiczną w celu osiągnięcia dalszych efektów synergii; zwraca uwagę na rosnącą konwergencję różnych obszarów działalności; wzywa Komisję do opublikowania rocznego sprawozdania na temat rodzaju i zakresu współpracy między agencjami UE;
9. podkreśla znaczenie zidentyfikowania i zlikwidowania istniejących przeszkód dla funkcjonowania rynku wewnętrznego w obszarze produktów i usług kosmicznych;

Wtorek, 12 września 2017 r.

Maksymalizacja korzyści z działalności związanej z przestrzenią kosmiczną dla społeczeństwa i gospodarki UE

10. podkreśla, że programy kosmiczne i związane z nimi usługi są kluczowymi zasobami w obszarach polityki i sektorach gospodarczych takich jak energia, klimat, środowisko, bezpieczeństwo i obronność, zdrowie, rolnictwo, leśnictwo, rybołówstwo, transport, turystyka, rynek cyfrowy i łączność ruchoma, polityka regionalna i planowanie lokalne; jest zdania, że istnieje ogromny potencjał do podejmowania takich wyzwań jak migracja, zarządzanie granicami i zrównoważony rozwój; podkreśla też znaczenie europejskiej strategii kosmicznej dla kompleksowej unijnej polityki morskiej; zwraca również uwagę na znaczne korzyści, jakie wynikają dla społeczeństwa z gospodarczego wykorzystania satelitów oraz systemów teledetekcyjnych;

11. wzywa Komisję do przyspieszenia pełnego gospodarczego wykorzystania systemu Galileo, EGNOS oraz programu Copernicus poprzez: ustanowienie odpowiednich celów w zakresie wprowadzania na rynek, ulepszenie dostępu do danych z programu Copernicus i przetwarzania ich w celu umożliwienia przedsiębiorstwom, a zwłaszcza MŚP i start-upom, rozwoju zastosowań opartych na danych pozyskanych w przestrzeni kosmicznej; zapewnianie lepszej integracji z innymi usługami cyfrowymi – takimi jak inteligentne systemy transportowe (ITS), europejski system zarządzania ruchem kolejowym (ERTMS), usługi informacji rzecznej (RIS), SafeSeaNet oraz konwencjonalne systemy nawigacji – i zwiększanie potencjału rozwiązań kosmicznych; podkreśla korzyści, jakie odnoszą obywatele i przedsiębiorstwa z nawigacji satelitarnej oraz usług i danych w dziedzinie obserwacji Ziemi;

12. przyjmuje z zadowoleniem działania Komisji dotyczące pozyskiwania platform opartych na chmurze dla danych pochodzących z obserwacji Ziemi, aby zagwarantować, by Europa czerpała pełne korzyści gospodarcze ze swoich szandarowych programów kosmicznych, oraz aby zapewnić stały dostęp dla użytkowników i budowanie kompetencji; wzywa Komisję do przyspieszenia działań w tym obszarze, aby pierwsze platformy danych mogły funkcjonować w 2018 r.; uważa, że wszystkie przetargi na te platformy powinny być otwarte dla podmiotów prywatnych;

13. zwraca się do Komisji o dokonanie oceny funkcjonowania podmiotów objętych programem Copernicus, w szczególności w celu uproszczenia i usprawnienia ich procedur przetargowych, aby ułatwić MŚP składanie wniosków;

14. podkreśla potrzebę prawodawstwa umożliwiającego wykorzystywanie przestrzeni kosmicznej i ponawia wnioski, wysunięty w wyżej wymienionej rezolucji w sprawie rozwoju rynku kosmicznego, aby Komisja prowadziła systematyczną kontrolę pod kątem użyteczności dla sektora kosmicznego przed złożeniem nowych wniosków ustawodawczych i nieustawodawczych; wzywa Komisję do usunięcia przeszkód w wykorzystywaniu technologii kosmicznych przez sektor publiczny, np. w celu monitorowania zgodności z nowym i istniejącym prawodawstwem europejskim; uważa, że dzięki wykorzystywaniu technologii kosmicznych można znacząco ulepszyć politykę publiczną, opierając się na przykładach, takich jak eCall i tachograf cyfrowy; zwraca się do Komisji i państw członkowskich o stymulowanie wprowadzania technologii kosmicznych przez organy europejskie, krajowe, regionalne i lokalne, na przykład przez nabywanie europejskich danych pochodzących z obserwacji Ziemi do realizacji celów polityki;

15. zwraca uwagę na projekt pilotażowy w zakresie czystszej przestrzeni kosmicznej dzięki sprowadzaniu z orbity i użyciu innowacyjnych materiałów do produkcji sprzętu kosmicznego, którego celem jest przetestowanie wykonalności i skuteczności przyszłej wspólnej inicjatywy technologicznej (WIT) dotyczącej sektora kosmicznego; uznaje, że właściwe zasoby, zarówno publiczne, jak i prywatne, mają zasadnicze znaczenie dla zapewnienia zrównoważonego charakteru i konkurencyjności europejskiego sektora kosmicznego i rozwoju roli UE jako globalnego podmiotu działającego w dziedzinie przestrzeni kosmicznej;

16. uważa, że należy dalej rozwijać wkład programu Copernicus w walkę ze zmianą klimatu; wzywa Komisję do jak najszybszego ustanowienia możliwości w ramach programu Copernicus dotyczących monitorowania emisji gazów cieplarnianych, w tym emisji CO₂, które są obecnie opracowywane w ramach programu „Horyzont 2020”⁽¹⁾, z myślą o zaspokojeniu potrzeb zapisanych w porozumieniu osiągniętym w ramach COP 21, oraz do umożliwienia jego skutecznego wdrożenia; wspiera opracowywanie przyszłych satelitów przeznaczonych do monitorowania CO₂ i metanu;

17. przyjmuje z zadowoleniem deklarację w sprawie wstępnych usług Galileo z dnia 15 grudnia 2016 r.; podkreśla, że powszechne stosowanie sygnału Galileo jest warunkiem wstępnym rozwoju silnego rynku niższego szczebla dla zastosowań i usług kosmicznych oraz że należy podjąć odpowiednie środki, w tym w stosownych przypadkach środki regulacyjne, w celu zapewnienia pełnej kompatybilności wyrobów sprzedawanych w UE z Galileo i EGNOS oraz zachęcania do wykorzystywania na światowym rynku urządzeń przygotowanych do Galileo i EGNOS; zachęca również Komisję do rozważenia środków mających na celu wzmocnienie konkurencyjności europejskiego przemysłu niższego szczebla GNSS;

⁽¹⁾ https://ec.europa.eu/research/participants/data/ref/h2020/wp/2016_2017/main/h2020-wp1617-leit-space_en.pdf s. 48.

Wtorek, 12 września 2017 r.

18. wzywa Komisję do zapewnienia, że zegary oparte na GNSS w infrastrukturze krytycznej są gotowe do obsługi Galileo i EGNOS, co jest niezwykle istotne z punktu widzenia bezpieczeństwa;

19. podkreśla zdolność satelitów do zapewnienia ciągłości połączeń o bardzo wysokiej przepustowości, w szczególności na obszarach oddalonych i w regionach najbardziej oddalonych, co ma zasadnicze znaczenie dla zmniejszenia przepaści cyfrowej, rozwoju sieci dużych prędkości oraz rozszerzenia internetu rzeczy i usług wspierających, takich jak bezzałogowe kierowanie pojazdami, zarządzanie flotą i transportem towarowym, aplikacje e-rządzenia, e-uczenia się i e-zdrowia; podkreśla komplementarność technologii naziemnych i kosmicznych dla zapewnienia sieci o bardzo wysokiej przepustowości; nalega, by Komisja uznała ten fakt i odpowiednio uwzględniła wkład satelitów w tej dziedzinie; podkreśla również konieczność rezerwowania odpowiednich zasobów częstotliwości dla takich usług satelitarnych; wzywa do uwzględnienia tej kwestii w obecnych pracach legislacyjnych w sprawie sieci telekomunikacyjnych, przy odpowiednich inwestycjach w badania i rozwój; uważa również, że strategia kosmiczna dla Europy powinna być wdrażana w koordynacji ze strategią cyfrową Komisją, przy wsparciu ze strony państw członkowskich i przemysłu, w celu promowania skutecznego i stymulowanego przez popyt wykorzystywania komunikacji satelitarnej, tak aby wspierać powszechny dostęp do sieci internetowej w całej UE;

20. podkreśla ważną rolę europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych w stymulowaniu rynków związanych z przestrzenią kosmiczną, zwłaszcza poprzez zamówienia publiczne, w tym w krajach, w których nie ma jeszcze dużego sektora kosmicznego, zauważając, że problem ten należy uwzględnić w bieżących dyskusjach na temat przyszłości polityki spójności; popiera wprowadzanie ukierunkowanych środków dotyczących budowania zdolności, które pomagają państwom członkowskim i regionom o powstających zdolnościach w zakresie wykorzystywania przestrzeni kosmicznej; podkreśla, że wymiar regionalny ma zasadnicze znaczenie dla umożliwiania obywatelom czerpania korzyści z przestrzeni kosmicznej oraz że zaangażowanie organów lokalnych i regionalnych może prowadzić do tworzenia synergii ze strategiami inteligentnej specjalizacji i agendą miejską UE; w związku z tym popiera większe zaangażowanie organów regionalnych i lokalnych w zapewnienie powodzenia unijnej polityki kosmicznej, z uwzględnieniem regionów najbardziej oddalonych oraz krajów i terytoriów zamorskich; podkreśla, że Komitet Regionów powinien być członkiem forum użytkowników programu Copernicus, aby podkreślić znaczenie regionalnych i lokalnych podmiotów jako użytkowników danych z programu Copernicus;

21. podkreśla, że użytkownicy tacy jak MŚP oraz organy lokalne i regionalne nadal nie są wystarczająco świadome możliwości finansowania, w tym możliwości udostępnianych przez Europejski Bank Inwestycyjny, w odniesieniu do projektów powiązanych z programami Galileo lub Copernicus, i że należy bezzwłocznie poprawić ukierunkowane rozpowszechnianie informacji na temat tych możliwości;

22. uznaje rolę technologii kosmicznych i dwa sztandarowe programy kosmiczne UE w dążeniu do inteligentniejszego, bezpieczniejszego, pewniejszego, bardziej zrównoważonego i zintegrowanego transportu lądowego, morskiego, lotniczego i kosmicznego, zintegrowanego z przyszłymi sektorami strategicznymi, takich jak samochody autonomiczne i podłączone do sieci lub bezzałogowe statki powietrzne; uważa, że strategia kosmiczna może być on elementem odpowiedzi na nowe potrzeby transportowe związane z bezpieczną i płynną zdolnością przyłączeniową, lepszym pozycjonowaniem, intermodalnością i interoperacyjnością; zachęca Komisję, by włączyła główne podmioty w sektorze transportu do dialogu z sektorem kosmicznym w celu zwiększenia przejrzystości i ułatwienia wprowadzania europejskiej technologii kosmicznej na rynek transportowy z zamiarem zwiększenia konkurencyjności unijnych usług transportowych na rynku europejskim i światowym; wzywa Komisję i państwa członkowskie do zwrócenia uwagi na rozwój turystyki kosmicznej;

23. apeluje do Komisji o wspieranie procedur lądowania opartych na EGNOS dla mniejszych portów lotniczych, jak również dla większych portów lotniczych; przypomina, że wykorzystywanie EGNOS na potrzeby zastosowań o istotnym znaczeniu dla bezpieczeństwa, takich jak lądowanie statków powietrznych, i przypomina o znaczeniu rozszerzenia zasięgu ENOS priorytetowo na państwa Europy Południowo-Wschodniej i Wschodniej, a następnie na kraje Afryki i Bliskiego Wschodu; uważa także, że program Galileo może odegrać kluczową rolę w kontroli ruchu lotniczego jako fundament przejścia z systemu kontroli radarowej na system satelitarny;

24. ponadto podkreśla znaczenie statków powietrznych wyposażonych w technologię kosmiczną automatycznego zależnego dozoru – rozgłaszania (ADS-B) oraz upoważnienia operatorów do wyposażania statków powietrznych w ADS-B dla zapewnienia dokładności i niezawodności śledzenia samolotów w czasie rzeczywistym oraz oszczędności paliwa;

Wtorek, 12 września 2017 r.

25. podkreśla znaczenie unijnych programów w dziedzinie przestrzeni kosmicznej dla kwestii morskich i działalności połowowej oraz niebieskiej gospodarki w ujęciu ogólnym, na przykład w zakresie: nielegalnych, nieraportowanych i nieuregulowanych połowów; nadzoru i oceny w kwestii stanu i kondycji oceanów i zasobów rybnych; wspierania wydajności hodowli ryb; ułatwiania badań morskich; oraz zapewniania działania poszukiwawczo-ratowniczych, jak również łącz satelitarnych w odniesieniu pokładowego sprzętu medycznego; zwraca w związku z tym uwagę na potrzebę posiadania infrastruktury nadzoru oceanów z przestrzeni kosmicznej i sprawnej koordynacji usług Galileo, EGNOS i Copernicus;

Rozwijanie europejskiego sektora kosmicznego konkurencyjnego i innowacyjnego w skali globalnej

26. podkreśla, że sukces i konkurencyjność sektora kosmicznego oraz rozwój przełomowych technologii są w dużym stopniu uzależnione od badań naukowych i innowacji; apeluje o wzmocnienie i wydłużenie dedykowanej linii budżetowej przeznaczonej na sektor kosmiczny w dziewiątym programie ramowym; podkreśla znaczenie pełnej współpracy między UE, ESA i państwami członkowskimi, aby zapewnić skuteczność i unikać powielania, w szczególności w dziedzinach, w których finansowanie badań naukowych zapewnia szereg podmiotów; uważa, że badania i innowacje powinny być stymulowane i finansowane z korzyścią dla szeregu technologii kosmicznych; wzywa Komisję do rozszerzenia wykorzystywania instrumentu MŚP w celu zwiększania możliwości biznesowych w zakresie produktów i usług kosmicznych zarówno w programie „Horyzont 2020”, jak i przyszłych programach ramowych;

27. zwraca się do Komisji o zapewnienie równego traktowania przedsiębiorstw UE wobec przedsiębiorstw z państw trzecich w dziedzinie zamówień publicznych, w szczególności biorąc pod uwagę ceny, jakie przedsiębiorstwa stosują wobec innych klientów na całym świecie, tak aby zagwarantować przestrzeganie sprawiedliwych zasad oraz przestrzeganie sprawiedliwych praktyk przez podmioty rynkowe w duchu uczciwej konkurencji; podkreśla, że europejski przemysł kosmiczny stawia czoła coraz bardziej brutalnej konkurencji międzynarodowej; z zadowoleniem przyjmuje wniosek Komisji dotyczący wzmocnienia wykorzystywania innowacyjnych systemów zamówień publicznych;

28. podkreśla znaczenie wzmocnienia europejskiej bazy przemysłowej i zagwarantowania strategicznej autonomii UE przez dywersyfikację źródeł zaopatrzenia i najlepsze wykorzystywanie wielu unijnych dostawców; uważa w związku z tym, że zaangażowanie sektora przemysłu na wszystkich szczeblach powinno być promowane w sposób zrównoważony i wzywa Komisję do wspierania europejskiego sektora kosmicznego w całym łańcuchu wartości; uważa, że klastry kosmiczne mogą odgrywać ważną rolę w strategii przemysłu kosmicznego;

29. zwraca się do Komisji o wsparcie ogólnoeuropejskiego rozwoju nowych kosmicznych modeli biznesowych i technologii mogących rewolucjonizować sektor i ograniczać koszty (na przykład europejskich technologii, które umożliwiają wysyłanie w przestrzeń kosmiczną małych satelitów, takich jak balony stratosferyczne czy wahadłowce wielokrotnego użytku);

30. zwraca się do Komisji o rozważenie sytuacji i potrzeb MŚP przy określaniu czasu trwania zamówień publicznych w dziedzinie infrastruktury i usług kosmicznych w celu stworzenia równych warunków działania dla przedsiębiorstw działających w branży kosmicznej;

31. podkreśla konieczność zdecydowanego zwiększenia inwestycji w kształcenie i szkolenie obywateli europejskich w dziedzinie przestrzeni kosmicznej, także aby móc w pełni wykorzystać możliwości, jakie stwarza sektor związany z przestrzenią kosmiczną w przejściu do społeczeństwa cyfrowego; podkreśla znaczenie, jakie mają osiągnięcia polityki kosmicznej dla inspirowania przyszłych pokoleń i rozwijania poczucia tożsamości europejskiej; w związku z tym podkreśla potrzebę kontynuowania i rozwijania skoordynowanego podejścia do europejskiego kształcenia w zakresie przestrzeni kosmicznej, które może przyciągnąć młodych ludzi do kariery zawodowej w sektorze nauki i technologii kosmicznej;

32. podkreśla, że podstawowym i najważniejszym narzędziem rozwoju potencjału europejskiego przemysłu kosmicznego jest udział w opcjonalnych programach ESA, w których ramach europejskie przedsiębiorstwa i uczelnie lub instytucje badawcze uczestniczą w opracowywaniu najbardziej zaawansowanych technologii dla misji i systemów kosmicznych; podkreśla, że właśnie udział w takich programach otwiera im drogę do prowadzenia działalności w tym sektorze, a także może zapewnić dostęp do wysoce zaawansowanych technologicznie i wymagających kompleksowej wiedzy projektów naukowych, co może mieć korzystny wpływ również na dziedzinę transportu;

Wtorek, 12 września 2017 r.

Wzmocnienie autonomii Europy w zakresie dostępu do przestrzeni kosmicznej i jej wykorzystania w bezpiecznym i zabezpieczonym środowisku

33. przypomina, że unijne programy kosmiczne mają charakter cywilny i potwierdza swoje zobowiązanie do niedokonywania militaryzacji przestrzeni kosmicznej; dostrzega jednak strategiczny wymiar sektora kosmicznego dla Europy i potrzebę poprawy synergii między aspektami cywilnymi a bezpieczeństwa i obrony oraz potrzebę wykorzystania możliwości w zakresie wykorzystania przestrzeni kosmicznej w celu zaspokojenia potrzeb w zakresie bezpieczeństwa i ochrony, biorąc pod uwagę również środowisko geopolityczne i wspólną politykę bezpieczeństwa i obrony; uważa, że Komisja powinna przeanalizować synergie między europejskimi programami kosmicznymi i europejskim planem działań w sektorze obrony zaproponowanym w listopadzie 2016 r., aby zapewnić spójność w tym strategicznym obszarze;

34. wzywa Komisję do agregowania zapotrzebowania klientów instytucjonalnych z Unii Europejskiej i państw członkowskich, aby zapewnić niezależny, opłacalny i niezawodny dostęp do przestrzeni kosmicznej przez wykorzystywanie europejskich rakiet nośnych Ariane, Vega i ich przyszłych modeli; uważa, że ma to ogromne znaczenie strategiczne dla funkcji zarządzania kryzysowego i postępowania w sytuacjach awaryjnych i dla stabilnej europejskiej polityki bezpieczeństwa i obrony;

35. wspiera cel Komisji dotyczący oceny różnych sposobów wspierania europejskich obiektów infrastruktury startowej, gdy jest to potrzebne do osiągnięcia celów i potrzeb wynikających z polityki UE, biorąc pod uwagę autonomię, bezpieczeństwo i konkurencyjność; podkreśla w związku z tym strategiczne znaczenie europejskiego portu kosmicznego w Kourou (Gujana Francuska) i konieczności zwracania bacznej uwagi na korzyści gospodarcze i społeczne na terytorium, na którym ma siedzibę;

36. przypomina, że kwestii niezależnego dostępu do przestrzeni kosmicznej nie można oddzielać od niezależnej zdolności Europy w zakresie projektowania, rozwijania, uruchamiania, eksploatacji i wykorzystywania systemów kosmicznych;

37. stwierdza, że brak jest czytelnych perspektyw, jeśli chodzi o kontynuację programu rakiet nośnych w Europie po upływie trzech–czterech lat (Ariane 6 i Vega C) i sytuację finansową tego programu; jest zaniepokojony brakiem programu rakiet nośnych w perspektywie średnio- i długoterminowej; wzywa Komisję do przedstawienia propozycji programu prac dotyczącego rakiet nośnych w Europie na następne 20 lat;

38. wzywa Komisję, by zachęcała do rozwoju alternatywnych technologii wynoszenia oraz do uwzględniania zasad ekoprojektowania we wszystkich rakietach nośnych i zasobach kosmicznych;

39. uważa, że w kolejnych generacjach systemów satelitarnych należy dalej rozwijać bezpieczeństwo infrastruktury Galileo, w tym segmentu naziemnego, oraz możliwość podwójnego wykorzystywania systemu Galileo i programu Copernicus, wraz z lepszą precyzją i kodowaniem; przypomina, że usługi publiczne o regulowanym dostępie w ramach Galileo ograniczone do autoryzowanych przez rząd użytkowników mogłyby odgrywać ważną rolę w przyszłości w odniesieniu do reagowania na zmieniające się zagrożenia, w szczególności w przypadku kryzysu;

40. zwraca uwagę na podatność technologii kosmicznych na ingerencję lub atak podmiotów państwowych i niepaństwowych, a także na wiele innych zagrożeń, w tym zderzenia ze śmieciami kosmicznymi i innymi satelitami; przypomina o znaczeniu zabezpieczenia kluczowej infrastruktury i środków komunikacji, jak również rozwoju odpornych technologii; uznaje rosnące znaczenie przestrzeni kosmicznej oraz technologii kosmicznych dla podwójnego wykorzystywania, szczególnie w obszarach komunikacji, wywiadu, obserwacji i rozpoznania, reagowania w przypadku katastrof oraz kontroli zbrojeń, i podkreśla istotne znaczenie zdolności do działania w przestrzeni kosmicznej w walce z terroryzmem; ponadto zachęca do inwestycji w celu przyspieszenia rozwoju nowych zdolności do działania w przestrzeni kosmicznej i technologii kosmicznej; uważa, że należy zwiększyć zdolności do wyeliminowania pojawiających się zagrożeń w przestrzeni kosmicznej, co zwiększyłoby z kolei zdolność europejskiego sektora przestrzeni kosmicznej do reagowania na zmieniające się rynki, podmioty i technologie;

41. wzywa Komisję do złagodzenia zagrożenia stwarzanego przez śmieci kosmiczne poprzez usprawnienie obecnego systemu usług obserwacji i śledzenia obiektów kosmicznych (SST) w celu utworzenia programu niezależnego systemu, który będzie w stanie rozpoznawać zagrożenia związane ze śmieciami kosmicznymi dla europejskiej infrastruktury kosmicznej, wraz ze środkami w celu uniknięcia kolizji oraz aktywnym usuwaniem śmieci w dłuższej perspektywie; popiera plan rozszerzenia zakresu unijnego systemu SST w celu umożliwienia prognozy pogody opartej na danych kosmicznych i proponuje dodatkowy nacisk na obiekty znajdujące się blisko Ziemi ze względu na potencjalnie katastrofalne skutki kolizji takiego przedmiotu z Ziemią; podkreśla, że zdolności i wiedza fachowa w tych dziedzinach, także te dostępne w ESA, powinny być pogłębiane i rozszerzane; potwierdza potrzebę zapewniania możliwie jak najbardziej otwartych danych, aby wspierać badania naukowe i innowacje;

Wtorek, 12 września 2017 r.

42. przypomina o rosnącym znaczeniu cyberbezpieczeństwa dla programów kosmicznych i zwraca uwagę, że problem ten jest szczególnie dotkliwy, biorąc pod uwagę fakt, że znakomita część naszej gospodarki zależy od usług związanych z przestrzenią kosmiczną; wzywa Komisję do zmniejszenia zagrożenia dla unijnych zasobów kosmicznych przez podjęcie odpowiednich środków, w tym w stosownych przypadkach stosowanie protokołów szyfrowania, w celu ochrony infrastruktury kosmicznej przed zagrożeniami cybernetycznymi; zwraca się ponadto do Komisji o zapewnienie, by wszystkie odpowiednie agencje posiadały plany awaryjne na wypadek możliwych ataków cybernetycznych;

43. uważa planowaną inicjatywę GOVSATCOM za obiecujący środek, który może zapewnić dostęp do bezpiecznych, efektywnych i opłacalnych usług dla europejskich podmiotów instytucjonalnych, zaspokajając przyszłe potrzeby użytkowników w szerokim zakresie dziedzin, stymulując jednocześnie wzrost, konkurencyjność i innowacje w całym europejskim sektorze łączności satelitarnej; jeśli ocena skutków będzie wystarczająco pozytywna, wzywa Komisję do opracowania zaplanowanej inicjatywy GOVSATCOM w sposób racjonalny pod względem kosztów, co może obejmować łączenie zdolności i dzielenie się nimi lub zakup usług od certyfikowanych komercyjnych satelitów komunikacyjnych, a także w celu zapewnienia, by inicjatywa ta tworzyła znaczną wartość dodaną i pozwalała uniknąć powielania istniejących struktur;

44. podkreśla znaczenie kompleksowej europejskiej polityki kosmicznej mającej na celu skuteczne przyczynianie się do wzmocnienia wspólnego bezpieczeństwa, polityki zagranicznej i polityki obrony przez zapewnienie odpowiednim instytucjom niezależnych usług wywiadowczych, takich jak świadomość sytuacyjna w czasie rzeczywistym;

Wzmacnianie roli Europy jako podmiotu o znaczeniu globalnym i wspieranie współpracy międzynarodowej

45. wzywa Komisję do promowania aktywów unijnych w przestrzeni kosmicznej i kosmicznych zdolności przemysłowych we wszystkich odpowiednich aspektach swoich stosunków zewnętrznych;

46. uważa, że zapewnienie pokojowego i bezpiecznego środowiska przestrzeni kosmicznej będzie wymagało zaangażowania we współpracę z partnerami międzynarodowymi w celu promowania norm odpowiedzialnego zachowania i zrównoważonego rozwoju, w szczególności w zakresie badania przestrzeni kosmicznej, i wzywa Komisję do ścisłej współpracy z ESDZ i państwami członkowskimi w tym względzie;

47. podkreśla potrzebę międzynarodowej koordynacji w zakresie zarządzania ruchem w przestrzeni kosmicznej i śmieciami kosmicznymi, które zapewne wzrosną ze względu na planowane rozmieszczenie tzw. „megakonstelacji” i zagęszczenie orbit krążących blisko Ziemi, które może wynikać z dalszego obniżania kosztów wystrzeliwania satelitów;

48. zwraca się do Komisji o monitorowanie istniejących w sektorze prywatnym ambicji w dziedzinie eksploracji przestrzeni kosmicznej oraz do rozważenia konsekwencji, które mogą one mieć dla obecnych ram prawnych, a w szczególności dla układu o przestrzeni kosmicznej; uważa, że podstawowe zasady układu powinny zostać utrzymane w mocy oraz że konieczne jest, aby uniknąć wyścigu o ulegające degradacji zasoby w przestrzeni kosmicznej; wzywa państwa członkowskie do pracy na rzecz skoordynowanego podejścia europejskiego i wzywa Komisję do przejęcia wiodącej roli w negocjowaniu porozumienia; uznaje, że przestrzeń kosmiczna stanowi wspólne dziedzictwo ludzkości;

49. z zadowoleniem przyjmuje zamiar Komisji, jakim jest stosowanie dyplomacji gospodarczej, aby stworzyć nowe możliwości biznesowe dla europejskiego przemysłu kosmicznego; podkreśla, że europejskie podmioty na rynkach państw trzecich powinny być wspierane przez Komisję oraz, w stosownych przypadkach, organy państw członkowskich, indywidualnie lub przez ESA, i podmioty takie jak Europejska Agencja Bezpieczeństwa Lotniczego (EASA); zaleca, by wsparcie dla takich skoordynowanych planów było sporządzane z wyprzedzeniem;

Zapewnienie skutecznej realizacji

50. zwraca uwagę na fakt, że Parlament powinien odgrywać aktywną rolę w rozwoju polityki UE w zakresie przestrzeni kosmicznej oraz że powinien być zaangażowany we wszystkie wymiany prowadzone przez Komisję, ESDZ i Radę ESA w sprawie zagadnień związanych z przestrzenią kosmiczną;

51. uważa, że wsparcie demokratyczne jest ważne dla inwestycji w przestrzeń kosmiczną; wzywa Komisję do przedstawienia dobrze zaprojektowanej i kompleksowej strategii komunikacyjnej dotyczącej korzyści wynikających z technologii kosmicznych dla obywateli i przedsiębiorstw; wzywa Komisję, by przy wdrażaniu tej strategii miała na uwadze jej następujące trzy filary, z których każdy dotyczy ważnej grupy docelowej: a) podnoszenie świadomości

Wtorek, 12 września 2017 r.

społeczeństwa na temat konieczności inwestowania w przestrzeń kosmiczną; b) informowanie MŚP i przedsiębiorców o możliwościach sztandarowych programów kosmicznych; c) włączenie przestrzeni kosmicznej w kształcenie, aby zlikwidować niedobór umiejętności; zwraca się do Komisji o przedstawienie Parlamentowi planu działania w sprawie jak najszybszego utworzenia tej strategii komunikacyjnej;

52. wzywa Komisję do sporządzenia harmonogramu wdrożenia środków zaproponowanych w strategii, do składania regularnych sprawozdań na temat postępów UE w realizacji, do proponowania przepisów w razie konieczności oraz do opracowywania dodatkowych konkretnych i mierzalnych działań koniecznych do osiągnięcia w odpowiednim czasie celów nakreślonych w strategii;

o

o o

53. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Komisji, Radzie, rządów i parlamentom państw członkowskich oraz Europejskiej Agencji Kosmicznej.

Wtorek, 12 września 2017 r.

P8_TA(2017)0324

Dalsze kształcenie i kształcenie na odległość na poziomie akademickim w ramach europejskiej strategii dotyczącej kształcenia przez całe życie

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 12 września 2017 r. w sprawie dalszego kształcenia i kształcenia na odległość na poziomie akademickim w ramach europejskiej strategii dotyczącej kształcenia przez całe życie (2016/2142(INI))

(2018/C 337/04)

Parlament Europejski,

- uwzględniając art. 8, 165 i 166 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE),
- uwzględniając Kartę praw podstawowych Unii Europejskiej, w szczególności jej art. 14,
- uwzględniając deklarację kopenhaską z dnia 30 listopada 2002 r. w sprawie zwiększonej współpracy europejskiej w dziedzinie kształcenia zawodowego i szkolenia,
- uwzględniając konkluzje Rady z dnia 12 maja 2009 r. w sprawie strategicznych ram europejskiej współpracy w dziedzinie kształcenia i szkolenia („ET 2020”) ⁽¹⁾,
- uwzględniając wspólne sprawozdanie Rady i Komisji z 2012 r. z wdrażania strategicznych ram europejskiej współpracy w dziedzinie kształcenia i szkolenia („ET 2020”) – „Kształcenie i szkolenia na rzecz inteligentnego i trwałego rozwoju Europy sprzyjającego włączeniu społecznemu” ⁽²⁾,
- uwzględniając konkluzje Rady z dnia 20 maja 2014 r. w sprawie skutecznego kształcenia nauczycieli,
- uwzględniając wspólne sprawozdanie Rady i Komisji z 2015 r. z wdrażania strategicznych ram europejskiej współpracy w dziedzinie kształcenia i szkolenia („ET 2020”) – „Nowe priorytety współpracy europejskiej w dziedzinie kształcenia i szkolenia” ⁽³⁾,
- uwzględniając rezolucję Rady z dnia 20 grudnia 2011 r. w sprawie odnowionej europejskiej agencji w zakresie uczenia się dorosłych ⁽⁴⁾,
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 20 listopada 2012 r. pt. „Nowe podejście do edukacji: Inwestowanie w umiejętności na rzecz lepszych efektów społeczno-gospodarczych” (COM(2012)0669),
- uwzględniając konkluzje Rady z dnia 17 lutego 2014 r. w sprawie inwestowania w kształcenie i szkolenie – odpowiedź na komunikat pt. „Nowe podejście do edukacji: inwestowanie w umiejętności na rzecz lepszych efektów społeczno-gospodarczych” oraz na roczną analizę wzrostu gospodarczego 2013 ⁽⁵⁾,
- uwzględniając decyzję nr 1720/2006/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 listopada 2006 r. ustanawiającą program działań w zakresie uczenia się przez całe życie ⁽⁶⁾,
- uwzględniając Konwencję ONZ o prawach osób niepełnosprawnych ratyfikowaną przez UE w 2010 r.,
- uwzględniając zalecenie 2006/962/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie ⁽⁷⁾,
- uwzględniając konkluzje Rady z dnia 19 listopada 2010 r. w sprawie edukacji na rzecz zrównoważonego rozwoju ⁽⁸⁾,

⁽¹⁾ Dz.U. C 119 z 28.5.2009, s. 2.

⁽²⁾ Dz.U. C 70 z 8.3.2012, s. 9.

⁽³⁾ Dz.U. C 417 z 15.12.2015, s. 25.

⁽⁴⁾ Dz.U. C 372 z 20.12.2011, s. 1.

⁽⁵⁾ Dz.U. C 64 z 5.3.2013, s. 5.

⁽⁶⁾ Dz.U. L 327 z 24.11.2006, s. 45.

⁽⁷⁾ Dz.U. L 394 z 30.12.2006, s. 10.

⁽⁸⁾ Dz.U. C 327 z 4.12.2010, s. 11.

Wtorek, 12 września 2017 r.

- uwzględniając zalecenie Rady z dnia 20 grudnia 2012 r. w sprawie walidacji uczenia się pozaformalnego i nieformalnego ⁽¹⁾,
  - uwzględniając zalecenie Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 kwietnia 2008 r. w sprawie ustanowienia europejskich ram kwalifikacji dla uczenia się przez całe życie ⁽²⁾,
  - uwzględniając konkluzje Rady z dnia 20 maja 2014 r. w sprawie zapewniania jakości w celu wspierania kształcenia i szkolenia ⁽³⁾,
  - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 12 kwietnia 2016 r. w sprawie programu Erasmus+ i innych narzędzi wspomagania mobilności w kształceniu i szkoleniu zawodowym – podejścia zakładającego uczenie się przez całe życie ⁽⁴⁾,
  - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 23 czerwca 2016 r. dotyczącą działań następczych w związku ze strategicznymi ramami europejskiej współpracy w dziedzinie kształcenia i szkolenia (ET 2020) ⁽⁵⁾,
  - uwzględniając opinię Komitetu Regionów z dnia 31 stycznia 2014 r. pt. „Działania na rzecz otwartej edukacji” ⁽⁶⁾,
  - uwzględniając badanie Komisji dotyczące kształcenia i szkolenia do 2020 r.: udoskonalenie polityki i przepisów dotyczących uczenia się dorosłych w Europie ⁽⁷⁾,
  - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 10 września 2015 r. w sprawie utworzenia konkurencyjnego rynku pracy w Unii XXI w.: dostosowanie umiejętności i kwalifikacji do zapotrzebowania i perspektyw na rynku pracy jako sposób na wyjście z kryzysu ⁽⁸⁾,
  - uwzględniając konkluzje Rady w sprawie europejskiego paktu na rzecz równości płci na lata 2011–2020 ⁽⁹⁾,
  - uwzględniając projekt konkluzji Rady z dnia 20 lutego 2017 r. pt. „Wzmacnianie umiejętności kobiet i mężczyzn na unijnym rynku pracy” ⁽¹⁰⁾,
  - uwzględniając zalecenie Rady z dnia 28 listopada 2011 r. w sprawie odnowionej europejskiej agendy w zakresie uczenia się dorosłych,
  - uwzględniając art. 52 Regulaminu,
  - uwzględniając sprawozdanie Komisji Kultury i Edukacji oraz stanowisko w formie poprawek Komisji Praw Kobiet i Równouprawnienia (A8-0252/2017),
- A. mając na uwadze, że z uwagi na transformację cyfrową systemy kształcenia stają przed istotnymi wyzwaniami, które wpływają na procesy nauczania i uczenia się oraz na potrzebę wzmocnienia zdolności do wspomagania włączenia społecznego i aktywności obywatelskiej oraz rozwoju osobistego, a także wspierania europejskich wartości demokratycznych i tolerancji w celu zwiększenia otwartości oraz zapobiegania wszelkiego rodzaju nietolerancji; mając na uwadze, że rozwój umiejętności cyfrowych i pewność siebie mają zasadnicze znaczenie dla budowania silnych społeczeństw oraz wspomagają jedność i procesy integracji w UE;
- B. mając na uwadze, że należy wzmocnić europejską strategię dotyczącą kształcenia przez całe życie; mając na uwadze, że każdy, na każdym etapie życia, powinien dysponować szansami na uczenie się przez całe życie, aby zdobywać wiedzę i umiejętności konieczne zarówno dla rozwoju osobistego, jak i postępów zawodowych; mając na uwadze, że uczenie się przez całe życie, w kontekstach formalnych, pozaformalnych i nieformalnych – które wspiera aktywne obywatelstwo i zdolność do zatrudnienia – jest kluczowym aspektem kształcenia, na który wpływ mają te przemiany;

⁽¹⁾ Dz.U. C 398 z 22.12.2012, s. 1.

⁽²⁾ Dz.U. C 111 z 6.5.2008, s. 1.

⁽³⁾ Dz.U. C 183 z 14.6.2014, s. 30.

⁽⁴⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2016)0107.

⁽⁵⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2016)0291.

⁽⁶⁾ Dz.U. C 126 z 26.4.2014, s. 20.

⁽⁷⁾ http://ec.europa.eu/dgs/education_culture/repository/education/library/reports/policy-provision-adult-learning_en.pdf

⁽⁸⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2015)0321.

⁽⁹⁾ https://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/lisa/119628.pdf

⁽¹⁰⁾ <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-6268-2017-INIT/pl/pdf>

Wtorek, 12 września 2017 r.

- C. mając na uwadze, że konieczne są dalsze działania na rzecz zwiększenia synergii między kształceniem a zatrudnieniem, zarówno przez ułatwianie wchodzenia na rynek pracy, jak i umożliwianie stałego uaktualniania umiejętności lub nabywania nowych w trakcie życia zawodowego; mając na uwadze, że państwa członkowskie powinny znaleźć sposób, by chronić i promować inwestycje długoterminowe w edukację, badania naukowe i innowacje;
- D. mając na uwadze, że dalsze kształcenie i kształcenie na odległość na poziomie akademickim znacznie przyczyniają się do rozwoju osobistego i tworzenia kapitału ludzkiego oraz powinny stanowić integralną część europejskiej strategii dotyczącej uczenia się przez całe życie;
- E. mając na uwadze, że dalsze kształcenie na poziomie akademickim i kształcenie na odległość odgrywają coraz ważniejszą rolę w ułatwianiu przystosowania się pracowników do przemian gospodarczych i technologicznych w trakcie ich życia zawodowego; mając na uwadze, że do 2025 r. 49 % wszystkich ofert pracy w UE (dotyczących zarówno nowych stanowisk, jak i zastąpienia odchodzącego pracownika) będzie wymagać wysokich kwalifikacji, 40 % – średnich kwalifikacji, a jedynie 11 % – niskich kwalifikacji albo nie będzie ich wymagać wcale;
- F. mając na uwadze, że dalsze kształcenie i kształcenie na odległość na poziomie akademickim są ważnymi narzędziami w zapewnianiu możliwości elastycznego i zindywidualizowanego kształcenia dla wszystkich, bez jakiegokolwiek dyskryminacji ⁽¹⁾; podkreśla w związku z tym znaczenie zapewniania poszerzenia strategii na rzecz dostępności;
- G. mając na uwadze, że dalsze kształcenie na poziomie akademickim i kształcenie na odległość oraz wykorzystywanie nowych technologii mogą przyczynić się do szerzenia wśród dziewcząt i kobiet wiedzy na temat nowych możliwości kariery, w szczególności w dziedzinach, w których nie są one w wystarczającym stopniu reprezentowane; mając na uwadze, że choć więcej kobiet zdobywa dyplomy szkół średnich uprawniające do studiów na uczelni wyższej i wykształcenie wyższe, konieczne jest zwiększenie ich obecności zarówno w instytucjach kształcenia zawodowego, jak i w sektorach nauk ścisłych, technologii, inżynierii i matematyki;
- H. mając na uwadze, że kształcenie na odległość na poziomie akademickim jest możliwym formatem edukacji w kontekście dalszego kształcenia naukowego, który ze względu na swoją elastyczność w szczególności umożliwia godzenie studiów, pracy zawodowej i życia rodzinnego;
- I. mając na uwadze, że pojęcie kształcenia na odległość ⁽²⁾ oznacza formę organizacji nauczania oferującą dużą elastyczność uczenia się dzięki wykorzystaniu cyfrowych technologii kształcenia, która nie zastępuje kształcenia bezpośrednio w placówkach, ale oferuje rozwiązanie alternatywne dla osób uczących się, które nie mogą uczestniczyć w kształceniu bezpośrednio w placówkach;
- J. mając na uwadze, że kształcenie na odległość oznacza metodę nauczania oferującą elastyczność uczenia się dzięki wykorzystaniu powstających technologii, która nie zastępuje kształcenia bezpośrednio w placówkach akademickich, ale oferuje rozwiązanie alternatywne dla osób uczących się, które nie mogą uczestniczyć w kształceniu bezpośrednio w placówkach akademickich, oraz pracowników starających się pogodzić pracę z procesem kształcenia; mając na uwadze, że digitalizacja może zatem posłużyć jako narzędzie zapewniające nowe sposoby na uzyskanie dostępu do szkolnictwa wyższego;
- K. mając na uwadze, że równość kobiet i mężczyzn jest jedną z podstawowych zasad Unii Europejskiej zapisaną w Traktatach oraz jednym z celów i zadań Unii; mając na uwadze, że równość w kształceniu oferuje kobietom większe możliwości oraz zapewnia wkład w społeczny, kulturalny i gospodarczy rozwój społeczeństwa; mając na uwadze, że kształcenie stanowi podstawowe narzędzie zwalczania stereotypów płci;
- L. mając na uwadze, że średnia stopa zatrudnienia kobiet jest bezpośrednio związana z ich poziomem wykształcenia, a wśród kobiet w wieku 25–49 lat, które uzyskały wyższe wykształcenie, stopa zatrudnienia jest o ponad 20 % wyższa niż w przypadku kobiet z wykształceniem niepełnym podstawowym, podstawowym i średnim I stopnia;
- M. mając na uwadze, że kształcenie na odległość może mieć pozytywny wpływ na umiejętności cyfrowe kobiet; mając na uwadze, że uczestnictwo większej liczby kobiet w sektorze umiejętności cyfrowych ożywiłoby rynek, na którym przewiduje się braki w sile roboczej i gdzie równy udział kobiet doprowadziłby do zysków w PKB UE w wysokości ok. 9 mld EUR rocznie; mając na uwadze, że kobiety są nadal zdecydowanie niedostatecznie reprezentowane jako studentki wydziałów ICT, gdyż stanowią jedynie około 20 % absolwentów w tej dziedzinie, przy czym tylko 3 % wszystkich absolwentek studiów posiada dyplom w dziedzinie ICT;

⁽¹⁾ Zgodnie z art. 21 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej.

⁽²⁾ Przykładowo w krajach niemieckojęzycznych w odniesieniu do kształcenia na odległość dokonuje się rozróżnienia między kształceniem na poziomie akademickim i nieakademickim.

Wtorek, 12 września 2017 r.

- N. mając na uwadze, że programy kształcenia na odległość docierają do znacznej liczby kobiet w społeczeństwach, w których kobiety nie mają równych szans na udział w konwencjonalnych formach kształcenia i szkoleń, ponieważ kobiety nadal poświęcają więcej czasu niż mężczyźni wykonywaniu niepłatnych prac domowych i dbaniu o rodzinę; mając na uwadze, że kursy takie oferują im elastyczność w osiągnięciu równowagi między życiem zawodowym a prywatnym oraz że kształcenie na odległość jest adresowane w szczególności do grupy nietradycyjnych studentów;
- O. mając na uwadze, że dalsze kształcenie naukowe jest jednym z zadań służby publicznej w zakresie kształcenia wyższego i oznacza możliwości kształcenia w instytucjach akademickich, które można podejmować równolegle z pracą na pełny etat, opierając się zasadniczo na doświadczeniu zawodowym, i które wymaga z reguły dyplomu ukończenia studiów wyższych;
- P. mając na uwadze, że dostosowanie się do coraz szybszych przemian gospodarczych i technologicznych stanowi istotne wyzwanie dla starzejącej się siły roboczej, a odpowiedź na nie będzie stanowić jeden z kluczowych czynników decydujących o zapewnieniu długoterminowej konkurencyjności gospodarki UE;
- Q. mając na uwadze, że polityki dotyczące uczenia się przez całe życie i rozwoju kariery zawodowej można wzmocnić przez uznawanie doświadczeń nabytych;
- R. mając na uwadze, że zapewnienie ludziom czasu wolnego na rozwój osobisty i szkolenia w kontekście uczenia się przez całe życie korzystanie wpływa na ich dobrostan, jak również ich wkład w życie społeczne, dzięki bardziej ukształtowanym umiejętnościom osobistym i zawodowym; mając na uwadze, że kształcenie na odległość na poziomie akademickim zapewnia elastyczne formy studiów, które pomagają ludziom w osiągnięciu większej równowagi między życiem zawodowym a prywatnym; mając na uwadze, że uczenie się przez całe życie na poziomie uniwersyteckim powinno stanowić część europejskiej strategii digitalizacji;
- S. mając na uwadze, że digitalizacja umożliwia elastyczność i interaktywność procesu kształcenia oraz stanowi kluczowy czynnik stałego rozwoju dalszego kształcenia i kształcenia na odległość na poziomie akademickim;
- T. mając na uwadze, że zmiana technologiczna wymaga silniejszych i stabilniejszych powiązań między kształceniem a zatrudnieniem;
- U. mając na uwadze, że instytucje akademickie mają tendencję, by wykazywać się zachowawczością, co sprawia, że reforma programów nauczania oraz regulaminów studiów i egzaminów, a także wymogów stawianych kandydatom stanowi wyzwanie;
- V. mając na uwadze, że dalsze kształcenie i kształcenie na odległość na poziomie akademickim to szybko rozwijające się sektory o znacznym potencjale w zakresie wzrostu gospodarczego i tworzenia miejsc pracy;
- W. mając na uwadze, że nadal istnieje wiele barier dla możliwości dalszego kształcenia i kształcenia na odległość na poziomie akademickim ⁽¹⁾;

Dalsze kształcenie i kształcenie na odległość towarzyszące zmianom społecznym i gospodarczym

1. uznaje, że internetowa i otwarta edukacja zmienia sposób zapewniania zasobów na potrzeby kształcenia oraz sposób organizacji kształcenia i podejmowania nauki; podkreśla w związku z tym znaczenie otwartych zasobów edukacyjnych (OER), które zapewniają dostęp do kształcenia dla wszystkich oraz zwiększają szanse na zatrudnienie przez wspieranie procesu uczenia się przez całe życie;
2. zauważa, że wiele instytucji edukacyjnych i szkoleniowych usiłuje znaleźć odpowiedź na dogłębne i kompleksowe zmiany zachodzące w naszych społeczeństwach i gospodarkach, a także zwraca uwagę, że instytucje te powinny dokonać zmian, jeżeli chodzi o zarządzanie, struktury organizacyjne i sposób działania; podkreśla, że nowe, elastyczne i dostępne formy uczenia się przez całe życie, odpowiednie dla osób w każdym wieku, mogą zapewniać skuteczną odpowiedź na niektóre z tych wyzwań, takich jak wykluczenie społeczne, przedwczesne kończenie nauki i niedopasowanie umiejętności;

⁽¹⁾ Program kształcenia na odległość dotyczący wszechobecnej informatyzacji: https://www.researchgate.net/publication/312312226_A_distance_learning_curriculum_on_pervasive_computing.

Wtorek, 12 września 2017 r.

3. uznaje, że digitalizacja i tworzenie platform edukacyjnych w celu współpracy i wymiany najlepszych praktyk mają kluczowe znaczenie, aby stawić czoła tym wyzwaniom;
4. wzywa Komisję i państwa członkowskie do zwiększenia wysiłków w celu zlikwidowania, w ramach krajowych strategii w zakresie umiejętności cyfrowych, istniejącej luki technologicznej pomiędzy instytucjami oświatowymi, które są dobrze wyposażone, a tymi, które nie są;
5. podkreśla, że środki na rzecz uczenia się przez całe życie mają zasadnicze znaczenie dla zapewnienia kobietom umiejętności, które umożliwiają im powrót do zatrudnienia lub polepszenie jego jakości, zwiększenie dochodów i poprawę warunków pracy; podkreśla potrzebę dalszego zwiększenia obecności kobiet i ich dostępu do wyższych stanowisk w instytucjach akademickich;
6. podkreśla znaczenie edukacji w zwalczaniu stereotypów związanych z płcią; wzywa w związku z tym Komisję do promowania inicjatyw oferujących wsparcie w zakresie wdrażania programów kształcenia zawodowego na odległość dla kobiet, w tym podejmowania studiów wyższych w dziedzinie nauk ścisłych, technologii i IT, opracowywania programów szkoleniowych dla kadry nauczycielskiej podejmujących tematykę równouprawnienia płci i zapobiegania przekazywaniu stereotypów za pośrednictwem materiałów programowych i dydaktycznych;
7. podkreśla, że instytucje akademickie muszą przygotowywać obywateli na życie w społeczeństwach opartych na wiedzy i stale zmieniających się gospodarkach, a także muszą zapewnić im wiedzę pozwalającą na niezależne kształcenie i wspieranie ducha przedsiębiorczości oraz rozwijanie umiejętności przekrojowych, takich jak umiejętność rozwiązywania problemów i zdolność do dostosowania się, aby umożliwić im odkrywanie własnej drogi i osiągnięcie pełni swojego potencjału;
8. podkreśla również, że instytucje akademickie odgrywają ważną rolę w zwiększaniu aktywności obywatelskiej i muszą wyposażać studentów w kompetencje przekrojowe, takie jak kompetencje obywatelskie i społeczne;
9. potwierdza, że podejście do kształcenia skupione na osobie uczącej się ogranicza przedwczesne kończenie nauki oraz umożliwia osobom uczącym się osiągnięcie pełnego potencjału⁽¹⁾; podkreśla w związku z tym znaczenie poradnictwa zawodowego przez całe życie dla wszystkich;
10. uznaje potencjał dzielenia się wiedzą w celu zwiększania aktywnego uczestnictwa i międzynarodowej świadomości obywateli w stale zmieniających się społeczeństwach;
11. uznaje, że należy skupić się na zacieśnieniu współpracy między instytucjami oświatowymi i szkoleniowymi, lokalnymi społecznościami i gospodarką; ponadto podkreśla potrzebę poprawy synergii między podmiotami oferującymi kształcenie formalne, pozaformalne i nieformalne w celu poprawy szans na uczenie się przez całe życie dla wszystkich;
12. jest zadania, że dostęp do możliwości uczenia się i szkolenia musi być prawem dla wszystkich na każdym etapie życia, aby możliwe było nabywanie umiejętności przekrojowych, takich jak umiejętność rozumowania matematycznego, umiejętności cyfrowe i korzystania z mediów, zdolność krytycznego myślenia i umiejętności interpersonalne, a także inne przydatne umiejętności życiowe pomagające w lepszym dostosowaniu się do sytuacji w przyszłości;
13. podkreśla konieczność wdrożenia wsparcia dopasowanego do potrzeb osób uczących się w miejscu pracy, praktykantów i pracowników, aby zapewnić włączenie wszystkich osób do rynku pracy; jest zdania, że konieczne jest wdrożenie nowych technologii do procesów nauczania i uczenia się w celu zapewnienia ludziom odpowiednich umiejętności, kompetencji i wiedzy, aby umożliwić im korzystanie z technologii cyfrowych w innowacyjny i kreatywny sposób;
14. wzywa do skutecznego wprowadzania osób na rynek pracy i utrzymywania ich na tym rynku, wraz z udoskonalaniem ich kompetencji dzięki dalszemu kształceniu i kształceniu na odległość na poziomie akademickim, a także kształceniu i szkoleniu zawodowemu; podkreśla potrzebę zwiększenia atrakcyjności i dostępu do informacji na temat możliwości kształcenia i szkolenia zawodowego dla młodych ludzi i ich rodzin; w związku z tym przypomina, że cel mobilności edukacyjnej w sektorze kształcenia i szkolenia zawodowego zawarty w programie Erasmus+ jest daleki od osiągnięcia i nadal należy mu poświęcać uwagę;
15. podkreśla znaczenie programów Erasmus+ i „Horyzont 2020” dla wzmocnienia uczenia się przez całe życie; wzywa zatem państwa członkowskie do pełnego wykorzystywania potencjału tych programów; podkreśla również konieczność zapewnienia dostępności programów specjalnie dostosowanych do dalszego kształcenia naukowego w zawodzie;

⁽¹⁾ „Economics of Education” red.: Dominic J. Brewer, Patrick J. McEwan Equity and Quality in Education Supporting disadvantaged students and schools [Równe szanse i jakość w kształceniu wspierającym uczniów znajdujących się w trudnej sytuacji oraz szkoły defaworyzowane] <https://www.oecd.org/education/school/50293148.pdf>.

Wtorek, 12 września 2017 r.

16. potwierdza, że dostęp do wysokiej jakości kształcenia sprzyjającego włączeniu społecznemu ma kluczowe znaczenie, a w związku z tym należy wspierać kształcenie otwarte i kształcenie na odległość, aby zaspokoić specjalne potrzeby osób, dla których tradycyjne systemy kształcenia są nieosiągalne – w szczególności w przypadku grup defaworyzowanych; wzywa państwa członkowskie do ukierunkowania inwestycji na ten cel;

Znaczenie jakości i elastyczności w kształceniu

17. uważa, że ciągłe podnoszenie jakości kształcenia, zarówno formalnego, jak i nieformalnego, ma kluczowe znaczenie dla wysiłków UE zmierzających do zapewniania spójności społecznej, konkurencyjności i trwałego wzrostu;

18. podkreśla, że aby zachować konkurencyjność oraz zapewnić zarówno nisko, jak i wysoko wykwalifikowanym pracownikom szansę na sukces, przedsiębiorstwa wraz z instytucjami oświatowymi i szkoleniowymi muszą oferować szkolenia i kształcenie ukierunkowane na życie zawodowe przez cały okres życia zawodowego pracowników;

19. podkreśla wyjątkowe znaczenie jakości metod przekazywania wiedzy i umiejętności dla wyników kształcenia; podkreśla, że należy koniecznie inwestować w rozwój zawodowy i ciągle podnoszenie umiejętności nauczycieli, a także je wspierać; podkreśla w związku z tym potrzebę zagwarantowania wysokich standardów kształcenia na odległość, a także znaczenie opracowywania nowych modeli nauczania i uczenia się w ramach procesów innowacji i stopniowej digitalizacji kształcenia; przyznaje w tym kontekście, że właściwa infrastruktura i zasoby to istotne elementy poprawy jakości nauczania;

20. zauważa, że wymaga to uznania dla nauczycieli i ich doceniania, oferowania im atrakcyjnego wynagrodzenia i warunków zatrudnienia oraz lepszego dostępu do dalszego kształcenia w czasie pracy, zwłaszcza w dziedzinie dydaktyki cyfrowej;

21. apeluje do uniwersytetów o zaangażowanie na rzecz kształcenia na odległość w coraz szerszym zakresie i uzupełnienia go o krótkotrwałe i darmowe szkolenia zawodowe;

22. podkreśla, że osobom uczącym się, które uczestniczą w kształceniu na odległość, należy zapewnić możliwości komunikacji z nauczycielami oraz nadzoru ze strony nauczycieli, aby zagwarantować osobom uczącym się odpowiednie wsparcie, ukierunkowanie i motywację w trakcie nauki;

23. uznaje, że elastyczne formy uczenia się, takie jak kształcenie na odległość i nauczanie komplementarne, umożliwiają osobom pracującym godzenie pracy lub kształcenia z życiem rodzinnym i prywatnym;

24. uznaje kluczową rolę kształcenia na odległość dla osób, którym warunki fizyczne uniemożliwiają uczestnictwo w zajęciach odbywanych bezpośrednio w placówkach;

25. wspiera koncepcję dostosowanego do indywidualnych potrzeb uczenia się oraz kursów pomostowych zaprojektowanych dla osób pragnących rozpocząć studia wyższe, które muszą zdobyć dalsze kwalifikacje w celu spełnienia warunków przyjęcia;

26. przypomina o konieczności dążenia do bardziej elastycznego i indywidualnego podejścia do rozwoju kariery oraz kształcenia i uczenia się przez całe życie w trakcie indywidualnej ścieżki kariery; uznaje rolę pełnioną głównie przez podmioty publiczne, lecz także prywatne w tym zakresie, jednocześnie uznając, że poradnictwo i doradztwo zaspokajające indywidualne potrzeby i odpowiadające preferencjom oraz skupiające się na ocenie i rozwoju umiejętności indywidualnych musi być kluczowym elementem polityki kształcenia i rozwoju umiejętności już na wczesnym etapie;

27. podkreśla znaczenie interaktywności w podnoszeniu jakości kształcenia na odległość przez wykorzystanie nowoczesnych metod komunikacji, które pozwalają na praktyczne ćwiczenia z zakresu opanowanego materiału, zaangażowanie uczących się w proces dydaktyczny oraz rozwijanie umiejętności komunikacyjnych;

28. wspiera ideę zapewnienia dostępu do uczenia się przez całe życie, a zwłaszcza ułatwiania powrotu do pracy, w tym w przypadku kobiet lub opiekunów nieformalnych;

29. podkreśla konieczność stałego monitorowania procesu kształcenia na odległość w zakresie bieżącego uaktualniania procesu i narzędzi dydaktycznych;

30. podkreśla potrzebę wykształcenia wśród młodych ludzi umiejętności samodzielnej nauki (w tym organizacji własnej pracy, przetwarzania informacji, krytycznego myślenia, zachowania motywacji) tak, aby w przyszłości mogli skutecznie, przy użyciu nowoczesnych technologii, doskonalić swoje umiejętności w ramach kształcenia na odległość;

Wtorek, 12 września 2017 r.

Dalsze kształcenie i kształcenie na odległość jako narzędzie rozwoju dla uniwersytetów

31. uznaje, że dalsze kształcenie i kształcenie na odległość na poziomie akademickim stwarzają możliwości rozwoju dla instytucji szkolnictwa wyższego i pozwalają im poszerzyć zakres kompetencji oraz urozmaicić oferowane programy, aby dotrzeć do nowych osób i zdywersyfikować ich dochody, biorąc pod uwagę, że koszty kształcenia na odległość są niższe niż koszty szkoleń organizowanych bezpośrednio w placówkach;
32. uznaje, że kształcenie na odległość sprzyja powstawaniu kierunków interdyscyplinarnych oraz uruchomianiu studiów międzynarodowych;
33. zachęca uczelnie do rozszerzenia oferty edukacji akademickiej o kształcenie na odległość;
34. uznaje rolę strategii inteligentnej specjalizacji (RIS3) w rozwoju kluczowego potencjału regionalnego w oparciu o potrzeby rynku pracy;

Wyzwania technologiczne

35. uznaje potrzebę dotrzymywania kroku gwałtownym zmianom technologicznym, w szczególności w odniesieniu do kształcenia na odległość, oraz stwierdza, że nie można przecenić znaczenia ICT i zależności od tych technologii; jest zdania, że ICT są narzędziem, za pomocą którego można stawić czoła głównym wyzwaniom związanym z wykształceniem i problemami rozwojowymi w optymalny i oszczędny sposób; uważa, że staraniom tym powinny także towarzyszyć znaczące inwestycje w kształcenie, w tym wykorzystywanie środków z Europejskiego Funduszu Społecznego, w celu rozwijania umiejętności cyfrowych i umiejętności korzystania z mediów na wszystkich poziomach;
36. z niepokojem odnotowuje, że brak umiejętności w zakresie ICT stanowi obecnie poważny problem zarówno wśród nauczycieli, jak i osób uczących się; przypomina o znaczeniu zaawansowanych umiejętności technologicznych dla wykorzystania potencjału kształcenia na odległość i ułatwienia wdrażania nowych metod nauczania i uczenia się;
37. zwraca uwagę na potrzebę wyeliminowania przepaści cyfrowej, aby zapewnić wszystkim równe szanse w uzyskiwaniu dostępu do technologii cyfrowych oraz rozwijaniu kompetencji, kształtowaniu postaw i zdobywaniu motywacji koniecznych do rzeczywistego uczestnictwa w społeczeństwie cyfrowym;
38. podkreśla, że nauczyciele tylko jednej czwartej uczniów w szkołach w Europie posiadają odpowiednie umiejętności cyfrowe, co stanowi główną przeszkodę dla pełnego rozwoju nowych metod nauczania; apeluje zatem do państw członkowskich o zapewnienie silniejszego wsparcia dla szkół oraz większych szans na podnoszenie umiejętności, w tym przez szkolenia z zakresu technologii informatycznych i umiejętności korzystania z mediów, a także możliwości ustawicznego rozwoju zawodowego dla nauczycieli;
39. podkreśla konieczność inwestowania w rozwój zawodowy nauczycieli we wszystkich sektorach kształcenia, a także jego wsparcia oraz wdrożenia usług w zakresie poradnictwa zawodowego przez całe życie;
40. potwierdza znaczenie nowych platform cyfrowych w obszarze kształcenia, podkreślając jednocześnie problemy związane z bezpieczeństwem i prywatnością napotykaną zarówno przez instytucje akademickie, jak i osoby uczące się;
41. podkreśla znaczenie umiejętności z zakresu nauk ścisłych, technologii, inżynierii i matematyki oraz ponownie wyraża ubolewanie z powodu braku równowagi płci w tej dziedzinie;

Wyzwania finansowe

42. dostrzega konieczność odpowiedniego finansowania kształcenia wysokiej jakości i uczenia się dostosowanego do indywidualnych potrzeb; podkreśla, że kształcenie na odległość może zapewnić wysokiej jakości kształcenie zorientowane na osobę uczącą się przy niższych kosztach; podkreśla znaczenie większego wsparcia finansowego i praktycznego zaangażowania przemysłu i przedsiębiorstw w szkolenia zawodowe;
43. podkreśla potrzebę uznawania wydatków w obszarze kształcenia za długoterminowe inwestycje przynoszące trwałe korzyści;
44. uważa, że koszty nie mogą stanowić przeszkody dla rejestracji i uczestnictwa w kształceniu, przyznaje jednak, że istnieją problemy prowadzące do wysokich kosztów i tego, że obywatele nie są w stanie pokryć kosztów opłat za naukę w niektórych państwach członkowskich; zachęca zatem Komisję i państwa członkowskie do lepszego wspierania i promocji kształcenia na odległość jako możliwości kształcenia oferującej wysoką jakość, niskie koszty, elastyczność i indywidualne podejście;

Wtorek, 12 września 2017 r.

Wyzwania związane z ramami regulacyjnymi

45. przyznaje, że istnieją różnice w ramach regulacyjnych dla nauczania tradycyjnego i dalszego szkolenia zawodowego, a także dalszego kształcenia i kształcenia na odległość na poziomie akademickim; podkreśla, że kształcenie na odległość powinno podlegać akredytacji według tych samych zasad co kształcenie stacjonarne, natomiast odnośne wskaźniki i kryteria powinny zostać odpowiednio dostosowane;
46. uznaje znaczenie aktywnego zarządzania i zaangażowania zainteresowanych stron;
47. potwierdza znaczenie zapewniania jakości w obszarze kształcenia na odległość oraz uznawania wyników uzyskanych w toku kształcenia;
48. przypomina, że wiele z istniejących unijnych narzędzi dotyczących przejrzystości, takich jak europejskie ramy kwalifikacji (EQF) czy europejski system transferu osiągnięć w kształceniu i szkoleniu zawodowym (ECVET) opracowano niezależnie od siebie; uznaje, że aby umożliwić lepszy pomiar postępów w nauce i zapewnić szanse oraz wykorzystywanie wyników kształcenia zdobytego w różnych kontekstach, należy je lepiej skoordynować i wesprzeć systemami zapewniania jakości oraz osadzić w ramach krajowych systemów kwalifikacji, aby budować zaufanie we wszystkich sektorach i wśród wszystkich podmiotów, w tym pracodawców;
49. uznaje ciągle znaczenie zarówno nauczania komplementarnego, jak i kształcenia online, w szczególności w kontekście kształcenia i szkolenia zawodowego; podkreśla, że połączenie wysokiej jakości technologii cyfrowych i możliwości bezpośredniego kształcenia prowadzi do osiągania lepszych wyników przez osoby uczące się, zachęca zatem Komisję i państwa członkowskie do lepszego wspierania i promowania nauczania komplementarnego;
50. wzywa Komisję do wzmocnienia europejskiej strategii dotyczącej uczenia się przez całe życie, tak aby dalsze kształcenie i kształcenie na odległość na poziomie akademickim stały się jej integralną częścią, wspierając w ten sposób przystosowanie się starzejącej się siły roboczej do zmian gospodarczych i technologicznych; zwraca się ponadto do Komisji o zbadanie możliwości zwiększenia finansowania dalszego kształcenia i kształcenia na odległość na poziomie akademickim za pomocą istniejących i przyszłych programów;
51. uznaje potrzebę kompleksowego, wielosektorowego i multidyscyplinarnego podejścia do kształcenia i szkoleń, w tym do uczenia się przez całe życie, oraz współpracy międzysektorowej przy opracowywaniu i wdrażaniu polityk edukacyjnych;

Zalecenia na szczeblu europejskim

52. podkreśla potrzebę promowania współpracy i wymiany dobrych praktyk między systemami kształcenia; ponadto zachęca krajowe agencje zapewniania jakości do wymiany najlepszych praktyk w zakresie opracowywania kryteriów uznawania nowych trybów nauczania i kształcenia;
53. wzywa do dokonania przeglądu europejskich ram kwalifikacji, aby wspierać porównywalność kwalifikacji w różnych państwach objętych EQF i innych państwach, zwłaszcza objętych europejską polityką sąsiedztwa oraz państwach dysponujących dojrzałymi ramami kwalifikacji, aby zapewnić lepsze rozumienie charakteru kwalifikacji zdobytych za granicą i przywrócić osobom o pochodzeniu imigranckim lub uchodźczym możliwości uczenia się przez całe życie i zatrudnienia;
54. wzywa Komisję do istotnego zwiększenia wsparcia dla dalszego kształcenia i kształcenia na odległość na poziomie akademickim za pomocą programu Erasmus+ przez promowanie rozwoju sieci europejskich i ułatwianie wymiany dobrych praktyk, ustanawianie projektów angażujących instytucje działające w kilku państwach członkowskich i zwiększenie dostępności dla studentów z innych państw europejskich i państw trzecich;
55. zaleca utworzenie przyjaznej dla użytkowników platformy internetowej stanowiącej punkt kompleksowej obsługi, za pomocą której pracownicy systemów kształcenia i osoby uczące się mogłyby ułatwiać wymianę najlepszych praktyk;
56. wzywa Komisję do opracowania bezpiecznej i zintegrowanej bezpłatnej platformy kształcenia zaprojektowanej z myślą o europejskich instytucjach oświatowych i przeznaczonej dla nich, co zwiększyłoby stopień wykorzystania e-uczenia się w UE;
57. potwierdza potrzebę dalszego rozwoju programu eTwinning oraz europejskiej platformy internetowej dla szkół School Education Gateway, tak aby wspierać konstruktywną wymianę doświadczeń między nauczycielami i innymi przedstawicielami zawodów sektora kształcenia;

Wtorek, 12 września 2017 r.

58. zachęca do ustanowienia silniejszych powiązań między ustawicznym kształceniem i dalszym kształceniem naukowym (które jest ukierunkowane nie tylko na badania naukowe) a kształceniem i szkoleniem zawodowym mającym na celu zdobycie umiejętności, a także do podjęcia działań umożliwiających prowadzenie takiego kształcenia i takich szkoleń oraz ubieganie się o nie w dowolnym czasie;

59. zaleca, by wesprzeć wysiłki na rzecz uczenia się przez całe życie europejską strategią digitalizacji i oceną wpływu w aspekcie płci proponowanych środków, które powinny zostać przygotowane;

60. z zadowoleniem przyjmuje ambitny plan zapewnienia superszybkiego internetu w szkołach podstawowych i średnich oraz w bibliotekach do 2025 r., ponieważ szybsza i lepsza łączność zapewnia ogromne szanse rozwoju metod nauczania, wspiera badania i pomaga rozwijać wysokiej jakości usługi edukacyjne online; podkreśla, że rozwinięcie tych technologii stwarza lepsze szanse w dziedzinie kształcenia na odległość, w szczególności na obszarach wiejskich i w regionach najbardziej oddalonych; zaznacza, że te możliwości poprawią umiejętności cyfrowe i umiejętność korzystania z mediów wśród dzieci i uczniów;

61. podkreśla, że dostosowanie systemów kształcenia i szkolenia ma zasadnicze znaczenie dla zaspokojenia rosnącego popytu na pracowników posiadających umiejętności cyfrowe w UE; podkreśla, że w celu osiągnięcia prawdziwie jednolitego rynku cyfrowego w Europie potrzeba dalszych wysiłków na rzecz poprawy umiejętności korzystania z mediów wśród obywateli, zwłaszcza wśród osób nieletnich;

62. podkreśla znaczenie wzmocnienia wysiłków w Europie, aby strategia dotycząca uczenia się przez całe życie stała się rzeczywistością dla wszystkich, podobnie jak cel zapewnienia także szerokich możliwości kształcenia realizowanego do celów rozwoju osobistego i samorealizacji; zachęca Komisję i państwa członkowskie do promowania i inwestowania w uczenie się przez całe życie, zwłaszcza w krajach nieosiągających w tej dziedzinie poziomu referencyjnego wynoszącego 15 %;

63. wzywa państwa członkowskie do wspierania współpracy i wzmacniania synergii z podmiotami oferującymi kształcenie formalne, nieformalne i pozaformalne, aby dotrzeć do większej grupy ludzi i lepiej uwzględnić ich specyficzne potrzeby;

64. zaleca, aby nauczyciele udzielający kursów na odległość posiadali specjalistyczne szkolenie potwierdzone certyfikatem;

Zalecenia na szczeblu państw członkowskich

65. wzywa państwa członkowskie do zagwarantowania całościowego podejścia do kształcenia oraz do zapewnienia osobom uczącym się prawdziwych, różnorodnych i równych możliwości kształcenia, które pozwolą im rozwinąć ambicje i umiejętności wymagane do odniesienia sukcesu zarówno w społeczeństwie demokratycznym, jak i globalnej gospodarce, która stale się zmienia;

66. zachęca państwa członkowskie do wykorzystywania istniejących zasad walidacji, aby oceniać i certyfikować umiejętności nabyte w drodze ścieżek podwyższania kwalifikacji, oraz do zapewnienia ich uznawania w celu uzyskania kwalifikacji, zgodnie z krajowymi ramami i systemami kwalifikacji;

67. podkreśla, że dalszy rozwój infrastruktury cyfrowej, szczególnie w obszarach słabiej zaludnionych, sprzyja integracji społecznej i kulturowej, nowoczesnym procesom edukacyjnym i informacyjnym oraz regionalnej gospodarce kulturowej;

68. wzywa państwa członkowskie, aby umożliwiły szkolenia w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnych oraz rozwój umiejętności cyfrowych i umiejętności korzystania z mediów na wszystkich poziomach edukacji;

69. przypomina, że instytucje naukowe i szkoleniowe muszą szybciej reagować na zmiany zachodzące w społeczeństwie i na rynku pracy oraz muszą dostosowywać i uaktualniać swój sposób funkcjonowania, a także zapewniać osobom uczącym się odpowiednie szanse na rozwój umiejętności; podkreśla, że kształcenie to trwający całe życie proces wzmacniania pozycji, który powinien pomagać obywatelom w osiągnięciu osobistego rozwoju, kreatywności i dobrostanu;

70. wzywa instytucje naukowe, by starały się przewidzieć zmiany zachodzące w społeczeństwie i na rynku pracy oraz odpowiednio dostosowały sposób prowadzenia prac; zauważa, że rozwój przyszłościowych sektorów, zwłaszcza zielonej gospodarki i gospodarki o obiegu zamkniętym, decyduje o tym, jakie umiejętności będą potrzebne;

71. zwraca się ponadto do instytucji naukowych, by wprowadziły wielojęzyczne ścieżki kształcenia dostosowane do umiejętności migrantów, zapewniając przy tym łatwiejszy dostęp do programów edukacyjnych;

Wtorek, 12 września 2017 r.

72. podkreśla potrzebę wprowadzenia w państwach członkowskich bardziej elastycznych systemów kształcenia, aby umożliwić skuteczniejsze wprowadzanie otwartych metod nauczania i metod nauczania on-line;
73. wzywa państwa członkowskie do zwiększenia dostępności danych na temat zatrudnienia i społecznej sytuacji absolwentów („monitorowanie losów absolwentów”), w tym danych dotyczących sektora kształcenia i szkolenia zawodowego;
74. wzywa UE i państwa członkowskie, by opracowały i wdrożyły „korytarze edukacyjne”, wspierając zawieranie z uniwersytetami europejskimi – np. z Unią Uniwersytetów Śródziemnomorskich (UNIMED) i sieciami uniwersytetów kształcących zdalnie – umów w sprawie przyjmowania studentów będących uchodźcami z rejonów ogarniętych konfliktami, w tym za pośrednictwem programów kształcenia na odległość na poziomie akademickim;
75. podkreśla znaczenie specjalistycznego szkolenia nauczycieli szkolnych i uniwersyteckich na potrzeby dalszego kształcenia i kształcenia na odległość na poziomie akademickim, aby spełniać potrzeby osób uczących się;
76. podkreśla potrzebę uznawania kompetencji i umiejętności zdobytych poza systemem kształcenia formalnego w ramach zapewniania jakości i systemu uznawania, zwłaszcza w celu wzmocnienia pozycji osób pochodzących ze szczególnie narażonych grup społecznych lub znajdujących się w niekorzystnej sytuacji, np. osób dorosłych o niskich kwalifikacjach i uchodźców; podkreśla konieczność walidacji uczenia się pozaformalnego i nieformalnego w celu dotarcia do osób uczących się i zapewnienia im wsparcia;

o

o o

77. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie oraz Komisji.
-

Wtorek, 12 września 2017 r.

P8_TA(2017)0328

Polowania na wieloryby w Norwegii

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 12 września 2017 r. w sprawie polowań na wieloryby w Norwegii (2017/2712(RSP))

(2018/C 337/05)

Parlament Europejski,

- uwzględniając porozumienie Międzynarodowej Komisji Wielorybniczej (IWC) w sprawie całkowitego zakazu połowu wielorybów w celach zarobkowych, które weszło w życie w 1986 r. (tzw. „moratorium”),
  - uwzględniając przyjętą przez IWC rezolucję nr 2016-3 dotyczącą waleni oraz ich wkładu w funkcjonowanie ekosystemu,
  - uwzględniając rezolucję IWC nr 2014-2 w sprawie masowo migrujących waleni,
  - uwzględniając cele z Aichi uzgodnione w ramach Konwencji o różnorodności biologicznej,
  - uwzględniając dyrektywę Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (¹),
  - uwzględniając rozporządzenie Komisji (WE) nr 865/2006 z dnia 4 maja 2006 r. (²) oraz rozporządzenie Komisji (UE) nr 791/2012 z dnia 23 sierpnia 2012 r. (³),
  - uwzględniając rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 792/2012 z dnia 23 sierpnia 2012 r. ustanawiające reguły dotyczące wzorów zezwoleń, świadectw i innych dokumentów przewidzianych w rozporządzeniu Rady (WE) nr 338/97 w sprawie ochrony gatunków dzikiej fauny i flory w drodze regulacji handlu nimi oraz zmieniające rozporządzenie (WE) nr 865/2006 (⁴),
  - uwzględniając rezolucję z dnia 15 września 2016 r. w sprawie strategicznych celów UE na 17. konferencję stron Konwencji o międzynarodowym handlu dzikimi zwierzętami i roślinami gatunków zagrożonych wyginięciem (CITES) (⁵),
  - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 19 lutego 2009 r. w sprawie działań Wspólnoty dotyczących połowów wielorybów (⁶),
  - uwzględniając plan działania UE na rzecz zwalczania handlu dziką fauną i florą z 2016 r.,
  - uwzględniając skierowane do Komisji pytanie dotyczące polowań na wieloryby w Norwegii (O-000058/2017 – B8-0324/2017),
  - uwzględniając art. 128 ust. 5 i art. 123 ust. 2 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że w 1982 r. Międzynarodowa Komisja Wielorybnicza (IWC) ustanowiła moratorium na wszelkie połowy wielorybów w celach zarobkowych, które weszło w życie w 1986 r. i nadal obowiązuje oraz którego celem była ochrona gatunków i populacji przed wymarciem i umożliwienie im odnowy;
- B. mając na uwadze, że Norwegia, mimo tego międzynarodowego zakazu, kontynuuje połowy wielorybów, a w 1993 r. w pełni wznowiła połowy wielorybów w celach zarobkowych przy użyciu formalnego sprzeciwu wobec moratorium, a także zgłoszenia i podtrzymania zastrzeżeń do wykazów CITES;

⁽¹⁾ Dz.U. L 206 z 22.7.1992, s. 7.

⁽²⁾ Dz.U. L 166 z 19.6.2006, s. 1.

⁽³⁾ Dz.U. L 242 z 7.9.2012, s. 1.

⁽⁴⁾ Dz.U. L 242 z 7.9.2012, s. 13.

⁽⁵⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2016)0356.

⁽⁶⁾ Dz.U. C 76 E z 25.3.2010, s. 46.

Wtorek, 12 września 2017 r.

- C. mając na uwadze, że Norwegia przystąpiła do konwencji CITES w dniu 19 grudnia 1979 r., co oznacza, że była jednym z pierwszych krajów, które zgodziły się poddać postanowieniom tej konwencji;
- D. mając na uwadze, że według źródeł medialnych ok. 90 % wielorybów zabijanych przez Norwęgę to samice, w większości ciężarne, przez co ich czas reakcji jest wolniejszy;
- E. mając na uwadze, że od wejścia moratorium w życie w 1986 r. ⁽¹⁾ Norwegia zabiła ponad 13 000 wielorybów;
- F. mając na uwadze, że polowania na wieloryby powodują ogromne cierpienie poszczególnych osobników, co zagraża zarówno złożonym strukturom społecznym tych inteligentnych ssaków, jak i ochronie populacji wielorybów jako całości;
- G. mając na uwadze, że wszystkie gatunki dużych wielorybów zostały wymienione w załączniku A do rozporządzenia Rady (WE) nr 338/97, co wynika z faktu, że są one zagrożone wyginieciem, a handel tymi zwierzętami na jakąkolwiek skalę zagroziłby przetrwaniu tych gatunków; mając na uwadze, że w art. 8 ust. 1 tegoż rozporządzenia zakazuje się kupna, oferowania kupna, pozyskiwania do celów handlowych, wystawiania na widok publiczny do celów handlowych, wykorzystywania dla zysku, sprzedaży, przechowywania w celu sprzedaży, oferowania do sprzedaży lub transportu w celu sprzedaży okazów gatunków wymienionych w załączniku A;
- H. mając na uwadze, że istnieje coraz więcej naukowych dowodów na to, iż wieloryby zwiększają produktywność ekosystemu i mogą odgrywać rolę w regulowaniu poziomu CO₂ w atmosferze;
- I. mając na uwadze, że Norwegia jednostronnie ustanawia własne limity połowowe; mając na uwadze, że w sezonie połowowym 2017 Norwegia zwiększyła swoją kwotę połowową płetwala karłowatego do 999 sztuk (z kwoty 880 sztuk obowiązującej w 2016 r.);
- J. mając na uwadze, że eksport mięsa wielorybiego z Norwegii gwałtownie wzrósł w ostatnich latach; mając na uwadze, że część wywozu tego mięsa odbywa się przez porty UE;
- K. mając na uwadze, że tylko w październiku 2016 r. wyeksportowano do Japonii 2 948 kg norweskich produktów wielorybich, przewożąc je przez co najmniej trzy unijne porty ⁽²⁾;
- L. mając na uwadze, że przewóz mięsa wielorybiego przez porty UE jest dopuszczalny, pod warunkiem że towarzyszą mu ważne dokumenty CITES zgodne z rozporządzeniem Rady (WE) nr 338/97;
- M. mając na uwadze, że nadrzędnym celem CITES jest ochrona różnorodności biologicznej, a zwłaszcza ochrona gatunków; mając na uwadze, że dyrektywa siedliskowa, która określa stanowisko Wspólnoty dotyczące wielorybów (i delfinów), nie zezwala na wznowienie połowów w celach zarobkowych w odniesieniu do żadnego stada wielorybów w wodach UE;
- N. mając na uwadze, że Norwegia jest ściśle związana z Unią i jej strategiami politycznymi poprzez członkostwo w Europejskim Obszarze Gospodarczym; mając na uwadze, że powiązanie to doprowadziło do sytuacji, w której społeczeństwa i rządy zarówno Norwegii, jak i UE utrzymują silne więzi kulturowe, zdrowe stosunki handlowe i są zaangażowane w ochronę;
1. wzywa Norwęgę do zaprzestania wszelkich połowów wielorybów w celach zarobkowych oraz do przestrzegania moratorium IWC;
  2. wzywa Norwęgę do wycofania zastrzeżeń do wykazów dużych gatunków wielorybów z załącznika I do konwencji CITES oraz do zaprzestania wszelkiego handlu wielorybim mięsem i produktami z wielorybów;
  3. wyraża ubolewanie nad faktem, że Norwegia subsyduje przemysł wielorybiczny oraz promuje spożycie i wykorzystanie produktów uzyskanych w wyniku połowów wielorybów; wzywa Norwęgę do zaprzestania udzielania tego wsparcia finansowego;

⁽¹⁾ https://iwc.int/table_objection

⁽²⁾ <http://www.maritime-executive.com/article/norways-whaling-comes-under-fire>

Wtorek, 12 września 2017 r.

4. zdecydowanie popiera kontynuowanie światowego moratorium na połowy wielorybów w celach zarobkowych oraz zakaz międzynarodowego handlu komercyjnego produktami z wielorybów;
  5. zauważa, że państwa członkowskie podpisały plan działania UE na rzecz zwalczania handlu dziką fauną i florą; przypomina działanie nr 9 tego planu, w którym wzywa się państwa członkowskie i Komisję do opracowania strategii na rzecz poprawy przestrzegania – na szczeblu krajowym – obowiązujących przepisów unijnych dotyczących dzikiej fauny i flory;
  6. wyraża ubolewanie, że podczas debaty zorganizowanej przez Parlament Europejski na posiedzeniu plenarnym w dniu 6 lipca 2017 r. Komisja nie była w stanie czy też nie chciała przedstawić Parlamentowi danych dotyczących transferu wielorybiego mięsa przez porty UE; wzywa Komisję do gromadzenia i przekazywania niezbędnych danych;
  7. apeluje do Komisji, by zbadała wszystkie możliwe sposoby zadbania o to, by wielorybie mięso nie było dłużej legalnie dopuszczane do tranzytu przez porty UE, w tym za pomocą środka wyjątkowego w postaci zalecenia zakazu takiego tranzytu;
  8. wyraża ubolewanie, że pomimo wcześniejszych i obecnych dyplomatycznych nacisków oraz licznych protestów międzynarodowych Norwegia nadal nie wycofała się ze swojej decyzji; wzywa Komisję, Europejską Służbę Działań Zewnętrznych (ESDZ) i Radę do wykorzystania kanałów dwustronnych i wielostronnych, by nakłonić Norwegię do zaprzestania wszelkich połowów wielorybów w celach zarobkowych;
  9. wzywa Radę i Komisję, aby podczas zbliżających się spotkań w ramach IWC-67 przyjęły wspólne podejście do połowów wielorybów, co najmniej równie ostrożne jak obecne wspólne stanowisko, oraz by współpracowały z państwami trzecimi w celu uzyskania poparcia większości dla utworzenia rezerwatów wielorybów;
  10. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, rządowi i parlamentom państw członkowskich oraz rządowi i parlamentowi Norwegii.
-

Wtorek, 12 września 2017 r.

P8_TA(2017)0330

Wpływ międzynarodowych i unijnych politycznych strategii handlowych na globalne łańcuchy wartości**Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 12 września 2017 r. w sprawie wpływu międzynarodowych i unijnych politycznych strategii handlowych na globalne łańcuchy wartości (2016/2301(INI))**

(2018/C 337/06)

Parlament Europejski,

- uwzględniając art. 208 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE),
- uwzględniając art. 5 Traktatu o Unii Europejskiej (TUE),
- uwzględniając komunikat Komisji zatytułowany „Handel z korzyścią dla wszystkich. W kierunku bardziej odpowiedzialnej polityki handlowej i inwestycyjnej” (COM(2015)0497),
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 5 lipca 2016 r. w sprawie nowej, perspektywicznej i innowacyjnej przyszłej strategii w dziedzinie handlu i inwestycji ⁽¹⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 5 lipca 2016 r. w sprawie wdrażania zaleceń Parlamentu z 2010 r. w sprawie norm społecznych i środowiskowych, praw człowieka i odpowiedzialności biznesu ⁽²⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 16 maja 2017 r. w sprawie oceny zewnętrznych aspektów wyników i zarządzania w zakresie cel jako narzędzia służącego ułatwieniu handlu i zwalczaniu nielegalnego handlu ⁽³⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 25 listopada 2010 r. w sprawie społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw w międzynarodowych umowach handlowych ⁽⁴⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 25 października 2016 r. w sprawie odpowiedzialności przedsiębiorstw za poważne naruszenia praw człowieka w państwach trzecich ⁽⁵⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 27 kwietnia 2017 r. w sprawie inicjatywy przewodniej UE dotyczącej przemysłu konfekcyjnego ⁽⁶⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 4 kwietnia 2017 r. w sprawie oleju palmowego i wylesiania lasów deszczowych ⁽⁷⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 3 lutego 2016 r. zawierającą zalecenia Parlamentu Europejskiego dla Komisji Europejskiej, dotyczące negocjacji w sprawie porozumienia w dziedzinie handlu usługami (TiSA) ⁽⁸⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 8 lipca 2015 r. zawierającą zalecenia Parlamentu Europejskiego dla Komisji Europejskiej dotyczące negocjacji w sprawie transatlantyckiego partnerstwa handlowo-inwestycyjnego (TTIP) ⁽⁹⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 14 czerwca 2017 r. w sprawie aktualnego stanu wdrożenia porozumienia na rzecz równowagi w Bangladeszu ⁽¹⁰⁾,

⁽¹⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2016)0299.⁽²⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2016)0298.⁽³⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2017)0208.⁽⁴⁾ Dz.U. C 99 E z 3.4.2012, s. 101.⁽⁵⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2016)0405.⁽⁶⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2017)0196.⁽⁷⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2017)0098.⁽⁸⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2016)0041.⁽⁹⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2015)0252.⁽¹⁰⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2017)0265.

Wtorek, 12 września 2017 r.

- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/821 z dnia 17 maja 2017 r. ustanawiające obowiązki w zakresie należytej staranności w łańcuchu dostaw unijnych importerów cyny, tantalu i wolframu, ich rud oraz złota pochodzących z obszarów dotkniętych konfliktami i obszarów wysokiego ryzyka ⁽¹⁾ (rozporządzenie w sprawie minerałów z regionów ogarniętych konfliktami),
- uwzględniając plan działań UE na rzecz egzekwowania prawa, zarządzania i handlu w dziedzinie leśnictwa (COM(2003)0251) oraz dobrowolne umowy o partnerstwie dotyczące egzekwowania prawa, zarządzania i handlu w dziedzinie leśnictwa,
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 995/2010 z dnia 20 października 2010 r. ustanawiające obowiązki podmiotów wprowadzających do obrotu drewno i produkty z drewna ⁽²⁾ (rozporządzenie w sprawie drewna),
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 978/2012 z dnia 25 października 2012 r. wprowadzające ogólny system preferencji taryfowych ⁽³⁾ (rozporządzenie GSP),
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1215/2012 z dnia 12 grudnia 2012 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych ⁽⁴⁾ (rozporządzenie Bruksela I),
- uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/95/UE z dnia 22 października 2014 r. zmieniającą dyrektywę 2013/34/UE w odniesieniu do ujawniania informacji niefinansowych i informacji dotyczących różnorodności przez niektóre duże jednostki oraz grupy ⁽⁵⁾ (dyrektywa w sprawie sprawozdawczości niefinansowej),
- uwzględniając wspólną strategię UE i państw członkowskich z 2007 r. pt. „Unijna strategia pomocy na rzecz wymiany handlowej – zwiększenie wsparcia dla krajów rozwijających się w zakresie potrzeb związanych z handlem”,
- uwzględniając dokument roboczy służb Komisji z dnia 24 kwietnia 2017 r. pt. „Zrównoważony charakter łańcuchów wartości w przemyśle konfekcyjnym dzięki działaniom UE na rzecz rozwoju” (SWD(2017)0147),
- uwzględniając wydaną przez MOP trójstronną deklarację zasad dotyczących przedsiębiorstw wielonarodowych i polityki społecznej,
- uwzględniając sprawozdanie IV dotyczące godnej pracy w światowych łańcuchach dostaw na 105. sesję konferencji MOP,
- uwzględniając cele zrównoważonego rozwoju ONZ do 2030 r.,
- uwzględniając podstawowe konwencje MOP w sprawie pracy dzieci, pracy przymusowej, dyskryminacji oraz wolności zrzeszania się i negocjacji zbiorowych,
- uwzględniając konkluzje Rady z dnia 12 maja 2016 r. w sprawie UE i odpowiedzialnych globalnych łańcuchów wartości,
- uwzględniając komunikat Komisji zatytułowany „Odnowiona strategia UE na lata 2011–2014 dotycząca społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw” (COM(2011)0681),
- uwzględniając ustawę Zjednoczonego Królestwa z 2015 r. o nowoczesnych formach niewolnictwa oraz francuską ustawę o obowiązku dochowania należytej staranności, spoczywającym na przedsiębiorstwach wielonarodowych,
- uwzględniając Wytyczne ONZ dotyczące biznesu i praw człowieka oraz inicjatywę ONZ Global Compact,
- uwzględniając Międzynarodową konwencję ONZ o ochronie praw wszystkich pracowników migrujących i członków ich rodzin,
- uwzględniając nowy protokół MOP w sprawie pracy przymusowej,

⁽¹⁾ Dz.U. L 130 z 19.5.2017, s. 1.

⁽²⁾ Dz.U. L 295 z 12.11.2010, s. 23.

⁽³⁾ Dz.U. L 303 z 31.10.2012, s. 1.

⁽⁴⁾ Dz.U. L 351 z 20.12.2012, s. 1.

⁽⁵⁾ Dz.U. L 330 z 15.11.2014, s. 1.

Wtorek, 12 września 2017 r.

- uwzględniając rezolucję Rady Praw Człowieka ONZ nr 26/9 z dnia 26 czerwca 2014 r., w której Rada Praw Człowieka ONZ postanowiła ustanowić otwartą międzyrządową grupę roboczą i powierzyć jej zadanie opracowania prawnie wiążącego międzynarodowego instrumentu w celu uregulowania działalności spółek międzynarodowych i innych przedsiębiorstw w odniesieniu do praw człowieka,
  - uwzględniając Wytyczne OECD dla przedsiębiorstw wielonarodowych oraz szereg wytycznych sektorowych OECD (dla sektora finansowego, rolnego, sektora minerałów, sektora odzieżowego i sektora obuwniczego),
  - uwzględniając sprawozdania Konferencji NZ ds. Handlu i Rozwoju (UNCTAD) w sprawie handlu i rozwoju z 2013 i 2016 r.,
  - uwzględniając publikację UNCTAD pt. „Investment Policy Framework for Sustainable Development” [Ramy polityki inwestycyjnej na rzecz zrównoważonego rozwoju] z 2015 r.,
  - uwzględniając Porozumienie WTO w sprawie barier technicznych w handlu,
  - uwzględniając Układ ogólny WTO w sprawie taryf celnych i handlu (GATT),
  - uwzględniając Konwencję ONZ o prawach dziecka, zasady w sprawie praw dziecka i przedsiębiorczości opracowane przez UNICEF, inicjatywę ONZ Global Compact i Międzynarodowe Przymierze Save the Children ⁽¹⁾,
  - uwzględniając dobrowolne partnerstwo z poszczególnymi państwami, takie jak porozumienie na rzecz zrównoważoności z Bangladeszem i inicjatywa na rzecz praw pracowniczych w Mjanmie,
  - uwzględniając konkluzje Rady z dnia 20 czerwca 2016 r. dotyczące pracy dzieci,
  - uwzględniając art. 52 Regulaminu,
  - uwzględniając sprawozdanie Komisji Handlu Międzynarodowego oraz opinie Komisji Spraw Zagranicznych i Komisji Rozwoju, a także stanowisko w formie poprawek Komisji Praw Kobiet i Równouprawnienia (A8-0269/2017),
- A. mając na uwadze, że art. 207 TFUE stanowi, iż „wspólna polityka handlowa prowadzona jest zgodnie z zasadami i celami działań zewnętrznych Unii”; mając na uwadze, że art. 208 TFUE ustanawia zasadę spójności polityki na rzecz rozwoju oraz uznaje likwidację ubóstwa za główny cel; mając na uwadze, że zgodnie z komunikatem Komisji „Handel z korzyścią dla wszystkich” polityka handlowa UE opiera się na trzech głównych zasadach, mianowicie skuteczności, przejrzystości i wartościach; mając na uwadze, że komunikat ten zawiera odrębny rozdział poświęcony środkom, jakie należy podjąć w odpowiedzi na rozwój globalnych łańcuchów wartości, a także odpowiedzialnemu zarządzaniu łańcuchami dostaw, a ponadto przypomina się w nim o złożoności przedmiotowych kwestii, bezwzględnej konieczności przyszłościowego myślenia, a także zaangażowania szerokiego zakresu podmiotów publicznych, prywatnych i społeczeństwa obywatelskiego oraz stosowania połączenia miękkich i innowacyjnych narzędzi i zmian legislacyjnych;
- B. mając na uwadze, że wolny handel podlega ostatnio coraz większej kontroli publicznej, a obawy dotyczące nierównej dystrybucji korzyści płynących z handlu i wynikających z niego obciążeń wysunęły na pierwszy plan powszechnie wyrażaną opinię, zgodnie z którą polityka handlowa musi opierać się na wartościach społecznych i środowiskowych oraz przejrzystości i rozliczalności;
- C. mając na uwadze, że globalne łańcuchy wartości stanowią złożoną, opartą na technologii i szybko zmieniającą się rzeczywistość, stały się kluczowym elementem obecnej globalnej gospodarki i mogą pomóc krajom rozwijającym się zintegrować się z globalną gospodarką, ograniczyć ubóstwo i stworzyć miejsca pracy przy jednoczesnej poprawie zdolności produkcyjnych; mając na uwadze, że z jednej strony globalne łańcuchy wartości oferują nowe perspektywy wzrostu gospodarczego, zrównoważonego rozwoju, zaangażowania społeczeństwa obywatelskiego, pracowników i stowarzyszeń przedsiębiorców oraz tworzenia miejsc pracy w podmiotach należących do łańcucha produkcji, gdyż umożliwiają im koncentrowanie się na specyficznych zadaniach, a jednocześnie zwiększają ich współzależność; mając na uwadze, że z drugiej strony ich niezwykle złożony charakter, brak przejrzystości i rozmycie odpowiedzialności mogą zwiększać ryzyko naruszania praw człowieka i praw pracowniczych, faktycznej bezkarności za przestępstwa środowiskowe oraz unikania opodatkowania i oszustw podatkowych na dużą skalę;

⁽¹⁾ <http://childrenandbusiness.org>

Wtorek, 12 września 2017 r.

- D. mając na uwadze, że polityka handlowa musi przyczynić się do zagwarantowania przejrzystości procesu produkcji w całym łańcuchu wartości, a także zgodności z podstawowymi normami środowiskowymi i społecznymi oraz normami bezpieczeństwa;
- E. mając na uwadze, że polityka handlowa i inwestycyjna UE musi utrzymać system wielostronny jako swoją podstawę oraz musi prowadzić do wzmocnienia pozycji Europy w uczciwych globalnych łańcuchach dostaw, ale również udostępniać narzędzia pozwalające na ustanowienie jasnych zasad i obowiązków dla rządów i przedsiębiorstw w celu zagwarantowania przestrzegania międzynarodowych zobowiązań, takich jak cele ONZ w zakresie zrównoważonego rozwoju; mając na uwadze, że zrównoważoność i przejrzystość nie są jedynie kwestią wartości, ale także powinny być postrzegane jako prawdziwe bodźce dla zwiększonej wartości dodanej w globalnym handlu i inwestycjach w kontekście globalnych łańcuchów wartości;
- F. mając na uwadze, że małe i średnie przedsiębiorstwa⁽¹⁾ stanowią ważną część globalnych łańcuchów wartości i odgrywają ważną rolę w generowaniu wzrostu gospodarczego, zrównoważonego rozwoju i miejsc pracy o wysokiej jakości, a także w zniechęcaniu ludności do opuszczania swoich regionów;
- G. mając na uwadze, że udział w globalnych łańcuchach wartości jest korzystny dla MŚP pod względem wzrostu i umiędzynarodowienia; mając na uwadze, że według badania Eurobarometru z 2015 r. pt. „Umiędzynarodowienie małych i średnich przedsiębiorstw” tylko 31 % MŚP w UE było zaangażowanych w działalność biznesową poza rynkiem wewnętrznym w ostatnich trzech latach; mając na uwadze, że wiele MŚP napotyka trudności w uzyskiwaniu dostępu do międzynarodowych i unijnych globalnych łańcuchów wartości; mając na uwadze, że polityka handlowa i umowy handlowe mogą pomóc w przezwyciężaniu barier i wyzwań, przed jakimi stoją obecnie MŚP pragnące uzyskać dostęp do globalnych łańcuchów wartości;
- H. mając na uwadze, że dobrowolne systemy należytej staranności i przejrzystości globalnych łańcuchów wartości są wykorzystywane i promowane na całym świecie przez partnerów gospodarczych i społecznych oraz organizacje pozarządowe, a także dają konkretne i pozytywne rezultaty;
- I. mając na uwadze, że w swoich konkluzjach z maja 2016 r. Rada podkreśliła potrzebę stałego wsparcia dla wdrażania uzgodnionych na szczeblu międzynarodowym zasad, wytycznych i inicjatyw w zakresie społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw i odpowiedzialnego prowadzenia działalności gospodarczej, takich jak wytyczne ONZ dotyczące biznesu i praw człowieka, inicjatywa ONZ Global Compact, trójstronna deklaracja MOP w sprawie zasad dotyczących przedsiębiorstw wielonarodowych i polityki społecznej oraz wytyczne OECD dla przedsiębiorstw wielonarodowych – również w państwach nienależących do OECD – które to inicjatywy przyczyniają się także do działań antykorupcyjnych poprzez tworzenie bardziej otwartego i przejrzystego otoczenia biznesowego;
- J. mając na uwadze, że odpowiedzialne zarządzanie globalnymi łańcuchami wartości ma zasadnicze znaczenie w celu dostosowania polityki handlowej do europejskich wartości chronionych na mocy traktatów; mając na uwadze, że zarówno Komisja, jak i państwa członkowskie odgrywają wiodącą rolę w przedmiotowych debatach na całym świecie;
- K. mając na uwadze, że kilka międzynarodowych konwencji, wytycznych i zasad ma na celu zapobieganie naruszeniom praw człowieka; mając na uwadze, że zwłaszcza po stronie krajów będących producentami leży obowiązek wdrożenia tych dokumentów oraz stworzenia odpowiednich warunków prawnych i ekonomicznych dla funkcjonowania przedsiębiorstw i ich uczestnictwa w globalnych łańcuchach dostaw; mając na uwadze, że kraje będące producentami muszą być również zdolne do wdrażania międzynarodowych standardów i norm, w tym do opracowania, wdrożenia i egzekwowania odpowiedniego ustawodawstwa, szczególnie w zakresie budowy państwa prawa i zwalczania korupcji;
- L. mając na uwadze, że UE powinna jeszcze skuteczniej reagować na dumping społeczny i środowiskowy oraz nieuczciwą konkurencję i także praktyki handlowe, a także zapewnić równe warunki działania;
- M. mając na uwadze, że UE jest największym na świecie eksporterem oraz importerem towarów i usług łącznie, największym bezpośrednim inwestorem zagranicznym oraz najważniejszym miejscem docelowym bezpośrednich inwestycji zagranicznych; mając na uwadze, że UE powinna wykorzystywać te atuty, by zapewniać korzyści swoim obywatelom oraz mieszkańcom innych części świata, zwłaszcza państw najuboższych;
- N. mając na uwadze, że UE opracowała wiążące uregulowania w obszarze należytej staranności w przedsiębiorstwach w sektorach o wysokim stopniu ryzyka naruszania praw człowieka, takich jak sektor drzewny i sektor minerałów z regionów ogarniętych konfliktami; mając na uwadze, że niektóre państwa członkowskie również opracowały odpowiednie przepisy, takie jak brytyjska ustawa o współczesnych formach niewolnictwa, francuskie prawo o obowiązku dochowania należytej staranności w przedsiębiorstwach wielonarodowych, które dotyczy dużych francuskich przedsiębiorstw zatrudniających ponad 5 000 pracowników, oraz niderlandzka ustawa o dochowaniu

⁽¹⁾ Zob. definicja małych i średnich przedsiębiorstw: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:32003H0361&from=EN>

Wtorek, 12 września 2017 r.

- należytej staranności w obszarze pracy dzieci; mając na uwadze, że UE opracowała inicjatywy mające na celu promowanie należytej staranności, a Parlament Europejski w kilku rezolucjach wezwał UE do opracowania wiążących przepisów w tej dziedzinie;
- O. mając na uwadze, że UE poczyniła już ważne kroki w kierunku bardziej odpowiedzialnego zarządzania globalnymi łańcuchami wartości na całym świecie poprzez rozwijanie stosunków partnerskich w oparciu o takie inicjatywy jak porozumienie na rzecz zrównoważoności w Bangladeszu i inicjatywa na rzecz praw pracowniczych w Mjanmie, a także w sprawie konkretnych zagadnień, jak np. inicjatywa dotycząca minerałów z regionów ogarniętych konfliktami, przepisy dotyczące nielegalnego pozyskiwania drewna, kryteria zrównoważonego rozwoju w odniesieniu do biopaliw, sprawozdawczość przedsiębiorstw w kwestiach dotyczących łańcuchów dostaw, przejrzystość płatności dokonywanych na rzecz administracji rządowej przez przedsiębiorstwa wydobywcze i pozyskujące drewno, co podkreślono w komunikacie „Handel z korzyścią dla wszystkich”;
- P. mając na uwadze, że w strategii „Handel z korzyścią dla wszystkich” stwierdzono, iż Komisja będzie promować ambitne rozdziały dotyczące handlu i zrównoważonego rozwoju we wszystkich umowach handlowo-inwestycyjnych; mając na uwadze, że zawarte ostatnio umowy handlowo-inwestycyjne UE zawierają rozdziały dotyczące handlu i zrównoważonego rozwoju, w których wzywa się strony porozumienia do podjęcia zobowiązań w dziedzinie ochrony praw człowieka, norm społecznych i środowiskowych oraz w zakresie społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw; mając na uwadze, że takie rozdziały ujawniły różnice w poziomie ambicji kolejnych umów handlowych UE; mając na uwadze, że normy pracy i normy środowiskowe nie ograniczają się tylko do rozdziałów dotyczących handlu i zrównoważonego rozwoju, ale muszą być stosowane we wszystkich obszarach umów handlowych; mając na uwadze, że podejście oparte na dialogu nie było w stanie zapobiec poważnym naruszeniom wolności zrzeszania się w niektórych umowach o wolnym handlu;
- Q. mając na uwadze, że szczególna sytuacja stref przetwórstwa wywozowego jest taka, że w niektórych krajach są one zwolnione z obowiązku przestrzegania lokalnych przepisów prawa pracy oraz zakazują działalności związkowej lub ograniczają ją i nie zapewniają pracownikom możliwości zadośćuczynienia prawnego, co stanowi wyraźne naruszenie norm MOP;
- R. mając na uwadze, że brak etyki w biznesie jest również jedną z konsekwencji braku dobrych rządów oraz bezsilności – czy wręcz nieistnienia – bezstronnych organów publicznych działających w ogólnym interesie obywateli; mając na uwadze, że korupcja, brak przejrzystości globalnych łańcuchów wartości oraz zwolnienia z obowiązku przestrzegania przepisów prawa pracy i zwolnienia podatkowe w strefach przetwórstwa wywozowego mogą mieć negatywny wpływ na prawa człowieka, a w szczególności podważać ideę godnych warunków pracy i związków zawodowych;
- S. mając na uwadze, że według MOP 21 milionów ludzi na świecie jest ofiarami pracy przymusowej i wiele z tych osób wykorzystuje się w ramach globalnych łańcuchów wartości; mając na uwadze, że praca przymusowa w gospodarce prywatnej generuje nielegalne zyski w wysokości 150 mld USD rocznie;
- T. mając na uwadze, że ze względu na swój globalny mandat, wiedzę ekspercką i doświadczenie MOP we współpracy ze swoimi członkami jest dobrze przygotowana do kierowania globalnymi działaniami na rzecz godnej pracy w globalnych łańcuchach dostaw; mając na uwadze, że komisja MOP ds. godnej pracy w globalnych łańcuchach dostaw wezwała do oceny niedociągnięć, które doprowadziły do deficytów godnej pracy w globalnych łańcuchach dostaw, a także do rozważenia inicjatyw i norm koniecznych do promowania godnej pracy oraz łatwiejszego ograniczania deficytów godnej pracy w globalnych łańcuchach dostaw;
- U. mając na uwadze, że w kontekście handlu światowego, a w szczególności globalnych łańcuchów wartości potrzebne jest wielostronne, globalne i całościowe podejście do odpowiedzialności przedsiębiorstw za naruszenia praw człowieka i zrównoważenie środowiskowe; mając zatem na uwadze, jak ważne jest, aby UE nadal prowadziła takie debaty na całym świecie; mając na uwadze, że UE przyjęła wiodącą rolę w reformowaniu mechanizmu rozstrzygania sporów między inwestorami a państwem, w szczególności poprzez rozwój wielostronnego systemu sądowego; mając na uwadze, że podobnych postępów oczekuje się w innych obszarach zainteresowania o znaczeniu krytycznym, takich jak egzekwowanie zobowiązań inwestorów w odniesieniu do praw człowieka;
- V. mając na uwadze, że produkcja w globalnych łańcuchach wartości jest prowadzona w różnych jurysdykcjach o różnym poziomie ochrony praw człowieka oraz egzekwowania prawa socjalnego, prawa pracy i prawa środowiskowego; mając na uwadze, że ofiary naruszeń praw człowieka z udziałem przedsiębiorstw transnarodowych mogą napotykać wiele przeszkód utrudniających im dostęp do środków sądowych;

Wtorek, 12 września 2017 r.

- W. mając na uwadze, że równouprawnienie płci we wszystkich strategiach politycznych UE zostało wyraźnie zapisane w art. 8 TFUE; mając na uwadze, że umowy handlowo-inwestycyjne mają zazwyczaj inny wpływ na kobiety i na mężczyzn ze względu na strukturalny brak równouprawnienia płci; mając na uwadze, że aspekt równości płci jest często pomijany w analizie globalnych łańcuchów wartości; mając na uwadze, że według MOP w 2012 r. 21 mln ludzi na świecie (z czego 55 % stanowiły kobiety i dziewczęta) było ofiarami pracy przymusowej, a 90 % z nich było wyzyskiwanych w sektorze prywatnym przez osoby indywidualne lub przedsiębiorstwa;
- X. mając na uwadze, że kobiety stanowią większość pracowników w pewnych segmentach globalnych łańcuchów dostaw w sektorze konfekcyjnym, ogrodnictwa, telefonii komórkowej i turystyki, jednak częściej wykonują pracę w ramach form zatrudnienia, które są gorzej płatne i mają gorszy status niż mężczyźni, co prowadzi do segregacji płciowej pod względem typów zawodów i działalności, różnic w traktowaniu kobiet i mężczyzn pod względem płacy i warunków pracy oraz uwarunkowanych płcią ograniczeń w dostępie do zasobów produkcyjnych, infrastruktury i usług;
- Y. mając na uwadze, że zgodnie z art. 3 ust. 3 TUE Unia chroni prawa dziecka; na uwadze, że wszystkie państwa członkowskie ratyfikowały Konwencję ONZ o prawach dziecka;
- Z. mając na uwadze, że usługi odgrywają coraz większą rolę w globalnych łańcuchach wartości, w szczególności w przemyśle produkcyjnym; mając na uwadze, że coraz większe włączanie usług do globalnych łańcuchów wartości będzie wymagać porozumień wspierających gospodarkę cyfrową, w tym swobodny przepływ danych;
- AA. mając na uwadze, że rozwój globalnych łańcuchów wartości przyczynia się ponadto do włączenia usług w produkcję towarów; mając na uwadze, że znaczna część wartości przywożonych towarów została dodana za pośrednictwem usług w państwach przywozu;
- AB. mając na uwadze, że państwa członkowskie UE są największymi na świecie eksporterami usług finansowych, a sektor ten ma strategiczne znaczenie dla polityki handlowej UE; mając na uwadze, że włączenie do zewnętrznych umów UE, w tym umów o wolnym handlu, postanowień dotyczących usług finansowych wzbudziło pewne uzasadnione obawy co do ich ewentualnych negatywnych skutków pod względem prania pieniędzy, uchylania się od opodatkowania i unikania opodatkowania, a ponadto uwypukla konieczność zastanowienia się nad możliwością sięgnięcia po instrumenty, dzięki którym można by rozwiązać te obawy; mając na uwadze, że umowy handlowo-inwestycyjne są dobrą okazją do zacieśniania współpracy w walce z korupcją, praniem pieniędzy, oszustwami podatkowymi, uchylaniem się od opodatkowania i unikaniem opodatkowania;
- AC. mając na uwadze, że przejrzyste i zapewniające informacje etykietowanie może być przydatnym narzędziem umożliwiającym konsumentom w UE dokonywanie bardziej świadomych i odpowiednich wyborów; mając na uwadze, że oprócz informacji o cenie i pochodzeniu produktu konsumentom w UE należy również udostępniać informacje o kryteriach społecznych i środowiskowych; mając na uwadze, że kryteria takie mogą być technicznie opracowywane zgodnie z Porozumieniem w sprawie barier technicznych w handlu, które ustanawia warunki dla procesu produkcji w celu umożliwienia sprzedaży produktu;
- AD. mając na uwadze, że zarówno państwa, jak i przedsiębiorstwa powinny w pełni szanować prawa człowieka w łańcuchu produkcji oraz przestrzegać norm bezpieczeństwa żywności w odniesieniu do towarów dopuszczonych do swobodnego obrotu na rynku europejskim; mając na uwadze, że ciężar odpowiedzialności nie powinien spoczywać jedynie na konsumentach, gdyż dokonywany przez nich wybór jest ograniczony z uwagi na indywidualne zasoby (aspekty ekonomiczne, czas, wiedza) i czynniki zewnętrzne (informacje, oferta);
- AE. mając na uwadze, że reguły pochodzenia stają się coraz ważniejsze w kontekście globalnych łańcuchów wartości, w ramach których produkcja odbywa się w kilku krajach; mając na uwadze, że luźne reguły pochodzenia mogą tworzyć dodatkowe przeszkody dla zagwarantowania pełnej przejrzystości i rozliczalności w całych łańcuchach dostaw;
- AF. mając na uwadze, że lepsze, zharmonizowane i skuteczniejsze procedury celne w Europie i poza nią pomagają we wprowadzaniu ułatwień handlowych oraz w spełnieniu odnośnych wymogów w tym zakresie, a także uniemożliwiają wprowadzanie na jednolity rynek towarów sfałszowanych, nielegalnych, przywiezionych po cenach dumpingowych i podrabianych, co osłabia wzrost gospodarczy w UE i poważnie naraża unijnych konsumentów; mając na uwadze, że powszechniejszy dostęp do danych celnych na temat przywozu do UE poprawiłby przejrzystość globalnych łańcuchów wartości i rozliczalność;

Wtorek, 12 września 2017 r.

- AG. mając na uwadze, że w świecie rozdrobnionych sieci produkcyjnych rozróżnienie między przywozem a wywozem jest rozmyte, jako że przywożone nakłady odpowiadają za istotną część wywożonych towarów, a taryfy kumulują się za każdym razem, gdy nakłady pośrednie są przedmiotem handlu transgranicznego; mając na uwadze, że wydajne procedury celne i graniczne są szczególnie ważne w tym kontekście;
- AH. mając na uwadze, że preferencje handlowe GSP i GSP Plus zapewniają krajom rozwijającym się lepszy dostęp do rynku w zamian za poszanowanie norm pracowniczych, środowiskowych i społecznych;
- AI. mając na uwadze, że GSP Plus jest kluczowym instrumentem polityki handlowej UE, który ułatwia dostęp do rynku i któremu towarzyszy rygorystyczny mechanizm monitorowania w celu promowania praw człowieka i praw pracowniczych, ochrony środowiska i dobrych rządów w podatnych na zagrożenia krajach rozwijających się;
- AJ. mając na uwadze, że ochrona i egzekwowanie praw własności intelektualnej mogą zapewnić skuteczne dalsze włączenie do globalnych łańcuchów wartości;

Stanowisko UE w globalnych łańcuchach wartości

1. podkreśla, że polityka handlowa i inwestycyjna powinna umożliwiać wykorzystanie dźwigni finansowej, zapewniać równe warunki działania dla przedsiębiorstw europejskich, promować konkurencyjność w Europie i ułatwiać dostosowanie do wyższych standardów; wzywa Komisję do zapewnienia spójności między polityką środowiskową, publiczną, zdrowotną, handlową, inwestycyjną i przemysłową UE oraz do promowania europejskiej strategii reindustrializacji, a także przejścia na gospodarkę niskoemisyjną;
2. uważa, że dalsza integracja UE w globalnych łańcuchach wartości musi zakładać ochronę europejskiego modelu społecznego i regulacyjnego oraz promowanie zrównoważonego rozwoju;
3. wzywa Komisję do zwiększania świadomości na temat istniejących systemów sprawiedliwego handlu oraz do ich przyjmowania, zgodnie ze strategią „Handel z korzyścią dla wszystkich”, zarówno w ramach planu UE na rzecz zrównoważonego rozwoju, jak i Konsensusu europejskiego w sprawie rozwoju;
4. powtarza swój apel skierowany do Komisji i państw członkowskich o przyjęcie wzmocnionych instrumentów ochrony handlu w celu zwalczania nieuczciwych praktyk handlowych, z uwzględnieniem dumpingu socjalnego i środowiskowego;
5. zwraca się do Komisji o przeprowadzenie oceny skutków stosowania instrumentów ochrony handlu przez UE i państwa trzecie w obszarze skutecznego włączania przedsiębiorstw z UE do globalnych łańcuchów wartości;
6. podkreśla potrzebę zharmonizowanych zasad oraz wzmocnionej koordynacji i nadzoru ze strony UE w odniesieniu do stosowania należności celnych przywozowych przez państwa członkowskie (w tym ceł konwencyjnych, antydumpingowych i wyrównawczych) wobec wszystkich typów produktów i towarów, w szczególności obejmujących fałszywe deklaracje pochodzenia (zarówno w systemach preferencyjnych, jak i niepreferencyjnych) oraz zaniżanie wartości i nieprawidłowy opis towarów;

Globalne łańcuchy wartości i wielostronność

7. wzywa Komisję do aktywnej pracy w ramach WTO w celu poprawy przejrzystości oraz zdefiniowania i promowania wielostronnych zasad handlu, w tym zrównoważonego zarządzania globalnymi łańcuchami wartości, które to zasady w szczególności powinny obejmować:
  - obowiązkowe wymogi dotyczące należytej staranności i przejrzystości w odniesieniu do łańcuchów dostaw w oparciu o Wytyczne ONZ dotyczące biznesu i praw człowieka;
  - minimalne normy zdrowia i bezpieczeństwa uwzględniające w szczególności prawo pracowników do powoływania komitetów bezpieczeństwa;
  - podstawową ochronę socjalną i przestrzeganie norm pracy ustanowionych przez MOP;
  - prawo do rokowań zbiorowych;

Wtorek, 12 września 2017 r.

8. wzywa Komisję i państwa członkowskie do dalszego aktywnego angażowania się we wszystkie wielostronne fora w obszarze biznesu, globalnych łańcuchów wartości, praw człowieka i praw pracowniczych, wzrostu gospodarczego i zrównoważonego rozwoju, a także do jednoczesnego promowania europejskich wartości chronionych na mocy traktatów oraz do zwrócenia uwagi na konieczność ochrony szczególnych cech małych i średnich przedsiębiorstw;

9. z zadowoleniem przyjmuje trwające negocjacje w sprawie wiążącego układu ONZ w sprawie korporacji międzynarodowych i praw człowieka; apeluje do Komisji i państw członkowskich o konstruktywny udział w tych negocjacjach oraz o odgrywanie aktywnej roli i przyczynianie się do wypracowywania konkretnych propozycji obejmujących także dostęp do środków zaradczych, a także o podejmowanie wszelkich wysiłków z myślą o osiągnięciu pozytywnego rezultatu, jak i o zachęcanie partnerów handlowych do wykazywania się podobnym zaangażowaniem; w tym kontekście zwraca się do Komisji o rozważenie możliwości wprowadzenia ogólnego obowiązku dochowania należytej staranności, w tym również na szczeblu globalnym;

10. wzywa państwa członkowskie do przyspieszenia stosowania i poprawy skuteczności krajowych planów działania mających na celu wdrożenie Wytycznych ONZ dotyczących biznesu i praw człowieka; podkreśla, że osiem z trzynastu już zatwierdzonych krajowych planów działania pochodzi od państw członkowskich UE oraz z zadowoleniem przyjmuje fakt, że w UE opracowywanych jest obecnie jedenaście kolejnych krajowych planów działania; zwraca się do Komisji o pomoc we wdrażaniu wytycznych ONZ oraz ich promowanie;

11. z zadowoleniem przyjmuje konwergencję międzynarodowych norm dotyczących biznesu i praw człowieka, w szczególności między wytycznymi ONZ a Wytycznymi OECD dla przedsiębiorstw wielonarodowych;

12. z zadowoleniem przyjmuje włączenie godnej pracy i czterech filarów programu godnej pracy MOP do celów zrównoważonego rozwoju ONZ; wzywa Komisję i państwa członkowskie do skutecznego stosowania tych norm oraz do współpracy z MOP w celu przyjęcia nowej międzynarodowej normy pracy dotyczącej godnej pracy w globalnych łańcuchach wartości, wymagającej w szczególności od wszystkich przedsiębiorstw ciągłego zarządzania ryzykiem w odniesieniu do wpływu ich działalności na prawa człowieka przysługujące pracownikom i społecznościom oraz podejmowania odpowiednich działań w celu zapobiegania skutkom i ich łagodzenia, a także zapewniania działań naprawczych na rzecz podmiotów, które poniosły szkody z powodu tej działalności;

13. wspiera wszystkie światowe inicjatywy związane z przeciwdziałaniem korupcji, takie jak inicjatywa na rzecz przejrzystości w przemyśle wydobywczym, proces Kimberley, międzynarodowa konferencja w regionie Wielkich Jezior (ICGLR), zasady przyjęte w inicjatywie ONZ Global Compact, wytyczne OECD dla przedsiębiorstw wielonarodowych oraz wytyczne OECD dotyczące należytej staranności dla odpowiedzialnych łańcuchów dostaw minerałów z obszarów dotkniętych konfliktami i obszarów poważnie zagrożonych; przypomina o obowiązku krajów będących producentami, polegającym w szczególności na wdrożeniu i egzekwowaniu odpowiedniego ustawodawstwa, również w zakresie zaprowadzania praworządności i zwalczania korupcji;

14. przypomina, że w tym obszarze, oprócz przywozu i wywozu minerałów i metali, przejrzystość w zakresie praw do eksploatacji i otrzymanych opłat celnych ma znaczenie dla rozwoju obszarów dotkniętych konfliktami lub obszarów wysokiego ryzyka; podkreśla w związku z tym konieczność sporządzenia przeglądu działań już podejmowanych przez europejskie przedsiębiorstwa w zakresie społecznej odpowiedzialności biznesu oraz potrzebę poprawy koordynacji i wymiany informacji i najlepszych praktyk, aby móc skuteczniej identyfikować dobre praktyki i przyczynić się do utworzenia wspólnych ram działania na szczeblu europejskim; wzywa Komisję do wzmocnienia inicjatyw w zakresie społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw i należytej staranności w całym łańcuchu dostaw;

15. zwraca uwagę, że pewny dostęp do surowców ma istotne znaczenie dla globalnej konkurencyjności;

16. podkreśla znaczenie wdrażania, egzekwowania i transpozycji już istniejącego ustawodawstwa w zakresie globalnych łańcuchów wartości na szczeblu regionalnym, krajowym i międzynarodowym;

Odpowiedzialność przedsiębiorstw

17. podkreśla, że handel i prawa człowieka wzmacniają się nawzajem, a środowisko biznesu odgrywa ważną rolę w oferowaniu pozytywnych zachęt pod względem promowania praw człowieka, demokracji i społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw;

Wtorek, 12 września 2017 r.

18. z zadowoleniem przyjmuje szereg obiecujących inicjatyw podejmowanych przez sektor prywatny, takich jak kodeksy postępowania, znakowanie, samoocena i audyty społeczne, co zapewniło pozytywny wkład w poprawę standardów w globalnych łańcuchach dostaw w ostatnich latach pod względem poprawy respektowania praw człowieka i praw pracowniczych;

19. wyraża głębokie zaniepokojenie przypadkami naruszeń praw człowieka oraz zagrożeniami dla zrównoważenia środowiskowego, wynikającymi z decyzji pewnych przedsiębiorstw w zakresie zarządzania;

20. dostrzega znaczenie istnienia jasnych międzynarodowych przepisów w sprawie społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw, globalnych łańcuchów wartości i należytej staranności; z zadowoleniem przyjmuje inteligentne połączenie działań o charakterze dobrowolnym i regulacyjnym, które w ostatnich latach przyniosło pewne pozytywne rezultaty oraz umożliwiło przedsiębiorstwom znalezienie własnych dynamicznych i innowacyjnych środków; podkreśla, że koordynacja oraz wymiana informacji i najlepszych praktyk mogą przyczynić się do poprawy wydajności prywatnych i publicznych inicjatyw dotyczących łańcucha wartości oraz do osiągnięcia pozytywnych wyników; przypomina jednak, że dobrowolna społeczna odpowiedzialność przedsiębiorstw może również prowadzić do nieuczciwej konkurencji wobec dostawców, którzy podjęli decyzję o stosowaniu międzynarodowych norm w obszarze pracy i środowiska, oraz sama w sobie nie wystarczy, aby zagwarantować, że przedsiębiorstwa w pełni będą przestrzegać międzynarodowych norm i zobowiązań poprzez wdrożenie polityki należytej staranności; podkreśla w związku z tym konieczność przeprowadzenia przeglądu działań już prowadzonych przez europejskie przedsiębiorstwa w zakresie społecznej odpowiedzialności biznesu, tak aby lepiej zidentyfikować dobre praktyki i przyczynić się do stworzenia wspólnych ram działania na szczeblu europejskim; jest przekonany, że UE powinna z determinacją poszukiwać sposobów na opracowanie strategii i zasad w zakresie przejrzystości globalnych łańcuchów wartości, w tym również rozważyć możliwość podjęcia natychmiastowych działań z myślą o opracowaniu wiążących i egzekwowalnych przepisów, powiązanych środków odwoławczych i niezależnych mechanizmów monitorowania z udziałem instytucji UE, państw członkowskich i społeczeństwa obywatelskiego; podkreśla, że tego rodzaju zobowiązania powinny wzorować się na działaniach wymaganych w wytycznych ONZ i wytycznych OECD dotyczących aktywnego identyfikowania zagrożeń dla praw człowieka, sporządzania drobiazgowych i udokumentowanych planów działania służących zapobieganiu tym zagrożeniom i minimalizowaniu ich, właściwego reagowania na ujawnione naruszenia i przejrzystości;

21. wzywa Komisję do nadania większego znaczenia takim przepisom oraz do promowania przyjęcia sektorowych wytycznych OECD i Wytycznych ONZ dotyczących biznesu i praw człowieka; podkreśla potrzebę zaangażowania społeczeństwa obywatelskiego w formalny sposób w proces wdrażania w ramach struktur ustanowionych na mocy rozdziałów dotyczących handlu i zrównoważonego rozwoju; wzywa Komisję do wspierania działalności międzynarodowych organów normalizacyjnych, takich jak Międzynarodowa Organizacja Normalizacyjna (w tym ISO 26000) oraz Globalna Inicjatywa Sprawozdawcza, w celu zachęcenia przedsiębiorstw do przygotowywania sprawozdań w sprawie zrównoważenia i tworzenia wartości w całym łańcuchu dostaw;

22. zwraca się do Komisji o dopilnowanie, by przedsiębiorstwa europejskie i międzynarodowe postępowały zgodnie z Wytycznymi OECD dla przedsiębiorstw wielonarodowych i wytycznymi OECD odnoszącymi się do poszczególnych sektorów, takimi jak wytyczne dotyczące należytej staranności dla odpowiedzialnych łańcuchów dostaw minerałów z obszarów dotkniętych konfliktami; zaleca wzmocnienie roli krajowych punktów kontaktowych OECD i zacieśnienie ich współpracy z niezależnymi krajowymi i regionalnymi instytucjami praw człowieka w celu poprawy zarządzania globalnymi łańcuchami wartości;

23. wzywa Komisję do aktualizacji strategii społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw w celu wzmocnienia norm społecznych i środowiskowych, a zwłaszcza uwzględnienia społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw w umowach handlowych i inwestycyjnych negocjowanych przez UE;

24. podkreśla, że koordynacja oraz wymiana informacji i najlepszych praktyk mogą przyczynić się do zwiększenia wydajności prywatnych i publicznych inicjatyw dotyczących łańcuchów wartości;

25. przypomina, że Parlament wnioskował w 2010 r. o publikowanie przez przedsiębiorstwa swoich bilansów w dziedzinie społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw, wprowadzenie wymogów w zakresie należytej staranności dla wszystkich przedsiębiorstw oraz konsolidację koncepcji społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw na podstawie zharmonizowanej definicji stosunków między spółkami dominującymi w celu określenia odpowiedzialności prawnej każdej z nich; w związku z tym z zadowoleniem zauważa, że od 2017 r., zgodnie z dyrektywą w sprawie sprawozdawczości niefinansowej, od dużych przedsiębiorstw będzie wymagać się ujawniania informacji niefinansowych i informacji dotyczących różnorodności; zauważa jednak, że ujawnianie informacji niefinansowych przez duże przedsiębiorstwa nie zostało dotychczas rozszerzone, tak aby obejmowało wszystkie podmioty uczestniczące w globalnych łańcuchach wartości;

Wtorek, 12 września 2017 r.

26. odnotowuje inicjatywę zielonej karty, uruchomioną przez niektóre parlamenty narodowe w następstwie przyjęcia francuskiej ustawy o obowiązku dochowania należytej staranności w przedsiębiorstwach wielonarodowych; wzywa Komisję do rozważenia wniosków dotyczących dochowania należytej staranności przez przedsiębiorstwa prowadzące działalność zarówno w UE, jak i poza jej granicami oraz do uwzględnienia przy tym orzeczenia francuskiego trybunału konstytucyjnego w sprawie francuskiej ustawy dotyczącej proporcjonalności sankcji;

27. przypomina, że strategię polityczną dotyczącą społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw muszą uwzględniać specjalne cechy małych i średnich przedsiębiorstw oraz być wystarczająco elastyczne, aby przedsiębiorstwa te nie podlegały nieproporcjonalnym obciążeniom; w związku z tym zwraca się do Komisji o ustanowienie specjalnego punktu wsparcia dla małych i średnich przedsiębiorstw, przy czym szczególną uwagę należy zwrócić na małe przedsiębiorstwa i mikroprzedsiębiorstwa, a także zachęca do wspierania ich za pomocą zindywidualizowanych programów budowania zdolności;

28. podkreśla, że globalne łańcuchy wartości nie kończą się, gdy produkt dociera do konsumenta, ale obejmują odpady i sposoby ich przetwarzania; domaga się uwzględnienia całego cyklu życia produktów oraz rozszerzenia perspektywy w zakresie globalnych łańcuchów wartości na przepisy dotyczące likwidacji odpadów bez szkody dla ludzi czy środowiska; wzywa UE do wspierania międzynarodowej współpracy i spójności legislacyjnej w zakresie produktów i materiałów wycofanych z eksploatacji oraz do udzielania pomocy krajom partnerskim w opracowywaniu skuteczniejszych regulacji krajowych i rozwijaniu zdolności do ich egzekwowania; wzywa UE do zadbania o to, aby identyfikowalność miała zastosowanie do przedmiotowego spektrum życia produktu;

29. wzywa Komisję do szybkiego podjęcia działań w oparciu o szczegółowe propozycje zawarte w rezolucji Parlamentu w sprawie odpowiedzialności przedsiębiorstw za poważne naruszenia praw człowieka w państwach trzecich, przyjętej w dniu 25 października 2016 r.;

Nadawanie bardziej znaczącej roli inicjatywom sektora prywatnego

30. podkreśla osiągnięcia wynikające z zaangażowania sektora prywatnego; podkreśla, że przedsiębiorstwa z sektora prywatnego muszą realizować strategię zrównoważonego rozwoju nie tylko po to, aby zapobiegać utracie reputacji, ale także dlatego, że strategię takie oferują im nowe możliwości i ograniczają ich zależność od szczupłych zasobów;

31. podkreśla kluczową rolę konsumentów (i skutków złej prasy); przypomina, że konsumenci nie chcą kupować produktów wytwarzanych przez dzieci lub przez wykorzystywanych mężczyzn i kobiety ani produktów wyrządzających poważne szkody w środowisku;

32. wzywa Komisję do znalezienia nowych sposobów wsparcia wysiłków sektora prywatnego w celu zapewnienia większego zrównoważenia globalnych łańcuchów wartości oraz opracowania integracyjnych modeli biznesowych i zawiązania partnerstwa opartego na porozumieniu zainteresowanych stron w sektorze prywatnym;

33. podkreśla, że wymagane jest inteligentne połączenie finansowania prywatnego i publicznego w celu promowania zrównoważonych globalnych łańcuchów wartości: uważa, że powinno to opierać się na istniejących strukturach i programach, które okazały się być skuteczne w promowaniu odpowiedzialnego prowadzenia działalności gospodarczej;

34. z zadowoleniem przyjmuje tak liczne i obiecujące inicjatywy podejmowane przez sektor prywatny, takie jak kodeksy postępowania, etykietowanie, samoocena i audyty społeczne, a także uznaje inicjatywę ONZ Global Compact, normę ISO 26000 dotyczącą odpowiedzialności społecznej, wydaną przez MOP trójstronną deklarację zasad dotyczących przedsiębiorstw wielonarodowych i polityki społecznej oraz wytyczne OECD dotyczące przedsiębiorstw wielonarodowych za narzędzia, które mogą mobilizować przedsiębiorstwa do wykazywania się odpowiedzialnością w swojej działalności; wzywa przedsiębiorstwa, zarówno europejskie, jak i te spoza Europy, by stosowały procedury należytej staranności w dziedzinie praw człowieka i włączyły swoje ustalenia do wewnętrznych strategii i procedur, odpowiednio przydzielając właściwe zasoby i kompetencje oraz należycie te strategię i procedury wdrażając; podkreśla, że wymaga to przydzielenia dostatecznych środków; podkreśla, że przejrzystość i przekazywanie informacji w zakresie środków podejmowanych w celu zapobiegania naruszeniom praw człowieka w państwach trzecich mają kluczowe znaczenie dla zapewnienia odpowiedniej kontroli demokratycznej i umożliwienia konsumentom podejmowania decyzji w oparciu o fakty;

Unijne umowy o wolnym handlu a globalne łańcuchy wartości

35. z zadowoleniem przyjmuje nową strategię handlowo-inwestycyjną dla Unii Europejskiej „Handel z korzyścią dla wszystkich”; zwraca się do Komisji o uwzględnienie w polityce handlowej i inwestycyjnej oraz w umowach o wolnym handlu wyzwań związanych z rozwojem globalnych łańcuchów wartości, z uwzględnieniem następujących środków:

Wtorek, 12 września 2017 r.

- a) wzmocnienie ocen ex ante wpływu handlu na zrównoważony rozwój poprzez dodanie wymogów w zakresie oceny dotyczących praw człowieka i płci, a także nadanie obowiązkowego charakteru ocenom ex post wpływu handlu na zrównoważony rozwój, z uwzględnieniem wkładu społeczeństwa obywatelskiego, oraz publiczne udostępnianie tych ocen;
- b) pełne wdrożenie zaleceń Parlamentu z 2010 i 2016 r. w odniesieniu do rozdziałów dotyczących handlu i zrównoważonego rozwoju w umowach o wolnym handlu, co powinno obejmować kompleksowe, egzekwowalne i ambitne rozdziały poświęcone handlowi i zrównoważonemu rozwojowi przy uwzględnieniu następujących aspektów:
- (i) zobowiązanie każdej ze stron do ratyfikowania i wdrożenia ośmiu konwencji podstawowych i czterech konwencji priorytetowych Międzynarodowej Organizacji Pracy oraz międzynarodowych umów wielostronnych dotyczących środowiska naturalnego;
  - (ii) objęcie klauzul dotyczących praw człowieka oraz rozdziałów poświęconych handlowi i zrównoważonemu rozwojowi ogólnymi mechanizmami rozstrzygania sporów, na równi z innymi częściami umowy bądź porozumienia;
  - (iii) możliwość odwołania się i dochodzenia swoich praw w drodze procedury składania skargi dla partnerów społecznych i społeczeństwa obywatelskiego;
  - (iv) skuteczne środki odstraszające, w tym również w postaci kar pieniężnych, w przypadku poważnego i udowodnionego naruszenia postanowień rozdziału dotyczącego handlu i zrównoważonego rozwoju;
- c) włączenie egzekwowalnych postanowień dotyczących przeciwdziałania korupcji i ochrony osób zgłaszających nieprawidłowości, w ramach kompetencji UE, do wszystkich przyszłych umów o wolnym handlu i umów inwestycyjnych; w związku z tym podkreśla, że sygnatariusze umów handlowych i inwestycyjnych powinni podejmować działania na rzecz aktywnego udziału sektora prywatnego, organizacji społeczeństwa obywatelskiego i krajowych grup doradczych we wdrażaniu programów i klauzul antykorupcyjnych w ramach międzynarodowych umów handlowych i inwestycyjnych;
- d) włączenie klauzul zawieszających ustalających minimalny poziom norm społecznych, środowiskowych i bezpieczeństwa, w tym zdrowia i dobrostanu zwierząt, we wszystkich unijnych umowach o wolnym handlu, aby w ten sposób uniemożliwić stronom obniżanie norm społecznych, środowiskowych i bezpieczeństwa w celu promowania wywozu i przyciągania inwestycji;
- e) włączenie postanowień dotyczących przejrzystości podatkowej (w tym kluczowych norm przejrzystości OECD) i zacieśniania współpracy w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy, oszustwom podatkowym, unikaniu opodatkowania i uchylaniu się od opodatkowania do umów o wolnym handlu, co ma być należycie odzwierciedlone w wymogach dotyczących otwarcia rynku dla usług finansowych;
- f) uzupełnienie wszystkich powyższych przepisów środkami wspierającymi na rzecz krajów rozwijających się i rygorystyczne monitorowanie ich wdrażania, w tym z wykorzystaniem wkładu parlamentów narodowych i zainteresowanych stron, w tym społeczeństwa obywatelskiego;
- g) wzmocnienie powiązań między priorytetami uzgodnionymi dwustronnie na potrzeby wdrażania rozdziałów dotyczących handlu i zrównoważonego rozwoju, ujętych w umowach o wolnym handlu, a wsparciem finansowym z programów UE w zakresie współpracy na rzecz rozwoju;

36. z jednej strony przypomina, jaką kluczową rolę mogą odegrać MŚP w globalnych łańcuchach wartości, a z drugiej strony – korzyści płynące z większego włączenia MŚP do globalnych łańcuchów wartości; wzywa Komisję do włączenia rozdziałów dotyczących MŚP do wszystkich przyszłych umów handlowych; w tym kontekście wzywa ponadto Komisję do oceny istniejących struktur wsparcia dostępnych dla MŚP pragnących uzyskać dostęp do globalnych łańcuchów wartości oraz do dokonania przeglądu i w razie potrzeby zaktualizowania strategii „Małe przedsiębiorstwo, wielki świat” z 2011 r., aby jeszcze bardziej ułatwić zaangażowanie MŚP w globalne łańcuchy wartości;

37. podkreśla, że globalne łańcuchy wartości często obejmują produkcję i usługi w strefach przetwórstwa wywozowego, w których normy pracownicze i środowiskowe różnią się od odpowiednich norm w pozostałej części danego kraju i często są ograniczone; wzywa Komisję do zadbania o to, aby normy społeczne i środowiskowe przewidziane w umowach o wolnym handlu miały zastosowanie na całym terytorium partnerów handlowych, w tym również w strefach przetwórstwa wywozowego;

Wtorek, 12 września 2017 r.

Oznakowanie, identyfikowalność i dane celne

38. wzywa UE do wypracowania odpowiednich i skutecznych rozwiązań w celu wprowadzenia przejrzystego i sprawnie działającego obowiązkowego systemu oznakowania „identyfikowalności społecznej i środowiskowej” w całym łańcuchu produkcji, zgodnie z Porozumieniem WTO w sprawie barier technicznych w handlu, a także do promowania podobnych działań na szczeblu międzynarodowym;

39. wzywa Komisję do rozważenia możliwości wprowadzenia przepisów dotyczących zasad znakowania w odniesieniu do pochodzenia produktów wprowadzanych na rynek UE oraz do zaproponowania przepisów zapewniających skuteczną identyfikowalność;

40. wzywa Komisję i zachęca państwa członkowskie do poszukiwania sposobów na umożliwienie podmiotom działającym w interesie publicznym dostępu do danych celnych gromadzonych przez strony prowadzące handel produktami lub towarami wwożonymi do UE, pod warunkiem odpowiedniego uzasadnienia i złożenia wniosku w oparciu o przesłanki wynikające z interesu publicznego;

Jurysdykcja i dostęp do środków odwoławczych

41. potwierdza pilną potrzebę skutecznego zajęcia się obserwowanymi przypadkami naruszania praw człowieka przez przedsiębiorstwa transnarodowe oraz rozwiązania problemów prawnych wynikających z eksterytorialnego wymiaru przedsiębiorstw, w szczególności poprzez ustanowienie solidarnej odpowiedzialności prawnej w całym łańcuchach dostaw; wzywa państwa członkowskie do podjęcia odpowiednich kroków w celu pokonania przeszkód finansowych i proceduralnych napotykanych przez ofiary naruszeń praw człowieka w postępowaniach cywilnych;

42. ponownie wzywa Komisję do zastanowienia się nad rozszerzeniem przepisów dotyczących jurysdykcji na mocy rozporządzenia Bruksela I na państwa trzecie będące stronami pozwanymi w sprawach wniesionych przeciwko przedsiębiorstwom z wyraźnym powiązaniem z jednym państwem członkowskim lub przeciwko przedsiębiorstwom, dla których UE jest kluczowym rynkiem zbytu, a także zwraca się do Komisji o szybkie, w stosownym przypadku, przedłożenie wniosku Parlamentowi i Radzie;

43. przypomina, że przedsiębiorstwa powinny ustanowić mechanizmy dotyczące rozpatrywania skarg na szczeblu operacyjnym dla pracowników odczuwających skutki ich działalności, w tym w strefach przetwórstwa wywozowego; ponownie wzywa UE i jej państwa członkowskie do podjęcia odpowiednich kroków w celu usunięcia prawnych, proceduralnych i instytucjonalnych przeszkód w dostępie do skutecznych środków odwoławczych;

Równouprawnienie płci i prawa dziecka

44. przypomina, że równouprawnienie płci jest wyraźnie ujęte we wszystkich strategiach politycznych UE zgodnie z art. 8 TFUE; wyraża ubolewanie z powodu faktu, że aspekty płci nie zostały uwzględnione w strategii „Handel z korzyścią dla wszystkich” oraz apeluje do Komisji o uwzględnienie kwestii płci i wzmocnienia pozycji kobiet podczas przeprowadzania śródkresowego przeglądu swojej strategii; wzywa Komisję do zadbania o uwzględnienie perspektywy płci w polityce handlowej i inwestycyjnej, w strategii „Handel z korzyścią dla wszystkich” oraz we wszystkich przyszłych umowach o wolnym handlu i ocenach skutków, a także do nadania jej odpowiedniego znaczenia; wzywa Komisję do kontynuowania dyskusji i negocjacji w ramach WTO w celu uwzględnienia problematyki płci w prowadzonej przez WTO polityce handlowej i inwestycyjnej; wzywa Komisję do gromadzenia danych z podziałem na płeć na potrzeby globalnych łańcuchów wartości, zwłaszcza w sektorze rolnictwa, z uwzględnieniem wzmocnienia pozycji kobiet wykraczającego poza kwestie dotyczące wynagrodzenia, czynników prowadzących do przemocy wobec kobiet oraz czynników społecznych, takich jak urlopy rodzicielskie i zdrowie, w dążeniu do opracowania form prawnych w celu pokonania negatywnych skutków ubocznych związanych z globalnymi łańcuchami wartości; z zadowoleniem przyjmuje fakt, że kwestię równouprawnienia kobiet i mężczyzn włączono do negocjacji dotyczących modernizacji umowy UE-Chile oraz że stanowić ona będzie część zmodernizowanej umowy;

45. domaga się kompleksowej analizy różnic i problemu nierówności w ramach globalnych łańcuchów wartości w odniesieniu do: (i) różnic ze względu na płeć w wykorzystaniu czasu, wynikających przede wszystkim z podstawowej odpowiedzialności kobiet za reprodukcję; (ii) różnic ze względu na płeć w dostępie do nakładów i zasobów produkcyjnych, w szczególności gruntów, kredytów, szkoleń i sieci; (iii) różnic ze względu na płeć wynikających z niedoskonałości rynku i instytucji oraz dyskryminacji;

46. podkreśla, że kobiety są najczęściej najbardziej narażone i że w ich przypadku handel siłą roboczą ma miejsce równoległe z handlem w celach seksualnych i kobietobójstwem;

Wtorek, 12 września 2017 r.

47. proponuje, by na poziomie handlu międzynarodowego i unijnych handlowych strategii politycznych dotyczących globalnych łańcuchów wartości opracowano specjalną strategię na potrzeby formalnej ochrony osób zgłaszających przypadki kobietobójstwa, handlu siłą roboczą i handlu w celach seksualnych oraz obrony ofiar tych działań; podkreśla, że osoby donoszące o takich przypadkach powinny być traktowane i chronione w podobny sposób jak demaskatorzy w obszarze handlu międzynarodowego i unijnego;

48. przypomina, że kobiety są coraz częściej zatrudniane, ale wciąż nieproporcjonalnie często wykonują pracę niskopłatną i wymagającą niskich umiejętności, nie mają dostępu do ochrony socjalnej, w tym do ochrony macierzyństwa, i zbyt często są przedmiotem dyskryminacji i molestowania seksualnego;

49. wzywa Komisję, państwa członkowskie oraz władze regionalne i lokalne do propagowania zrównoważonego udzielania zamówień publicznych poprzez stosowanie specjalnych wymogów dotyczących przestrzegania praw człowieka i prawa międzynarodowego, w szczególności w zakresie promowania równości płci i europejskich przepisów dotyczących konkurencji, a także przejrzystości w odniesieniu do dostawców i ich międzynarodowych łańcuchów dostaw;

50. podkreśla znaczenie ratyfikowania konwencji MOP nr 182 dotyczącej najgorszych form pracy dzieci oraz konwencji nr 138 dotyczącej najniższego wieku dopuszczenia do zatrudnienia i pracy przez kraje, które jeszcze tego nie uczyniły; przypomina, że UE zobowiązała się do wyeliminowania najgorszych form pracy dzieci na szczeblu globalnym, gdyż wynika to z europejskich wartości obejmujących zakaz pracy dzieci w ramach działań zewnętrznych UE, zgodnie z art. 21 TUE; ponownie wzywa do harmonizacji i umocnienia kontroli przywozu i łańcucha dostaw, aby na rynek UE wprowadzono jedynie produkty, w których wytworzeniu nie wykorzystywano pracy przymusowej, pracy dzieci ani współczesnych form niewolnictwa; podkreśla swoje poparcie dla istniejących inicjatyw wspierających małe i średnie przedsiębiorstwa oraz małe organizacje rolników z myślą o tym, aby uzyskiwały one większy udział w wartości wytwarzanej w ramach globalnych łańcuchów wartości, tak jak w przypadku sprawiedliwego handlu; podkreśla, jak ważne jest uwzględnianie kwestii zwalczania pracy przymusowej i pracy dzieci we wszystkich umowach o wolnym handlu, zawieranych przez UE, a to poprzez wprowadzanie do nich rozdziałów dotyczących zrównoważonego rozwoju, tak aby cel ten był wspólny dla wszystkich partnerów handlowych; apeluje do Komisji i państw członkowskich o energiczną obronę tej propozycji na wszystkich forach międzynarodowych, w tym również na forum MOP, OECD, ONZ i WTO, aby czynić postępy w walce z pracą przymusową i pracą dzieci; podkreśla w tym kontekście, że cel polegający na wytwarzaniu produktów bez zatrudniania dzieci można osiągnąć jedynie wówczas, jeżeli wypłacane wynagrodzenie będzie na poziomie zapewniającym utrzymanie na minimalnym poziomie dla członków rodziny dziecka;

Kraje rozwijające się

51. podkreśla, że globalne łańcuchy wartości stanowią ważną szansę dla przedsiębiorstw w krajach rozwijających się, w szczególności MŚP, na stworzenie powiązań z gospodarką globalną; podkreśla, że specjalne strategie polityczne i środki towarzyszące mają kluczowe znaczenie dla osiągnięcia tego celu i zapewnienia wszystkim pracownikom w krajach będących naszymi partnerami handlowymi udziału w potencjalnych korzyściach, w szczególności strategie mające na celu usprawnienie procedur administracyjnych lub pomoc zainteresowanym przedsiębiorstwom w podnoszeniu wartości dodanej i zwiększaniu udziału w globalnych łańcuchach wartości przy jednoczesnym podnoszeniu standardów socjalnych i środowiskowych; zwraca uwagę, że przegląd GSP i GSP Plus powinien obejmować wiążące przepisy w obszarze praw człowieka i praw pracowniczych oraz ochrony środowiska; zauważa, że wiele krajów rozwijających się dysponuje ograniczonymi zdolnościami i zasobami na potrzeby skutecznego egzekwowania zgodności z normami oraz przepisami społecznymi i środowiskowymi; wzywa UE do zintensyfikowania działań w zakresie budowania zdolności oraz do zapewnienia rządów partnerskich krajów rozwijających się pomocy technicznej w ramach możliwości i potrzeb;

52. przypomina o programie realizacji celów zrównoważonego rozwoju do roku 2030 oraz o zawartym w nim podejściu do kwestii zrównoważonej produkcji, zrównoważonej konsumpcji oraz godziwej pracy, a także wzywa Komisję do wprowadzenia w jej sprawozdaniach przejrzystego odniesienia do każdego odpowiedniego celu zrównoważonego rozwoju; ponownie wzywa Komisję i państwa członkowskie do wykorzystania handlu do promowania zrównoważonego rozwoju i dobrych rządów zgodnie z zasadami spójności polityki na rzecz rozwoju; podkreśla, że unijne umowy handlowe i inwestycyjne, zawierane z krajami rozwijającymi się, powinny być spójne z celami zrównoważonego rozwoju; przypomina o prawie krajów rozwijających się do regulowania inwestycji, a także do nakładania obowiązków i wymogów na wszystkich inwestorów, w tym zagranicznych, w celu ochrony praw człowieka oraz norm pracowniczych i środowiskowych;

53. z zadowoleniem przyjmuje wejście w życie umowy o ułatwieniach w handlu, która, jeśli zostanie prawidłowo wdrożona, uprości i zmodernizuje procedury celne, ułatwiając krajom rozwijającym się, które zwykle mają do czynienia z większymi barierami na granicach, włączenie się do globalnego systemu handlowego;

Wtorek, 12 września 2017 r.

54. wzywa Komisję do wspierania efektywnego uczestnictwa małych i średnich przedsiębiorstw w globalnych łańcuchach wartości poprzez kojarzenie ze sobą partnerów handlowych i nawiązywanie stosunków partnerskich między MŚP a małymi grupami rolników w krajach rozwijających się, których celem jest zapewnienie producentom większego udziału w wartości przy jednoczesnym zagwarantowaniu wysokiego poziomu ochrony praw społecznych, środowiskowych i praw człowieka, tak jak ma to miejsce w ramach sprawiedliwego handlu;

55. wzywa Komisję do zadbania o to, by warunki dotyczące praw człowieka, powiązane z jednostronnymi preferencjami handlowymi przyznawanymi na podstawie ogólnego systemu preferencji taryfowych, były skutecznie wdrażane i monitorowane oraz by procedury przewidziane w przypadku ewentualnego braku zgodności z tymi warunkami były wdrażane w pełnej zgodności z rozporządzeniem wprowadzającym ogólny system preferencji taryfowych;

56. oczekuje, że śródkresowy przegląd GSP doprowadzi do uściślenia definicji i umożliwi dokładną ocenę obecnego systemu; jest zdania, że polityka handlowa musi zachęcać partnerów handlowych UE do przyjmowania wyższych norm społecznych, pracy i środowiskowych, co można osiągnąć w drodze zachęt, takich jak dodatkowe preferencje taryfowe dla produktów wytwarzanych w sposób zrównoważony; uważa, że cel ten wymaga rewizji rozporządzenia wprowadzającego ogólny system preferencji taryfowych oraz sugeruje w związku z tym objęcie zakresem tego rozporządzenia warunków dotyczących społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw, tak aby przedsiębiorstwa transnarodowe przestrzegały krajowych i międzynarodowych zobowiązań prawnych w obszarze praw człowieka, norm pracy i przepisów środowiskowych; apeluje o zwrócenie szczególnej uwagi na sytuację w zakresie praw pracowniczych i praw związków zawodowych w strefach przetwórstwa wywozowego oraz wzywa Komisję do podjęcia tej kwestii, w ścisłej współpracy z MOP, w ramach przeglądu GSP;

57. wzywa Komisję do dopilnowania, aby wszystkie projekty w obszarze rozwoju finansowane ze środków UE, w tym projekty łączone, nie tylko były w pełni dostosowane do uzgodnionych na szczeblu międzynarodowym zasad efektywności rozwoju, lecz aby opierały się również na pełnym poszanowaniu zasady dobrowolnej, wcześniejszej i świadomej zgody zgodnie z konwencją MOP nr 169;

Reguły pochodzenia

58. odnotowuje, że uproszczone, skuteczne i preferencyjne reguły pochodzenia mają kluczowe znaczenie w kontekście globalnych łańcuchów wartości; uznaje, że brak elastyczności i złożoność reguł pochodzenia mogą obniżyć wydajność struktur handlu;

59. wzywa Komisję do korzystania, w możliwym zakresie, z wielostronnych reguł pochodzenia jako preferencyjnych reguł pochodzenia w umowach o wolnym handlu; apeluje do Komisji, aby podczas opracowywania specjalnych preferencyjnych reguł pochodzenia w umowach o wolnym handlu, obniżała wymogi dotyczące wartości dodanej oraz umożliwiała zmianę podpozycji taryfowej i „pojedynczych modyfikacji” jako reguł pochodzenia;

60. wzywa Komisję, w szczególności w przypadku negocjacji dotyczących umów o wolnym handlu z państwami korzystającymi obecnie z preferencji GSP i EBA, do zadbania o to, by projekt reguł pochodzenia nie zmienił kierunku procesów gospodarczych;

61. uważa, że zwiększonej kumulacji w umowach o wolnym handlu nie należy traktować jako narzędzia służącego do ukrytego wprowadzania liberalizacji, lecz jako narzędzie umożliwiające państwom specjalizację w działalności gospodarczej zgodnie z logiką przewagi komparatywnej;

Prawa własności intelektualnej a przepływ danych

62. z zadowoleniem przyjmuje zobowiązanie Komisji do ochrony całego spektrum praw własności intelektualnej, w tym patentów, znaków towarowych, praw autorskich, projektów, oznaczeń geograficznych, oznaczeń pochodzenia i produktów leczniczych, z jednoczesnym zapewnieniem dostępu do przystępnych cenowo leków, zarówno na szczeblu WTO, jak i za pośrednictwem umów o wolnym handlu; wzywa Komisję do podjęcia dalszych działań w zakresie ewentualnego poszerzenia zakresu ochrony oznaczeń geograficznych na produkty inne niż rolne, jak ma to już miejsce w kilku państwach trzecich za pomocą różnych systemów prawnych; domaga się otwartego i integracyjnego procesu na potrzeby lepszej współpracy z partnerami trzecimi w zwalczaniu sfałszowanych i podrabianych towarów, które wykorzystują zaufanie do znaków towarowych i marek;

63. uznaje, że innowacje cyfrowe i przepływy danych stanowią kluczową siłę napędową gospodarki opartej na usługach oraz zasadniczy element globalnych łańcuchów wartości tradycyjnych przedsiębiorstw produkcyjnych i w związku z tym wymogi w zakresie przymusowej lokalizacji powinny być w jak największym zakresie ograniczone w Europie i poza nią, co pozwoli na uwzględnienie niezbędnych wyjątków opartych na uzasadnionych celach publicznych, takich jak ochrona

---

Wtorek, 12 września 2017 r.

konsumenta i ochrona praw podstawowych; przypomina, że ochrona przepływów danych oraz prawo do prywatności nie stanowią bariery handlowej, ale są podstawowym prawem zapisanym w art. 39 TUE oraz w art. 7 i 8 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej, jak również w art. 12 Powszechnej deklaracji praw człowieka;

o

o o

64. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, Europejskiej Służbie Działań Zewnętrznych, Światowej Organizacji Handlu oraz UNCTAD.

Środa, 13 września 2017 r.

P8_TA(2017)0334

Stosunki polityczne UE z Indiami

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 13 września 2017 r. w sprawie stosunków politycznych UE z Indiami (2017/2025(INI))

(2018/C 337/07)

Parlament Europejski,

- uwzględniając zawarte w 2004 r. partnerstwo strategiczne UE-Indie oraz wspólny plan działania w ramach partnerstwa strategicznego UE-Indie podpisany dnia 7 września 2005 r.,
- uwzględniając plan działania UE-Indie na okres do roku 2020 i wspólne oświadczenie przyjęte na 13. szczycie UE-Indie,
- uwzględniając globalną strategię UE na rzecz polityki zagranicznej i bezpieczeństwa opublikowaną w czerwcu 2016 r.,
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 4 września 2001 r. zatytułowany „Europa i Azja: strategiczne ramy wzmocnionego partnerstwa” (COM(2001)0469),
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 234/2014 z dnia 11 marca 2014 r. ustanawiające Instrument Partnerstwa na rzecz Współpracy z Państwami Trzecimi⁽¹⁾,
- uwzględniając zalecenie PE dla Rady z dnia 28 października 2004 r. w sprawie stosunków między UE a Indiami⁽²⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 29 września 2005 r. w sprawie stosunków między UE a Indiami: partnerstwo strategiczne⁽³⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 24 września 2008 r. w sprawie przygotowań do szczytu UE-Indie (Marsylia, 29 września 2008 r.)⁽⁴⁾,
- uwzględniając swoje poprzednie rezolucje dotyczące Indii, w tym rezolucje w sprawie naruszeń praw człowieka, demokracji i państwa prawa,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 2 lutego 2012 r. w sprawie polityki zagranicznej UE wobec krajów BRICS i innych wschodzących mocarstw: cele i strategię⁽⁵⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie UE w zmieniającym się globalnym otoczeniu – świat bardziej połączony, skonfliktowany i złożony⁽⁶⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 10 maja 2012 r. w sprawie piractwa morskiego⁽⁷⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 27 października 2016 r. w sprawie bezpieczeństwa jądrowego i nierozprzerzeleniania broni jądrowej⁽⁸⁾,
- uwzględniając wyjazd Komisji Spraw Zagranicznych do Indii w dniach 21–22 lutego 2017 r.,
- uwzględniając 11. szczyt Azja–Europa (ASEM), który odbył się w Ułan Bator w dniach 15–16 lipca 2016 r. oraz 9. posiedzenie Partnerstwa Parlamentarnego Azja–Europa (ASEP), które odbyło się w Ułan Bator w dniach 21–22 kwietnia 2016 r., a także odpowiednie deklaracje przyjęte na obydwu posiedzeniach,

⁽¹⁾ Dz.U. L 077 z 15.3.2014, s. 77.

⁽²⁾ Dz.U. C 174 E z 14.7.2005, s. 179.

⁽³⁾ Dz.U. C 227 E z 21.9.2006, s. 589.

⁽⁴⁾ Dz.U. C 8 E z 14.1.2010, s. 69.

⁽⁵⁾ Dz.U. C 239 E z 20.8.2013, s. 1.

⁽⁶⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2016)0120.

⁽⁷⁾ Dz.U. C 261 E z 10.9.2013, s. 34.

⁽⁸⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2016)0424.

Środa, 13 września 2017 r.

- uwzględniając art. 52 Regulaminu,
  - uwzględniając sprawozdanie Komisji Spraw Zagranicznych oraz a także stanowisko w formie poprawek Komisji Praw Kobiet i Równouprawnienia (A8-0242/2017),
- A. mając na uwadze, że UE i Indie są dwiema największymi demokracjami na świecie, które opierają się na głębokiej historii kulturowej i są wspólnie zaangażowane w promowanie pokoju, stabilności, bezpieczeństwa, dobrobytu, zrównoważonego rozwoju i sprawiedliwości społecznej, a także w poszanowanie praw człowieka, podstawowych wolności, praworządności i dobrych rządów;
- B. mając na uwadze, że UE i Indie utworzyły w ostatnich dwóch dziesięcioleciach partnerstwo strategiczne oparte na wspólnych wartościach i interesach, z uwagi na fakt, że są one naturalnymi partnerami i czynnikami mającymi wpływ na stabilność w dzisiejszym wielobiegunowym świecie; mając na uwadze, że to partnerstwo strategiczne powinno zostać pogłębione, ponieważ ma ono duży potencjał w zapewnianiu nowej dynamiki na poziomie międzynarodowym, w tym na szczęblu Narodów Zjednoczonych, oraz w podejmowaniu takich kwestii, jak cele zrównoważonego rozwoju czy kontakty międzyludzkie;
- C. mając na uwadze, że podczas 13. szczytu UE-Indie, który odbył się w dniu 30 marca 2016 r., po czteroletniej przerwie, przyjęto nowy plan działań na rzecz partnerstwa strategicznego na następne pięć lat;
- D. mając na uwadze, że na 13. szczycie UE-Indie przyjęto szereg wspólnych deklaracji: w sprawie wspólnego planu w zakresie migracji i mobilności, o partnerstwie wodnym UE-Indie, o partnerstwie w dziedzinie czystej energii i klimatu oraz w sprawie walki z terroryzmem;
- E. mając na uwadze, że UE i Indie – będące ważnymi partnerami gospodarczymi, handlowymi i inwestycyjnymi i przy uwzględnieniu faktu, że UE jest pierwszym partnerem handlowym Indii – od 2007 r. prowadzą negocjacje w sprawie ambitnej umowy o wolnym handlu i inwestycjach, która powinna zostać zawarta w możliwie najkrótszym terminie; mając na uwadze, że plan działania UE-Indie na okres do roku 2020 potwierdza zobowiązanie obu stron do ustanowienia stabilnych warunków gospodarczych, korzystnych dla rozwinięcia handlu i współpracy gospodarczej;
- F. mając na uwadze, że zwiększona koordynacja między UE i jej państwami członkowskimi w odniesieniu do ich stosunków z Indiami pozwoliłaby na dodatkowe wzmocnienie partnerstwa strategicznego;
- G. mając na uwadze, że Indie są tętniącą życiem demokracją i otwartym społeczeństwem posiadającym wolną prasę i aktywne społeczeństwo obywatelskie; mając na uwadze, że UE i Indie regularnie wymieniają się najlepszymi praktykami w zakresie praw człowieka i demokracji, w tym w obszarze wolności wypowiedzi i zrzeszania się i rządów prawa, a także traktowania migrantów, poszanowania mniejszości i promowania równouprawnienia kobiet i mężczyzn, zgodnie ze zobowiązaniami powziętymi przez UE;

Solidne podstawy wartościowego partnerstwa

1. wyraża pełne poparcie dla silniejszego i głębszego partnerstwa pomiędzy UE i Indiami, zakorzenionego we wzajemnych silnych powiązaniach politycznych, gospodarczych, społecznych i kulturowych i opartego na wspólnych wartościach demokracji, poszanowaniu praw człowieka i pluralizmu oraz na wzajemnym szacunku i wspólnych interesach;
2. uważa, że pogłębione stosunki polityczne między tymi dwoma partnerami mogłyby pozytywnie przyczynić się do wspierania współpracy regionalnej i międzynarodowej w świecie zmagającym się z wieloma globalnymi problemami, takimi jak napięcia związane z bezpieczeństwem, brak poszanowania prawa międzynarodowego, terroryzm, ekstremizm i radykalizacja, międzynarodowa przestępczość zorganizowana i korupcja, nieuregulowana migracja i handel ludźmi, skutki zmiany klimatu, ubóstwo, nierówność, brak poszanowania praw człowieka, a także wzrost populizmu;
3. podkreśla fakt, że UE i Indie, jako dwie największe na świecie demokracje, są wspólnie odpowiedzialne za promowanie na całym świecie idei pokoju, praworządności i praw człowieka, w tym poprzez rozszerzoną współpracę na szczęblu ONZ;
4. uważa, że od czasu wydania wspólnego oświadczenia politycznego z 1993 r. zwiększył się zakres i poprawiła się jakość stosunków między UE a Indiami; podkreśla znaczenie partnerstwa strategicznego UE-Indie zawartego w 2004 r. i mającego na celu potwierdzenie ich ścisłych powiązań i oraz pogłębienie i zintensyfikowanie ich stosunków;

Środa, 13 września 2017 r.

5. podkreśla, że partnerstwo między UE a Indiami nie rozwinęło jeszcze w pełni swojego potencjału; uważa, że niezbędne jest silniejsze zaangażowanie polityczne po obu stronach, aby uczynić te stosunki bardziej dynamicznymi i cennymi w obliczu wyzwań stojących przed obydwoma partnerami na szczeblu regionalnym i międzynarodowym; wzywa do większego zaangażowania się w zacieśnianie więzi pomiędzy UE27 a Indiami; podkreśla, że ważne jest dokonanie pełnej oceny funkcjonowania partnerstwa strategicznego, aby dostarczyć pomysłów na temat możliwych sposobów jego rozwijania;

Wzmocnione partnerstwo na rzecz wzajemnych korzyści dla UE i Indii

6. z zadowoleniem przyjmuje zorganizowanie 13. szczytu UE-Indie, który odbył się w Brukseli w dniu 30 marca 2016 r.; wzywa UE i Indie do corocznego organizowania szczytów, zgodnie z powziętym przez nich zobowiązaniem, gdyż takie spotkania na wysokim szczeblu w pozytywny sposób przyczyniają się do zwiększenia współpracy, wzajemnego zrozumienia i wzajemnej widoczności;

7. z zadowoleniem przyjmuje zatwierdzenie planu działania UE-Indie na okres do roku 2020, który stanowi plan działania na rzecz intensyfikacji partnerstwa strategicznego w ciągu następnych pięciu lat; z zadowoleniem odnotowuje, że w 2016 r. została wznowiona współpraca w licznych obszarach, takich jak bezpieczeństwo, zwalczanie terroryzmu, migracja i mobilność, handel, transfer technologii i kultura, zmiana klimatu, rozwój, energia i woda; apeluje o skuteczne wdrożenie planu działania, z uwzględnieniem jasno określonych etapów i terminów;

8. ponownie podkreśla swoje poparcie dla zawarcia kompleksowego i ambitnego porozumienia o wolnym handlu między UE a Indiami, które powinno być opłacalne dla obu stron z punktu widzenia gospodarczego, społecznego i politycznego; przypomina, że UE jest wiodącym blokiem handlowym na świecie i że Indie wykazują jedną z najwyższych stóp wzrostu PKB na świecie; przypomina również, że UE jest głównym partnerem Indii pod względem handlu i inwestycji, i że przepływy w przywozie i wywozie pomiędzy tymi partnerami są stosunkowo wyważone;

9. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że UE i Indie podjęły na nowo dyskusje na temat sposobów dalszego prowadzenia negocjacji w sprawie umowy o wolnym handlu, zwanej również kompleksową umową handlowo-inwestycyjną (BTIA); wzywa obie strony do dalszych negocjacji w celu możliwie jak najszybszego zawarcia umowy o wolnym handlu, w duchu wzajemności i obopólnych korzyści oraz przy uwzględnieniu norm międzynarodowych, do których przestrzegania obie strony się zobowiązały, w tym norm określonych w ramach Światowej Organizacji Handlu (WTO) i Międzynarodowej Organizacji Pracy, a także zasady społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw; uznaje, że taka umowa, mająca zrównoważony charakter względem obaw obu stron, może zapewnić, że podjęte w niej środki będą korzystne zarówno dla obywateli europejskich, jak i indyjskich, w tym poprzez zwalczanie ubóstwa i promowanie przestrzegania praw człowieka;

10. zaleca przyjęcie spójnej strategii na szczeblu UE na rzecz stosunków z Indiami, zawierającej jasno określone priorytety; zwraca uwagę, że ważne jest, aby zarówno instytucje UE, jak i państwa członkowskie, wdrażały tę strategię w spójny i skoordynowany sposób; uważa, że priorytety UE w odniesieniu do Indii można również określić w zaktualizowanej strategii na rzecz stosunków między UE a Azją;

11. z zadowoleniem przyjmuje zobowiązanie się Europejskiego Banku Inwestycyjnego (EBI) do sprzyjania długoterminowym inwestycjom w Indiach w zakresie infrastruktury o kluczowym znaczeniu dla rozwoju gospodarczego, społecznego i zrównoważonego pod względem środowiska; zwraca się do EBI o wywiązanie się z tego zobowiązania i o wzmocnienie wsparcia dla trwałych inwestycji w Indiach;

12. podkreśla znaczenie zorganizowanego dialogu międzyparlamentarnego dla funkcjonowania partnerstwa strategicznego; zachęca przewodniczącego indyjskiego parlamentu do utworzenia grupy przyjaźni pomiędzy UE a Indiami składającej się z parlamentarzystów Izby Ludowej (Lok Sabha) i Izby Stanów (Rajya Sabha), która będzie działała jako odpowiednik delegacji Parlamentu Europejskiego ds. stosunków z Republiką Indii;

Szeroko zakrojony plan współpracy w zakresie polityki zagranicznej i bezpieczeństwa

13. przypomina, że w dzisiejszym środowisku międzynarodowym UE i Indie stoją w obliczu pilnych wyzwań w zakresie bezpieczeństwa, które wymagają dyplomatycznej reakcji w połączeniu ze zwiększonym potencjałem odstrasżającym, poszanowaniem prawa międzynarodowego i współpracą demokratycznych państw;

Środa, 13 września 2017 r.

14. zwraca uwagę na istotny potencjał zwiększenia synergii między UE a Indiami w dziedzinie polityki zagranicznej i bezpieczeństwa; jest przekonany, że regularny i spójny dialog może utorać drogę dla wzajemnego zrozumienia i, co za tym idzie, zwiększenia koordynacji między programami UE i Indii w dziedzinie polityki zagranicznej na poziomie regionalnym i międzynarodowym, w tym w odniesieniu do zagadnień, wobec których w przeszłości stosowano różne podejścia;
15. z zadowoleniem przyjmuje zobowiązanie podjęte w ramach planu działania UE-Indie na okres do roku 2020 dotyczące utworzenia forów ds. polityki zagranicznej i konsultacji dotyczących bezpieczeństwa; podkreśla wartość dodaną zwiększenia częstotliwości i wagi kontaktów na wysokim szczeblu w dziedzinie spraw zagranicznych i bezpieczeństwa;
16. apeluje do UE, aby wraz z państwami członkowskimi i Indiami kontynuowała i wzmacniała wysiłki na rzecz promowania skutecznego, opartego na przepisach multilateralizmu na szczeblu globalnym; wzywa wiceprzewodniczącą Komisji / wysoką przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa oraz Radę do poparcia reformy Rady Bezpieczeństwa ONZ, w tym wniosku Indii o stałe członkostwo; zachęca UE i Indie do koordynowania w możliwie największym stopniu swoich stanowisk i inicjatyw na szczeblu ONZ w kwestiach, w których ich współpraca mogłaby mieć istotne znaczenie, ale także na innych forach międzynarodowych, takich jak WTO;
17. przyjmuje do wiadomości cenne i bardziej intensywne kontakty w kwestiach o znaczeniu globalnym, które odbywają się w ramach dialogu Azja-Europa –forum współpracy wielostronnej obejmującego zarówno UE, jak i Indie; popiera procesy integracji regionalnej w Azji, zarówno na szczeblu politycznym, jak i gospodarczym, ponieważ mogą się one przyczynić w pozytywny sposób do ograniczenia liczby konfliktów i do dobrobytu w regionie;
18. podkreśla znaczną wartość dodaną, jaka płynie ze współpracy między UE a Indiami we wspieraniu przemian demokratycznych w Azji; ponadto podkreśla znaczenie koordynowania przez UE i Indie ich strategii politycznych w dziedzinie pomocy humanitarnej i rozwoju, w świetle wysokiego poziomu działalności rozwojowej podejmowanej przez obie strony w Azji, aby pozytywnie przyczynić się do rozwoju politycznego, gospodarczego i społecznego w zainteresowanych krajach, w tym w odniesieniu do mniejszości i bezpaństwowców, takich jak Rohindżowie; apeluje o pogłębienie dialogu w tej kwestii;
19. zwraca uwagę na wspólne oświadczenie UE i Indii z dnia 30 marca 2016 r. w sprawie zwalczania terroryzmu, mające na celu wzmocnienie współpracy w zakresie zapobiegania radykalizacji postaw, brutalnemu ekstremizmowi i terroryzmowi oraz przeciwdziałania tym zjawiskom; podkreśla znaczenie kontynuowania współpracy między organami ścigania i bezpieczeństwa UE i Indii na podstawie istniejących uzgodnień w ramach Europolu; zaleca ułatwianie wymiany najlepszych praktyk i informacji między Indiami a UE, w tym między jej państwami członkowskimi; zachęca obie strony do wspólnego propagowania przyjęcia całościowej konwencji dotyczącej terroryzmu międzynarodowego na szczeblu ONZ, jak również do zwiększenia skuteczności uznawania organizacji za terrorystyczne przez ONZ;
20. podkreśla znaczenie zacieśnienia współpracy między UE a Indiami na rzecz Afganistanu, a mianowicie przyczynienia się do procesu pokoju i pojednania prowadzonego przez Afgańczyków i pozostającego w ich gestii, do budowy stabilnych instytucji i funkcjonującego państwa oraz powstawania środowiska politycznego i gospodarczego, które pozwoli na umocnienie pokoju i bezpieczeństwa; zachęca w szczególności do ściślejszej koordynacji politycznej w kwestiach bezpieczeństwa i kwestiach wojskowych, do wspierania rozwoju i do podejmowania środków dotyczących kontekstu regionalnego; podkreśla, że proces „Serce Azji” stanowi ważne forum służące budowie zaufania i współpracy politycznej w regionie;
21. wzywa do wznowienia wysiłków na rzecz zbliżenia między Indiami a Pakistanem i do przywrócenia dobrych stosunków sąsiedzkich między tymi krajami poprzez kompleksowy dialog i ewentualne podejście stopniowe, zaczynając od dyskusji na temat kwestii technicznych i środków budowy zaufania, ostatecznie prowadzących do spotkań politycznych na wysokim szczeblu; podkreśla znaczenie dwustronnego wymiaru w działaniach na rzecz ustanowienia długotrwałego pokoju i współpracy między Indiami a Pakistanem, które przyczyniłyby się do zwiększenia bezpieczeństwa i rozwoju gospodarczego w regionie; podkreśla ponadto, że obydwa państwa, będące potęgami jądrowymi, ponoszą odpowiedzialność za pokój; wzywa UE, aby zachęcała do procesu pojednania między Indiami a Pakistanem, a także wspierała ten proces; podkreśla, że sprawą najwyższej wagi jest zwalczanie terroryzmu we wszystkich jego formach i przejawach, w tym terroryzmu sponsorowanego przez państwa;
22. zaleca dalszą współpracę na rzecz powszechnego rozbrojenia, nierozprzestrzeniania broni masowego rażenia i bezpieczeństwa jądrowego, do których to celów dąży zarówno UE, jak i Indie; w związku z tym wzywa wszystkie państwa członkowskie, aby poparły wniosek Indii o przystąpienie do reżimów kontroli eksportu, takich jak Grupa Dostawców Jądrowych, Reżim Kontrolny Technologii Rakietowych, porozumienie z Wassenaar i Grupa Australijska; z zadowoleniem przyjmuje fakt, że Indie ratyfikowały protokół dodatkowy MAEA;

Środa, 13 września 2017 r.

23. z zadowoleniem przyjmuje stanowcze stanowisko zarówno Indii, jak i UE w sprawie nielegalnego programu jądowego i programu budowy pocisków balistycznych Koreańskiej Republiki Ludowo-Demokratycznej (KRLD), które to programy stanowią zagrożenie dla pokoju na szczeblu regionalnym i międzynarodowym, a także zachęca do dalszej współpracy na rzecz zapewnienia szerokiego wdrażania sankcji ONZ wobec KRLD;

24. odnotowuje zaniepokojenie Indii dotyczące Chin, szczególnie w świetle asertywnej polityki Chin w regionie Morza Południowochińskiego, znacznej modernizacji armii, strategicznych stosunków z Pakistanem i nierozstrzygniętych kwestii granicznych; uważa, że jedynie prawdziwy dialog w oparciu o zasady prawa międzynarodowego może przyczynić się do przewyciężenia tych różnic i budowy zaufania;

25. z zadowoleniem przyjmuje wsparcie wyrażone podczas 13. szczytu UE-Indie przez obie strony na rzecz pełnego wdrożenia porozumienia z Mińska przez wszystkie strony konfliktu we wschodniej Ukrainie; przypomina, że UE zdecydowanie potępiła agresywne działania Rosji i że stosuje politykę nieuznawania nielegalnej aneksji Krymu i Sewastopola; ma nadzieję, że dzięki dialogowi UE i Indie będą mogły jeszcze bardziej zbliżyć swoje stanowiska;

26. zachęca UE i Indie do dalszej wymiany poglądów – zarówno w czasie szczytów oraz podczas regularnych konsultacji w dziedzinie spraw zagranicznych i bezpieczeństwa – na temat sytuacji na Bliskim Wschodzie oraz na temat obszarów ewentualnej współpracy, która mogłaby przyczynić się do poprawy stabilizacji w regionie, w tym poprzez działania na szczeblu międzynarodowym; zwraca w szczególności uwagę na znaczenie współpracy na rzecz zapewnienia trwałego rozwiązania politycznego w Syrii zgodnie z istniejącymi, zatwierdzonymi przez ONZ ramami i komunikatem z Genewy z dnia 30 czerwca 2012 r., a także na rzecz wspierania odbudowy i pojednania po tym, jak zawarte zostanie porozumienie i kiedy rozpocznie się wiarygodny proces przemian politycznych prowadzonych przez Syryjczyków i pozostających w ich gestii;

27. podkreśla, że UE i Indie mogłyby nasilić współpracę i wymianę najlepszych praktyk w odniesieniu do krajów afrykańskich, aby zapewnić komplementarność ich działań na rzecz rozwoju;

28. podkreśla znaczne wzajemne korzyści, jakie UE i Indie mogłyby czerpać z zacieśniania współpracy w takich dziedzinach, jak bezpieczeństwo na morzu, bezpieczeństwo cybernetyczne i ochrona danych, jak również migracja i mobilność;

29. podkreśla fakt, że UE i Indie mają żywotne wspólne interesy i podkreśla, że powinny one zacieśnić współpracę w dziedzinie bezpieczeństwa morskiego, zwłaszcza jeśli chodzi o zwalczanie piractwa, ale również w celu utrzymania pokoju i stabilności oraz zabezpieczenia morskiej linii komunikacyjnej na Morzu Południowochińskim i Oceanie Indyjskim; w związku z tym zaleca opracowanie wspólnych standardowych procedur operacyjnych w dziedzinie bezpieczeństwa morskiego i zwalczania piractwa, a także opracowanie wspólnej interpretacji Konwencji Narodów Zjednoczonych o prawie morza, w ramach której uwzględniona zostanie wolność żeglugi, rozwiązane zostaną wszelkie nierozstrzygnięte kwestie i wskazane najbardziej odpowiednie wspólne działania w zakresie współpracy;

30. z zadowoleniem odnotowuje wspólną deklarację o partnerstwie w dziedzinie czystej energii i klimatu przyjętą przez UE i Indie na 13. szczycie UE-Indie w marcu 2016 r.; podkreśla pozytywny wpływ Indii i UE na negocjacje w sprawie porozumienia klimatycznego z Paryża oraz wiodącą pozycję obu partnerów; wzywa obu partnerów do zwiększenia wysiłków w celu zapewnienia wdrożenia porozumienia przez wszystkich sygnatariuszy; w związku z tym wzywa do zacieśnienia współpracy UE-Indie w dziedzinie energii, a zwłaszcza w zakresie energii odnawialnej;

31. odnotowuje z zainteresowaniem wspólną deklarację o partnerstwie wodnym przyjętą przez UE i Indie na 13. szczycie UE-Indie w marcu 2016 r.; w związku z tym wzywa Unię do zacieśnienia współpracy z Indiami i do zwiększenia wsparcia dla indyjskich projektów z zakresu zrównoważonego gospodarowania wodą, takich jak „Clean Ganga”;

32. z zadowoleniem odnotowuje wspólne oświadczenie w sprawie wspólnego programu w obszarze migracji i mobilności mającego zapewnić ramy współpracy w zakresie propagowania legalnej migracji, zapobiegania migracji nieuregulowanej i handlowi ludźmi oraz zmaksymalizowania wpływu mobilności na rozwój;

Środa, 13 września 2017 r.

33. uważa, że kontakty międzyludzkie powinny stanowić jeden z głównych wymiarów partnerstwa strategicznego między UE i Indiami; podkreśla w szczególności, że ważne jest nasilenie kontaktów w dziedzinie edukacji, kultury i badań naukowych, w tym w dziedzinie IT, i dlatego z zadowoleniem przyjmuje wzrost liczby studentów biorących udział w wymianie w ramach programu Erasmus+, który należy jeszcze bardziej rozszerzyć; również z zadowoleniem przyjmuje perspektywę współpracy w zakresie rozwoju umiejętności i w ramach inicjatywy „Make in India”, jak zapisano w planie działania na okres do roku 2020, i podkreśla znaczenie tych perspektyw dla zintensyfikowania wymiany handlowej i stosunków społecznych; apeluje o angażowanie w te programy studentek, kobiet-naukowców, badaczek oraz specjalistek na równi z mężczyznami;

Zintensyfikowanie wymiany poglądów na temat aspektów związanych z prawami człowieka w ramach partnerstwa

34. z zadowoleniem przyjmuje potwierdzone zobowiązanie do zintensyfikowania wymiany poglądów na temat aspektów związanych z prawami człowieka w ramach partnerstwa strategicznego UE-Indie, jako że obywatele obu stron mogą odnieść korzyści ze ściślejszej współpracy w licznych kwestiach dotyczących praw człowieka; podkreśla w szczególności potrzebę wzmocnienia kontaktów i koordynacji między oboma partnerami w ramach ONZ, w tym we wdrażaniu zaleceń udzielonych w ramach powszechnego okresowego przeglądu praw człowieka; podkreśla ponadto znaczenie dialogu na temat praw człowieka; zauważa, że od 2013 r. nie podejmowano rozmów w tej kwestii i apeluje, aby dyskusja odbyła się możliwie jak najszybciej;

35. przypomina, że od dawna sprzeciwia się stosowaniu kary śmierci we wszystkich przypadkach i we wszystkich okolicznościach; ponawia swój apel o natychmiastowe moratorium na wykonywanie egzekucji w Indiach;

36. przypomina, że wolność wyrażania opinii i zrzeszania się stanowią integralną część tętniącego życiem demokratycznego społeczeństwa; zdaje sobie sprawę z konieczności podjęcia środków w celu zwiększenia przejrzystości finansowanych przez podmioty zagraniczne działań, które mogą zagrażać pokojowi i stabilności lub bezpieczeństwu wewnętrznemu, a także wprowadzenia ograniczeń takiej działalności; wyraża jednakże zaniepokojenie wpływem obowiązującego prawa indyjskiego dotyczącego udziału podmiotów zagranicznych w finansowaniu organizacji pozarządowych (ustawa o zagranicznym wkładzie) na wolność słowa i wolność zrzeszania się;

37. uznaje znaczne wysiłki poczynione przez władze indyjskie, mające na celu zwalczanie wszelkich form dyskryminacji, w tym dyskryminacji ze względu na przynależność kastową; zauważa jednak z niepokojem, że dyskryminacja ze względu na przynależność kastową nadal stanowi źródło nadużycia, zachęca zatem władze indyjskie do wzmocnienia wysiłków zmierzających do zwalczania tych naruszeń praw człowieka; ponadto zachęca Indie do zapewnienia pełnej ochrony mniejszości, zwłaszcza mniejszości religijnych i etnicznych, oraz zwraca uwagę na znaczenie, jakie dla zapobiegania przemocy między społecznościami ma promowanie tolerancji wobec różnorodności; z zadowoleniem przyjmuje fakt, że Sąd Najwyższy Indii orzekł ponowne zbadanie postępowań w sprawie przemocy skierowanej przeciwko chrześcijanom w 2008 r. oraz przyznanie odpowiednich odszkodowań ofiarom;

38. nalega na Indie, aby ratyfikowały konwencję przeciwko torturom i protokół fakultatywny do niej oraz konwencję o ochronie wszystkich osób przed wymuszonym zaginięciem;

39. uważa, że ze względu na fakt, że UE i Indie potwierdziły zobowiązanie do zacieśnienia współpracy w kwestiach związanych z prawami człowieka, prawa kobiet powinny zostać włączone do programu dialogu dotyczącego praw człowieka między tymi dwoma partnerami; z zadowoleniem przyjmuje zobowiązanie rządu indyjskiego do poprawy praw kobiet i wprowadzenia równouprawnienia kobiet i mężczyzn w programowaniu działań politycznych i zachęca władze Indii do podejmowania dalszych kroków w celu wykrywania przemocy na tle płciowym i zapobiegania jej, a także promowania równości płci; z zadowoleniem przyjmuje ponadto fakt, że w Indiach realizowane są projekty finansowane przez UE dotyczące przemocy wobec kobiet i dzieci i zaleca, aby to finansowanie zostało utrzymane; wzywa do wzmocnienia praw osób LGBTIQ oraz uchylecia sekcji 377 indyjskiego kodeksu karnego;

o

o o

40. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji wiceprzewodniczącej Komisji/wysokiej przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, Radzie, Komisji oraz rządowi i parlamentowi Indii.

Środa, 13 września 2017 r.

P8_TA(2017)0341

Genetycznie zmodyfikowana soja DAS-68416-4

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 13 września 2017 r. w sprawie projektu decyzji wykonawczej Komisji zezwalającej na wprowadzenie do obrotu produktów zawierających genetycznie zmodyfikowaną soję DAS-68416-4, składających się z niej lub z niej wyprodukowanych, na mocy rozporządzenia (WE) nr 1829/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie genetycznie zmodyfikowanej żywności i paszy (D051451 – 2017/2780(RSP))

(2018/C 337/08)

Parlament Europejski,

- uwzględniając projekt decyzji wykonawczej Komisji zezwalającej na wprowadzenie do obrotu produktów zawierających genetycznie zmodyfikowaną soję DAS-68416-4, składających się z niej lub z niej wyprodukowanych, na mocy rozporządzenia (WE) nr 1829/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie genetycznie zmodyfikowanej żywności i paszy (D051451),
- uwzględniając rozporządzenie (WE) nr 1829/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 września 2003 r. w sprawie genetycznie zmodyfikowanej żywności i paszy, w szczególności jego art. 7 ust. 3, art. 9 ust. 2, art. 19 ust. 3 i art. 21 ust. 2⁽¹⁾,
- uwzględniając głosowanie w dniu 12 czerwca 2017 r. – bez wydania opinii – w Stałym Komitecie ds. Łańcucha Żywnościowego i Zdrowia Zwierząt, o którym mowa w art. 35 rozporządzenia (WE) nr 1829/2003,
- uwzględniając art. 11 i 13 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011 z dnia 16 lutego 2011 r. ustanawiającego przepisy i zasady ogólne dotyczące trybu kontroli przez państwa członkowskie wykonywania uprawnień wykonawczych przez Komisję⁽²⁾,
- uwzględniając opinię Europejskiego Urzędu ds. Bezpieczeństwa Żywności (EFSA) z dnia 26 stycznia 2017 r. opublikowaną w dniu 16 marca 2017 r.⁽³⁾,
- uwzględniając wniosek z dnia 14 lutego 2017 r. dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie zmiany rozporządzenia (UE) nr 182/2011 ustanawiającego przepisy i zasady ogólne dotyczące trybu kontroli przez państwa członkowskie wykonywania uprawnień wykonawczych przez Komisję (COM(2017)0085, COD(2017)0035),

⁽¹⁾ Dz.U. L 268 z 18.10.2003, s. 1.

⁽²⁾ Dz.U. L 55 z 28.2.2011, s. 13.

⁽³⁾ <https://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/4719>

Środa, 13 września 2017 r.

- uwzględniając swoje wcześniejsze rezolucje przeciwko zatwierdzaniu organizmów zmodyfikowanych genetycznie ⁽¹⁾,
- uwzględniając projekt rezolucji Komisji Ochrony Środowiska Naturalnego, Zdrowia Publicznego i Bezpieczeństwa Żywności,
- uwzględniając art. 106 ust. 2 i 3 Regulaminu,

A. mając na uwadze, że w dniu 25 stycznia 2011 r. zgodnie z art. 5 i 17 rozporządzenia (WE) nr 1829/2003 przedsiębiorstwo Dow AgroSciences Europe zwróciło się do właściwego organu krajowego Holandii z wnioskiem o wprowadzenie do obrotu żywności, składników żywności i paszy zawierających genetycznie zmodyfikowaną soję DAS-68416-4, składających się z niej lub z niej wyprodukowanych; mając na uwadze, że wniosek obejmował również wprowadzenie do obrotu genetycznie zmodyfikowanej soi DAS-68416-4 w produktach składających się z niej lub ją zawierających, do zastosowań innych niż w żywności i paszy na równi z innymi rodzajami soi, z wyjątkiem uprawy;

- ⁽¹⁾ — Rezolucja z dnia 16 stycznia 2014 r. w sprawie wniosku dotyczącego decyzji Rady w sprawie wprowadzenia do obrotu w celu uprawy, zgodnie z dyrektywą 2001/18/WE Parlamentu Europejskiego i Rady, kukurydzy (*Zea mays* L., linia 1507) zmodyfikowanej genetycznie w celu uzyskania odporności na niektóre szkodniki z rzędu Lepidoptera (łuskoskrzydłe) (Dz.U. C 482 z 23.12.2016, s. 110).
- Rezolucja z dnia 16 grudnia 2015 r. w sprawie decyzji wykonawczej Komisji (UE) 2015/2279 z dnia 4 grudnia 2015 r. zezwalającej na wprowadzenie do obrotu produktów zawierających genetycznie zmodyfikowaną kukurydzę NK603 × T25 (Teksty przyjęte, P8_TA(2015)0456).
- Rezolucja z dnia 3 lutego 2016 r. w sprawie projektu decyzji wykonawczej Komisji zezwalającej na wprowadzenie do obrotu produktów zawierających genetycznie zmodyfikowaną soję MON 87705 × MON 89788, składających się z niej lub z niej wyprodukowanych (Teksty przyjęte, P8_TA(2016)0040).
- Rezolucja z dnia 3 lutego 2016 r. w sprawie projektu decyzji wykonawczej Komisji zezwalającej na wprowadzenie do obrotu produktów zawierających genetycznie zmodyfikowaną soję MON 87708 × MON 89788, składających się z niej lub z niej wyprodukowanych (Teksty przyjęte, P8_TA(2016)0039).
- Rezolucja z dnia 3 lutego 2016 r. w sprawie projektu decyzji wykonawczej Komisji zezwalającej na wprowadzenie do obrotu produktów zawierających genetycznie zmodyfikowaną soję FG72 (MST-FGØ72-2), składających się z niej lub z niej wyprodukowanych (Teksty przyjęte, P8_TA(2016)0038).
- Rezolucja z dnia 8 czerwca 2016 r. w sprawie projektu decyzji wykonawczej Komisji zezwalającej na wprowadzenie do obrotu produktów zawierających genetycznie zmodyfikowaną kukurydzę Bt11 × MIR162 × MIR604 × GA21, składających się z niej lub z niej wyprodukowanych oraz produktów zawierających genetycznie zmodyfikowane odmiany kukurydzy łączące dwie lub trzy spośród modyfikacji genetycznych (Teksty przyjęte, P8_TA(2016)0271).
- Rezolucja z dnia 8 czerwca 2016 r. w sprawie projektu decyzji wykonawczej Komisji w sprawie wprowadzenia do obrotu zmodyfikowanego genetycznie goździka (*Dianthus caryophyllus* L., linia SHD-27531-4) (Teksty przyjęte, P8_TA(2016)0272).
- Rezolucja z dnia 6 października 2016 r. w sprawie projektu decyzji wykonawczej Komisji dotyczącej odnowienia zezwolenia na wprowadzenie do obrotu w celu uprawy materiału siewnego zmodyfikowanej genetycznie kukurydzy MON 810 (Teksty przyjęte, P8_TA(2016)0388).
- Rezolucja z dnia 6 października 2016 r. w sprawie projektu decyzji wykonawczej Komisji zezwalającej na wprowadzenie do obrotu produktów zawierających genetycznie zmodyfikowaną kukurydzę MON 810 (Teksty przyjęte, P8_TA(2016)0389).
- Rezolucja z dnia 6 października 2016 r. w sprawie projektu decyzji wykonawczej Komisji dotyczącej wprowadzenia do obrotu w celu uprawy materiału siewnego zmodyfikowanej genetycznie kukurydzy Bt11 (Teksty przyjęte, P8_TA(2016)0386).
- Rezolucja z dnia 6 października 2016 r. w sprawie projektu decyzji wykonawczej Komisji dotyczącej wprowadzenia do obrotu w celu uprawy materiału siewnego zmodyfikowanej genetycznie kukurydzy 1507 (Teksty przyjęte, P8_TA(2016)0387).
- Rezolucja z dnia 6 października 2016 r. w sprawie projektu decyzji wykonawczej Komisji zezwalającej na wprowadzenie do obrotu produktów zawierających genetycznie zmodyfikowaną bawełnę 281-24-236 × 3006-210-23 × MON 88913, składających się z niej lub z niej wyprodukowanych (Teksty przyjęte, P8_TA(2016)0390).
- Rezolucja z dnia 5 kwietnia 2017 r. w sprawie projektu decyzji wykonawczej Komisji zezwalającej na wprowadzenie do obrotu produktów zawierających genetycznie zmodyfikowaną kukurydzę Bt11 × 59122 × MIR604 × 1507 × GA21, składających się z niej lub z niej wyprodukowanych oraz produktów zawierających genetycznie zmodyfikowane odmiany kukurydzy łączące dwie, trzy lub cztery spośród modyfikacji genetycznych Bt11, 59122, MIR604, 1507 i GA21 (Teksty przyjęte, P8_TA(2017)0123).
- Rezolucja z dnia 17 maja 2017 r. w sprawie projektu decyzji wykonawczej Komisji zezwalającej na wprowadzenie do obrotu produktów zawierających genetycznie zmodyfikowaną kukurydzę DAS-40278-9, składających się z niej lub z niej wyprodukowanych (Teksty przyjęte, P8_TA(2017)0215).
- Rezolucja z dnia 17 maja 2017 r. w sprawie projektu decyzji wykonawczej Komisji zezwalającej na wprowadzenie do obrotu produktów zawierających genetycznie zmodyfikowaną bawełnę GHB119 (BCS-GHØØ5-8), składających się z niej lub z niej wyprodukowanych (Teksty przyjęte, P8_TA(2017)0214).

Środa, 13 września 2017 r.

- B. mając na uwadze, że w dniu 26 stycznia 2017 r. Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności (EFSA) wydał zgodnie z art. 6 i 18 rozporządzenia (WE) nr 1829/2003 pozytywną opinię, która następnie, w dniu 16 marca 2017 r. została opublikowana ⁽¹⁾;
- C. mając na uwadze, że rozporządzenie (WE) nr 1829/2003 stanowi, że genetycznie zmodyfikowana żywność lub pasza nie mogą mieć szkodliwego wpływu na zdrowie ludzi, zdrowie zwierząt i na środowisko, oraz że przy sporządzaniu decyzji Komisja bierze pod uwagę wszelkie odnośne przepisy prawa unijnego, a także inne uzasadnione czynniki istotne dla rozpatrywanej sprawy;
- D. mając na uwadze, że w trakcie trzymiesięcznego okresu konsultacji państwa członkowskie zgłosiły liczne uwagi krytyczne ⁽²⁾; mając na uwadze, że w najbardziej niepokojących ocenach stwierdzono na przykład, że „obecny wniosek i przedstawione dane z oceny ryzyka nie dostarczają wystarczających informacji, które pozwalałyby jednoznacznie wykluczyć negatywny wpływ na [zdrowie] zwierząt i ludzi”, że „dane przedstawione dotychczas przez wnioskodawcę nie są wystarczające do ukończenia oceny wniosku” i „ograniczony zasięg badań sprawia, że trudno jest przeprowadzić pełną ocenę ryzyka”;
- E. mając na uwadze, że państwa członkowskie skrytykowały między innymi: brak badań dotyczących wpływu genetycznie zmodyfikowanej soi na zdrowie ludzi i zwierząt, co uniemożliwia zakończenie oceny ryzyka dla środowiska; wybór i usytuowanie miejsc w terenie do przeprowadzenia oceny porównawczej; fakt, że toksykologiczna ocena ryzyka nie może zostać zakończona, ponieważ nie przeprowadzono żadnych odpowiednich testów toksyczności na materiale roślinnym z soi DAS-68416-4; brak informacji na temat herbicydów uzupełniających, które mogą być stosowane na uprawach zmodyfikowanych genetycznie, i ich metabolitów; fakt, że oceny wartości odżywczej są poparte badaniem branżowym, z którego nie można wyciągnąć żadnych wniosków naukowych; oraz fakt, że propozycja wnioskodawcy dotycząca planu monitorowania skutków dla środowiska nie jest zgodna z celami określonymi w załączniku VII do dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/18/WE z dnia 12 marca 2001 r. w sprawie zamierzonego uwalniania do środowiska organizmów zmodyfikowanych genetycznie ⁽³⁾;
- F. mając na uwadze, że soja DAS-68416-4 wykazuje ekspresję białka aryloksyalkanian dioksygenazy-12 (AAD-12), nadającego odporność na kwas 2,4-dichlorofenoksyoctowy (2,4-D) i inne pokrewne herbicydy z grupy fenoksykwasów; mając na uwadze, że soja ta wykazuje również ekspresję białka acetyltransferazy fosfinotrycyny (PAT), nadającego tolerancję na herbicydy na bazie glufosynatu amonowego;
- G. mając na uwadze, że wyniki niezależnych badań budzą obawy, jeżeli chodzi o ryzyko związane z substancją czynną 2,4-D w odniesieniu do rozwoju płodu, wad wrodzonych u noworodków oraz zaburzeń hormonalnych ⁽⁴⁾; mając na uwadze, że w 2015 r. odnowiono zatwierdzenie substancji czynnej 2,4-D, lecz nadal brakuje informacji od wnioskodawcy dotyczących potencjalnych właściwości zaburzających funkcjonowanie układu hormonalnego ⁽⁵⁾;
- H. mając na uwadze, że glufosynat jest sklasyfikowany jako substancja działająca szkodliwie na rozrodczość i tym samym podlega kryteriom wyłączenia określonym w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1107/2009 z dnia 21 października 2009 r. dotyczącym wprowadzania do obrotu środków ochrony roślin ⁽⁶⁾; mając na uwadze, że zezwolenie dla glufosynatu traci ważność w dniu 31 lipca 2018 r. ⁽⁷⁾;
- I. mając na uwadze, że wielu ekspertów wyraziło obawy dotyczące 2,4-dichlorofenolu, produktu rozpadu 2,4-D, który może być obecny w importowanej soi DAS-68416-4; mając na uwadze, że 2,4-dichlorofenol jest znaną substancją zaburzającą funkcjonowanie układu hormonalnego działającą szkodliwie na rozrodczość;

⁽¹⁾ <https://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/4719>

⁽²⁾ Załącznik G – Uwagi państw członkowskich i odpowiedzi panelu EFSA ds. GMO <http://registerofquestions.efsa.europa.eu/roqFrontend/questionLoader?question=EFSA-Q-2011-00052>

⁽³⁾ Dz.U. L 106 z 17.4.2001, s. 1.

⁽⁴⁾ <http://www.pan-europe.info/sites/pan-europe.info/files/public/resources/reports/pane-2014-risks-of-herbicide-2-4-d.pdf>

⁽⁵⁾ Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2015/2033 z dnia 13 listopada 2015 r. w sprawie odnowienia zatwierdzenia substancji czynnej 2,4-D, zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1107/2009 dotyczącym wprowadzania do obrotu środków ochrony roślin, oraz zmiany załącznika do rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 540/2011 (Dz.U. L 298 z 14.11.2015, s. 8).

⁽⁶⁾ Dz.U. L 309 z 24.11.2009, s. 1.

⁽⁷⁾ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/HTML/?uri=CELEX:32015R0404&from=PL>

Środa, 13 września 2017 r.

- J. mając na uwadze, że ze względu na dobrą rozpuszczalność 2,4-dichlorofenolu w tłuszczach i olejach można oczekiwać, iż podczas przetwarzania nasion soi będzie się on gromadził w oleju sojowym; mając na uwadze, że głównym produktem sojowym używanym przez ludzi jest olej sojowy, który występuje, między innymi, w składzie niektórych preparatów dla niemowląt ⁽¹⁾;
- K. mając na uwadze, że ilość 2,4-dichlorofenolu w produkcie może być wyższa niż ilość pozostałości 2,4-D; mając na uwadze, że nie istnieje unijny najwyższy dopuszczalny poziom pozostałości dla 2,4-dichlorofenolu;
- L. mając na uwadze, że z niedawnego raportu ONZ wynika, iż pestycydy są przyczyną około 200 000 zgonów z powodu ostrego zatrucia rocznie, z czego 99 % ma miejsce w krajach rozwijających się; mając na uwadze, że Unia podpisała się pod celami zrównoważonego rozwoju, które obejmują zobowiązanie do znacznego obniżenia do 2030 r. liczby zgonów i chorób powodowanych przez niebezpieczne substancje chemiczne oraz zanieczyszczenie i skażenie powietrza, wody i gleby (cel zrównoważonego rozwoju nr 3, zadanie 9), w odniesieniu do których jednym ze wskaźników jest współczynnik śmiertelności z powodu nieumyślnego zatrucia ⁽²⁾; mając na uwadze, że, jak wykazano, skutkiem stosowania zmodyfikowanych genetycznie upraw tolerujących herbicydy jest wyższe zużycie tych środków chwastobójczych w porównaniu z ich konwencjonalnymi odpowiednikami ⁽³⁾;
- M. mając na uwadze, że Unia jest zobowiązana do zapewnienia spójności polityki na rzecz rozwoju, która ma minimalizować sprzeczności i tworzyć synergię pomiędzy różnymi obszarami polityki Unii, w tym w dziedzinie handlu, środowiska naturalnego i rolnictwa ⁽⁴⁾, aby przynieść korzyści krajom rozwijającym się i zwiększyć skuteczność współpracy na rzecz rozwoju ⁽⁵⁾;
- N. mając na uwadze, że wydanie zezwolenia na przywóz soi DAS-68416-4 do Unii bez wątplenia doprowadzi do zwiększenia jej upraw w państwach trzecich, w tym w krajach rozwijających się, a także do proporcjonalnie większego zużycia herbicydów zawierających 2,4-D i glufosynat;
- O. mając na uwadze, że rozwój zmodyfikowanych genetycznie upraw tolerujących szereg selektywnych herbicydów wynika głównie z gwałtownej zmiany odporności chwastów na glifosat w krajach, które w znacznym stopniu uzależnione są od upraw zmodyfikowanych genetycznie;
- P. mając na uwadze, że Stały Komitet ds. Łańcucha Żywnościowego i Zdrowia Zwierząt, o którym mowa w art. 35 rozporządzenia (WE) nr 1829/2003, w głosowaniu w dniu 12 czerwca 2017 r. nie wydał opinii; mając na uwadze, że 15 państw członkowskich głosowało przeciw wnioskowi, podczas gdy jedynie 11 państw członkowskich reprezentujących 36,57 % ludności UE głosowało za jego przyjęciem, a dwa państwa członkowskie wstrzymały się od głosu;
- Q. mając na uwadze, że Komisja niejednokrotnie wyrażała ubolewanie, że od czasu wejścia w życie rozporządzenia (WE) nr 1829/2003 musiała przyjmować decyzje zatwierdzające bez wsparcia ze strony Stałego Komitetu ds. Łańcucha Żywnościowego i Zdrowia Zwierząt, oraz że zwrot dokumentacji do Komisji w celu podjęcia ostatecznej decyzji, który zdecydowanie stanowi wyjątek w całej procedurze, stał się normą, jeśli chodzi o podejmowanie decyzji w sprawie zatwierdzania genetycznie zmodyfikowanej żywności i paszy; mając na uwadze, że praktykę tę jako niedemokratyczną potępił również przewodniczący Juncker ⁽⁶⁾;
- R. mając na uwadze, że w dniu 28 października 2015 r. Parlament odrzucił w pierwszym czytaniu wnioszek ustawodawczy z dnia 22 kwietnia 2015 r. ⁽⁷⁾ zmieniający rozporządzenie (WE) nr 1829/2003 oraz zwrócił się do Komisji o wycofanie tego wniosku i przedstawienie nowego;

⁽¹⁾ Dokument z konsultacji z państwami członkowskimi, s. 31-32. <http://registerofquestions.efsa.europa.eu/roqFrontend/question-Loader?question=EFSA-Q-2011-00052>

⁽²⁾ <https://sustainabledevelopment.un.org/sdg3>

⁽³⁾ <https://link.springer.com/article/10.1007%2Fs00267-015-0589-7>

⁽⁴⁾ Komunikat Komisji z dnia 12 kwietnia 2005 r. zatytułowany „Spójność polityki na rzecz rozwoju: Przyspieszanie postępu w osiągnięciu Milenijnych Celów Rozwoju” (COM(2005)0134).

⁽⁵⁾ https://ec.europa.eu/europeaid/policies/policy-coherence-development_en

⁽⁶⁾ Zob. na przykład uwagi wstępne podczas posiedzenia plenarnego Parlamentu Europejskiego zawarte w wytycznych politycznych dla kolejnej Komisji (Strasburg, 15 lipca 2014 r.) oraz orędzie o stanie Unii z 2016 r. (Strasburg, 14 września 2016 r.).

⁽⁷⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2015)0379.

Środa, 13 września 2017 r.

- S. mając na uwadze, że zgodnie z motywem 14 rozporządzenia (UE) nr 182/2011 Komisja powinna, tak dalece jak to możliwe, działać w taki sposób, aby unikać sprzeciwiania się jakimkolwiek dominującemu stanowisku, jakie może wyłonić się w Komitecie Odwoławczym, przeciwko stosowności aktu wykonawczego, w szczególności w kwestiach tak drażliwych jak zdrowie konsumentów, bezpieczeństwo żywności i środowisko naturalne;
1. uważa, że projekt decyzji wykonawczej Komisji przekracza zakres uprawnień wykonawczych przewidzianych w rozporządzeniu (WE) nr 1829/2003;
  2. uważa, że projekt decyzji wykonawczej Komisji jest niespójna z prawem Unii, gdyż nie odpowiada celowi rozporządzenia (WE) nr 1829/2003 zakładającemu – zgodnie z zasadami ogólnymi określonymi w rozporządzeniu (WE) nr 178/2002⁽¹⁾ – stworzenie podstawy do zapewnienia wysokiego poziomu ochrony życia i zdrowia ludzkiego, zdrowia i dobrostanu zwierząt, środowiska naturalnego oraz interesów konsumenta w związku z genetycznie zmodyfikowaną żywnością i paszą, przy jednoczesnym zapewnieniu skutecznego funkcjonowania rynku wewnętrznego;
  3. wzywa Komisję do wycofania projektu decyzji wykonawczej;
  4. wzywa Komisję do zawieszenia wszelkich decyzji wykonawczych dotyczących wniosków o zezwolenie na stosowanie organizmów zmodyfikowanych genetycznie do chwili zmiany procedury zatwierdzania w taki sposób, aby wyeliminować niedociągnięcia obecnej procedury, która okazała się nieodpowiednia;
  5. wzywa Komisję, aby nie zatwierdzała żadnych roślin zmodyfikowanych genetycznie tolerujących herbicydy bez przeprowadzenia pełnej oceny pozostałości pochodzących z oprysków herbicydami uzupełniającymi i ich komercyjnymi formami użytkowymi stosowanymi w krajach uprawy;
  6. wzywa Komisję, aby nie zatwierdzała żadnych roślin zmodyfikowanych genetycznie tolerujących herbicydy i uodpornionych na kombinacje herbicydów, jak ma to miejsce w przypadku soi DAS-68416-4, bez przeprowadzenia pełnej oceny szczególnych skumulowanych skutków pozostałości pochodzących z oprysków kombinacją herbicydów uzupełniających i ich komercyjnych form użytkowych stosowanych w krajach uprawy;
  7. wzywa Komisję, aby domagała się o wiele bardziej szczegółowych badań zagrożeń dla zdrowia związanych ze złożonymi modyfikacjami genetycznymi takimi jak DAS-68416-4;
  8. wzywa Komisję, aby opracowała strategię oceny zagrożeń dla zdrowia i toksykologii, a także nadzoru po wprowadzeniu do obrotu w odniesieniu do całego łańcucha żywnościowego i paszowego oraz ich połączeń, jakie występują w łańcuchu żywnościowym i paszowym w warunkach praktycznych;
  9. wzywa Komisję, aby w pełni uwzględniała oceny ryzyka stosowania herbicydów uzupełniających i ich pozostałości w ocenie ryzyka roślin zmodyfikowanych genetycznie tolerujących herbicydy, niezależnie od tego, czy roślina zmodyfikowana genetycznie jest przeznaczona do uprawy w Unii, czy też ma być importowana jako żywność i pasza;
  10. wzywa Komisję do wypełnienia obowiązku zachowania spójności polityki na rzecz rozwoju wynikającego z art. 208 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej;
  11. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie i Komisji oraz rządóm i parlamentóm państw członkowskich.

⁽¹⁾ Dz.U. L 31 z 1.2.2002, s. 1.

Środa, 13 września 2017 r.

P8_TA(2017)0342

Przywóz paszy i żywności pochodzących lub wysyłanych z Japonii w następstwie wypadku w elektrowni jądrowej Fukushima

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 13 września 2017 r. w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia wykonawczego Komisji zmieniającego rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2016/6 w odniesieniu do paszy i żywności objętych specjalnymi warunkami regulującymi przywóz paszy i żywności pochodzących lub wysyłanych z Japonii w następstwie wypadku w elektrowni jądrowej Fukushima (D051561/01 – 2017/2837(RSP))

(2018/C 337/09)

Parlament Europejski,

- uwzględniając projekt rozporządzenia wykonawczego Komisji zmieniającego rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2016/6 w odniesieniu do paszy i żywności objętych specjalnymi warunkami regulującymi przywóz paszy i żywności pochodzących lub wysyłanych z Japonii w następstwie wypadku w elektrowni jądrowej Fukushima (D051561/01,
- uwzględniając rozporządzenie (WE) nr 178/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2002 r. ustanawiające ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołujące Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności oraz ustanawiające procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności⁽¹⁾, w szczególności jego art. 53 ust. 1 lit. b) ppkt (ii),
- uwzględniając art. 11 i 13 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011 z dnia 16 lutego 2011 r. ustanawiającego przepisy i zasady ogólne dotyczące trybu kontroli przez państwa członkowskie wykonywania uprawnień wykonawczych przez Komisję⁽²⁾,
- uwzględniając projekt rezolucji Komisji Ochrony Środowiska Naturalnego, Zdrowia Publicznego i Bezpieczeństwa Żywności,
- uwzględniając art. 106 ust. 2 i 3 Regulaminu,

Uwagi ogólne

- A. mając na uwadze, że obecnie w rozporządzeniu wykonawczym (UE) 2016/6 wymaga się, aby przesyłkom szeregu środków spożywczych, w tym grzybów, ryb i produktów rybołówstwa, ryżu i soi, pochodzących lub wysyłanych z jakiegokolwiek regionu Japonii towarzyszyło ważne oświadczenie władz japońskich potwierdzające, że produkty nie przekraczają maksymalnego dopuszczalnego poziomu skażenia obowiązującego w Japonii (art. 5 ust. 1 i 2); mając na uwadze, że projekt rozporządzenia wykonawczego Komisji („projekt wniosku”) wymaga takiego oświadczenia w przypadku jedynie ograniczonej listy środków spożywczych i pasz pochodzących z dwunastu prefektur wymienionych w załączniku II; mając na uwadze, że projekt wniosku skreśla także z załącznika II szereg kategorii żywności i pasz;
- B. mając również na uwadze, że zgodnie z art. 10 projektu wniosku kontrole urzędowe, a mianowicie kontrole dokumentacji wszystkich przesyłek oraz wrywkowe kontrole tożsamości i wrywkowe kontrole fizyczne, w tym analizy laboratoryjne na obecność cezu-134 i cezu-137, są teraz wymagane tylko w przypadku paszy i żywności wymienionych w załączniku II; mając na uwadze, że w projekcie wniosku utrzymano niską częstotliwość kontroli przy przywozie (motyw 12);
- C. mając na uwadze, że po przyjęciu zmian zaproponowanych przez Komisję rozporządzenie wykonawcze (UE) 2016/6 nie będzie już wymagać od państw członkowskich informowania Komisji co trzy miesiące za pośrednictwem systemu wczesnego ostrzegania o niebezpiecznej żywności i paszach o wszystkich wynikach analiz;

⁽¹⁾ Dz.U. L 31 z 1.2.2002, s. 1.

⁽²⁾ Dz.U. L 55 z 28.2.2011, s. 13.

Środa, 13 września 2017 r.

- D. mając na uwadze, że w projekcie wniosku nie wprowadza się zmian do obecnego załącznika I do rozporządzenia (UE) 2016/6, w którym określono maksymalne dozwolone poziomy przewidziane w prawie japońskim dla różnych kategorii żywności i pasz ⁽¹⁾; mając na uwadze, że rozporządzenie wykonawcze (UE) 2016/6 ani projekt jego zmiany nie wymagają weryfikacji zgodności z maksymalnymi poziomami w przypadku kategorii żywności i paszy określonych w załączniku I, czy to w formie dokumentacji dostarczonej przez władze Japonii czy kontroli i pobierania próbek na granicach UE; mając na uwadze, że nie ma więc żadnej gwarancji, że te środki spożywcze i pasze nie przekroczą maksymalnych poziomów skażenia promieniotwórczego;
- E. mając na uwadze, że projekt wniosku jest oparty na danych o występowaniu dostarczonych przez władze Japonii w latach 2014, 2015 i 2016 (ponad 132 000 danych na temat promieniotwórczości paszy i żywności innej niż wołowina i ponad 527 000 danych na temat promieniotwórczości w przypadku wołowiny); mając na uwadze, że choć zmiany w projekcie wniosku oparte są na szczegółowej analizie wspomnianych danych, nie przytoczono w tekście ani tej analizy ani nie podano linku do nieprzetworzonych danych;
- F. mając na uwadze, że w związku z tym bardzo trudno jest stwierdzić, czy zaproponowane środki są wystarczające, aby chronić zdrowie obywateli Unii;
- G. mając na uwadze, że nawet bez analizy, na której Komisja oparła swój wniosek, istnieją wystarczające powody, by uznać, że ten wniosek mógłby prowadzić do zwiększenia ekspozycji na żywność napromieniowaną, co ma wpływ na zdrowie ludzi;
- H. mając na uwadze, że prezes Tokyo Electric Power Company (TEPCO) zwrócił się z oficjalną prośbą do rządu Japonii o zgodę na zrzucenie do Oceanu Spokojnego prawie miliona ton silnie promieniotwórczej wody, użytej do chłodzenia uszkodzonych reaktorów elektrowni jądrowej; mając na uwadze, że wydanie takiej zgody mogłoby mieć znaczący negatywny wpływ na poziom bezpieczeństwa żywności produktów rybołówstwa pozyskanych u wybrzeży Japonii;

Uwagi szczegółowe w odniesieniu do załącznika II

- I. mając na uwadze, że wszystkie japońskie prefektury objęte obecnie załącznikiem II (Fukushima, Miyagi, Akita, Yamagata, Nagano, Gunma, Ibaraki, Tochigi, Chiba, Iwate, Yamanashi, Shizuoka, Niigata) są narażone na opad promieniotwórczy w wyniku katastrofy jądrowej, jaka miała miejsce w elektrowni jądrowej w Fukushima w 2011 r.;
- J. mając na uwadze, że bez uzasadnienia w projekcie wniosku skreślono z załącznika II ryż i produkty pochodne pochodzące z prefektury Fukushima; mając na uwadze, że oznacza to, iż nie będzie już żadnego wymogu pobierania i analizowania próbek tych produktów przy wprowadzaniu ich na terytorium Unii ani – po stronie władz japońskich – żadnego obowiązku poświadczenia zgodności produktów z maksymalnymi dopuszczalnymi poziomami skażenia promieniotwórczego; mając na uwadze, że jednym z produktów uzyskiwanych z ryżu usuniętych z załącznika II jest ryż stosowany w żywności dla niemowląt i żywności dla małych dzieci ⁽²⁾; mając na uwadze, że w przypadku niemowląt i dzieci, ze względu na ich szczególną wrażliwość na promieniowanie, jakikolwiek poziom zanieczyszczenia jest niemożliwy do zaakceptowania; mając na uwadze, że w ramach umowy o wolnym handlu między UE a Japonią wywóz ryżu z Japonii może wzrosnąć; mając na uwadze, że ze względu na niedawne uchylenie nakazu ewakuacji prawdopodobne jest, iż uprawa ryżu na zanieczyszczonych polach ryżowych zostanie wznowiona;
- K. mając na uwadze, że choć w motywie 7 projektu wniosku określono, że z załącznika II skreśla się wyłącznie ryż i produkty z niego otrzymane pochodzące z prefektury Fukushima, sam załącznik II zmieniono w taki sposób, aby obecnie bez kontroli, pobierania próbek lub analizy umożliwić przywóz do Unii siedmiu gatunków ryb (w tym tuńczyka błękitnopłetwego atlantyckiego i pacyficznego oraz makreli atlantyckiej i makreli japońskiej), jak również skorupiaków i mięczaków, które zostały złowione lub zebrane w wodach w Fukushima;

⁽¹⁾ „Środki spożywcze dla niemowląt i małych dzieci”, „Mleko i napoje na bazie mleka”, „Woda mineralna i podobne napoje oraz herbata parzona z niesfermentowanych liści” i „Inna żywność”, jak również pasza przeznaczona dla bydła, koni, świń, drobiu i ryb.

⁽²⁾ Objęty kodem CN 1901.

Środa, 13 września 2017 r.

- L. mając na uwadze, że na mocy wniosku siedem gatunków ryb (tuńczyk błękitnopłetwy atlantycki i pacyficzny oraz makrela atlantycka i makrela japońska), skorupiaki (takie jak homary i krewetki) oraz mięczaki (takie jak małże i omułki) również zostaną usunięte z załącznika II w odniesieniu do sześciu innych prefektur, a mianowicie Miyagi, Iwate, Gunma, Ibaraki, Chiba i Tochigi; mając na uwadze, że to ograniczenie kontroli nie zostało uzasadnione ani wyjaśnione, podobnie jak nie wyjaśniono, dlaczego akurat te gatunki są uważane za wystarczająco bezpieczne, aby zezwolić na ich przywóz do Unii bez kontroli, zaś inne nie;
- M. mając na uwadze, że zgodnie z proponowanym wnioskiem z załącznika II wykreślono wszystkie produkty pochodzące z prefektury Akita (obecnie obejmuje on pięć produktów z Akita – grzyby, aralię, pędy bambusa, japońskiego długosza królewskiego i koshiaburę (dziko rosnącą roślinę jadalną) – i wszystkie ich produkty pochodne); mając na uwadze brak uzasadnienia lub wyjaśnień co do tego ograniczenia kontroli;
- N. mając na uwadze, że z załącznika II wykreślono aralię, bambus i japoński długosz królewski pochodzące z Yamagata; mając na uwadze brak uzasadnienia lub wyjaśnień co do tego ograniczenia kontroli;
- O. mając na uwadze, że z załącznika II wykreślono japoński długosz królewski, orlicę i pióropusznik strusi pochodzące z pięciu prefektur, a mianowicie Iwate, Gunma, Ibaraki, Chiba i Tochigi; mając na uwadze brak uzasadnienia lub wyjaśnień co do tego ograniczenia kontroli;
- P. mając na uwadze, że jedynym nowym elementem dodanym do załącznika II są ryby i produkty rybne z prefektury Nagano; mając na uwadze brak uzasadnienia tego zaostrzenia kontroli; mając na uwadze, że systematyczne kontrole zostały zniesione w odniesieniu do tej prefektury w grudniu 2011 r.; mając na uwadze, że w marcu 2014 r. do załącznika II ponownie dodano niektóre dziko rosnące rośliny jadalne;

Uwagi szczegółowe w odniesieniu do załącznika I

- Q. mając na uwadze, że w projekcie wniosku nie wprowadza się zmian do obecnego załącznika I do rozporządzenia (UE) 2016/6, w którym określono maksymalne dozwolone poziomy przewidziane w prawie japońskim; mając na uwadze, że rozporządzenie wykonawcze (UE) 2016/6 ani projekt jego zmiany nie wymagają weryfikacji zgodności z maksymalnymi poziomami w przypadku kategorii żywności i paszy określonych w załączniku I, czy to w formie dokumentacji dostarczonej przez władze Japonii czy kontroli i pobierania próbek na granicach UE; mając na uwadze, że nie ma więc żadnej gwarancji, że te środki spożywcze i pasze nie przekraczają maksymalnych poziomów skażenia promieniotwórczego;
  - R. mając na uwadze, że od dnia 1 kwietnia 2012 r. maksymalne poziomy obowiązujące w Japonii i, co za tym idzie, te wymienione w załączniku I, do dziś nie zostały skorygowane w dół; mając na uwadze, że te poziomy powinny zostać obniżone, w szczególności w stosunku do środków spożywczych dla najbardziej narażonych grup, takich jak mleko i żywność dla niemowląt i dzieci;
  - S. mając na uwadze, że sześć lat po katastrofie wysoce wątpliwe jest to, czy Unia powinna być dopuszczać do spożycia (nawet teoretycznie – zważywszy, że nie ma prawnego obowiązku prowadzenia kontroli na granicach Unii) następujące maksymalne poziomy dla cezu-134 i cezu-137, tj. 50 Bq/kg w przypadku żywności przeznaczonej dla niemowląt i małych dzieci (takiej jak mleko w proszku dla niemowląt, preparaty do dalszego żywienia niemowląt oraz żywność dla dzieci), a także mleka i napojów na bazie mleka, 10 Bq/kg dla wody mineralnej i podobnych napojów oraz herbaty parzonej z niesfermentowanych liści oraz 100 Bq/kg dla wszystkich innych produktów spożywczych;
1. uważa, że projekt rozporządzenia wykonawczego Komisji przekracza uprawnienia wykonawcze przewidziane w rozporządzeniu (WE) nr 178/2002;
  2. uważa, że projekt rozporządzenia wykonawczego Komisji jest niespójny z prawem Unii, ponieważ jest niezgodny z celem i zasadami ogólnymi ustanowionymi w rozporządzeniu (WE) nr 178/2002 dotyczącymi zapewnienia wysokiego poziomu ochrony życia i zdrowia ludzkiego, zdrowia i dobrostanu zwierząt, środowiska i interesów konsumentów;
  3. wzywa Komisję do wycofania projektu rozporządzenia wykonawczego oraz do przedłożenia komitetowi nowego projektu najpóźniej do końca 2017 r.;

Środa, 13 września 2017 r.

4. wzywa Komisję, aby podczas opracowywania nowego projektu:
    - dopilnowała, aby wszystkie produkty spożywcze i pasze importowane z Japonii do Unii, w tym kategorie wymienione w załączniku I, podlegały kontrolom i inspekcjom;
    - skorygowała w dół maksymalne poziomy podane w załączniku I; oraz
    - uwzględniła niedawne zniesienie nakazu ewakuacji w dotkniętych prefekturach i zagwarantowała, że nie ma negatywnego wpływu na poziomy skażenia promieniotwórczego środków spożywczych i pasz przywożonych do Unii;
  5. wzywa Komisję, aby w oczekiwaniu na sporządzenie nowego wniosku, do wprowadzenia środków nadzwyczajnych, zgodnie z wymogiem określonym w art. 53 rozporządzenia (WE) nr 178/2002, tak aby zapewnić jak najwyższy poziom ochrony zdrowia ludzkiego;
  6. wzywa Komisję, aby niezwłocznie udostępniła publicznie, w tym w unijnym systemie wczesnego ostrzegania o niebezpiecznej żywności i paszach, analizę, na której opiera się projekt wniosku, a także szczegóły dotyczące systemu kontroli wprowadzonego przez władze Japonii, wraz z uzasadnieniem jego adekwatności i skuteczności;
  7. wzywa Komisję do przedstawienia aktualnego obrazu sytuacji radiologicznej w Japonii od 2011 roku, a także kompleksowych przeglądów za każdy rok w okresie 2011-2017 dotyczących substancji promieniotwórczych uwolnionych zarówno do atmosfery, jak i do Oceanu Spokojnego z elektrowni jądrowej w Fukushima, tak by można było przeprowadzić szczegółową analizę bezpieczeństwa żywności;
  8. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji oraz rządóm i parlamentom państw członkowskich.
-

Środa, 13 września 2017 r.

P8_TA(2017)0344

Wywóz broni: wdrażanie wspólnego stanowiska 2008/944/WPZiB**Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 13 września 2017 r. w sprawie wywozu broni: wdrażanie wspólnego stanowiska 2008/944/WPZiB (2017/2029(INI))**

(2018/C 337/10)

Parlament Europejski,

- uwzględniając zasady zawarte w art. 21 Traktatu o Unii Europejskiej (TUE), w szczególności wspieranie demokracji i państwa prawnego oraz utrzymanie pokoju, zapobieganie konfliktom i umacnianie bezpieczeństwa międzynarodowego,
- uwzględniając wspólne stanowisko Rady 2008/944/WPZiB z dnia 8 grudnia 2008 r. określające wspólne zasady kontroli wywozu technologii wojskowych i sprzętu wojskowego ⁽¹⁾ (zwane dalej „wspólnym stanowiskiem”),
- uwzględniając 17. ⁽²⁾ i 18. ⁽³⁾ sprawozdanie roczne UE, przygotowane zgodnie z art. 8 ust. 2 wspólnego stanowiska,
- uwzględniając decyzję Rady (WPZiB) 2015/2309 z dnia 10 grudnia 2015 r. w sprawie propagowania skutecznych kontroli wywozu broni ⁽⁴⁾ i decyzję Rady (WPZiB) 2017/915 z dnia 29 maja 2017 r. w sprawie działań informacyjnych Unii wspierających wdrożenie Traktatu o handlu bronią ⁽⁵⁾,
- uwzględniając uaktualniony wspólny wykaz uzbrojenia Unii Europejskiej przyjęty przez Radę w dniu 6 marca 2017 r. ⁽⁶⁾,
- uwzględniając przewodnik do wspólnego stanowiska określający wspólne zasady kontroli wywozu technologii wojskowych i sprzętu wojskowego,
- uwzględniając strategiczne ramy UE i Plan działania UE dotyczące praw człowieka i demokracji z dnia 25 czerwca 2012 r. oraz jego pkt 11 lit. e), a także Plan działania UE dotyczący praw człowieka i demokracji (2015–2019) z dnia 20 lipca 2015 r. i jego pkt 21 lit. d),
- uwzględniając Traktat o handlu bronią przyjęty przez Zgromadzenie Ogólne ONZ dnia 2 kwietnia 2013 r. ⁽⁷⁾, który wszedł w życie 24 grudnia 2014 r.,
- uwzględniając decyzję Rady 2013/768/WPZiB z dnia 16 grudnia 2013 r. w sprawie działań UE wspierających wdrożenie traktatu o handlu bronią w ramach europejskiej strategii bezpieczeństwa ⁽⁸⁾,
- uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/43/WE z dnia 6 maja 2009 r. w sprawie uproszczenia warunków transferów produktów związanych z obronnością we Wspólnocie ⁽⁹⁾,
- uwzględniając rozporządzenie Rady (WE) nr 428/2009 z dnia 5 maja 2009 r. ustanawiające wspólnotowy system kontroli wywozu, transferu, pośrednictwa i tranzytu w odniesieniu do produktów podwójnego zastosowania ⁽¹⁰⁾, zmienione rozporządzeniem (UE) nr 599/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. oraz wykaz produktów i technologii podwójnego zastosowania zawarty w załączniku I do tego rozporządzenia (zwane dalej „rozporządzeniem w sprawie produktów podwójnego zastosowania”),

⁽¹⁾ Dz.U. L 335 z 13.12.2008, s. 99.⁽²⁾ Dz.U. C 163 z 4.5.2016, s. 1.⁽³⁾ Dz.U. C 153 z 16.5.2016, s. 1.⁽⁴⁾ Dz.U. L 326 z 11.12.2015, s. 56⁽⁵⁾ Dz.U. L 139 z 30.5.2017, s. 38.⁽⁶⁾ Dz.U. C 97 z 28.3.2017, s. 1.⁽⁷⁾ Traktat o handlu bronią, ONZ, 13-27217.⁽⁸⁾ Dz.U. L 341 z 18.12.2013, s. 56.⁽⁹⁾ Dz.U. L 146 z 10.6.2009, s. 1.⁽¹⁰⁾ Dz.U. L 134 z 29.5.2009, s. 1.

Środa, 13 września 2017 r.

- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/2134 z dnia 23 listopada 2016 r. zmieniające rozporządzenie Rady (WE) nr 1236/2005 w sprawie handlu niektórymi towarami, które mogłyby być użyte do wykonywania kary śmierci, tortur lub innego okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania ⁽¹⁾,
  - uwzględniając swoje poprzednie rezolucje na ten temat, w szczególności rezolucje: z dnia 17 grudnia 2015 r. ⁽²⁾ w sprawie wdrażania wspólnego stanowiska, z dnia 25 lutego 2016 r. w sprawie sytuacji humanitarnej w Jemenie ⁽³⁾, z dnia 14 grudnia 2016 r. w sprawie sprawozdania rocznego na temat praw człowieka i demokracji na świecie oraz polityki Unii Europejskiej w tym zakresie za rok 2015 ⁽⁴⁾ i z dnia 27 lutego 2014 r. w sprawie stosowania uzbrojonych dronów ⁽⁵⁾,
  - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 4 lipca 2017 r. w sprawie prywatnych firm ochroniarskich ⁽⁶⁾,
  - uwzględniając art. 52 i art. 132 ust. 2 Regulaminu,
  - uwzględniając sprawozdanie Komisji Spraw Zagranicznych (A8-0264/2017),
- A. mając na uwadze, że art. 51 Karty ONZ przewiduje niezbywalne prawo do osobistej lub wspólnej obrony własnej;
- B. mając na uwadze, że ostatnie dane ⁽⁷⁾ pokazują, iż międzynarodowe transfery głównych rodzajów broni osiągnęły w latach 2012–2016 najwyższe poziomy w porównaniu do wszystkich pięcioletnich okresów od zakończenia zimnej wojny, i były o 8,4 % wyższe niż w okresie 2007–2011;
- C. mając na uwadze, że wywóz i przekazywanie broni wpływają na bezpieczeństwo ludzkie, prawa człowieka, demokrację, dobre rządy i rozwój społeczno-ekonomiczny; mając na uwadze, że wywóz broni przyczynia się także do powstawania okoliczności, w których ludzie są zmuszeni opuścić swoje kraje; mając na uwadze, że wymaga to rygorystycznego, przejrzystego, skutecznego oraz powszechnie akceptowanego i jasno określonego systemu kontroli broni;
- D. mając na uwadze, że ostatnie dane ⁽⁸⁾ pokazują, iż wywóz z UE-28 stanowił w latach 2012–2016 26 % ogólnej wartości wywozu, co czyni UE-28 drugim co do wielkości dostawcą broni na świecie, po Stanach Zjednoczonych (33 %), a przed Rosją (23 %); mając na uwadze, że według najnowszego sprawozdania Grupy Roboczej ds. Wywozu Broni Konwencjonalnej (COARM) w 2014 r. państwom UE wydano zezwolenia na wywóz broni o łącznej wartości 94,40 mld EUR;
- E. mając na uwadze, że ostatnie dane ⁽⁹⁾ pokazują, iż wywóz broni na Bliski Wschód wzrósł o 86 % i stanowił w latach 2012–2016 29 % globalnego wywozu;
- F. mając na uwadze, że ostatnie oficjalne dane UE wskazują, że Bliski Wschód był w 2015 r. najważniejszym regionem dla UE-28, jeżeli chodzi o wywóz broni, a wartość zezwoleń na wywóz broni osiągnęła 78,8 mld EUR;
- G. mając na uwadze, że część broni przekazanej z państw członkowskich UE do niestabilnych i narażonych na kryzys regionów i państw została użyta w konfliktach zbrojnych i represjach wewnętrznych; mając na uwadze, że prawdopodobnie część tej broni została przekierowana do grup terrorystycznych, na przykład w Syrii i Iraku; mając na uwadze, że w niektórych przypadkach broń wywożona do pewnych krajów, na przykład do Arabii Saudyjskiej, została użyta w konfliktach, takich jak konflikt w Jemenie; mając na uwadze, że taki wywóz stanowi wyraźne naruszenie wspólnego stanowiska, zwracając uwagę na konieczność zwiększenia kontroli i przejrzystości;

⁽¹⁾ Dz.U. L 338 z 13.12.2016, s. 1.

⁽²⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2015)0472.

⁽³⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2016)0066.

⁽⁴⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2016)0502.

⁽⁵⁾ Dz.U. C 285 z 29.8.2017, s. 110.

⁽⁶⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2017)0289.

⁽⁷⁾ „Trends in international arms transfers, 2016” (Tendencje w międzynarodowych transferach broni w 2016 r.), SIPRI Fact Sheet, luty 2017 r.

⁽⁸⁾ Tamże.

⁽⁹⁾ Tamże.

Środa, 13 września 2017 r.

- H. mając na uwadze, że nie istnieje żaden standardowy system weryfikacji i sprawozdawczości, wskazujący, czy i w jakim zakresie wywóz z poszczególnych państw członkowskich narusza osiem kryteriów, a także mając na uwadze brak jakichkolwiek mechanizmów sankcji na wypadek prowadzenia przez jedno z państw członkowskich wywozu w oczywisty sposób niezgodnego z ośmioma kryteriami;
- I. mając na uwadze, że dochodzenia Bońskiego Międzynarodowego Centrum Konwersji (BICC) ujawniły, że np. w 2015 r. same Niemcy wydały 4 256 zezwoleń na wywóz broni do 83 krajów uznanych za problematyczne we wspólnym stanowisku ⁽¹⁾;
- J. mając na uwadze, że zarówno globalne, jak i regionalne środowisko bezpieczeństwa znacznie się zmieniły, w szczególności w południowym i wschodnim sąsiedztwie Unii, co uwypukla pilną potrzebę poprawy metod zapewniania informacji niezbędnych do sporządzania ocen ryzyka na potrzeby wydawania zezwoleń na wywóz oraz zwiększenia ich bezpieczeństwa;
- K. mając na uwadze, że niektóre państwa członkowskie podpisały ostatnio z niedemokratycznymi państwami w regionie Bliskiego Wschodu i Afryki Północnej strategiczne porozumienia o współpracy wojskowej, w tym o transferach znacznych ilości wysokiej jakości technologii wojskowych;
- L. mając na uwadze, że zgodnie z Traktatem z Lizbony zwalczanie ubóstwa stanowi priorytetowy cel polityki rozwoju UE oraz jeden z priorytetów jej działań zewnętrznych w ramach dążenia do stabilniejszego i lepiej prosperującego świata; mając na uwadze, że dostawy broni do krajów ogarniętych konfliktem nie tylko umożliwiają rozprzestrzenianie się przemocy, ale także osłabiają potencjał rozwoju tych krajów;
- M. mając na uwadze, że przemysł obronny w Europie jest sektorem o zasadniczym znaczeniu, a jednocześnie cechuje go nadwyżka zdolności produkcyjnych, powielanie zdolności i ich rozdrobnienie, co skutkuje ograniczeniem konkurencyjności tego przemysłu i co doprowadziło do rozszerzenia polityk wywozowych;
- N. mając na uwadze, że w rezolucji z dnia 25 lutego 2016 r. w sprawie sytuacji humanitarnej w Jemenie Parlament Europejski wezwał wiceprzewodniczącą Komisji / wysoką przedstawiciel Unii ds. zagranicznych i polityki bezpieczeństwa do rozpoczęcia inicjatywy zmierzającej do nałożenia na Arabię Saudyjską unijnego embarga na broń;
- O. mając na uwadze, że od tamtego pory sytuacja w Jemenie jeszcze bardziej się pogorszyła, w tym z powodu działań wojskowych koalicji pod przywództwem Arabii Saudyjskiej; mając na uwadze, że niektóre państwa członkowskie zaprzestały dostarczania broni do Arabii Saudyjskiej ze względu na działania tego państwa w Jemenie, inne natomiast nadal dostarczają tam technologie wojskowe, naruszając kryteria nr 2, 4, 6, 7 i 8;
- P. mając na uwadze, że w rezolucji z dnia 14 grudnia 2016 r. w sprawie sprawozdania rocznego na temat praw człowieka i demokracji na świecie oraz polityki Unii Europejskiej w tym zakresie za rok 2015 Parlament Europejski podkreślił, iż prawa człowieka powinny być priorytetem, oraz wezwał państwa członkowskie, by uzgodniły przejście do polityki wywozowej, która byłaby bardziej nowoczesna, elastyczna i oparta na prawach człowieka, w szczególności w stosunku do państw o udokumentowanej historii brutalnych represji wewnętrznych i naruszeń praw człowieka;
- Q. mając na uwadze, że globalna strategia na rzecz polityki zagranicznej i bezpieczeństwa UE powinna służyć zwiększeniu spójności polityki w zakresie kontroli wywozu broni;
1. odnotowuje, że państwa mają uzasadnione prawo do nabywania technologii wojskowych do celów obrony własnej; podkreśla, że utrzymanie przemysłu obronnego stanowi część obrony własnej państw członkowskich; przypomina, że jednym z powodów przygotowania wspólnego stanowiska było dążenie do zapobieżenia wykorzystywaniu europejskiego uzbrojenia przeciwko siłom zbrojnym państw członkowskich oraz zapobieganie naruszeniom praw człowieka i przedłużaniu konfliktów zbrojnych; przypomina, że wspólne stanowisko jest legalnie wiążącym instrumentem ustanawiającym minimalne wymogi, które państwa członkowskie muszą zastosować w obszarze kontroli wywozu broni, oraz że zawiera ono zobowiązanie do oceny wniosku o zezwolenie na wywóz pod kątem wszystkich ośmiu kryteriów określonych we wspólnym stanowisku;
2. odnotowuje, że rozwój wyposażenia obronnego stanowi ważne narzędzie dla przemysłu obronnego, a mająca dopiero powstać konkurencyjna i innowacyjna europejska baza technologiczno-przemysłowa sektora obronnego powinna służyć jako instrument gwarantujący bezpieczeństwo i obronę państw członkowskich i obywateli Unii oraz przyczynić się do wdrażania wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa (WPZiB), a zwłaszcza wspólnej polityki bezpieczeństwa i obrony (WPBiO); wzywa państwa członkowskie do przezwyciężenia obecnego braku wydajności w wydatkach na

⁽¹⁾ Sprawozdanie Wspólnej Konferencji Kościelnej na rzecz Rozwoju (Gemeinsame Konferenz Kirche und Entwicklung – GKKE) z 2016 r. o wywozie broni, s. 54.

Środa, 13 września 2017 r.

obronność, wynikającego z powielania zadań, fragmentacji i braku interoperacyjności, a także do dążenia do tego, by UE stała się podmiotem zapewniającym bezpieczeństwo, również dzięki lepszej kontroli wywozu broni; przypomina, że zgodnie z art. 10 wspólnego stanowiska interesy gospodarcze, handlowe ani przemysłowe państw członkowskich nie mogą wpływać na stosowanie ośmiu kryteriów regulujących wywóz broni;

3. zauważa jednak, że technologia wojskowa czasami trafia do państw przeznaczenia i użytkowników końcowych niespełniających kryteriów wspólnego stanowiska; jest zaniepokojony tym, że rozpowszechnianie systemów broni w okresie wojny i w sytuacjach znacznego napięcia politycznego może w nieproporcjonalny sposób uderzać w ludność cywilną; jest zaniepokojony globalnym wyścigiem zbrojeń i wojskowym podejściem do rozwiązywania konfliktów i niepokojów politycznych; podkreśla, że priorytetowe znaczenie ma rozwiązywanie konfliktów na drodze dyplomatycznej;

4. wzywa państwa członkowskie i Europejską Służbę Działań Zewnętrznych (ESDZ), by znacząco poprawiły spójność wdrażania wspólnego stanowiska, tak aby zwiększyć poziom bezpieczeństwa osób cywilnych cierpiących z powodu konfliktów i naruszeń praw człowieka w państwach trzecich oraz poziom bezpieczeństwa Unii i jej obywateli, a także stworzyć unijnym przedsiębiorstwom równe warunki działania; w związku z tym podkreśla, że konsekwentne wdrażanie wspólnego stanowiska ma zasadnicze znaczenie dla wiarygodności UE jako globalnego podmiotu działającego w oparciu o wartości;

5. zachęca państwa będące w trakcie uzyskiwania statusu państwa kandydującego i pozostałe państwa, które w inny sposób pragną rozpocząć proces integracji z UE, aby stosowały przepisy wspólnego stanowiska; z zadowoleniem przyjmuje fakt, że Albania, Bośnia i Hercegowina, Kanada, Gruzja, Islandia, była jugosłowiańska republika Macedonii, Czarnogóra i Norwegia przyjęły kryteria i zasady określone we wspólnym stanowisku, przez co zwiększyły też spójność z WPZiB i WPBiO; wzywa państwa członkowskie do ścisłej współpracy z państwami trzecimi, które formalnie zobowiązały się do przestrzegania kryteriów określonych we wspólnym stanowisku, zwłaszcza z myślą o usprawnieniu wymiany informacji i zapewnieniu większej przejrzystości przy wydawaniu zezwoleń; ponadto wzywa ESDZ, aby szczególnie zachęcała państwa europejskie do uzgodnienia prowadzonej przez nie polityki ze wspólnym stanowiskiem, tak aby zwiększyć bezpieczeństwo na szerzej pojętym obszarze Europy;

6. wzywa państwa członkowskie i ESDZ do ścisłej współpracy w zakresie zapobiegania ryzyku wynikającemu z przekierowania i gromadzenia broni, np. nielegalnemu handlowi bronią i przemytowi broni; podkreśla, że istnieje ryzyko ponownego przywozu do UE broni uprzednio wywiezionej do państw trzecich właśnie w wyniku przemytu i nielegalnego handlu bronią;

7. odnotowuje ogromną odpowiedzialność ciążyącą na UE pod względem zagrożenia dla bezpieczeństwa w związku z brakiem silniejszego wsparcia i zaangażowania UE w likwidację licznych zapasów broni, które nadal znajdują się w Bośni i Hercegowinie, Albanii i na Ukrainie;

8. jest zdania, że metodyka sporządzania oceny ryzyka na potrzeby wydawania zezwoleń na wywóz powinna obejmować zasadę ostrożności i że państwa członkowskie, poza oceną, czy konkretna technologia wojskowa mogłaby zostać wykorzystana do celów represji wewnętrznych lub innych niepożądanych działań (podejście funkcjonalne), powinny również dokonać oceny ryzyka w oparciu o ogólną sytuację w państwie przeznaczenia (podejście oparte na zasadach);

9. odnotowuje, że w związku z Brexitem dla Zjednoczonego Królestwa istotne byłoby dalsze podleganie postanowieniom wspólnego stanowiska oraz stosowanie jego przepisów operacyjnych analogicznie do innych europejskich państw trzecich;

10. wzywa państwa członkowskie i ESDZ do opracowania szczegółowej strategii zapewniającej formalną ochronę demaskatorów zgłaszających praktyki podmiotów i przedsiębiorstw przemysłu zbrojeniowego, które są sprzeczne z kryteriami i zasadami określonymi we wspólnym stanowisku;

11. podkreśla znaczenie spójności między wszystkimi unijnymi systemami kontroli wywozu, zwłaszcza w odniesieniu do interpretacji kryteriów kontroli; ponadto przypomina o znaczeniu spójności między kontrolą wywozu a pozostałymi instrumentami polityki zewnętrznej oraz instrumentami handlowymi, takimi jak ogólny system preferencji taryfowych i rozporządzenie w sprawie minerałów z regionów ogarniętych konfliktami;

12. przypomina, że niekontrolowany wywóz technologii inwigilacji cybernetycznej przez unijne przedsiębiorstwa może przynieść szkodliwe skutki dla unijnej infrastruktury cyfrowej i praw człowieka; podkreśla w związku z tym znaczenie szybkiej, skutecznej i kompleksowej aktualizacji unijnego rozporządzenia w sprawie produktów podwójnego zastosowania oraz wzywa Radę do przyjęcia ambitnego harmonogramu w tym zakresie;

Środa, 13 września 2017 r.

13. podkreśla znaczenie skutecznego ograniczania wywozu broni na rzecz użytkowników końcowych będących prywatnymi firmami ochroniarskimi oraz do wydawania takich zezwoleń jedynie wtedy, gdy dogłębna kontrola należytej staranności wykaze, że firma ta nie uczestniczy w naruszeniach praw człowieka; podkreśla, że należy wprowadzić mechanizmy rozliczalności, aby zadbać o to, by prywatne firmy ochroniarskie posługiwały się bronią w odpowiedzialny sposób;

Stosowanie kryteriów wspólnego stanowiska

14. odnotowuje, że zgodnie ze sprawozdaniami rocznymi kryterium 1 zostało przywołane jako kryterium odmowy 81 razy w 2014 r. i 109 razy w 2015 r.;

15. ponownie wzywa wiceprzewodniczącą / wysoką przedstawiciel do podjęcia inicjatywy ukierunkowanej na nałożenie unijnego embarga na dostawy broni do krajów, które zostały oskarżone o poważne naruszenia międzynarodowego prawa humanitarnego, w szczególności ze względu na umyślne ataki na infrastrukturę cywilną; ponownie podkreśla, że dalsze zezwalanie na sprzedaż broni takim krajom stanowi naruszenie wspólnego stanowiska;

16. odnotowuje, że zgodnie ze sprawozdaniami rocznymi kryterium 2 zostało przywołane jako kryterium odmowy 72 razy w 2014 r. i 89 razy w 2015 r.; ubolewa nad faktem, że dane wskazują na brak wspólnego podejścia do sytuacji w Syrii, Iraku, a w szczególności w Jemenie; zachęca państwa członkowskie i ESDZ, by rozpoczęły dyskusję na temat rozszerzenia kryterium 2, tak by obejmowało wskaźniki dotyczące demokratycznych rządów, gdyż takie kryteria oceny mogłyby pomóc ustanowić dalsze zabezpieczenia przeciwko niezamierzonym negatywnym konsekwencjom wywozu; jest ponadto zdania, że podejście do oceny ryzyka w większym stopniu oparte na zasadach koncentrowałoby się na ogólnym poszanowaniu przez odbiorcę międzynarodowego prawa humanitarnego i praw człowieka;

17. uważa, że wywóz do Arabii Saudyjskiej jest sprzeczny co najmniej z kryterium 2, które dotyczy zaangażowania danego państwa w poważne naruszenia prawa humanitarnego ustanowionego przez właściwe organy ONZ; ponawia swój apel z dnia 26 lutego 2016 r. o pilne nałożenie embarga na dostawy broni do Arabii Saudyjskiej;

18. odnotowuje, że zgodnie ze sprawozdaniami rocznymi kryterium 3 zostało przywołane jako kryterium odmowy 99 razy w 2014 r. i 139 razy w 2015 r.; podkreśla, że w kontekście kryterium 3 konieczne jest dokonanie oceny niedawnych transferów broni z państw członkowskich do podmiotów niepaństwowych, w tym oceny świadczenia pomocy technicznej i zapewniania szkoleń, w świetle wspólnego działania 2002/589/WPZiB z 2002 r. w sprawie wkładu Unii Europejskiej w zwalczanie destabilizującego gromadzenia i rozpowszechniania ręcznej broni strzeleckiej i broni lekkiej (BSiL);

19. odnotowuje, że zgodnie ze sprawozdaniami rocznymi kryterium 4 zostało przywołane jako kryterium odmowy 57 razy w 2014 r. i 85 razy w 2015 r.; ubolewa nad faktem, że technologia wojskowa eksportowana przez państwa członkowskie jest wykorzystywana w konflikcie toczącym się w Jemenie; wzywa państwa członkowskie, by w spójny sposób postępowały zgodnie ze wspólnym stanowiskiem, opierając się na dogłębnej i długofalowej ocenie ryzyka;

20. odnotowuje, że zgodnie ze sprawozdaniami rocznymi kryterium 5 zostało przywołane jako kryterium odmowy 7 razy w 2014 r. i 16 razy w 2015 r.; przypomina, że kryterium to ma zastosowanie do interesów bezpieczeństwa państw członkowskich i państw sojuszników, uznając jednocześnie, że takie interesy nie mogą mieć wpływu na uwzględnianie kryterium dotyczącego poszanowania praw człowieka oraz regionalnego pokoju, bezpieczeństwa i stabilności;

21. odnotowuje, że zgodnie ze sprawozdaniami rocznymi kryterium 6 zostało przywołane jako kryterium odmowy 6 razy w 2014 r.; w 2015 r. nie zgłoszono zaś żadnej odmowy wydanej na tej podstawie; wyraża zaniepokojenie doniesieniami dotyczącymi przekierowywania przez państwa członkowskie wywozu broni do podmiotów niepaństwowych, także do grup terrorystycznych, oraz ostrzega, że ta broń może być używana przeciwko osobom cywilnym, na terytorium UE i poza nim; przypomina o znaczeniu ściślejszej kontroli tego wywozu, tak aby wypełnić międzynarodowe zobowiązania w zakresie walki z terroryzmem i przestępczością zorganizowaną;

22. wyraża zaniepokojenie z powodu możliwego przekierowywania wywozu do Arabii Saudyjskiej i Kataru do uzbrojonych podmiotów niepaństwowych w Syrii, które dopuszczają się poważnych naruszeń praw człowieka i prawa humanitarnego, oraz wzywa COARM do pilnego rozwiązania tego problemu; przyznaje, że większość uzbrojenia pozostającego w rękach rebeliantów i ugrupowań terrorystycznych pochodzi ze źródeł pozauropojejskich;

23. odnotowuje, że zgodnie ze sprawozdaniami rocznymi kryterium 7 zostało przywołane jako kryterium odmowy 117 razy w 2014 r. i 149 razy w 2015 r.; wyraża zaniepokojenie między innymi domniemanym przekierowywaniem wywozu BSiL z państw europejskich do pewnych miejsc przeznaczenia, z których ta wywieziona broń może zostać przekierowana w celu dostarczania uzbrojenia do podmiotów niepaństwowych i do innego użytku końcowego niezgodnego ze wspólnym stanowiskiem w krajach takich jak Syria, Irak, Jemen i Sudan Południowy; wskazuje na pilną potrzebę oparcia oceny ryzyka

Środa, 13 września 2017 r.

przekierowywania na czymś więcej niż tylko przyjęcie zobowiązań złożonych przez państwo będące odbiorcą w certyfikacie użytkownika końcowego; podkreśla potrzebę posiadania skutecznych mechanizmów kontroli po dostawie, aby dopilnować, że broń nie jest reeksportowana do nieupoważnionych użytkowników końcowych; podkreśla, że ESDZ mogłaby potencjalnie odegrać ważną rolę we wspieraniu wysiłków państw członkowskich w tym zakresie;

24. odnotowuje, że zgodnie ze sprawozdaniami rocznymi kryterium 8 zostało przywołane jako kryterium odmowy jeden raz w 2014 r.; w 2015 r. nie zgłoszono zaś żadnej odmowy wydanej na tej podstawie; uznaje, że lepsze wdrożenie kryterium 8 byłoby istotnym wkładem w cele spójności unijnej polityki na rzecz rozwoju oraz oenzetowskie cele zrównoważonego rozwoju, w szczególności cel 16.4; wzywa państwa członkowskie i ESDZ, by stosownie uaktualniły przewodnik do wspólnego stanowiska Rady 2008/944/WPZiB i by skoncentrowały się na tym, jaką potencjalną szkodę dla rozwoju może spowodować używanie broni;

25. zwraca się do państw członkowskich i ESDZ o dodanie nowego kryterium do wspólnego stanowiska, tak aby przy wydawaniu zezwoleń zagwarantować odpowiednie uwzględnianie ryzyka korupcji w związku z wywozem;

Zwiększenie wymiany informacji między państwami członkowskimi

26. wzywa państwa członkowskie i ESDZ, by zwiększyły spójność we wdrażaniu wspólnego stanowiska oraz wzmocniły mechanizmy wymiany informacji poprzez udostępnianie większej ilości i lepszych jakościowo informacji potrzebnych do sporządzania ocen ryzyka na potrzeby wydawania zezwoleń na wywóz, w oparciu o bezpieczną i szeroko zakrojoną digitalizację obecnego systemu, w następujący sposób:

- a) zapewniając więcej informacji na temat zezwoleń na wywóz i rzeczywistego wywozu, systematycznie i na czas, w tym informacji o danych użytkowników końcowych, przypadkach przekierowania, podrobionych lub wątpliwych certyfikatach użytkowników końcowych oraz podejrzanych pośrednikach lub przedsiębiorstwach transportowych, zgodnie z krajowymi przepisami;
- b) prowadząc wykaz podmiotów i osób skazanych za naruszenie przepisów dotyczących wywozu broni, przypadków rozpoznanych przekierowań, osób, które są znane z zaangażowania w nielegalny handel bronią bądź działania będące zagrożeniem dla międzynarodowego i krajowego bezpieczeństwa lub które są podejrzewane o takie zaangażowanie;
- c) wymieniając najlepsze praktyki przyjęte w celu stosowania ośmiu kryteriów;
- d) przekształcając obowiązujący przewodnik w interaktywne narzędzie internetowe;
- e) przekształcając do końca 2018 r. sprawozdanie roczne UE w sieciową bazę danych z funkcją przeszukiwania, przy czym nowy format ma być stosowany do danych z 2016 r.;
- f) wspierając jasne i ugruntowane procedury współpracy między organami ścigania i organami kontroli granicznej, oparte na wymianie informacji, tak aby zacieśnić współpracę w dziedzinie bezpieczeństwa i wyeliminować nielegalny handel bronią, który stwarza zagrożenie dla bezpieczeństwa UE i jej obywateli;

27. z zadowoleniem przyjmuje zamiar COARM, by bardziej systematycznie angażować ESDZ w przygotowywanie dyskusji poświęconych sytuacji w państwach przeznaczenia i u potencjalnych użytkowników końcowych; podkreśla znaczenie regularnego zasięgania w tym procesie opinii Grupy Roboczej ds. Praw Człowieka (COHOM);

28. zwraca uwagę, że skuteczna wymiana informacji i współpraca wymagają także organizowania spotkań funkcjonariuszy odpowiedzialnych za opracowywanie strategii politycznych, wydawanie zezwoleń i egzekwowanie prawa, a także zachęca do zapewnienia wystarczających zasobów w tym celu; uważa, że kluczowym czynnikiem dla poprawy wdrożenia wspólnego stanowiska jest rozszerzenie odpowiednich zdolności państw członkowskich; apeluje do państw członkowskich i ESDZ o zwiększenie liczby pracowników zajmujących się kwestiami wywozu, zarówno na szczeblu krajowym, jak i unijnym; zachęca do ustanowienia funduszy unijnych na rzecz budowania zdolności wśród funkcjonariuszy państw członkowskich odpowiedzialnych za wydawanie zezwoleń i egzekwowanie prawa;

29. podkreśla potrzebę opracowania podejścia służącego rozwiązaniu sytuacji, w których państwa członkowskie różnie interpretują 8 kryteriów wspólnego stanowiska w odniesieniu do wywozu zasadniczo podobnych produktów, do podobnych miejsc przeznaczenia i podobnych użytkowników końcowych, tak aby utrzymać równe warunki działania i wiarygodność zewnętrzną UE; uważa, że najwyższy czas rozważyć także zwiększenie roli instytucji UE w odniesieniu do procesu udzielania zezwoleń na szczeblu państw członkowskich, zwłaszcza w tego typu sytuacjach; wzywa państwa

Środa, 13 września 2017 r.

członkowskie, aby wspierały utworzenie organu nadzorczego ds. kontroli broni pod auspicjami wiceprzewodniczącej / wysokiej przedstawiciel; uważa, że należy wydać opinię dla państw członkowskich planujących wydać zezwolenie, wydania którego odmówiło inne państwo członkowskie lub państwa członkowskie;

30. podkreśla pilną potrzebę zwiększenia roli delegatur Unii we wspieraniu państw członkowskich i ESDZ w ocenianiu ryzyka na potrzeby wydawania zezwoleń na wywóz i we wdrażaniu kontroli użytkownika końcowego, kontroli po dostawie i inspekcji na miejscu;

31. wzywa państwa członkowskie, aby wprowadziły do wspólnego stanowiska przepis gwarantujący, że wprowadzenie unijnego embarga przeciwko państwu trzeciemu automatycznie unieważnia uprzednio przyznane zezwolenia na produkty objęte embargiem;

32. zwraca się do wszystkich państw członkowskich, aby nadal wspierały państwa niebędące członkami UE w opracowywaniu, aktualizacji i stosowaniu – w zależności od potrzeb – środków ustawodawczych i administracyjnych mających na celu zagwarantowanie wprowadzenia systemu kontroli wywozu broni i technologii wojskowej;

Zwiększenie zgodności z wymogami w zakresie sprawozdawczości

33. ubolewa z powodu opóźnionej publikacji 17. sprawozdania rocznego UE, która miała miejsce co najmniej 17 miesięcy po wydaniu zezwoleń lub dokonaniu wywozu; ponadto ubolewa nad faktem, że 18. sprawozdanie roczne UE zostało opublikowane dopiero w marcu 2017 r.;

34. krytykuje naruszenia ośmiu kryteriów przez państwa członkowskie; uważa, że należy promować jednolite i spójne stosowanie ośmiu kryteriów; odnotowuje brak przepisów dotyczących sankcji nakładanych na państwa członkowskie, które nie przestrzegają ośmiu kryteriów wydawania zezwoleń, i zaleca państwom członkowskim ustanowienie procedur przeprowadzania niezależnych kontroli; uważa, że najwyższy czas uruchomić proces prowadzący do stworzenia mechanizmu, który nakładałby sankcje na państwa członkowskie nieprzestrzegające przepisów wspólnego stanowiska;

35. przypomina, że zgodnie z art. 8 ust. 2 wspólnego stanowiska wszystkie państwa członkowskie są zobowiązane do składania sprawozdań z wywozu broni, którego dokonują, oraz wzywa państwa członkowskie do przestrzegania podjętych zobowiązań; ubolewa nad faktem, że liczba państw członkowskich przedstawiających pełne wkłady do sprawozdania rocznego UE w formie zagregowanych danych na temat zezwoleń i rzeczywistego wywozu to 21 państw w przypadku 17. sprawozdania rocznego i tylko 20 w przypadku 18. sprawozdania; wzywa wszystkie państwa członkowskie, w tym trzy główne państwa członkowskie eksportujące broń – Francję, Niemcy i Zjednoczone Królestwo – które nie przedstawiły pełnych wkładów, do przedstawienia kompletnych danych dotyczących dokonanego wywozu broni z myślą o kolejnym sprawozdaniu rocznym;

36. wzywa do zapewnienia bardziej standardowej i terminowej procedury składania sprawozdań dzięki ustanowieniu nieprzekraczalnego terminu przedstawiania danych, nie późniejszego niż styczeń roku następującego po roku, w którym dokonano wywozu, i dzięki określeniu stałej daty publikacji, nie późniejszej niż marzec roku następującego po roku, w którym dokonano wywozu;

37. jest zdania, że należy uzupełnić wspólne stanowisko o stale aktualizowany i publicznie dostępny wykaz wraz z obszernym uzasadnieniem, określający, w jakim stopniu wywóz do poszczególnych państw będących odbiorcami jest zgodny lub niezgodny z ośmioma kryteriami;

38. uznaje za konieczne stworzenie znormalizowanego systemu weryfikacji i sprawozdawczości, informującego, czy i w jakim stopniu wywóz z poszczególnych państw członkowskich UE stanowi naruszenie ośmiu kryteriów;

39. wzywa wszystkie państwa członkowskie, by w pełni przestrzegały swoich obowiązków sprawozdawczych określonych we wspólnym stanowisku; podkreśla, że dobrej jakości dane na temat rzeczywistych dostaw mają kluczowe znaczenie dla zrozumienia, jak stosowane jest osiem kryteriów; wzywa państwa członkowskie i ESDZ, by przeanalizowały, jak wykorzystywać dane generowane przez organy celne, w tym poprzez stworzenie szczegółowych kodeksów celnych dla produktów wojskowych;

40. uznaje, że wszystkie państwa członkowskie UE są sygnatariuszami Traktatu o handlu bronią; wzywa do upowszechnienia tego traktatu i do zwracania większej uwagi na kraje, które go nie podpisały, w tym na Rosję i Chiny; ponadto wyraża uznanie dla działań informacyjnych związanych z Traktatem o handlu bronią oraz popiera jego skuteczne wprowadzenie w życie;

Modernizowanie powiązanych narzędzi

41. wzywa do dokonania przeglądu wspólnego wykazu uzbrojenia i wykazów załączonych do rozporządzenia w sprawie produktów podwójnego zastosowania, tak aby zapewnić pełne uwzględnienie wszystkich stosownych systemów bezzałogowych; przywołuje swoją rezolucję z dnia 27 lutego 2014 r. w sprawie wykorzystywania uzbrojonych dronów, a zwłaszcza ust. 2 lit. c), w którym wezwano do uwzględnienia uzbrojonych dronów w stosownych systemach kontroli zbrojeń;

Środa, 13 września 2017 r.

42. zachęca państwa członkowskie, by przeprowadzały bardziej szczegółową analizę objętej zezwoleniami produkcji w państwach trzecich, a także zapewniły lepsze zabezpieczenia przed niepożądanym wykorzystaniem; domaga się rygorystycznego stosowania wspólnego stanowiska w odniesieniu do produkcji objętej zezwoleniami w państwach trzecich; zachęca państwa członkowskie, by podejmując decyzję o transferach, które zwiększyłyby zdolności produkcyjne lub eksportowe danego państwa trzeciego w odniesieniu do wyposażenia wojskowego, przeanalizowały podejście i status tego państwa w odniesieniu do Traktatu o handlu bronią;

43. uważa, że wdrożenie dyrektywy 2009/43/WE w sprawie uproszczenia warunków transferów produktów związanych z obronnością we Wspólnocie powinno być spójne z wdrożeniem wspólnego stanowiska, w tym jeśli chodzi o części zamienne i komponenty; odnotowuje, że we wspólnym stanowisku nie zawarto żadnych ograniczeń zakresu stosowania, a więc osiem kryteriów obowiązuje również w odniesieniu do wywozu wewnątrz UE;

44. jest zaniepokojony wyzwaniem w dziedzinie bezpieczeństwa cybernetycznego, w szczególności przełomowymi osiągnięciami w zakresie metod działalności hakerskiej, stosowanych w celu uzyskania dostępu do informacji i danych krajowych organów wydających zezwolenia; zwraca się do państw członkowskich i Komisji o dokonanie wystarczających inwestycji w technologię i zasoby ludzkie w celu przeszkolenia pracowników w specjalnych programach i metodach bezpieczeństwa cybernetycznego w celu zapobiegania wyzwaniom w dziedzinie bezpieczeństwa cybernetycznego i przewycięzania tych wyzwań;

Rola parlamentów i opinii publicznej

45. odnotowuje, że nie wszystkie parlamenty narodowe UE kontrolują decyzje rządu w zakresie zezwoleń, np. przygotowując roczne sprawozdania na temat wywozu broni, oraz wzywa w związku z tym do ogólnego zwiększenia nadzoru parlamentarnego i publicznego; wskazuje, że Regulamin Parlamentu Europejskiego przewiduje możliwość regularnego przekazywania wkładów do rocznych sprawozdań UE w sprawie wywozu broni;

46. z zadowoleniem przyjmuje konsultacje z parlamentami narodowymi, organami kontroli wywozu broni, stowarzyszeniami branżowymi i społeczeństwem obywatelskim, będące podstawowym elementem prawdziwej przejrzystości; wzywa COARM, wszystkie państwa członkowskie i ESDZ, by nasiliły dialog ze społeczeństwem obywatelskim oraz konsultacje z parlamentami narodowymi i organami kontroli wywozu broni; zachęca parlamenty narodowe, społeczeństwo obywatelskie i środowisko akademickie, by sprawowały niezależną kontrolę nad handlem bronią, oraz wzywa państwa członkowskie i ESDZ, by wsparły takie działania – także finansowo;

o

o o

47. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, wiceprzewodniczącej Komisji / wysokiej przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa oraz rządów i parlamentom państw członkowskich.

Środa, 13 września 2017 r.

P8_TA(2017)0345

Stosunki polityczne UE z Ameryką Łacińską

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 13 września 2017 r. w sprawie stosunków politycznych UE z Ameryką Łacińską (2017/2027(INI))

(2018/C 337/11)

Parlament Europejski,

- uwzględniając Traktat o Unii Europejskiej (TUE), a w szczególności jego tytuł V w sprawie działań zewnętrznych UE,
- uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE), a w szczególności jego część piątą tytuły I–III i V (wspólna polityka handlowa, współpraca z państwami trzecimi i pomoc humanitarna oraz umowy międzynarodowe),
- uwzględniając konkluzje Rady z dnia 17 października 2016 r. w sprawie globalnej strategii na rzecz polityki zagranicznej i bezpieczeństwa UE,
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 30 września 2009 r. pt. „Unia Europejska i Ameryka Łacińska: partnerzy na arenie międzynarodowej” (COM(2009)0495),
- uwzględniając silne więzi kulturowe, językowe, polityczne i historyczne wynikające między innymi z intensywnych procesów migracyjnych toczących się na przestrzeni dziesięcioleci między państwami członkowskimi UE a państwami Ameryki Łacińskiej i Karaibów,
- uwzględniając roczne sprawozdanie UE na temat praw człowieka i demokracji na świecie w 2015 r. (kwestie dotyczące krajów i regionów),
- uwzględniając deklaracje przyjęte na szczytach szefów państw i rządów Ameryki Łacińskiej i Karaibów oraz Unii Europejskiej zorganizowanych dotychczas, a w szczególności deklarację przyjętą na drugim szczycie UE–Wspólnoty Państw Ameryki Łacińskiej i Karaibów (CELAC), który odbył się w Brukseli w dniach 10–11 czerwca 2015 r. pod hasłem „Kształtowanie wspólnej przyszłości: wspólne działanie na rzecz zamożnych, spójnych i równoważnych społeczeństw dla naszych obywateli” i na którym przyjęto deklarację polityczną pt. „A Partnership for the next generation” [Partnerstwo na rzecz przyszłego pokolenia],
- uwzględniając deklarację Forum Społeczeństwa Obywatelskiego UE–CELAC z dnia 11 maja 2015 r. pt. „Equality, rights and democratic participation for the peoples of Europe and Latin America and the Caribbean” [Równość, prawa i demokratyczne uczestnictwo dla ludów Europy oraz Ameryki Łacińskiej i Karaibów],
- uwzględniając wspólny komunikat przyjęty na pierwszym ministerialnym posiedzeniu międzyszczytowym UE–CELAC, które odbyło się w Santo Domingo (Republika Dominikańska) w dniach 25 i 26 października 2016 r.,
- uwzględniając deklarację przyjętą podczas 25. iberoamerykańskiego szczytu szefów państw i rządów, który odbył się w Cartagena de Indias (Kolumbia) w dniach 28 i 29 października 2016 r. pod hasłem „Młodzież, przedsiębiorczość i kształcenie”,
- uwzględniając deklarację polityczną przyjętą na piątym szczycie szefów państw lub rządów CELAC, który odbył się w Punta Cana (Republika Dominikańska) w dniu 25 stycznia 2017 r.,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 20 stycznia 2016 r. w poparciu dla procesu pokojowego w Kolumbii⁽¹⁾,
- uwzględniając swoje rezolucje w sprawie Wenezueli, a w szczególności rezolucję z dnia 8 czerwca 2016 r.⁽²⁾ i z dnia 27 kwietnia 2017 r.⁽³⁾ w sprawie sytuacji w Wenezueli,

⁽¹⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2016)0016.

⁽²⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2016)0269.

⁽³⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2017)0200.

Środa, 13 września 2017 r.

- uwzględniając swoją rezolucję nieustawodawczą z dnia 5 lipca 2017 r. w sprawie projektu decyzji Rady w sprawie zawarcia, w imieniu Unii Europejskiej, Umowy o dialogu politycznym i współpracy między Unią Europejską i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a Republiką Kuby, z drugiej strony ⁽¹⁾,
  - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 23 października 2014 r. w sprawie zaginięcia 43 studentów kolegium nauczycielskiego w Meksyku ⁽²⁾,
  - uwzględniając rezolucje Europejsko-Latynoamerykańskiego Zgromadzenia Parlamentarnego (Eurolat), a w szczególności rezolucje z dnia 22 września 2016 r. w sprawie aspektów handlowych różnych prowadzonych obecnie negocjacji między UE a Ameryką Łacińską i Karaibami ⁽³⁾, w sprawie walki z ubóstwem jako elementu celów zrównoważonego rozwoju w ramach agendy na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030 ⁽⁴⁾, w sprawie finansowania partii politycznych w Unii Europejskiej i Ameryce Łacińskiej ⁽⁵⁾, w sprawie stosunków gospodarczych i finansowych z Chińską Republiką Ludową z perspektywy strategicznego partnerstwa międzyregionalnego między UE a Ameryką Łacińską i Karaibami ⁽⁶⁾ oraz z dnia 29 marca 2014 r. w sprawie kobietobójstwa w Unii Europejskiej i Ameryce Łacińskiej ⁽⁷⁾,
  - uwzględniając zalecenie Eurolatu z dnia 22 września 2016 r. w sprawie migracji, rozwoju i kryzysu gospodarczego ⁽⁸⁾,
  - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 5 maja 2010 r. w sprawie strategii UE dotyczącej stosunków z Ameryką Łacińską ⁽⁹⁾,
  - uwzględniając deklarację Parlamentu Europejskiego, Rady Unii Europejskiej i Komisji Europejskiej w sprawie art. 5 ust. 2 lit. b) pkt (ii) rozporządzenia (UE) nr 233/2014 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 marca 2014 r. ustanawiającego Instrument Finansowania Współpracy na rzecz Rozwoju na lata 2014–2020,
  - uwzględniając rozporządzenie (UE) nr 233/2014 z dnia 11 marca 2014 r. ustanawiające Instrument Finansowania Współpracy na rzecz Rozwoju na lata 2014–2020,
  - uwzględniając Konwencję MOP nr 169 dotyczącą ludności tubylczej i plemiennej, w szczególności jej art. 14 w sprawie praw własności i posiadania danej ludności do gruntów, które tradycyjnie zajmują,
  - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 13 czerwca 2013 r. na temat roli UE w promowaniu szerszego partnerstwa transatlantyckiego ⁽¹⁰⁾,
  - uwzględniając zalecenia zawarte w sprawozdaniu specjalnym Europejskiego Trybunału Obrachunkowego w sprawie skuteczności łączenia dotacji z regionalnych instrumentów inwestycyjnych z pożyczkami z instytucji finansowych w celu wsparcia polityki zewnętrznej UE,
  - uwzględniając art. 52 Regulaminu,
  - uwzględniając sprawozdanie Komisji Spraw Zagranicznych oraz opinię Komisji Rozwoju (A8-0268/2017),
- A. mając na uwadze, że region Ameryki Łacińskiej i Karaibów jest kluczowym partnerem UE, jeśli chodzi o wspólne stawianie czoła obecnym globalnym wyzwaniom takim jak eliminacja ubóstwa, dostęp do wody pitnej, powszechne poszanowanie praw człowieka, pokój i bezpieczeństwo, rozwój społeczno-gospodarczy, brak dobrego sprawowania rządów, zrównoważoność, walka ze zmianą klimatu, transformacja cyfrowa i zarządzanie migracją;

⁽¹⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2017)0297.

⁽²⁾ Dz.U. C 274 z 27.7.2016, s. 28.

⁽³⁾ http://www.europarl.europa.eu/intcoop/eurolat/assembly/plenary_sessions/montevideo_2016/adopted_docs/trade_en.pdf

⁽⁴⁾ http://www.europarl.europa.eu/intcoop/eurolat/assembly/plenary_sessions/montevideo_2016/adopted_docs/poverty_en.pdf

⁽⁵⁾ http://www.europarl.europa.eu/intcoop/eurolat/assembly/plenary_sessions/montevideo_2016/adopted_docs/pparties_en.pdf

⁽⁶⁾ http://www.europarl.europa.eu/intcoop/eurolat/assembly/plenary_sessions/montevideo_2016/adopted_docs/china_en.pdf

⁽⁷⁾ http://www.europarl.europa.eu/intcoop/eurolat/assembly/plenary_sessions/athens2014/adopted_docs/femicide/1026102en.pdf

⁽⁸⁾ http://www.europarl.europa.eu/intcoop/eurolat/assembly/plenary_sessions/montevideo_2016/adopted_docs/migration_en.pdf

⁽⁹⁾ Dz.U. C 81 E z 15.3.2011, s. 54.

⁽¹⁰⁾ Dz.U. C 65 z 19.2.2016, s. 120.

Środa, 13 września 2017 r.

- B. mając na uwadze, że partnerstwo między UE a regionem Ameryki Łacińskiej i Karaibów opiera się na ścisłych powiązaniach historycznych i kulturowych, wszechstronnych wymianach międzyludzkich, silnym i rozwijającym się handlu i przepływach inwestycyjnych oraz wspólnych wartościach, takich jak demokracja, prawa człowieka i rządy prawa;
- C. mając na uwadze, że w 33 państwach Ameryki Łacińskiej i Karaibów występują różne uwarunkowania polityczne, gospodarcze i kulturowe, które wymagają zróżnicowanego podejścia opartego na spójnych i konsekwentnych ramach w kontekście działań zewnętrznych UE, zawsze broniącego wartości UE w obszarze demokracji i praw człowieka;
- D. mając na uwadze, że długotrwałe partnerstwo między UE a państwami Ameryki Łacińskiej i Karaibów opiera się na powiązaniach historycznych, kulturowych, ludzkich i gospodarczych, których nie można nie doceniać oraz które powinny być ukierunkowane bardziej horyzontalnie, na wspólnych zasadach i wartościach, w tym poszanowaniu praw człowieka i podstawowych wolności, rządach prawa, międzynarodowym pokoju i bezpieczeństwie oraz wspólnym poparciu dla wielostronnego systemu globalnego sprawowania rządów opartego na wspólnych normach i dialogu;
- E. mając na uwadze, że UE oraz państwa Ameryki Łacińskiej i Karaibów razem stanowią jedną trzecią całej populacji członków Organizacji Narodów Zjednoczonych i stanowią około 25 % globalnego PKB;
- F. mając na uwadze, że zintensyfikowanie dialogu politycznego i współpracy w obszarze migracji, zmiany klimatu, energii i walki z przestępczością zorganizowaną, a także inwestowanie w głębsze powiązania społeczno-gospodarcze przez ułatwienia wizowe, wymiany studentów i współpracę badawczą stanowią priorytety dla działań zewnętrznych UE dotyczących państw Ameryki Łacińskiej i Karaibów;
- G. mając na uwadze, że międzyregionalne partnerstwo strategiczne między Unią Europejską a Ameryką Łacińską i Karaibami, które zostało zapoczątkowane w czerwcu 1999 r. w celu wzmocnienia stosunków między obydwojma regionami, nie jest jeszcze utrwalonym osiągnięciem;
- H. mając na uwadze, że region Ameryki Łacińskiej i Karaibów przeszedł istotne zmiany w ostatnim dziesięcioleciu, takie jak awans dużej części społeczeństwa do klasy średniej dzięki reformom gospodarczym i polityce społecznej, poprawie dystrybucji majątku wytwarzanego w poszczególnych krajach regionu, co poprawiło dostęp do edukacji, opieki zdrowotnej i godnych warunków mieszkaniowych, a także ogólnemu wzmocnieniu demokracji, lecz również zakończeniu epoki drogich surowców, co naraziło miliony ludzi na powrót do ubóstwa;
- I. mając na uwadze, że po dziesięcioleciu znacznego wzrostu gospodarczego zakończenie cyklu wysokich cen surowców, od których uzależniona jest większość państw Ameryki Łacińskiej i Karaibów, a także spowolnienie gospodarcze w Chinach, które są obecnie drugim po Stanach Zjednoczonych partnerem handlowym regionu, przyniosło stagnację lub nawet recesję gospodarczą w różnych państwach tego regionu, zagrażając wielu aspektom osiągniętego postępu i sprawiając, że miliony ludzi ponownie są zagrożone popadnięciem w ubóstwo;
- J. mając na uwadze, że w niektórych państwach Ameryki Łacińskiej opinia publiczna stanowczo domaga się podniesienia poziomu demokracji, uczestnictwa i zrównoważonej polityki gospodarczej;
- K. mając na uwadze, że rządy prawa odzwierciedlone w stabilnych ramach prawnych z gwarancją pewności prawa są kluczowe dla przyciągania inwestycji niezbędnych do promowania ożywienia gospodarczego;
- L. mając na uwadze, że poszanowanie rządów prawa oraz stabilnych ram prawnych i politycznych umożliwia obydwojmu regionom wdrażanie swobody przedsiębiorczości i środowiska sprzyjającego inwestycjom, które obejmuje gwarancje względem zasady pewności prawa;
- M. mając na uwadze, że wysokie poziomy inflacji hamują wzrost gospodarczy i w związku z tym należy się nimi natychmiast zająć; mając na uwadze, że wiarygodne kursy walutowe mają istotne znaczenie dla rozwoju gospodarczego kraju; mając na uwadze, że kluczowe znaczenie ma wdrożenie polityki przemysłowej, która zwiększa produktywność, dywersyfikuje gospodarkę i przyciąga inwestycje;

Środa, 13 września 2017 r.

- N. mając na uwadze, że układy o stowarzyszeniu między Unią Europejską a państwami Ameryki Łacińskiej i Karaibów pomagają poprawić dialog polityczny i handlowy oraz klimat inwestycyjny poprzez otwarcie sektora usług i rynków zamówień publicznych, i pozwalają na realizację projektów infrastrukturalnych;
- O. mając na uwadze, że duże znaczenie ma opracowanie przez Amerykę Łacińską i Unię Europejską wspólnego programu;
- P. mając na uwadze, że UE doświadczyła poważnych przemian w ostatnich latach, a mianowicie kryzysu gospodarczego, wyzwań związanych z Brexitem i kryzysu uchodźczego;
- Q. mając na uwadze, że zasadnicze przemiany geopolityczne obecnie zachodzące w państwach Ameryki Łacińskiej i Karaibów, w których toku coraz wyraźniej zaznacza się m.in. obecność państw azjatyckich szukających partnerstw gospodarczych w regionie, wymagają od UE, by wzmocniła swoją pozycję jako prawdziwego sojusznika względem swoich partnerów w regionie Ameryki Łacińskiej i Karaibów nie tylko pod względem wymiany gospodarczej, ale także jako partner w postępie społecznym i w obronie wspólnych wartości;
- R. mając na uwadze, że aktualna umowa ogólna UE–Meksyk, układ o stowarzyszeniu UE–Chile oraz międzyregionalna ramowa umowa o współpracy UE–Mercosur weszły w życie odpowiednio w 1997, 2003 i 1999 r.; mając na uwadze, że trwające negocjacje w sprawie unowocześnienia tych umów, ze względu na ich znaczenie dla UE i państw Ameryki Łacińskiej i Karaibów, potrzebują ambitnego bodźca w celu osiągnięcia najbardziej nowoczesnych i postępowych umów;
- S. mając na uwadze, że UE jest głównym źródłem pomocy rozwojowej, co odzwierciedla Instrument Finansowania Współpracy na rzecz Rozwoju na lata 2014–2020, głównym inwestorem i jednym z głównych partnerów handlowych regionu Ameryki Łacińskiej i Karaibów, oraz mając na uwadze, że współpraca europejska jest silna wskutek współpracy finansowej i trójstronnej;
- T. mając na uwadze, że Komisja Europejska prowadzi obecnie prace nad nową agendą na rzecz rozwoju w ramach agendy 2030, która powinna uwzględnić pojęcie zrównoważonego rozwoju i obejmować wszystkie kraje Ameryki Łacińskiej (w tym kraje o średnich dochodach), a to nowe podejście powinno uwzględniać także inne kryteria oprócz dochodu na mieszkańca;
- U. mając na uwadze, że państwa Ameryki Łacińskiej i Karaibów regularnie były spychane na dalszy plan podczas opracowywania głównych priorytetów polityki zagranicznej Unii Europejskiej pomimo istotnych więzi kulturowych i językowych łączących ją z państwami Ameryki Łacińskiej i Karaibów oraz konieczności znalezienia nowych sojuszników w obliczu coraz większej utraty wpływu na światowej scenie geopolitycznej;
- V. mając na uwadze znaczenie basenu Oceanu Atlantyckiego jako całości – z uwzględnieniem Unii Europejskiej, Ameryki Północnej, Ameryki Środkowej, Ameryki Południowej i państw wybrzeża atlantyckiego Afryki – oraz konieczność współpracy między regionami i tworzącymi je państwami, aby wszystkie one mogły podejmować wyzwania wspólne dla tego rozległego obszaru;
- W. mając na uwadze, że nadchodząca konferencja ministerialna WTO odbędzie się w Buenos Aires w grudniu 2017 r. i będzie obejmować także spotkanie delegacji parlamentarnych państw członkowskich;
- X. mając na uwadze, że wdrożenie agendy na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030 zapewni powszechny dostęp do informacji oraz ochronę wolności wypowiedzi;
- Y. mając na uwadze, że 10 najlepszych państw pod względem zarządzania energetycznego i 20 % światowych zasobów ropy naftowej zlokalizowanych jest w Ameryce Łacińskiej;
- Z. mając na uwadze, że dwa państwa Ameryki Łacińskiej, Meksyk i Brazylia, zostały uznane za partnerów strategicznych UE;
1. podkreśla, że partnerstwo międzyregionalne między UE a Ameryką Łacińską i Karaibami opiera się na wspólnych zasadach, wartościach i interesach, takich jak demokracja, prawa człowieka, pokój i solidarność, rządy prawa i niezależne sądownictwo, a także zobowiązaniu do utrzymywania ich w stosunkach horyzontalnych, i że stało się kluczowe dla postępów w ramach współpracy i wymiany międzyregionalnej; podkreśla, że w następstwie kryzysu gospodarczego UE oraz państwa Ameryki Łacińskiej i Karaibów stawiają czoła wspólnym wyzwaniom w obszarach trwałego wzrostu gospodarczego, walki z bezrobociem, transformacji cyfrowej, włączenia społecznego i równouprawnienia płci, a jednocześnie przyświecają im te same wartości;

Środa, 13 września 2017 r.

2. podkreśla, że w nowych uwarunkowaniach geopolitycznych znaczenie regionu Ameryki Łacińskiej i Karaibów jako strategicznego priorytetu i szansy dla polityki zagranicznej UE wzrosło, jako że obydwie regiony podzielają wizję świata opartą na multilateralizmie, dialogu, zrównoważoności, praworządności, poszanowaniu praw człowieka oraz społeczeństwach integracyjnych i otwartych; potwierdza pozytywną i bogatą różnorodność podmiotów zaangażowanych w stosunki między UE a państwami Ameryki Łacińskiej i Karaibów, takich jak państwa, miasta i podmioty lokalne, uniwersytety, społeczeństwo obywatelskie i korporacje, a także Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny; wzywa do dalszej koordynacji umów, działań w zakresie współpracy i kontaktów politycznych na wysokim szczeblu;
3. uważa, że rozszerzenie zakresu współpracy politycznej i gospodarczej oraz budowanie silniejszego partnerstwa z państwami Ameryki Łacińskiej i Karaibów mają zasadnicze znaczenie jako działania uzupełniające na szczeblu międzyregionalnym, subregionalnym i dwustronnym; podkreśla, że taka współpraca musi skutecznie przyczynić się do konsolidacji wzrostu gospodarczego w drodze trwałej polityki rozwoju społeczno-gospodarczego, przy zapewnieniu włączenia społecznego, wolności obywatelskich i praw człowieka oraz ograniczenia ubóstwa; wyraża przekonanie, że partnerstwo między UE a Ameryką Łacińską i Karaibami oraz układy o stowarzyszeniu powinny uwzględniać różnice gospodarcze między regionami oraz przeciwdziałać zwiększaniu istniejącej asymetrii; zauważa, że obecność europejskich przedsiębiorstw jest niezwykle ważna dla gospodarek krajowych państw Ameryki Łacińskiej i podkreśla, że ich działalność musi podlegać obowiązującym przepisom i procesowi monitorowania;
4. podkreśla znaczenie szczytów UE–CELAC jako instrumentu strategicznego partnerstwa międzyregionalnego w nowych ramach dialogu politycznego; wzywa również UE i CELAC do wzmocnienia tego partnerstwa i dialogu politycznego w ramach prowadzonych dialogów tematycznych i głównych inicjatyw, takich jak wspólna inicjatywa na rzecz badań naukowych i innowacji, zorganizowany dialog na temat migracji oraz mechanizm koordynacji i współpracy w dziedzinie narkotyków, poprzez podjęcie działań w oparciu o wyraźnie określone wspólne interesy, tak aby wspólnie stawić czoła kluczowym globalnym wyzwaniom w obszarze dobrych rządów, wzrostu gospodarczego, spójności społecznej, kultury, innowacji i środowiska na forach wielostronnych, takich jak Organizacja Narodów Zjednoczonych, G-20 i WTO;
5. przypomina o zobowiązaniu UE oraz państw Ameryki Łacińskiej i Karaibów do zacieśnienia współpracy w zakresie globalnej agendy i opowiada się za wielostronnym podejściem WTO jako podstawą dla otwartego systemu handlowego, opartego na przewidywalnych, bardziej otwartych normach, skutecznych w osiąganiu celów ograniczania ubóstwa i wspierania zrównoważonego rozwoju, przejrzystości i demokracji, przy wzmocnieniu wymiaru parlamentarnego;
6. ponawia swoje wsparcie dla integracji regionalnej wewnątrz regionu Ameryki Łacińskiej i Karaibów oraz podkreśla potrzebę ściślejszej koordynacji między różnymi programami integracji regionalnej w regionie, przy jednoczesnym poszanowaniu różnic w tempie procesów integracyjnych; zaleca zacieśnienie dialogu, współpracy i wymiany najlepszych praktyk z CELAC, Mercosurem, Wspólnotą Andyjską, Systemem Integracji Środkowoamerykańskiej oraz Sojuszem Pacyfiku w celu zintensyfikowania dialogu we wspólnych obszarach zainteresowania oraz wzmocnienia jego ram instytucjonalnych; zaleca rozszerzenie inicjatyw regionalnych dotyczących dialogu politycznego, współpracy i wymiany najlepszych praktyk, takich jak Unia Narodów Południowoamerykańskich, Organizacja Państw Amerykańskich (OPA) i Wspólnota Karaibska (CARICOM) w celu wzmocnienia demokracji w Ameryce Południowej; podkreśla znaczenie wzmocnienia współpracy międzyparlamentarnej między UE a państwami Ameryki Łacińskiej i Karaibów, w szczególności między Parlamentem Europejskim a różnymi parlamentami regionalnymi, poprzez wymianę doświadczeń i wiedzy polityczno-instytucjonalnej; z zadowoleniem przyjmuje dialog podjęty niedawno przez Mercosur i Sojusz Pacyfiku z myślą o stopniowej konwergencji i nasileniu konsultacji w odniesieniu do przyszłych wyzwań regionalnych i światowych;
7. podkreśla, że stabilność polityczna, zasady gospodarcze i siła instytucjonalna gwarantująca poszanowanie rządów prawa i przejrzystości stanowią podwaliny środowiska przyciągającego inwestycje długoterminowe dzięki pewności prawa; podkreśla, że takie ramy prawne wymagają silnych instytucji demokratycznych oraz odpowiedzialnego planowania gospodarczego, a także wysiłków w celu wzmocnienia dialogu politycznego i partnerstw gospodarczych w regionie, jak również z partnerami zewnętrznymi; w tym kontekście przypomina, że partnerstwo z UE odgrywa centralną rolę;
8. podkreśla dynamiczny rozwój Sojuszu Pacyfiku, który obejmuje Chile, Kolumbię, Meksyk i Peru, oraz zwraca się do wiceprzewodniczącej Komisji/wysokiej przedstawiciel Unii ds. zagranicznych i polityki bezpieczeństwa (WP/HR) o zbadanie zasadności uczestnictwa UE w tym sojuszu w charakterze obserwatora, co czynią już liczne państwa członkowskie UE;

Środa, 13 września 2017 r.

9. podkreśla, że obecne globalne wyzwania – w tym prawa człowieka, pokój, bezpieczeństwo, walka z korupcją i bezkarnością, brak dobrych rządów, zrównoważony rozwój społeczno-gospodarczy, eliminacja ubóstwa, transformacja cyfrowa, masowa migracja, równouprawnienie płci, bezpieczeństwo cybernetyczne, przestępczość zorganizowana i terroryzm, przemyt narkotyków, zmiana klimatu, zmiany geopolityczne, nierówności wewnątrz państw i między nimi, praca nieformalna oraz rosnące bezrobocie – oznaczają nowe możliwości i kanały współpracy dla strategicznego partnerstwa między UE a Ameryką Łacińską i Karaibami opartego na wspólnej wizji i programie działań;

10. podkreśla, że nawet jeśli nastąpił znaczny rozwój gospodarczy, który spowodował spadek poziomu ubóstwa i nierówności, to nierówności nadal są istotną przeszkodą w rozwoju regionu Ameryki Łacińskiej i Karaibów, w którym 175 mln ludzi żyje w ubóstwie i warunkach wykluczenia społecznego, zwłaszcza kobiety i osoby małoletnie; podkreśla, że wzrost gospodarczy, rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu, sprawiedliwa dystrybucja bogactwa oraz zapewnienie powszechnego dostępu do niezbędnych usług publicznych są kluczem do rozwiązania tego problemu;

11. przypomina, że cel, jakim jest eliminacja ubóstwa i ograniczanie nierówności, należy osiągnąć przez reformy gospodarcze, spójność społeczną i politykę integracyjną, większe możliwości zatrudnienia, dostęp do edukacji, oraz podkreśla konieczność ochrony wszystkich obywateli i rozszerzenia klasy średniej, bez względu na skutki cykli koniunkturalnych, skonsolidowania osiągnięć w zakresie poprawy warunków życia, w tym poprzez ustanowienie minimum ochrony socjalnej, oraz poszanowania demokratycznych wartości i praw człowieka;

12. podkreśla potrzebę włączenia gospodarek do globalnych łańcuchów wartości w oparciu o model gospodarki o obiegu zamkniętym oraz uznania znaczenia opracowania dwustronnych i wielostronnych umów handlowych jako skutecznego narzędzia, które może pomóc w reagowaniu na wspólne globalne wyzwania, przy jednoczesnym promowaniu m.in. godnej pracy i dialogu społecznego jako sił napędowych zrównoważonego rozwoju; podkreśla znaczenie stworzenia warunków umożliwiających dywersyfikację gospodarek obu regionów, aby stały się one mniej podatne i narażone na globalne cykliczne zmiany; podkreśla znaczenie promowania przekazu wiedzy naukowo-technologicznej, wzmocnienia kapitału ludzkiego i dywersyfikacji zatrudnienia, do czego niezbędne jest zwiększenie inwestycji w edukację, szkolenia i podnoszenie kwalifikacji;

13. z zadowoleniem przyjmuje protokół z dnia 11 listopada 2016 r. w sprawie przystąpienia przez Ekwador do umowy o wolnym handlu między UE a Kolumbią i Peru, podpisany przez UE, jej państwa członkowskie, Ekwador, Kolumbię i Peru; przypomina, że umowa ta znosi wysokie taryfy celne i bariery techniczne w handlu, liberalizuje rynki usług, otwiera rynki zamówień publicznych oraz obejmuje zobowiązania dotyczące mechanizmów szybkiego i skutecznego rozstrzygnięcia sporów;

14. podkreśla, że UE jest największym inwestorem zagranicznym w Ameryce Łacińskiej i na Karaibach oraz drugim pod względem wielkości partnerem handlowym, ustanawiającym dwukierunkowe stosunki gospodarcze oparte na wartościach takich jak jakość, odpowiedzialność społeczna, tworzenie miejsc pracy, transfer technologii oraz badania naukowe i innowacje;

15. zachęca do zawierania dalszych partnerstw publicznych i prywatnych w celu wspierania rozwoju gospodarczego, przedsiębiorczości, wzrostu gospodarczego i inwestycji zagranicznych; podkreśla potrzebę zwalczania gospodarki nieformalnej oraz niedostateczny rozwój i niską konkurencyjność MŚP; domaga się ułatwienia i poprawy mobilności między obydwoma regionami, przy jednoczesnym zagwarantowaniu wzajemnej spójności praw pracowniczych i wzmocnieniu koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego;

16. podkreśla potrzebę opracowania zrównoważonych i skutecznych systemów podatkowych w obydwu regionach wraz z odpowiednią kulturą podatkową, łącznie z ustanowieniem skutecznych powszechnych biur rachunkowych, co mogłoby wspierać wzrost gospodarczy i rozwój państw opiekuńczych zapewniających i gwarantujących dobra i usługi publiczne, takie jak dostęp do edukacji publicznej, opieka zdrowotna, infrastruktura w zakresie ochrony socjalnej i bezpieczeństwo, wszystkim obywatelom, a także powtarza, że raje podatkowe i unikanie opodatkowania są szkodliwe dla rozwoju gospodarczego i społecznego, postępu i dobrobytu oraz prawidłowego funkcjonowania gospodarczej i społecznej polityki redystrybucyjnej;

17. podkreśla, że wzrost gospodarczy i handel mają zasadnicze znaczenie w osiągnięciu zrównoważonego rozwoju, ale nie są wystarczające do ograniczenia ubóstwa, nierówności i wykluczenia społecznego; zwraca się o wprowadzenie skutecznej polityki wspomagającej zwalczanie tych zjawisk poprzez różnorodny i zrównoważony wzrost gospodarczy sprzyjający włączeniu społecznemu, wyraźnie ukierunkowany na kwestie społeczne, wsparcie instytucjonalne i prawa człowieka;

Środa, 13 września 2017 r.

18. jest zdania, że osiągnięcie celów zrównoważonego rozwoju musi być głównym celem współpracy między państwami Ameryki Łacińskiej i Karaibów i UE; wzywa Unię do wzmocnienia programów wsparcia budżetowego;

19. popiera nową agendę Komisji na rzecz rozwoju w ramach agendy 2030; przypomina, że agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030 i cele zrównoważonego rozwoju powinny stanowić podstawowe narzędzie w ramach współpracy między UE a Ameryką Łacińską i Karaibami, w tym w odniesieniu do wszystkich wymiarów rozwoju gospodarczego, społecznego i zrównoważonego, a nie ograniczać się tylko do eliminacji ubóstwa; podkreśla, że UE musi nadal zapewniać oficjalną pomoc rozwojową wszystkim państwom Ameryki Łacińskiej i Karaibów, w tym krajom o średnich i wyższych dochodach, które nie kwalifikują się już do dwustronnej współpracy na rzecz rozwoju na zasadzie różnicowania, na podstawie nowego podejścia wykraczającego poza dochód na mieszkańca; stanowczo domaga się, by Komisja nadal oferowała, w drodze wyjątku i zgodnie z rozporządzeniem w sprawie DCI, dwustronną pomoc krajom o średnich i wyższych dochodach w całym okresie obowiązywania instrumentu finansowania współpracy na rzecz rozwoju na lata 2014–2020 i później, tak by w dalszym ciągu wspierać ich wysiłki w obliczu obecnych wyzwań;

20. zwraca się o poprawę koordynacji między politykami i programami pomocy na rzecz Ameryki Łacińskiej i Karaibów, a także na rzecz regionów najbardziej oddalonych oraz krajów i terytoriów zamorskich położonych w regionie; apeluje o wywiązywanie się ze zobowiązań politycznych powziętych w wyniku międzyregionalnych szczytów UE–LAC i zapewnienie koniecznych środków finansowych na ten cel.

21. zwraca się do Komisji o wskazanie dostępnych instrumentów i zapewnienie wystarczających środków odpowiednio dostosowanych do zasad skuteczności, adekwatności, harmonizacji, wzajemnej odpowiedzialności i rozliczalności oraz dostosowanych do strategii rozwoju państw Ameryki Łacińskiej i Karaibów, aby pomóc państwom Ameryki Łacińskiej i Karaibów w podejmowaniu wyzwań i dostosowaniu się do ewentualnego ograniczenia oficjalnej pomocy rozwojowej (ODA); wzywa, aby instrumenty te obejmowały przekazywanie wiedzy fachowej i szkolenia oraz wspierały reformy zarządzania podatkowego i zarządzania finansami publicznymi, co przyczynia się do pobudzenia wzrostu gospodarczego i do świadczenia wysokiej jakości usług publicznych;

22. wzywa Komisję, by w programach łączenia instrumentów finansowych stosowała wykonalne kryteria dotyczące zasad skuteczności rozwoju, szczególnie pod względem odpowiedzialności, skorelowania z krajami partnerskimi, rozwoju i dodatkowości finansowej, przejrzystości oraz rozliczalności;

23. zwraca uwagę, że w wyniku cech geograficznych i geologicznych Ameryka Łacińska i Karaiby są bardzo podatne na klęski żywiołowe, oraz że sytuacja ta pogorszyła jeszcze się w wyniku zmian klimatycznych na świecie, które muszą zostać uwzględnione zgodnie z zasadą wspólnej, lecz zróżnicowanej odpowiedzialności; zwraca się do Komisji i państw Ameryki Łacińskiej i Karaibów o przeciwdziałanie podstawowym przyczynom tych zjawisk, przyjęcie środków zwiększających odporność na nie, a także o przyjęcie strategii i protokołów zapobiegania zagrożeniom odporności na zmianę klimatu w celu szybkiej mobilizacji pomocy humanitarnej w sytuacjach kryzysowych;

24. domaga się skutecznego wdrażania równouprawnienia płci, wzmocnienia pozycji kobiet oraz strategii politycznych sprzyjających włączaniu kobiet do wszystkich obszarów życia politycznego, gospodarczego i społecznego w celu zwiększenia ich aktywnego uczestnictwa w społeczeństwie, stanowczego zwalczania kobietobójstwa, zagwarantowania ich bezpieczeństwa fizycznego i psychologicznego, ułatwienia równego dostępu do rynku pracy, prawa własności gruntów, zatrudnienia, a także zapewnienia ich praw reprodukcyjnych i seksualnych; podkreśla znaczenie poprawy życia dziewcząt i kobiet; podkreśla, że dostęp do edukacji ma zatem zasadnicze znaczenie oraz może prowadzić do transformacji społecznej i gospodarczej; z zadowoleniem przyjmuje Międzyamerykańską konwencję w sprawie zapobiegania przemocy wobec kobiet oraz jej sankcjonowania i zwalczania („konwencję z Belém do Pará”) z 1994 r., oraz wzywa do tego, aby sekretariat ds. mechanizmu jej monitorowania (MESECVI) zyskał bardziej widoczną rolę; z zadowoleniem przyjmuje wejście w życie w 2016 r. konwencji stambulskiej Rady Europy i zwraca się do państw obu regionów, które jeszcze tego nie uczyniły, aby przystąpiły do tej konwencji;

25. uważa, że zasadnicze znaczenie mają polityka publiczna, szczególnie w zakresie zdrowia, edukacji i szkoleń, a także prywatne inicjatywy oraz stwarzanie szans dla niemal 30 mln osób młodych, które nie studiują, nie szkolą się ani nie pracują; podkreśla, że programy na rzecz rozwoju muszą radzić sobie z wysokim poziomem przestępczości zorganizowanej, konfliktów, przemocy i zabójstw, które dotyczą w szczególności młodych ludzi i nastolatków i są jednym z głównych wyzwań dla Ameryki Łacińskiej i Karaibów;

26. ponownie podkreśla znaczenie zapewnienia możliwości w zakresie kształcenia i pracy dla osób młodych, które uosabiają nadzieje związane z przyszlą stabilnością polityczną kontynentu oraz stanowią kluczowy czynnik, który o tej stabilności zadecyduje; zachęca do dalszej współpracy z funduszami gospodarczymi w formie dwustronnego uczestnictwa uniwersytetów, stypendiów, wymiany wiedzy i międzynarodowej mobilności między studentami z UE oraz państw Ameryki Łacińskiej i Karaibów, w szczególności poprzez wzmocnienie programu Erasmus+ w ramach partnerstwa

Środa, 13 września 2017 r.

z CELAC w zakresie szkolnictwa wyższego zainicjowanego w 2015 r.; zauważa z zadowoleniem, że w 2015 r. został pomyślnie uruchomiony program Erasmus+ oferujący 6 200 możliwości w zakresie mobilności i 3 500 stypendiów, głównie dla studentów z CELAC, do 2020 r.; wskazuje na potrzebę osiągnięcia postępów w obszarze pełnego i wzajemnego uznawania stopni uniwersyteckich oraz wzmocnienia współpracy międzyregionalnej w zakresie systemu jakości i akredytacji;

27. wskazuje na kluczową rolę współpracy UE–CELAC w dziedzinie nauki, technologii i innowacji oraz na znaczenie utworzenia wspólnej przestrzeni badawczej UE–CELAC w celu wzmocnienia współpracy w dziedzinie mobilności naukowców i profesorów;

28. podkreśla zasadnicze znaczenie praw dziecka oraz potrzebę ścisłego przestrzegania przez wszystkie państwa UE oraz Ameryki Łacińskiej i Karaibów postanowień Konwencji Organizacji Narodów Zjednoczonych o prawach dziecka;

29. zachęca do dalszej współpracy w dziedzinie promowania rozwoju technologicznego oraz zwiększenia dostępu ludności do technologii informacyjno-komunikacyjnych, tak aby przystosować nasze społeczeństwa do transformacji cyfrowej;

30. zwraca uwagę na ogólną tendencję i wspólne wyzwania ostatniej dekady w odniesieniu do postępów w obszarze wolności i praw socjalnych, a także ogromne wysiłki podjęte w zakresie rozwoju integracyjnej polityki publicznej w celu ochrony grup szczególnie wrażliwych oraz równego podziału bogactwa i wzrostu gospodarczego, co zdecydowanie przyczyniło się do stworzenia możliwości wyjścia z ubóstwa niemal 60 milionów mieszkańców Ameryki Łacińskiej w ciągu ostatnich piętnastu lat; wzywa organy do poszanowania i zagwarantowania zasad demokratycznych, praw podstawowych, wolności i bezpieczeństwa względem wszystkich obywateli, w tym mniejszości, ludów tubylczych, działaczy na rzecz ochrony środowiska, społeczności LGBTI, niepełnosprawnych, osób przymusowo wysiedlonych i bezpaństwowców oraz ludności na obszarach wiejskich; podkreśla znaczenie zapewnienia wolności zgromadzeń, zrzeszania się i wypowiedzi zarówno w internecie, jak i poza nim;

31. podkreśla potrzebę zagwarantowania praw i bezpieczeństwa mniejszościom religijnym i społeczności LGBTI; wzywa rządy państw Ameryki Łacińskiej i Karaibów do przyjęcia praw i podjęcia środków umożliwiających ochronę obrońców praw człowieka i dziennikarzy przed prześladowaniami, groźbami, kampaniami zniesławiającymi, arbitralnymi zatrzymaniami, torturami, wymuszonymi zaginięciami i zabójstwami, których często padają ofiarami; apeluje o ochronę praw i interesów ludności tubylczej i mieszkańców obszarów wiejskich w obliczu projektów rozwojowych mających duży wpływ na środowisko oraz wobec działalności prowadzonej w przemyśle wydobywczym przede wszystkim przez wdrożenie mechanizmów wcześniejszych konsultacji i udzielenia zgody;

32. ubolewa nad atakami przeciwko demokratycznie wybranym liderom opozycji, dziennikarzom, obrońcom praw człowieka, w szczególności zajmującym się kwestiami środowiskowymi, a także ich prawnikom; wzywa organy do podjęcia wszystkich koniecznych działań w celu zagwarantowania ich integralności fizycznej i psychicznej oraz zapewnienia natychmiastowych, dogłębnych i obiektywnych dochodzeń, aby pociągnąć sprawców do odpowiedzialności zgodnie z normami międzynarodowymi;

33. powtarza, że należy zagwarantować aktywne zaangażowanie społeczeństwa obywatelskiego i organizacji pozarządowych oraz konsultowanie się z nimi podczas negocjacji i wdrażania umów handlowych lub układów o stowarzyszeniu;

34. podkreśla konieczność uwzględnienia w umowach prawa do wolności wypowiedzi i zrzeszania się w państwach Ameryki Łacińskiej i Karaibów;

35. zachęca państwa członkowskie UE, by rozważyły przyjęcie przepisów przewidujących możliwość zamrożenia aktywów i wprowadzenia ograniczeń wizowych dla osób uwikłanych w poważne naruszenia praw człowieka;

36. powtarza, że polityka i praktyki w obszarze migracji muszą gwarantować poszanowanie praw człowieka, ze zwróceniem szczególnej uwagi na kobiety i grupy szczególnie wrażliwe takie jak osoby małoletnie, osoby starsze i osoby niepełnosprawne, przy jednoczesnym uwzględnianiu wyzwań związanych z ochroną granic i rezygnacją z kryminalizacji migrantów; podkreśla potrzebę przyjęcia kompleksowego podejścia ukierunkowanego na uznanie gospodarczego i społecznego wkładu zapewnianego przez pracowników migrujących w krajach przyjmujących, znaczenie krajów tranzytu oraz istotność ustanowienia legalnych dróg do uzyskania obywatelstwa w krajach przyjmujących, ze szczególnym uwzględnieniem przesiedleńców potrzebujących azylu; domaga się środków w celu ułatwienia i poprawy mobilności między krajami, przy jednoczesnym zagwarantowaniu spójności praw pracowniczych i wzmocnieniu koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego;

Środa, 13 września 2017 r.

37. wzywa państwa Ameryki Łacińskiej i Karaibów do zapewnienia pełnego poszanowania praw socjalnych, środowiskowych i pracowniczych; wzywa do pełnego i skutecznego wdrożenia konwencji MOP oraz poszanowania podstawowych norm pracy, które obejmują między innymi wolność zrzeszania się i prawo do rokowań zbiorowych; podkreśla ponadto potrzebę zapewnienia wyeliminowania wszelkich form pracy przymusowej lub obowiązkowej;
38. zwraca uwagę na wyzwania w dziedzinie obrony i bezpieczeństwa, przed jakimi stoją obydwie regiony, obejmujące terroryzm oraz walkę z nielegalnym obrotem środkami odurzającymi i przestępczością zorganizowaną, a także zachęca do dalszych wysiłków w celu wzmocnienia współpracy w zakresie obrony i bezpieczeństwa dzięki koordynacji sił policyjnych i wojskowych, ze zwróceniem szczególnej uwagi na wymianę informacji; wzywa państwa Ameryki Łacińskiej do uczestniczenia w unijnych misjach zarządzania kryzysowego i misjach pokojowych, co już czynią Kolumbia i Chile; zachęca do wspierania dalszej współpracy wojskowej w celu utworzenia służby zapewniającej pomoc w sytuacjach kryzysowych w przypadku katastrof naturalnych i klęsk humanitarnych; wzywa do dalszej współpracy w obszarze bezpieczeństwa morskiego, rozbrojenia, nieprolifracji i kontroli zbrojeń;
39. wzywa do jednoznacznego poszanowania zasady integralności terytorialnej państw;
40. wyraża ubolewanie, że zmniejszono pomoc humanitarną, i odrzuca fakt, że nadal ma to miejsce w regionach, które bardzo jej potrzebują (państwa trójkąta północnego Ameryki Środkowej, Haiti, Kolumbia) oraz na obszarach szczególnie dotkniętych skutkami zmian klimatu i klęskami żywiołowymi;
41. potępia działania rządów niektórych państw, które odmawiają przyjmowania międzynarodowej pomocy humanitarnej, uniemożliwiając zaspokojenie najbardziej podstawowych potrzeb w tych państwach; zwraca się do wysokiej przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, aby wezwała właściwe organy do umożliwienia dostaw pomocy i zaproponowała plan pomocy dla każdego państwa;
42. apeluje do UE o zaangażowanie na rzecz wsparcia państw Ameryki Łacińskiej i Karaibów, w których stale dochodzi do aktów przemocy i odnotowywana jest nieakceptowalna liczba zabójstw, pozasadowych egzekucji i wymuszonych zaginięć, ponieważ bez bezpieczeństwa nie istnieje prawdziwy dobrobyt, godność i szczęście; wzywa państwa Ameryki Łacińskiej i Karaibów do podjęcia działań na rzecz przeciwdziałania przepełnieniu więzień oraz poprawy warunków panujących w więzieniach, zagwarantowania ochrony nietykalności fizycznej i psychicznej więźniów, badania przypadków tortur i znęcania się oraz karania za nie, a także wspierania traktowania więźniów w sposób bardziej ludzki, aby zapobiec często występującym w więzieniach zamieszkom, których skutkiem jest utrata ludzkiego życia;
43. podkreśla możliwość wzmocnienia współpracy między wszystkimi państwami basenu atlantyckiego w walce z handlem narkotykami, we współpracy także z odpowiednimi państwami Afryki Zachodniej, które stanowią istotne miejsca tranzytu dla przepływu narkotyków między Ameryką Łacińską a Europą;
44. wzywa UE do wsparcia państw Ameryki Środkowej dotkniętych przestępczością zorganizowaną, która zagraża ich strukturom społecznym i politycznym;
45. podkreśla potrzebę dalszego wspierania przez UE strategii bezpieczeństwa dla Ameryki Środkowej (ESCA) i strategii bezpieczeństwa dla Karaibów;
46. podkreśla, że należy pilnie wzmocnić walkę z korupcją, oszustwami podatkowymi i bezkarnością, które należą do głównych barier w rozwoju, oraz zagwarantować poszanowanie praworządności, przeprowadzanie wolnych i przejrzystych wyborów, podział władzy i równy dostęp do niezależnego, bezstronnego i profesjonalnego wymiaru sprawiedliwości, wspierać dobre zarządzanie, wyeliminować niedociągnięcia instytucjonalne, i wzmocnić administrację; uznaje prace przeprowadzone przez EUROsocial w tej dziedzinie;
47. wzywa UE oraz państwa Ameryki Łacińskiej i Karaibów, by uporały się z problemem korupcji i walczyły z nią, podejmując szereg środków, od zapobiegania po ściganie przestępstw i postępowania karne, skuteczne wdrażanie wielostronnych i międzynarodowych konwencji antykorupcyjnych, oraz wskazuje, że istnienie korupcji podważa nie tylko dobrostan społeczeństwa i dobrobyt gospodarczy oraz sprawiedliwość społeczną, ale także legitymację polityczną i dobre sprawowanie rządów; podkreśla, że brak niezależnego sądownictwa i administracji publicznej rodzi brak zaufania do instytucji publicznych, podważając rządy prawa i podsycając przemoc; podkreśla, że przejrzystość, wolne media i uczestnictwo obywatelskie są niezbędne dla wzmocnienia walki z korupcją; bierze pod uwagę, że należy wprowadzić nowe międzynarodowe przepisy na rzecz położenia kresu rajom podatkowym, takie jak automatyczna wymiana informacji podatkowych oraz zniesienie tajemnicy bankowej;

Środa, 13 września 2017 r.

48. wzywa do zacieśnienia współpracy w obszarze środowiska, które stanowi podstawowy wspólny interes, ze szczególnym uwzględnieniem transformacji sektora energii i procesu dekarbonizacji, które będą mieć wpływ na gospodarki obydwu regionów; zwraca uwagę na potrzebę wsparcia na rzecz badań w dziedzinie odnawialnych źródeł energii i na rzecz ich praktycznego wykorzystania, ochrony przyrody, gospodarki leśnej oraz strategii politycznych podejmujących kwestię przyczyn i skutków zmiany klimatu w regionie, który dotkliwie odczuwa jej skutki, przy czym należy uwzględnić prawa społeczności lokalnych i tubylczych na obszarach, na których wydobywane są zasoby naturalne; podkreśla potrzebę dalszego wspierania inicjatyw takich jak EUROCLIMA czy RIOCC zgodnie z agendą z Limy na rzecz zrównoważonego rozwoju, środowiska, zmiany klimatu i energii; dostrzega powszechną potrzebę przeprowadzenia transformacji energetycznej w celu skutecznego wywiązania się z porozumień paryskich; podkreśla także potrzebę dalszych inwestycji i współpracy między instytucjami i przedsiębiorstwami z UE oraz Ameryki Łacińskiej i Karaibów w celu wspólnego uwzględnienia transformacji energetycznej, dekarbonizacji i udoskonalenia podstawowej infrastruktury; podkreśla znaczenie poprawy procedur zarządzania i procedur sądowych w celu ochrony lasów i rozpowszechnienia praktyk rolnictwa agroeologicznego;

49. uważa, że kluczowe znaczenie ma przyspieszenie negocjacji UE–Mercosur w celu zawarcia pełnego i zrównoważonego układu o stowarzyszeniu UE–Mercosur, który przyniósłby korzyści obu stronom, jak wynika z konkluzji Rady Europejskiej z dnia 9 marca 2017 r., aby uzupełnić sieć istniejących porozumień między UE a Ameryką Łacińską; podkreśla potrzebę zakończenia negocjacji i osiągnięcia ostatecznego porozumienia, które zostanie ratyfikowane przez Parlament Europejski przed końcem obecnej kadencji oraz zapewni pozytywny wkład we wzrost gospodarczy i tworzenie miejsc pracy w obydwu obszarach gospodarczych, wzmacniając także stosunki historyczne, kulturalne, polityczne i w zakresie współpracy oraz zaufanie między społeczeństwami;

50. podkreśla znaczenie przyspieszenia trwających negocjacji dotyczących aktualizacji umowy ogólnej UE–Meksyk oraz wzywa Komisję do zawarcia tej umowy przed końcem 2017 r.; podkreśla znaczenie sfinalizowania układu o stowarzyszeniu UE–Chile przed pierwszym kwartałem 2018 r.; wzywa parlamenty narodowe państw członkowskich UE, które jeszcze tego nie uczyniły, do ratyfikacji umowy stowarzyszeniowej UE–Ameryka Środkowa;

51. podkreśla znaczenie niedawnego przystąpienia Ekwadoru do wielostronnej umowy z Kolumbią i Peru oraz przypomina, że drzwi stoją również otworem przed Boliwią, jeśli kraj ten postanowi przystąpić do tej umowy; z zadowoleniem przyjmuje zniesienie wiz krótkoterminowych Schengen dla Peru i Kolumbii; w tym kontekście domaga się takiego samego zniesienia wiz dla Ekwadoru; zwraca uwagę, że takie działania przyczyniają się do wzmocnienia gospodarczych i kulturalnych więzi UE z tymi państwami;

52. podkreśla kluczowe znaczenie systematycznego włączania zasad dotyczących odpowiedzialności przedsiębiorstw i klauzul zapewniających ochronę praw człowieka i praw socjalnych do umów stowarzyszeniowych oraz umów dotyczących handlu i inwestycji między UE i państwami Ameryki Łacińskiej i Karaibów;

53. zwraca uwagę, że Meksyk i Brazylia zostały uznane za partnerów strategicznych UE i zwraca się o nadanie Argentynie tego statusu jako ważnemu podmiotowi w regionie i Mercosurze oraz jako członkowi grupy G-20, a także o odnowienie ram stosunków instytucjonalnych;

54. uznaje znaczenie szczytów iberoamerykańskich, których mechanizmy funkcjonowania zostały w ostatnich latach wzmacnione, podkreślając jednocześnie rolę Iberoamerykańskiego Sekretariatu Generalnego (SEGIB) we wspieraniu rotacyjnego przewodnictwa; podkreśla wartość dodaną, jaką wnosi on do ogólnego partnerstwa między dwoma regionami jako forum dla dialogu, koordynacji i współpracy; w związku z tym zwraca się o ustanowienie mechanizmu współpracy, który mógłby przyjąć formę protokołu ustaleń lub ramowej umowy o współpracy między Komisją lub ESDZ a SEGIB, mogącej zoptymalizować stosunki między nimi i umiejscowić je w ramach bardziej uporządkowanego, ustrukturyzowanego i systematycznego mechanizmu w obu przypadkach; z zadowoleniem przyjmuje fakt, że podczas ostatniego szczytu poświęcono szczególną uwagę tak istotnym kwestiom jak młodzież, edukacja i przedsiębiorczość;

55. powtarza, że Zgromadzenie Eurolat i delegacje parlamentarne stanowią bardzo udane i użyteczne fora dla parlamentarnego wymiaru partnerstwa strategicznego oraz dla dialogu politycznego między UE a państwami Ameryki Łacińskiej i Karaibów, w tym społeczeństwa obywatelskiego, którego rolę należy wzmocnić, jak również mają istotne znaczenie pod względem przedstawiania żądań obywateli podczas szczytów UE–CELAC; podkreśla znaczenie zapewniania widoczności i rozpowszechniania dyskusji i wniosków Zgromadzenia, zarówno w ramach komunikacji ze szczytami UE–CELAC, jak i za pośrednictwem krajowych i regionalnych kanałów instytucjonalnych;

56. podkreśla rolę Fundacji UE–Ameryka Łacińska i Karaiby jako organizacji międzynarodowej, a także wzywa do szybkiej ratyfikacji ustanawiającego ją porozumienia przez wszystkich sześćdziesięciu dwóch członków, którzy odegraliby ważną rolę we wspieraniu partnerstwa międzyregionalnego, oraz zwraca się o ustanowienie trwałych kanałów współpracy między Fundacją a Zgromadzeniem Eurolat;

Środa, 13 września 2017 r.

57. popiera poszerzenie upoważnienia Europejskiego Banku Inwestycyjnego do udzielania pożyczek na rzecz państw trzecich w Ameryce Łacińskiej w celu podtrzymania i rozwoju operacji w odpowiedzi na potrzebę finansowania obszarów priorytetowych, takich jak łagodzenie zmiany klimatu, rozwój infrastruktury społecznej, gospodarczej i środowiskowej oraz wsparcie dla MŚP;

58. wzywa do lepszej i wielostronnej koordynacji państw członkowskich UE w Międzyamerykańskim Banku Rozwoju (IDB) i Andyjskiej Korporacji Rozwoju – Banku Rozwoju Ameryki Łacińskiej (CAF) w celu maksymalizowania ich wpływu gospodarczego w ramach programów rozwoju względem państw Ameryki Łacińskiej i Karaibów;

59. powtarza swoje wsparcie dla procesu pokojowego w Kolumbii, który ma decydujące znaczenie dla przyszłości obywateli tego kraju i stabilności w regionie, którego część stanowi, oraz zobowiązuje się do wsparcia rządu kolumbijskiego w realizacji tego procesu; w związku z tym podkreśla znaczenie zaangażowania całego społeczeństwa kolumbijskiego, w szczególności organizacji ofiar i społeczeństwa obywatelskiego, a także osób przymusowo wysiedlonych oraz zagwarantowania przez czołowych przedstawicieli rządu bezpieczeństwa i ochrony działaczom na rzecz praw człowieka i liderom społeczności; wzywa UE i jej państwa członkowskie do kontynuowania swojego wsparcia politycznego i finansowego, w tym w ramach rozporządzenia ustanawiającego Instrument Finansowania Współpracy na rzecz Rozwoju, w szczególności art. 5 ust. 2, a także funduszu powierniczego Unii na rzecz Kolumbii, oraz wspiera rolę specjalnego wysłannika wiceprzewodniczącej / wysokiej przedstawiciel Unii ds. Kolumbii; wyraża nadzieję, że Armia Wyzwolenia Narodowego także zaangażuje się w trwający proces pokojowy; z zadowoleniem przyjmuje fakt, że pod nadzorem ONZ Rewolucyjne Siły Zbrojne Kolumbii (FARC) zakończyły proces składania broni; popiera nową misję ustanowioną przez Radę Bezpieczeństwa ONZ, aby pomóc członkom FARC w reintegracji ze społeczeństwem; z zadowoleniem przyjmuje dwustronne porozumienie o zawieszeniu broni między Armią Wyzwolenia Narodowego a rządem Kolumbii;

60. wyraża głębokie zaniepokojenie poważnie pogarszającą się sytuacją pod względem demokracji i praw człowieka oraz sytuacją społeczno-gospodarczą w Wenezueli, w klimacie pogłębiającej się niestabilności politycznej i społecznej; wzywa wenezuelski rząd do zagwarantowania podziału i niezależności różnych organów władz państwowych oraz do przywrócenia Zgromadzeniu Narodowemu pełnej władzy konstytucyjnej; ponadto wzywa wenezuelski rząd do zapewnienia natychmiastowego i bezwarunkowego zwolnienia wszystkich więźniów politycznych oraz do przedstawienia, najwcześniej jak to możliwe, kalendarza wyborczego, który umożliwi przeprowadzenie wolnych i przejrzystych procedur wyborczych; wzywa społeczność międzynarodową, podmioty regionalne oraz wiceprzewodniczącą/wysoką przedstawiciel do promowania i wspierania kompleksowego porozumienia narodowego jako jedyne go możliwego rozwiązania; zwraca się do wiceprzewodniczącej/wysokiej przedstawiciel o zbadanie innych środków służących konstruktywnemu wspieraniu politycznej stabilizacji tego kraju; w tym kontekście odrzuca wszelkie próby przekazania wynikających z konstytucji uprawnień jakimkolwiek innym organom; zdecydowanie potępia wybory do Konstytuanty, przeprowadzone w dniu 30 lipca 2017 r., ponieważ stanowią one naruszenie zasady podziału władzy i prawa obywateli do swobodnego wyrażania opinii politycznych za pośrednictwem demokratycznie wybranych i legalnych instytucji; przypomina, że Parlament Europejski, tak jak wiele innych podmiotów międzynarodowych, nie uznaje tych wyborów ani też żadnych działań czy decyzji podjętych przez nowo powołane zgromadzenie, a to z uwagi na brak legitymacji, i wyraża ubolewanie z powodu użycia przemocy, w wyniku czego wiele osób zginęło lub odniosło rany; wyraża głębokie zaniepokojenie nielegalnymi prześladowaniami i represjami wobec demokratycznie wybranych członków Zgromadzenia Narodowego; wyraża sprzeciw wobec odwołania prokurator generalnej Luisy Ortegi Diaz, a także wobec prześladowania z pobudek politycznych jej i wszystkich członków Sądu Najwyższego, powołanych przez legalne Zgromadzenie Narodowe Wenezueli; w pełni popiera dochodzenia prowadzone przez MTK w związku z licznymi przestępstwami i represjami, jakich dopuścił się reżim wenezuelski, oraz wzywa UE do odegrania w tym kontekście aktywnej roli; wzywa wiceprzewodniczącą / wysoką przedstawiciel i Radę Europejską do rozważenia możliwości zamrożenia aktywów i ograniczenie dostępu do terytorium UE dla wszystkich osób zaangażowanych w poważne naruszenia praw człowieka w Wenezueli, co obejmuje członków nieuznawanej Konstytuanty;

61. z zadowoleniem przyjmuje podpisanie umowy o dialogu politycznym i współpracy między UE a Kubą w grudniu 2016 r.; podkreśla znaczenie przyspieszenia jej wdrażania, co może mieć pozytywny wpływ na ogólne partnerstwo UE–CELAC; podkreśla, że umowa o dialogu politycznym i współpracy powinna przyczynić się do poprawy warunków życia i praw socjalnych obywateli Kuby, postępów na drodze do demokracji oraz poszanowania i propagowania podstawowych wolności; podkreśla, że ważność tej umowy będzie zależeć od skutecznego wdrażania przez rząd Kuby zawartych w niej, w oparciu o rezolucje Parlamentu Europejskiego, postanowień dotyczących praw człowieka;

62. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie i Komisji, a także rządowi i parlamentom państw CELAC.

Środa, 13 września 2017 r.

P8_TA(2017)0346

Korupcja a prawa człowieka w krajach trzecich

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 13 września 2017 r. w sprawie korupcji i praw człowieka w krajach trzecich (2017/2028(INI))

(2018/C 337/12)

Parlament Europejski,

- uwzględniając Konwencję Narodów Zjednoczonych przeciwko korupcji (UNCAC), która weszła w życie w dniu 14 grudnia 2005 r. ⁽¹⁾,
- uwzględniając Powszechną deklarację praw człowieka i Deklarację ONZ w sprawie obrońców praw człowieka,
- uwzględniając Kartę Narodów Zjednoczonych,
- uwzględniając Międzynarodowy pakt praw obywatelskich i politycznych oraz Międzynarodowy pakt praw gospodarczych, społecznych i kulturalnych,
- uwzględniając Kartę praw podstawowych Unii Europejskiej,
- uwzględniając Konwencję Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD) o zwalczaniu przekupstwa zagranicznych funkcjonariuszy publicznych w międzynarodowych transakcjach handlowych, a także zalecenie Rady z 2009 r. w sprawie dalszego zwalczania przekupstwa oraz zalecenie z 2009 r. w sprawie odliczania od podatku łapówek dla zagranicznych funkcjonariuszy publicznych i inne powiązane instrumenty ⁽²⁾,
- uwzględniając strategiczne ramy UE dotyczące praw człowieka i demokracji, przyjęte w 2012 r., oraz Plan działania UE dotyczący praw człowieka i demokracji (na lata 2015–2019), przyjęty przez Radę do Spraw Zagranicznych w dniu 20 lipca 2015 r.,
- uwzględniając Wytyczne UE w sprawie obrońców praw człowieka przyjęte podczas 2914. posiedzenia Rady do Spraw Ogólnych w dniu 8 grudnia 2008 r. ⁽³⁾,
- uwzględniając rezolucję ONZ pt. „Przekształcamy nasz świat: Agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030”, przyjętą przez Zgromadzenie Ogólne ONZ w dniu 25 września 2015 r. ⁽⁴⁾,
- uwzględniając sprawozdanie Europejskiego Banku Inwestycyjnego (EBI) pt. „Polityka zapobiegania i przeciwdziałania niedozwolonemu postępowaniu w działaniach Europejskiego Banku Inwestycyjnego” („polityka zwalczania nadużyć finansowych EBI”), przyjęte w dniu 8 listopada 2013 r. ⁽⁵⁾,
- uwzględniając Wytyczne dotyczące biznesu i praw człowieka wdrażające ramy ONZ „Ochrona, poszanowanie i naprawa” ⁽⁶⁾,
- uwzględniając konkluzje Rady dotyczące biznesu i praw człowieka z dnia 20 czerwca 2016 r. ⁽⁷⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 25 października 2016 r. w sprawie odpowiedzialności przedsiębiorstw za poważne naruszenia praw człowieka w państwach trzecich ⁽⁸⁾,

⁽¹⁾ <https://www.unodc.org/unodc/en/treaties/CAC/>

⁽²⁾ http://www.oecd.org/daf/anti-bribery/ConvCombatBribery_ENG.pdf

⁽³⁾ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=LEGISSUM:l33601>

⁽⁴⁾ http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/RES/70/1&Lang=E

⁽⁵⁾ http://www.eib.org/attachments/strategies/anti_fraud_policy_20130917_pl.pdf

⁽⁶⁾ http://www.ohchr.org/Documents/Publications/GuidingPrinciplesBusinessHR_EN.pdf

⁽⁷⁾ <http://www.consilium.europa.eu/pl/press/press-releases/2016/06/20-fac-business-human-rights-conclusions/>

⁽⁸⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2016)0405.

Środa, 13 września 2017 r.

- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 25 października 2016 r. w sprawie walki z korupcją i działań następczych w związku z rezolucją komisji CRIM ⁽¹⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 6 lipca 2016 r. w sprawie interpretacji prawa podatkowego i innych środków o podobnym charakterze lub skutkach ⁽²⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 25 listopada 2015 r. w sprawie interpretacji prawa podatkowego i innych środków o podobnym charakterze lub skutkach ⁽³⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 8 lipca 2015 r. w sprawie unikania zobowiązań podatkowych i uchylania się od opodatkowania jako wyzwań dla zarządzania, ochrony socjalnej i rozwoju w krajach rozwijających się ⁽⁴⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 11 czerwca 2015 r. w sprawie niedawno ujawnionych przypadków poważnej korupcji w FIFA ⁽⁵⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 23 października 2013 r. w sprawie przestępczości zorganizowanej, korupcji i prania pieniędzy: zalecenia dotyczące potrzebnych działań i inicjatyw ⁽⁶⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 8 października 2013 r. w sprawie korupcji w sektorze publicznym i prywatnym: wpływ na prawa człowieka w krajach trzecich ⁽⁷⁾,
- uwzględniając Prawnokarną konwencję Rady Europy o korupcji, Cywilnoprawną konwencję Rady Europy o korupcji, a także rezolucje (98)7 i (99)5, przyjęte przez Komitet Ministrów Rady Europy odpowiednio w dniu 5 maja 1998 r. i 1 maja 1999 r. oraz ustanawiające Grupę Państw Przeciwko Korupcji (GRECO),
- uwzględniając oświadczenie z Dżakarty w sprawie zasad funkcjonowania agencji antykorupcyjnych, przyjęte w dniach 26–27 listopada 2012 r. ⁽⁸⁾,
- uwzględniając deklarację panamską w sprawie siódmej rocznej konferencji i Zgromadzenia Ogólnego Międzynarodowego Stowarzyszenia Organów Antykorupcyjnych (IAACA), przyjętą w dniach 22–24 listopada 2013 r.,
- uwzględniając rezolucję Zgromadzenia Ogólnego ONZ w sprawie krajowych instytucji zajmujących się propagowaniem i ochroną praw człowieka, przyjętą w dniu 17 grudnia 2015 r., a także rezolucję Rady Praw Człowieka w sprawie krajowych instytucji zajmujących się propagowaniem i ochroną praw człowieka, przyjętą w dniu 29 września 2016 r. ⁽⁹⁾,
- uwzględniając sprawozdanie końcowe Komitetu Doradczego Rady Praw Człowieka Organizacji Narodów Zjednoczonych w sprawie negatywnego wpływu korupcji na korzystanie z praw człowieka z dnia 5 stycznia 2015 r. ⁽¹⁰⁾,
- uwzględniając Konwencję Unii Afrykańskiej w sprawie zapobiegania korupcji i walki z korupcją (AUCPCC) ⁽¹¹⁾,
- uwzględniając inicjatywę ONZ Global Compact mającą na celu oparcie strategii i środków na powszechnie obowiązujących zasadach praw człowieka, zatrudnienia, środowiska naturalnego i walki z korupcją ⁽¹²⁾,
- uwzględniając coroczny wskaźnik postrzegania korupcji publikowany przez Transparency International,
- uwzględniając art. 52 Regulaminu,

⁽¹⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2016)0403.

⁽²⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2016)0310.

⁽³⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2015)0408.

⁽⁴⁾ Dz.U. C 265 z 11.8.2017, s. 59.

⁽⁵⁾ Dz.U. C 407 z 4.11.2016, s. 81.

⁽⁶⁾ Dz.U. C 208 z 10.6.2016, s. 89.

⁽⁷⁾ Dz.U. C 181 z 19.5.2016, s. 2.

⁽⁸⁾ https://www.unodc.org/documents/corruption/WG-Prevention/Art_6_Preventive_anti-corruption_bodies/JAKARTA_STATEMENT_en.pdf

⁽⁹⁾ <http://nhri.ohchr.org/EN/AboutUs/Governance/Resolutions/A.HRC.RES.33.15%20EN.pdf>

⁽¹⁰⁾ http://www.ohchr.org/EN/HRBodies/HRC/RegularSessions/Session28/Documents/A_HRC_28_73_ENG.doc

⁽¹¹⁾ http://www.eods.eu/library/AU_Convention%20on%20Combating%20Corruption_2003_EN.pdf

⁽¹²⁾ <https://www.unglobalcompact.org/what-is-gc/mission/principles>

Środa, 13 września 2017 r.

- uwzględniając sprawozdanie Komisji Spraw Zagranicznych oraz opinie Komisji Rozwoju i Komisji Handlu Międzynarodowego (A8-0246/2017),
- A. mając na uwadze, że korupcja jest złożonym zjawiskiem globalnym, które dotyka zarówno kraje Północy, jak i Południa, i które można zdefiniować jako nadużycie powierzonej władzy dla indywidualnej, zbiorowej, pośredniej lub bezpośredniej prywatnej korzyści, stanowiące poważne zagrożenie dla interesu publicznego, stabilności społecznej, politycznej i ekonomicznej oraz bezpieczeństwa poprzez podważanie zaufania publicznego oraz skuteczności i wydajności instytucji, a także wartości demokracji i praw człowieka, etyki, sprawiedliwości, zrównoważonego rozwoju i dobrych rządów;
- B. mając na uwadze, że korupcja może obejmować zarówno drobne przypadki wywierania wpływu na osoby prywatne, urzędników publicznych lub wykonywanie usług publicznych, jak i poważne próby obalenia systemów politycznych, gospodarczych lub prawnych, a także wspierania i finansowania terroryzmu, wzmacniania ekstremizmu, zmniejszania dochodów podatkowych oraz wspierania zorganizowanych sieci przestępczych;
- C. mając na uwadze, że do korupcji prowadzi brak trwałego i niezależnego nadzoru oraz rozliczalności ze strony systemów politycznych, gospodarczych i sądowych;
- D. mając na uwadze, że ograniczenie korupcji ma zasadnicze znaczenie dla wzrostu gospodarczego, ograniczenia ubóstwa, stworzenia dobrobytu, edukacji, opieki społecznej i zdrowotnej, rozwoju infrastruktury oraz rozwiązywania konfliktów, a także dla zbudowania zaufania do instytucji, przedsiębiorstw i działań politycznych;
- E. mając na uwadze, że w wielu krajach korupcja nie tylko stanowi istotną systemową przeszkodę w stosowaniu demokracji, poszanowaniu praworządności, realizowaniu wolności politycznej i trwałego rozwoju, a także korzystaniu z wszystkich praw człowieka – obywatelskich, politycznych, gospodarczych, socjalnych i kulturalnych – ale może również powodować szereg naruszeń praw człowieka; mając na uwadze, że korupcja jest jednym z najbardziej zaniedbanych powodów naruszeń praw człowieka, ponieważ podsyca niesprawiedliwość, nierówność – między innymi w odniesieniu do zasobów finansowych i gospodarczych – bezkarność, arbitralne działania, ekstremizm polityczny i religijny oraz konflikt;
- F. mając na uwadze, że korupcja, zagrażając konsolidacji demokracji i egzekwowaniu praw człowieka oraz osłabiając władze państwowe, może prowadzić do niepokojów społecznych, w tym przemocy i protestu obywatelskiego oraz znacznej niestabilności politycznej; mając na uwadze, że korupcja pozostaje systematycznie pomijanym katalizatorem konfliktów w krajach rozwijających się, prowadząc do powszechnych naruszeń praw człowieka, w tym międzynarodowego prawa humanitarnego, oraz bezkarności sprawców; mając na uwadze, że status quo korupcji oraz nielegalnego bogacenia się przez osoby zajmujące stanowiska państwowe doprowadził do przechwycenia oraz utrzymania władzy przez kleptokratów;
- G. mając na uwadze, że w wielu krajach wysokie wskaźniki korupcji wiążą się z niskimi wskaźnikami rozwoju ludzkiego, społecznego i gospodarczego, niskim poziomem edukacji i innych usług publicznych, ograniczonymi prawami obywatelskimi i politycznymi, nikłą lub żadną konkurencją polityczną oraz wolnością mediów, zarówno internetowych, jak i tradycyjnych, a także niedoskonałościami w zakresie praworządności;
- H. mając na uwadze, że korupcja wpływa na korzystanie z praw człowieka oraz ma konkretne negatywne skutki i niewspółmiernie dotyka najbardziej zmarginalizowane, szczególnie wrażliwe i znajdujące się w niekorzystnej sytuacji grupy społeczne, takie jak kobiety, dzieci, osoby niepełnosprawne, starsze, ubogie, ludność tubylczą lub osoby należące do mniejszości, uniemożliwiając im równoprawny dostęp do udziału w życiu politycznym, programów i usług publicznych oraz socjalnych, systemu sprawiedliwości, bezpieczeństwa, zasobów naturalnych, w tym ziemi, rynku pracy, szkolnictwa, opieki zdrowotnej i mieszkalnictwa; mając na uwadze, że korupcja wpływa również na starania związane ze zwalczaniem dyskryminacji, z równouprawnieniem płci oraz wzmacnianiem pozycji kobiet, ograniczając ich zdolności do dochodzenia swoich praw; mając na uwadze, że korupcja zniekształca obraz wielkości oraz struktury wydatków publicznych, poważnie osłabiając możliwości państwa związane z pełnym wykorzystaniem wszystkich dostępnych środków w celu zapewnienia praw gospodarczych, społecznych i kulturalnych, prawidłowego funkcjonowania demokracji i praworządności oraz rozwoju wspólnej etyki;
- I. mając na uwadze, że 16. cel zrównoważonego rozwoju ONZ dotyczy pokoju, sprawiedliwości i budowania silnych instytucji oraz walki z korupcją; mając na uwadze, że aby cel ten osiągnięto na całym świecie, UE powinna pilnie i bezpośrednio zająć się różnorodnymi problemami, w których korupcja ma kluczowe znaczenie, poczynając od łamania praw człowieka, a kończąc na problemie ubóstwa, głodu i niesprawiedliwości;

Środa, 13 września 2017 r.

- J. mając na uwadze, że zwalczanie korupcji wymaga wspólnych wysiłków, aby zająć się zarówno korupcją na dużą skalę, jak i drobną korupcją w krajach trzecich i państwach członkowskich UE, przy uwzględnieniu – w poszczególnych przypadkach – hierarchicznego patronatu, systemów wynagradzania i klientelizmu w strukturach władzy, które często łączą przestępstwa korupcji i bezkarność na najwyższym szczeblu z drobną korupcją bezpośrednio wpływającą na życie obywateli i ich dostęp do podstawowych usług;
- K. mając na uwadze, że nie da się zwalczać korupcji bez silnego zaangażowania politycznego na najwyższym szczeblu, niezależnie od sprawności, umiejętności i chęci krajowych organów nadzoru i organów ścigania;
- L. mając na uwadze, że gospodarcze skutki korupcji są w najwyższym stopniu negatywne, zwłaszcza jeżeli chodzi o jej wpływ na pogłębianie ubóstwa i nierówności wśród ludności, jakość usług publicznych, bezpieczeństwo, dostęp do kompleksowej opieki zdrowotnej i do wysokiej jakości edukacji, infrastrukturę, możliwości społeczno-gospodarcze dla indywidualnej i ekonomicznej emancypacji, w szczególności wzrost gospodarczy, tworzenie miejsc pracy i możliwości zatrudnienia, a także pod względem zniechęcania do przedsiębiorczości i utraty inwestycji;
- M. mając na uwadze przykładowo, że koszt korupcji w UE wynosi od 179 mld EUR do 990 mld EUR PKB rocznie ⁽¹⁾;
- N. mając na uwadze, że według Banku Światowego rocznie na całym świecie wydaje się na łapówki ok. 1 bln USD, a łączna strata ekonomiczna z powodu korupcji jest szacowana na kwotę wielokrotnie wyższą;
- O. mając na uwadze, że przestępczość zorganizowana, która stanowi poważny problem w wielu krajach i ma charakter transgraniczny, jest często powiązana z korupcją;
- P. mając na uwadze, że przypadki korupcji oraz naruszenia praw człowieka związane są zwykle z nadużyciem władzy, brakiem odpowiedzialności, utrudnianiem działania wymiaru sprawiedliwości, stosowaniem niewłaściwych nacisków oraz instytucjonalizacją różnych form dyskryminacji, klientelizmem, a także zakłóceniem mechanizmów rynkowych; mając na uwadze, że istnieje ścisły związek między korupcją a niedoskonałościami w zakresie praworządności i dobrego sprawowania władzy, a także mając na uwadze, że korupcja często osłabia skuteczność instytucji i podmiotów, których zadaniem jest stosowanie mechanizmów kontroli i równowagi oraz przestrzeganie zasad demokratycznych i praw człowieka, takich jak parlamenty, organy ścigania, wymiar sprawiedliwości i społeczeństwo obywatelskie; mając na uwadze, że w krajach, w których korupcja osłabia praworządność, skorumpowani sędziowie, prawnicy, prokuratorzy, policjanci, śledczy i audytorzy utrudniają zarówno wdrażanie, jak i wzmocnienie ram prawnych;
- Q. mając na uwadze, że korupcja i naruszenia praw człowieka stanowią zjawisko obejmujące brak rzetelności oraz upadające instytucje; mając na uwadze, że wiarygodność i legitymację organizacji publicznych i prywatnych można zapewnić tylko w przypadku oparcia ich codziennego zarządzania na kulturze pełnej uczciwości;
- R. mając na uwadze, że takie praktyki jak oszustwa wyborcze, nielegalne finansowanie partii politycznych, kumoterstwo lub postrzegany nieproporcjonalny wpływ pieniędzy na politykę podkopują zaufanie do partii politycznych i wybranych przedstawicieli, procesu wyborczego i rządów, podważają legitymację demokratyczną i zaufanie publiczne do polityki oraz mogą istotnie osłabić prawa obywatelskie i polityczne; mając na uwadze, że niewłaściwe regulacje oraz brak przejrzystości i monitorowania finansowania politycznego mogą stwarzać możliwości nadmiernego wpływania na prowadzenie spraw publicznych oraz ingerowania w nie; mając na uwadze, że zarzuty korupcyjne można również wykorzystywać jako instrument polityczny w celu zdyskredytowania reputacji polityków;
- S. mając na uwadze, że korupcja w sektorze sądowym narusza zasadę równości, niedyskryminacji i dostępu do sprawiedliwości oraz prawo do rzetelnego procesu sądowego i prawo do skutecznego środka odwoławczego, które mają zasadnicze znaczenie dla korzystania z wszystkich innych praw człowieka i dla zapobiegania bezkarności; mając na uwadze, że brak niezawisłego sądownictwa i niezależnej administracji publicznej potęguje brak zaufania do instytucji publicznych, osłabiając poszanowanie praworządności i niekiedy podsycając przemoc;

⁽¹⁾ http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2016/579319/EPRS_STU%282016%29579319_EN.pdf

Środa, 13 września 2017 r.

- T. mając na uwadze, że trudno jest zmierzyć rozmiary korupcji, ponieważ z reguły wiąże się ona z nielegalnymi praktykami, które celowo są ukrywane, chociaż opracowano i wprowadzono pewne mechanizmy służące rozpoznaniu, monitorowaniu, mierzeniu i zwalczaniu korupcji;
- U. mając na uwadze, że nowe technologie, takie jak technologia rozproszonej rachunkowości księgi głównej lub metoda prowadzenia dochodzeń w oparciu o ogólnodostępne informacje, oferują nowe możliwości zwiększenia przejrzystości działań rządowych;
- V. mając na uwadze, że wzmocnienie ochrony praw człowieka, a w szczególności zasady niedyskryminacji, jest cennym instrumentem w zwalczaniu korupcji; mając na uwadze, że zwalczanie korupcji za pośrednictwem prawa kryminalnego i prawa prywatnego oznacza podejmowanie represyjnych i naprawczych środków; mając na uwadze, że propagowanie i umacnianie praw człowieka, praworządności i dobrego sprawowania rządów stanowią zasadnicze elementy skutecznych i zrównoważonych strategii antykorupcyjnych;
- W. mając na uwadze, że tworzenie synergii między podejściem sądownictwa karnego do walki z korupcją a podejściem opartym na prawach człowieka mogłoby doprowadzić do przewyższenia zbiorowych i powszechnych skutków korupcji oraz zapobiec systemowej erozji praw człowieka stanowiącej bezpośredni lub pośredni wpływ korupcji;
- X. mając na uwadze, że międzynarodowe starania na rzecz przeciwdziałania korupcji charakteryzują się zmieniającymi się ramami instytucjonalnymi i prawnymi, jednak istnieje znacząca luka w ich wdrażaniu ze względu na brak woli politycznej lub solidnych mechanizmów egzekwowania; mając na uwadze, że podejście do działań antykorupcyjnych oparte na prawach człowieka przyniosłoby zmianę paradygmatu i mogłoby przyczynić się do zlikwidowania tej luki we wdrażaniu, wykorzystując istniejące krajowe, regionalne i międzynarodowe mechanizmy monitorujące przestrzeganie zobowiązań w zakresie praw człowieka;
- Y. mając na uwadze, że Konwencja Narodów Zjednoczonych przeciwko korupcji jest jedynym prawnie wiążącym uniwersalnym aktem antykorupcyjnym, który obejmuje pięć obszarów: środki zapobiegawcze, kryminalizację i stosowanie prawa, współpracę międzynarodową, odzyskiwanie mienia oraz wsparcie techniczne i wymianę informacji;
- Z. mając na uwadze, że istniejące zobowiązania międzynarodowe stanowią właściwe mechanizmy, by podejmować odpowiednie i zasadne środki w celu zapobiegania korupcji lub karania za nią w sektorze publicznym i prywatnym, zwłaszcza w ramach Międzynarodowego paktu praw obywatelskich i politycznych, Międzynarodowego paktu praw gospodarczych, społecznych i kulturalnych oraz innych odnośnych instrumentów w dziedzinie praw człowieka;
- AA. mając na uwadze, że zarówno sądownictwo, jak i rzecznicy praw obywatelskich oraz krajowe instytucje praw człowieka, a także organizacje społeczeństwa obywatelskiego odgrywają kluczową rolę w przeciwdziałaniu korupcji, a ich potencjał można zwiększyć poprzez ścisłą współpracę z krajowymi i międzynarodowymi agencjami antykorupcyjnymi;
- AB. mając na uwadze, że należy podjąć działania w celu walki z korupcją poprzez zwiększenie przejrzystości i rozliczalności oraz nasilenie środków do walki z bezkarnością w państwach, a także poprzez nadanie priorytetowego znaczenia rozwojowi strategii i konkretnych strategii politycznych, które nie tylko przyczyniają się do walki z korupcją, lecz także pomagają w rozwijaniu i/lub tworzeniu polityki publicznej w tym zakresie;
- AC. mając na uwadze, że zarówno społeczeństwo obywatelskie, jak i sektor prywatny mogą odegrać decydującą rolę w kształtowaniu reformy instytucjonalnej w celu zwiększenia przejrzystości i rozliczalności; mając na uwadze, że można wyciągnąć wnioski z doświadczenia ruchów na rzecz praw człowieka w podnoszeniu świadomości społeczeństwa obywatelskiego na temat niekorzystnych skutków korupcji oraz w tworzeniu sojuszy z instytucjami państwowymi i sektorem prywatnym z myślą o wsparciu działań antykorupcyjnych;
- AD. mając na uwadze, że brak wolności mediów, zarówno internetowych, jak i tradycyjnych, nie tylko ogranicza podstawowe prawo do wolności wypowiedzi, ale także tworzy sprzyjające warunki do rozkwitu niejasnych praktyk, korupcji i niewłaściwego zachowania; mając na uwadze, że niezależne media oraz zróżnicowane i pluralistyczne otoczenie medialne odgrywają ważną rolę w zapewnianiu przejrzystości i kontroli poprzez relacjonowanie, dochodzenie i ujawnianie przypadków korupcji oraz zwiększanie świadomości publicznej na temat związku między korupcją a naruszeniami praw człowieka; mając na uwadze, że w wielu krajach – w tym również w państwach członkowskich UE – obowiązują przepisy o zniesławieniu, mające na celu karanie czynów uznanych za „zniesławienie”, co może osłabiać wolność słowa i wolność mediów oraz zniechęcać demaskatorów i dziennikarzy do ujawniania działalności korupcyjnej;

Środa, 13 września 2017 r.

- AE. mając na uwadze, że wiele organizacji społeczeństwa obywatelskiego, w tym stowarzyszenia antykorupcyjne i stowarzyszenia praw człowieka, związki zawodowe, dziennikarze śledczy, blogerzy i demaskatorzy, ujawniają korupcję, oszustwa, niewłaściwe zarządzanie oraz naruszenia praw człowieka mimo poważnego ryzyka narażenia siebie na działania odwetowe, w tym również w miejscu pracy, zarzuty o pomówienie lub zniesławienie oraz niebezpieczeństwo osobiste; mając na uwadze, że brak ochrony przed odwetem, brak przepisów dotyczących pomówienia i zniesławienia oraz brak niezależnych i wiarygodnych dochodzeń mogą zniechęcać do ujawniania nieprawidłowości; mając na uwadze, że UE ma obowiązek ich chronić, oferując publiczne wsparcie – w tym poprzez obecność na procesach obrońców praw człowieka i obserwowanie tych procesów – oraz jak najskuteczniej wykorzystując swoje instrumenty, takie jak Europejski Instrument na rzecz Wspierania Demokracji i Praw Człowieka (EIDHR); mając na uwadze, że nieodzowne jest zapewnienie zgodności z obowiązującym prawodawstwem oraz jego właściwe wdrażanie; mając na uwadze, że osoby ujawniające korupcję powinny być uprawnione do zachowania poufności swojej tożsamości, z zastrzeżeniem gwarancji rzetelnego procesu sądowego; mając na uwadze, że demaskatorom należy przyznać międzynarodową ochronę przed ściganiem;
- AF. mając na uwadze, że walka z korupcją powinna również obejmować środki służące zwalczaniu przestępczości zorganizowanej, rajów podatkowych, prania pieniędzy, uchylania się od opodatkowania i nielegalnych przepływów finansowych, a także wdrażające je systemy, ponieważ zjawiska te utrudniają zrównoważony rozwój, postęp, osiągnięcie dobrobytu i rozliczalność krajów;
- AG. mając na uwadze, że wiele krajów trzecich nie ma jeszcze możliwości wymiany informacji podatkowych z państwami UE, w związku z czym nie otrzymują one żadnych informacji z państw UE na temat ich obywateli, którzy mogą uchylać się od opodatkowania;
- AH. mając na uwadze, że przekazywanie środków finansowych UE do krajów trzecich, w tym w sytuacjach kryzysowych, wymaga odpowiedniego monitorowania za pośrednictwem przejrzystych mechanizmów kontroli i równowagi w krajach korzystających, tak aby zapobiec powstaniu możliwości korupcji oraz ujawnić nadużycia i skorumpowanych urzędników;
- AI. mając na uwadze, że zwalczanie korupcji i nielegalnych przepływów finansowych jest kwestią polityczną, którą należy zająć się obszernie na szczeblu światowym i transgranicznym (G20, ONZ, OECD, BŚ, MFW);
- AJ. mając na uwadze, że Międzynarodowe Forum Uczciwości w Sporcie, które odbyło się w lutym 2017 r. w Lozannie (Szwajcaria) poparło współpracę między rządami, międzynarodowymi organami sportowymi i innymi organizacjami w celu zwalczania korupcji w sporcie;
1. wzywa do podjęcia wspólnych działań na szczeblu krajowym i międzynarodowym w celu zapobiegania i zwalczania korupcji, ponieważ korupcja rozprzestrzenia się ponad granicami, w związku z czym należy wspierać zacieśnioną współpracę między krajami i między regionami oraz działalność organizacji społeczeństwa obywatelskiego w walce z korupcją; wzywa państwa do aktywnego udziału w dyskusjach na forach międzynarodowych w celu uzgodnienia wspólnych decyzji na temat dobrych praktyk i strategii dostosowanych do konkretnej sytuacji w każdym regionie, z myślą o zwalczaniu korupcji będącej wzajemnie powiązaniem, złożonym i przekrojowym zjawiskiem, które utrudnia rozwój polityczny, gospodarczy i społeczny oraz podsyca przestępczość międzynarodową, w tym działalność o charakterze terrorystycznym;
  2. postanawia opracowywać podczas każdej kadencji parlamentarnej regularnie aktualizowane sprawozdanie na temat korupcji i praw człowieka;
  3. jest zdania, że walka z korupcją musi obejmować podejście oparte na partnerstwie między sektorem publicznym i prywatnym, oraz ostrzega, że brak takiego podejścia doprowadzi do umocnienia ubóstwa, nierówności, utraty reputacji oraz ograniczenia inwestycji zewnętrznych, a także postawi pod znakiem zapytania szanse ludzi młodych oraz nie zdoła przerwać powiązania między praktykami korupcyjnymi a terroryzmem;
  4. wyraża zaniepokojenie brakiem wdrażania i egzekwowania istniejących krajowych i międzynarodowych instrumentów służących walce z korupcją – takich jak konwencja NZ przeciwko korupcji, wytyczne ONZ dotyczące biznesu i praw człowieka (wytyczne Ruggiego), prawnokarna konwencja Rady Europy o korupcji i konwencja OECD o zwalczaniu przekupstwa; apeluje do państw sygnatariuszy o pełne stosowanie tych instrumentów, aby lepiej chronić ich obywateli; zobowiązuje się do współpracy z międzynarodowymi partnerami w celu zwiększenia liczby państw opowiadających się za wzmocnieniem procesów demokratycznych i stworzeniem rozliczalnych instytucji;

Środa, 13 września 2017 r.

5. wyraża zaniepokojenie z powodu nękania, grózb, zastraszania i odwetu, jakich doświadczają członkowie organizacji społeczeństwa obywatelskiego, w tym członkowie stowarzyszeń ds. walki z korupcją oraz ruchów na rzecz praw człowieka, dziennikarze, blogerzy i demaskatorzy, którzy odkrywają i ujawniają przypadki korupcji; wzywa władze, by podjęły wszelkie niezbędne działania w celu zagwarantowania ich integralności fizycznej i psychicznej oraz by zadbały o natychmiastowe przeprowadzenie szczegółowych i bezstronnych dochodzeń, aby pociągnąć winnych do odpowiedzialności zgodnie z międzynarodowymi standardami;
6. wzywa uczestników szczytu antykorupcyjnego w Londynie w 2016 r. do wypełnienia zobowiązań podjętych w celu wyeliminowania przyczyn korupcji i metod potrzebnych do promowania przejrzystości, a także do zapewnienia wsparcia najbardziej potrzebującym;
7. przypomina, że opracowanie zewnętrznej strategii antykorupcyjnej UE ma zasadnicze znaczenie dla skutecznego zwalczania korupcji i przestępstw finansowych;
8. podkreśla, że państwa są zobowiązane do wypełniania swoich zobowiązań w zakresie praw człowieka zgodnie z postanowieniami Konwencji Narodów Zjednoczonych przeciwko korupcji i apeluje do krajów, które jeszcze tego nie zrobiły, aby stały się jej stronami; podkreśla, że państwa są odpowiedzialne za zapobieganie korupcji, a ostatecznie za reagowanie na wszelkie negatywne skutki korupcji na ich terytorium;
9. uznaje odpowiedzialność podmiotów politycznych i podmiotów gospodarczych za przestrzeganie praw człowieka i zwalczanie korupcji; podkreśla potrzebę włączenia perspektywy praw człowieka do strategii antykorupcyjnych, tak aby wdrożyć obowiązkowe i skuteczne strategie prewencyjne związane z takimi kwestiami, jak przejrzystość, przepisy o dostępie do informacji publicznej, ochrona demaskatorów i kontrole zewnętrzne;
10. zaleca, by UE zintensyfikowała wsparcie dla instrumentów międzynarodowych na rzecz zwiększenia przejrzystości w sektorach gospodarczych najbardziej narażonych na naruszenia praw człowieka i korupcję;
11. popiera stworzenie nowoczesnej, przejrzystej i skutecznej polityki oraz ram prawnych zarządzania zasobami naturalnymi i jest przekonany, że tego rodzaju środki mogą stanowić potężną broń przeciwko korupcji; w związku z tym z zadowoleniem przyjmuje Inicjatywę przejrzystości w branżach wydobywczych (EITI) i wzywa UE do zwiększenia wsparcia, aby pomóc krajom bogatym w zasoby we wdrażaniu tej inicjatywy, która stanowi potężne globalne narzędzie promowania przejrzystości i rozliczalności w zarządzaniu dochodami z zasobów naturalnych; uważa, że ustanowienie skutecznych ram prawnych zapewniających właściwe stosowanie zasad EITI przez przedsiębiorstwa i inne zainteresowane podmioty będące częścią łańcucha dostaw w sektorze naftowym, gazowym i górniczym stanowi środek o kluczowym znaczeniu i jako takie powinno być wspierane przez UE;
12. zaleca, aby przy zwalczaniu i ograniczaniu nielegalnych przepływów finansowo-kapitałowych z Afryki szczególną uwagę poświęcić tym przepływom kapitałowym, które pochodzą z wydobywania rud i minerałów z kopalni znajdujących się w regionach objętych konfliktami;
13. zauważa, że korupcja jest złożonym zjawiskiem, trwale powiązaniem z wieloma czynnikami gospodarczymi, politycznymi, administracyjnymi, społecznymi i kulturowymi oraz ze stosunkami władzy, dlatego też przypomina, że aby polityka rozwoju mogła przyczynić się do zwalczania korupcji i jednocześnie skupić się na zmniejszaniu ubóstwa i nierówności oraz na poprawie integracji, musi również wspierać prawa człowieka, demokrację, praworządność i publiczne usługi społeczne, by umacniać dobre sprawowanie rządów oraz zwiększać kapitał społeczny, włączenie i spójność społeczną, z uwzględnieniem uwarunkowań kulturowych i regionalnych;
14. podkreśla, że jednym z najskuteczniejszych sposobów zapobiegania korupcji jest ograniczenie interwencji państwa i biurokratycznego pośrednictwa oraz uproszczenie przepisów;

Uwzględnianie korupcji i praw człowieka w stosunkach dwustronnych UE

15. podkreśla potrzebę uwzględniania zasady lokalnej i demokratycznej odpowiedzialności za projekty finansowane w ramach unijnych programów pomocy w celu zapewnienia minimalnego poziomu przejrzystości; podkreśla, że zewnętrzne instrumenty finansowe UE powinny opierać się na normach antykorupcyjnych, warunkowości skoncentrowanej między innymi na wynikach oraz obejmującej jasno określone zasadnicze etapy i wskaźniki oraz roczne sprawozdania z postępów, a także na zobowiązaniach podjętych przez kraje partnerskie, tak aby zwiększyć absorpcję unijnego wsparcia finansowego;

Środa, 13 września 2017 r.

16. przypomina o konieczności stałego monitorowania projektów finansowanych przez UE i rozliczania władz państwa będącego beneficjentem w przypadku niewłaściwego wykorzystania środków unijnych oraz zwraca uwagę na potrzebę zaangażowania lokalnych organizacji społeczeństwa obywatelskiego i obrońców praw człowieka w monitorowanie realizacji umów; zwraca ponadto uwagę na konieczność ujawniania przez wszystkich wykonawców otrzymujących fundusze unijne kompletnych wymaganych informacji o ich własności rzeczywistej i strukturze przedsiębiorstwa;
17. zaleca, aby UE i inne międzynarodowe podmioty udzielające dotacji i pożyczek prowadziły audyty dotacji, pożyczek i pakietów pomocy oraz staranne badania due diligence rządów i organizacji beneficjentów, unikając tym samym utrzymywania kleptokratycznych władz, organizacji przez nie kontrolowanych i ich wspólników; uważa w związku z tym, że należy również wspierać mechanizmy wzajemnej oceny;
18. podkreśla kluczowe znaczenie programu antykorupcyjnego w trakcie negocjacji dotyczących przystąpienia do UE;
19. wzywa UE do uwzględniania w umowach z krajami trzecimi klauzuli antykorupcyjnej wraz z klauzulami dotyczącymi praw człowieka, które powinny zakładać monitorowanie i prowadzenie konsultacji oraz, w ostateczności, nakładanie sankcji lub zawieszenie takich umów w przypadku poważnej i/lub systemowej korupcji prowadzącej do poważnych naruszeń praw człowieka;
20. apeluje do UE o określenie zasad zwalczania korupcji na dużą skalę jako przestępstwa z punktu widzenia prawa krajowego i międzynarodowego, rozstrzygnięcie toczących się spraw o bezkarność w związku z korupcją na dużą skalę przez bardziej zdecydowane egzekwowanie przepisów antykorupcyjnych i wdrożenie reform w celu usunięcia luk systemowych w krajowych ramach prawnych, które sprawiają, że dochody z korupcji na dużą skalę przekraczają granice i wymykają się kontroli finansowych organów regulacyjnych i organów podatkowych państw;
21. podkreśla, że należy zwrócić szczególną uwagę na ciągłe i ustrukturyzowane monitorowanie i ocenę skutecznego wdrażania Konwencji NZ przeciwko korupcji w państwach członkowskich UE i w krajach, z którymi UE zawarła lub zamierza zawrzeć jakąkolwiek umowę;
22. zwraca się do Komisji, Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych i państw członkowskich, aby – uwzględniając dorobek prawny UE w zakresie zwalczania korupcji – podjęły wiodącą rolę na arenie międzynarodowej i promowały walkę z korupcją wśród państw partnerskich UE;
23. apeluje do UE o wspieranie środków antykorupcyjnych i skutecznych mechanizmów na rzecz udziału społeczeństwa i publicznej odpowiedzialności – w tym prawa dostępu do informacji i stosowania zasad otwartych danych – we wszystkich odnośnych dialogach i konsultacjach z krajami trzecimi z zakresu praw człowieka, a także o finansowanie projektów mających na celu ustanowienie, wdrożenie i egzekwowanie tych środków;
24. podkreśla znaczenie dochodzenia w oparciu o źródła jawne w kontekście badań dotyczących zwalczania korupcji; apeluje do UE o należyne finansowanie organizacji, które prowadzą dochodzenia w oparciu o źródła jawne i pracują nad cyfrowym gromadzeniem dowodów korupcji, w celu ujawnienia skorumpowanych urzędników i zapewnienia rozliczalności;
25. apeluje do UE o finansowanie badań nad zastosowaniami zdecentralizowanej księgi rachunkowej, które mogłyby zostać wykorzystane do poprawy przejrzystości sprzedaży majątku państwowego, identyfikacji i śledzenia pieniędzy darczyńców w ramach pomocy zagranicznej UE i zwalczania oszustw wyborczych;
26. z zadowoleniem przyjmuje nieustające wysiłki podejmowane w ramach Instrumentu Finansowania Współpracy na rzecz Rozwoju oraz Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa w zakresie ustanawiania i umacniania niezależnych i skutecznych instytucji antykorupcyjnych;
27. wzywa ESDZ i Komisję do opracowania wspólnych programów na rzecz praw człowieka i walki z korupcją, w szczególności inicjatyw na rzecz zwiększenia przejrzystości, zwalczania bezkarności i wzmocnienia agencji antykorupcyjnych; uważa, że wysiłki te powinny obejmować wspieranie krajowych instytucji praw człowieka o uznanej niezależności i bezstronności, także w działaniach w sprawach o korupcję, w tym poprzez zdolności dochodzeniowe, aby stworzyć powiązania między korupcją i naruszeniami praw człowieka, współpracę z agencjami antykorupcyjnymi i przekazywanie spraw prokuraturze lub organom ścigania; wzywa ponadto UE i państwa członkowskie do wzmocnienia ich programów współpracy sądowej z krajami trzecimi w celu wspierania wymiany najlepszych praktyk i skutecznych narzędzi w walce z korupcją;

Środa, 13 września 2017 r.

28. wzywa UE do dalszego wspierania instytucji antykorupcyjnych mających siedzibę w krajach trzecich, które dowiodły swojej niezależności i bezstronności, takich jak Międzynarodowa Komisja przeciwko Bezkarłości w Gwatemali (CICIG), a także inicjatyw mających na celu wymianę informacji, wymianę najlepszych praktyk oraz wzmocnienie budowania zdolności; wzywa te kraje do dostarczenia instytucjom wszelkich niezbędnych narzędzi, w tym uprawnień dochodzeniowych, w celu skutecznej realizacji powierzonych im zadań;

29. wzywa Komisję i ESDZ do przekazania dalszych środków na wspieranie ustanawiania i wdrażania programów ochrony skierowanych do członków organizacji społeczeństwa obywatelskiego, w tym stowarzyszeń ds. walki z korupcją oraz ruchów na rzecz praw człowieka, dziennikarzy, blogerów i demaskatorów, którzy odkrywają i ujawniają przypadki korupcji i naruszenia praw człowieka; nalega, aby wszelkie przyszłe aktualizacje wytycznych UE w sprawie obrońców praw człowieka, pomocy rozwojowej lub wszelkie wytyczne dotyczące ich wdrażania zawierały wyraźne odniesienia do wspierania ochrony praw człowieka i zwalczania korupcji oraz środki z tego zakresu, aby ułatwić ludziom zgłaszanie – bez strachu przed represjami – przypadków podejrzenia o korupcję i aby wspierać społeczności, które padły jej ofiarą; z zadowoleniem przyjmuje fakt, że Komisja rozpoczęła niedawno proces konsultacji w sprawie ochrony demaskatorów; podkreśla, że punkty kontaktowe ds. praw człowieka w delegaturach UE także powinny zwracać szczególną uwagę na te grupy docelowe i pozostawać w bliskim kontakcie z lokalnymi organizacjami społeczeństwa obywatelskiego i obrońcami praw człowieka, zapewniając ich międzynarodową widoczność i ochronę, a tym samym otwierając też bezpieczne kanały zgłaszania nadużyć;

30. podkreśla, że organy nadzoru, lokalni funkcjonariusze organów ścigania i prokuratorzy, którzy wykazali się niezależnością i bezstronnością, jak również demaskatorzy i świadkowie w konkretnych sprawach powinni korzystać z pomocy i wsparcia UE za pośrednictwem miejscowych przedstawicielstw oraz w postaci zaproszenia do udziału w programach szkoleniowych w Europie; podkreśla, że w stosownych przypadkach wsparcie to powinno zostać upublicznione;

31. zwraca się do delegatur UE o wykorzystywanie démarche i dyplomacji publicznej na szczeblu lokalnym i międzynarodowym w celu zgłaszania przypadków korupcji i bezkarłości, zwłaszcza gdy prowadzą one do poważnego naruszenia praw człowieka; ponadto zwraca się do delegatur UE i ambasad państw członkowskich o włączanie sprawozdań na temat korupcji (obejmujących analizy systemowe lub konkretne przypadki) do raportów przekazywanych ESDZ i państwom członkowskim;

32. zaleca, aby ESDZ i delegatury UE w stosownych przypadkach zawierały w krajowych dokumentach strategicznych w dziedzinie praw człowieka i demokracji konkretny wskaźnik dotyczący związku między korupcją a prawami człowieka, a także by specjaliści przedstawiciele UE traktowali tę kwestię priorytetowo podczas wykonywania swoich zadań; w związku z tym wzywa UE do bezpośredniego uwzględnienia kwestii korupcji w programowaniu i w krajowych dokumentach strategicznych oraz do powiązania wszelkiego wsparcia budżetowego dla krajów trzecich z konkretnymi reformami na rzecz przejrzystości i innymi środkami antykorupcyjnymi;

33. zaleca, aby Europejski Fundusz na rzecz Demokracji i kompleksowy mechanizm UE na rzecz ochrony obrońców praw człowieka (protectdefenders.eu) skupiły się na konkretnych programach dotyczących ochrony działaczy antykorupcyjnych, którzy stoją również na straży praw człowieka;

34. wzywa UE do wprowadzenia mechanizmów rozpatrywania skarg, by osoby poszkodowane przez jej działania zewnętrzne mogły składać skargi dotyczące naruszeń praw człowieka i korupcji;

35. ponawia zawarty w swych wcześniejszych rezolucjach apel do UE o jak najszybsze przedstawienie Radzie do zatwierdzenia listy sankcji wobec 32 rosyjskich urzędników państwowych odpowiedzialnych za śmierć rosyjskiego demaskatora Siergieja Magnickiego i nałożenie na nich ukierunkowanych sankcji, takich jak ogólnounijny zakaz wydawania wiz i zamrożenie środków finansowych przechowywanych w Unii Europejskiej;

36. zachęca państwa członkowskie UE do rozważenia możliwości przyjęcia przepisów, które ustanowiłyby jasne kryteria pozwalające na umieszczanie na czarnej liście i nakładanie podobnych sankcji na obywateli krajów trzecich i członków ich rodzin, którzy dopuścili się poważnych naruszeń praw człowieka lub są odpowiedzialni za akty znaczącej korupcji, są w nie zamieszani bądź odpowiedzialni za ich zlecenie, kontrolowanie lub kierowanie nimi w inny sposób, przy czym akty te obejmują zawłaszczenie mienia prywatnego lub publicznego dla osobistych korzyści, korupcję związaną

Środa, 13 września 2017 r.

z zamówieniami publicznymi lub wydobyciem zasobów naturalnych, łapownictwo oraz ułatwianie przenoszenia lub przenoszenie nieuczciwie zdobytego majątku do zagranicznych jurysdykcji; podkreśla, że kryteria umieszczenia na liście należy stworzyć w oparciu o dobrze udokumentowane, zbieżne i niezależne źródła oraz przekonujące dowody, umożliwiając przy tym umieszczonym na niej osobom korzystanie z mechanizmów dochodzenia roszczeń; zwraca uwagę na znaczenie publicznego dostępu do tej listy w celu dostarczania informacji potrzebnych podmiotom zobowiązanym do stosowania między innymi należytej staranności wobec klienta zgodnie z unijną dyrektywą w sprawie przeciwdziałania praniu pieniędzy⁽¹⁾;

37. wzywa UE, by przestrzegała zasady spójności polityki na rzecz rozwoju (art. 208 TFUE) i czynnie ograniczała korupcję oraz bezpośrednio i jednoznacznie zwalczała bezkarność z wykorzystaniem swojej polityki zewnętrznej;

38. wzywa UE do zwiększenia przejrzystości i rozliczalności oficjalnej pomocy rozwojowej, by rzeczywiście przestrzegać standardów określonych w inicjatywie na rzecz przejrzystości pomocy (IATI) oraz zasad skuteczności rozwoju uzgodnionych na szczeblu międzynarodowym; wzywa ponadto UE do opracowania solidnego, całościowego systemu zarządzania ryzykiem, by nie przyczyniać się do korupcji w krajach otrzymujących pomoc rozwojową, np. przez łączenie wsparcia budżetowego z wyraźnymi celami w zakresie walki z korupcją; w związku z tym podkreśla konieczność wprowadzenia solidnych mechanizmów monitorowania wsparcia budżetowego;

39. wzywa Komisję, aby w celu wyeliminowania korupcji na wysokim szczeblu zwróciła uwagę w kontekście wsparcia budżetowego na przejrzystość działań obejmujących prywatyzację i obrót aktywami publicznymi, zwłaszcza gruntami, oraz by włączyła się w przeznaczone dla krajów rozwijających się programy wsparcia OECD na rzecz ładu korporacyjnego w przedsiębiorstwach państwowych;

40. wzywa Komisję, by wspierała kraje rozwijające się, które walczą z uchylaniem się od opodatkowania i unikaniem opodatkowania, udzielając im pomocy w tworzeniu wyważonych, efektywnych, sprawiedliwych i przejrzystych systemów podatkowych;

41. podkreśla, że UE – jako czołowy darczyńca na świecie – powinna propagować formy powiązania pomocy zewnętrznej UE z reformami budżetowymi służącymi większej przejrzystości, lepszemu dostępowi do danych oraz zachęcaniu innych darczyńców do przyjęcia wspólnego podejścia;

42. podkreśla głęboki negatywny wpływ korupcji na handel i wynikające zeń korzyści, rozwój gospodarczy, inwestycje i procedury dotyczące zamówień publicznych oraz apeluje do Komisji o uwzględnianie tego związku we wszystkich umowach handlowych, a także o włączanie do takich umów egzekwawalnych klauzul dotyczących praw człowieka i przeciwdziałania korupcji;

43. zwraca uwagę, że polityka handlowa przyczynia się do ochrony i promowania wartości, na straży których stoi Unia i do których odnosi się art. 2 Traktatu o Unii Europejskiej, takich jak demokracja, praworządność, poszanowanie praw człowieka, wolności i prawa podstawowe, a także równość; podkreśla konieczność zapewnienia spójności między polityką zewnętrzną Unii Europejskiej a jej polityką wewnętrzną, zwłaszcza w zakresie walki z korupcją; podkreśla, że w tym kontekście szczególną rolę do odegrania w ułatwianiu stosunków handlowych mają europejscy ustawodawcy, gdyż muszą oni zadbać o to, aby kwestie te nie stanowiły furtyki dla praktyk korupcyjnych;

44. postrzega umowy handlowe jako kluczowy mechanizm promowania środków antykorupcyjnych i dobrego zarządzania; z zadowoleniem przyjmuje fakt, że UE podjęła już w ramach swojej polityki handlowej działania mające na celu zwalczanie korupcji, np. w formie GSP+ i w rozdziałach poświęconych zrównoważonemu rozwojowi, oraz przyjęła wspólnie z partnerami handlowymi zobowiązanie do ratyfikowania międzynarodowych konwencji antykorupcyjnych; potwierdza cel określony w strategii „Handel z korzyścią dla wszystkich”, polegający na uwzględnianiu ambitnych postanowień antykorupcyjnych we wszystkich przyszłych umowach handlowych; w związku z tym apeluje o to, aby umowy takie obejmowały w przyszłości zobowiązanie do przystąpienia do wielostronnych konwencji antykorupcyjnych, takich jak Konwencja Narodów Zjednoczonych przeciwko korupcji i konwencja OECD o zwalczaniu przekupstwa, oraz aby w ramach kompleksowego podejścia zawierały one przepisy horyzontalne, które należy włączać do obowiązujących umów handlowych podczas ich rewizji;

⁽¹⁾ Dz.U. L 141 z 5.6.2015, s. 73.

Środa, 13 września 2017 r.

45. podkreśla, że sygnatariusze umów handlowych powinni podejmować działania na rzecz aktywnego udziału sektora prywatnego, organizacji społeczeństwa obywatelskiego i krajowych grup doradczych we wdrażaniu programów i klauzul antykorupcyjnych w ramach międzynarodowych umów handlowych i inwestycyjnych; uważa, że należy rozważyć włączanie ochrony demaskatorów do przyszłych umów handlowych po uprzednim ustanowieniu odpowiedniego systemu w samej UE;

46. dostrzega znaczenie zapewniania jasnych wskazówek i wsparcia przedsiębiorstwom pragnącym wypracować skuteczne procedury zachowywania zgodności z przepisami antykorupcyjnymi w ramach ich działalności, zwłaszcza MŚP; dzięki specjalnym przepisom w umowach handlowych, umożliwiającym im radzenie sobie z problemem korupcji; podkreśla, że nie istnieje uniwersalne podejście w zakresie zachowywania zgodności z przepisami; apeluje do Komisji o rozważenie możliwości opracowania środków wspierających projekty na rzecz budowania zdolności w dziedzinie przeciwdziałania korupcji, takich jak wymiana najlepszych praktyk i szkolenia, aby pomagać państwom i przedsiębiorstwom w przewyciężaniu problemów, jakie mogą pojawić się w tej dziedzinie;

47. z zadowoleniem przyjmuje wejście w życie w lutym 2017 r. umowy WTO o ułatwieniach w handlu, jako że przewiduje ona środki do zwalczania korupcji w handlu globalnym; uważa jednak, że stanowienie prawa lub jego reformowanie samo w sobie jest niewystarczające, a kluczowe znaczenie ma wdrażanie; zwraca uwagę, że przeprowadzając reformę legislacyjną, należy zadbać o szkolenia w sektorze sądownictwa, publiczny dostęp do informacji i środki gwarantujące przejrzystość, a także apeluje do państw członkowskich UE o podejmowanie współpracy w tej dziedzinie w ramach walki z korupcją; podkreśla również, że umowy handlowe mogą pomóc w monitorowaniu reform strategii antykorupcyjnych na szczeblu krajowym;

48. apeluje do Komisji o negocjowanie egzekwowalnych postanowień na rzecz przeciwdziałania korupcji i praniu pieniędzy we wszystkich przyszłych umowach handlowych, przewidujących skuteczne monitorowanie wdrażania przepisów antykorupcyjnych; wzywa w związku z tym państwa członkowskie do wyrażenia poparcia dla włączenia przepisów antykorupcyjnych do mandatów negocjacyjnych zgodnie z tym, co proponuje Komisja w projektach mandatów, które przedkłada państwom członkowskim; z zadowoleniem przyjmuje umieszczenie postanowień antykorupcyjnych w mandacie negocjacyjnym dotyczącym modernizacji umowy UE-Meksyk; apeluje do Komisji o kontynuowanie wysiłków na rzecz zwalczania korupcji poprzez zwiększanie przejrzystości negocjacji dotyczących umów handlowych oraz włączenie do nich postanowień mających na celu rozszerzenie współpracy regulacyjnej oraz zapewnienie integralności procedur celnych i globalnych łańcuchów wartości; uważa, że do zwalczania korupcji konieczne są klauzule dotyczące współpracy, między innymi w zakresie wymiany informacji oraz wsparcia administracyjnego i technicznego w celu promowania i wymiany najlepszych praktyk, których stosowanie wzmocni rządy prawa i poszanowanie praw człowieka; zachęca Komisję do ustalenia jasnych i odpowiednich warunków oraz wskaźników skuteczności działania umożliwiających lepszą ocenę i wykazywanie osiągniętych rezultatów;

49. przypomina znaczenie podtrzymywania podczas wykonywania umowy stałego i regularnego dialogu z partnerami handlowymi w celu prowadzenia monitorowania oraz zapewnienia należytego wykonania umowy i wdrażania przepisów antykorupcyjnych; zwraca uwagę na propozycję Komisji zawartą w strategii „Handel z korzyścią dla wszystkich” i dotyczącą wprowadzenia mechanizmów konsultacji w przypadkach systemowej korupcji i nieudolnego sprawowania rządów, a także apeluje do Komisji o możliwość zawieszenia korzyści wynikających z umowy w przypadku systemowej korupcji i nieprzestrzegania zobowiązań w zakresie przeciwdziałania korupcji lub norm międzynarodowych dotyczących jej zwalczania, takich jak wspólny standard OECD do wymiany informacji, plan działania OECD w sprawie erozji bazy podatkowej i przenoszenia zysków, centralny rejestr beneficjentów rzeczywistych i zalecenia Grupy Specjalnej ds. Przeciwdziałania Praniu Pieniądzy; apeluje do Komisji o ustalenie jasnych i odpowiednich warunków oraz wskaźników skuteczności działania umożliwiających lepszą ocenę i wykazywanie osiągniętych rezultatów; ponadto wzywa Komisję do podejmowania zdecydowanych, proporcjonalnych i szybkich działań, jeżeli rząd będący beneficjentem nie przestrzega dokonanych uzgodnień; apeluje do Komisji o utworzenie wraz z partnerami handlowymi mechanizmów konsultacyjnych w przypadku korupcji systemowej oraz o zapewnienie wymiany wiedzy eksperckiej w celu udzielania wsparcia krajom wdrażającym środki antykorupcyjne;

50. zauważa, że porozumienia handlowe muszą obowiązkowo zawierać możliwe do wyegzekwowania klauzule dotyczące praw człowieka, zapewniające poszanowanie praw człowieka przez przedsiębiorstwa prywatne i organy państwowe, jak również najwyższe standardy społeczne i środowiskowe, mające zasadnicze znaczenie w walce z korupcją;

Stworzenie unijnego wywiadu ds. sieci i pośredników korupcyjnych

51. zwraca się do ESDZ o pokierowanie ustanowieniem grup zadaniowych złożonych z przedstawicieli ambasad państw członkowskich i delegatur UE w krajach trzecich, w ramach których urzędnicy dyplomatyczni mogliby analizować sięgające najwyższych szczebli władzy informacje o strukturze i działaniu lokalnych sieci korupcyjnych i wymieniać się takimi informacjami oraz stworzyć odpowiedni wywiad pozwalający zapobiegać układom między UE a kleptokratycznymi

Środa, 13 września 2017 r.

reżimami; uważa, że takie informacje należy przekazywać instytucjom unijnym bezpieczną drogą dyplomatyczną; sugeruje ponadto, aby delegatury UE i ambasady państw członkowskich wspierały bliskie kontakty z miejscową ludnością, w szczególności poprzez systematyczny dialog z prawdziwymi i niezależnymi organizacjami społeczeństwa obywatelskiego, dziennikarzami i obrońcami praw człowieka, w celu uzyskania wiarygodnych informacji o lokalnej korupcji, najważniejszych podmiotach ułatwiających korupcję i aresztowanych urzędnikach;

52. uważa, że przedsiębiorstwa również powinny zgłaszać organom unijnym przypadki, w których są proszone o łapówki lub wymaga się od nich inwestowania w krajach trzecich przy użyciu lokalnych pośredników lub firm przykrywek jako partnerów;

53. podkreśla, że w świetle zebranych informacji wytyczne dla poszczególnych krajów powinny być udostępniane misjom cywilnym i wojskowym oraz unijnym organizacjom darczyńców, aby uczulić je na ryzyko występujące w relacjach z lokalnymi wykonawcami, prywatnymi firmami ochroniarskimi i usługodawcami, gdyż beneficjenci rzeczywiści mogą być związani z naruszaniem praw człowieka i sieciami korupcyjnymi;

Spójność między wymiarem wewnętrznym a zewnętrznym

54. uważa, że UE może stać się wiarygodnym i wpływowym liderem w walce z korupcją, wyłącznie jeżeli w odpowiedni sposób odniesie się do problemów związanych z przestępczością zorganizowaną, korupcją oraz praniem pieniędzy w obrębie własnych granic; w tym kontekście wyraża ubolewanie, że Komisja postanowiła nie podejmować dalszych działań w następstwie jej sprawozdania o zwalczaniu korupcji w UE z 2014 r., przedstawiając nową analizę korupcji w państwach członkowskich UE, co wzmocniłoby także wiarygodność UE w propagowaniu ambitnego programu antykorupcyjnego w jej polityce zewnętrznej; podkreśla, że Komisja i inne instytucje unijne powinny prowadzić regularną, ambitną i dokładną sprawozdawczość i samoocenę zgodnie z postanowieniami konwencji NZ przeciwko korupcji i jej mechanizmem przeglądu, a także zwraca się do Komisji o przedstawienie dalszych strategii i inicjatyw ustawodawczych na rzecz zwalczania korupcji oraz dążenie do większej uczciwości i przejrzystości w państwach członkowskich;

55. zauważa, że depenalizacja korupcji w jakimkolwiek państwie członkowskim UE podważyłaby wiarygodność polityki publicznej, a także osłabiłaby zdolność UE do kładzenia nacisku na ambitny program walki z korupcją na całym świecie; popiera ściślejszą współpracę między państwami członkowskimi UE a Europejskim Trybunałem Obrachunkowym;

56. ponawia apel do państw członkowskich UE o wprowadzenie koniecznych zmian przepisów prawa karnego celem ustanowienia właściwości prokuratorów i sądów, by prowadzić dochodzenia i wydawać wyroki w sprawach o łapownictwo lub sprzeniewierzenie środków publicznych, niezależnie od tego, gdzie doszło do popełnienia przestępstwa, o ile dochody z takich działań przestępczych znajdują się na terytorium danego państwa członkowskiego lub doszło tam do ich prania, lub dana osoba ma „bliskie związki” z państwem członkowskim, poprzez obywatelstwo, miejsce pobytu lub fakt bycia rzeczywistym właścicielem przedsiębiorstwa z siedzibą lub filiami na terytorium państwa członkowskiego;

Wkład UE w przyjęcie na forach wielostronnych podejścia do zwalczania korupcji opartego na poszanowaniu praw człowieka

57. wzywa państwa członkowskie UE do rozpoczęcia dyskusji na szczepku ONZ w sprawie wzmocnienia norm dotyczących niezależności i mandatów agencji antykorupcyjnych w oparciu o doświadczenia Biura Wysokiego Komisarza NZ ds. Praw Człowieka (OHCHR), Międzynarodowego Komitetu Koordynacyjnego Krajowych Instytucji Praw Człowieka i organów ONZ, w szczególności Rady Praw Człowieka, w odniesieniu do krajowych instytucji praw człowieka (zasady paryskie);

58. podkreśla potrzebę wzmocnienia powiązań między agencjami antykorupcyjnymi a krajowymi instytucjami praw człowieka w oparciu o mandat tych instytucji obejmujący walkę z korupcją będącą potencjalnym źródłem bezpośrednich i pośrednich naruszeń praw człowieka;

59. przypomina o swoim apelu do państw członkowskich UE o wsparcie powołania specjalnego sprawozdawcy ONZ ds. przestępczości finansowej, korupcji i praw człowieka, dysponującego kompleksowym mandatem, obejmującym plan zorientowany na osiąganie celów oraz okresową ocenę działań antykorupcyjnych podejmowanych przez państwa; wzywa państwa członkowskie UE do przyjęcia wiodącej roli w mobilizowaniu wsparcia wśród państw członkowskich Rady Praw Człowieka oraz do wspólnego zainicjowania rezolucji przyznającej ten mandat;

Środa, 13 września 2017 r.

60. wzywa ONZ, by z myślą o większej skuteczności przyjęła instrument normatywny dotyczący nielegalnych przepływów finansowych;

61. podkreśla konieczność nasilenia krajowych i międzynarodowych kampanii komunikacyjnych i uświadamiających na temat korupcji, mających na celu uczestnictwo obywateli w celu podkreślenia, że korupcja ma negatywny wpływ na prawa człowieka i prowadzi między innymi do nierówności społecznych, braku sprawiedliwości społecznej i wyższego poziomu ubóstwa; zachęca UE do opracowania i wdrożenia specjalnych programów dotyczących obowiązków przepisów prawa karnego i procesowego oraz istniejących mechanizmów dotyczących rozpatrywania skarg; podkreśla, że edukacja oraz bezstronne, niezależne informacje publiczne odgrywają kluczową rolę w nauczaniu umiejętności społecznych i zasad uczciwości służących interesowi publicznemu i przyczyniających się do praworządności oraz społecznego i gospodarczego rozwoju społeczeństwa;

62. zaleca włączenie do powszechnego okresowego przeglądu praw człowieka analizy kwestii korupcji jako przyczyny naruszeń praw człowieka, a także rezultatu tych naruszeń oraz słabej praworządności, co pozwoli na zwalczanie korupcji i promowanie przejrzystości i najlepszych praktyk; podkreśla rolę, jaką może w tym procesie odegrać społeczeństwo obywatelskie;

63. zachęca do pogłębienia międzynarodowych zobowiązań na rzecz zwalczania korupcji w centrum celów zrównoważonego rozwoju ONZ jako mechanizmu służącego zwalczaniu ubóstwa na świecie;

Korupcja i handel ludźmi

64. wyraża zaniepokojenie faktem, że handel ludźmi może być ułatwiany poprzez korupcję podmiotów posiadających powierzoną im władzę na różnych poziomach, takich jak funkcjonariusze policji, służba celna, organy kontroli granicznej i służby imigracyjne, które mogą ignorować lub tolerować handel ludźmi, uczestniczyć w nim lub zajmować się jego organizacją;

65. podkreśla w związku z tym znaczenie działań zwalczających korupcję, takich jak promowanie przejrzystości i rozliczalności w organach administracji, poprzez włączenie do głównego nurtu mechanizmu na rzecz zwalczania korupcji oraz zapewnienie lepszej koordynacji strategii zwalczania handlu ludźmi;

66. podkreśla istotną rolę, jaką mogą odgrywać podejścia uwzględniające kwestię płci w opracowywaniu strategii politycznych na rzecz walki z korupcją w dziedzinie handlu ludźmi;

Biznes a prawa człowieka

67. zachęca wszystkie państwa członkowskie ONZ, a w szczególności państwa członkowskie UE, do pełnego wdrożenia Wytycznych ONZ dotyczących biznesu i praw człowieka oraz do zawarcia w ich krajowych planach działania dotyczących praw człowieka konkretnych zobowiązań na rzecz działań antykorupcyjnych (zgodnie z wymogami zawartymi w Planie działania UE dotyczącym praw człowieka i demokracji) lub do uchwalenia szczegółowych przepisów w celu zwalczania przekupstwa;

68. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że w krajowych planach działania niektórych państw członkowskich UE znajdują się odniesienia do korupcji, i w związku z tym proponuje konkretne działania w celu zapobiegania praktykom korupcyjnym i przekupstwu, które mogą prowadzić do łamania praw człowieka, oraz karania za te praktyki; zaleca, by UE wspierała dodatkowe środki w celu promowania przyjmowania i wdrażania w przedsiębiorstwach kodeksów i standardów w zakresie zgodności z przepisami oraz zwalczania przekupstwa bądź korupcji, a także by przedsiębiorstwa biorące udział w przetargach na zamówienia publiczne powinny dysponowały solidnym kodeksem zwalczania przekupstwa i korupcji oraz zasadami dobrego zarządzania w kwestiach podatkowych; jest zdania, że niewłaściwe wykorzystywanie środków publicznych, nielegalne wzbogacanie się i przekupstwo powinny być karane przy pomocy szczególnych dodatkowych sankcji na mocy prawa karnego, zwłaszcza jeżeli prowadzą one bezpośrednio do łamania praw człowieka, spowodowanego działaniem korupcyjnym;

69. z zadowoleniem przyjmuje zmienioną dyrektywę o rachunkowości w odniesieniu do ujawniania informacji niefinansowych i informacji dotyczących różnorodności⁽¹⁾ w zakresie wymogów sprawozdawczości obowiązujących duże spółki oraz grupy, w tym na temat ich działań na rzecz praw człowieka i walki z korupcją; zachęca przedsiębiorstwa do ujawniania wszystkich istotnych informacji zgodnie z wytycznymi, które mają zostać wydane przez Komisję;

⁽¹⁾ Dz.U. L 330 z 15.11.2014, s. 1.

Środa, 13 września 2017 r.

70. ponawia swój apel do wszystkich państw i do UE, aby w aktywny i konstruktywny sposób zaangażowały się w bieżące prace otwartej międzyrządowej grupy roboczej ONZ ds. przedsiębiorstw transnarodowych i innych przedsiębiorstw w odniesieniu do praw człowieka w celu opracowania prawnie wiążącego instrumentu na rzecz zapobiegania naruszeniom praw człowieka, w tym wynikającym z korupcji, badania ich, uzyskiwania za nie zadośćuczynienia i zapewnienia dostępu do środków odwoławczych w przypadku ich wystąpienia; apeluje do państw o podjęcie wszelkich koniecznych działań w celu wszczęcia postępowania cywilnego w celu uzyskania odszkodowania od osób dopuszczających się aktów korupcji, zgodnie z art. 35 Konwencji Narodów Zjednoczonych przeciwko korupcji;

71. wzywa UE i jej państwa członkowskie do stosowania wytycznych OECD dla przedsiębiorstw wielonarodowych;

Masowy wykup i dzierżawa ziemi a korupcja

72. pozostaje zaniepokojony sytuacją masowego wykupu gruntów rolnych w wyniku praktyk korupcyjnych stosowanych przez duże przedsiębiorstwa, inwestorów zagranicznych, krajowe i międzynarodowe podmioty publiczne, urzędników i organy; podkreśla, że korupcja przyczynia się do masowego wykupu i dzierżawy ziemi często w drodze przymusowych eksmisji, poprzez między innymi przyznawanie osobom trzecim nieuczciwej kontroli nad gruntami bez zgody osób żyjących na tym terenie;

73. podkreśla, że według badań korupcja powszechnie występuje w administrowaniu gruntami i w coraz większym stopniu obejmuje wszystkie etapy transakcji, przynosząc wiele niekorzystnych zjawisk w dziedzinie praw człowieka, od przymusowych wysiedleń społeczności bez zapewnienia odpowiedniego odszkodowania po zabijanie osób broniących gruntów⁽¹⁾; odnotowuje ponadto z zaniepokojeniem ryzyko intensyfikacji naruszeń praw człowieka w wyniku rosnącego popytu na żywność, paliwa i towary, a także szeroko zakrojonych inwestycji w ziemię w krajach rozwijających się;

74. przypomina, że sektor finansowy ma do odegrania kluczową rolę w zapobieganiu praktykom korupcyjnym, które ułatwiają w szczególności masowy wykup gruntów; przypomina, że banki i instytucje finansowe powinny zachowywać „należyta staranność wobec klienta”, by zwalczać pranie pieniędzy związane z korupcją i zapewnić, że inwestorzy otrzymujący od nich wsparcie zachowują należyta staranność w obszarze praw człowieka; wzywa UE i państwa członkowskie, by wymagały ujawniania informacji o nabywaniu przez przedsiębiorstwa gruntów w krajach trzecich i zwiększyły wsparcie dla krajów rozwijających się w celu zapewnienia skutecznego wdrażania dobrowolnych wytycznych w zakresie odpowiedzialnego zarządzania własnością gruntów, łowisk i lasów jako środka przeciwdziałającego korupcji w obrocie gruntami;

Wybory i funkcjonowanie demokratycznie wybranych organów

75. podkreśla, że jednym z celów walki z korupcją powinno być wyeliminowanie poważnych nadużyć, które zakłócają demokrację i procesy polityczne, a także wspieranie niezależnego, bezstronnego i skutecznego sądownictwa; apeluje o wzmocnienie roli partii politycznych jako kanałów reprezentacji demokratycznej i udziału w życiu politycznym poprzez wyposażenie ich w skuteczne narzędzia; w związku z tym zauważa, że regulacje dotyczące finansowania politycznego, w tym identyfikacji dawców oraz innych źródeł finansowania, są kluczowe dla utrzymania demokracji;

76. zauważa z zaniepokojeniem, że oszustwa wyborcze oraz przypadki korupcji mające związek z procesami wyborczymi i z funkcjonowaniem organów przedstawicielskich i zgromadzeń wyłonionych w wyborach istotnie podważają zaufanie do demokratycznych instytucji i osłabiają prawa obywatelskie i polityczne, uniemożliwiając równą i sprawiedliwą reprezentację oraz kwestionując praworządność; zwraca uwagę na pozytywną rolę misji obserwacji wyborów w przyczynianiu się do prawidłowego przebiegu wyborów i wspieraniu reformy prawa wyborczego; zachęca do dalszej współpracy z wyspecjalizowanymi organizacjami międzynarodowymi w tej dziedzinie, takimi jak Rada Europy czy OBWE;

77. podkreśla szczególną potrzebę przestrzegania jak najwyższych norm etycznych i standardów przejrzystości w funkcjonowaniu międzynarodowych organizacji i regionalnych zgromadzeń odpowiedzialnych za ochronę i propagowanie demokracji, praw człowieka i praworządności poprzez wspólne działanie instytucji i zawodów na całym świecie na rzecz budowania zdolności i promowania wspólnej kultury rzetelności; podkreśla konieczność promowania

⁽¹⁾ Olivier De Schutter, „Tainted Lands. Corruption in Large-Scale Land Deals” [Skalane ziemie. Korupcja w dużych transakcjach obrotu gruntami], w International Corporate Accountability Roundtable & Global Witness (listopad 2016 r.). <https://www.globalwitness.org/en/campaigns/land-deals/tainted-lands-corruption-large-scale-land-deals/>

Środa, 13 września 2017 r.

przejrzystych praktyk poprzez opracowanie kodeksów postępowania oraz specjalnych środków w zakresie przejrzystości w celu zapobiegania wszelkim oszustwom lub nadużyciom oraz badania ich;

78. podkreśla konieczność precyzyjnego regulowania działalności lobbingowej, opartej na zasadach jawności i przejrzystości, w celu zapewnienia wszystkim grupom interesów równego dostępu do decydentów, a także eliminacji zjawiska korupcji oraz zagrożeń związanych z naruszaniem praw człowieka; wzywa UE i państwa członkowskie do podejmowania działań mających na celu identyfikację i piętnowanie ukrytych, nieetycznych i niezgodnych z przepisami form działalności lobbingowej; wzywa UE do promowania przejrzystego procesu decyzyjnego i legislacyjnego w krajach członkowskich i w relacjach z krajami trzecimi;

79. w związku z ostatnimi doniesieniami na temat „pralni azerbejdżańskiej” zdecydowanie potępia próby nielegalnego wywierania wpływu na europejskich decydentów, podejmowane przez Azerbejdżan i inne autokratyczne reżimy w krajach trzecich; wzywa Parlament do przeprowadzenia obszernego dochodzenia w sprawie powyższych zarzutów i – w szerszym ujęciu – w sprawie wpływu wywieranego przez takie reżimy; wzywa Parlament do przyjęcia zdecydowanych środków, aby zapobiec występowaniu tego rodzaju korupcji, podważającej wiarygodność i legitymację działań Parlamentu, w tym w zakresie praw człowieka;

Duże imprezy sportowe oraz związek z naruszeniami praw człowieka i korupcją

80. pozostaje zaniepokojony poważnymi naruszeniami praw człowieka, w tym naruszaniem praw pracowniczych i korupcją na wysokim szczeblu w związku z dużymi międzynarodowymi imprezami sportowymi oraz powiązanymi projektami infrastrukturalnymi na wielką skalę; zachęca do współpracy między organami zarządzającymi sportem a międzynarodowymi agencjami antykorupcyjnymi oraz organizacjami pozarządowymi w celu ustanowienia przejrzystych i weryfikowalnych zobowiązań w dziedzinie praw człowieka przez organizatorów dużych imprez sportowych i podmioty ubiegające się o organizację takich wydarzeń; podkreśla, że kryteria te powinny należeć do kryteriów przyznania organizacji takich imprez;

81. jest zdania, że duże niepaństwowe międzynarodowe stowarzyszenia sportowe również powinny przyczynić się do zwalczania i ograniczania korupcji oraz zwiększyć wysiłki w tym celu, a ponadto powinny uznać, że spoczywa na nich odpowiedzialność za poszanowanie praw człowieka, dlatego państwowe agencje antykorupcyjne powinny otrzymać większe uprawnienia do badania przypadków korupcji i nakładania stosownych kar w odniesieniu do dużych niepaństwowych międzynarodowych stowarzyszeń sportowych;

82. uważa, że korupcja na wysokim szczeblu administracji sportowej, ustawianie meczów, zamówienia, układy dotyczące zatwierdzania, wybór lokalizacji, nielegalne zakłady bukmacherskie i doping oraz udział przestępczości zorganizowanej podważyły wiarygodność organów sportowych;

83. uważa, że uczciwość w sporcie może przyczynić się do globalnej agendy rozwoju i dobrych rządów na szczeblu międzynarodowym;

Raje podatkowe

84. wzywa do wdrożenia polityki „zero tolerancji” wobec rajów podatkowych i prania pieniędzy, do podniesienia międzynarodowych standardów przejrzystości oraz zachęca do zwiększenia współpracy międzynarodowej w celu określenia odpowiedzialności potajemnych firm przykrywek i funduszy powierniczych wykorzystywanych do uchylania się od opodatkowania, nadużyć, nielegalnego handlu, przepływów kapitału, prania pieniędzy i czerpania korzyści z korupcji;

85. zdecydowanie opowiada się za wdrożeniem standardów publicznej sprawozdawczości w podziale na kraje zarówno w Europie, jak i w krajach trzecich, zgodnie z którymi przedsiębiorstwa wielonarodowe powinny być zobowiązane do przedłożenia sprawozdań zawierających podstawowe informacje finansowe dla każdej jurysdykcji, w której prowadzą działalność, w celu zapobiegania korupcji i uchylania się od opodatkowania;

86. przypomina o odpowiedzialności UE w zwalczaniu uchylania się od opodatkowania przez korporacje transnarodowe i osoby prywatne, a także w walce z nielegalnymi przepływami finansowymi z krajów rozwijających się, które w znacznym stopniu ograniczają ich zdolność do wykorzystania wystarczających zasobów do wypełnienia zobowiązań w zakresie praw człowieka;

Środa, 13 września 2017 r.

87. z zadowoleniem przyjmuje opracowanie przez Europę inicjatyw na rzecz globalnej wymiany informacji o beneficjentach rzeczywistych w celu poprawy skuteczności wspólnych standardów sprawozdawczości, które mogą pomóc w demaskowaniu nieprawidłowości finansowych;

88. apeluje o globalną współpracę w celu odnalezienia skradzionego majątku i bezpiecznego zwrócenia go prawowitym właścicielom; przypomina, że UE ma obowiązek pomagania krajom trzecim w odzyskiwaniu nieuczciwie nabytego majątku ukrytego w systemach finansowych państw członkowskich UE i na rynku nieruchomości oraz ścigania sprawców, podmiotów ułatwiających tego rodzaju działania i pośredników; apeluje do UE o potraktowanie tej kwestii jako priorytetu o ogromnym znaczeniu dla krajów trzecich przechodzących przez procesy demokratyzacji, szczególnie poprzez rozwiązanie problemu barier prawnych oraz braku woli współpracy ze strony centrów finansowych; podkreśla w związku z tym znaczenie oddzielenia zajęcia mienia od wcześniejszego wyroku skazującego w państwie występującym z wnioskiem w celu zapewnienia wzajemnej pomocy prawnej i postępowania w zakresie ścigania, jeżeli istnieją wystarczające dowody istnienia nadużycia;

89. przypomina, że korupcja jest ściśle związana z taką działalnością jak pranie pieniędzy, uchylanie się od opodatkowania i nielegalny handel; podkreśla w związku z tym, że podstawą wszystkich strategii antykorupcyjnych powinna być przejrzystość;

90. podkreśla, że UE musi wspierać walkę z rajami podatkowymi, tajemnicą bankową i praniem brudnych pieniędzy, a także zniesienie nadmiernej tajemnicy zawodowej, publiczną sprawozdawczość korporacji wielonarodowych w rozbiciu na poszczególne kraje i publiczne rejestry rzeczywistych właścicieli spółek jako priorytet na wszelkich odpowiednich forach międzynarodowych; przypomina, że większość narzędzi służących zwalczaniu uchylania się od opodatkowania i unikania opodatkowania jest odpowiednia do walki z korupcją i praniem pieniędzy;

Wolność mediów

91. podkreśla ogromne znaczenie niezależnych mediów – zarówno internetowych, jak i tradycyjnych – w walce z korupcją i przy ujawnianiu naruszeń praw człowieka; wzywa Komisję, by przeciwdziałała ewentualnym negatywnym skutkom przepisów o zniesławieniu obowiązujących w krajach trzecich i ponownie wzywa wszystkie państwa członkowskie, by rozważyły zniesienie kar za zniesławienie i stosowanie jedynie postępowania cywilnego jako środka ochrony reputacji; podkreśla, że bezpieczeństwo cyfrowe stanowi istotny element ochrony aktywistów; zdecydowanie zaleca zapewnienie przejrzystości struktury własnościowej i sponsorowania mediów na podstawie przepisów krajowych;

92. domaga się, aby w międzynarodowych stosunkach między UE a krajami trzecimi silniej podkreślać kwestię poszanowania wolności mediów z uwagi na jej istotne znaczenie; uważa, że dialog polityczny i współpraca prowadzone przez UE z krajami trzecimi z myślą o zagwarantowaniu reform medialnych powinny być jawne i przejrzyste oraz powinny podlegać kontroli; w tym kontekście wzywa UE do zadbania o to, by unijne projekty w krajach trzecich służyły między innymi poszanowaniu wolności mediów oraz zaangażowaniu organizacji społeczeństwa obywatelskiego; wzywa, aby UE publicznie potępiała wprowadzenie w życie przepisów ograniczających wolność mediów oraz działalność społeczeństwa obywatelskiego;

93. promuje wartości otwartego i bezpiecznego internetu w podnoszeniu świadomości obywateli, organizacji i rządów w zakresie praktyk korupcyjnych i wyraża zaniepokojenie tym, że celem podmiotów dążących do ograniczania wolności w internecie jest uniknięcie odpowiedzialności;

94. podkreśla, że udzielanie zamówień publicznych powinno być sprawiedliwe, rozliczalne, otwarte i przejrzyste, tak aby zapobiegać kradzieży lub niewłaściwemu wykorzystaniu pieniędzy podatników oraz je demaskować;

95. przypomina, że w ramach wszystkich platform dialogu z krajami trzecimi, w tym w ramach stosunków dwustronnych, UE powinna kłaść nacisk na to, jak ważne jest wdrażanie prawa dostępu do informacji publicznej; w szczególności podkreśla potrzebę ustanowienia standardów gwarantujących najpełniejszy i najszybszy dostęp do takiej informacji, ponieważ szybkość dostępu ma podstawowe znaczenie dla poszanowania praw człowieka i zwalczania korupcji; wzywa UE do promowania dostępu do informacji publicznej w państwach członkowskich i w krajach trzecich;

Środa, 13 września 2017 r.

o

o o

96. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, rządóm i parlamentóm państw członkowskich oraz Europejskiemu Bankowi Centralnemu.

Czwartek, 14 września 2017 r.

P8_TA(2017)0348

Kambodża, w szczególności sprawa Kema Sokhy**Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 14 września 2017 r. w sprawie Kambodży, w szczególności sprawy Kema Sokhy (2017/2829(RSP))**

(2018/C 337/13)

Parlament Europejski,

- uwzględniając swoje wcześniejsze rezolucje w sprawie Kambodży,
  - uwzględniając lokalne oświadczenia UE z dnia 5 września 2017 r. w sprawie zamknięcia dziennika Cambodia Daily, z dnia 30 czerwca 2017 r. w sprawie uwolnienia pięciu obrońców praw człowieka oraz z dnia 22 lutego 2017 r. w sprawie sytuacji politycznej w Kambodży, a także oświadczenia rzecznika delegatury UE z dnia 3 września 2017 r. i 25 sierpnia 2017 r. w sprawie ograniczenia przestrzeni politycznej w Kambodży,
  - uwzględniając raport specjalnej sprawozdawczyni ONZ ds. sytuacji w zakresie praw człowieka w Kambodży z dnia 5 września 2016 r. oraz jej oświadczenie z dnia 18 sierpnia 2017 r.,
  - uwzględniając uwagi podsumowujące Komisji Praw Człowieka ONZ z dnia 27 kwietnia 2015 r. w sprawie drugiego sprawozdania okresowego Kambodży,
  - uwzględniając raport parlamentarzystów ASEAN działających na rzecz praw człowieka z marca 2017 r.,
  - uwzględniając Powszechną deklarację praw człowieka z dnia 10 grudnia 1948 r.,
  - uwzględniając Międzynarodowy pakt praw obywatelskich i politycznych z 1966 r.,
  - uwzględniając wytyczne UE w sprawie obrońców praw człowieka z 2008 r.,
  - uwzględniając umowę o współpracy między Wspólnotą Europejską a Królestwem Kambodży z 1997 r.,
  - uwzględniając Konwencję Międzynarodowej Organizacji Pracy dotyczącą wolności związkowej i ochrony praw związkowych,
  - uwzględniając przyjętą przez Zgromadzenie Ogólne ONZ w dniu 8 marca 1999 r. rezolucję o przynależnych jednostkom, grupom i podmiotom społecznym prawie i obowiązku propagowania i ochrony powszechnie uznanych praw człowieka oraz podstawowych wolności,
  - uwzględniając paryskie porozumienia pokojowe z 1991 r., w których w art. 15 zapisano zobowiązanie do przestrzegania praw człowieka i podstawowych wolności w Kambodży, w tym przez międzynarodowych sygnatariuszy,
  - uwzględniając konstytucję Kambodży, w szczególności jej art. 41, w którym zapisano prawo do wolności wypowiedzi i prawo do wolności zgromadzeń, art. 35 dotyczący prawa udziału w życiu politycznym i art. 80 o immunitacie parlamentarnym,
  - uwzględniając art. 135 ust. 5 i art. 123 ust. 4 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że w Kambodży rośnie liczba aresztowań członków opozycji politycznej, działaczy na rzecz praw człowieka i przedstawicieli społeczeństwa obywatelskiego;
- B. mając na uwadze, że w dniu 3 września 2017 r. został aresztowany przywódca opozycji kambodżańskiej Kem Sokha, i wydaje się, że posunięcia tego dokonano bez poszanowania gwarancji rzetelnego procesu sądowego, w tym poszanowania jego immunitetu parlamentarnego;
- C. mając na uwadze, że Kem Sokha został oskarżony na mocy art. 443 kambodżańskiego kodeksu karnego o „zmowę z cudzoziemcami”, którą sąd miejski w Phnom Penh uznaje za akt zdrady; mając na uwadze, że w przypadku uznania go winnym grozi mu kara do 30 lat pozbawienia wolności;

Czwartek, 14 września 2017 r.

- D. mając na uwadze, że według doniesień Kem Sokha został aresztowany bez nakazu i nie miał dostępu do adwokata; mając na uwadze, że został on oskarżony na podstawie nagrania wideo przemówienia, które wygłosił w 2013 r. i które było od tego czasu publicznie dostępne; mając na uwadze, że organizacje praw człowieka wyraziły obawy, iż oświadczenia złożone przez rząd Kambodży zagrażają prawu Kema Sokhy do sprawiedliwego procesu i domniemania niewinności;
- E. mając na uwadze, że były dowódca armii Czerwonych Khmerów i obecny premier Hun Sen jest u władzy od ponad 30 lat; mając na uwadze, że Sam Rainsy, były przewodniczący głównej partii opozycyjnej, Partii Narodowego Ocalenia Kambodży (CNRP), przebywa na dobrowolnym wygnaniu z powodu wcześniejszych postępowań sądowych na podstawie sfinansowanych, umotywowanych politycznie zarzutów;
- F. mając na uwadze, że w wyborach lokalnych, które odbyły się w dniu 4 czerwca 2017 r., partia CNRP znacznie zyskała w stosunku do 2012 r. pomimo istotnych uchybień w procesie wyborczym, przede wszystkim zastraszania wolnych mediów i krytycznie nastawionych obywateli, braku równego dostępu opozycji do radia i telewizji, kontroli instytucji wyborczych przez partię rządzącą, grożenia kandydatom opozycji śmiercią oraz braku niezależnego mechanizmu rozstrzygnięcia sporów; mając na uwadze, że wybory parlamentarne zaplanowano na lipiec 2018 r.;
- G. mając na uwadze, że dwaj inni ustawodawcy opozycyjni również zostali uwięzieni, a co najmniej ośmiu kolejnym postawiono zarzuty karne; mając na uwadze, że 11 członków i zwolenników partii opozycyjnej odbywa obecnie karę pozbawienia wolności od siedmiu do 20 lat na podstawie sfinansowanych zarzutów dowodzenia powstaniem lub udziału w powstaniu w związku z demonstracją w lipcu 2014 r.;
- H. mając na uwadze, że w zmiany w ustawie o partiach politycznych uchwalone przez parlament Kambodży w 2017 r. umożliwiają rozwiązanie partii, jeżeli wobec ich przywódców wydano wyroki skazujące; mając na uwadze, że Ministerstwo Spraw Wewnętrznych Kambodży posiada szerokie uprawnienia do zawieszenia partii politycznych na podstawie niejasno określonych kryteriów; mając na uwadze, że w dniu 11 września 2017 r. premier Kambodży Hun Sen zagroził rozwiązaniem CNRP, jeżeli partia będzie nadal popierać zatrzymanego przywódcę Kema Sokhę;
- I. mając na uwadze, że wydano nakaz aresztowania szefa frakcji młodych w CNRP;
- J. mając na uwadze, że aresztowanie Kema Sokhy odbyło się w sytuacji nasilających się restrykcji wobec organizacji pozarządowych, organizacji praw człowieka i społeczeństwa obywatelskiego, obejmujących postępowania podatkowe i sprawdzające, zastraszanie i stosowanie gróźb przemocy; mając na uwadze, że ustawa z 2015 r. w sprawie stowarzyszeń i organizacji pozarządowych (LANGO) została zdecydowanie skrytykowana przez społeczność międzynarodową ze względu na szeroko zakrojone i arbitralne uprawnienia do represjonowania organizacji pozarządowych;
- K. mając na uwadze, że w ostatnich tygodniach zamknięto znaczną liczbę stacji radiowych nadających programy innych renomowanych stacji radiowych; mając na uwadze, że rząd zamknął te stacje za takie naruszenia jak nadawanie „programów z zewnątrz bez wystąpienia o zezwolenie”; mając na uwadze, że ich zamknięcie poważnie ogranicza dostęp do audycji niezależnych mediów, zwłaszcza poza Phnom Penh; mając na uwadze, że te placówki niezależnych mediów poruszały tematy drażliwe politycznie, takie jak korupcja, nielegalny wyrąb lasów i łamanie praw człowieka;
- L. mając na uwadze, że w kwietniu 2016 r. pięciu obrońców praw człowieka z Kambodżańskiego Stowarzyszenia na rzecz Praw Człowieka i Rozwoju (ADHOC) zostało zatrzymanych na okres ponad 400 dni pod zarzutem przekupstwa w związku z toczącym się postępowaniem przeciwko Kemowi Sokha, i że obecnie oczekują oni na proces; mając na uwadze, że Tep Vanny, działaczka na rzecz praw do ziemi, była wielokrotnie celem ataków i prześladowań ze strony władz, a obecnie odbywa karę więzienia na podstawie zarzutów umotywowanych politycznie;
- M. mając na uwadze, że w dniu 4 września 2017 r. Cambodia Daily, niezależna gazeta założona w 1993 r., została zmuszona do zakończenia działalności, po tym jak otrzymała do zapłacenia podatek w wysokości 6,3 mln USD;
- N. mając na uwadze, że w dniu 23 sierpnia 2017 r. rząd Kambodży, na mocy ustawy LANGO, zapowiedział wydalenie Narodowego Instytutu Demokratycznego (NDI), będącego organizacją pozarządową mającą siedzibę w Stanach Zjednoczonych, oraz nakazał międzynarodowym pracownikom tej organizacji opuszczenie kraju w ciągu siedmiu dni;
- O. mając na uwadze, że rząd Kambodży niedawno wszczął dochodzenie wobec Centrum Sytuacyjnego, będącego konsorcjum organizacji pozarządowych działających wspólnie jako obserwatorzy wyborów, w związku z rzekomym złamaniem nowych przepisów w sprawie grup pozarządowych, a także prowadzeniem działań przygotowawczych do ewentualnej „kolorowej rewolucji” mającej na celu obalenie rządu;

Czwartek, 14 września 2017 r.

1. wyraża głębokie zaniepokojenie z powodu pogarszających się warunków działania polityków opozycyjnych i działaczy na rzecz praw człowieka w Kambodży oraz potępia wszelkie akty przemocy, umotywowane politycznie zarzuty, arbitralne zatrzymania, przesłuchiwanie, orzeczenia i wyroki skazujące wobec tych osób;
2. zdecydowanie potępia aresztowanie przewodniczącego CNRP Kema Sokhy na podstawie szeregu zarzutów, które wyglądają na umotywowane politycznie; wzywa do natychmiastowego i bezwarunkowego uwolnienia Kema Sokhy, do wycofania wszystkich postawionych mu zarzutów, a także do zaprzestania gróźb aresztowania wobec innych ustawodawców opozycyjnych;
3. ubolewa nad faktem, że w publicznych oświadczeniach premiera i urzędników wysokiego szczebla na temat Kema Sokhy jest on traktowany jako winny, co stanowi naruszenie zasady domniemania niewinności i prawa do rzetelnego procesu sądowego, do którego ma on prawo na mocy kambodżańskiego i międzynarodowego prawa w dziedzinie praw człowieka; wzywa premiera do ochrony immunitetu parlamentarnego posłów;
4. wzywa władze Kambodży do cofnięcia nakazu aresztowania oraz do wycofania wszystkich zarzutów wobec przywódcy opozycji i ustawodawcy Sama Rainsy'ego, a także do uwolnienia innych opozycyjnych urzędników i obrońców praw człowieka, którzy zostali skazani, oskarżeni i uwięzieni, takich jak członek Zgromadzenia Narodowego Um Sam An, senator Hong Sok Hour i działaczka na rzecz praw do ziemi Tep Vanny, oraz do wycofania wszystkich postawionych im zarzutów;
5. apeluje do rządu Kambodży o zagwarantowanie wolności wypowiedzi i mediów w tym kraju oraz o to, aby problemy podatkowe i inne kwestie rozwiązywane były w drodze odpowiedniego, rzetelnego procesu sądowego; wzywa rząd do ponownego uruchomienia stacji radiowych, które zostały zamknięte; wyraża zaniepokojenie z powodu zamknięcia Narodowego Instytutu Demokratycznego (NDI) bez rzetelnego procesu sądowego;
6. wzywa rząd Kambodży do zapewnienia sprawiedliwości proceduralnej w odniesieniu do wszystkich podejmowanych środków, w tym prawa do odwołania się, oraz do poszanowania prawa do wolności zrzeszania się i wypowiedzi;
7. wzywa rząd Kambodży do pracy nad umacnianiem demokracji i praworządności oraz do poszanowania praw człowieka i podstawowych wolności, co obejmuje pełne przestrzeganie wszystkich przepisów konstytucji dotyczących pluralizmu oraz wolności wypowiedzi i zrzeszania się;
8. przypomina rządowi Kambodży o obowiązku wypełnienia zobowiązań w zakresie zasad demokratycznych i podstawowych praw człowieka stanowiących zasadniczy element umowy o współpracy;
9. wyraża głębokie zaniepokojenie trwającymi zawłaszczaniami gruntów, a także niedawnym uruchomieniem przez rząd Kambodży ograniczonego i częściowego systemu rekompensat; wzywa rząd Kambodży do wznowienia dialogu z partnerami, w tym z Unią Europejską i społeczeństwem obywatelskim, w celu ustanowienia kompleksowego i sprzyjającego włączeniu społecznemu systemu rekompensat;
10. podkreśla, że aby proces demokratyczny prowadzący do wyborów do Zgromadzenia Narodowego w lipcu 2018 r. był wiarygodny, konieczny jest klimat, w którym partie polityczne, społeczeństwo obywatelskie i media mogą wykonywać swoje prawomocne funkcje bez obaw i bez ryzyka gróźb lub arbitralnych ograniczeń;
11. wzywa rząd Kambodży do wdrożenia zaleceń Wysokiego Komisarza NZ ds. Praw Człowieka oraz do rzeczywistego uwzględnienia przyszłego sprawozdania specjalnej sprawozdawczyni ONZ ds. sytuacji w zakresie praw człowieka w Kambodży;
12. podkreśla znaczenie unijnych i międzynarodowych misji obserwacji wyborów oraz ich wkładu w zapewnienie uczciwych i wolnych wyborów; wzywa krajową komisję wyborczą Kambodży (NEC) i odpowiednie organy rządowe do zapewnienia wszystkim uprawnionym wyborcom, w tym pracownikom migrującym i osobom aresztowanym, możliwości rejestracji i odpowiedniej ilości czasu, by mogli z niej skorzystać;
13. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, wiceprzewodniczącej Komisji/ wysokiej przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, Europejskiej Służbie Działań Zewnętrznych, rządowi i parlamentom państw członkowskich oraz rządowi i Zgromadzeniu Narodowemu Kambodży.

Czwartek, 14 września 2017 r.

P8_TA(2017)0349

Gabon: represje wobec opozycji

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 14 września 2017 r. w sprawie Gabonu: represje wobec opozycji (2017/2830(RSP))

(2018/C 337/14)

Parlament Europejski,

- uwzględniając swoje poprzednie rezolucje w sprawie Gabonu, w szczególności rezolucję z dnia 2 lutego 2017 r. w sprawie kryzysu praworządności w Demokratycznej Republice Konga i w Gabonie ⁽¹⁾,
  - uwzględniając wspólne oświadczenie wiceprzewodniczącej Komisji / wysokiej przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa oraz komisarza do spraw współpracy międzynarodowej i rozwoju Nevena Mimicy wydane w dniu 24 września 2016 r. w następstwie ogłoszenia przez gaboński Trybunał Konstytucyjny oficjalnych wyników wyborów prezydenckich z 2016 r.,
  - uwzględniając komunikat prasowy wydany przez Unię Afrykańską dnia 1 września 2016 r., potępiający akty przemocy i wzywający do pokojowego rozwiązania konfliktu powyborczego w Gabonie,
  - uwzględniając konkluzje Rady z czerwca 2017 r. w sprawie nadania nowego impulsu partnerstwu Afryka–UE,
  - uwzględniając wspólne oświadczenie w sprawie Gabonu wydane dnia 11 września 2016 r. przez rzeczników wiceprzewodniczącej Komisji / wysokiej przedstawiciel Federiki Mogherini i komisarza do spraw współpracy międzynarodowej i rozwoju Nevena Mimicy,
  - uwzględniając oświadczenie UE przedstawione w dniu 9 marca 2017 r. na 34. posiedzeniu Rady Praw Człowieka ONZ, w ramach punktu 2 interaktywnego dialogu z Wysokim Komisarzem,
  - uwzględniając rezolucję 359(LIX) 2016 Afrykańskiej Komisji Praw Człowieka i Ludów z dnia 4 listopada 2016 r. w sprawie sytuacji w zakresie praw człowieka w Republice Gabońskiej,
  - uwzględniając konstytucję Gabonu,
  - uwzględniając zmienioną umowę o partnerstwie z Kotonu,
  - uwzględniając Afrykańską kartę praw człowieka i ludów z czerwca 1981 r.,
  - uwzględniając Międzynarodowy pakt praw obywatelskich i politycznych z grudnia 1966 r.,
  - uwzględniając sprawozdanie końcowe misji obserwacji wyborów z ramienia UE,
  - uwzględniając Afrykańską kartę na rzecz demokracji, wyborów i dobrych rządów,
  - uwzględniając art. 135 ust. 5 i art. 123 ust. 4 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że po wyborach prezydenckich przeprowadzonych w Gabonie w sierpniu 2016 r. podnoszono zarzuty manipulowania wynikami; mając na uwadze, że kilka dni po wyborach budynek parlamentu został podpalony, kilku demonstrantów poniosło śmierć, a setki osób aresztowano; mając na uwadze, że choć sytuacja w zakresie bezpieczeństwa została w dużej mierze ustabilizowana, napięcie polityczne i społeczne utrzymuje się na wysokim poziomie w całym kraju, co dodatkowo potęguje złą sytuacja gospodarcza;
- B. mając na uwadze, że jedną z cech charakteryzujących demokrację jest poszanowanie konstytucji będącej podstawą ustroju państwa, jego instytucji oraz porządku prawnego; mając na uwadze, że pokojowe, wiarygodne i przejrzyste wybory w Gabonie przyczyniłyby się w znacznym stopniu do stawienia czoła wyzwaniom związanym z postępowaniem demokratycznym i zmianą władzy, przed którymi stoi region Afryki Środkowej; mając na uwadze, że wybory parlamentarne w Gabonie, pierwotnie zaplanowane na grudzień 2016 r., zostały dwukrotnie odroczone do kwietnia 2018 r., wykraczając poza termin przewidziany w konstytucji;

⁽¹⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2017)0017.

Czwartek, 14 września 2017 r.

- C. mając na uwadze, że według informacji podanych przez szereg organizacji międzynarodowych i pozarządowych od tamtego czasu, a zwłaszcza w czasie aktów przemocy po wyborach w sierpniu 2016 r., w Gabonie dochodziło do aresztowań, zabójstw i wymuszonych zaginięć; mając na uwadze, że w Gabonie zaobserwowano wzrost przemocy politycznej, zwłaszcza w stolicy, Libreville, gdzie według doniesień zaatakowano wiele domów należących do członków opozycji politycznej;
- D. mając na uwadze, że władze podjęły zdecydowane kroki wobec członków opozycji i organizacji społeczeństwa obywatelskiego sprzeciwiających się obecnej władzy; mając na uwadze, że ugrupowania obrońców praw człowieka stale informują o pogarszaniu się sytuacji w zakresie praw człowieka oraz wolności słowa i zgromadzeń, w tym o nadużywaniu siły wobec pokojowych demonstrantów, niesłusznych aresztowaniach i zatrzymaniach oraz motywowanych politycznie procesach;
- E. mając na uwadze, że według licznych doniesień sprzed wyborów w 2016 r. oraz po ich zakończeniu reżim Alego Bongo jest związany z takimi naruszeniami praw człowieka, jak arbitralne aresztowania i długotrwałe przetrzymywanie w nieludzkich warunkach, tortury, egzekucje pozasądowe i wymuszone zaginięcia ludności cywilnej i dziennikarzy, którzy wyrazili sprzeciw wobec reżimu Bongo lub jego ponownego wyboru;
- F. mając na uwadze, że Gabon jest stroną Międzynarodowej konwencji o ochronie wszystkich osób przed wymuszonym zaginięciem, jest w trakcie wdrażania jej przepisów do prawa krajowego oraz ma obowiązek udostępniania Organizacji Narodów Zjednoczonych informacji dotyczących postępów poczynionych od czasu ratyfikacji tej konwencji w 2011 r. oraz wydarzeń, do których doszło po wyborach w 2016 r.; mając na uwadze, że Komitet ONZ ds. Wymuszonych Zaginięć rozpatruje obecnie sprawozdanie Gabonu i analizuje postępy we wdrażaniu tych przepisów;
- G. mając na uwadze, że prezydent Ali Bongo w ramach wysiłków mających na celu rozwiązanie kryzysu wywołanego jego ponownym wyborem rozpoczął „narodowy dialog”, w którym według premiera Emmanuela Issoze Ngondeta uczestniczyli przedstawiciele 1 200 ugrupowań społeczeństwa obywatelskiego oraz około 50 partii politycznych; mając na uwadze, że rozmowy te zostały zbojkotowane przez Jeana Pinga i innych głównych liderów opozycji;
- H. mając na uwadze, że w dniu 18 sierpnia 2017 r. kandydat na prezydenta Jean Ping wystosował apel do mieszkańców Gabonu o „nieposłuszeństwo obywatelskie” i wezwał prezydenta do dymisji;
- I. mając na uwadze, że w ostatnich tygodniach zatrzymano dziesiątki osób przy okazji pokojowych, niedozwolonych demonstracji poparcia dla Jeana Pinga, a wiele z tych osób nadal przebywa w więzieniu;
- J. mając na uwadze, że w dniu 2 września 2017 r. lider opozycji politycznej i były kandydat na prezydenta Jean Ping wraz z ponad dwudziestoma przywódcami partii opozycyjnych zostali pozbawieni możliwości opuszczenia kraju bez uprzedniego powiadomienia o tym ograniczeniu i przy braku publikacji jakiegokolwiek wykazu osób objętych tym zakazem; mając na uwadze, że środek ten został zniesiony w dniu 8 września 2017 r.;
- K. mając na uwadze, że rząd zakazał przeciwnikom politycznym kwestionującym zwycięstwo Alego Bongo zabierania głosu w mediach publicznych i prywatnych;
- L. mając na uwadze, że we francuskich sądach wszczęto postępowania wymierzone w kilku wysoko postawionych Gabończyków pod zarzutem poważnego łamania praw człowieka i posiadania nieuczciwie zdobytych dochodów;
- M. mając na uwadze, że francuski wymiar sprawiedliwości zakończył właśnie postępowanie w sprawie nieuczciwie zdobytych dochodów pochodzących z Gabonu i zainwestowanych we Francji oraz wykrył i zajął majątek wartości między 50 a 60 mln EUR w następstwie skarg wniesionych przez francuski oddział Transparency International i obywatela Gabonu; mając na uwadze, że śledztwo ujawniło, że na rachunek bankowy wykorzystywany do nabywania dóbr we Francji przez rodzinę Bongo wpłynęło 1,3 mln EUR;
- N. mając na uwadze, że zaproszona przez rząd Gabonu do obserwacji wyborów prezydenckich misja obserwacji wyborów z ramienia UE stwierdziła w końcowym sprawozdaniu, że proces wyborczy, zwłaszcza ostateczne ustalenie wyniku wyborów i procedura odwoławcza, charakteryzowały się brakiem przejrzystości; mając na uwadze, że unijna misja obserwacji wyborów stwierdziła, że powyższe nieprawidłowości podają w wątpliwość uczciwość procesu ustalania wyników i końcowego rezultatu wyborów;

Czwartek, 14 września 2017 r.

1. przypomina, że w umowie z Kotonu Gabon zobowiązał się do poszanowania zasad demokracji i praworządności oraz praw człowieka, co obejmuje wolność słowa, wolność zgromadzeń i swobodę dostępu do mediów, dobre sprawowanie rządów oraz przejrzystość w sprawowaniu funkcji politycznych;
2. przypomina Gabonowi o spoczywających na nim jako na państwu-stronie obowiązkach i odpowiedzialności, w tym za dostarczanie jasnych i konkretnych informacji na temat reform podejmowanych od momentu ratyfikacji, na temat powyborczych aktów przemocy oraz działań podjętych w celu ustalenia prawdy i zagwarantowania postawienia winnych przed sądem;
3. podkreśla, że w demokratycznym społeczeństwie opozycja odgrywa zasadniczą rolę: zdecydowanie potępia akty zastraszania i naciski wywierane na członków opozycji w Gabonie; za niedopuszczalne uznaje to, że kilku przywódcom gabońskiej opozycji, w tym kandydatowi na prezydenta w wyborach w 2016 r. Jeanowi Pingowi, tymczasowo zakazano opuszczania kraju; przypomina, że prawo Gabonu przewiduje zastosowanie tak nadzwyczajnego środka wyłącznie w przypadku osób, w sprawie których toczy się postępowanie karne; uznaje zatem ten środek za arbitralny;
4. stanowczo potępia stosowanie ciągłych gróźb, ataki, używanie siły i nakładanie poważnych restrykcji i zastraszanie opozycji, obrońców praw człowieka i dziennikarzy w Gabonie; apeluje do władz o przestrzeganie prawa opozycji do pokojowego protestu i o natychmiastowe uwolnienie wszystkich niesłusznie przetrzymywanych osób, zaprzestanie nękania, zastraszania i prześladowania członków opozycji oraz o podjęcie konkretnych działań w celu zagwarantowania wolności słowa;
5. wzywa rząd Gabonu do przeprowadzenia dogłębnej i sprawnej reformy ordynacji wyborczej z uwzględnieniem zaleceń unijnej misji obserwacji wyborów w celu usprawnienia ordynacji i zapewnienia jej pełnej przejrzystości i wiarygodności; podkreśla, że władze Gabonu muszą zagwarantować pełną i otwartą współpracę ze wszystkimi zainteresowanymi stronami na szczeblu krajowym i międzynarodowym, aby kolejne, opóźnione wybory parlamentarne były w pełni przejrzyste i uczciwe oraz odbywały się w warunkach wolności, demokracji i pokoju, a także obejmowały wszystkie strony;
6. przyznaje, że między UE a Gabonem toczy się pogłębiony dialog polityczny, zgodnie z postanowieniami umowy z Kotonu; wzywa wszystkie zaangażowane strony do pełnej współpracy i wypracowania konkretnych, gwarantujących sukces rezultatów;
7. zgłasza zastrzeżenia co do reprezentatywności i w konsekwencji wiarygodności oraz znaczenia dialogu narodowego zainicjowanego przez rząd; stwierdza, że Jean Ping oraz jego Koalicja na rzecz Nowej Republiki odmówili udziału w dialogu;
8. uważa, że występujące obecnie w Gabonie głębokie podziały polityczne i społeczne wymagają zdecydowanej reakcji politycznej w celu utrzymania stabilności kraju, zwiększenia zaufania obywateli i nadania rzeczywistej prawomocności instytucjom; apeluje o przeprowadzenie pod egidą ONZ międzynarodowego dochodzenia w sprawie wyborów i nadużyć popełnionych po wyborach w celu ustalenia, jak nawiązać dialog polityczny, który umożliwi rozwiązanie kryzysu, a jednocześnie zagwarantuje przestrzeganie praw obywateli Gabonu;
9. gorąco apeluje w szczególności do Francji, z uwagi na jej silne więzi historyczne z Gabonem, aby wykorzystwała cały swój polityczny i ekonomiczny wpływ w kontaktach z rządem Gabonu i aby odgrywała konstruktywną rolę w instytucjach UE w tym obszarze;
10. wzywa delegaturę Unii Europejskiej w Gabonie do kontynuowania ścisłego monitorowania rozwoju wydarzeń w Gabonie i sięgania po wszelkie właściwe narzędzia, instrumenty i pogłębiony dialog polityczny, aby promować najważniejsze elementy umowy z Kotonu i wspierać ruchy prodemokratyczne;
11. wzywa wiceprzewodniczącą / wysoką przedstawiciel, Komisję oraz państwa członkowskie do poddania ich polityki wobec Gabonu przeglądowi i do rozważenia wprowadzenia ukierunkowanych sankcji wobec osób odpowiedzialnych za oszustwa wyborcze i akty przemocy, które miały miejsce po wyborach;
12. ponawia apel do rządu Gabonu o wprowadzenie takiego systemu prawnego i systemu sankcji, które zapewnią dokonanie aresztowań i wydanie wyroków proporcjonalnych do wagi przestępstwa;

Czwartek, 14 września 2017 r.

13. wzywa rząd do konkretnej reakcji na obawy społeczności międzynarodowej poprzez szybkie stworzenie prawdziwie otwartego, przejrzystego i bezstronnego forum konsultacyjnego do prowadzenia dialogu; wzywa również opozycję do oceny wiarygodności takich działań;
  14. wzywa wszystkich aktorów sceny politycznej do wykazania się odpowiedzialnością i powściągliwością, zwłaszcza do powstrzymania się od nawoływania do przemocy;
  15. wzywa uczestników kolejnego szczytu UE-Afryka w Abidżanie do włączenia do programu szczytu sytuacji w Gabonie i do przypomnienia Gabonowi o jego zobowiązaniach w zakresie praw człowieka, demokracji i praworządności;
  16. z zadowoleniem przyjmuje postępowanie prowadzone we Francji w sprawie nieuczciwie uzyskanych w Gabonie dochodów i wyraża nadzieję, że wszystkie osoby zaangażowane w nielegalną działalność staną przed sądem; apeluje o jak największą przejrzystość w ustalaniu źródeł 1,3 mln EUR wpłaconych na należący do rodziny Bongo rachunek bankowy we Francji;
  17. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, wiceprzewodniczącej Komisji / wysokiej przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, Unii Afrykańskiej, prezydentowi i parlamentowi Gabonu, sekretarzowi generalnemu ONZ, Radzie Praw Człowieka ONZ oraz Wspólnemu Zgromadzeniu Parlamentarnemu AKP-UE.
-

Czwartek, 14 września 2017 r.

P8_TA(2017)0350

Laos, w szczególności sprawa Somphone Phimmasone'a, Lod Thammavong i Soukane Chaithada

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 14 września 2017 r. w sprawie Laosu, w szczególności przypadków Somphone Phimmasone'a, Lod Thammavong i Soukane Chaithada (2017/2831(RSP))

(2018/C 337/15)

Parlament Europejski,

- uwzględniając swoje poprzednie rezolucje w sprawie Laosu,
  - uwzględniając wynik ósmego posiedzenia Wspólnego Komitetu Unii Europejskiej i Laotańskiej Republiki Ludowo-Demokratycznej, które odbyło się w Wientianie w dniu 17 lutego 2017 r.,
  - uwzględniając oświadczenie delegatury Unii Europejskiej w Laotańskiej Republice Ludowo-Demokratycznej w sprawie Światowego Dnia Wolności Prasy, wydane w Wientianie w dniu 3 maja 2017 r.,
  - uwzględniając deklarację ONZ o obrońcach praw człowieka z 1998 r.,
  - uwzględniając Powszechną deklarację praw człowieka z dnia 10 grudnia 1948 r.,
  - uwzględniając Międzynarodowy pakt praw obywatelskich i politycznych z 1966 r.,
  - uwzględniając umowę o współpracy między UE a Laotańską Republiką Ludowo-Demokratyczną z dnia 1 grudnia 1997 r.,
  - uwzględniając Kartę Stowarzyszenia Narodów Azji Południowo-Wschodniej (ASEAN),
  - uwzględniając art. 135 ust. 5 i art. 123 ust. 4 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że w marcu 2017 r. skazano troje obywateli laotańskich pracujących w Tajlandii – Somphone Phimmasone'a, Soukane Chaithada i Lod Thammavong – na kary pozbawienia wolności od 12 do 20 lat i grzywny o wartości równej dziesięciom tysiący euro za krytykowanie rządu w mediach społecznościowych w związku z domniemaną korupcją, wylesianiem i naruszeniami praw człowieka; mając na uwadze, że ww. trójkę oskarżono też o udział w manifestacji antyrządowej zorganizowanej przed ambasadą Laosu w Tajlandii w grudniu 2015 r.;
- B. mając na uwadze, że w dniu 25 maja 2016 r. telewizja państwowa pokazała S. Phimmasone'a, S. Chaithada i L. Thammavong w areszcie w Komendzie Głównej Policji w Wientianie; mając na uwadze, że w reportażu stwierdzono, iż aresztowano ich, ponieważ zagrażali bezpieczeństwu narodowemu, wykorzystując media społecznościowe do szargania reputacji rządu;
- C. mając na uwadze, że w 2012 r. policja zatrzymała w Wientianie działacza społeczeństwa obywatelskiego Sombatha Somphone'a i że od tego czasu brak o nim wiadomości; mając na uwadze, że w przypadku Sompawna Khantisouka, przedsiębiorcy zaangażowanego w ochronę środowiska, który padł ofiarą wymuszonego zaginięcia w 2007 r., nie poczyniono dotychczas żadnych postępów w ustalaniu miejsca jego pobytu; mając na uwadze, że Bounthanha Thammavonga, obywatela Polski, skazano w 2015 r. na cztery i pół roku pozbawienia wolności za krytykowanie rządu w internecie;
- D. mając na uwadze, że przestrzeń społeczeństwa obywatelskiego w Laosie poddano drastycznym ograniczeniom; mając na uwadze, że w 2016 r. Laos przewodniczył ASEAN, lecz odmówił wystąpienia w roli gospodarza tradycyjnego, organizowanego równoległe szczytu społeczeństwa obywatelskiego, zmuszając Forum Narodów Azja-Europa do spotkania się w Timorze Wschodnim;
- E. mając na uwadze, że rząd Laosu nie podjął żadnych znaczących działań, by poprawić złą sytuację w zakresie praw człowieka, w tym traktowanie mniejszości, i nadal poważnie ogranicza wolność słowa, zrzeszania się i pokojowego zgromadzania się; mając na uwadze, że wciąż brak jest standardów rzetelnego procesu sądowego, w sądownictwie szerzy się korupcja i nadal utrzymuje się głęboko zakorzeniona bezkarność za łamanie praw człowieka;

Czwartek, 14 września 2017 r.

- F. mając na uwadze, że władze laotańskie nadal nękają i represjonują mniejszości religijne, a zwłaszcza chrześcijan; mając na uwadze liczne przypadki konfiskat mienia, podpalenń kościołów i domów, jak również pobic chrześcijan za obchodzenie Bożego Narodzenia i zmuszania do wyrzeczenia się wiary chrześcijańskiej;
- G. mając na uwadze, że Laos podpisał Międzynarodową konwencję o ochronie wszystkich osób przed wymuszonym zaginięciem, lecz jej nie ratyfikował;
- H. mając na uwadze brak pluralizmu mediów w Laosie, a także mając na uwadze, że istniejące media są ściśle kontrolowane przez państwo; mając na uwadze, że w listopadzie 2016 r. zmieniono ustawę medialną z 2008 r. i wprowadzono do niej dalsze ograniczenia, uniemożliwiające mediom krytykowanie polityki rządu i zmuszające dziennikarzy do przedkładania tekstów cenzorowi rządowemu przed ich opublikowaniem;
- I. mając na uwadze, że w 2014 r. rząd Laosu wydał dekret zakazujący krytykowania rządu i rządzącej Laotańskiej Partii Ludowo-Rewolucyjnej (LPLR) w internecie;
1. stanowczo potępia skazanie na karę pozbawienia wolności Somphone Phimmasone'a, Soukane Chaithada i Lod Thammavong oraz domaga się ich natychmiastowego uwolnienia;
  2. zauważa z zaniepokojeniem, że wyroki te wydłużają listę aresztowań i wymuszonych zaginięć działaczy i demonstrantów, którzy wyrazili krytyczne opinie w takich kwestiach jak spory o ziemię, zarzuty korupcji i nadużycia władzy;
  3. ponownie wzywa rząd Laosu do zaprzestania prześladowań, arbitralnych aresztowań i zatrzymań obrońców praw człowieka, niezależnych dziennikarzy i działaczy społecznych oraz do poszanowania prawa do wolności wypowiedzi i stowarzyszania się oraz praw mniejszości; przypomina Laosowi o jego zobowiązaniach międzynarodowych wynikających z ratyfikowanych przez niego traktatów dotyczących praw człowieka;
  4. wzywa rząd Laosu do poszanowania podjętych zobowiązań międzynarodowych oraz ochrony wolności wypowiedzi i pokojowego zgromadzenia się, a ponadto do ratyfikowania Międzynarodowej konwencji o ochronie wszystkich osób przed wymuszonym zaginięciem, którą kraj ten podpisał w 2008 r.;
  5. jest poważnie zaniepokojony powszechnymi naruszeniami praw człowieka, w tym wymuszonymi zaginięciami oraz brakiem rzetelnego procesu sądowego; apeluje do władz Laosu, by wywiązywały się z zobowiązań międzynarodowych w dziedzinie praw człowieka i ujawniły bezzwłocznie miejsce pobytu co najmniej 10 zaginionych osób, w tym Sombatha Somphone'a i Sompawna Khantisouka, oraz poinformowały o zarzutach postawionych uwięzionym działaczom i o przedstawionych przeciwko nim dowodach;
  6. apeluje o przejrzyste, szczegółowe i bezstronne dochodzenia we wszystkich nierozstrzygniętych sprawach dotyczących wymuszonych zaginięć, o ujawnienie informacji na temat miejsca pobytu zaginionych oraz o ściganie sprawców;
  7. potępia prześladowanie mniejszości religijnych, a w szczególności chrześcijan; wzywa rząd do natychmiastowego zaprzestania wszelkich działań wymierzonych przeciw chrześcijanom oraz do postawienia przed sądem osób odpowiedzialnych za podpalenia i pobicia;
  8. apeluje do władz Laosu o zapewnienie wyspecjalizowanym agencjom ONZ i przedstawicielom organizacji humanitarnych nieograniczonego dostępu, aby mogli odwiedzać więźniów politycznych oraz wszystkie mniejszości etniczne i religijne w tym kraju;
  9. wzywa rząd Laosu do podjęcia środków wspierających wielopartyjny system polityczny oraz do zagwarantowania prawa jednostek do kandydowania w wyborach bez zgody LPLR;
  10. popiera wysiłki na rzecz poprawy łączności internetowej w Laosie; wzywa rząd Laosu, by stworzył warunki sprzyjające wolności wypowiedzi oraz by zaprzestał monitorowania i atakowania jednostek w internecie; w związku z tym apeluje do rządu o uchylenie represyjnych elementów ustawy z 2015 r. w sprawie zapobiegania i zwalczania cyberprzestępczości;

Czwartek, 14 września 2017 r.

11. wzywa wiceprzewodniczącą Komisji / wysoką przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa do pilnego podniesienia sprawy Somphone Phimmasoné'a, Lod Thammavong i Soukane Chaithada w rozmowach z rządem Laosu; wzywa delegaturę UE w Laosie do ścisłego monitorowania sytuacji w zakresie praw człowieka w tym kraju, a w szczególności do obecności przy wszelkich postępowaniach toczących się przeciwko S. Phimmasoné'owi, L. Thammavong i S. Chaithadowi, oraz do dalszego poruszania w rozmowach z władzami Laosu przypadków osób więzionych i zaginionych;
  12. wzywa ESDZ do priorytetowego traktowania tych kwestii w programach przyszłych spotkań Wspólnego Komitetu UE-Laotańska Republika Ludowo-Demokratyczna oraz w programie następnego szczytu w ramach procesu ASEM, który odbędzie się w 2018 r. w Brukseli;
  13. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, wiceprzewodniczącej Komisji / wysokiej przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, rządów i parlamentom państw członkowskich, rządowi i parlamentowi Laosu, sekretarzowi generalnemu ASEAN oraz Radzie Praw Człowieka ONZ.
-

Czwartek, 14 września 2017 r.

P8_TA(2017)0351

Mjanma, w szczególności sytuacja wspólnoty Rohingya**Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 14 września 2017 r. w sprawie Mjanmy, ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji Rohindzów (2017/2838(RSP))**

(2018/C 337/16)

Parlament Europejski,

- uwzględniając swoje poprzednie rezolucje w sprawie Mjanmy/Birmy i w sprawie sytuacji muzułmanów Rohindza, w szczególności rezolucję z dnia 7 lipca 2016 r. ⁽¹⁾ oraz z dnia 15 grudnia 2016 r. ⁽²⁾, a także swoje rezolucje z dnia 16 marca 2017 r. w sprawie priorytetów UE na sesje Rady Praw Człowieka ONZ w 2017 r. ⁽³⁾ oraz z dnia 13 czerwca 2017 r. w sprawie bezpieczeństwa w Azji Południowej i Południowo-Wschodniej ⁽⁴⁾,
- uwzględniając konkluzje Rady z dnia 20 czerwca 2016 r. w sprawie strategii UE wobec Mjanmy/Birmy,
- uwzględniając wspólny komunikat Komisji i wiceprzewodniczącej Komisji / wysokiej przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, wydany dnia 1 czerwca 2016 r. i przeznaczony dla Parlamentu Europejskiego i Rady, pt. „Elementy strategii UE wobec Mjanmy/Birmy: szczególne partnerstwo na rzecz demokracji, pokoju i dobrobytu” (JOIN(2016)0024),
- uwzględniając oświadczenie wiceprzewodniczącej Komisji / wysokiej przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa Federiki Mogherini z dnia 30 marca 2016 r. w sprawie ustanowienia rządu Republiki Związku Mjanmy,
- uwzględniając oświadczenie wydane w dniu 2 grudnia 2016 r. przez rzecznika wiceprzewodniczącej / wysokiej przedstawiciel w sprawie niedawnej eskalacji przemocy w Mjanmie oraz oświadczenie wiceprzewodniczącej / wysokiej przedstawiciel z dnia 6 września 2017 r. w sprawie sytuacji w stanie Arakan,
- uwzględniając wspólny komunikat prasowy z dnia 25 listopada 2016 r. w sprawie trzeciego dorocznego dialogu dotyczącego praw człowieka między UE a Mjanmą/Birmą,
- uwzględniając konkluzje Rady z dnia 4 grudnia 2015 r. w sprawie bezpieczeństwa,
- uwzględniając niedawne briefingi Biura Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych ds. Praw Człowieka (OHCHR) oraz specjalnej sprawozdawczynie ONZ ds. sytuacji w zakresie praw człowieka w Mjanmie/Birmie z dni – odpowiednio – 29 i 18 listopada 2016 r. w sprawie pogarszania się sytuacji w zakresie praw człowieka w północnej części stanu Arakan,
- uwzględniając raport OHCHR z dnia 20 czerwca 2016 r. pt. „Sytuacja w zakresie praw człowieka muzułmańskiej mniejszości Rohindza oraz innych mniejszości w Mjanmie/Birmie”, a także raport specjalnej sprawozdawczynie ONZ ds. sytuacji w zakresie praw człowieka w Mjanmie/Birmie z dnia 18 marca 2016 r.,
- uwzględniając Konwencję ONZ dotyczącą statusu uchodźców z 1951 r. oraz protokół do tej konwencji z 1967 r.,
- uwzględniając Konwencję z 1954 r. dotyczącą statusu bezpaństwowców oraz Konwencję z 1961 r. o ograniczaniu bezpaństwowości,
- uwzględniając globalny plan działań Agencji ONZ ds. Uchodźców (UNHCR) na lata 2014–2024 na rzecz eliminacji bezpaństwowości, przedstawiony w listopadzie 2014 r.,
- uwzględniając Powszechną deklarację praw człowieka (PDPC) z 1948 r.,

⁽¹⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2016)0316.

⁽²⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2016)0506.

⁽³⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2017)0089.

⁽⁴⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2017)0247.

Czwartek, 14 września 2017 r.

- uwzględniając oświadczenie na zakończenie misji z dnia 20 stycznia 2017 r. wydane przez Yanghee Lee, specjalną sprawozdawczynię ONZ ds. sytuacji w zakresie praw człowieka w Mjanmie/Birmie, w którym podsumowano, że „sytuacja jest obecnie gorsza niż w jakimkolwiek momencie w ciągu ostatnich kilku lat”,
  - uwzględniając sprawozdanie końcowe komisji doradczej w stanie Arakan z sierpnia 2017 r.,
  - uwzględniając Międzynarodowy pakt praw obywatelskich i politycznych z 1966 r. oraz Międzynarodowy pakt praw gospodarczych, społecznych i kulturalnych z 1966 r.,
  - uwzględniając Kartę Stowarzyszenia Narodów Azji Południowo-Wschodniej (ASEAN),
  - uwzględniając art. 135 ust. 5 i art. 123 ust. 4 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że według Agencji ONZ ds. Uchodźców (UNHCR) w ciągu ostatnich dwóch tygodni ponad 300 000 muzułmanów ze społeczności Rohindżów uciekających przed przemocą w stanie Arakan schroniło się w Bangladeszu;
- B. mając na uwadze, że w stanie Arakan w Mjanmie mieszka ok. miliona Rohindżów, będących w przeważającej mierze muzułmańską mniejszością stojącą w obliczu represji oraz ciągłych poważnych naruszeń praw człowieka, co obejmuje zagrożenia dla życia i bezpieczeństwa, odmawianie prawa do opieki zdrowotnej i edukacji, pracę przymusową, przemoc seksualną oraz ograniczanie ich praw politycznych;
- C. mając na uwadze, że Rohindżowie zostali oficjalnie bezpaństwowcami z chwilą uchwalenia w 1982 r. birmańskiej ustawy o obywatelstwie, która doprowadziła do poważnych ograniczeń ich swobody przemieszczania się oraz zamknięcia ich w obozach;
- D. mając na uwadze, że w dniu 25 sierpnia 2017 r. grupa rebeliantów Rohindża przypuściła atak na posterunki policji i bazę wojskową w stanie Arakan; mając na uwadze, że spowodowało to kontrofensywę wojskową na dużą skalę, pociągającą za sobą poważne i masowe przypadki łamania praw człowieka, w tym zabójstwa, gwałty i tortury; mając na uwadze, że organizacje praw człowieka, w szczególności Human Rights Watch, donoszą – na podstawie zdjęć satelitarnych – że w północnej części stanu Arakan, obecnie niedostępnej dla organizacji pozarządowych i niezależnych obserwatorów, doszło do masowych wyburzeń domów mieszkalnych i innych budynków;
- E. mając na uwadze, że na mocy obecnej konstytucji Mjanmy wojsko zachowuje niezależność od nadzoru cywilnego i szerokie uprawnienia kontrolne w stosunku do rządu i bezpieczeństwa narodowego;
- F. mając na uwadze, że uciekinierzy z Mjanmy, z których wielu to kobiety i dzieci, podróżują zdrażliwymi szlakami, narażając się na ostrzał z broni palnej i niebezpieczne drogi oraz cierpiąc z powodu głodu i braku opieki medycznej; mając na uwadze, że dziesiątki osób zmarły w drodze; mając na uwadze, że bangladeska straż przybrzeżna znalazła ciała co najmniej 20 uciekinierów;
- G. mając na uwadze, że Bangladesz złożył na władze Mjanmy skargę dotyczącą umieszczenia min przeciwpiechotnych na odcinku jej granicy z Bangladeszem, co miałyby uniemożliwić w przyszłości powrót muzułmanów Rohindża uciekających obecnie przed przemocą;
- H. mając na uwadze, że zagranicznym pracownikom ONZ i międzynarodowym organizacjom pozarządowym zabrania się wstępu na obszary dotknięte konfliktem, mając też na uwadze, że agencje ONZ nie są w stanie dostarczyć społeczności Rohindżów pomocy humanitarnej, w tym żywności, wody i leków;
- I. mając na uwadze, że w dniu 10 września 2017 r. wysoki komisarz ONZ ds. praw człowieka Zeid Ra'ad Al Hussein oświadczył, iż sytuacja w Mjanmie „wydaje się być modelowym przykładem czystek etnicznych”;
- J. mając na uwadze, że w marcu 2017 r. Chiny i Rosja zablokowały przyjęcie przez Radę Bezpieczeństwa ONZ oświadczenia w sprawie sytuacji mniejszości Rohindża w Mjanmie;
1. zdecydowanie potępia wszelkie ataki w stanie Arakan; jest głęboko zaniepokojony coraz poważniejszymi przypadkami łamania praw człowieka oraz ich skalą, w tym zabójstwami, gwałtownymi starciami, niszczeniem własności cywilnej i przesiedlaniem setek tysięcy cywilów;

Czwartek, 14 września 2017 r.

2. z całą mocą wzywa wojsko i siły bezpieczeństwa do natychmiastowego zaprzestania zabójstw, prześladowań i gwałtów wobec społeczności Rohindzów, a także do zaprzestania palenia ich domów;
3. przypomina, że władze Mjanmy mają obowiązek ochrony – bez dyskryminacji – wszystkich obywateli przed nadużyciami, a także obowiązek przeprowadzenia śledztwa w poważnych przypadkach naruszania praw człowieka i pociągnięcia winnych do odpowiedzialności, zgodnie ze standardami i zobowiązaniami w zakresie praw człowieka;
4. wzywa władze Mjanmy do zapewnienia natychmiastowego i swobodnego dostępu niezależnym obserwatorom międzynarodowych organizacji praw człowieka, dziennikarzom i innym międzynarodowym obserwatorom oraz Organizacji Narodów Zjednoczonych, w szczególności misji rozpoznawczej ONZ ustanowionej w marcu przez Radę Praw Człowieka ONZ, tak aby zagwarantować niezależne i bezstronne śledztwa w sprawie zarzutów dotyczących poważnych naruszeń praw człowieka popełnionych przez wszystkie strony;
5. pilnie wzywa do zapewnienia organizacjom humanitarnym dostępu do wszystkich obszarów objętych konfliktem i do przesiedleńców, bez dyskryminacji, tak aby umożliwić pracownikom organizacji humanitarnych niesienie pomocy osobom w niebezpieczeństwie;
6. wzywa rząd Mjanmy do natychmiastowego usunięcia wszystkich min przeciwpiechotnych na granicy z Bangladeszem;
7. wzywa rząd Mjanmy, a w szczególności doradczynię stanu Aung San Suu Kyi, do jednoznacznego potępienia wszelkich aktów podżegania do nienawiści na tle rasowym lub religijnym oraz do zwalczania dyskryminacji społecznej i wrogości wobec mniejszości Rohindzów; wzywa ponadto rząd Mjanmy, aby stał na straży powszechnego prawa do wolności religii lub przekonań; przypomina doradczyni stanu, by działała na rzecz wdrożenia zaleceń wydanych w końcowym sprawozdaniu komisji doradczej w stanie Arakan, który został sporządzony na jej własny wniosek; ubolewa nad dramatycznym pogorszeniem się sytuacji od czasu oświadczenia rzecznika partii Aung San Suu Kyi z dnia 18 maja 2015 r., zgodnie z którym rząd Mjanmy powinien przywrócić obywatelstwo mniejszości Rohindzów;
8. przypomina laureatce nagrody im. Sacharowa z 1990 r. Aung San Suu Kyi, że nagroda przyznawana jest osobom, które bronią praw człowieka, chronią prawa mniejszości i przestrzegają prawa międzynarodowego, obok innych kryteriów; zwraca uwagę na konieczność rozważenia, czy nagroda im. Sacharowa mogłaby zostać odebrana w przypadku, gdy laureaci naruszają te kryteria po przyznaniu nagrody;
9. uznaje starania Bangladeszu, w obliczu tej katastrofy humanitarnej, na rzecz ułatwienia ochrony setek tysięcy uchodźców należących do mniejszości Rohindzów; zdecydowanie zachęca władze Bangladeszu i innych sąsiednich krajów do przyjęcia wszystkich osób uciekających przed przemocą w stanie Arakan oraz do poszanowania zasady non-refoulement; wzywa Komisję i państwa członkowskie, by zwiększyły pomoc finansową i materialną dla tych uchodźców;
10. przypomina o swoim zaleceniu, by rządy krajów, które zmagają się z napływem uchodźców Rohindzów, ściśle współpracowały z Biurem UNHCR, które posiada techniczną wiedzę fachową w zakresie analizy statusu uchodźców oraz mandat do ochrony uchodźców i bezpieczeństwa; wzywa UE i ONZ do wspierania w tym zakresie krajów sąsiadujących z Mjanmą;
11. ponadto wzywa ASEAN i rządy regionalne do podjęcia natychmiastowych działań, by nasilić presję na rząd Mjanmy w celu zaprzestania łamania prawa, objęcia ochroną wszystkich cywilów w stanie Arakan i udzielenia pomocy uciekającym uchodźcom;
12. popiera starania na rzecz intensyfikacji procesu politycznego opartego na realizacji zaleceń Kofiego Annana; wzywa Radę Bezpieczeństwa i Zgromadzenie Ogólne ONZ do przyjęcia skutecznych środków dyplomatycznych i politycznych zapewniających przestrzeganie przez rząd Mjanmy jego obowiązków wobec mniejszości Rohindzów pod względem zapewnienia ochrony i dostępu do pomocy; w tym kontekście zwraca się o wydanie przez Zgromadzenie Ogólne i Radę Bezpieczeństwa ONZ rezolucji potępiającej łamanie praw, nalegającej na dostęp do stanu Arakan i domagającej się pociągnięcia do odpowiedzialności za poważne naruszenia prawa międzynarodowego popełnione przez wszystkie strony; apeluje również o przyjęcie na posiedzeniu Rady Praw Człowieka ONZ we wrześniu 2017 r. rezolucji przedłużającej mandat misji informacyjnej;
13. wzywa Chiny oraz inne podmioty międzynarodowe i regionalne do wykorzystania wszelkich kanałów pozwalających domagać się zakończenia aktów okrucieństwa i doprowadzić do pokojowego rozwiązania;

Czwartek, 14 września 2017 r.

14. wzywa wiceprzewodniczącą Komisji / wysoką przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa oraz państwa członkowskie UE, by znacząco zwiększyły presję na rząd Mjanmy i jej siły bezpieczeństwa w celu zakończenia łamania praw, ustanowienia pełnej współpracy ze śledczymi ONZ i międzynarodowymi agencjami humanitarnymi oraz zagwarantowania pociągnięcia do odpowiedzialności za poważne naruszenia prawa międzynarodowego; w związku z tym wzywa wiceprzewodniczącą / wysoką przedstawiciel oraz państwa członkowskie UE do odgrywania aktywnej roli we wspieraniu natychmiastowych działań na szczeblu ONZ i jednoznacznego wskazania, że UE jest gotowa do rozważenia ukierunkowanych sankcji karnych wobec osób i podmiotów oraz do rozważenia konsekwencji w kontekście preferencji handlowych, z których korzysta Mjanma, gdyby poważne naruszenia prawa międzynarodowego były nadal bezkarnie kontynuowane;
  15. wzywa wiceprzewodniczącą / wysoką przedstawiciel do przedstawienia Parlamentowi sprawozdania na temat inicjatyw UE na forum ONZ i w ramach Rady UE ds. zagranicznych;
  16. wzywa UE i jej państwa członkowskie do przychylnego przyjęcia relacji i oświadczeń przedstawicieli Rohindzów dotyczących sytuacji w terenie;
  17. popiera wysiłki na rzecz obecności niezależnych i podlegających ONZ obserwatorów na miejscu w celu złagodzenia kryzysu humanitarnego; wzywa władze Mjanmy do zapewnienia natychmiastowego i nieograniczonego dostępu niezależnym obserwatorom, zwłaszcza misji rozpoznawczej ONZ ustanowionej przez Radę Praw Człowieka ONZ w marcu 2017 r.;
  18. popiera utworzenie urzędu Wysokiego Komisarza ONZ ds. Praw Człowieka w Mjanmie, posiadającego pełny mandat;
  19. wzywa UE i jej państwa członkowskie do poparcia globalnego planu działań Biura UNHCR na lata 2014–2024 na rzecz eliminacji bezpaństwowości;
  20. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji rządowi i parlamentowi Mjanmy, wiceprzewodniczącej Komisji / wysokiej przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, Komisji, rządowi i parlamentom państw członkowskich UE, Sekretarzowi Generalnemu ASEAN, Międzyrządowej Komisji ds. Praw Człowieka ASEAN, specjalnej sprawozdawczyni ONZ ds. sytuacji w zakresie praw człowieka w Mjanmie, Wysokiemu Komisarzowi ONZ ds. Uchodźców oraz Radzie Praw Człowieka ONZ.
-

Czwartek, 14 września 2017 r.

P8_TA(2017)0354

Modernizacja filara handlowego w układzie o stowarzyszeniu UE–Chile**Zalecenie Parlamentu Europejskiego z dnia 14 września 2017 r. dla Rady, Komisji i Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych dotyczącego negocjacji w sprawie modernizacji filara handlowego w układzie o stowarzyszeniu UE–Chile (2017/2057(INI))**

(2018/C 337/17)

Parlament Europejski,

- uwzględniając Układ ustanawiający stowarzyszenie między Wspólnotą Europejską i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a Republiką Chile, z drugiej strony, który został zawarty w 2002 r., oraz jego filar handlowy, który wszedł w życie dnia 1 lutego 2003 r.⁽¹⁾ (zwany dalej „układem o stowarzyszeniu”),
- uwzględniając wyniki szóstego posiedzenia Rady Stowarzyszenia UE–Chile, które odbyło się w kwietniu 2015 r.⁽²⁾,
- uwzględniając deklarację końcową przyjętą przez Wspólny Komitet Konsultacyjny (WKK) w dniu 5 października 2016 r.⁽³⁾,
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 14 października 2015 r. pt. „Handel z korzyścią dla wszystkich – w kierunku bardziej odpowiedzialnej polityki handlowej i inwestycyjnej” (COM(2015)0497), a także wydane przez Komisję w maju 2017 r. dokumenty otwierające debatę pt. „Wykorzystanie możliwości płynących z globalizacji”⁽⁴⁾ oraz w kwietniu 2017 r. pt. „Społeczny wymiar Europy”⁽⁵⁾,
- uwzględniając wyroki i opinie Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (C-350/12 P, 2/13, 1/09) oraz decyzję Europejskiej Rzecznik Praw Obywatelskich z dnia 6 stycznia 2015 r. zamykającą jej dochodzenie z własnej inicjatywy nr OI/10/2014/RA w sprawie rozstrzygnięcia wniosków o udzielenie informacji i udostępnienie dokumentów⁽⁶⁾, a także uwzględniając opinię Trybunału Sprawiedliwości 2/15 z dnia 16 maja 2017 r.,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 3 lutego 2016 r. zawierającą zalecenia Parlamentu Europejskiego dla Komisji w sprawie negocjacji porozumienia w sprawie handlu usługami (TiSA)⁽⁷⁾,
- uwzględniając przyjęte w dniu 4 lipca 2017 r.⁽⁸⁾ poprawki w sprawie wniosku dotyczącego dyrektywy w zakresie ujawniania informacji o podatku dochodowym przez niektóre jednostki i oddziały,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 5 lipca 2016 r. w sprawie wdrażania zaleceń Parlamentu z 2010 r. w sprawie norm społecznych i środowiskowych, praw człowieka i odpowiedzialności biznesu⁽⁹⁾, a także rezolucję z dnia 25 listopada 2010 r. w sprawie międzynarodowej polityki handlowej w kontekście nadrzędnych potrzeb związanych ze zmianami klimatu⁽¹⁰⁾,
- uwzględniając analizę EPRS pt. „Wpływ klauzul dotyczących praw człowieka w umowie globalnej UE–Meksyk oraz układzie o stowarzyszeniu UE–Chile”⁽¹¹⁾,
- uwzględniając Wytyczne Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD) dla przedsiębiorstw wielonarodowych, Wytyczne ONZ dotyczące biznesu i praw człowieka, Trójstronną deklarację Międzynarodowej Organizacji Pracy (MOP) w sprawie zasad dotyczących przedsiębiorstw wielonarodowych i polityki społecznej oraz program godnej pracy MOP,

⁽¹⁾ Dz.U. L 352 z 30.12.2002, s. 3.⁽²⁾ Komunikat prasowy Rady nr 197/15 z dnia 21 kwietnia 2015 r.⁽³⁾ <http://www.eesc.europa.eu/?i=portal.en.events-and-activities-eu-chile-jcc-01-declaration>⁽⁴⁾ https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/reflection-paper-globalisation_pl.pdf⁽⁵⁾ https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/reflection-paper-social-dimension-europe_pl.pdf⁽⁶⁾ <https://www.ombudsman.europa.eu/pl/cases/decision.faces/en/58668/html.bookmark>⁽⁷⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2016)0041.⁽⁸⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2017)0284.⁽⁹⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2016)0298.⁽¹⁰⁾ Dz.U. C 99 E z 3.4.2012, s. 94.⁽¹¹⁾ http://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document.html?reference=EPRS_STU%2017%29558764

Czwartek, 14 września 2017 r.

- uwzględniając Ramową konwencję Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu (porozumienie paryskie) z 2015 r., która weszła w życie w dniu 4 listopada 2016 r. ⁽¹⁾ i którą ratyfikowało również Chile,
  - uwzględniając wspólną deklarację wspólnej komisji parlamentarnej UE–Chile z dnia 3 listopada 2016 r. ⁽²⁾,
  - uwzględniając art. 21 Traktatu o Unii Europejskiej (TUE) oraz art. 8, art. 207 ust. 3 i art. 217 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE),
  - uwzględniając projekt wytycznych negocjacyjnych, przyjęty przez Komisję w dniu 24 maja 2017 r.,
  - uwzględniając artykuł na temat Chile pt. „The Indigenous World 2016” [„Świat ludów tubylczych 2016”] ⁽³⁾, opublikowany w roczniku Międzynarodowej Grupy Roboczej ds. Ludów Tubylczych,
  - uwzględniając art. 108 ust. 4 oraz art. 52 Regulaminu,
  - uwzględniając sprawozdanie Komisji Handlu Międzynarodowego (A8-0267/2017),
- A. mając na uwadze, że w strategii „Handel z korzyścią dla wszystkich” stwierdzono, iż „polityka Komisji musi przynosić korzyści całemu społeczeństwu, a oprócz realizacji podstawowych interesów gospodarczych musi wspierać także przestrzeganie europejskich i uniwersalnych norm i wartości, kładąc większy nacisk na zrównoważony rozwój, prawa człowieka, walkę z uchylaniem się od opodatkowania, ochronę konsumenta oraz na odpowiedzialny i sprawiedliwy handel”;
- B. mając na uwadze, że UE i Chile są bliskimi partnerami dzielącymi wspólne wartości i realizującymi wspólne zobowiązanie do promowania skutecznego wielostronnego zarządzania handlem i poszanowania praw człowieka, jak również wspólnego dobrobytu i bezpieczeństwa w ramach globalnego systemu opartego na zasadach; mając na uwadze, że Unia zajmuje trzecie miejsce wśród najważniejszych partnerów handlowych Chile; mając na uwadze, że Chile jest ważnym podmiotem regionalnym i w ostatnich dziesięcioleciach jedną z najszybciej rozwijających się gospodarek w Ameryce Południowej oraz w dalszym ciągu wdraża reformy;
- C. mając na uwadze, że obecny układ o stowarzyszeniu, w tym jego filar handlowy, zawarty w 2002 r. i od czasu wdrożenia w 2003 r. przyniósł on bardzo wiele korzyści obydwu stronom, doprowadzając do podwojenia handlu towarami oraz do zwiększenia inwestycji i handlu usługami ⁽⁴⁾; mając jednak na uwadze, że zarówno UE, jak i Chile zawarły od tego czasu bardziej nowoczesne i ambitne porozumienia handlowe;
- D. mając na uwadze, że w 2016 r. wartość eksportu towarów z UE do Chile wyniosła ponad 8,6 mld EUR, natomiast eksport towarów z Chile do UE osiągnął wartość 7,4 mld EUR; mając na uwadze, że w 2015 r. wartość unijnego handlu usługami z Chile wyniosła 3,8 mld EUR, a wartość chilijskiego handlu usługami z UE 2 mld EUR; mając na uwadze, że wartość unijnych bezpośrednich inwestycji zagranicznych w Chile wyniosła 42,8 mld EUR ⁽⁵⁾;
- E. mając na uwadze, że obecny układ o stowarzyszeniu nie obejmuje m.in. odrębnych rozdziałów poświęconych inwestycjom, MŚP, prawom własności intelektualnej, energii czy płci, a także nie ma w nim rozdziału na temat handlu i zrównoważonego rozwoju, w tym również na temat obowiązków w zakresie egzekwowania norm pracowniczych i środowiskowych, a także promowania najlepszych praktyk w takich dziedzinach jak społeczna odpowiedzialność przedsiębiorstw i zapewnienie zrównoważonego rozwoju;
- F. mając na uwadze, że we wszelkich negocjacjach handlowych prowadzonych przez UE należy zachować prawo i zdolność rządów do wprowadzania regulacji w interesie publicznym, dotyczących takich dziedzin jak ochrona i promowanie zdrowia publicznego, usługi społeczne, ochrona socjalna i ochrona konsumentów, edukacja publiczna, bezpieczeństwo, ochrona środowiska, dobrostanu zwierząt, moralności publicznej, prywatności i danych, a także propagowanie i ochrona różnorodności kulturowej;

⁽¹⁾ http://unfccc.int/files/essential_background/convention/application/pdf/english_paris_agreement.pdf

⁽²⁾ <http://www.europarl.europa.eu/cmsdata/113103/1107500EN.pdf>

⁽³⁾ http://www.iwgia.org/publications/search-pubs?publication_id=740

⁽⁴⁾ <http://ec.europa.eu/trade/policy/countries-and-regions/countries/chile/>

⁽⁵⁾ http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2006/september/tradoc_113364.pdf

Czwartek, 14 września 2017 r.

- G. mając na uwadze, że wszelkie negocjacje handlowe prowadzone przez UE muszą gwarantować osiągnięcie przez strony najwyższego poziomu ochrony społecznej, pracowniczej i środowiskowej oraz mogą służyć jako narzędzie promowania programu na rzecz sprawiedliwości społecznej i zrównoważonego rozwoju, zarówno w UE, jak i na całym świecie; mając na uwadze, że aktualizację układu o stowarzyszeniu należy postrzegać jako okazję dla UE i jej państw członkowskich do dalszego promowania wspólnych wysokich standardów i zobowiązań podjętych w umowach handlowych, w szczególności w dziedzinie praw pracowniczych, ochrony środowiska, praw konsumenta i dobra ogółu; mając na uwadze, że Komisja ogłosiła okres refleksji nad różnymi sposobami wyegzekwowania tych zobowiązań i rozważy również możliwość wprowadzenia mechanizmu opartego na sankcjach;
- H. mając na uwadze, że w dniach 4–5 października 2016 r. odbyło się pierwsze posiedzenie WKK UE–Chile, obejmującego organizację społeczeństwa obywatelskiego z obu stron, w celu monitorowania wdrażania istniejącego układu o stowarzyszeniu, jak również negocjacji dotyczących jego aktualizacji w drodze przekazania wkładu społeczeństwa obywatelskiego oraz wspierania dialogu i współpracy między UE a Chile poza kanałami rządowymi; mając na uwadze, że owo znaczące opóźnienie w ustanowieniu WKK nie może powtórzyć się w przypadku zaktualizowanego układu; mając na uwadze, że z chwilą wejścia w życie zaktualizowanego układu udział społeczeństwa obywatelskiego musi opierać się na przejrzystych strukturach, zrównoważonym członkostwie i mandatach sprawozdawczych;
- I. mając na uwadze, że UE i Chile zaangażowały się w negocjacje wielostronne w celu dalszej liberalizacji handlu usługami (TiSA);
- J. mając na uwadze, że Chile nie jest stroną, lecz obserwatorem Porozumienia WTO w sprawie zamówień rządowych i nie uczestniczy w wielostronnych negocjacjach umowy w sprawie towarów środowiskowych;
- K. mając na uwadze, że art. 45 układu o stowarzyszeniu UE–Chile z 2002 r. zawiera w rozdziale poświęconym współpracy przepisy stanowiące, iż współpraca ta „przyczynia się do wzmocnienia polityki i programów, które poprawiają, gwarantują i rozszerzają sprawiedliwy udział mężczyzn i kobiet we wszystkich sektorach życia politycznego, gospodarczego, społecznego i kulturalnego”;
- L. mając na uwadze, że Chile jest sygnatariuszem Partnerstwa Transpacyficznego (TPP), którego przyszłość wydaje się obecnie niepewna, oraz że kraj ten podpisał również umowy o wolnym handlu z wszystkimi sygnatariuszami TPP i jest powszechnie uznawany za stabilnego i wiarygodnego partnera;
- M. mając na uwadze, że w 2010 r. Chile jako pierwszy kraj Ameryki Południowej zostało członkiem OECD i posiada solidne ramy makroekonomiczne;
- N. mając na uwadze, że należy w jak największym stopniu wykorzystać możliwości, jakie modernizacja filara handlowego układu o stowarzyszeniu w sposób jak najbardziej sprzyjający włączeniu oferuje przedsiębiorstwom, zwłaszcza MSP, i obywatelom zarówno w UE, jak i w Chile; mając na uwadze, że w tym względzie można by uczynić więcej, na przykład poprzez rozpowszechnianie dostępnych informacji, które mogą z wielokrotnie korzyści dla stron układu o stowarzyszeniu;
- O. mając na uwadze, że Chile zawarło dwustronne umowy inwestycyjne z 17 państwami członkowskimi UE, których treść nie odzwierciedla najnowszych wydarzeń i najlepszych praktyk w polityce inwestycyjnej i które zostaną zastąpione i przestaną obowiązywać, kiedy układ między Unią a Chile zawierający rozdział dotyczący inwestycji wejdzie w życie;
- P. mając na uwadze, że nieproporcjonalnie rygorystyczne warunki chilijskich przepisów, które unijne statki rybackie muszą spełnić, utrudniają tym statkom korzystanie z infrastruktury portowej w Chile w celu przybicia do brzegu, przeładunku, uzupełnienia paliwa lub pobrania narzędzi połowowych;
- Q. mając na uwadze, że obecna struktura wywozu z Chile różni się drastycznie od europejskiej, gdyż zdecydowanie dominującą pozycję odgrywa w niej wywóz surowców takich jak miedź, owoce i warzywa;
1. formułuje następujące zalecenia dla Rady, Komisji i ESDZ:

Czwartek, 14 września 2017 r.

- a) zadbać o to, aby podczas negocjacji Parlament Europejski otrzymywał bezzwłocznie dokładne i pełne informacje, by móc podjąć decyzję co do tego, czy udzielić zgody na zawarcie zaktualizowanego układu o stowarzyszeniu z Chile, co obejmują również jego filar handlowy; pamiętać o tym, że choć układy o stowarzyszeniu zawierane na podstawie art. 217 TFUE tradycyjnie mają charakter mieszany i obejmują obszary wykraczające poza wspólną politykę handlową, stosownie do orzeczenia Trybunału Sprawiedliwości w sprawie umowy o wolnym handlu między UE a Singapurem konieczna jest głęboka refleksja nad sposobem aktualizacji układu o stowarzyszeniu UE–Chile, aby wyodrębnić i zabezpieczyć dziedziny wyłącznych i wspólnych kompetencji w odniesieniu do handlu, a także w pełni przestrzegać podziału kompetencji między UE i jej państwa członkowskie w ciągu całego procesu negocjacji, a także na etapie podpisywania i zawierania układów; zawrzeć zatem dwa odrębne układy, z wyraźnym rozróżnieniem między układem o handlu i inwestycjach, dotyczącym jedynie kwestii podlegających wyłącznym kompetencjom UE, a drugim układem obejmującym zagadnienia, w przypadku których kompetencje są dzielone z państwami członkowskimi;
- b) zauważyć, że zarówno UE, jak i Chile zawarły bardziej nowoczesne, ambitne i kompleksowe umowy o wolnym handlu od momentu wejścia w życie dwustronnego układu o stowarzyszeniu, który nie porusza szeregu kwestii istotnych, by zagwarantować, że przyczynia się on do wspólnego wzrostu, równych szans, godnej pracy i zrównoważonego rozwoju, w tym poszanowania i promowania norm pracowniczych i środowiskowych, dobrostanu zwierząt oraz równości kobiet i mężczyzn z korzyścią dla obywateli po obu stronach;
- c) uznać za ważne i konieczne, aby dążyć do aktualizacji układu o stowarzyszeniu UE–Chile, w szczególności jego części handlowej, w celu uwzględnienia rozwoju gospodarczego i politycznego w ciągu ostatnich 15 lat, w duchu wzajemności, wzajemnych korzyści i równowagi, a także odnotować konsekwentne wspieranie procesu aktualizacji przez WKP UE–Chile oraz fakt, że WKK z zadowoleniem przyjął kroki podjęte na rzecz aktualizacji;
- d) przypomnieć, że globalizacja i polityka handlowa były niedawno przedmiotem ożywionej debaty w Europie i w innych częściach świata z powodu potencjalnie nierównego podziału płynących z niej zysków; uznać, że konieczne jest antycypowanie trendów i ewentualnych konsekwencji oraz zapewnienie bardziej sprzyjającej włączeniu społecznemu dystrybucji korzyści osiągniętych w handlu i odpowiedniej ochrony osobom, które nie odniosły korzyści z tytułu obecnego układu i na kolejnym etapie procesu mogą się znaleźć w niekorzystnej sytuacji; opracować wobec tego działania polityczne, przede wszystkim na szczeblu krajowym, ale i unijnym, w innych dziedzinach, wykraczających poza zapisy samych umów handlowych – od strategii przemysłowych po podatkowe i społeczne;
- e) przypomnieć znaczenie programu wielostronnego oraz podkreślić, że wszelkie negocjacje dwustronne nie mogą osłabiać ambicji osiągnięcia postępów na płaszczyźnie wielostronnej; uznać, że lepsze stosunki dwustronne i współpraca między UE a Chile powinny również ułatwić zacieśnienie współpracy i zwiększenie synergii między stronami na forach wielostronnych i kilkustronnych; w związku z tym wspierać pełny udział Chile w negocjacjach dotyczących umowy WTO w sprawie towarów środowiskowych oraz zmienionego Porozumienia WTO w sprawie zamówień rządowych;
- f) uczynić wspólne wartości głównym elementem procesu aktualizacji i kontynuować praktykę włączania klauzuli praw człowieka, tak jak we wszystkich układach o stowarzyszeniu;
- g) zadbać o to, by zaktualizowany układ o stowarzyszeniu gwarantował w całym tekście oraz wyraźnie i jednoznacznie chronił prawo i zdolność stron do przyjmowania i stosowania własnych przepisów i regulacji w interesie publicznym, tak aby realizować uzasadnione cele polityki publicznej, takie jak ochrona i wspieranie praw człowieka, w tym dostęp do wody, zdrowie publiczne, usługi społeczne, edukacja publiczna, bezpieczeństwo, ochrona środowiska, ochrona moralności publicznej, ochrona społeczna i ochrona konsumentów, ochrona prywatności i ochrona danych oraz promowanie i ochrona różnorodności kulturowej; zadbać o to, aby żadne roszczenia inwestorów nie utrudniały realizacji tych celów; podkreślić w związku z tym, że unijne umowy o wolnym handlu nie mają na celu ograniczenia prawnie uzasadnionych interesów Unii, jej państw członkowskich ani podmiotów poniżej szczebla federalnego w zakresie stosowania regulacji w interesie publicznym;
- h) w sprawie negocjacji dotyczących handlu towarami dążyć do ambitnej poprawy dostępu do rynku w poszczególnych pozycjach taryfowych poprzez zniesienie niepotrzebnych barier, w tym również w dostępie do infrastruktury portowej dla statków UE, pamiętając przy tym, że istnieje pewna liczba wrażliwych produktów rolnych, produktów przemysłu wytwórczego i produktów przemysłowych, które należy odpowiednio traktować, na przykład poprzez określenie kontyngentów taryfowych, odpowiednie okresy przejściowe lub w razie konieczności całkowite wyłączenie; uwzględnić przydatną i skuteczną dwustronną klauzulę ochronną umożliwiającą czasowe zawieszenie preferencji, jeżeli w wyniku wejścia w życie zaktualizowanego układu o stowarzyszeniu zwiększenie importu przyniesie lub będzie mogło przynieść poważną szkodę wrażliwym sektorom;

Czwartek, 14 września 2017 r.

- i) uwzględnić w swoich wytycznych negocjacyjnych cel uproszczenia reguł pochodzenia i procedur celnych z myślą o ich dostosowaniu do realiów coraz bardziej złożonych globalnych łańcuchów wartości; zadbać o to, by zaktualizowany układ o stowarzyszeniu zawierał przepisy i środki dotyczące zwalczania nadużyć finansowych, a także zobowiązania do ujednoczenia przepisów i praktyk celnych z myślą o poprawie przejrzystości, skuteczności i pewności prawa oraz zacieśnieniu współpracy między organami celnymi przy jednoczesnym unowocześnieniu i uproszczeniu procedur, co uwzględniono w postanowieniach w umowie WTO o ułatwieniach w handlu oraz zmienionej konwencji z Kioto;
- j) w sprawie handlu usługami uznać, że w obecnym układzie o stowarzyszeniu potencjał sektora usług nie został w pełni wykorzystany oraz że w zaktualizowanym układzie należy poruszyć kwestię niepotrzebnych barier w dostępie do rynku i w odniesieniu do traktowania narodowego; uznać, że zobowiązania należy podejmować na podstawie Układu ogólnego w sprawie handlu usługami (GATS) oraz że w razie konieczności należy zaktualizować przepisy, aby uwzględnić nowe okoliczności; wyłączyć usługi audiowizualne z negocjacji i zakresu stosowania układu; zadbać o to, aby zaktualizowany układ o stowarzyszeniu wyraźnie stanowił, że strony mogą określać, regulować, świadczyć i wspierać usługi publiczne świadczone w interesie publicznym oraz że rządy w żaden sposób nie będą zobowiązane do prywatyzacji usług, a także że będą mogły świadczyć usługi publiczne świadczone wcześniej przez prywatnych usługodawców oraz ponownie przejąć kontrolę publiczną nad usługami, co do których wcześniej podjęły decyzję o prywatyzacji, a ponadto nie będzie im zabronione rozszerzenie zakresu usług świadczonych przez nie w interesie publicznym, gdyż układ będzie wykluczał wszelkie klauzule, postanowienia lub zobowiązania, które mogłyby ograniczyć niezbędną elastyczność, jeżeli chodzi o ponowne podejmowanie kontroli publicznej nad obecnymi i przyszłymi usługami świadczonymi w ogólnym interesie gospodarczym;
- k) zadbać o to, aby zaktualizowany układ przewidywał niezbędne działania gwarantujące większą przejrzystość regulacji i wzajemne uznawanie, w tym również postanowienia zapewniające bezstronność i przestrzeganie najwyższych standardów ochrony w odniesieniu do wymogów, kwalifikacji i zezwoleń, a w związku z tym – mechanizmy instytucjonalne umożliwiające konsultacje z udziałem różnych zainteresowanych stron, takich jak MŚP i organizacje społeczeństwa obywatelskiego;
- l) zadbać o to, aby w związku z zobowiązaniami podejmowanymi z myślą o ułatwieniu wjazdu i pobytu osobom fizycznym w celach biznesowych zagraniczni usługodawcy musieli przestrzegać prawa socjalnego i prawa pracy UE i państw członkowskich, jak również obowiązujących układów zbiorowych, jeżeli pracownicy korzystają z zobowiązań wynikających z trybu nr 4;
- m) zadbać o to, aby ambitna współpraca w kwestiach regulacyjnych i harmonizacja norm w dalszym ciągu miały charakter dobrowolny, odbywały się z poszanowaniem autonomii organów regulacyjnych, opierały się na intensywniejszej wymianie informacji i pomocy administracyjnej z myślą o identyfikowaniu zbędnych barier i obciążeń administracyjnych oraz były zgodne z zasadą ostrożności; przypomnieć, że współpraca regulacyjna musi mieć na celu uzyskanie korzyści w zakresie zarządzania globalną gospodarką poprzez większą konwergencję i współpracę w dziedzinie standardów międzynarodowych oraz zagwarantowanie najwyższego poziomu ochrony konsumentów, środowiska oraz praw socjalnych i pracowniczych;
- n) rozważyć możliwość uwzględnienia w zaktualizowanym układzie wyłączenia ostrożnościowego dotyczącego usług finansowych, wzorującego się na wyłączeniu zawartym w kompleksowej umowie gospodarczo-handlowej między UE a Kanadą (CETA), w celu zagwarantowania stronom swobody podejmowania działań politycznych w zakresie regulacji ich sektora finansowego i bankowego w trosce o stabilność i integralność systemu finansowego; uwzględnić środki ochronne i ogólne wyjątki dotyczące przepływów finansowych i płatności, mające zastosowanie wówczas, gdy przepływy finansowe lub płatności mogą poważnie utrudniać sprawne funkcjonowanie unii gospodarczej i walutowej lub powodować poważne trudności dla bilansu płatniczego UE, lub gdy istnieje takie zagrożenie;
- o) wprowadzić klauzule dobrego zarządzania w kwestiach podatkowych i normy przejrzystości, potwierdzające zobowiązanie stron do wdrożenia międzynarodowych standardów w walce przeciwko oszustwom podatkowym, uchylaniu się od opodatkowania i unikaniu opodatkowania, w szczególności odpowiednich zaleceń OECD dotyczących erozji bazy podatkowej i przerzucania zysków, a także określające obowiązki w zakresie automatycznej wymiany informacji i ustanowienia publicznych rejestrów własności rzeczywistej dla trustów przedsiębiorstw oraz konkretne przepisy w rozdziałach dotyczących usług finansowych, przepływu kapitału i prowadzenia działalności w celu wyłączenia niewykrzytego planowania podatkowego przez przedsiębiorstwa;
- p) przypomnieć, że korupcja szkodzi prawom człowieka, równości, sprawiedliwości społecznej, handlowi i uczciwej konkurencji oraz spowalnia wzrost gospodarczy; wyraźnie zobowiązać strony – poprzez włączenie specjalnego rozdziału określającego jasne i zdecydowane zobowiązania i środki – do zwalczania korupcji pod każdą postacią oraz do wdrożenia międzynarodowych norm i wielostronnych konwencji antykorupcyjnych;

Czwartek, 14 września 2017 r.

- q) uznać, że silne przepisy dotyczące otwarcia zamówień publicznych, promowanie zasady najkorzystniejszej oferty, która to zasada uwzględnia kryteria społeczne, środowiskowe i innowacyjne, uproszczone procedury i przejrzystość dla oferentów, w tym również rzeczywisty dostęp dla oferentów z innych krajów, to potencjalnie skuteczne narzędzia walki z korupcją i wspierania integralności w administracji publicznej, jednocześnie gwarantujące podatnikom najlepszy stosunek wartości do ceny; zapewnić w zaktualizowanym układzie o stowarzyszeniu łatwiejszy dostęp do rynków zamówień publicznych, w tym również na szczeblu niższym niż centralny, a także ustanowić przejrzyste procedury w oparciu o traktowanie narodowe, bezstronność i uczciwość;
- r) zadbać o to, aby polityka inwestycyjna obejmowała dobre rządy i ułatwienia dla inwestorów, a także ustalić i skodyfikować obowiązki dla inwestorów, poprawiając jednocześnie ochronę inwestycji;
- s) zadbać o to, aby wytyczne negocjacyjne zobowiązywały Komisję do wynegocjowania nowoczesnego rozdziału dotyczącego inwestycji, uwzględniającego najlepsze międzynarodowe praktyki, takie jak ramy polityki inwestycyjnej na rzecz zrównoważonego rozwoju, opracowane przez Konferencję Narodów Zjednoczonych do spraw Handlu i Rozwoju (UNCTAD), oraz najnowsze orzeczenie Trybunału Sprawiedliwości w sprawie umowy o wolnym handlu między UE a Singapurem;
- t) poczynić postępy w związku z niezbędną międzynarodową reformą systemu rozstrzygania sporów; zobowiązać wszystkie strony do uprzywilejowanego wszczynania postępowań przed właściwymi sądami i do zastąpienia systemu rozstrzygania sporów między inwestorem a państwem publicznym systemem sądów ds. inwestycji, obejmującym mechanizm odwoławczy, rygorystyczne przepisy dotyczące konfliktu interesów i dający się egzekwować kodeks postępowania; uznać obowiązki inwestorów i zachować prawo do regulacji, aby osiągnąć uzasadnione cele polityki publicznej, takie jak w dziedzinie zdrowia i dystrybucji wody oraz ochrony socjalnej i ochrony środowiska; dążyć do zapobiegania pieniactwu i zapewnienia wszelkich demokratycznych gwarancji procesowych, takich jak pozbawione dyskryminacji prawo dostępu do wymiaru sprawiedliwości (przy zwróceniu szczególnej uwagi na MSP), niezawisłość sądów, przejrzystość i rozliczalność, przy jednoczesnym dążeniu do ustanowienia wielostronnego trybunału ds. inwestycji;
- u) zadbać o to, aby zaktualizowany układ o stowarzyszeniu zawierał solidny i ambitny rozdział dotyczący handlu i zrównoważonego rozwoju, obejmujący wiążące i wykonalne postanowienia podlegające odpowiednim i skutecznym mechanizmom rozstrzygania sporów, które będą przewidywać, oprócz różnych metod egzekwowania prawa, mechanizm oparty na sankcjach, a także umożliwiające partnerom społecznym i społeczeństwu obywatelskiemu odpowiednie uczestnictwo; zwrócić uwagę, że rozdział dotyczący handlu i zrównoważonego rozwoju powinien m.in. zawierać zobowiązanie stron do przyjęcia i utrzymania w ich prawie krajowym i regulacjach krajowych zasad zapisanych w najważniejszych konwencjach MOP, a także do skutecznego wdrożenia aktualnych instrumentów MOP, zwłaszcza konwencji o zarządzaniu, programu godnej pracy, konwencji MOP nr 169 w sprawie praw ludów tubylczych, konwencji o równości szans i równym traktowaniu pracowników obu płci, konwencji o pracownikach domowych i konwencji o pracownikach mających obowiązki rodzinne, a także norm pracy dla pracowników migrujących, zasad społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw, w tym sektorowych wytycznych OECD i wytycznych ONZ dotyczących biznesu i praw człowieka, a także do wprowadzenia procedury, w ramach której partnerzy społeczni i społeczeństwo obywatelskie, zgromadzeni w WKK, mogliby zaapelować o podjęcie konsultacji rządowych;
- v) zadbać o to, aby w kontekście postępów osiągniętych przez Chile w ramach dwustronnych negocjacji handlowych z Urugwajem i Kanadą strony uwzględniły specjalny rozdział poświęcony handlowi, równości płci i wzmocnieniu pozycji kobiet, wykraczający poza przestrzeganie i poszanowanie przez strony międzynarodowych praw człowieka oraz norm pracowniczych i socjalnych, a także przewidujący aktywne instrumenty mające na celu poprawę szans kobiet, aby mogły one korzystać z możliwości oferowanych przez układ o stowarzyszeniu; przewidzieć środki mające na celu m.in. poprawę równowagi między życiem zawodowym a prywatnym oraz umożliwienie dostępu do usług społecznych i zdrowotnych; zadbać m.in. o to, aby strony zobowiązały się do gromadzenia zdezagregowanych danych umożliwiających dogłębną analizę ex ante i ex post w zakresie wpływu zaktualizowanego układu o stowarzyszeniu na równość płci; zdecydowanie wspierać udział przedsiębiorstw prowadzonych przez kobiety (zwłaszcza mikroprzedsiębiorstw i MSP) w procedurach udzielania zamówień publicznych, a to w oparciu o doświadczenia chilijskiego ministerstwa ds. równości płci, które w 2015 r. ustanowiło program wsparcia na rzecz wzmocnienia roli kobiet przedsiębiorców jako dostawców na rynku zamówień publicznych „Chile Compras”; wspierać umiędzynarodowienie przedsiębiorstw prowadzonych przez kobiety i korzystanie przez kobiety z możliwości oferowanych w ramach trybu nr 4; zadbać o obecność ekspertów w dziedzinie równości płci i przedstawicieli organizacji promujących równość płci w zespołach negocjacyjnych i podczas okresowych dyskusji w ramach WKK na temat wdrażania tego rozdziału;

Czwartek, 14 września 2017 r.

- w) włączyć ponadto kompleksowy rozdział poświęcony mikroprzedsiębiorstwom i MŚP, przewidujący znaczące postępy w kwestii ułatwień handlowych oraz usuwania barier handlowych i zbędnych obciążeń administracyjnych, a także aktywne instrumenty mające na celu zagwarantowanie, że możliwości wynikające z układu będą mogły zostać w wystarczającym stopniu wykorzystane oraz zostaną o nich poinformowane wszystkie najważniejsze i potencjalnie zainteresowane podmioty (np. poprzez utworzenie punktów kompleksowej obsługi i specjalnych stron internetowych oraz publikację przewodników sektorowych zawierających informacje o procedurach i nowych możliwościach w zakresie handlu i inwestycji);
- x) włączyć rozdział poświęcony kwestii energii, który obejmowałby m.in. energię ze źródeł odnawialnych i surowce; zwrócić uwagę na znaczenie wdrożenia wielostronnych porozumień środowiskowych, zwłaszcza porozumienia klimatycznego z Paryża, uwzględnić postanowienia i zobowiązania dotyczące handlu z myślą o uczestnictwie w międzynarodowych instrumentach, negocjacjach oraz wzajemnie uzupełniających się strategiach handlowych i środowiskowych stanowiących odpowiedź na cele realizowane w ramach gospodarki o obiegu zamkniętym, w tym również zobowiązania w zakresie ekologicznego wzrostu gospodarczego, a także wspierać i w dalszym ciągu promować handel i inwestycje w dziedzinie towarów i usług związanych z przemysłem ekologicznym, energii ze źródeł odnawialnych i technologii przyjaznych dla klimatu;
- y) przyjąć wytyczne negocjacyjne wzmacniające zawarte w obecnym układzie o stowarzyszeniu przepisy dotyczące dobrostanu zwierząt, a to poprzez ustanowienie skutecznej dwustronnej współpracy w tym zakresie i wprowadzenie warunkowej liberalizacji w przypadku zagrożenia dobrostanu zwierząt przy produkcji określonych wyrobów;
- z) przyjąć wytyczne negocjacyjne określające wymogi w zakresie egzekwowania prawa konkurencji oraz przepisów dotyczących środków sanitarnych i fitosanitarnych, jak również uwzględnić zasadę przejrzystości, sprawiedliwości proceduralnej i niedyskryminacji, a także przepisy dotyczące dotacji;
- aa) pamiętać o tym, że w każdej umowie handlowej należy zawrzeć postanowienia dotyczące dobrobytu konsumentów jako jednego z ogólnych celów, a także zadbać o to, aby układ o stowarzyszeniu zobowiązywał strony do zapewnienia wysokiego poziomu bezpieczeństwa i ochrony konsumentów, przestrzegania najwyższych standardów międzynarodowych oraz wypracowania spójnych najlepszych praktyk, zwłaszcza w zakresie ochrony konsumentów w dziedzinie usług finansowych, znakowania produktów i handlu elektronicznego;
- ab) zaakceptować, że wynikiem negocjacji muszą być solidne i wykonalne przepisy dotyczące uznawania i ochrony praw własności intelektualnej pod wszelką postacią, w tym również ambitne przepisy dotyczące oznaczeń geograficznych wykraczające poza postanowienia zawarte w obecnym układzie o stowarzyszeniu, które powinny jednak służyć za podstawę, a także gwarantujące lepsze warunki dostępu do rynku, wyższy stopień egzekwowalności i możliwość uwzględniania nowych oznaczeń geograficznych; zadbać o to, aby zaktualizowany układ o stowarzyszeniu zawierał rozdział dotyczący przepisów w dziedzinie praw własności intelektualnej, gwarantujący niezbędną elastyczność oraz o to, że przepisy związane z prawem własności intelektualnej nie będą ograniczać dostępu do podstawowych leków po niewygórowanych cenach ani do leczenia w ramach krajowych programów w dziedzinie zdrowia publicznego; zadbać o to, aby rozdział ten wykraczał poza postanowienia umowy dotyczącej handlowych aspektów praw własności intelektualnej (TRIPS);
- ac) zadbać o to, aby strony zagwarantowały maksymalny poziom przejrzystości i uczestnictwa oraz realizację celów negocjacji, a także aby odbywało się to w ramach stałego i należytego przygotowanego dialogu ze wszystkimi zainteresowanymi stronami, co obejmuje zainteresowane podmioty takie jak przedsiębiorstwa i związki zawodowe, a także społeczeństwo obywatelskie, w tym przedstawiciele ludów tubylczych; w związku z tym zadbać o systematyczne zaangażowanie zarówno właściwych organów parlamentarnych, zwłaszcza WKP UE-Chile i WKK, przez cały okres obowiązywania układu o stowarzyszeniu, od negocjacji po wdrożenie i ocenę, a także o wsparcie – na etapie wdrażania – na rzecz utworzenia chilijskiej struktury instytucjonalnej umożliwiającej udział społeczeństwa obywatelskiego, która będzie odzwierciedleniem pluralizmu społeczeństwa tego kraju i będzie przywiązywać szczególną wagę do zamieszkujących go ludów tubylczych; nie osłabiając strategii negocjacyjnej UE, we współpracy z Chile zadbać w tym celu o publikację wszelkich istotnych informacji w sposób jak najbardziej przystępny dla ogółu społeczeństwa, w tym również not faktograficznych przetłumaczonych na język hiszpański jako wspólny język urzędowy;
- ad) uwzględnić apele Parlamentu o udostępnienie ogółowi społeczeństwa mandatów dotyczących negocjacji handlowych oraz opublikować wytyczne negocjacyjne dotyczące aktualizacji układu o stowarzyszeniu natychmiast po ich przyjęciu;
- ae) zadbać o to, aby układ o stowarzyszeniu przewidywał niezbędne mechanizmy gwarantujące jego przestrzeganie w praktyce na etapie wdrażania, w tym również nowoczesny i skuteczny mechanizm rozstrzygania sporów między państwami;
2. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszego zalecenia Radzie, Komisji, ESDZ, rządóm i parlamentom państw członkowskich oraz rządowi i parlamentowi Republiki Chile.

Czwartek, 14 września 2017 r.

P8_TA(2017)0358

Rozliczalność, przejrzystość i rzetelność w instytucjach UE

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 14 września 2017 r. w sprawie rozliczalności, przejrzystości i rzetelności w instytucjach UE (2015/2041(INI))

(2018/C 337/18)

Parlament Europejski,

- uwzględniając swoją decyzję z dnia 15 kwietnia 2014 r. w sprawie zmiany porozumienia międzyinstytucjonalnego w sprawie „Rejestru służącego przejrzystości”⁽¹⁾,
  - uwzględniając Traktat o Unii Europejskiej (TUE), w szczególności jego art. 9 i 10,
  - uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE),
  - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 8 maja 2008 r. sprawie określenia ram dla działalności grup interesu (lobbystów) w instytucjach europejskich⁽²⁾,
  - uwzględniając decyzję Komisji z dnia 25 listopada 2014 r. dotyczącą niespotykania się z niezarejestrowanymi lobbystami i publikowania informacji na temat spotkań z lobbystami,
  - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 11 marca 2014 r. w sprawie publicznego dostępu do dokumentów (art. 104 ust. 7 Regulaminu) w latach 2011-2013⁽³⁾,
  - uwzględniając zasady Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD) w zakresie przejrzystości i uczciwości lobbingu,
  - uwzględniając decyzję Parlamentu Europejskiego z dnia 13 grudnia 2016 r. w sprawie ogólnego przeglądu Regulaminu Parlamentu⁽⁴⁾,
  - uwzględniając art. 52 Regulaminu,
  - uwzględniając sprawozdanie Komisji Spraw Konstytucyjnych oraz opinie Komisji Handlu Międzynarodowego, Komisji Kontroli Budżetowej, Komisji Ochrony Środowiska Naturalnego, Zdrowia Publicznego i Bezpieczeństwa Żywności, Komisji Prawnej, jak również Komisji Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych (A8-0133/2017),
- A. mając na uwadze, że „Unia przestrzega zasady równości swoich obywateli, którzy są traktowani z jednakową uwagą przez jej instytucje” (art. 9 TUE), mając na uwadze, że „każdy obywatel ma prawo uczestniczyć w życiu demokratycznym Unii” oraz że „decyzje są podejmowane w sposób jak najbardziej otwarty i zbliżony do obywatela” (art. 10 ust. 3 TUE, zapis ten został podobnie sformułowany w motywie 13 preambuły do traktatu oraz w jego art. 1 ust. 2 i art. 9); mając na uwadze, że „instytucje, organy, urzędy i agencje Unii działają z jak największym poszanowaniem zasady otwartości” (art. 15 ust. 1 TFUE);
- B. mając na uwadze, że instytucje UE poczyniły już postępy i stały się bardziej otwarte, pod wieloma względami wyprzedzając już krajowe i regionalne instytucje polityczne w zakresie przejrzystości, rozliczalności i rzetelności;
- C. mając na uwadze, że dialog między ustawodawcami a społeczeństwem stanowi ważny aspekt demokracji, podobnie jak reprezentowanie interesów, oraz mając na uwadze, że odpowiednia reprezentacja różnych interesów w procesie ustawodawczym jest dla posłów istotnym źródłem informacji i wiedzy specjalistycznej oraz jest kluczowa dla właściwego funkcjonowania pluralistycznych społeczeństw;

⁽¹⁾ Teksty przyjęte, P7_TA(2014)0376.

⁽²⁾ Dz.U. C 271 E z 12.11.2009, s. 48.

⁽³⁾ Teksty przyjęte, P7_TA(2014)0203.

⁽⁴⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2016)0484.

Czwartek, 14 września 2017 r.

- D. mając na uwadze, że w związku z coraz większym dystansem między UE i jej obywatelami, a także w związku z potrzebą zapewnienia większego zainteresowania mediów sprawami UE, instytucje UE muszą dążyć do możliwie jak najwyższych standardów w zakresie przejrzystości, rozliczalności i rzetelności; mając na uwadze, że zasady te stanowią kluczowe i uzupełniające się elementy promowania dobrych rządów w instytucjach UE oraz zapewniania większej otwartości w funkcjonowaniu UE i jej procesu decyzyjnego, a także mając na uwadze, że powinny być one przewodnimi zasadami kultury obowiązującej w instytucjach;
- E. mając na uwadze, że zaufanie obywateli do instytucji UE ma podstawowe znaczenie dla demokracji, dobrych rządów i skutecznego kształtowania polityki; mając na uwadze, że istnieje potrzeba ograniczenia luk w rozliczalności w UE oraz przejścia na metody kontroli w większym stopniu oparte na współpracy, łączące demokratyczny nadzór, kontrolę i audyt, a jednocześnie zapewniające większą przejrzystość;
- F. mając na uwadze, że nieprzejrzyste i jednostronne reprezentowanie interesów może prowadzić do ryzyka korupcji oraz stanowić istotne zagrożenie i poważne wyzwanie dla rzetelności podmiotów kształtujących politykę, a także dla zaufania obywateli do instytucji UE; mając na uwadze, że korupcja niesie znaczne konsekwencje finansowe i stanowi poważne zagrożenie dla demokracji, praworządności i inwestycji publicznych;
- G. mając na uwadze, że akt prawny będący nową podstawą obowiązkowego rejestru służącego przejrzystości wymaga prawnego zdefiniowania działalności wchodzącej w zakres rejestru, co pozwoliłoby doprecyzować istniejące niejednoznaczne definicje i interpretacje przejrzystości, rzetelności i odpowiedzialności;
- H. mając na uwadze, że krajowe rejestry służące przejrzystości zostały już ustanowione w niektórych państwach członkowskich;
- I. mając na uwadze, że zgodnie z wymogiem przejrzystości określonym w art. 15 ust. 3 TFUE w powiązaniu z art. 42 Karty praw podstawowych i utrwalonym orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości UE (TSUE), każdy obywatel Unii ma prawo dostępu do dokumentów instytucji, organów i innych jednostek organizacyjnych Unii⁽¹⁾;

Nadanie rejestrowi służącemu przejrzystości możliwie najbardziej obowiązkowego charakteru

1. przyjmuje z zadowoleniem decyzję Prezydium PE w sprawie zlecenia administracji opracowania dla wszystkich sprawozdawców i sprawozdawców komisji opiniodawczych wzorca w celu stworzenia dobrowolnego śladu legislacyjnego, w którym wskazane zostanie, do jakich przedstawicieli grup interesów i organizacji zwrócono się o opinię; wzorec ten powinien być również dostępny jako narzędzie informatyczne;
2. przypomina o zmienionym w wyniku przeglądu Regulaminie z dnia 13 grudnia 2016 r., zgodnie z którym posłowie powinni przyjąć systematyczną praktykę spotykania się wyłącznie z tymi przedstawicielami grup interesu, którzy są zarejestrowani w rejestrze służącym przejrzystości, oraz apeluje, by zasadą tą objąć również posiedzenia między przedstawicielami grup interesu i sekretarzem generalnym, dyrektorami generalnymi oraz sekretarzami generalnymi grup politycznych; zwraca się do posłów i ich personelu o sprawdzenie, czy przedstawiciele grup interesu, z którymi zamierzają się spotkać, są zarejestrowani, i jeśli tak nie jest, o zwrócenie się do nich o to, by zrobili to jak najszybciej przed spotkaniem; apeluje do Rady o wprowadzenie podobnych postanowień, które obejmą stałe przedstawicielstwa; uważa, że należy zobowiązać podmioty rejestrujące się w rejestrze służącym przejrzystości do przedstawienia dokumentów poświadczających, że przedstawione informacje są prawdziwe;
3. przypomina definicję „spotkania z przedstawicielami grup interesu” zawartą w decyzji Komisji z dnia 25 listopada 2014 r. w sprawie publikowania informacji dotyczących spotkań; przypomina postanowienia dotyczące informacji, które mogą pozostać nieujawnione na mocy rozporządzenia (WE) nr 1049/2001; uważa, że przepisy dotyczące takich spotkań nie powinny ograniczać się do spotkań dwustronnych, ale obejmować także spotkania z organizacjami międzynarodowymi;
4. uważa, że sprawozdawcy, kontrsprawozdawcy i przewodniczący komisji powinni publikować, za pośrednictwem śladu legislacyjnego, informacje o spotkaniach z przedstawicielami grup interesu podlegającymi zakresowi rejestru służącego przejrzystości dotyczące dokumentów, za które ponoszą odpowiedzialność, i że wszelkie wyjątki powinny chronić życie i wolność informatorów działających w dobrej wierze;

⁽¹⁾ Wyrok Trybunału z dnia 21 września 2010 r. – Królestwo Szwecji/Association de la presse internationale ASBL (API) i Komisja Europejska (C-514/07 P), Association de la presse internationale ASBL (API) przeciwko Komisji Europejskiej (C-528/07 P), Komisja Europejska przeciwko Association de la presse internationale ASBL (API) (C-532/07 P), połączone sprawy C-514/07 P, C-528/07 P i C-532/07 P, ECLI:EU:C:2010:541.

Czwartek, 14 września 2017 r.

5. apeluje do Prezydium o przyjęcie odpowiednich środków w celu umożliwienia posłom, którzy sobie tego życzą, publikowania w ich profilach na stronie internetowej Parlamentu informacji o spotkaniach z przedstawicielami grup interesu;
6. apeluje do Komisji o objęcie wszystkich odnośnych pracowników Komisji (począwszy od szczebla kierownika działu) praktyką, zgodnie z którą spotkania odbywają się wyłącznie z organizacjami lub osobami samozatrudnionymi figurującymi w rejestrze służącym przejrzystości;
7. wzywa Komisję do publikowania informacji o spotkaniach wszystkich odnośnych pracowników Komisji uczestniczących w procesie decyzyjnym UE z udziałem organizacji zewnętrznych, przy jednoczesnym uwzględnieniu niezbędnych zasad ochrony danych osobowych; w przypadku innych pracowników uczestniczących w tych spotkaniach należy opublikować informację o dziale lub wydziale;
8. popiera apel Komisji do instytucji UE i ich personelu, a także do agencji UE, o niezapraszanie w charakterze mówców niezarejestrowanych przedstawicieli grup interesu objętych zakresem rejestru służącego przejrzystości, o nieobejmowanie patronatu nad organizowanymi przez nich wydarzeniami oraz o odmowę organizowania takich wydarzeń w budynkach UE, a także o niezezwalanie im na udział w organach doradczych Komisji;
9. apeluje do Komisji, aby zadbało o to, by wszystkie informacje dotyczące reprezentacji interesów w instytucjach UE, deklaracji interesów, potwierdzonych konfliktów interesów, a także grup eksperckich były łatwo dostępne dla ogółu społeczeństwa w jednej scentralizowanej internetowej bazie danych;
10. zachęca Komisję do opracowania środków w celu osiągnięcia lepszej równowagi poprzez wzmocnienie pozycji niedostatecznie reprezentowanych grup interesu;
11. uważa, że na posłach do Parlamentu Europejskiego mianowanych na stanowisko sprawozdawcy, kontrsprawozdawcy lub przewodniczącego komisji spoczywa szczególna odpowiedzialność za zachowanie przejrzystości w zakresie ich kontaktów z przedstawicielami grup interesów w związku z rolą, jaką odgrywają oni w unijnym procesie legislacyjnym;
12. uważa, że podmioty figurujące w rejestrze służącym przejrzystości powinny terminowo wprowadzać do rejestru obowiązkowe aktualizacje informacji o wydatkach poniesionych przez zarejestrowanych w związku z działalnością objętą zakresem rejestru wówczas, gdy wydatki przekraczają limit ustalony dla danej kategorii;
13. uważa, że wszystkie zarejestrowane podmioty powinny być zobowiązane do publikowania w rejestrze służącym przejrzystości listy wszystkich darczyńców, wraz z odnośnymi darowiznami przekraczającymi kwotę 3 000 EUR, oraz do corocznego wskazywania charakteru i wartości poszczególnych darowizn; jednorazowe darowizny o wartości przekraczającej kwotę 12 000 EUR muszą być niezwłocznie zgłaszane;
14. ponawia swój stały apel o wsparcie unijnego rejestru służącego przejrzystości aktem prawnym, jeżeli niemożliwe jest wyeliminowanie wszystkich luk i doprowadzenie do powstania rejestru w pełni obowiązującego wszystkich przedstawicieli grup interesu przy pomocy porozumienia międzyinstytucjonalnego; uważa, że wniosek dotyczący takiego aktu prawnego mógłby uwzględniać postępy poczynione dzięki zmianom wprowadzonym do porozumienia międzyinstytucjonalnego i parlamentarnego kodeksu postępowania; przypomina Komisji o tym, że w swojej decyzji z dnia 15 kwietnia 2014 r. wezwał ją do przedstawienia do końca 2016 r. odpowiedniego wniosku ustawodawczego w sprawie ustanowienia obowiązkowego rejestru służącego przejrzystości na mocy art. 352 TFUE;
15. ponownie apeluje do Rady, w tym do jej organów przygotowawczych, o jak najszybsze przyłączenie się do rejestru służącego przejrzystości; apeluje do wszystkich państw członkowskich o wprowadzenie aktów prawnych sprzyjających przejrzystości reprezentowania interesów; apeluje do państw członkowskich o wprowadzenie przepisów zobowiązujących przedstawicieli grup interesów do zapewniania przejrzystości w kwestiach, w których ich kontakty z krajowymi politykami i pracownikami administracji publicznej mają na celu wywieranie wpływu na unijne przepisy;

Przejrzystość, rozliczalność i rzetelność podczas kontaktów z przedstawicielami grup interesów

16. przypomina swoją decyzję z dnia 13 grudnia 2016 r. w sprawie odebrania przywilejów podmiotom, które odmawiają współpracy przy dochodzeniach, przesłuchaniach bądź posiedzeniach komisji organizowanych w ramach misji informacyjnych; apeluje do Komisji o wprowadzenie dodatkowych zmian w kodeksie postępowania w odniesieniu do zarejestrowanych podmiotów, aby skłonić je do nieudzielania, w dobrej wierze, niewystarczających i wprowadzających w błąd informacji podczas takich przesłuchań lub posiedzeń komisji; uważa, że podmioty figurujące w rejestrze służącym przejrzystości powinny na mocy kodeksu postępowania podlegać zakazowi zatrudniania osób i organizacji ukrywających interesy lub strony, którym służą;

Czwartek, 14 września 2017 r.

17. uważa, że firmy doradcze, kancelarie prawne i doradcy prowadzący własną działalność gospodarczą powinni określać dokładną skalę działalności objętej rejestrem, a jednocześnie przyznaje, że w przypadku niektórych osób spełnienie wymogów rejestru służącego przejrzystości może być utrudnione na mocy prawa krajowego obowiązującego w niektórych państwach członkowskich;

18. podkreśla, że zarejestrowane podmioty, w tym kancelarie prawne i firmy doradcze, powinny wskazać w rejestrze służącym przejrzystości wszystkich klientów, w których imieniu prowadzą działalność służącą reprezentowaniu interesów, podlegającą zakresowi rejestru służącego przejrzystości; z zadowoleniem przyjmuje decyzje podjęte przez różne izby adwokackie i stowarzyszenia prawnicze, w których uznano różnicę między działalnością sądową prawników a pozostałą działalnością objętą zakresem rejestru służącego przejrzystości; uważa, że Rada Izb Adwokackich i Stowarzyszeń Prawniczych Unii Europejskiej powinna zachęcać swoich członków do przyjmowania podobnych środków, a jednocześnie przyznaje, że w przypadku niektórych osób spełnienie wymogów rejestru służącego przejrzystości może być utrudnione na mocy prawa krajowego obowiązującego w niektórych państwach członkowskich;

19. zauważa, że w niektórych państwach członkowskich istnieją statutowe przepisy dotyczące zasad regulujących wykonywanie zawodów, które to przepisy w sposób obiektywny uniemożliwiają zwłaszcza kancelariom prawnym rejestrację w rejestrze służącym przejrzystości oraz uczestnictwo w procesie ujawniania informacji o ich klientach, które są wymagane do celów rejestru; dostrzega jednak również, że istnieje poważne niebezpieczeństwo nadużywania takich statutowych przepisów w celu unikania publikowania informacji wymaganych do dokonania prawidłowego wpisu w rejestrze; w związku z powyższym przyjmuje z zadowoleniem wyraźną gotowość organizacji zawodowych prawników do wspólnego działania w celu dopilnowania, by w interesie tych grup zawodowych nieujawnianie informacji ograniczało się wyłącznie do przypadków obiektywnie dopuszczonych przez prawo; wzywa Komisję i przewodniczącego Parlamentu Europejskiego do dopilnowania, by ta gotowość przyniosła wymierne skutki, oraz do jak najszybszego zapisania odnośnych wyników w zmienionym porozumieniu;

20. zwraca się do Prezydium, by zgodnie z art. 15 TFUE i art. 11 TUE wprowadziło wymóg rejestracji przed udzieleniem dostępu do budynków Parlamentu dla niezarejestrowanych organizacji lub osób prowadzących działalność wchodzącą w zakres rejestru służącego przejrzystości; uważa, że z takiego obowiązku powinny być zwolnione grupy odwiedzających; podkreśla, że Parlament, jako europejskie zgromadzenie reprezentujące obywateli, powinien w dalszym ciągu prowadzić politykę otwartych drzwi dla obywateli oraz że nie należy tworzyć zbędnych przeszkód, które mogłyby zniechęcać obywateli do odwiedzania budynków Parlamentu Europejskiego;

21. ubolewa, że według Transparency International ponad połowa wpisów w unijnym rejestrze lobbystów w 2015 r. była niedokładna, niepełna lub pozbawiona znaczenia;

22. apeluje do Prezydium i sekretarza generalnego o ułatwienie procesu odnawiania przepustek niezbędnego do ich wydawania lobbystom, poprzez utworzenie wyznaczonego punktu odnawiania przepustek, aby uniknąć nadmiernego czasu oczekiwania na uzyskanie dostępu do budynków; apeluje o zniesienie ograniczenia, zgodnie z którym maksymalnie czterech posiadaczy przepustek może jednocześnie uzyskać dostęp do budynków Parlamentu;

23. przypomina swoją decyzję z dnia 13 grudnia 2016 r. dotyczącą przepustek dla osób z otoczenia posłów i wzywa sekretarza generalnego do zmiany przepisów z dnia 13 grudnia 2013 r. dotyczących przepustek i zezwoleń zapewniających dostęp do budynków Parlamentu, tak aby każda osoba, która ukończyła 18 rok życia i ubiega się o przepustkę dla osób z otoczenia posłów, musiała podpisać dokument poświadczający, że nie będzie angażowała się w działalność objętą zakresem rejestru służącego przejrzystości;

24. uważa, że należy koniecznie w trybie pilnym wprowadzić odpowiedni system monitorowania wpisów w celu zapewnienia, aby informacje dostarczane przez rejestrujących miały istotne znaczenie oraz były dokładne, aktualne i kompleksowe; w związku z powyższym apeluje o znaczne zwiększenie zasobów Działu ds. Przejrzystości Parlamentu Europejskiego oraz wspólnego sekretariatu rejestru służącego przejrzystości;

25. uważa, że Dział ds. Przejrzystości i wspólny sekretariat rejestru służącego przejrzystości powinny co roku weryfikować deklaracje zarejestrowanych podmiotów na zasadzie wyrywkowych kontroli na tyle licznych, by zapewnić wiarygodne, dokładne, aktualne i pełne dane;

26. w odniesieniu do art. 4 ust. 2 i art. 5 ust. 2 TUE uważa, że demokratycznie wybrane i kontrolowane instytucje państwowe na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym oraz ich przedstawiciele w instytucjach UE, a także ich wewnętrzne organy, formalne i nieformalne stowarzyszenia, jak również organizacje parasolowe zrzeszające wyłącznie te podmioty, nie powinny być objęte unijnym rejestrem służącym przejrzystości, jeżeli działają w interesie publicznym, gdyż stanowią one część wieloszczeblowego unijnego systemu zarządzania;

Czwartek, 14 września 2017 r.

Obrona rzetelności w obliczu konfliktu interesów

27. wzywa te instytucje i organy UE, które jeszcze nie mają kodeksu postępowania, do jak najszybszego opracowania takiego dokumentu; ubolewa nad tym, że Rada i Rada Europejska wciąż jeszcze nie przyjęły kodeksu postępowania swoich członków; wzywa Radę do wprowadzenia szczegółowego kodeksu etycznego, który obejmowałby sankcje i uwzględniałby ryzyko związane z delegatami krajowymi; uważa, że Rada musi być rozliczalna i przejrzysta, podobnie jak pozostałe instytucje; apeluje także o przyjęcie kodeksu dla członków i personelu dwóch organów doradczych UE, a mianowicie Komitetu Regionów i Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego; wzywa agencje UE do przyjęcia wytycznych dotyczących spójnej polityki w zakresie zapobiegania konfliktom interesów i zarządzania nimi dla członków zarządu i dyrektorów, ekspertów w komitetach naukowych oraz członków izb odwoławczych, oraz do przyjęcia i wdrożenia jednoznacznej polityki w sprawie konfliktów interesów zgodnie z planem działania dotyczącym monitorowania wspólnego podejścia do zdecentralizowanych agencji UE;

28. jest zdania, że wszyscy urzędnicy UE, w tym pracownicy zatrudnieni na czas określony, akredytowani asystenci parlamentarni, pracownicy kontraktowi i eksperci krajowi, powinni być zachęceni do przejścia szkolenia na temat sposobu postępowania z przedstawicielami grup interesu oraz rozwiązywania konfliktu interesów;

29. podkreśla potrzebę zwiększenia rzetelności i polepszenia ram etycznych dzięki jasnym i umocnionym kodeksom postępowania i zasadom etycznym, aby umożliwić rozwijanie wspólnej faktycznej kultury rzetelności we wszystkich instytucjach i agencjach UE;

30. uznaje, że efekt tzw. „drzwi obrotowych” może być szkodliwy dla stosunków między instytucjami a przedstawicielami grup interesu; wzywa instytucje UE do opracowania systematycznego i proporcjonalnego podejścia do tego wyzwania; uważa, że wszystkie ustalenia dotyczące efektu „drzwi obrotowych” powinny mieć również zastosowanie do przewodniczącego Rady;

31. apeluje o zaostrzenie ograniczeń mających zastosowanie do byłych komisarzy poprzez wydłużenie okresu przejściowego do trzech lat i wprowadzenie obowiązku jego przestrzegania przynajmniej w odniesieniu do wszystkich rodzajów działalności wchodzących w zakres rejestru służącego przejrzystości;

32. uważa, że decyzje dotyczące nowych ról urzędników wysokiego szczebla i byłych komisarzy muszą być podejmowane przez organ mianowany przy zachowaniu jak największej niezależności od osób, których dotyczą te decyzje;

33. domaga się, by wszystkie instytucje UE ujawniały corocznie, w poszanowaniu unijnych przepisów dotyczących ochrony danych, informacje o urzędnikach wysokiego szczebla, którzy opuścili administrację UE, oraz o funkcjach, jakie przyjęli;

34. jest zdania, że należy rozważyć wprowadzenie osiemnastomiesięcznego okresu przejściowego po upływie okresu mianowania członków zewnętrznych i członków ad hoc Rady ds. Kontroli Regulacyjnej z myślą o lepszym stanowieniu prawa, a także członków Rady Dyrektorów Europejskiego Banku Inwestycyjnego, przy czym w okresie tym nie mogliby oni prowadzić działalności lobbingsowej wobec członków organów zarządzających EBI oraz pracowników banku w interesie reprezentowanych przez nich przedsiębiorstw, klientów lub pracodawców;

Rzetelność a zrównoważony skład grup eksperckich

35. z zadowoleniem przyjmuje zamiar podjęcia przez Komisję działań następczych dotyczących zaleceń Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich w sprawie unikania konfliktu interesów w grupach eksperckich oraz zdecydowanie popiera publikowanie w rejestrze grup ekspertów wystarczająco szczegółowych życiorysów wszystkich indywidualnie wyznaczonych ekspertów, a także publikowanie w nim składanych we własnym imieniu deklaracji każdego wyznaczonego eksperta o braku konfliktu interesów;

36. popiera apel Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich dotyczący umieszczenia w rejestrze służącym przejrzystości wymogu, zgodnie z którym do grup eksperckich można powoływać wyłącznie tych zainteresowanych członków, którzy nie są urzędnikami państwowymi i nie otrzymują całości lub zdecydowanej większości swojego wynagrodzenia od instytucji państwowych, takich jak uniwersytety, jednocześnie przy założeniu, że te ostatnie nie otrzymują finansowania od przedstawicieli grup interesów ani interesariuszy gospodarczych i społecznych;

Czwartek, 14 września 2017 r.

37. uważa, że przepis zawierający ogólne kryteria mające zastosowanie do określania interesów ekonomicznych i nieekonomicznych, zgodnie z zaleceniem Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich i w oparciu o przedstawiane przez ekspertów deklaracje interesów, byłby pomocny w wyborze przez Komisję ekspertów reprezentujących interesy w sposób umożliwiający zachowanie większej równowagi;

38. wzywa Komisję, aby publikowała na swojej stronie internetowej wszystkie protokoły posiedzeń grup ekspertów wraz z opisem różnych przedstawianych opinii;

39. wzywa Komisję do dopilnowania, by w ramach konsultacji rozpatrywano pytania otwarte, a nie pytania, których celem jest potwierdzenie obranych wcześniej kierunków polityki;

Rzetelność wyborów do Parlamentu Europejskiego

40. uważa, że w ramach unijnego prawa wyborczego wewnętrzpartyjne nominacje kandydatów muszą mieć charakter demokratyczny, tajny i odbywać się przy wystarczającym udziale posłów, a osoby skazane prawomocnym wyrokiem za korupcję wymierzoną przeciwko interesom finansowym UE lub za korupcję mającą miejsce w jednym z państw członkowskich powinny utracić bierne prawo wyborcze na pewien okres odpowiadający wadze czynu; zwraca uwagę, że procedura wykluczenia została już wprowadzona w niektórych państwach członkowskich; uważa, że nowy instrument, taki jak dyrektywa, mógłby ustanowić wspólne minimalne standardy dla różnych praktyk i ram prawnych w poszczególnych państwach członkowskich w odniesieniu do wykluczenia z powodu korupcji;

Wzmocnienie odpowiedzialności prawnej komisarzy

41. apeluje do Komisji o pójście za przykładem dobrych praktyk państw członkowskich przyjmujących ustawy o funkcji ministrów i o przedstawienie wniosku ustawodawczego ustanawiającego obowiązki i prawa komisarzy w zakresie przejrzystości, przy zastosowaniu procedury współdecyzji;

42. domaga się, by decyzja dotycząca ustalenia wynagrodzeń komisarzy, w tym ich płac, którą od powstania Wspólnot Europejskich podejmowała wyłącznie Rada, była przyjmowana od tej pory w procedurze współdecyzji;

43. zwraca uwagę, że w niektórych państwach członkowskich nie istnieją ustawy o funkcji ministra, zawierające zapis wykluczający możliwość posiadania lub współposiadania przedsiębiorstwa przez osobę pełniącą funkcję publiczną;

Konflikty interesów w ramach zarządzania dzielonego i w państwach trzecich przy zarządzaniu środkami finansowymi z UE

44. dostrzega poważny konflikt interesów w tym, że przedsiębiorstwa tych osób pełniących funkcje publiczne w UE mogą występować o finansowanie z UE lub otrzymywać je jako podwykonawcy, a właściciel i pełniący funkcję publiczną jednocześnie sam ponosi odpowiedzialność za prawidłowe wykorzystywanie tych środków finansowych lub za jego kontrolowanie;

45. domaga się, aby we wszystkich przyszłych unijnych przepisach dotyczących świadczeń Komisja umieszczała klauzulę, zgodnie z którą przedsiębiorstwa w państwach członkowskich i państwach trzecich będące własnością osób pełniących funkcje publiczne nie mogą występować o finansowanie z UE ani takiego finansowania otrzymywać;

Osiągnięcie celu zapewnienia pełnego dostępu do dokumentów oraz przejrzystości do celów rozliczalności w procesie ustawodawczym

46. przypomina swój apel skierowany do Komisji i Rady w rezolucji z dnia 28 kwietnia 2016 r. w sprawie publicznego dostępu do dokumentów w latach 2014–2015 ⁽¹⁾, w której:

— wezwał do rozszerzenia zakresu stosowania rozporządzenia (WE) nr 1049/2001 w celu objęcia nim wszystkich instytucji europejskich, które dotychczas nie wchodziły w ten zakres, w tym Rady Europejskiej, Europejskiego Banku Centralnego, Trybunału Sprawiedliwości oraz wszystkich organów i agencji UE,

— zaapelował, by instytucje, agencje i inne organy w pełni przestrzegały obowiązku prowadzenia pełnych rejestrów dokumentów, zgodnie z art. 11 i 12 rozporządzenia (WE) nr 1049/2001,

⁽¹⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2016)0202.

Czwartek, 14 września 2017 r.

- uznał, że dokumenty sporządzane w ramach rozmów trójstronnych, takie jak porządki dzienne, podsumowania wniosków, protokoły i ogólne podejścia Rady, są dokumentami dotyczącymi procedur ustawodawczych i zasadniczo nie powinny być traktowane odrębnie od innych dokumentów ustawodawczych i powinny być bezpośrednio dostępne na stronie internetowej Parlamentu,
- zaapelował o to, by stworzyć wspólny rejestr międzyinstytucjonalny zawierający specjalną wspólną bazę danych na temat procedur ustawodawczych będących w toku, zgodnie z Porozumieniem międzyinstytucjonalnym w sprawie lepszego stanowienia prawa,
- zaapelował do Rady, aby publikowała protokoły posiedzeń grup roboczych Rady i inne dokumenty,
- wezwał Komisję do stworzenia rejestru zawierającego całe ustawodawstwo drugiego stopnia, w szczególności dla aktów delegowanych, oraz odnotował, że prace nad jego stworzeniem są w toku, zgodnie z Porozumieniem międzyinstytucjonalnym w sprawie lepszego stanowienia prawa,
- wyraził opinię, że należy stworzyć niezależny organ nadzorczy odpowiedzialny za utajnianie i odtajnianie dokumentów,
- zaapelował o udostępnianie porządków obrad i sprawozdań z posiedzeń koordynatorów komisji, Prezydium i Konferencji Przewodniczących Parlamentu oraz zasadniczo wszystkich dokumentów, o których mowa w tych porządkach obrad, w drodze ich opublikowania na stronie internetowej Parlamentu;

Przejrzystość zewnętrznej reprezentacji UE i negocjacji prowadzonych przez UE

47. przyjmuje z zadowoleniem najnowsze orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, które umacnia parlamentarne prawo do informacji dotyczących umów międzynarodowych, jak również zobowiązanie instytucji do wypełnienia postanowień zapisanych w ust. 40 Porozumienia międzyinstytucjonalnego w sprawie lepszego stanowienia prawa, poprzez wynegocjowanie usprawnionej współpracy i wymiany informacji; odnotowuje, że negocjacje rozpoczęły się pod koniec 2016 r., i apeluje w związku z tym do Rady, Komisji i Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych, by faktycznie zaangażowały się w jak najszybsze wypracowanie porozumienia z Parlamentem w sprawie usprawnionej współpracy i wymiany informacji na wszystkich etapach prac nad umowami międzynarodowymi i dołożyły w tym celu wszelkich starań, gdyż przyczyniłoby się to do większej legitymacji i kontroli demokratycznej działalności zewnętrznej UE;

48. odnotowuje, że mimo iż istnieje porozumienie o współpracy międzyinstytucjonalnej między Parlamentem a Komisją, to nie zawarto takiego porozumienia między Parlamentem a Radą;

49. podkreśla niedawne, podjęte przez Komisję wysiłki w celu zwiększenia przejrzystości negocjacji handlowych; uważa jednak, że Rada i Komisja powinny jeszcze udoskonalić swoje metody pracy, aby lepiej współpracować z Parlamentem, jeśli chodzi o dostęp do dokumentów, udzielanie informacji i podejmowanie decyzji w odniesieniu do wszystkich kwestii i negocjacji dotyczących wspólnej polityki handlowej (np. informacje dotyczące negocjacji – w tym zakres i postępy negocjacji oraz mandaty negocjacyjne – charakter mieszany lub wyłączny umów handlowych i ich tymczasowe stosowanie, działania i decyzje podejmowane przez organy utworzone na mocy umów handlowych lub inwestycyjnych, posiedzenia ekspertów oraz akty delegowane i wykonawcze); w związku z powyższym wyraża ubolewanie, że Rada nie udostępniła posłom do Parlamentu Europejskiego i ogółowi społeczeństwa mandatów negocjacyjnych dotyczących wszystkich negocjowanych obecnie umów, ale z zadowoleniem przyjmuje fakt, że po roku negocjacji między Komisją a Parlamentem w sprawie dostępu do dokumentów związanych z negocjacjami na temat transatlantyckiego partnerstwa handlowo-inwestycyjnego (TTIP) nareszcie osiągnięto porozumienie operacyjne, w ramach którego wszyscy posłowie do PE uzyskali ten dostęp, dzięki czemu negocjacje w sprawie TTIP stały się bardziej przejrzyste niż kiedykolwiek; w związku z tym przyjmuje z zadowoleniem ambitny zamiar Dyrekcji Generalnej ds. Handlu Komisji Europejskiej wykorzystania obecnej inicjatywy na rzecz przejrzystości TTIP jako modelu dla wszystkich negocjacji handlowych, jak określono w strategii „Handel z korzyścią dla wszystkich” oraz zamiar wdrożenia takiego modelu;

50. podkreśla, że – jak zauważył TSUE – konieczność zapewnienia przejrzystości wynika z demokratycznego charakteru rządów w UE oraz że w przypadku np. negocjacji handlowych, gdy opinia publiczna nie ma dostępu do informacji poufnych, muszą one być dostępne dla parlamentarzystów, którzy kontrolują politykę handlową w imieniu obywateli; uważa zatem, że Parlament bezwzględnie powinien mieć dostęp do informacji niejawnych, aby wykonywać uprawnienia kontrolne, dopełniając obowiązku właściwego postępowania z takimi informacjami; jest zdania, że powinny istnieć jasne

Czwartek, 14 września 2017 r.

kryteria opatrywania dokumentów klauzulą „niejawne”, aby unikać niejednoznaczności i arbitralnych decyzji, a ponadto dokumenty powinny się odtajniać, gdy tylko przestanie istnieć potrzeba utajnienia; apeluje do Komisji o dokonywanie oceny, czy negocjowany dokument może zostać upubliczniony niezwłocznie po tym, jak został on wewnętrznie sfinalizowany; zwraca uwagę, że orzecznictwo TSUE wyraźnie stwierdza, że jeśli dokument pochodzący z instytucji UE jest objęty wyjątkiem dotyczącym prawa dostępu, dana instytucja musi wyraźnie wyjaśnić, dlaczego dostęp do tego dokumentu mógłby stanowić konkretne i faktyczne naruszenie interesu chronionego wyjątkiem, oraz że orzecznictwo to stwierdza, że ryzyko takiego naruszenia powinno dać się w rozsądny sposób przewidzieć, a nie być czysto hipotetyczne; wzywa Komisję do wdrożenia zaleceń Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich z lipca 2014 r., ze szczególnym uwzględnieniem dostępu do dokumentów dotyczących wszystkich negocjacji, oraz do publikowania porządków obrad i protokołów posiedzeń z udziałem osób i organizacji objętych zakresem obowiązywania rejestru służącego przejrzystości; apeluje do Komisji o informowanie Parlamentu i opinii publicznej o wstępnych programach negocjacji jeszcze przed ich rozpoczęciem, a także o ostatecznych programach i sprawozdaniach już po zakończeniu negocjacji;

51. uważa, że UE musi odgrywać wiodącą rolę, jeśli chodzi o zwiększanie przejrzystości negocjacji handlowych, nie tylko w odniesieniu do procesów dwustronnych, lecz także, w miarę możliwości, do procesów kilkustronnych i wielostronnych, przy nie mniejszej przejrzystości niż ta, która towarzyszy negocjacjom zorganizowanym w ramach Światowej Organizacji Handlu (WTO); podkreśla jednak, że Komisja musi również przekonać swoich partnerów negocjacyjnych do zwiększenia przejrzystości po ich stronie, aby upewnić się, że jest to proces wzajemny, w którym pozycja negocjacyjna UE nie jest zagrożona, oraz do uwzględnienia pożądanego poziomu przejrzystości przy określaniu zakresu negocjacji z potencjalnymi partnerami negocjacyjnymi; podkreśla, że większa przejrzystość leży w interesie wszystkich partnerów negocjacyjnych i interesariuszy UE na całym świecie oraz że może ona zwiększyć globalne wsparcie dla handlu opartego na zasadach;

52. przypomina, jak ważne jest, by proces ustawodawczy w sprawie wspólnej polityki handlowej opierał się na statystykach unijnych zgodnych z postanowieniami art. 338 ust. 2 TFUE oraz na ocenach skutków i ocenach wpływu na zrównoważony rozwój spełniających najwyższe normy bezstronności i rzetelności, która to zasada powinna przyświecać wszelkim odpowiednim przeglądom w ramach realizowanej przez Komisję strategii „lepszego stanowienia prawa”; uważa, że oceny skutków dla każdego sektora zapewniłyby umowom handlowym UE wyższy poziom wiarygodności i prawomocności;

53. przypomina swój apel skierowany do Komisji w rezolucji z dnia 12 kwietnia 2016 r.⁽¹⁾ o przygotowanie europejskiego kodeksu postępowania w kwestii przejrzystości, rzetelności i rozliczalności, który służyłby jako wytyczna działań przedstawicieli UE w organizacjach i organach międzynarodowych; apeluje o większą spójność i koordynację polityki w globalnych instytucjach poprzez wprowadzenie międzynarodowych standardów legitymacji demokratycznej, przejrzystości, rozliczalności i rzetelności; uważa, że UE powinna zrationalizować i skodyfikować swoją reprezentację w międzynarodowych organizacjach i organach, aby zwiększyć przejrzystość, uczciwość i odpowiedzialność udziału Unii w tych organach, jej wpływ i propagowanie prawodawstwa, które przyjęła w wyniku procesu demokratycznego; wzywa do przyjęcia porozumienia międzyinstytucjonalnego w celu sformalizowania między przedstawicielami UE a Parlamentem dialogu, który należy zorganizować z udziałem Parlamentu Europejskiego w celu ustalenia wytycznych dotyczących przyjmowania i zapewnienia spójności europejskich stanowisk w okresie poprzedzającym najważniejsze rokowania międzynarodowe;

Przejrzystość i odpowiedzialność w zakresie wydatków publicznych

54. uważa, że dane dotyczące budżetu i wydatków w UE powinny być przejrzyste i rozliczalne za pośrednictwem publikacji, w tym na poziomie państw członkowskich w odniesieniu do zarządzania dzielonego;

Przejrzystość i rozliczalność zarządzania gospodarczego w strefie euro

55. uważa, że decyzje podejmowane w ramach posiedzeń Eurogrupy, Komitetu Ekonomiczno-Finansowego, „nieformalnych” posiedzeń Rady Ecofin i szczytów państw strefy euro muszą być w razie konieczności zinstytucjonalizowane, stać się przejrzyste i rozliczalne, w tym za sprawą publikacji porządków obrad i protokołów posiedzeń, w dążeniu do znalezienia równowagi między pożądaną przejrzystością a konieczną ochroną polityki finansowej, monetarnej lub ekonomicznej Unii bądź państw członkowskich;

⁽¹⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2016)0108.

Czwartek, 14 września 2017 r.

Przejrzystość i odpowiedzialność w odniesieniu do budżetu UE

56. zwraca uwagę, że w 2014 r. zamkniętych zostało łącznie 40 spraw dotyczących personelu UE i członków instytucji; podkreśla, że liczba ta jest niewielka, co wskazuje, że nadużycia i korupcja nie są zjawiskami powszechnymi w instytucjach UE ⁽¹⁾;

57. podkreśla, że w 2014 r. najwięcej potencjalnych przypadków nadużyć, o których poinformował Europejski Urząd ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych (OLAF), dotyczyło wykorzystania europejskich funduszy strukturalnych (549 z 1 417 zarzutów); podkreśla, że w 2014 r. OLAF zalecił odzyskanie 476,5 mln EUR środków z funduszy strukturalnych; odnotowuje, że odpowiednie organy odzyskały kwotę 22,7 mln EUR w następstwie zaleceń OLAF przedstawionych w 2014 r.; apeluje do państw członkowskich o priorytetowe potraktowanie prawidłowego przyznania funduszy UE oraz o dołożenie wszelkich starań w celu odzyskania funduszy, które zostały niewłaściwie przyznane ⁽²⁾;

58. apeluje do Komisji o przedstawienie rewizji tzw. sześciopaku i dwupaku w celu zapewnienia Parlamentowi większych uprawnień kontrolnych przy przyjmowaniu kluczowych dokumentów dotyczących europejskiego semestru, a w szczególności skutecznych środków zagwarantowania poszanowania zasady pomocniczości i proporcjonalności;

59. apeluje do Eurogrupy o włączenie Parlamentu w monitorowanie wypełniania warunków umownych ustalonych z beneficjentami pomocy finansowej przyznanej w ramach Europejskiego Mechanizmu Stabilności;

Ochrona osób zgłaszających zachowania nieetyczne oraz walka z korupcją

60. z zadowoleniem odnosi się do prowadzonego przez Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich postępowania mającego wykazać, czy instytucje UE spełniają swe zobowiązania dotyczące wprowadzenia wewnętrznych zasad dotyczących sygnalizowania nieprawidłowości; wyraża ubolewanie w związku z ustaleniami Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich, zgodnie z którymi niektóre instytucje UE nie wdrożyły jeszcze należycie przepisów dotyczących ochrony osób zgłaszających zachowania nieetyczne; zwraca uwagę, że dotychczas takie przepisy przyjęły jedynie Parlament, Komisja, Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich oraz Trybunał Obrachunkowy; apeluje o przeprowadzenie przez Parlament badania dotyczącego mechanizmu ochrony akredytowanych asystentów parlamentarnych w razie zgłoszenia przez nich zachowań nieetycznych;

61. uważa, że skuteczna ochrona osób zgłaszających zachowania nieetyczne jest najważniejszym orężem w walce przeciwko korupcji i w związku z tym przypomina swój apel do Komisji z dnia 25 listopada 2015 r. ⁽³⁾ o przedstawienie do czerwca 2016 r. ram ustawodawczych UE w celu skutecznej ochrony „demaskatorów i innych tego typu osób” ⁽⁴⁾, z uwzględnieniem oceny przepisów na szczeblu krajowym, aby zapewnić minimalne przepisy dotyczące osób zgłaszających zachowania nieetyczne;

62. apeluje do Komisji o ściśle stosowanie środków dotyczących uznaniowości i wykluczenia w odniesieniu do zamówień publicznych, z właściwymi kontrolami przeszłości przeprowadzanymi w każdym przypadku, jak również o stosowanie kryterium wykluczenia w celu wyłączania przedsiębiorstw w razie konfliktu interesów, co ma kluczowe znaczenie dla ochrony wiarygodności instytucji;

63. uważa, że osoby zgłaszające nieetyczne zachowania zbyt często spotykały się z prześladowaniem raczej niż ze wsparciem, nawet w instytucjach UE; apeluje do Komisji o przedstawienie wniosku dotyczącego zmiany rozporządzenia w sprawie działalności Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich oraz o dodanie do zakresu jego kompetencji funkcji punktu kontaktowego dla osób zgłaszających zachowania nieetyczne, które czują się ofiarami prześladowania; apeluje do Komisji o przedstawienie propozycji odpowiedniego zwiększenia budżetu Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich, aby umożliwić wprowadzenie w życie tego nowego zadania stanowiącego wyzwanie;

64. apeluje, by UE jak najszybciej złożyła wniosek o członkostwo w Grupie Państw przeciwko Korupcji Rady Europy (GRECO) oraz aby Parlament Europejski był stale informowany o biegu nadanym temu wnioskowi o członkostwo; apeluje do Komisji o zawarcie w sprawozdaniu przeglądu największych problemów korupcyjnych w państwach członkowskich, zaleceń politycznych zmierzających do zaradzenia tym problemom, a także działań następczych, które powinny zostać podjęte przez Komisję, ze szczególnym uwzględnieniem szkodliwego wpływu działań korupcyjnych na funkcjonowanie rynku wewnętrznego;

⁽¹⁾ Sprawozdanie OLAF za rok 2014, Piętnaste sprawozdanie Europejskiego Urzędu ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych za okres od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia 2014 r.

⁽²⁾ Ibidem.

⁽³⁾ Zob. rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 25 listopada 2015 r. w sprawie interpretacji prawa podatkowego i innych środków o podobnym charakterze lub skutkach Teksty przyjęte, P8_TA(2015)0408.

⁽⁴⁾ Ibidem., ust. 144.

Czwartek, 14 września 2017 r.

65. uważa, że osoby, które zostały skazane za korupcję prawomocnym wyrokiem w UE, lub przedsiębiorstwa prowadzone lub posiadane przez osoby, które dopuściły się korupcji lub sprzeniewierzenia środków publicznych w interesie swojego przedsiębiorstwa i zostały za to skazane prawomocnym wyrokiem, powinny przez okres co najmniej trzech lat mieć faktyczny zakaz zawierania umów w sprawie zamówień publicznych z Unią Europejską i zakaz otrzymywania funduszy UE; wzywa Komisję do wprowadzenia zmian w systemie prekluzji; podkreśla, że przedsiębiorstwa wykluczone przez Komisję z ubiegania się o fundusze UE powinny być automatycznie umieszczane w publicznym wykazie, aby lepiej chronić interesy finansowe UE i umożliwić opinii publicznej sprawowanie kontroli;

66. zwraca uwagę, że odkąd w dniu 12 listopada 2008 r. Unia Europejska została zatwierdzoną stroną Konwencji Narodów Zjednoczonych przeciwko korupcji (UNCAC), nie uczestniczyła ona w mechanizmie wzajemnej oceny przewidzianym w ramach tej konwencji ani nie podjęła działań w celu dokonania samooceny tego, w jaki sposób wypełnia swoje obowiązki wynikające z konwencji; apeluje do Unii Europejskiej o wypełnienie spoczywających na niej obowiązków wynikających z UNCAC poprzez dokonanie samooceny tego, w jaki sposób wypełnia swoje obowiązki wynikające z konwencji oraz uczestniczy w mechanizmie wzajemnej oceny; apeluje do Komisji o jak najszybsze opublikowanie następnego sprawozdania o zwalczaniu korupcji w UE oraz o włączenie do niego rozdziału dotyczącego instytucji UE; apeluje do Komisji o przeprowadzenie zarówno na poziomie instytucji unijnych, jak i państw członkowskich dodatkowej analizy środowiska, w którym wdrażane są strategie polityczne, aby określić nieodłączne czynniki krytyczne, newralgiczne obszary i czynniki ryzyka sprzyjające korupcji;

67. przypomina o swoim stanowisku z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie wniosku dotyczącego dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie zwalczania nadużyć na szkodę interesów finansowych Unii za pośrednictwem prawa karnego⁽¹⁾ i apeluje o podjęcie szybkiej decyzji w tej kwestii;

Rzetelność w uregulowaniach UE

68. wzywa Komisję do analizy systemowych zabezpieczeń w celu uniknięcia konfliktu interesów w zakresie regulacji wyrobów przemysłowych i wdrażania polityki; wzywa Komisję do zajęcia się obecnym strukturalnym konfliktem interesów w zakresie publicznej oceny ryzyka objętych regulacjami wyrobów, a mianowicie sytuacją, w której ocena tych wyrobów opiera się w dużej mierze lub całkowicie na badaniach prowadzonych przez wnioskodawców lub opłacane przez nich podmioty trzecie i w której zbyt często nie zwraca się uwagi na wyniki badań niezależnych lub nawet odrzuca takie wyniki; uznaje, że producenci w dalszym ciągu powinni przedkładać wyniki badań, przy założeniu rozłożenia kosztów między duże firmy i MŚP w oparciu o ich względny udział rynkowy w celu zagwarantowania uczciwego działania w tym zakresie, jednak uważa, że osoby prowadzące ocenę powinny w pełnym zakresie uwzględniać na jej potrzeby niezależne badania naukowe, które zostały zrecenzowane przez innych ekspertów z branży; wzywa Komisję w szczególności do przeglądu swojego komunikatu z 2002 r. w sprawie ogólnych zasad i standardów prowadzenia konsultacji z zainteresowanymi stronami; w celu rozwiązania problemów wynikających z wybiórczego niedopuszczania do szerszego obiegu niekorzystnych wyników badań sugeruje, że warunkiem umożliwiającym uwzględnienie w procesie regulacyjnym i politycznym mogłaby być wcześniejsza rejestracja badań i prób naukowych, wraz z podaniem zakresu i spodziewanej daty ukończenia; podkreśla, w interesie rzetelnego i niezależnego doradztwa naukowego w zakresie opracowywania polityki, jak ważne jest przeznaczenie wystarczających zasobów na rozwój wewnętrznej eksperckiej wiedzy w wyspecjalizowanych agencjach UE, w tym w zakresie możliwości prowadzenia badań i prób oraz publikacji ich wyników, co poprawi atrakcyjność służby publicznej w zakresie doradztwa regulacyjnego bez przerywania kariery zawodowej naukowców na uczelni;

Wzmocnienie rozliczalności parlamentarnej Komisji i jej agencji

69. wzywa Komisję do sporządzenia projektu rozporządzenia dotyczącego wszystkich agencji UE, na podstawie którego Parlamentowi przyznane zostaną uprawnienia w zakresie współdecydowania w procesie mianowania lub dymisji dyrektorów tych agencji oraz bezpośrednie prawo do zadawania im pytań i ich przesłuchiwanie;

70. zwraca uwagę na potrzebę zatrudniania niezależnych ekspertów w agencjach UE, a także położenia większego nacisku na eliminowanie konfliktów interesów w organach agencji; zwraca uwagę, że obecnie eksperci wielu agencji, w tym Europejskiego Urzędu ds. Bezpieczeństwa Żywności (EFSA), nie otrzymują wynagrodzenia; apeluje o odpowiednie wynagradzanie ekspertów w agencjach regulacyjnych, którzy reprezentują na przykład organizacje niedochodowe i środowiska akademickie; podkreśla znaczenie przeznaczenia odpowiednich zasobów na rozwój wewnętrznej eksperckiej wiedzy w wyspecjalizowanych agencjach UE;

⁽¹⁾ Teksty przyjęte, P7_TA(2014)0427.

Czwartek, 14 września 2017 r.

71. apeluje do EFSA, Europejskiej Agencji Leków (EMA) i Europejskiej Agencji Chemikaliów (ECHA) o pilne przeanalizowanie ich polityki niezależności w celu wyraźnego zagwarantowania całkowitej niezależności do sektorów gospodarki, które regulują, oraz w celu uniknięcia wystąpienia konfliktu interesów między pracownikami tych agencji a ekspertami;

72. wyraża poparcie dla parlamentów narodowych, które zapraszają komisarzy w celu zadawania im pytań;

73. przypomina, że możliwość powoływania komisji śledczych jest nieodłączną cechą systemów parlamentarnych na całym świecie oraz że Traktat z Lizbony ustanawia specjalną procedurę ustawodawczą w celu przyjęcia rozporządzenia w sprawie uprawnień śledczych w art. 226 akapit 3 TFUE; podkreśla, że zgodnie z zasadą lojalnej współpracy Parlament, Rada i Komisja muszą dojść do porozumienia w sprawie nowego rozporządzenia;

74. wzywa do podjęcia szybkiej decyzji w sprawie wniosku Rady i Komisji z dnia 23 maja 2012 r. dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego w sprawie szczegółowych przepisów regulujących wykonywanie przez Parlament Europejski uprawnień śledczych ⁽¹⁾;

o

o o

75. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie i Komisji.

⁽¹⁾ Dz.U. C 264 E z 13.9.2013, s. 41.

Czwartek, 14 września 2017 r.

P8_TA(2017)0359

Przyszłość programu Erasmus+**Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 14 września 2017 r. w sprawie przyszłości programu Erasmus+ (2017/2740(RSP))**

(2018/C 337/19)

Parlament Europejski,

- uwzględniając art. 165 i 166 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE),
  - uwzględniając Kartę praw podstawowych Unii Europejskiej, w szczególności jej art. 14,
  - uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1288/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. ustanawiające „Erasmus+”: unijny program na rzecz kształcenia, szkolenia, młodzieży i sportu oraz uchylające decyzje nr 1719/2006/WE, 1720/2006/WE i 1298/2008/WE ⁽¹⁾,
  - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 2 lutego 2017 r. w sprawie wdrożenia rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1288/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. ustanawiającego „Erasmus+”: unijny program na rzecz kształcenia, szkolenia, młodzieży i sportu oraz uchylającego decyzje nr 1719/2006/WE, 1720/2006/WE i 1298/2008/WE ⁽²⁾,
  - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 12 kwietnia 2016 r. w sprawie programu Erasmus+ i innych narzędzi wspomagania mobilności w kształceniu i szkoleniu zawodowym ⁽³⁾,
  - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 19 stycznia 2016 r. w sprawie roli dialogu międzykulturowego, różnorodności kulturowej i edukacji w promowaniu podstawowych wartości UE ⁽⁴⁾,
  - uwzględniając pytanie do Komisji w sprawie przyszłości programu Erasmus+ (O-000062/2017 – B8-0326/2017),
  - uwzględniając art. 128 ust. 5 i art. 123 ust. 2 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że w obecnym kontekście 30. rocznica programu Erasmus+ powinna być nie tylko okazją do świętowania, lecz także do zastanowienia się, w jaki sposób program może stać się łatwiej dostępny i objąć swoim zakresem większą liczbę odbiorców oraz poprawić skuteczność europejskich obywateli i organizacji działających w dziedzinach kształcenia, szkolenia, młodzieży i sportu;
- B. mając na uwadze, że edukacja jest podstawowym prawem człowieka i dobrem publicznym, które powinno być dostępne dla wszystkich pragnących z niego skorzystać, zwłaszcza dla studentów o niższych dochodach;
1. podkreśla, że Erasmus należy do programów UE, które odniosły największy sukces, oraz jest ważnym narzędziem wspierania działań w dziedzinie kształcenia, szkolenia, młodzieży i sportu, a także przybliży Europę jej obywatelom; uznaje niezwykle pozytywny wpływ, jaki program ten wywiera od ponad 30 lat na osobiste i zawodowe życie ponad 9 000 000 uczestników w Europie i poza nią, w tym w krajach ościennych i kandydujących;
  2. podkreśla rolę programu Erasmus+, który za pośrednictwem mobilności i strategicznej współpracy przyczynił się do poprawy jakości placówek edukacyjnych i szkoleniowych w UE, podniesienia konkurencyjności europejskiego sektora edukacji, stworzenia silnej europejskiej gospodarki opartej na wiedzy i osiągnięcia celów strategii „Europa 2020”;

⁽¹⁾ Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 50.⁽²⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2017)0018.⁽³⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2016)0107.⁽⁴⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2016)0005.

Czwartek, 14 września 2017 r.

3. uważa, że program Erasmus+ i jego następca powinny w szczególności koncentrować się na uczeniu się przez całe życie i mobilności oraz obejmować kształcenie formalne, pozaformalne i nieformalne, a czyniąc to, mogą wspierać rozwój umiejętności i kompetencji kluczowych dla osobistej, społecznej i zawodowej samorealizacji, co idzie w parze z promowaniem wartości demokratycznych, spójności społecznej, aktywnej postawy obywatelskiej oraz integracji migrantów i uchodźców w ramach szerszego dialogu międzykulturowego;
4. podkreśla potrzebę stosowania spójnego podejścia do polityki w dziedzinie kształcenia, szkolenia, młodzieży i sportu w sektorach związanych z oświatą, w szczególności dzięki możliwości realizowania działań przekrojowych i synergii z innymi unijnymi funduszami i programami; odnotowuje w związku z powyższym, że nadchodząca aktualizacja ram europejskiej współpracy na rzecz młodzieży stanowi idealną okazję do dostosowania priorytetów programu będącego następcą programu Erasmus+ do nowej unijnej strategii na rzecz młodzieży i innych programów finansowanych z unijnych środków;
5. uważa, że program Erasmus+ powinien być również postrzegany jako kluczowy instrument strategii UE na rzecz promowania celów zrównoważonego rozwoju na całym świecie;
6. odnotowuje, że – z uwagi na wysoki wskaźnik i znaczenie mobilności między placówkami i organizacjami edukacyjnymi na kontynencie i w Zjednoczonym Królestwie – negocjacje w sprawie brexitu powinny przynieść satysfakcjonujące wszystkie strony porozumienie w sprawie statusu unijnych studentów i nauczycieli uczestniczących w programach mobilności Erasmus+ w Zjednoczonym Królestwie i vice versa;

Bezrobocie ludzi młodych a spełnienie się w życiu osobistym i społecznym

7. jest zdania, że program Erasmus+ znacząco ewoluował, co umożliwiło większej liczbie uczestników korzystanie z niego oraz przyczyniło się do zwiększenia ich wiedzy i zlikwidowania rozbieżności w umiejętnościach i kompetencjach, w szczególności dzięki rozszerzeniu programu Erasmus+ na wolontariat, kształcenie i szkolenie nieformalne i pozaformalne oraz poprzez rozszerzenie jego zasięgu geograficznego poza granice UE;
8. uznaje, że mobilni studenci mają dwukrotnie większe szanse na zatrudnienie w ciągu roku od ukończenia studiów niż ich rówieśnicy niekorzystający z mobilności i że prawie 90 %⁽¹⁾ wszystkich osób korzystających z kształcenia i szkolenia zawodowego w ramach programów mobilności twierdzi, że ich szanse na rynku pracy wzrosły w wyniku tych doświadczeń; zauważa jednak z ubolewaniem, że młodzi ludzie są najbardziej narażeni na ryzyko bezrobocia; uważa w związku z powyższym, że w ramach programu Erasmus+ należy zdecydowanie wspierać działania zmierzające do zapewnienia lepszych możliwości zatrudnienia;
9. podkreśla, że wolontariat sprzyja rozwojowi uczestnictwa obywateli w życiu publicznym i aktywnej postawie obywatelskiej, a jednocześnie pomaga zwiększyć szanse uczestników na znalezienie pracy; podkreśla w związku z powyższym, że finansowanie w ramach programu Erasmus+ powinno być częścią szerszej strategii politycznej mającej na celu stworzenie w Europie środowiska sprzyjającego rozwojowi wolontariatu, bez powielania istniejących udanych inicjatyw, lecz dzięki ich wzmocnieniu; przypomina jednak, że potencjalnych miejsc pracy wysokiej jakości nie można zastępować nieodpłatnym wolontariatem;
10. podkreśla, że Erasmus+ powinien koncentrować się na innowacji i rozwoju oraz kłaść większy nacisk na wzmocnienie kluczowych umiejętności i kompetencji, takich jak pewność siebie, kreatywność, przedsiębiorczość, umiejętność dostosowania się, zdolność krytycznego myślenia, umiejętności komunikacyjne, umiejętność pracy w zespole oraz zdolność do życia i pracy w środowisku wielokulturowym; zwraca uwagę na fakt, że umiejętności te można rozwijać w większym stopniu poprzez zrównoważone połączenie kształcenia formalnego, pozaformalnego i nieformalnego i że ważne jest nabywanie kluczowych kompetencji od najmłodszych lat, co należy jeszcze bardziej wspierać, zwiększając inwestycje w działania ukierunkowane na mobilność na wcześniejszych etapach kształcenia i szkolenia;
11. zwraca uwagę, że program Erasmus+ powinien przyczyniać się do zacieśnienia więzi między placówkami edukacyjnymi i szkoleniowymi a światem biznesu w celu zwiększenia umiejętności i szans na zatrudnienie osób w nim uczestniczących oraz konkurencyjności gospodarki europejskiej;

⁽¹⁾ Tabela wskaźników Erasmus+, dane na dzień 28 marca 2017 r.; zob.: <http://www.ecvet-secretariat.eu/en/system/files/documents/3727/eu-vet-policy-context.pdf>, s. 29.

Czwartek, 14 września 2017 r.

12. podkreśla rolę kształcenia i szkolenia zawodowego w ramach programu Erasmus+ w ułatwianiu uczestnikom rozwijania umiejętności i zdobywania doświadczenia potrzebnego na rynku pracy, co przyczyni się do zwiększenia szans na zatrudnienie i integrację społeczną; zachęca do poprawy kształcenia i szkolenia zawodowego w ramach programu Erasmus+ z myślą o uczynieniu go bardziej nowoczesnym, przystępnym, uproszczonym i dostosowanym do potrzeb ery cyfrowej;

13. dostrzega, że mobilność osób korzystających z kształcenia i szkolenia zawodowego można zwiększyć, obejmując jej zakresem krótkoterminowe i dłuższe staże (Erasmus Pro) w celu zwiększenia wkładu UE w walkę z bezrobociem wśród ludzi młodych; wzywa Komisję i państwa członkowskie do zapewnienia większych możliwości w zakresie mobilności osób korzystających z kształcenia i szkolenia zawodowego, a także do wzmocnienia części programu poświęconej przyuczeniu do zawodu, zarówno z uwagi na nieodłączną wartość praktyk zawodowych oraz w celu wspierania krajowych reform służących dalszemu rozwojowi szkoleń zawodowych i kwalifikacji oraz wspieraniu ich uznawania; jednocześnie potwierdza, że staż stanowi możliwość szkoleniową, która nie zastępuje płatnego zatrudnienia;

Włączenie społeczne i dostępność

14. ubolewa, że z programu korzysta mniej niż 5 % młodych Europejczyków z powodu czynników społeczno-ekonomicznych, ograniczonych środków finansowych, pogłębiających się nierówności między państwami członkowskimi i wewnątrz nich oraz złożoności procesu składania wniosków i zarządzania administracyjnego; wzywa Komisję i państwa członkowskie, aby uczyniły ten program bardziej otwartym i dostępnym, poprzez rozszerzenie oferty skierowanej do beneficjentów końcowych i maksymalne zwiększenie wsparcia, w szczególności w przypadku osób o niekorzystnej sytuacji oraz osób o specjalnych potrzebach;

15. wzywa Komisję i państwa członkowskie do objęcia programem Erasmus+ jeszcze większego grona odbiorców, aby dotrzeć do większej liczby młodych ludzi przy pomocy różnych narzędzi, w szczególności cyfrowych, i organizacji, w tym formalnych i nieformalnych instytucji edukacyjnych wszystkich szczebli, organizacji młodzieżowych, organizacji artystycznych i lokalnych klubów sportowych, organizacji wolontariackich i innych podmiotów społeczeństwa obywatelskiego, poprzez uwzględnianie strategii włączenia społecznego i różnorodności za pośrednictwem programu oraz poprzez ukierunkowanie działań na osoby o specjalnych potrzebach i mniejszych możliwościach;

16. przypomina, że brak koordynacji i możliwości przenoszenia uprawnień między różnymi systemami zabezpieczenia społecznego UE stanowi poważną przeszkodę dla mobilności osób niepełnosprawnych mimo starań dokładanych w celu objęcia programem Erasmus+ i innymi inicjatywami na rzecz mobilności jak największej części społeczeństwa; wzywa zatem Komisję i państwa członkowskie do zacieśnienia współpracy, a w konsekwencji do poprawy mobilności osób znajdujących się w trudnej sytuacji;

17. przyznaje, że jedną z głównych przeszkód dla zaangażowania większej liczby studentów w mobilność w szkolnictwie wyższym jest brak jasności i spójności w zakresie uznawania punktów nabytych w okresie mobilności w ramach europejskiego systemu transferu i akumulacji punktów (ECTS); zwraca się do państw członkowskich i właściwych władz, w szczególności instytucji szkolnictwa wyższego, do pełnego wdrożenia porozumień o programie zajęć jako obowiązkowego elementu procesu mobilności i do zapewnienia sprawnego uznawania punktów ECTS zdobytych w trakcie okresów mobilności w ramach programu Erasmus+ w szkolnictwie wyższym;

18. uważa, że młodsze pokolenia powinny mieć większe możliwości kształtowania przyszłości programu, gdyż to one mogą najskuteczniej poprawić wizerunek programu i przenieść go na wyższy poziom, zgodnie z ich obecnymi i przyszłymi potrzebami i wyzwaniem, którym muszą stawić czoła podczas pracy, wolontariatu i nauki;

19. zachęca do stosowania pewnej elastyczności przy opracowywaniu nowego programu tak, by był on w stanie szybko reagować na pojawiające się wyzwania i strategiczne priorytety na szczeblu europejskim i międzynarodowym; podkreśla, że wszelkie nowe inicjatywy powinny uzupełniać te już istniejące i powinny być wyposażone w odpowiedni budżet, aby zapewnić ich skuteczne funkcjonowanie;

Tożsamość europejska a aktywna postawa obywatelska

20. jest przekonany, że program Erasmus+ powinien nadal pobudzać do aktywnej postawy obywatelskiej, edukacji obywatelskiej i zrozumienia międzykulturowego, a także rozwijać poczucie tożsamości europejskiej; dlatego też domaga się, by wszystkie rodzaje edukacji i szkolenia oraz formalne i pozaformalne działania w ramach mobilności finansowane z programu Erasmus+ uświadamiały również młodym ludziom wartość dodaną europejskiej współpracy w dziedzinie edukacji i zachęcały ich do angażowania się w sprawy europejskie;

Czwartek, 14 września 2017 r.

21. uważa, że w stosownych przypadkach włączanie mobilności edukacyjnej do programów szkolnictwa wyższego i szkolenia zawodowego może być korzystne zarówno dla rozwoju osobistego i zawodowego studentów, jak i dla wspierania zrozumienia międzykulturowego;

22. apeluje do Komisji o opracowanie europejskiej elektronicznej legitymacji studenckiej (eCard) zapewniającej studentom dostęp do usług w całej Unii Europejskiej;

Finansowanie programu

23. ubolewa, że niski wskaźnik powodzenia projektów realizowanych w ramach niektórych działań programu Erasmus+, ograniczone dotacje i duże zapotrzebowanie na udział w programie mogą zagrozić powodzeniu programu Erasmus+ jako sztandarowego programu UE; jest głęboko przekonany, że program Erasmus+ powinien w swoim ostatecznym kształcie być skierowany do wszystkich młodych ludzi oraz że tym wyższym ambicjom dotyczącym następnego okresu programowania programu Erasmus+ muszą towarzyszyć znaczne dodatkowe środki finansowe, co powinno znaleźć odzwierciedlenie w zwiększonym budżecie, tak by uwolnić pełen potencjał programu; w związku z powyższym wzywa państwa członkowskie, Komisję i odpowiednie zainteresowane podmioty do udzielenia bardziej zdecydowanego i widocznego wsparcia programowi Erasmus w oczekiwaniu na zbliżające się negocjacje w sprawie wieloletnich ram finansowych (WRF);

24. podkreśla znaczenie sprawnego wprowadzenia nowego programu Erasmus+, któremu towarzyszyć będzie od samego początku strategicznie zaplanowany budżet; zachęca do wykorzystania funduszy regionalnych i społecznych w celu zwiększenia wkładu finansowego państw członkowskich z przeznaczeniem na stypendia Erasmus+ wspierające mobilność; przypomina, że konsekwentne stosowanie zasad programu w agencjach krajowych, w tym przestrzeganie wspólnych standardów jakości i oceny projektu oraz procedur administracyjnych, ma zasadnicze znaczenie dla zapewnienia spójnego wdrażania programu Erasmus+;

o

o o

25. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji oraz rządowi i parlamentom państw członkowskich.

Czwartek, 14 września 2017 r.

P8_TA(2017)0360

Nowy europejski program na rzecz umiejętności**Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 14 września 2017 r. w sprawie nowego europejskiego programu na rzecz umiejętności (2017/2002(INI))**

(2018/C 337/20)

Parlament Europejski,

- uwzględniając art. 165 i 166 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE),
- uwzględniając Kartę praw podstawowych Unii Europejskiej, a w szczególności jej art. 14 i 15,
- uwzględniając Konwencję ONZ o prawach osób niepełnosprawnych, ratyfikowaną przez UE w 2010 r.,
- uwzględniając konkluzje Rady z dnia 12 maja 2009 r. w sprawie strategicznych ram europejskiej współpracy w dziedzinie kształcenia i szkolenia („ET 2020”) ⁽¹⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 6 lipca 2010 r. w sprawie wspierania dostępu młodzieży do rynków pracy, poprawy statusu osób odbywających staże i praktyki zawodowe ⁽²⁾,
- uwzględniając zalecenie Rady z dnia 19 grudnia 2016 r. w sprawie ścieżek poprawy umiejętności: nowe możliwości dla dorosłych ⁽³⁾,
- uwzględniając zalecenie Rady z dnia 15 lutego 2016 r. w sprawie integracji osób długotrwale bezrobotnych na rynku pracy ⁽⁴⁾,
- uwzględniając konkluzje Rady z dnia 20 maja 2014 r. w sprawie skutecznego kształcenia nauczycieli,
- uwzględniając konkluzje Rady z dnia 20 maja 2014 r. w sprawie zapewniania jakości w celu wspierania kształcenia i szkolenia,
- uwzględniając zalecenie Rady z dnia 22 kwietnia 2013 r. w sprawie ustanowienia gwarancji dla młodzieży ⁽⁵⁾,
- uwzględniając zalecenie Rady z dnia 20 grudnia 2012 r. w sprawie walidacji uczenia się pozaformalnego i nieformalnego ⁽⁶⁾,
- uwzględniając zalecenie Rady z dnia 28 czerwca 2011 r. w sprawie polityk na rzecz ograniczania zjawiska przedwczesnego kończenia nauki ⁽⁷⁾,
- uwzględniając rezolucję Rady z dnia 28 listopada 2011 r. w sprawie odnowionej europejskiej agendy w zakresie uczenia się dorosłych ⁽⁸⁾,
- uwzględniając konkluzje Rady z dnia 15 czerwca 2011 r. w sprawie wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem: zagwarantujemy wszystkim dzieciom w UE dobry start w przyszłość,
- uwzględniając rezolucję Rady z dnia 15 listopada 2007 r. w sprawie nowych umiejętności w nowych miejscach pracy ⁽⁹⁾,

⁽¹⁾ Dz.U. C 119 z 28.5.2009, s. 2.⁽²⁾ Dz.U. C 351 E z 2.12.2011, s. 29.⁽³⁾ Dz.U. C 484 z 24.12.2016, s. 1.⁽⁴⁾ Dz.U. C 67 z 20.2.2016, s. 1.⁽⁵⁾ Dz.U. C 120 z 26.4.2013, s. 1.⁽⁶⁾ Dz.U. C 398 z 22.12.2012, s. 1.⁽⁷⁾ Dz.U. C 191 z 1.7.2011, s. 1.⁽⁸⁾ Dz.U. C 372 z 20.12.2011, s. 1.⁽⁹⁾ Dz.U. C 290 z 4.12.2007, s. 1.

Czwartek, 14 września 2017 r.

- uwzględniając konkluzje Rady w sprawie ograniczania zjawiska wczesnego kończenia nauki i sprzyjania sukcesom szkolnym ⁽¹⁾,
- uwzględniając konkluzje Rady z dnia 17 lutego 2013 r. w sprawie inwestowania w edukację i szkolenia – odpowiedź na komunikat pt. „Nowe podejście do edukacji: Inwestowanie w umiejętności na rzecz lepszych efektów społeczno-gospodarczych” oraz roczną analizę wzrostu gospodarczego z 2013 r. ⁽²⁾,
- uwzględniając zalecenie Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 kwietnia 2008 r. w sprawie ustanowienia europejskich ram kwalifikacji dla uczenia się przez całe życie ⁽³⁾ (ERK),
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 13 września 2016 r. w sprawie tworzenia na rynku pracy warunków sprzyjających równowadze między życiem zawodowym a prywatnym ⁽⁴⁾,
- uwzględniając odniesienia do umiejętności cyfrowych zawarte w komunikacie Komisji z dnia 19 kwietnia 2016 r. zatytułowanym „Cyfryzacja europejskiego przemysłu. Pełne wykorzystanie możliwości jednolitego rynku cyfrowego” (COM(2016)0180),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 20 listopada 2012 r. zatytułowany „Nowe podejście do edukacji: Inwestowanie w umiejętności na rzecz lepszych efektów społeczno-gospodarczych” (COM(2012)0669),
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 12 kwietnia 2016 r. w sprawie programu Erasmus+ i innych narzędzi wspomagania mobilności w kształceniu i szkoleniu zawodowym – podejścia zakładającego uczenie się przez całe życie ⁽⁵⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 19 stycznia 2016 r. w sprawie strategii nabywania umiejętności służących zwalczaniu bezrobocia ludzi młodych ⁽⁶⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 8 lipca 2015 r. w sprawie inicjatywy w zakresie zielonego zatrudnienia: pełne wykorzystanie potencjału zielonej gospodarki pod względem tworzenia miejsc pracy ⁽⁷⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 8 września 2015 r. w sprawie promowania przedsiębiorczości młodzieży przez kształcenie i szkolenie ⁽⁸⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 10 września 2015 r. w sprawie utworzenia konkurencyjnego rynku pracy w Unii XXI w.: dostosowanie umiejętności i kwalifikacji do zapotrzebowania i perspektyw na rynku pracy jako sposób na wyjście z kryzysu ⁽⁹⁾,
- uwzględniając konkluzje Rady w sprawie europejskiego paktu na rzecz równości płci na lata 2011–2020 ⁽¹⁰⁾,
- uwzględniając konkluzje Rady w sprawie roli wczesnej edukacji i kształcenia podstawowego w stymulowaniu kreatywności, innowacyjności i kompetencji cyfrowych,
- uwzględniając projekt konkluzji Rady z dnia 20 lutego 2017 r. dotyczący wzmacniania umiejętności kobiet i mężczyzn na unijnym rynku pracy ⁽¹¹⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 19 stycznia 2016 r. w sprawie roli dialogu międzykulturowego, różnorodności kulturowej i edukacji w promowaniu podstawowych wartości UE ⁽¹²⁾,
- uwzględniając przewodnik Komisji „Social Europe” z marca 2013 r. w sprawie gospodarki społecznej i przedsiębiorczości społecznej ⁽¹³⁾,

⁽¹⁾ Dz.U. C 417 z 15.12.2015, s. 36.

⁽²⁾ Dz.U. C 64 z 5.3.2013, s. 5.

⁽³⁾ Dz.U. C 111 z 6.5.2008, s. 1.

⁽⁴⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2016)0338.

⁽⁵⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2016)0107.

⁽⁶⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2016)0008.

⁽⁷⁾ Dz.U. C 265 z 11.8.2017, s. 48.

⁽⁸⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2015)0292.

⁽⁹⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2015)0321.

⁽¹⁰⁾ https://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/lisa/119628.pdf

⁽¹¹⁾ <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-6268-2017-INIT/pl/pdf>

⁽¹²⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2016)0005.

⁽¹³⁾ Dyrekcja Generalna ds. Zatrudnienia, Spraw Społecznych i Włączenia Społecznego (ISBN: 978-92-79-26866-3); <http://www.euricse.eu/wp-content/uploads/2015/03/social-economy-guide.pdf>.

Czwartek, 14 września 2017 r.

- uwzględniając program godnej pracy Międzynarodowej Organizacji Pracy (MOP),
  - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 25 listopada 2015 r. w sprawie strategicznych ram UE dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy na lata 2014–2020 ⁽¹⁾,
  - uwzględniając opinię SOC/546 z dnia 22 lutego 2017 r. wydaną przez Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny,
  - uwzględniając art. 52 Regulaminu,
  - uwzględniając wspólne posiedzenia Komisji Zatrudnienia i Spraw Socjalnych oraz Komisji Kultury i Edukacji zgodnie z art. 55 Regulaminu,
  - uwzględniając sprawozdanie Komisji Zatrudnienia i Spraw Socjalnych i Komisji Kultury i Edukacji, a także opinię Komisji Rynku Wewnętrznego i Ochrony Konsumentów (A8-0276/2017),
- A. mając na uwadze, że Karta praw podstawowych Unii Europejskiej zapewnia prawo do dostępu do kształcenia zawodowego i uczenia się przez całe życie;
  - B. mając na uwadze, że umiejętności mają strategiczne znaczenie dla zdolności do zatrudnienia, wzrostu gospodarczego, innowacji i spójności społecznej oraz że stopień skomplikowania zawodów rośnie we wszystkich sektorach i rodzajach działalności, co skutkuje wzrostem względnego zapotrzebowania na umiejętności, nawet w przypadku zawodów wymagających niskich kwalifikacji;
  - C. mając na uwadze, że dobrobyt i zabezpieczenie naszych osiągnięć społecznych opierają się wyłącznie na umiejętnościach i wiedzy fachowej naszych społeczeństw;
  - D. mając na uwadze, że osoby o niskich umiejętnościach zawodowych są narażone na zwiększone ryzyko bezrobocia i wykluczenia społecznego;
  - E. mając na uwadze, że państwa o najwyższym odsetku osób dorosłych o niskim poziomie podstawowych umiejętności i umiejętności cyfrowych mają niższe poziomy produktywności pracy, a co za tym idzie gorsze perspektywy wzrostu gospodarczego i konkurencyjności;
  - F. mając na uwadze, że Parlament Europejski podziela i wspiera działania Komisji obejmujące inwestycje w kapitał ludzki jako podstawowe źródło konkurencyjności UE; mając na uwadze, że niezbędnym warunkiem jakości kształcenia jest jakość wykształcenia nauczycieli;
  - G. mając na uwadze, że w wielu zawodach wymagających niskich kwalifikacji konieczne są obecnie coraz większe umiejętności czytania i pisania, a także liczenia oraz inne podstawowe umiejętności; mając na uwadze, że nawet zawody wymagające niskich kwalifikacji w sektorze usług coraz częściej obejmują bardziej wymagające, nierutynowe zadania ⁽²⁾;
  - H. mając na uwadze, że według ostatniego Międzynarodowego Badania Kompetencji Osób Dorosłych przeprowadzonego przez Organizację Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD) około 70 mln dorosłych Europejczyków nie posiada podstawowych umiejętności w zakresie czytania, pisania i liczenia, co stanowi przeszkodę w znalezieniu godnej pracy i zapewnieniu sobie godnego poziomu życia;
  - I. mając na uwadze, że do 2025 r. 49 % wszystkich ofert pracy (dotyczących zarówno nowych stanowisk, jak i zastąpienia odchodzącego pracownika) w UE będzie wymagać wysokich kwalifikacji, 40 % – średnich kwalifikacji, a jedynie 11 % – niskich kwalifikacji albo nie będzie ich wymagać wcale ⁽³⁾;
  - J. mając na uwadze, że szerszy dostęp do uczenia się przez całe życie może stać się nową szansą na aktywne włączenie i większe zaangażowanie społeczne, zwłaszcza dla osób o niskich kwalifikacjach, osób bezrobotnych, a także osób o specjalnych potrzebach, osób starszych oraz migrantów;
  - K. mając na uwadze, że państwa członkowskie muszą znaleźć sposoby ochrony lub propagowania długoterminowych inwestycji w zakresie kształcenia, badań, innowacji, polityki energetycznej i klimatycznej oraz zainwestować w modernizację systemów kształcenia i szkolenia, w tym uczenia się przez całe życie;

⁽¹⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2015)0411.

⁽²⁾ Komisja Europejska (2016), Analiza stanowiąca podstawę Nowego europejskiego programu na rzecz umiejętności (SWD(2016)0195).

⁽³⁾ Cedefop, wkrótce w KE, 2016.

Czwartek, 14 września 2017 r.

- L. mając na uwadze, że UE jest platformą, która najbardziej nadaje się do wymiany najlepszych praktyk i wspierania wzajemnego uczenia się wśród państw członkowskich;
- M. mając na uwadze, że art. 165 i 166 TFUE nakładają na państwa członkowskie odpowiedzialność za powszechną edukację, w tym szkolnictwo wyższe i kształcenie zawodowe;
- N. mając na uwadze, że współpraca w zakresie edukacji na szczeblu europejskim stanowi dobrowolny proces, a sektor edukacji zasadniczo różni się w tym względzie od bardziej uwspólnotowionego sektora zatrudnienia;
- O. mając na uwadze, że umiejętności i kompetencje są ze sobą powiązane, w związku z czym Nowy europejski program na rzecz umiejętności powinien dalej wzmacniać połączenie między nimi;
- P. mając na uwadze, że rozwój sektorów zorientowanych na przyszłość wpływa decydująco na zapotrzebowanie na określone rodzaje umiejętności;
- Q. mając na uwadze, że Europejskie badanie umiejętności i miejsc pracy pokazało, że około 45 % wszystkich dorosłych pracowników w UE uważa, że ich umiejętności mogłyby zostać lepiej rozwinięte lub wykorzystane w pracy;
- R. mając na uwadze, że według MOP od 25 do 45 % siły roboczej w Europie stanowią pracownicy, których kwalifikacje są albo zbyt wysokie, albo niewystarczające do wykonywanej pracy; mając na uwadze, że przyczyną tego jest głównie szybkie tempo zmian w strukturze gospodarki państw członkowskich;
- S. mając na uwadze, że dotyczące osób i przedsiębiorstw zjawisko niedopasowania umiejętności do stanowisk pracy budzi obawy oraz tworzy luki i niedobory w zakresie umiejętności, będąc jedną z przyczyn bezrobocia ⁽¹⁾; mając na uwadze, że 26 % dorosłych pracowników w UE nie posiada umiejętności, których potrzebuje w swojej pracy;
- T. mając na uwadze, że ponad 30 % wysoko wykwalifikowanych młodych osób zajmuje miejsca pracy, które nie odpowiadają ich talentom i aspiracjom, a 40 % europejskich pracodawców zaznacza, że nie może znaleźć ludzi o odpowiednich umiejętnościach umożliwiających rozwój i wdrażanie innowacji;
- U. mając na uwadze, że obecnie prawie 23 % populacji w wieku od 20 do 64 lat ma niskie wykształcenie (niepełne podstawowe, podstawowe lub średnie niższego stopnia); mając na uwadze, że osoby o niskich kwalifikacjach mają mniejsze możliwości zatrudnienia, są bardziej podatne na niepewność zatrudnienia i są dwa razy bardziej narażone na długotrwałe bezrobocie niż osoby o wysokich kwalifikacjach ⁽²⁾;
- V. mając na uwadze, że osoby z niskimi kwalifikacjami nie tylko mają mniejsze możliwości zatrudnienia, ale również są bardziej zagrożone bezrobociem długotrwałym oraz mają utrudniony dostęp do usług i pełnego uczestnictwa w życiu społecznym;
- W. mając na uwadze, że wiele osób posiada umiejętności, które nie są rozpoznane, wykorzystywane ani odpowiednio uwzględnione w wynagrodzeniu; mając na uwadze, że umiejętności nabyte poza systemami formalnymi, w drodze doświadczenia zawodowego, wolontariatu, zaangażowania obywatelskiego lub innych istotnych doświadczeń, nie zawsze są uwzględniane w kwalifikacjach lub dokumentowane, w związku z czym ich wartość jest zaniżana;
- X. mając na uwadze, że sektor kultury i sektor kreatywny przyczyniają się do wzrostu dobrostanu społecznego, innowacji i zatrudnienia oraz stymulują rozwój gospodarki UE, zatrudniając ponad 12 mln osób w UE, co odpowiada 7,5 % ogółu zatrudnionych we wszystkich sektorach, a ich wkład w gospodarkę wynosi 5,3 % całkowitej wartości dodanej brutto UE oraz 4 % całkowitego nominalnego produktu krajowego brutto UE generowanego przez branżę sektora produktów wysokiej klasy ⁽³⁾;
- Y. mając na uwadze, że równość kobiet i mężczyzn jest jedną z podstawowych zasad UE zapisaną w traktatach oraz jednym z celów i zadań Unii; mając na uwadze, że uwzględnianie zasady równości kobiet i mężczyzn we wszystkich działaniach, takich jak umożliwianie dostępu do kształcenia i szkolenia, stanowi szczególną misję Unii;

⁽¹⁾ <http://www.cedefop.europa.eu/en/events-and-projects/projects/assisting-eu-countries-skills-matching>

⁽²⁾ Zob. SWD(2016)0195.

⁽³⁾ „Boosting the competitiveness of cultural and creative industries for growth and jobs” (Zwiększanie konkurencyjności sektora kultury i sektora kreatywnego na rzecz wzrostu i zatrudnienia) z 2015 r.

Czwartek, 14 września 2017 r.

- Z. mając na uwadze, że na szczeblu UE młodzież niekształcąca się, niepracująca ani nieszkoląca się (NEET) uważana jest za jedną z grup najbardziej narażonych na zagrożenia w kontekście bezrobocia młodych; mając na uwadze, że prawdopodobieństwo, że kobieta znajdzie się w grupie NEET, jest 1,4⁽¹⁾ raza większe niż w przypadku mężczyzny, co jeszcze bardziej uwydatnia problemy związane z dyskryminacją ze względu na płeć oraz równością od najmłodszych lat;
- AA. mając na uwadze, że umiejętności społeczne i emocjonalne w połączeniu z umiejętnościami poznawczymi są istotne dla osiągnięcia przez człowieka dobrostanu i sukcesu;
- AB. mając na uwadze, że dostęp do wysokiej jakości formalnego, nieformalnego i pozaformalnego uczenia się, a także kształcenia i szkoleń musi być prawem powszechnym na każdym etapie życia każdego człowieka, tak aby obywatele mogli nabywać przekrojowe umiejętności w zakresie liczenia, korzystania z urządzeń cyfrowych i mediów, krytycznego myślenia, posługiwania się językami obcymi, a także umiejętności społeczne i przydatne umiejętności życiowe; mając na uwadze, że w związku z tym konieczne jest zapewnienie pracownikom wolnego czasu na rozwój osobisty i szkolenia w kontekście uczenia się przez całe życie;
- AC. mając na uwadze, że konieczne jest, aby umiejętności służyły nie tylko zwiększeniu zdolności zatrudnienia, ale także wzmocnieniu zdolności uczestnictwa obywatelskiego oraz szacunku dla wartości demokratycznych i tolerancji, zwłaszcza jako narzędzie zapobiegania radykalizacji i wszelkim przejawom nietolerancji;
- AD. mając na uwadze, że w szybko zmieniającym się świecie, który jest coraz bardziej zglobalizowany i cyfrowy, kluczowe są umiejętności przekrojowe i uniwersalne, takie jak umiejętności społeczne, międzykulturowe, cyfrowe, umiejętności rozwiązywania problemów, przedsiębiorczość i umiejętność kreatywnego myślenia;
- AE. mając na uwadze, że transformacja cyfrowa jeszcze nie dobiegła końca, a potrzeby społeczeństwa i rynku pracy stale się zmieniają;
- AF. mając na uwadze, że rozwój umiejętności cyfrowych i pewność siebie mają zasadnicze znaczenie dla budowania silnych społeczeństw oraz wspomagają jedność i integrację w UE;
- AG. mając na uwadze, że systemy kształcenia i szkolenia stoją obecnie w obliczu transformacji cyfrowej, która ma wpływ na procesy nauczania i uczenia się; mając na uwadze, że niezbędne są skuteczne przepisy dotyczące umiejętności cyfrowych, aby zapewnić, by pracownicy byli przygotowani na obecne i przyszłe zmiany technologiczne;
- AH. mając na uwadze, że pomimo niedawnego wzrostu liczby osób, które są objęte edukacją cyfrową lub szkoleniami w UE, nadal wiele pozostaje do zrobienia, aby dopasować gospodarkę europejską do nowej epoki cyfrowej i zlikwidować rozbieżności między liczbą osób poszukujących pracy a liczbą wakatów;
- AI. mając na uwadze, że konieczne jest włączenie nowych transformacji cyfrowych do systemów edukacji, aby nadal pomagać ludziom w rozwijaniu umiejętności krytycznego myślenia, nabywaniu pewności siebie i osiąganiu niezależności; mając jednak na uwadze, że należy to uczynić w sposób zapewniający współzależność z przedmiotami nauczanyymi dotychczas;
- AJ. mając na uwadze, że program na rzecz umiejętności, który ma sprawdzać się w przyszłości, powinien stanowić element szerszej refleksji na temat wiedzy zawodowej w kontekście coraz większej cyfryzacji i robotyzacji w europejskich społeczeństwach;
- AK. mając na uwadze, że oprócz umiejętności językowych, cyfrowych i biznesowych należy także podkreślać znaczenie kompetencji przekrojowych, takich jak kompetencje obywatelskie i społeczne, oraz edukacji obywatelskiej;
- AL. mając na uwadze, że umiejętności w zakresie przedsiębiorczości należy rozumieć w szerszym kontekście jako poczucie inicjatywy dotyczącej udziału w działaniach społecznych oraz przedsiębiorczy sposób myślenia; mając na uwadze, że w związku z tym powinny one zostać mocniej podkreślone w Nowym europejskim programie na rzecz umiejętności jako umiejętności życiowe przynoszące korzyści jednostkom w życiu osobistym i zawodowym, a tym samym również społecznościom;

⁽¹⁾ Society at a Glance [Społeczeństwo w przekroju] 2016, wskaźniki społeczne OECD.

Czwartek, 14 września 2017 r.

- AM. mając na uwadze, że w celu zapewnienia inteligentnego i zrównoważonego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu oraz miejsc pracy dla osób młodych, należy wspierać umiejętności w zakresie nauk ścisłych, technologii, inżynierii i matematyki w UE;
- AN. mając na uwadze, że zapotrzebowanie na specjalistów i personel średniego szczebla w sektorze nauk ścisłych, technologii, inżynierii i matematyki ma wzrosnąć o około 8 % do 2025 r., a więc o wiele więcej niż wynosi trzyprocentowy wzrost prognozowany dla wszystkich zawodów; mając na uwadze, że zatrudnienie w sektorach związanych z naukami ścisłymi, technologią, inżynierią i matematyką również ma wzrosnąć o około 6,5 % do 2025 r. ⁽¹⁾;
- AO. mając na uwadze, że kiepski wizerunek i coraz mniejsza atrakcyjność kształcenia i szkolenia zawodowego oraz jego niska jakość w niektórych państwach członkowskich zniechęcają studentów do rozpoczynania kariery zawodowej w obiecujących dziedzinach i sektorach, w których brakuje pracowników;
- AP. mając na uwadze, że zajmując się problemami związanymi z umiejętnościami, dotyczącymi zwłaszcza niedopasowania umiejętności i możliwości zatrudnienia, należy wziąć pod uwagę szczególne wyzwania, z którymi mierzą się obszary wiejskie;
- AQ. mając na uwadze, że sektor ekologiczny należał do głównych sektorów generujących wzrost liczby netto miejsc pracy w Europie w czasie recesji i powinien być dalej wspierany w Nowym europejskim programie na rzecz umiejętności;
- AR. mając na uwadze, że starzenie się społeczeństwa w Europie zwiększa zapotrzebowanie na specjalistów w sektorze ochrony zdrowia, a także na opiekę społeczną i usługi medyczne;
- AS. mając na uwadze kluczową rolę rodziny we wspieraniu zdobywania przez dzieci podstawowych umiejętności;

Rozwijanie umiejętności życiowych i zawodowych

1. z zadowoleniem przyjmuje komunikat Komisji pt. „Nowy europejski program na rzecz umiejętności – wspólne działania na rzecz wzmocnienia kapitału ludzkiego, zwiększania szans na zatrudnienie i konkurencyjności” z czerwca 2016 r.;
2. uznaje, że kształcenie i szkolenie należą do kompetencji państw członkowskich oraz że UE może jedynie wspierać, koordynować lub uzupełniać działania państw członkowskich;
3. uważa, że UE potrzebuje zmiany przyjętego wzorca postępowania w odniesieniu do celów i funkcjonowania sektora edukacji; przyznaje, że konieczne jest skupienie uwagi na modernizacji europejskich systemów kształcenia i szkolenia zgodnie z szybko postępującymi zmianami w środowisku ekonomicznym, technologicznym i społecznym, a także zapewnienie dostępu do wysokiej jakości kształcenia na wszystkich etapach;
4. odnotowuje, że pomimo iż zapotrzebowanie na umiejętności ma charakter dynamiczny, głównym celem pakietu umiejętności są bieżące potrzeby rynku pracy; podkreśla w tym kontekście znaczenie ścisłej współpracy z Europejskim Centrum Rozwoju Kształcenia Zawodowego (Cedefop) w celu prognozowania zapotrzebowania na umiejętności, a także opracowania narzędzia służącego prognozowaniu ogólnoeuropejskiego zapotrzebowania na umiejętności oraz systemów uczenia się przez całe życie, aby dostosować się do nowych sytuacji na rynku pracy i zwiększyć zdolności dostosowawcze obywateli, a także aktywne obywatelstwo i włączenie społeczne;
5. wzywa państwa członkowskie, by w swoich programach edukacyjnych i szkoleniowych oraz programach nauczania skupiały uwagę nie tylko na umiejętnościach zwiększających zdolność zatrudnienia i na umiejętnościach czytania i pisania, rozumowania matematycznego, umiejętnościach cyfrowych i korzystania z mediów, lecz także na umiejętnościach, które są bardziej istotne dla społeczeństwa, takich jak zbywalne umiejętności przekrojowe i miękkie (przywództwo, umiejętności społeczne i międzykulturowe, umiejętności w zakresie zarządzania, przedsiębiorczość i edukacja finansowa, wolontariat, znajomość języków obcych, umiejętności prowadzenia negocjacji), a także by priorytetowo traktowały dalszy rozwój tych umiejętności także w ramach programów kształcenia i szkolenia zawodowego, wraz ze wzmocnieniem europejskiego rzemiosła;
6. domaga się, by wszyscy mieli prawo do rzeczywistego dostępu do umiejętności, na każdym etapie życia, w celu umożliwienia im zdobywania podstawowych umiejętności niezbędnych w XXI wieku;
7. uznaje wartość umiędzynarodowienia edukacji oraz zwiększenia liczby studentów i pracowników uczestniczących w programach mobilności; podkreśla w związku z tym wartość programu Erasmus+;

⁽¹⁾ Cedefop, baza danych „Rising STEMs” (Rozwój sektora nauk ścisłych, technologii, inżynierii i matematyki), marzec 2014 r.

Czwartek, 14 września 2017 r.

8. zwraca ponadto uwagę, że różne badania dowodzą, że dzięki mobilności ludzie zyskują konkretne umiejętności zawodowe oraz przekrojowe i zbywalne pakiety umiejętności, takie jak umiejętności krytycznego myślenia i umiejętności w zakresie przedsiębiorczości, a także większe szanse na rozwój kariery; dostrzega, że obecny budżet UE przeznaczony na mobilność edukacyjną może nie wystarczyć do osiągnięcia wskaźnika mobilności edukacyjnej na poziomie 6 % do 2020 r.;
9. zachęca państwa członkowskie do dalszego rozwijania możliwości mobilności międzysektorowej wśród szkół jako całości; podkreśla, że wymagane jest wzmożone wspieranie i propagowanie mobilności w kształceniu i szkoleniu zawodowym oraz że w kontekście mobilności szczególną uwagę należy poświęcić regionom transgranicznym;
10. zwraca uwagę, że kształcenie i szkolenie powinno przyczyniać się do rozwoju i wzrostu osobistego osób młodych, aby uczynić ich aktywnymi i odpowiedzialnymi obywatelami przygotowanymi do życia i pracy w zaawansowanej pod względem technologicznym i zglobalizowanej gospodarce oraz powinno wyposażać ich w kluczowe kompetencje w zakresie uczenia się przez całe życie, stanowiące połączenie wiedzy, umiejętności i postaw potrzebnych do spełnienia i rozwoju osobistego, aktywnego obywatelstwa i zatrudnienia;
11. podkreśla, że wysokiej jakości wczesna edukacja i opieka nad dzieckiem stanowią konieczny warunek rozwoju umiejętności;
12. odnotowując, że odpowiedzialność za zapewnienie edukacji i opieki nad dziećmi spoczywa na państwach członkowskich, wzywa je do poprawy jakości i dostępności wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem oraz do rozwiązania problemu braku wystarczającej infrastruktury oferującej wysokiej jakości dostępność dla wszystkich opiekę nad dziećmi, niezależnie od dochodów, a także do rozważenia przyznania powszechnego dostępu dla rodzin żyjących w ubóstwie i doświadczających wykluczenia społecznego;
13. podkreśla, że kreatywność i innowacyjność stają się siłą napędową gospodarki UE oraz że należy włączyć je do głównego nurtu krajowych i europejskich strategii politycznych;
14. z zadowoleniem przyjmuje cel Nowego europejskiego programu na rzecz umiejętności, jakim jest przekonanie osób uczących się, by kształcenie i szkolenie zawodowe było ich pierwszym wyborem, a także by odpowiadało na zapotrzebowanie na rynku pracy i było powiązane z wymogami przyszłej pracy dzięki zaangażowaniu pracodawców w opracowywanie i realizację programów kształcenia;
15. zachęca państwa członkowskie do skupienia się nie tylko na promowaniu „odpowiednich umiejętności zawodowych”, lecz także na tych aspektach kształcenia, które są w większym stopniu oparte na pracy i bardziej praktyczne i które wspierają przedsiębiorczy sposób myślenia, innowacyjność i kreatywność, promują wśród obywateli krytyczne myślenie, a także pojmowanie idei zrównoważoności, jednocześnie szanując prawa podstawowe i takie wartości jak ludzka godność, wolność, demokracja, tolerancja i szacunek, tak aby mogli oni w pełni uczestniczyć w procesie demokratycznym i życiu społecznym jako obywatele o szerokich horyzontach;
16. uważa jednak, że należy przyjąć holistyczne podejście do edukacji i rozwoju umiejętności, które jest ukierunkowane na osobę uczącą się, a także zagwarantować wystarczające inwestycje w strategię polityczną w zakresie uczenia się przez całe życie; ponadto uważa, że kształcenie i szkolenia muszą być dostępne i przystępne cenowo dla wszystkich oraz że potrzeba więcej starań, aby dotyczyło to także grup znajdujących się w najbardziej niekorzystnym położeniu;
17. zachęca państwa członkowskie do włączenia w większym stopniu społeczeństwa obywatelskiego, ekspertów i rodzin, mających doświadczenie w zakresie realiów w terenie, w proces rozważań na temat niezbędnych umiejętności życiowych;
18. zachęca państwa członkowskie do skoncentrowania się także na zwalczaniu stereotypów w zakresie płci, ponieważ kobiety stanowią 60 % nowych absolwentów; podkreśla jednak, że wskaźnik ich zatrudnienia jest niższy niż w przypadku mężczyzn oraz że są one niedostatecznie reprezentowane w wielu sektorach;
19. zachęca państwa członkowskie do lepszego dopasowywania umiejętności do ofert na rynku pracy, w szczególności poprzez wdrożenie wysokiej jakości systemów przygotowania zawodowego, które zwiększają możliwości wyboru ścieżek kształcenia i zapewniają później większą elastyczność na rynku pracy;
20. uznaje wartość dualnych systemów kształcenia⁽¹⁾, jednak zwraca uwagę, że nie można bezrefleksyjnie przenosić systemów, które są stosowane w jednym państwie członkowskim, do innego państwa członkowskiego; sugeruje wymianę modeli najlepszych praktyk, w które powinni być włączeni partnerzy społeczni;

⁽¹⁾ Dualny system kształcenia łączy praktykę w przedsiębiorstwie z kształceniem w szkole zawodowej.

Czwartek, 14 września 2017 r.

21. podkreśla w związku z tym potrzebę zwiększenia współpracy pomiędzy państwami członkowskimi w celu wykorzystywania najlepszych praktyk prowadzących do niższego wskaźnika bezrobocia, np. systemów przygotowania zawodowego i uczenia się przez całe życie;
22. przypomina w związku z tym o roli Cedefop, którego jednym z głównych zadań jest zebranie decydentów politycznych, partnerów społecznych, badaczy i praktyków w celu wymiany pomysłów i doświadczeń, także za pośrednictwem rozwoju platform sektorowych;
23. podkreśla, że kultura, kreatywność i sztuka znacząco przyczyniają się do rozwoju osobistego, zatrudnienia i wzrostu w UE, ponieważ sprzyjają innowacyjności, stymulują spójność, wzmacniają stosunki międzykulturowe i wzajemne zrozumienie, a także służą zachowaniu europejskiej tożsamości i kultury oraz europejskich wartości; wzywa Komisję i państwa członkowskie do wzmocnienia wsparcia dla sektora kultury i sektora kreatywnego, aby wyzwolić i w pełni wykorzystać ich potencjał;
24. podkreśla, że obecny napływ migrantów, uchodźców i osób ubiegających się o azyl do UE wymaga zastosowania bardziej zrównoważonego podejścia ukierunkowanego na obywateli państw trzecich, w tym oceny ich umiejętności, kompetencji i wiedzy, których widoczność należy promować, a także ustanowienia mechanizmu uznawania i walidacji umiejętności;
25. przypomina, że osoby nowo przybyłe dysponują nowymi umiejętnościami i wiedzą; wzywa do opracowania narzędzi zapewniających wielojęzyczne informacje o możliwościach w zakresie edukacji formalnej i nieformalnej, kształcenia zawodowego, praktyk zawodowych i wolontariatu; uważa, że istotne znaczenie ma wspieranie dialogu międzykulturowego w celu ułatwienia migrantom, uchodźcom i osobom ubiegającym się o azyl wchodzenia na rynek pracy oraz integracji ze społeczeństwem;
26. z zadowoleniem przyjmuje wnioski Komisji dotyczące narzędzia do tworzenia profilu umiejętności obywateli państw trzecich i liczy na szybkie postępy w tym zakresie; zaleca, aby Nowy europejski program na rzecz umiejętności był spójny w swoim podejściu do umiejętności migrantów z planem działania na rzecz integracji obywateli państw trzecich; podkreśla, że należy zastosować bardziej kompleksowe podejście do podnoszenia kwalifikacji migrantów, w tym poprzez przedsiębiorczość społeczną, edukację obywatelską i nieformalne kształcenie, oraz że nie należy skupiać się wyłącznie na przejrzystości, porównywalności i wczesnym tworzeniu profilu umiejętności i kwalifikacji migrantów;
27. uważa, że należy podjąć skoordynowane działania na rzecz przeciwdziałania drenażowi mózgowi przez określenie właściwych środków służących wykorzystaniu dostępnych umiejętności, tak aby zapobiec zubożeniu kapitału ludzkiego w poszczególnych państwach członkowskich;
28. przypomina, że inwestowanie w zdolności obecnych systemów edukacji będzie miało wpływ na jakość miejsc pracy teraz i w przyszłości, kwalifikacje pracowników, dobrostan społeczny oraz demokratyczny udział w życiu społeczeństwa;
29. wzywa państwa członkowskie do przeciwdziałania starzeniu się społeczeństwa przez rozwijanie umiejętności w zakresie zdrowia, dobrobytu i zapobiegania chorobom;

Rola kształcenia w zwalczaniu bezrobocia, wykluczenia społecznego i ubóstwa

30. uważa, że konkurencyjność, wzrost gospodarczy i spójność społeczna UE zależą w dużym stopniu od takich systemów kształcenia i szkolenia, które chronią przed zapóźnieniem;
31. podkreśla, że kształcenie i szkolenie są nie tylko kluczowymi czynnikami zwiększającymi zdolność do zatrudnienia, ale także wspierają rozwój osobisty, włączenie społeczne i spójność oraz aktywne obywatelstwo, w związku z czym uważa, że równy dostęp do wysokiej jakości kształcenia i odpowiednie inwestowanie w umiejętności i kompetencje są kluczowe dla zmniejszenia wysokiego wskaźnika bezrobocia i wykluczenia społecznego, w szczególności w grupach najbardziej narażonych na zagrożenia i znajdujących się w niekorzystnej sytuacji (młodzież NEET, osoby długotrwale bezrobotne, osoby o niskich kwalifikacjach, uchodźcy oraz osoby z niepełnosprawnościami); podkreśla, że w tym kontekście kluczowe jest dokonanie rzeczywistej oceny przyszłych potrzeb w zakresie umiejętności;
32. wyraża ubolewanie i zaniepokojenie, że inwestycje w kształcenie są wciąż realizowane z opóźnieniem, a kolejne cięcia w budżetach na kształcenie dotyczą w największym stopniu studentów i dorosłych wywodzących się ze środowisk o niekorzystnej sytuacji społeczno-ekonomicznej;

Czwartek, 14 września 2017 r.

33. jest głęboko zaniepokojony faktem, że w latach 2010–2014 poziom inwestycji w kształcenie i szkolenie obniżył się w całej UE o 2,5 % ⁽¹⁾; podkreśla, że publiczne systemy edukacji wyposażone w odpowiednie środki są niezbędne, by kształcenie mogło odegrać rolę w walce z bezrobociem, wykluczeniem społecznym i ubóstwem;

34. podkreśla, że – jak zauważyła OECD ⁽²⁾ – lepiej wykształceni obywatele przyczyniają się do demokratyzacji społeczeństw i do bardziej zrównoważonego charakteru gospodarek oraz są mniej zależni od pomocy publicznej i mniej wrażliwi na pogorszenia koniunktury gospodarczej; w związku z tym podkreśla, że inwestycje w wysokiej jakości kształcenie i innowacje są kluczowe nie tylko dla walki z bezrobociem, ubóstwem i wykluczeniem społecznym, ale także dla umożliwienia UE skutecznego konkurowania na rynkach światowych; wzywa Komisję i państwa członkowskie, aby przywróciły przynajmniej do poziomu sprzed kryzysu inwestycje publiczne w kształcenie podstawowe i średnie dostępne dla wszystkich, szczególnie dla dzieci ze środowisk znajdujących się w niekorzystnej sytuacji;

35. podkreśla, że dostęp do możliwości uczenia się i szkolenia musi być prawem powszechnym na każdym etapie życia każdego człowieka, które umożliwia nabycie przekrojowych umiejętności w zakresie rozumowania matematycznego, korzystania z urządzeń cyfrowych i mediów, krytycznego myślenia, jak również umiejętności społecznych i życiowych; uważa, że Nowy europejski program na rzecz umiejętności jest krokiem we właściwym kierunku zachęcającym do współdziałania odpowiedzialności za wspólną wizję znaczenia polityk w zakresie uczenia się przez całe życie;

36. podkreśla rolę zewnętrznych stowarzyszeń i organizacji pozarządowych w przekazywaniu dzieciom innych umiejętności i kompetencji społecznych, takich jak twórczość artystyczna i zdolności manualne, w celu wspierania ich integracji, lepszego zrozumienia ich otoczenia, solidarności w nauce i życiu oraz ułatwiania nabywania kompetencji w zakresie nauki w odniesieniu do całych klas;

37. zwraca uwagę, że osoby z niepełnosprawnościami mają szczególne potrzeby i dlatego wymagają stosownego wsparcia podczas zdobywania kompetencji; apeluje, by Komisja i państwa członkowskie podczas wdrażania Nowego europejskiego programu na rzecz umiejętności przyjęły integracyjne podejście do opracowywania swoich strategii politycznych w dziedzinie edukacji i szkoleń, w tym za pośrednictwem nauczania personelu pomocniczego oraz zapewniania informacji na temat umiejętności, szkolenia i możliwości finansowania dostępnych dla jak największej grupy osób, z uwzględnieniem wielorakich form niepełnosprawności; utrzymuje, że przedsiębiorczość stanowi realną możliwość wsparcia wielu osób z niepełnosprawnościami w uczestnictwie w rynku pracy; podkreśla w tym kontekście znaczenie poprawy umiejętności cyfrowych osób niepełnosprawnych jak również kluczową rolę, jaką odgrywa dostępna technologia;

38. zwraca uwagę, że pomimo coraz większego uznania dla potencjału wysokiej jakości wczesnego kształcenia i opieki w ograniczaniu zjawiska przedwczesnego kończenia nauki i zapewnianiu solidnej podstawy dla dalszego kształcenia, Nowy europejski program na rzecz umiejętności nie zawiera wizji dotyczącej przyszłości kształcenia na wczesnych etapach; wzywa zatem państwa członkowskie do inwestowania w wysokiej jakości wczesną edukację i opiekę nad dzieckiem w celu poprawy jakości oraz dostępu do nich, a także do przyjęcia środków mających na celu redukcję zjawiska przedwczesnego kończenia nauki;

39. apeluje do państw członkowskich o zatwierdzenie przede wszystkim ram jakości z 2014 r. w zakresie wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem ⁽³⁾ oraz podkreśla, że należy zapewnić dostępność stosownych programów, aby dać kolejną szansę wszystkim młodym ludziom, którzy przerwali naukę na poziomie szkoły podstawowej lub średniej; uważa, że pożądane jest ukończenie szkoły średniej;

40. zwraca uwagę, że kształcenie powinno nie tylko zapewniać umiejętności i kompetencje dostosowane do potrzeb rynku pracy, ale również przyczynić się do rozwoju osobistego młodych ludzi, aby uczynić ich aktywnymi i odpowiedzialnymi obywatelami;

41. wzywa państwa członkowskie do ukierunkowywania inwestycji na kształcenie sprzyjające włączeniu społecznemu, które odpowiada na wyzwania społeczne i zapewnia równy dostęp i szanse dla wszystkich, w tym młodych ludzi z różnych środowisk społeczno-gospodarczych oraz grup szczególnie wrażliwych i znajdujących się w niekorzystnej sytuacji;

42. wzywa państwa członkowskie do rozszerzania możliwości kształcenia i szkolenia wyrównawczego w celu lepszej integracji grup objętych ryzykiem na rynku pracy;

⁽¹⁾ Monitor Kształcenia i Szkolenia, 2016 r.

⁽²⁾ <https://www.oecd.org/education/school/50293148.pdf>

⁽³⁾ Eurofound (2015 r.), Opieka nad małymi dziećmi: warunki pracy, szkolenie i jakość usług – systematyczny przegląd.

Czwartek, 14 września 2017 r.

43. z zadowoleniem przyjmuje wnioski Komisji dotyczące działań na rzecz rozwoju umiejętności, aby zmniejszyć nierówności w edukacji i negatywne skutki takiej sytuacji w ciągu całego życia danej osoby, tym samym umożliwiając obywatelom europejskim skuteczne zwalczanie bezrobocia oraz zagwarantowanie konkurencyjności i innowacyjności w Europie, jednak zwraca uwagę na szereg utrudnień administracyjnych, które spowalniają postęp w osiąganiu tych celów jeśli chodzi o mobilność pracowników, uznawanie kwalifikacji i uzyskiwanie kwalifikacji w zawodzie;

44. w związku z tym wzywa państwa członkowskie do zagwarantowania należytego funkcjonowania systemu wymiany informacji na rynku wewnętrznym (IMI) w celu ułatwienia lepszej wymiany danych i zapewnienia lepszej współpracy administracyjnej, bez stwarzania niepotrzebnych przeszkód administracyjnych; wzywa również państwa członkowskie do wprowadzenia uproszczonych i przyspieszonych procedur uznawania kwalifikacji zawodowych oraz wymogów w zakresie ustawicznego rozwoju zawodowego wykwalifikowanych pracowników planujących podjąć pracę w innym państwie członkowskim, a także zapobiegania wszelkim rodzajom dyskryminacji;

45. wzywa Komisję i państwa członkowskie, aby w szczególności ułatwiły dostęp do rozwoju umiejętności dla obywateli znajdujących się w niekorzystnej sytuacji, dzięki ocenie potrzeby rozwoju określonych narzędzi, takich jak lokalne unijne ośrodki informacyjne i konkretne wskaźniki w ramach kompetencji kluczowych, aby uwzględnić potrzeby grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji;

Zwiększanie możliwości uczenia się przez całe życie

46. podkreśla znaczenie uczenia się przez całe życie dla rozwoju osobistego pracowników, w tym dostosowywania się do nieustannie zmieniających się warunków pracy ⁽¹⁾, a także znaczenie tworzenia szans dla wszystkich w celu wspierania w Europie kultury uczenia się w każdym wieku; zachęca Komisję i państwa członkowskie do promowania uczenia się przez całe życie i inwestowania w nie, zwłaszcza w krajach, w których wskaźnik uczestnictwa znajduje się poniżej poziomu odniesienia wynoszącego 15 %;

47. z zaniepokojeniem zwraca uwagę na nieakceptowalną sytuację 70 mln Europejczyków, którzy nie posiadają podstawowych umiejętności; w związku z tym z zadowoleniem przyjmuje ustanowienie inicjatywy „Ścieżki poprawy umiejętności” i domaga się jej szybkiego wdrożenia i monitorowania; ponadto wzywa Komisję i państwa członkowskie do promowania ciągłych starań na rzecz podnoszenia kwalifikacji, przekwalifikowywania i uczenia się przez całe życie przez wdrożenie różnorodnych systemów o rozszerzonym zakresie i wsparciu, dostosowanych do indywidualnych potrzeb poszczególnych państw członkowskich, skierowanych zarówno do osób bezrobotnych, jak i zatrudnionych;

48. uważa, że inicjatywa „Ścieżki poprawy umiejętności” powinna obejmować indywidualną ocenę potrzeb związanych z uczeniem się, wysokiej jakości ofertę edukacyjną oraz systematyczne zatwierdzanie zdobytych umiejętności i kompetencji, umożliwiające ich łatwe uznanie na rynku pracy; wskazuje na potrzebę zapewnienia powszechnego dostępu do szerokopasmowych łączy internetowych na potrzeby umiejętności cyfrowych; wyraża ubolewanie, że nie był zaangażowany w kształtowanie tej inicjatywy;

49. podkreśla, że rozwój specyficznych i sektorowych umiejętności musi być kwestią wspólnej odpowiedzialności między placówkami oferującymi kształcenie, pracodawcami i związkami zawodowymi, w związku z czym państwa członkowskie powinny zapewnić bliski dialog z partnerami społecznymi; podkreśla, że wszystkie zainteresowane podmioty na rynku pracy powinny brać udział w procesie szkolenia, a także jego opracowywania i realizacji, aby zapewnić obywatelom konieczne umiejętności w trakcie ich kariery w celu zwiększenia konkurencyjności przedsiębiorstw, przy jednoczesnym stymulowaniu rozwoju osobistego, a także zwiększaniu jakości zatrudnienia oraz perspektyw zawodowych i wspieraniu rozwoju;

50. podkreśla, że należy opracować złożone systemy kształcenia i szkolenia, aby wyposażyć osoby uczące się w różnego rodzaju umiejętności: umiejętności podstawowe (umiejętność czytania i pisanie, umiejętność rozumowania matematycznego oraz umiejętności cyfrowe); zaawansowane umiejętności ogólne (takie jak rozwiązywanie problemów i uczenie się); umiejętności zawodowe, techniczne, umiejętności związane z poszczególnymi grupami zawodowymi lub sektorami; oraz umiejętności społeczno-emocjonalne;

51. podkreśla, że zrozumienie specjalnych potrzeb osób o niskich umiejętnościach zawodowych oraz zapewnienie im szkoleń dopasowanych do potrzeb stanowi istotny krok w opracowywaniu bardziej skutecznych programów szkoleniowych; przypomina, że zdolność szybkiego reagowania i adaptacji w kontekście zgromadzonego doświadczenia i zmieniających się okoliczności to kluczowe elementy skutecznego procesu edukacji;

⁽¹⁾ Zob. teksty przyjęte, P8_TA(2016)0338.

Czwartek, 14 września 2017 r.

52. podkreśla, że kluczowe znaczenie dla pomyślności takiej inicjatywy ma praca środowiskowa i poradnictwo dla osób znajdujących się w niekorzystnej sytuacji, w tym osób niepełnosprawnych, długotrwale bezrobotnych oraz grup niedostatecznie reprezentowanych, które mogą nie być świadome korzyści wynikających z podnoszenia poziomu umiejętności bądź możliwości przekwalifikowania lub poprawy umiejętności;

53. wzywa Komisję i państwa członkowskie do podjęcia ukierunkowanych działań w zakresie przekwalifikowywania i walidacji umiejętności rodziców powracających na rynek pracy po okresie sprawowania opieki nad członkami rodziny pozostającymi na utrzymaniu;

54. wzywa do wyraźnego zaangażowania wszystkich zainteresowanych stron na szczeblu nie tylko krajowym i europejskim, ale także lokalnym i regionalnym, a także do prowadzenia aktywnego dialogu z takimi podmiotami, aby uwzględnić rzeczywiste uwarunkowania i potrzeby rynku pracy;

55. przypomina o potrzebie włączenia uczenia się przez całe życie w szerszy kontekst umiejętności zawodowych;

1. Ścisłe powiązanie kształcenia z zatrudnieniem

56. przypomina, że rozwiązanie problemu niedoboru kwalifikacji i niedopasowania umiejętności na rynku pracy oraz promowanie możliwości w zakresie mobilności społecznej, w tym szkoleń zawodowych i przyuczania do zawodu, jest niezbędne do promowania zrównoważonego wzrostu, spójności społecznej, tworzenia miejsc pracy, innowacji i przedsiębiorczości, zwłaszcza dla MŚP i rzemiosła; w związku z tym zachęca państwa członkowskie do promowania kształcenia zawodowego odpowiadającego potrzebom gospodarki;

57. podkreśla konieczność dążenia do bardziej elastycznego, indywidualnego i spersonalizowanego⁽¹⁾ podejścia do rozwoju kariery, procesu uczenia się przez całe życie oraz szkoleń i rozwoju przez cały okres kariery zawodowej, dostrzegając rolę pełnioną przez podmioty zarówno publiczne, jak i prywatne w tym zakresie, jednocześnie stwierdzając, że doradztwo zaspokajające indywidualne potrzeby i preferencje oraz skupienie się na ocenie i rozwoju umiejętności indywidualnych musi być kluczowym elementem polityki kształcenia i rozwoju umiejętności już na wczesnym etapie;

58. apeluje, aby państwa członkowskie wspólnie z partnerami społecznymi opracowały i wdrożyły politykę przewidującą urlop na potrzeby kształcenia i urlop szkoleniowy, a także szkolenia w miejscu pracy; wzywa je do zapewnienia, aby formy uczenia się w miejscu pracy i poza nią, w tym płatny urlop szkoleniowy, były dostępne dla wszystkich pracowników, w szczególności zaś dla osób znajdujących się w niekorzystnej sytuacji oraz przede wszystkim dla zatrudnionych kobiet;

59. podkreśla, że wszelkie strategie polityczne w zakresie umiejętności powinny nie tylko uwzględniać transformacje zachodzące obecnie na rynku pracy, ale także zapewniać, aby były one na tyle uniwersalne pod względem zakresu, by rozwinąć u pracowników umiejętność uczenia się i ułatwić im przystosowanie się do przyszłych wyzwań;

60. podkreśla, że placówki edukacyjne i pracodawcy muszą ponosić wspólną odpowiedzialność za rozwój umiejętności; podkreśla, że poszczególne sektory i pracodawcy powinni brać udział w zapewnianiu obywatelom niezbędnych umiejętności w celu zwiększenia konkurencyjności przedsiębiorstw przy jednoczesnym zwiększaniu pewności siebie tych osób;

61. przypomina, że w celu zwiększenia zatrudnienia, innowacji i aktywnego obywatelstwa, w tym eko-obywatelstwa, podstawowym umiejętnościom muszą towarzyszyć inne kluczowe kompetencje i postawy: kreatywność, świadomość znaczenia przyrody, zmysł inicjatywy, znajomość języków obcych, umiejętność krytycznego myślenia, również w korzystaniu z urządzeń cyfrowych i mediów, oraz umiejętności związane z rozwijającymi się sektorami;

62. podkreśla ogromny potencjał odnawialnych źródeł energii w zakresie innowacji i zatrudnienia, a także dążenie do większej zasobooszczędności i efektywności energetycznej; apeluje, by podczas wdrażania Nowego europejskiego programu na rzecz umiejętności Komisja i państwa członkowskie uwzględniły kwestie energii i ochrony środowiska w celu zapewnienia szans na zdobycie wykształcenia i zatrudnienia;

63. podkreśla konieczność wdrożenia wsparcia dopasowanego do potrzeb osób uczących się w miejscu pracy, praktykantów i pracowników, aby zapewnić włączenie wszystkich osób do rynku pracy;

⁽¹⁾ Nacisk na wyniki nauczania – Polityka i praktyka w Europie – Cedefop.

Czwartek, 14 września 2017 r.

64. dostrzega znaczenie rozwijania praktyk i staży bazujących na nauce w miejscu pracy jako jednego z narzędzi dalszego integrowania obywateli na rynku pracy, np. przez budowanie mostów / inicjowanie wymiany kompetencji między pokoleniami;

65. zauważa, że przygotowanie zawodowe, staże oraz szkolenia w zakresie szczególnych umiejętności są uznawane za najbardziej skuteczne rodzaje szkoleń chroniących młodzież przed ponownym znalezieniem się w grupie NEET; zwraca uwagę, że podkreślano już, iż posiadanie dualnych systemów kształcenia i szkolenia zawodowego i akademickiego zmniejsza liczebność grupy NEET przez umożliwienie młodym ludziom dalszego kształcenia lub szkolenia oraz pomoc w zwiększeniu zdolności do zatrudnienia i szans na łagodne przejście do życia zawodowego; podkreśla, że w analizie makroekonomicznej stwierdzono, że najlepsze wyniki przynosi połączenie dualnego systemu kształcenia i szkolenia oraz aktywnych strategii politycznych na rzecz rynku pracy;

66. wzywa państwa członkowskie do zapewnienia wsparcia na rzecz opartych na pracy międzyzakładowych szkoleń i możliwości rozwoju umiejętności przeznaczonych dla MŚP;

67. wzywa do podjęcia konkretnych środków w celu ułatwienia młodym ludziom przejścia od etapu kształcenia do etapu pracy poprzez zagwarantowanie wysokiej jakości płatnych staży i praktyk zawodowych zapewniających praktyczne szkolenie w miejscu pracy, a także programów wymiany transgranicznej, takich jak program „Erasmus” dla młodych przedsiębiorców, umożliwienie im praktycznego wykorzystania ich talentów i wiedzy oraz wdrożenie stosownego zbioru praw społeczno-gospodarczych i zapewnienie dostępu do odpowiedniego zatrudnienia i ochrony socjalnej zgodnie z krajowymi przepisami i praktykami, na równi z dorosłymi pracownikami; wzywa państwa członkowskie do zapewnienia MŚP szczególnego wsparcia, aby mogły one również przyjmować stażystów oraz osoby korzystające ze szkolenia w systemie naprzemiennym;

68. wzywa państwa członkowskie do zapewnienia ram jakości, które nie pozwolą na wykorzystywanie staży i przygotowania zawodowego jako źródła taniej lub darmowej siły roboczej; zauważa, że zrozumienie podstawowych praw i norm w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy jest również ważne dla rozwoju wysokiej jakości zatrudnienia i zapobiegania wyzyskowi; w tym celu wzywa państwa członkowskie do ustanowienia krajowych ram prawnych na rzecz zapewnienia wysokiej jakości staży i przygotowania zawodowego, zapewniających zwłaszcza ochronę zatrudnienia i odpowiednie zabezpieczenie społeczne;

69. wzywa Komisję do opracowania ram jakości dla przygotowania zawodowego, a państwa członkowskie do ich zatwierdzenia ⁽¹⁾;

70. uważa, że aby przewidzieć przyszłe zapotrzebowanie na umiejętności, społeczeństwo obywatelskie, a zwłaszcza młodzież i organizacje społeczności lokalnych, partnerzy społeczni oraz placówki edukacyjne i szkoleniowe, a także dostawcy specjalistycznych usług wsparcia muszą aktywnie angażować się na wszystkich szczeblach, zwłaszcza w opracowywanie, wdrażanie i ocenę programów kształcenia i szkolenia zawodowego, które umożliwiają rzeczywiste i skuteczne przejście od kształcenia formalnego do uczenia się opartego na pracy i godnego zatrudnienia;

71. podkreśla potrzebę zapewnienia, by te kwalifikacje miały znaczenie dla pracodawców, przez zaangażowanie podmiotów rynku pracy w ich opracowywanie;

Kluczowa rola uczenia się pozaformalnego i nieformalnego

72. podkreśla konieczność walidacji uczenia się pozaformalnego i nieformalnego w celu dotarcia do osób uczących się i zapewnienia im wsparcia; dostrzega, że jest to szczególnie widoczne w przypadku osób narażonych na zagrożenia lub znajdujących się w niekorzystnej sytuacji, takich jak pracownicy o niskich kwalifikacjach czy uchodźcy, którzy potrzebują priorytetowego dostępu do programów walidacji;

73. wyraża ubolewanie, że pracodawcy i placówki oferujące kształcenie formalne nie dostrzegają w wystarczającym stopniu wartości i znaczenia umiejętności, kompetencji i wiedzy zdobytych poprzez uczenie się pozaformalne i nieformalne; podkreśla w związku z tym potrzebę pracy na rzecz przewyciężenia problemu braku wiedzy na temat walidacji wśród wszystkich zainteresowanych stron;

74. dostrzega, że brak porównywalności i spójności pomiędzy strategiami walidacji w państwach członkowskich UE, szczególnie dla kształcenia i szkolenia zawodowego, stanowi dodatkową barierę; przyznaje ponadto, że zapewnienie faktycznego dostępu, uznawania i wsparcia finansowego pozostaje dużym wyzwaniem dla grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji, takich jak osoby dorosłe o niskich kwalifikacjach, które potrzebują priorytetowego dostępu do walidacji;

⁽¹⁾ W oparciu o opinię Komitetu Doradczego ds. Szkolenia Zawodowego na temat „Wspólnej wizji dotyczącej jakości i skuteczności programów przygotowania zawodowego i uczenia się opartego na pracy” przyjętą w dniu 2 grudnia 2016 r.

Czwartek, 14 września 2017 r.

75. wzywa Komisję i państwa członkowskie do upowszechniania wiedzy o możliwościach walidacji; w związku z tym z zadowoleniem przyjmuje postępy poczynione w ostatnich latach w kontekście wdrożenia zalecenia Rady w sprawie walidacji uczenia się pozaformalnego i nieformalnego do 2018 r.; jest jednak zdania, że potrzebne są dalsze wysiłki na rzecz ustanowienia stosownych ram prawnych i stworzenia kompleksowych strategii walidacji, aby ją umożliwić;

76. przypomina, że wiele z dostępnych unijnych narzędzi dotyczących przejrzystości, takich jak europejskie ramy kwalifikacji (EQF) czy europejski system transferu osiągnięć w kształceniu i szkoleniu zawodowym (ECVET) opracowano niezależnie od siebie; podkreśla, że aby umożliwić lepszy pomiar postępów w nauce i zapewnić szanse oraz wykorzystywanie wyników kształcenia zdobytego w różnych kontekstach, należy je lepiej skoordynować i wesprzeć systemami zapewniania jakości oraz osadzić w ramach krajowych systemów kwalifikacji, aby budować zaufanie we wszystkich sektorach i wśród wszystkich podmiotów, w tym pracodawców;

77. podkreśla konieczność ponownego skupienia się na roli kształcenia nieformalnego, co jest kluczowe w procesie wzmacniania pozycji obywateli, w szczególności tych bardziej narażonych na zagrożenia i znajdujących się w niekorzystnej sytuacji, w tym osób o specjalnych potrzebach, osób niepełnosprawnych i osób o niskich kwalifikacjach lub ograniczonym dostępie do kształcenia formalnego; uważa, że placówki oferujące kształcenie nieformalne oraz organizacje pozarządowe są dobrze przygotowane, aby dotrzeć do grup w niekorzystnej sytuacji znajdujących się poza formalnym systemem edukacji, oraz że powinny otrzymać większe wsparcie w związku z rolą, którą odgrywają, aby zapewnić, by osoby, które najbardziej potrzebują pomocy, skorzystały z Nowego europejskiego programu na rzecz umiejętności;

78. uznaje znaczenie wolontariatu jako jednego z narzędzi zdobywania wiedzy, doświadczenia i umiejętności w celu zwiększenia szans na zatrudnienie i uzyskania kwalifikacji zawodowych;

79. podkreśla, że uczenie się nieformalne, w tym w formie wolontariatu, odgrywa kluczową rolę w stymulowaniu rozwoju uniwersalnej wiedzy, kompetencji międzykulturowych i umiejętności życiowych, takich jak praca w zespole, kreatywność i poczucie inicjatywy, przy jednoczesnym wzmacnianiu poczucia własnej wartości i motywacji do nauki;

80. podkreśla ponadto znaczenie programów kształcenia nieformalnego, sztuki i działalności sportowej oraz dialogu międzykulturowego dla aktywnego zaangażowania obywateli w procesy społeczne i demokratyczne oraz zmniejszenia ich podatności na propagandę prowadzącą do radykalizacji; podkreśla, że nieformalne i pozarządowe uczenie się odgrywa kluczową rolę w integracji osób, które mają największe trudności ze znalezieniem pracy i znajdują się przez to w trudnym położeniu; wzywa w związku z tym państwa członkowskie do pełnego i terminowego wdrożenia zalecenia Rady z dnia 20 grudnia 2012 r. w sprawie walidacji uczenia się pozaformalnego i nieformalnego;

81. podkreśla wartość umiejętności przekrojowych nabytych za pośrednictwem sportu w ramach uczenia się pozaformalnego i nieformalnego oraz zwraca uwagę na związek między sportem, szansami zatrudnienia, kształceniem i szkoleniem;

82. podkreśla, że warunki nieformalne i pozarządowe również dają możliwości aktywnego propagowania wspólnych wartości, takich jak wolność, tolerancja i niedyskryminacja, oraz uczenia się o obywatelstwie, równoważności i prawach człowieka, w tym o prawach kobiet i prawach dziecka;

83. wzywa państwa członkowskie do wdrożenia procedur uznawania wyników kształcenia pozaformalnego i nieformalnego, opierając się na sprawdzonych metodach tych państw członkowskich, które dysponują już takimi narzędziami, tak aby zapewnić skuteczność ścieżek poprawy umiejętności⁽¹⁾; w związku z tym podkreśla znaczenie działań politycznych skierowanych do osób najbardziej oddalonych od rynku pracy;

84. podkreśla, że warunki nieformalne i pozarządowe, wykorzystywane szeroko w kontekście kształcenia w społecznościach lokalnych i pracy z grupami niedostatecznie reprezentowanymi w głównym nurcie kształcenia akademickiego i kształcenia dorosłych, odgrywają kluczową rolę we włączaniu osób zmarginalizowanych i podatnych na zagrożenia; w tym kontekście potwierdza potrzebę uwzględnienia perspektywy i potrzeb kobiet i dziewcząt, osób niepełnosprawnych, osób LGBTI, migrantów i uchodźców oraz osób należących do mniejszości etnicznych;

85. podkreśla znaczenie doradztwa zawodowego we wspieraniu osób o niskich kwalifikacjach; zauważa w związku z tym znaczenie zdolności i jakości publicznych i prywatnych służb zatrudnienia państw członkowskich;

⁽¹⁾ Zalecenie Rady z dnia 19 grudnia 2016 r.

Czwartek, 14 września 2017 r.

86. apeluje do Komisji i państw członkowskich, aby rozważyły wprowadzenie wspólnych narzędzi oceny umiejętności w ramach systemu Europass;

87. wzywa państwa członkowskie do dalszego rozwijania systemów walidacji i zwiększenia świadomości w zakresie dostępnych usług walidacji; zachęca je do tworzenia bardziej dostępnych, atrakcyjnych i otwartych ścieżek dalszego kształcenia, np. przez kontynuację kształcenia i szkolenia zawodowego;

Rozwijanie umiejętności cyfrowych, w zakresie nauk ścisłych, technologii, inżynierii i matematyki oraz dotyczących przedsiębiorczości

88. zwraca uwagę na fakt, że we współczesnym społeczeństwie zapewnienie podstawowych umiejętności cyfrowych jest niezbędnym warunkiem spełnienia osobistego i zawodowego, jednak jest zdania, że potrzebne są dalsze starania na rzecz wyposażenia ludzi w bardziej wyspecjalizowane kompetencje cyfrowe, aby mogli oni korzystać z technologii cyfrowych w innowacyjny i kreatywny sposób;

89. zwraca uwagę na potrzebę oceny umiejętności zgodnych z nowymi technologiami i wspierania rozwoju odpowiednich umiejętności cyfrowych, które mogłyby być wykorzystane w przedsiębiorstwach o średniej kapitalizacji i mikroprzedsiębiorstwach oraz małych i średnich przedsiębiorstwach; w szczególności zauważa, że rozwój umiejętności w erze cyfrowej odbywa się w kontekście szybkich zmian, które potencjalnie mogą prowadzić do destabilizacji zatrudnienia; z tego powodu konieczne jest nadążające za zmianami kształcenie przez całe życie;

90. uważa, że należy przypisać większe znaczenie kształceniu w dziedzinie nauk ścisłych, technologii, inżynierii i matematyki, z myślą o rozwoju cyfrowego uczenia się i nauczania; podkreśla ścisły związek między kreatywnością a innowacyjnością i w związku z tym wzywa do włączenia sztuki i kreatywnego uczenia się do programu nauczania w zakresie nauk ścisłych, technologii, inżynierii i matematyki, a także uważa, że dziewczęta i młode kobiety należy zachęcać do studiowania od najmłodszych lat przedmiotów z zakresu nauk ścisłych, technologii, inżynierii i matematyki;

91. domaga się wprowadzenia nowych technologii w procesie nauczania i uczenia się, a także ułatwiania kształcenia przez praktyczne i autentyczne doświadczenia, z uwzględnieniem dostosowanych do wieku programów nauczania w dziedzinie ICT i mediów, szanujących rozwój i dobre samopoczucie dzieci, zapewniających wczesne doradztwo w zakresie odpowiedzialnego korzystania z technologii i pobudzających krytyczne myślenie, aby zapewnić obywatelom odpowiedni zestaw umiejętności, kompetencji i wiedzy, a także rozwój pełnego wachlarza umiejętności cyfrowych, których obywatele i przedsiębiorstwa potrzebują w coraz bardziej cyfrowej gospodarce; przypomina o potrzebie zachęcania dziewcząt i młodych kobiet do podejmowania studiów w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnych;

92. ponadto podkreśla potrzebę przyjęcia opartego na większej współpracy, lepiej skoordynowanego i ukierunkowanego podejścia do rozwoju i wdrażania strategii w zakresie umiejętności cyfrowych;

93. zachęca Komisję, aby w tym celu zwiększyła finansowanie w ramach europejskich programów ramowych oraz Europejskiego Funduszu na rzecz Inwestycji Strategicznych (EFIS), promując integracyjne, innowacyjne i refleksyjne społeczeństwa europejskie, które zapewnią pełen udział w społeczeństwie i na rynku pracy wszystkich obywateli, zwłaszcza tych w trudnej sytuacji społeczno-ekonomicznej lub mieszkających na obszarach oddalonych, osób niepełnosprawnych, osób starszych i bezrobotnych;

94. z zadowoleniem przyjmuje wniosek Komisji dotyczący wezwania państw członkowskich do przygotowania kompleksowych strategii krajowych w zakresie umiejętności cyfrowych, ze szczególnym uwzględnieniem zmniejszenia przepaści cyfrowej, zwłaszcza w przypadku osób starszych; podkreśla jednak, że aby strategie te były skuteczne, konieczne jest zapewnienie pracownikom oświaty dostosowanych do wszystkich poziomów możliwości uczenia się przez całe życie, silnego przywództwa pedagogicznego i innowacji na wszystkich poziomach kształcenia, opartych na jasnej wizji pedagogiki medialnej stosowanej do wieku i etapu rozwoju, a także początkowego i ustawicznego doskonalenia zawodowego i podnoszenia kwalifikacji nauczycieli oraz wymiany najlepszych praktyk;

95. podkreśla, że umiejętność korzystania z mediów umożliwia obywatelom krytyczny odbiór różnych form przekazu medialnego, a tym samym zwiększa ilość i poprawia jakość zasobów i możliwości dostępnych dzięki znajomości technologii cyfrowych;

96. apeluje do państw członkowskich o wzmoczenie wysiłków na rzecz zwiększenia znaczenia umiejętności korzystania z mediów w programach szkolnych i instytucjach zajmujących się oświatą kulturalną oraz o opracowanie inicjatyw na szczeblu krajowym, regionalnym lub lokalnym obejmujących wszystkie poziomy kształcenia i szkolenia formalnego, nieformalnego i pozaformalnego;

Czwartek, 14 września 2017 r.

97. ponownie podkreśla, że zbiór umiejętności cyfrowych musi uwzględniać umiejętność korzystania z urządzeń cyfrowych i mediów, a także umiejętność krytycznego i kreatywnego myślenia, aby osoby uczące się mogły stać się nie tylko użytkownikami technologii, ale także aktywnymi twórcami, innowatorami i odpowiedzialnymi obywatelami w cyfrowym świecie;

98. apeluje, by państwa członkowskie zapewniły dostępność szkoleń w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnych oraz rozwój umiejętności cyfrowych i umiejętności korzystania z mediów na wszystkich poziomach edukacji; w związku z tym podkreśla znaczenie otwartych zasobów edukacyjnych, które gwarantują powszechny dostęp do edukacji;

99. podkreśla potrzebę uwzględnienia elementów uczenia się przedsiębiorczości, w tym przedsiębiorczości społecznej, na wszystkich poziomach kształcenia i w obrębie różnych dziedzin, ponieważ zaszczepienie ducha przedsiębiorczości wśród młodych ludzi na wczesnym etapie zwiększy możliwości zatrudnienia, wesprze walkę z bezrobociem wśród młodzieży, a także zachęci do rozwijania kreatywności, umiejętności krytycznego myślenia i umiejętności przywódczych przydatnych w realizacji projektów społecznych i działalności na rzecz społeczności lokalnych; w tym kontekście podkreśla ponadto znaczenie uczenia się na podstawie doświadczeń, a także koncepcji „pozytywnej porażki”;

100. uważa, że kształcenie w zakresie przedsiębiorczości powinno uwzględniać wymiar społeczny, ponieważ stymuluje gospodarkę, jednocześnie zmniejszając ubóstwo, wykluczenie i inne problemy społeczne, oraz powinno poruszać takie zagadnienia, jak sprawiedliwy handel, przedsiębiorstwa społeczne i alternatywne modele biznesowe, np. spółdzielnie, z myślą o dążeniu do bardziej społecznej i zrównoważonej gospodarki sprzyjającej włączeniu społecznemu;

101. przypomina, że sektor kreatywny jest jednym z najbardziej przedsiębiorczych i najszybciej rozwijających się, a edukacja kreatywna rozwija uniwersalne umiejętności, takie jak kreatywne myślenie, rozwiązywanie problemów, praca zespołowa czy zaradność; uznaje, że sektory sztuki i mediów są szczególnie atrakcyjne dla młodych ludzi;

102. przypomina, że przedsiębiorczość wymaga rozwijania umiejętności przekrojowych, takich jak kreatywność, zdolność krytycznego myślenia, praca zespołowa i zmysł inicjatywy, które to umiejętności przyczyniają się do rozwoju osobistego i zawodowego młodych ludzi oraz ułatwiają im wejście na rynek pracy; uważa zatem, że należy ułatwiać przedsiębiorcom uczestnictwo w procesie edukacji oraz zachęcać ich do tego;

103. zachęca do aktywnego dialogu, wymiany informacji i współpracy między środowiskami akademickimi, innymi instytucjami lub podmiotami edukacyjnymi i szkoleniowymi a partnerami społecznymi i światem biznesu w celu opracowania programów kształcenia, które pomogą zapewnić młodym ludziom niezbędne umiejętności i kompetencje;

Modernizacja kształcenia i szkolenia zawodowego oraz znaczenie uczenia się opartego na pracy

104. wzywa Komisję, państwa członkowskie i partnerów społecznych do opracowania oraz wdrożenia polityki przewidującej urlopy dla potrzeb kształcenia i szkoleń, jak również urlopy związane z pracowniczym kształceniem zawodowym i uczeniem się przez całe życie, także w państwach członkowskich innych niż państwo pochodzenia; wzywa również do zapewnienia dostępu do szkoleń w pracy i poza nią, w tym możliwości nauki za wynagrodzeniem, wszystkim pracownikom, zwłaszcza znajdującym się w niekorzystnej sytuacji, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet zatrudnionych w branżach, w których są one niedostatecznie reprezentowane⁽¹⁾;

105. przypomina, jak ważne jest kształcenie i szkolenie zawodowe, stanowiące istotną formę kształcenia, które nie tylko zwiększa szanse młodych ludzi na zatrudnienie oraz zdobycie kwalifikacji zawodowych, ale również prowadzi do wyrównania szans dla wszystkich obywateli, także tych pochodzących z grup narażonych na zagrożenia społeczne i znajdujących się w niekorzystnej sytuacji;

106. wzywa Komisję Europejską oraz państwa członkowskie do zapewnienia odpowiednich inwestycji w kształcenie i szkolenie zawodowe, zagwarantowania, by wzrosło ich znaczenie dla osób uczących się, pracodawców i społeczeństwa, przez zastosowanie całościowego i partycypacyjnego podejścia do kształcenia oraz lepszego ich dopasowania do potrzeb rynku pracy poprzez uczynienie ich integralną częścią systemu kształcenia za pomocą partycypacyjnego, zintegrowanego i skoordynowanego podejścia oraz do zagwarantowania wysokich standardów kwalifikacji i zapewnienia jakości w tym zakresie; podkreśla potrzebę bliskiej współpracy między organizatorami kształcenia i szkolenia zawodowego a placówkami szkolnictwa wyższego, aby zapewnić, by absolwenci programów kształcenia i szkolenia zawodowego pomyślnie przechodzili do kształcenia wyższego;

107. uważa, że ważne jest dążenie do większej otwartości kształcenia akademickiego i zawodowego;

⁽¹⁾ Zob. teksty przyjęte, P8_TA(2016)0338.

Czwartek, 14 września 2017 r.

108. podkreśla potrzebę wzmocnienia działań z zakresu poradnictwa zawodowego, zarówno w systemie edukacji, jak i w kształceniu dorosłych, na rzecz umiejętności i kompetencji potrzebnych w krajowych gałęziach i sektorach o wysokim potencjale generowania wartości dodanej i rozwoju inwestycji;

109. pozytywnie ocenia inicjatywy podjęte przez Komisję zmierzające do promowania kształcenia i szkolenia zawodowego; przyznaje, że mobilność w ramach kształcenia i szkolenia zawodowego nie osiągnęła jeszcze swojego potencjału; uważa, że dodatkowe finansowanie placówek kształcenia i szkolenia zawodowego powinno przyczynić się do poprawy mobilności w ramach kształcenia i szkolenia zawodowego, a także przełożyć się na jakość i trafność kształcenia i szkolenia zawodowego oraz jego sprzyjający włączeniu charakter;

110. podkreśla konieczność przeanalizowania możliwości mobilności międzysektorowej nie tylko w odniesieniu do nauczycieli przedmiotów zawodowych, ale także wśród szkół jako całości;

111. utrzymuje, że główną odpowiedzialność za jakość kształcenia i szkolenia zawodowego ponoszą państwa członkowskie i organy na szczeblu regionalnym; wzywa Komisję do promowania kształcenia i szkolenia zawodowego i ułatwiania wymiany najlepszych praktyk;

112. wzywa państwa członkowskie do nadania kształceniu i szkoleniu zawodowemu nowego znaczenia przez odpowiednie inwestycje, zatrudnienie wykwalifikowanych pracowników, wzmocnienie połączeń z rynkiem pracy i pracodawcami oraz budowanie postrzegania kształcenia i szkolenia zawodowego jako cennej ścieżki edukacji i kariery;

113. wzywa Komisję i państwa członkowskie do podniesienia statusu i zwiększenia atrakcyjności kształcenia i szkolenia zawodowego, a także mobilności w tym zakresie jako ważnego wyboru w trakcie indywidualnej ścieżki kariery, dopilnowując, by młodzi ludzie i ich rodziny mieli dostęp do informacji i wytycznych na temat możliwości kształcenia i szkolenia zawodowego, by podejmowane były wystarczające inwestycje na rzecz poprawy jakości i adekwatności kształcenia i szkolenia zawodowego, by było ono dostępne i przystępne cenowo dla wszystkich, oraz by tworzyć więcej powiązań między kształceniem akademickim a kształceniem i szkoleniem zawodowym, a także promować równowagę płci i niedyskryminację w ramach programów kształcenia i szkolenia zawodowego;

114. wzywa do wyznaczenia specjalnych celów, takich jak wdrożenie w pełni funkcjonującego systemu transferu osiągnięć i ich uznawania w drodze stosowania ECVET;

115. apeluje, by w celu zmniejszenia liczby osób przedwcześnie kończących naukę lub szkolenie, a także młodzieży NEET Komisja i państwa członkowskie opracowały i dokonały porównania najlepszych doświadczeń partnerstw między kształceniem a szkoleniem zawodowym; zaleca, aby podjąć takie działania w ramach współpracy między szkołami średnimi a przedsiębiorstwami, w tym za pośrednictwem programów przygotowania do zawodu, w celu zapewnienia możliwości kształcenia wyrównawczego, większej integracji systemów i dostosowania umiejętności do rzeczywistych potrzeb;

116. zachęca państwa członkowskie, by w celu przewyższenia niedopasowania umiejętności obecnie i w przyszłości stworzyły dualny system kształcenia i szkolenia zawodowego we współpracy z lokalnymi i regionalnymi podmiotami gospodarczymi, w oparciu o wymianę najlepszych praktyk w tym zakresie oraz zgodnie ze specyficznymi właściwościami każdego systemu edukacji;

117. wzywa państwa członkowskie do lepszego gromadzenia danych mapujących ścieżki kariery uczestników kształcenia i szkolenia zawodowego w celu lepszego uwzględnienia ich perspektyw zawodowych, oceny jakości kształcenia i szkolenia zawodowego i informowania studentów o możliwościach zawodowych;

118. przypomina, że potrzebne jest większe wsparcie mobilności uczących się i nauczycieli; wzywa zatem państwa członkowskie, aby w swoich programach krajowych uwzględniały wsparcie na rzecz mobilności, pomagając wielu młodym ludziom w zdobyciu doświadczeń za granicą;

Nauczyciele i szkoleniowcy

119. uważa, że nauczyciele i szkoleniowcy odgrywają kluczową rolę w wynikach uczniów; podkreśla zatem konieczność inwestowania w rozwój zawodowy nauczycieli na początkowym i dalszym etapie oraz wspierania takiego rozwoju we wszystkich sektorach kształcenia, a także potrzebę zapewnienia wysokiej jakości zatrudnienia i wdrożenia usług w zakresie poradnictwa zawodowego przez całe życie, co musi stanowić aktualny priorytet w całej UE;

120. podkreśla, że poprawa statusu i umiejętności wszystkich nauczycieli, osób prowadzących szkolenia, mentorów i pedagogów służąca rozszerzeniu zakresu ich kwalifikacji byłaby warunkiem wstępnym realizacji Nowego europejskiego programu na rzecz umiejętności oraz że należy podjąć dalsze wysiłki w celu zachęcenia młodych ludzi do pracy w systemie edukacji oraz zmotywowania nauczycieli do pozostania w zawodzie, w tym przez poprawę strategii politycznych na rzecz zatrzymywania pracowników; zauważa, że wymaga to uwzględnienia i docenienia nauczycieli, atrakcyjnych wynagrodzeń i warunków pracy, lepszego dostępu do dalszych szkoleń w czasie pracy, zwłaszcza w zakresie dydaktyki cyfrowej, a także środków mających na celu ochronę przed przemocą i nękaniami w instytucjach oświatowych oraz zapobieganie tym

Czwartek, 14 września 2017 r.

zjawiskom; wzywa państwa członkowskie do zachęcania do większego równouprawnienia płci w zawodzie nauczyciela; podkreśla, że wspieranie innowacyjnych metod nauczania i uczenia się oraz ułatwianie mobilności i wymiany najlepszych praktyk mogłoby być krokiem w kierunku osiągnięcia tego celu;

121. przypomina, że w niektórych państwach członkowskich kryzys gospodarczy i finansowy miał poważny wpływ na kształcenie nauczycieli; podkreśla znaczenie inwestowania w nauczycieli, szkoleniowców i pedagogów, a także wyposażania ich w nowe umiejętności i techniki nauczania odpowiadające rozwojowi technologicznemu i społecznemu;

122. wzywa państwa członkowskie do zdecydowanego inwestowania w ustawiczne kształcenie nauczycieli, w tym zdobywanie praktycznego doświadczenia za granicą, a także zapewnienie ich nieustannego rozwoju zawodowego i pomoc w rozwijaniu nowych umiejętności, np. w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnych (ICT), przedsiębiorczości czy umiejętności związanych z edukacją integracyjną; podkreśla w związku z tym, że należy zapewnić adekwatne wynagrodzenie za dni szkoleń mających na celu podnoszenie kwalifikacji wszystkich pracowników sektora edukacji;

123. podkreśla potrzebę rozwijania u nauczycieli kształcenia i szkolenia zawodowego kompetencji dotyczących przekazywania studentom umiejętności z zakresu przedsiębiorczości w bliskiej współpracy z MŚP; w związku z tym kładzie nacisk na upowszechnianie elastycznych procedur rekrutacji (np. nauczycieli posiadających doświadczenie branżowe);

124. zaleca państwom członkowskim wprowadzenie zachęt do zatrudniania kandydatów na nauczycieli o wysokich kompetencjach oraz wynagradzania nauczycieli osiągających dobre wyniki;

Wdrażanie Nowego europejskiego programu na rzecz umiejętności – wyzwania i zalecenia

125. wzywa Komisję do ścisłej współpracy z Cedefop w celu lepszej oceny i przewidywania przyszłych potrzeb w zakresie umiejętności oraz lepszego ich dopasowania do ofert na rynku pracy;

126. podkreśla potrzebę dalszego opracowania, lepszego wdrożenia i monitorowania Nowego europejskiego programu na rzecz umiejętności z udziałem wszystkich odpowiednich zainteresowanych stron, w tym partnerów społecznych, organizacji społeczeństwa obywatelskiego i podmiotów oferujących kształcenie pozaformalne, służb zatrudnienia i władz lokalnych; wzywa Komisję do większego promowania szerokiego partnerstwa z tymi zainteresowanymi stronami;

127. wzywa Komisję i państwa członkowskie, aby w procesie wdrażania inicjatywy położyły duży nacisk na koordynację różnych organizacji bezpośrednio lub pośrednio zaangażowanych w rozwój umiejętności, takich jak ministerstwa, władze lokalne, publiczne agencje zatrudnienia i inne agencje, instytucje kształcenia i szkolenia i organizacje pozarządowe;

128. wzywa Komisję i państwa członkowskie do nieustannego zwiększania widoczności programów kształcenia i szkolenia zawodowego, a także poprawy ich jakości i atrakcyjności; wzywa Komisję do zachęcania państw członkowskich do wyznaczania kolejnych celów, aby promować programy kształcenia i szkolenia zawodowego bazujące na pracy;

129. wzywa do zacieśnienia współpracy między podmiotami oferującymi kształcenie i szkolenie zawodowe a placówkami szkolnictwa wyższego w celu wyeliminowania istniejącej przepaści i zapewnienia pomyślnego przejścia absolwentów placówek kształcenia i szkolenia zawodowego na poziom kształcenia wyższego; w związku z tym zaleca wykorzystanie najlepszych praktyk stosowanych w różnych państwach członkowskich, w których funkcjonują skuteczne dualne systemy kształcenia;

130. zwraca się do Komisji i państw członkowskich o przyjęcie skoordynowanego i zintegrowanego podejścia w ramach polityki społecznej, polityki edukacyjnej i polityki zatrudnienia, aby umożliwić ciągły adaptacyjny rozwój kształcenia i szkolenia zawodowego i dać osobom, które ukończyły tę ścieżkę kariery, dostęp do wyższych stopni studiów i kształcenia;

131. podkreśla potrzebę poprawy zrozumienia i porównywalności różnych kwalifikacji w państwach członkowskich; pochwała proponowany przegląd i dalszy rozwój ERK oraz wzywa do zacieśnienia współpracy między państwami członkowskimi a zainteresowanymi stronami; wzywa do większej spójności między unijnymi instrumentami w zakresie kwalifikacji, tj. ERK, ECVET i EQAVET;

132. wzywa państwa członkowskie do dalszego skupiania się na oferowaniu możliwości obywatelom w każdym wieku, do rozwijania ich umiejętności i kompetencji cyfrowych, przy jednoczesnym pobudzaniu cyfrowej transformacji gospodarki i społeczeństwa oraz zmianie sposobu, w jaki ludzie uczą się, pracują i prowadzą działalność gospodarczą, a także na szerszych społecznych konsekwencjach tych zmian; w tym względzie wzywa państwa członkowskie do odnotowania zamiaru skupienia się przez Komisję na pozytywnych aspektach tej transformacji za pomocą unijnej strategii w zakresie e-umiejętności; wzywa do dalszego zaangażowania społeczeństwa obywatelskiego i partnerów społecznych w koalicję na rzecz umiejętności cyfrowych i zatrudnienia;

Czwartek, 14 września 2017 r.

133. aprobuje przedstawiony przez Komisję plan działania na rzecz współpracy sektorowej w dziedzinie umiejętności w ramach programu pilotażowego dla sześciu sektorów i zachęca do jego kontynuacji;

134. wzywa Komisję i państwa członkowskie do dalszego skupiania się na umiejętnościach cyfrowych, w szczególności cyfrowej transformacji gospodarki oraz zmianie sposobu, w jaki ludzie pracują i prowadzą działalność gospodarczą, oraz odnotowuje zamiar skupienia się przez Komisję na pozytywnych aspektach tej transformacji za pomocą unijnej strategii w zakresie e-umiejętności;

135. wzywa państwa członkowskie do włączenia do programów nauczania kształcenia na wczesnym etapie w zakresie przedsiębiorczości⁽¹⁾, w tym przedsiębiorczości społecznej, w celu rozwijania u swoich obywateli myślenia opartego na przedsiębiorczości jako kluczowej kompetencji wspierającej rozwój osobisty, aktywne obywatelstwo, włączenie społeczne i umiejętność przystosowania zawodowego;

136. zachęca Komisję do opracowania równoważnych ram kompetencji w odniesieniu do innych kluczowych kompetencji, takich jak wiedza finansowa, w taki sam sposób jak to ma miejsce w przypadku umiejętności cyfrowych i umiejętności w zakresie przedsiębiorczości;

137. uważa, że aby proponowana inicjatywa „Ścieżki poprawy umiejętności” przyniosła wymierny efekt, istotne jest uwzględnienie wniosków z wdrażania gwarancji dla młodzieży; przede wszystkim uważa, że należy dążyć do zapewnienia szybszego wdrożenia, przyjęcia podejścia zintegrowanego wraz z towarzyszącymi usługami społecznymi oraz wsparcia lepszej współpracy z partnerami społecznymi, takimi jak związki zawodowe, organizacje pracodawców i inne zainteresowane strony;

138. uważa, że zapewnienie obywatelom minimalnego zestawu umiejętności jest istotne, jednak nie jest wystarczające, ponieważ konieczne jest zagwarantowanie, by każda osoba była zachęcana do nabywania zaawansowanych umiejętności i kompetencji w celu lepszego przystosowania do sytuacji w przyszłości, szczególnie w przypadku grup narażonych na ryzyko niepewnego zatrudnienia;

139. wyraża ubolewanie z powodu braku zapewnienia środków finansowych przeznaczonych na wdrożenie propozycji, który może być istotną przeszkodą w podejmowaniu działań skutkujących rzeczywistymi zmianami na szczeblu krajowym; uważa, że należy zachęcać państwa członkowskie do pełnego wykorzystywania istniejących źródeł finansowania, które są udostępniane w celu wspierania wdrażania programu, zwłaszcza środków z Europejskiego Funduszu Społecznego; podkreśla, że proponowane źródła finansowania, tj. EFS i Erasmus+, dysponują już środkami finansowania na szczeblu krajowym; wzywa zatem Komisję do zachęcania państw członkowskich do przeznaczania większych środków finansowych, a także promowania racjonalnych wydatków na umiejętności jako ważne inwestycje w kapitał ludzki, które przynoszą korzyści nie tylko społeczne, lecz również gospodarcze;

140. wzywa Komisję i państwa członkowskie do udostępnienia finansowania w celu zlikwidowania, w ramach krajowych strategii w zakresie umiejętności cyfrowych, istniejącej luki technologicznej i cyfrowej pomiędzy instytucjami oświatowymi i szkoleniowymi, które są dobrze wyposażone, a tymi, które nie są, a także do wspierania nauczycieli i szkoleniowców w podnoszeniu umiejętności technologicznych w celu dotrzymywania kroku zmianom w coraz bardziej cyfrowym środowisku;

141. zdecydowanie zaleca zajęcie się problemem przepaści cyfrowej i zapewnienie wszystkim równych szans w dostępie do technologii cyfrowych, a także kompetencji, postaw i motywacji potrzebnych do uczestnictwa cyfrowego;

142. zwraca się do Komisji i państw członkowskich o podjęcie działań, również w kwestiach takich jak słabe wyniki w nauce uczniów w niektórych dziedzinach, niski odsetek uczestnictwa w kształceniu dorosłych, wczesne kończenie nauki, włączenie społeczne, zaangażowanie obywatelskie, różnice w traktowaniu kobiet i mężczyzn oraz wskaźniki zdolności do zatrudnienia u absolwentów;

143. wzywa państwa członkowskie do zwiększenia współpracy i wzmocnienia synergii pomiędzy placówkami oferującymi kształcenie formalne, pozaformalne i nieformalne, władzami regionalnymi i lokalnymi, pracodawcami i organizacjami społeczeństwa obywatelskiego, w porozumieniu z partnerami społecznymi, tak aby dotrzeć do szerszej grupy nisko wykwalifikowanych osób w celu lepszego uwzględnienia ich konkretnych potrzeb;

144. wzywa do umożliwienia większej elastyczności w nauczaniu, w powiązaniu z lokalizacją, metodami prowadzenia zajęć i uczenia się, które służą przyciągnięciu różnych grup uczniów i zaspokojeniu ich potrzeb, zwiększając tym samym szanse na naukę wszystkich obywateli;

145. z zadowoleniem przyjmuje proponowany przegląd ram kluczowych kompetencji, co zapewni cenny punkt odniesienia oraz powszechne zrozumienie konieczności rozwoju umiejętności przekrojowych, i wzywa do wzmocnienia jego znaczenia na szczeblu krajowym, w tym w programach nauczania i programach kształcenia nauczycieli; wzywa Komisję do powiązania ram kluczowych kompetencji z zaleceniem Rady z 2012 r. w sprawie walidacji uczenia się pozaformalnego i nieformalnego;

⁽¹⁾ Komisja Europejska/ EACEA, Eurydice, 2016 r. Kształcenie w zakresie przedsiębiorczości w szkołach w Europie. Sprawozdanie Eurydice.

Czwartek, 14 września 2017 r.

146. z zadowoleniem przyjmuje planowany przegląd europejskich ram kwalifikacji, który powinien przyczynić się do poprawy przejrzystości istniejących kompetencji i kwalifikacji w poszczególnych państwach UE; zaznacza, że takie narzędzie jest kluczowe dla rozwoju mobilności zawodowej, zwłaszcza w strefach przygranicznych, i podkreśla potrzebę zapewnienia lepszego eksponowania umiejętności, kompetencji i wiedzy zdobytych w ramach pozaformalnego i nieformalnego uczenia się;

147. wzywa państwa członkowskie do przyjęcia szerokiego podejścia we wdrażaniu ścieżek poprawy umiejętności przez oferowanie różnych możliwości uwzględniających konkretne potrzeby na szczeblach lokalnym, regionalnym i sektorowym (np. umiejętności międzykulturowych, obywatelskich, umiejętności związanych z ochroną środowiska, językami obcymi, zdrowiem i rodziną), a także do wykroczenia poza zapewnianie podstawowych umiejętności;

148. wzywa Komisję do wspierania wysiłków państw członkowskich w ramach wzajemnych działań w obszarze uczenia się, a także do wymiany dobrych praktyk w obszarze strategii politycznych;

149. z zadowoleniem przyjmuje przegląd ram Europass, zwłaszcza przekształcenie Europass ze zbioru dokumentów w platformę usługową, a także wspiera kontynuację tego przeglądu oraz wysiłki w zakresie zapewnienia lepszej widoczności różnych rodzajów uczenia się i umiejętności, zwłaszcza tych nabytych poza systemem kształcenia formalnego;

150. uważa, że w ramach przeglądu należy zagwarantować możliwość korzystania z narzędzi grupom defaworyzowanym, takim jak osoby niepełnosprawne, osoby o niskich kwalifikacjach, seniorzy lub osoby długotrwale bezrobotne; uważa, że kluczowe jest zapewnienie dostępu do tych narzędzi osobom niepełnosprawnym;

151. uważa, że w Nowym europejskim programie na rzecz umiejętności należy lepiej odzwierciedlić różnice w traktowaniu kobiet i mężczyzn w kwestii rozwoju umiejętności;

152. z zadowoleniem przyjmuje inicjatywę wprowadzenia systemu monitorowania losów absolwentów w celu przyjęcia odpowiedniejszego i opartego na dowodach podejścia w procesie przygotowywania programów nauczania i oferty nauczania; apeluje o podobny, zakrojony na szeroką skalę system monitorowania losów absolwentów placówek kształcenia i szkolenia zawodowego;

153. wzywa do ciągłego i większego wsparcia programu mobilności Erasmus+, który oferuje młodym ludziom, pedagogom, wolontariuszom, stażystom, praktykantom i młodym pracownikom możliwości uczenia się i szkolenia sprzyjającego włączeniu oraz promuje takie możliwości;

154. wzywa Komisję do przeanalizowania krajowych systemów kwalifikacji i proponuje ich dostosowanie do zmieniających się potrzeb związanych z pojawianiem się nowych zawodów; podkreśla potrzebę wspierania przez państwa członkowskie zawodu nauczyciela dzięki ułatwianiu dostępu do informacji na temat najnowszych technologii oraz przypomina w związku z tym o opracowanej przez Komisję platformie eTwinning;

155. zwraca się do Komisji o ustanowienie europejskiego roku kształcenia dorosłych, co pomoże zwiększyć świadomość wartości kształcenia i aktywnego starzenia się dorosłych w całej Europie, oraz o zapewnienie wystarczających ram czasowych do jego przygotowania na szczeblu europejskim i krajowym;

156. wzywa Komisję do organizowania corocznego „Europejskiego forum umiejętności”, aby umożliwić odpowiednim władzom, instytucjom oświatowym, praktykom, studentom, pracodawcom i pracownikom wymianę najlepszych praktyk w zakresie prognozowania, rozwoju i zatwierdzania umiejętności;

o

o o

157. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie oraz Komisji.

Wtorek, 12 września 2017 r.

II

(Komunikaty)

KOMUNIKATY INSTYTUCJI, ORGANÓW I JEDNOSTEK ORGANIZACYJNYCH UNII EUROPEJSKIEJ

PARLAMENT EUROPEJSKI

P8_TA(2017)0317

Wniosek o uchylenie immunitetu Marie-Christine Boutonnet

Decyzja Parlamentu Europejskiego z dnia 12 września 2017 r. w sprawie wniosku o uchylenie immunitetu Marie-Christine Boutonnet (2017/2063(IMM))

(2018/C 337/21)

Parlament Europejski,

- uwzględniając wniosek o uchylenie immunitetu Marie-Christine Boutonnet przekazany w dniu 14 kwietnia 2017 r. przez Ministerstwo Sprawiedliwości Republiki Francuskiej na podstawie wniosku Prokuratora Generalnego przy Sądzie Apelacyjnym w Paryżu i ogłoszony na posiedzeniu plenarnym w dniu 26 kwietnia 2017 r. w związku z postępowaniem prowadzonym przez sędziów śledczych w Sądzie Wielkiej Instancji w Paryżu („*pôle financier*”) pod zarzutem m.in. nadużycia zaufania w odniesieniu do środków pieniężnych otrzymanych na podstawie umowy o pracę w charakterze asystenta parlamentarnego zawartej z konkretną osobą,
- po wysłuchaniu wyjaśnień Jeana-François Jalkha, który wystąpił w zastępstwie Marie-Christine Boutonnet, zgodnie z art. 9 ust. 6 Regulaminu,
- uwzględniając art. 9 Protokołu nr 7 w sprawie przywilejów i immunitetów Unii Europejskiej, jak również art. 6 ust. 2 Aktu dotyczącego wyboru członków Parlamentu Europejskiego w powszechnych wyborach bezpośrednich z dnia 20 września 1976 r.,
- uwzględniając wyroki wydane przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej w dniach 12 maja 1964 r., 10 lipca 1986 r., 15 i 21 października 2008 r., 19 marca 2010 r., 6 września 2011 r. oraz 17 stycznia 2013 r.⁽¹⁾,
- uwzględniając art. 26 Konstytucji Republiki Francuskiej,
- uwzględniając art. 5 ust. 2, art. 6 ust. 1 oraz art. 9 Regulaminu,
- uwzględniając sprawozdanie Komisji Prawnej (A8-0259/2017),

⁽¹⁾ Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 12 maja 1964 r., Wagner/Fohrmann i Krier, 101/63, ECLI:EU:C:1964:28; wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 10 lipca 1986 r., Wybot/Faure i inni, 149/85, ECLI:EU:C:1986:310; wyrok Sądu z dnia 15 października 2008 r., Mote/Parlament, T-345/05, ECLI:EU:T:2008:440; wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 21 października 2008 r., Marra/De Gregorio i Clemente, C-200/07 i C-201/07, ECLI:EU:C:2008:579; wyrok Sądu z dnia 19 marca 2010 r., Gollnisch/Parlament, T-42/06, ECLI:EU:T:2010:102; wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 6 września 2011 r., Patriciello, C-163/10, ECLI:EU:C:2011:543; wyrok Sądu z dnia 17 stycznia 2013 r., Gollnisch/Parlament, T-346/11 i T-347/11, ECLI:EU:T:2013:23.

Wtorek, 12 września 2017 r.

- A. mając na uwadze, że sędziowie śledczy w Sądzie Wielkiej Instancji w Paryżu złożyli wniosek o uchylenie immunitetu parlamentarnego Marie-Christine Boutonnet, żeby wysłuchać jej wyjaśnień w związku z podejrzeniem popełnienia przestępstwa;
- B. mając na uwadze, że zgodnie z art. 9 Protokołu nr 7 w sprawie przywilejów i immunitetów Unii Europejskiej posłowie do Parlamentu Europejskiego korzystają na terytorium swojego państwa z immunitetów przyznawanych członkom parlamentu ich państwa;
- C. mając na uwadze, że zgodnie z art. 26 francuskiej konstytucji „żaden członek parlamentu nie może być aresztowany ani poddany pozbawieniu lub ograniczeniu wolności w sprawach dotyczących zbrodni lub występku bez zgody prezydium izby, do której należy. Zgoda taka nie jest wymagana w przypadku schwymania na gorącym uczynku w związku z popełnieniem zbrodni lub występku lub skazania prawomocnym wyrokiem”;
- D. mając na uwadze, że sędziowie śledczy uznają, że czynności podejmowane w ramach wstępnego dochodzenia i postępowania sądowego zdają się potwierdzać początkowe podejrzenia Parlamentu Europejskiego, które odnosiły się do pewnej liczby asystentów parlamentarnych posłów do Parlamentu Europejskiego z Frontu Narodowego;
- E. mając w szczególności na uwadze, że z analizy schematu organizacyjnego Frontu Narodowego, opublikowanego w lutym 2015 r., wynika, że 15 posłów do Parlamentu Europejskiego, 21 krajowych asystentów parlamentarnych i 5 akredytowanych asystentów parlamentarnych figurowało w tym schemacie; mając na uwadze, że pewna liczba asystentów parlamentarnych zgłaszała, że miejscem ich pracy – niekiedy w pełnym wymiarze czasu pracy – jest siedziba Frontu Narodowego w Nanterre; mając na uwadze, że większość umów w sprawie zatrudnienia asystentów parlamentarnych zawierała opis identycznych i standardowych zadań, które nie miały cech szczególnych;
- F. mając na uwadze, że w wyniku podjętych czynności stwierdzono także trzy sytuacje budzące wątpliwości co do faktycznego charakteru działalności w Parlamencie Europejskim danych asystentów:
- umowy o pracę w charakterze asystenta posła do Parlamentu Europejskiego zawierane między dwiema umowami o pracę dla Frontu Narodowego;
  - kumulacja umów o pracę w charakterze asystenta posła do Parlamentu Europejskiego i umów o pracę zawartych z Frontem Narodowym;
  - umowy o pracę zawarte z Frontem Narodowym natychmiast po umowach o pracę w charakterze asystenta posła do Parlamentu Europejskiego;
- G. mając na uwadze, że podczas przeszukania w siedzibie Frontu Narodowego, którego dokonano w lutym 2016 r., przejęto pewną liczbę dokumentów z biura skarbnika Frontu Narodowego, z których wynika, że ta partia chciała poczynić „oszczędności” dzięki przejściu przez Parlament Europejski wynagrodzeń pracowników partii w związku z ich statusem asystentów parlamentarnych;
- H. mając na uwadze, że sędziowie śledczy uznają za konieczne uzyskanie wyjaśnień Marie-Christine Boutonnet w sprawie środków otrzymanych na podstawie umowy z określonym asystentem parlamentarnym; mając na uwadze, że w dniu 6 marca 2017 r. asystentowi temu postawiono zarzut zatuszowania nadużycia zaufania w okresie od września 2014 r. do lutego 2015 r.; mając na uwadze, że na przesłuchaniu przez dwóch sędziów śledczych asystent powołał się na prawo do odmowy składania zeznań;
- I. mając na uwadze, że Marie-Christine Boutonnet odmówiła stawienia się na wezwania funkcjonariuszy oraz sędziów śledczych w związku z postępowaniem mającym na celu ustalenie czy zasadne jest postawienie jej zarzutów nadużycia zaufania w okresie od września 2009 r. do lutego 2015 r.;
- J. mając na uwadze, że okazuje się, iż w międzyczasie Marie-Christine Boutonnet złożyła zeznania przed sędziami śledczymi w Paryżu;
- K. mając na uwadze, że jednak zasadne jest uchylenie immunitetu posłanki, skoro tylko Parlament jest uprawniony do uchylenia immunitetu poselskiego,

Wtorek, 12 września 2017 r.

- L. mając na uwadze, że sprawa niewątpliwie wymaga udzielenia odpowiedzi na wniosek o uchylenie immunitetu i że nie ma dowodów wskazujących na zaistnienie *fumus persecutionis*, w szczególności dlatego, że postępowania na podstawie podobnych zarzutów prowadzone są wobec posłów należących do innych grup politycznych i posiadających inne obywatelstwo;
1. podejmuje decyzję o uchyleniu immunitetu Marie-Christine Boutonnet;
  2. zobowiązuje swojego przewodniczącego do bezzwłocznego przekazania niniejszej decyzji i sprawozdania właściwej komisji właściwym organom Republiki Francuskiej i Marie-Christine Boutonnet.
-

Wtorek, 12 września 2017 r.

III

(Akty przygotowawcze)

PARLAMENT EUROPEJSKI

P8_TA(2017)0318

Powołanie Simona Busuttila do komitetu ustanowionego na mocy art. 255 TFUE**Decyzja Parlamentu Europejskiego z dnia 12 września 2017 r. w sprawie propozycji mianowania Simona Busuttila na członka komitetu ustanowionego na podstawie art. 255 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (2017/2132(INS))**

(2018/C 337/22)

Parlament Europejski,

- uwzględniając art. 255 akapit drugi Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE),
- uwzględniając art. 120 Regulaminu,
- uwzględniając wniosek Komisji Prawnej (B8-0503/2017),

A. mając na uwadze, że Simon Busuttil spełnia warunki określone w art. 255 akapit drugi TFUE;

1. proponuje mianowanie Simona Busuttila na członka przedmiotowego komitetu;
  2. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej decyzji prezesowi Trybunałowi Sprawiedliwości.
-

Wtorek, 12 września 2017 r.

P8_TA(2017)0319

Umowa między UE a Islandią w sprawie ochrony oznaczeń geograficznych produktów rolnych i środków spożywczych ***

Rezolucja ustawodawcza Parlamentu Europejskiego z dnia 12 września 2017 r. w sprawie projektu decyzji Rady w sprawie zawarcia Umowy między Unią Europejską a Islandią w sprawie ochrony oznaczeń geograficznych produktów rolnych i środków spożywczych (11782/2016 – C8-0123/2017– 2016/0252(NLE))

(Zgoda)

(2018/C 337/23)

Parlament Europejski,

- uwzględniając projekt decyzji Rady (11782/2016),
  - uwzględniając projekt Umowy między Unią Europejską a Islandią w sprawie ochrony oznaczeń geograficznych produktów rolnych i środków spożywczych (12124/2016),
  - uwzględniając wniosek o wyrażenie zgody, przedstawiony przez Radę na podstawie art. 207 ust. 4 akapit pierwszy, art. 218 ust. 6 akapit drugi lit. a) ppkt v) i art. 218 ust. 7 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (C8-0123/2017),
  - uwzględniając art. 99 ust. 1 i 4 oraz art. 108 ust. 7 Regulaminu,
  - uwzględniając zalecenie Komisji Handlu Międzynarodowego (A8-0254/2017),
1. wyraża zgodę na zawarcie umowy;
  2. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania stanowiska Parlamentu Radzie i Komisji, jak również rządów i parlamentom państw członkowskich oraz Islandii.

Wtorek, 12 września 2017 r.

P8_TA(2017)0320

Umowa między UE a Islandią w sprawie ochrony oznaczeń geograficznych produktów rolnych i środków spożywczych *****Rezolucja ustawodawcza Parlamentu Europejskiego z dnia 12 września 2017 r. w sprawie projektu decyzji Rady w sprawie zawarcia Porozumienia w formie wymiany listów między Unią Europejską a Islandią w sprawie dodatkowych preferencji w handlu produktami rolnymi (12146/2016 – C8-0129/2017 – 2016/0293(NLE))****(Zgoda)**

(2018/C 337/24)

Parlament Europejski,

- uwzględniając projekt decyzji Rady (12146/2016),
  - uwzględniając projekt Porozumienia w formie wymiany listów między Unią Europejską a Islandią w sprawie dodatkowych preferencji w handlu produktami rolnymi (12147/2016),
  - uwzględniając wniosek o wyrażenie zgody przedstawiony przez Radę na mocy art. 207 ust. 4 akapit pierwszy i art. 218 ust. 6 akapit drugi lit. a) ppkt (v) Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (C8-0129/2017),
  - uwzględniając art. 99 ust. 1 i 4 oraz art. 108 ust. 7 Regulaminu,
  - uwzględniając zalecenie Komisji Handlu Międzynarodowego (A8-0256/2017),
1. wyraża zgodę na zawarcie porozumienia;
  2. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania stanowiska Parlamentu Radzie i Komisji, jak również rządów i parlamentom państw członkowskich oraz Islandii.

Wtorek, 12 września 2017 r.

P8_TA(2017)0325

Uchylenie przestarzałych rozporządzeń w zakresie sektora żeglugi śródlądowej i sektora transportu drogowego towarów ***I

Rezolucja ustawodawcza Parlamentu Europejskiego z dnia 12 września 2017 r. w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady uchylającego rozporządzenie Rady (EWG) nr 1101/89 oraz rozporządzenia (WE) nr 2888/2000 i (WE) nr 685/2001 (COM(2016)0745 – C8-0501/2016 – 2016/0368(COD))

(Zwykła procedura ustawodawcza: pierwsze czytanie)

(2018/C 337/25)

Parlament Europejski,

- uwzględniając wniosek Komisji przedstawiony Parlamentowi Europejskiemu i Radzie (COM(2016)0745),
  - uwzględniając art. 294 ust. 2 i art. 91 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, zgodnie z którymi wniosek został przedstawiony Parlamentowi przez Komisję (C8-0501/2016),
  - uwzględniając art. 294 ust. 3 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,
  - uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego z dnia 29 marca 2017 r. ⁽¹⁾,
  - po konsultacji z Komitetem Regionów,
  - uwzględniając zobowiązanie przedstawiciela Rady, przekazane pismem z dnia 5 lipca 2017 r., do zatwierdzenia stanowiska Parlamentu, zgodnie z art. 294 ust. 4 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,
  - uwzględniając art. 59 Regulaminu,
  - uwzględniając sprawozdanie Komisji Transportu i Turystyki (A8-0228/2017),
1. przyjmuje poniższe stanowisko w pierwszym czytaniu;
  2. zwraca się do Komisji o ponowne przekazanie mu sprawy, jeśli zastąpi ona pierwotny wniosek, wprowadzi w nim istotne zmiany lub planuje ich wprowadzenie;
  3. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania stanowiska Parlamentu Radzie i Komisji oraz parlamentom narodowym.

P8_TC1-COD(2016)0368

Stanowisko Parlamentu Europejskiego przyjęte w pierwszym czytaniu w dniu 12 września 2017 r. w celu przyjęcia rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/... uchylającego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 2888/2000 i (WE) nr 685/2001 oraz rozporządzenie Rady (EWG) nr 1101/89

(Jako że pomiędzy Parlamentem i Radą osiągnięte zostało porozumienie, stanowisko Parlamentu odpowiada ostatecznej wersji aktu prawnego, rozporządzenia (UE) 2017/1952.)

⁽¹⁾ Dz.U. C 209 z 30.6.2017, s. 58.

Wtorek, 12 września 2017 r.

P8_TA(2017)0326

Propagowanie łączności internetowej w społecznościach lokalnych ***I

Rezolucja ustawodawcza Parlamentu Europejskiego z dnia 12 września 2017 r. w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego rozporządzenia (UE) nr 1316/2013 i (UE) nr 283/2014 w odniesieniu do propagowania łączności internetowej w społecznościach lokalnych (COM(2016)0589 – C8-0378/2016 – 2016/0287(COD))

(Zwykła procedura ustawodawcza: pierwsze czytanie)

(2018/C 337/26)

Parlament Europejski,

- uwzględniając wniosek Komisji przedstawiony Parlamentowi Europejskiemu i Radzie (COM(2016)0589),
  - uwzględniając art. 294 ust. 2 i art. 172 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, zgodnie z którymi wniosek został przedstawiony Parlamentowi przez Komisję (C8-0378/2016),
  - uwzględniając art. 294 ust. 3 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,
  - uwzględniając uzasadnioną opinię przedstawioną – na mocy protokołu nr 2 w sprawie stosowania zasad pomocniczości i proporcjonalności – przez Riksdag, w której stwierdzono, że projekt aktu ustawodawczego nie jest zgodny z zasadą pomocniczości,
  - uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego z dnia 26 stycznia 2017 r. ⁽¹⁾,
  - uwzględniając opinię Komitetu Regionów z dnia 8 lutego 2017 r. ⁽²⁾,
  - uwzględniając wstępne porozumienie zatwierdzone przez komisję przedmiotowo właściwą na podstawie art. 69f ust. 4 Regulaminu oraz przekazane pismem z dnia 7 czerwca 2017 r. zobowiązanie przedstawiciela Rady do zatwierdzenia stanowiska Parlamentu, zgodnie z art. 294 ust. 4 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,
  - uwzględniając art. 59 Regulaminu,
  - uwzględniając sprawozdanie Komisji Przemysłu, Badań Naukowych i Energii oraz opinie przedstawione przez Komisję Budżetową, Komisję Transportu i Turystyki oraz Komisję Rozwoju Regionalnego (A8-0181/2017),
1. przyjmuje poniższe stanowisko w pierwszym czytaniu;
  2. zatwierdza wspólne oświadczenie Parlamentu Europejskiego, Rady i Komisji załączone do niniejszej rezolucji;
  3. zwraca się do Komisji o ponowne przekazanie mu sprawy, jeśli zastąpi ona pierwotny wniosek, wprowadzi w nim istotne zmiany lub planuje ich wprowadzenie;
  4. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania stanowiska Parlamentu Radzie i Komisji oraz parlamentom narodowym.

⁽¹⁾ Dz.U. C 125 z 21.4.2017, s. 69.

⁽²⁾ Dz.U. C 207 z 30.6.2017, s. 87.

Wtorek, 12 września 2017 r.

P8_TC1-COD(2016)0287

Stanowisko Parlamentu Europejskiego przyjęte w pierwszym czytaniu w dniu 12 września 2017 r. w celu przyjęcia rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/... zmieniającego rozporządzenia (UE) nr 1316/2013 i (UE) nr 283/2014 w odniesieniu do propagowania łączności internetowej w społecznościach lokalnych

(Jako że pomiędzy Parlamentem i Radą osiągnięte zostało porozumienie, stanowisko Parlamentu odpowiada ostatecznej wersji aktu prawnego, rozporządzenia (UE) 2017/1953.)

Wtorek, 12 września 2017 r.

ZAŁĄCZNIK DO REZOLUCJI USTAWODAWCZEJ**WSPÓLNE OŚWIADCZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY I KOMISJI**

Parlament Europejski, Rada i Komisja zgadzają się co do tego, że inicjatywa WiFi4EU powinna mieć rzeczywisty wpływ i skalowalność. W tym celu odnotowują, że jeżeli nie będzie można w pełni zapewnić zwiększenia puli środków finansowych na realizację instrumentu „Łącząc Europę” w sektorze telekomunikacji o 25 000 000 EUR do wysokości 50 000 000 EUR, Komisja może zaproponować realokacje w ramach tej puli, aby ułatwić ogólne finansowanie na rzecz promowania łączności internetowej w ośrodkach lokalnego życia społecznego w wysokości 120 000 000 EUR.

Wtorek, 12 września 2017 r.

P8_TA(2017)0327

Środki zapewniające bezpieczeństwo dostaw gazu ziemnego ***I

Rezolucja ustawodawcza Parlamentu Europejskiego z dnia 12 września 2017 r. w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady dotyczącego środków zapewniających bezpieczeństwo dostaw gazu ziemnego i uchylającego rozporządzenie (UE) nr 994/2010 (COM(2016)0052 – C8-0035/2016 – 2016/0030(COD))

(Zwykła procedura ustawodawcza: pierwsze czytanie)

(2018/C 337/27)

Parlament Europejski,

- uwzględniając wniosek Komisji przedstawiony Parlamentowi Europejskiemu i Radzie (COM(2016)0052),
  - uwzględniając art. 294 ust. 2 i art. 194 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, zgodnie z którymi wniosek został przedstawiony Parlamentowi przez Komisję (C8-0035/2016),
  - uwzględniając opinię Komisji Prawnej w sprawie proponowanej podstawy prawnej,
  - uwzględniając art. 294 ust. 3 i art. 194 ust 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,
  - uwzględniając uzasadnione opinie przedstawione – na mocy protokołu nr 2 w sprawie stosowania zasad pomocniczości i proporcjonalności – przez Radę Związkową Austrii i Zgromadzenie Narodowe Bułgarii, w których stwierdzono, że projekt aktu ustawodawczego nie jest zgodny z zasadą pomocniczości,
  - uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego z dnia 22 września 2016 r. ⁽¹⁾,
  - po konsultacji z Komitetem Regionów,
  - uwzględniając wstępne porozumienie zatwierdzone przez komisję przedmiotowo właściwą na podstawie art. 69f ust. 4 Regulaminu oraz przekazane pismem z dnia 10 maja 2017 r. zobowiązanie przedstawiciela Rady do zatwierdzenia stanowiska Parlamentu, zgodnie z art. 294 ust. 4 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,
  - uwzględniając art. 59 i 39 Regulaminu,
  - uwzględniając sprawozdanie Komisji Przemysłu, Badań Naukowych i Energii oraz opinie przedstawione przez Komisję Spraw Zagranicznych oraz Komisję Rozwoju Regionalnego (A8-0310/2016),
1. przyjmuje poniższe stanowisko w pierwszym czytaniu;
  2. przyjmuje do wiadomości oświadczenie Komisji załączone do niniejszej rezolucji;
  3. zwraca się do Komisji o ponowne przekazanie mu sprawy, jeśli zastąpi ona pierwotny wniosek, wprowadzi w nim istotne zmiany lub planuje ich wprowadzenie;
  4. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania stanowiska Parlamentu Radzie i Komisji oraz parlamentom narodowym.

⁽¹⁾ Dz.U. C 487 z 28.12.2016, s. 70.

Wtorek, 12 września 2017 r.

P8_TC1-COD(2016)0030

Stanowisko Parlamentu Europejskiego przyjęte w pierwszym czytaniu w dniu 12 września 2017 r. w celu przyjęcia rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/... dotyczącego środków zapewniających bezpieczeństwo dostaw gazu ziemnego i uchylające rozporządzenie (UE) nr 994/2010

(Jako że pomiędzy Parlamentem i Radą osiągnięte zostało porozumienie, stanowisko Parlamentu odpowiada ostatecznej wersji aktu prawnego, rozporządzenia (UE) 2017/1938.)

Wtorek, 12 września 2017 r.

ZAŁĄCZNIK DO REZOLUCJI USTAWODAWCZEJ

OŚWIADCZENIE KOMISJI W ODNIESIENIU DO ART. 16 ROZPORZĄDZENIA

Komisja z zadowoleniem przyjmuje mechanizmy współpracy określone w art. 16 proponowanego rozporządzenia i uznaje je za ważne narzędzie mające zapewnić spójność planów działań zapobiegawczych i planów na wypadek sytuacji nadzwyczajnej umawiających się stron Wspólnoty Energetycznej.

Komisja podkreśla znaczenie faktycznego zapewnienia, aby umawiające się strony Wspólnoty Energetycznej nie wprowadziły żadnych środków, które mogą mieć negatywny wpływ na bezpieczeństwo dostaw w UE i jej państwach członkowskich, i vice versa.

W tym względzie Komisja, nie naruszając przepisów swojego pierwotnego wniosku z dnia 16 lutego 2016 r., rozważy możliwość zaproponowania Radzie w odpowiednim czasie zalecenia na podstawie art. 218 TFUE, dotyczącego rozpoczęcia negocjacji w sprawie zmian do Traktatu o Wspólnocie Energetycznej, w celu ustanowienia odpowiednich ram prawnych i mechanizmów umożliwiających stosowanie wybranych przepisów rozporządzenia i innych odpowiednich części wspólnotowego dorobku prawnego w dziedzinie energii przez UE i jej państwa członkowskie z jednej strony i umawiające się strony Wspólnoty Energetycznej z drugiej, aby zapewnić skuteczne wdrożenie wzmocnionych ram bezpieczeństwa dostaw gazu.

Wtorek, 12 września 2017 r.

P8_TA(2017)0329

Przystąpienie UE do Konwencji Rady Europy w sprawie zapobiegania i zwalczania przemocy wobec kobiet i przemocy domowej**Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 12 września 2017 r. w sprawie wniosku dotyczącego decyzji Rady w sprawie zawarcia, w imieniu Unii Europejskiej, Konwencji Rady Europy o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej (COM(2016)0109 – 2016/0062(NLE))**

(2018/C 337/28)

Parlament Europejski,

- uwzględniając wniosek dotyczący decyzji Rady (COM(2016)0109),
- uwzględniając Konwencję Rady Europy w sprawie zapobiegania i zwalczania przemocy wobec kobiet i przemocy domowej, otwartą do podpisu w dniu 11 maja 2011 r. w Stambule (zwaną dalej „konwencją stambulską”),
- uwzględniając art. 2 oraz art. 3 ust. 3 akapit drugi Traktatu o Unii Europejskiej (TUE),
- uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE), w szczególności jego art. 8, 19, 157, 216 i art. 218 ust. 6 akapit drugi lit. a),
- uwzględniając art. 21, 23, 24, 25 i 26 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej,
- uwzględniając deklarację pekińską i pekińską platformę działania, przyjęte podczas czwartej Światowej Konferencji w sprawie Kobiet w dniu 15 września 1995 r., oraz późniejsze dokumenty końcowe przyjęte na posiedzeniach specjalnych Organizacji Narodów Zjednoczonych Pekin + 5 (2000 r.), Pekin + 10 (2005 r.), Pekin + 15 (2010 r.) oraz Pekin + 20 (2015 r.),
- uwzględniając postanowienia instrumentów prawnych ONZ dotyczących praw człowieka, a w szczególności praw kobiet, takich jak Karta Narodów Zjednoczonych, Powszechna deklaracja praw człowieka, Międzynarodowy pakt praw obywatelskich i politycznych oraz Międzynarodowy pakt praw gospodarczych, społecznych i kulturalnych, Konwencja w sprawie zwalczania handlu ludźmi i eksploatacji prostytucji, Konwencja w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet oraz fakultatywny protokół do niej, jak również Konwencja w sprawie zakazu stosowania tortur oraz innego okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania, Konwencja dotycząca statusu uchodźców z 1951 r. i zasada non-refoulement, a także Konwencja ONZ o prawach dziecka,
- uwzględniając Konwencję ONZ o prawach osób niepełnosprawnych, której UE jest stroną, w tym wnioski końcowe Komitetu ONZ do spraw Praw Osób Niepełnosprawnych przekazane UE w 2015 r. (Konwencja o prawach osób niepełnosprawnych), wzywające UE do przyjęcia konwencji stambulskiej jako sposobu ochrony niepełnosprawnych kobiet i dziewcząt przed przemocą,
- uwzględniając swoje sprawozdanie w sprawie wdrożenia Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych, wzywające UE do przyjęcia konwencji stambulskiej jako dalszego kroku na rzecz zwalczania przemocy wobec niepełnosprawnych kobiet i dziewcząt,
- uwzględniając komentarz ogólny przyjęty w dniu 26 sierpnia 2016 r. przez Komitet ONZ do spraw Praw Osób Niepełnosprawnych dotyczący art. 6 („Kobiety i dziewczęta niepełnosprawne”) w ramach Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 9 czerwca 2015 r. w sprawie strategii UE na rzecz równości kobiet i mężczyzn w okresie po 2015 r. ⁽¹⁾,

⁽¹⁾ Dz.U. C 407 z 4.11.2016, s. 2.

Wtorek, 12 września 2017 r.

- uwzględniając swoje rezolucje z dnia 26 listopada 2009 r. w sprawie eliminacji przemocy wobec kobiet ⁽¹⁾, z dnia 5 kwietnia 2011 r. w sprawie priorytetów oraz zarysu ram nowej polityki UE w dziedzinie walki z przemocą wobec kobiet ⁽²⁾ oraz z dnia 6 lutego 2013 r. w sprawie 57. sesji Komisji ds. Statusu Kobiet ONZ: likwidacja wszelkich form przemocy wobec kobiet i dziewcząt i zapobieganie wszelkim jej formom ⁽³⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 25 lutego 2014 r. zawierającą zalecenia dla Komisji w sprawie zwalczania przemocy wobec kobiet ⁽⁴⁾ oraz ocenę europejskiej wartości dodanej,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 24 listopada 2016 r. w sprawie przystąpienia UE do Konwencji Rady Europy o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej ⁽⁵⁾,
- uwzględniając europejski pakt na rzecz równości płci (2011–2020), przyjęty przez Radę Unii Europejskiej w marcu 2011 r.,
- uwzględniając wytyczne UE w sprawie aktów przemocy wobec kobiet i dziewcząt oraz zwalczania wszelkich form ich dyskryminacji,
- uwzględniając dokument roboczy służb Komisji z dnia 3 grudnia 2015 r. zatytułowany „Strategic engagement for gender equality 2016–2019” [Strategiczne zaangażowanie na rzecz równouprawnienia płci w latach 2016–2019] (SWD(2015)0278),
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 9 września 2015 r. w sprawie wzmocnienia pozycji dziewcząt przez edukację w UE ⁽⁶⁾,
- uwzględniając deklarację trzech kolejnych prezydencji UE w sprawie równouprawnienia płci z dnia 7 grudnia 2015 r. wydaną przez Holandię, Słowację i Malte,
- uwzględniając dyrektywę 2012/29/UE z dnia 25 października 2012 r. ustanawiającą normy minimalne w zakresie praw, wsparcia i ochrony ofiar przestępstw oraz zastępującą decyzję ramową Rady 2001/220/WSiSW ⁽⁷⁾,
- uwzględniając dyrektywę 2011/99/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie europejskiego nakazu ochrony ⁽⁸⁾ oraz rozporządzenie (UE) nr 606/2013 z dnia 12 czerwca 2013 r. w sprawie wzajemnego uznawania środków ochrony w sprawach cywilnych ⁽⁹⁾,
- uwzględniając dyrektywę 2011/36/UE z dnia 5 kwietnia 2011 r. w sprawie zapobiegania handlowi ludźmi i zwalczania tego procederu oraz ochrony ofiar, zastępująca decyzję ramową Rady 2002/629/WSiSW ⁽¹⁰⁾ oraz dyrektywę 2011/93/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie zwalczania niegodziwego traktowania w celach seksualnych i wykorzystywania seksualnego dzieci oraz pornografii dziecięcej, zastępująca decyzję ramową Rady 2004/68/WSiSW ⁽¹¹⁾,
- uwzględniając dyrektywę 2006/54/WE w sprawie wprowadzenia w życie zasady równości szans oraz równego traktowania kobiet i mężczyzn w dziedzinie zatrudnienia i pracy oraz dyrektywę 2004/113/WE wprowadzającą w życie zasadę równego traktowania mężczyzn i kobiet w zakresie dostępu do towarów i usług oraz dostarczania towarów i usług, które definiują i potępiają molestowanie i molestowanie seksualne,
- uwzględniając plan działania Komisji dotyczący możliwości przystąpienia UE do konwencji stambulskiej opublikowany w październiku 2015 r.,
- uwzględniając trzecie kwartalne sprawozdanie z działalności Komisarza Praw Człowieka Rady Europy z dnia 16 listopada 2016 r. w związku z definicją przemocy ze względu na płeć w konwencji stambulskiej,

⁽¹⁾ Dz.U. C 285 E z 21.10.2010, s. 53.

⁽²⁾ Dz.U. C 296 E z 2.10.2012, s. 26.

⁽³⁾ Dz.U. C 24 z 22.1.2016, s. 8.

⁽⁴⁾ Dz.U. C 285 z 29.8.2017, s. 2.

⁽⁵⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2016)0451.

⁽⁶⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2015)0312.

⁽⁷⁾ Dz.U. L 315 z 14.11.2012, s. 57.

⁽⁸⁾ Dz.U. L 338 z 21.12.2011, s. 2.

⁽⁹⁾ Dz.U. L 181 z 29.6.2013, s. 4.

⁽¹⁰⁾ Dz.U. L 101 z 15.4.2011, s. 1.

⁽¹¹⁾ Dz.U. L 335 z 17.12.2011, s. 1.

Wtorek, 12 września 2017 r.

- uwzględniając wspólne oświadczenie prezydencji, Komisji Europejskiej i Parlamentu Europejskiego wzywające do szybkiego przystąpienia UE do konwencji stambulskiej w sprawie zwalczania przemocy wobec kobiet przyjętej na Maltzie w dniu 3 lutego 2017 r.,
  - uwzględniając rezolucję z dnia 14 marca 2017 r. w sprawie równości kobiet i mężczyzn w Unii Europejskiej w latach 2014–2015 ⁽¹⁾ oraz rezolucję z dnia 10 marca 2015 r. w sprawie postępów w dążeniu do równości kobiet i mężczyzn w Unii Europejskiej – 2013 r. ⁽²⁾,
  - uwzględniając badanie z 2016 r. przeprowadzone przez Departament Tematyczny ds. Praw Obywatelskich i Spraw Konstytucyjnych Parlamentu Europejskiego zatytułowane: „Wiedza i know-how: rola samoobrony w przeciwdziałaniu przemocy wobec kobiet”, w szczególności w odniesieniu do wkładu szkoleń w dziedzinie samoobrony na rzecz realizacji art. 12 konwencji stambulskiej,
  - uwzględniając art. 99 ust. 5 Regulaminu,
  - uwzględniając wspólne posiedzenia Komisji Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych oraz Komisji Praw Kobiet i Równouprawnienia zgodnie z art. 55 Regulaminu,
  - uwzględniając wstępne sprawozdanie Komisji Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych i Komisji Praw Kobiet i Równouprawnienia oraz opinię Komisji Prawnej (A8-0266/2017),
- A. mając na uwadze, że równouprawnienie płci jest podstawową wartością UE; mając na uwadze, że prawo do równego traktowania i niedyskryminacji stanowi prawo podstawowe zapisane w traktatach oraz w Karcie praw podstawowych, a także że należy zapewnić jego pełne poszanowanie, wsparcie i stosowanie w ustawodawstwie, praktyce, orzecznictwie i w życiu codziennym; mając na uwadze, że według wskaźnika równouprawnienia płci żadne państwo UE nie osiągnęło dotąd pełnej równości kobiet i mężczyzn; mając na uwadze, że przemoc ze względu na płeć jest zarówno przyczyną, jak i skutkiem nierówności między kobietami a mężczyznami;
- B. mając na uwadze, że w UE nadal utrzymują się współczesne formy niewolnictwa i handlu ludźmi, którego ofiarami są głównie kobiety;
- C. mając na uwadze, że państwa członkowskie muszą uznać, że przemoc oznacza niedopełnienie najważniejszego i podstawowego obowiązku społeczeństwa w postaci zapewnienia ochrony oraz że jedynym sposobem, jaki pozostał, są środki następcze, takie jak zadośćuczynienie ofiarom i ściganie przestępców;
- D. mając na uwadze, że UE we współpracy z państwami członkowskimi musi podjąć wszelkie niezbędne środki, by promować i chronić prawo kobiet i dziewcząt do życia wolnego od przemocy fizycznej i psychicznej w sferze zarówno publicznej, jak i prywatnej;
- E. mając na uwadze, że przemoc ze względu na płeć nie należy lekceważyć lub postrzegać jako problemu, który można odroczyć i ponownie podjąć w późniejszym terminie, ponieważ w samej UE dotyka on ponad 250 mln kobiet i dziewcząt, wywierając szkodliwy wpływ na społeczeństwo, prowadząc do zwiększenia strachu i polaryzacji, przyczyniając się do nasilenia stresu i chorób psychicznych z uwagi na fakt, że zagraża on połowie populacji; mając na uwadze, że według szacunków Europejskiego Instytutu ds. Równości Kobiet i Mężczyzn (EIGE) przemoc seksualna w UE kosztuje społeczeństwo 226 mld euro rocznie;
- F. mając na uwadze, że przemoc wobec kobiet ⁽³⁾ i przemoc ze względu na płeć, zarówno fizyczna, jak i psychiczna, są powszechnym zjawiskiem w UE i są skrajnym wyrazem dyskryminacji i łamania praw człowieka dotyczącym kobiety we wszystkich warstwach społecznych, niezależnie od wieku, poziomu wykształcenia, dochodów, pozycji społecznej czy kraju pochodzenia lub zamieszkania, i stanowią główną przeszkodę dla równości kobiet i mężczyzn, zarówno gospodarczej, jak i politycznej; mając na uwadze, że potrzebne są dalsze działania w celu zachęcania kobiet będących ofiarami przemocy do zgłaszania swoich doświadczeń i zwracania się o pomoc, oraz zapewnienia, że otrzymają one odpowiednie wsparcie zgodnie ze swoimi potrzebami, zostaną poinformowane o swoich prawach i uzyskają dostęp do wymiaru sprawiedliwości, aby sprawcy, którzy wyrządzili im krzywdę, zostali ukarani;

⁽¹⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2017)0073.

⁽²⁾ Dz.U. C 316 z 30.8.2016, s. 2.

⁽³⁾ Do celów konwencji stambulskiej, termin „kobiety” obejmuje również dziewczęta poniżej 18 roku życia (art. 3).

Wtorek, 12 września 2017 r.

- G. mając na uwadze, że w sprawozdaniu Agencji Praw Podstawowych Unii Europejskiej opublikowanym w marcu 2014 r. zatytułowanym „Przemoc wobec kobiet: analiza UE” wykazano, że jedna trzecia wszystkich kobiet w Europie doświadczyła przemocy fizycznej lub seksualnej co najmniej raz w ciągu dorosłego życia, 20 % doświadczyło molestowania w internecie, jedna na 20 kobiet została zgwałcona oraz więcej niż jedna na 10 kobiet padła ofiarą przemocy seksualnej z użyciem siły;
- H. mając na uwadze, że jedna na dziesięć kobiet doświadczyła molestowania seksualnego lub uporczywego nękania (stalking) za pośrednictwem nowych technologii, natomiast 75 % kobiet na wyższych szczeblach decyzyjnych doświadczyło molestowania seksualnego; mając na uwadze, że oznacza to, iż żadna kobieta – bez względu na wiek i pozycję w życiu – nie jest bezpieczna od przemocy na tle seksualnym;
- I. mając na uwadze, że należy podjąć środki w celu znalezienia rozwiązania na nowe zjawisko przemocy ze względu na płęć w internecie, w tym nękanie, napastowanie i zastraszanie, w szczególności młodych kobiet i dziewcząt oraz osób LGBTI;
- J. mając na uwadze, że obywatele oraz mieszkańcy Unii nie są w równym stopniu chronieni przed przemocą uwarunkowaną płcią ze względu na brak europejskiej strategii, w tym aktu ustawodawczego, oraz ze względu na różne strategie polityczne i przepisy prawne w państwach członkowskich, m.in. jeżeli chodzi o definicję naruszeń i zakres uregulowań prawnych, dlatego też są w większym stopniu narażeni na przemoc; mając na uwadze, że istnieją również różnice w obrębie UE pod względem informacji, dostępu do schronień i ich zapewniania, a także służb wsparcia i praw;
- K. mając na uwadze, że przemoc wobec kobiet jest związana z nierównym podziałem władzy między kobietami a mężczyznami, seksizmem i stereotypami związanymi z płcią, które doprowadziły do dominacji mężczyzn nad kobietami oraz dyskryminacji kobiet, a także uniemożliwiły pełną poprawę statusu kobiet;
- L. mając na uwadze, że przemoc wobec kobiet jest jedną z przyczyn utrzymywania się nierówności związanych z płcią przez utrudnianie jej ofiarom dostępu do zatrudnienia, co ma negatywny wpływ na ich niezależność finansową oraz na gospodarkę w ujęciu ogólnym;
- M. mając na uwadze, że istotną przyczyną niezgłaszania przez kobiety przypadków przemocy na tle seksualnym jest uzależnienie ekonomiczne od sprawcy;
- N. mając na uwadze, że skrajna bieda zwiększa ryzyko przemocy oraz innych form wykorzystywania, co utrudnia pełne uczestnictwo kobiet we wszystkich obszarach życia oraz osiągnięcie równouprawnienia płci;
- O. mając na uwadze, że należy uczynić więcej, aby ułatwić kobietom udział w sferze politycznej, gospodarczej i społecznej oraz zachęcić je do udziału w tych sferach, by w większym stopniu uwidocznić stanowiska kierownicze zajmowane przez kobiety w celu zwalczania uprzedmiotawiania i kultury przemocy ze względu na płęć;
- P. mając na uwadze, że zgodnie z treścią konwencji sambijskiej wszystkie jej postanowienia, zwłaszcza rozwiązania chroniące prawa ofiar, będą zapewnione bez jakiegokolwiek dyskryminacji ze względu na: płęć, płęć społeczno-kulturową, rasę, kolor skóry, język, religię, poglądy polityczne i inne, pochodzenie narodowe lub społeczne, przynależność do mniejszości narodowej, sytuację majątkową, urodzenie, orientację seksualną, tożsamość płciową, wiek, stan zdrowia, niepełnosprawność, stan cywilny, status uchodźcy, migranta lub inny;
- Q. mając na uwadze, że niepełnosprawne kobiety 1,5 do 10 razy częściej padają ofiarami przemocy na tle płciowym, a ze względu na uzależnienie od sprawcy zgłaszanie przez te kobiety aktów przemocy jest jeszcze trudniejsze; mając na uwadze, że niepełnosprawne kobiety i dziewczęta nie stanowią jednorodnej grupy, lecz grupę, która obejmuje kobiety o odmiennym statusie i różnych doświadczeniach, a także kobiety o różnych rodzajach upośledzenia, np. fizycznego, psychospołecznego, intelektualnego lub sensorycznego, którym mogą towarzyszyć ograniczenia funkcjonalne; mając na uwadze, że Konwencja o prawach osób niepełnosprawnych wymaga od państw-stron podjęcia środków, aby zapewnić niepełnosprawnym kobietom możliwość pełnego i równego korzystania ze wszystkich praw człowieka i podstawowych wolności;
- R. mając na uwadze, że pewne grupy kobiet i dziewcząt, takie jak migrantki, uchodźczynie oraz kobiety ubiegające się o azyl, kobiety i dziewczęta z niepełnosprawnością, kobiety LGBTI i kobiety romskie, są narażone na dyskryminację z wielu przyczyn jednocześnie, a przez to w jeszcze większym stopniu narażone są na przemoc, której przyczyną jest seksizm w połączeniu z rasizmem, ksenofobią, homofobią, transfobią, niechęcią do osób interseksualnych, a także dyskryminacją ze względu na wiek, niepełnosprawność, pochodzenie etniczne lub wyznanie; mając na uwadze, że

Wtorek, 12 września 2017 r.

- kobiety w Europie narażone są na wiele pokrywających się ze sobą form dyskryminacji, które uniemożliwiają im dostęp do wymiaru sprawiedliwości oraz usług wsparcia i ochrony, a także korzystanie z praw podstawowych; mając na uwadze, że podczas wdrażania środków ochrony należy przyznać kobietom specjalistyczne usługi wsparcia;
- S. mając na uwadze, że przemoc wobec kobiet, w tym przemoc domowa, jest zbyt często uważana za sprawę prywatną i zbyt łatwo tolerowana; mając na uwadze, że w rzeczywistości stanowi to systemowe pogwałcenie praw podstawowych i poważne przestępstwo, które musi być karane jako takie; mając na uwadze, że należy położyć kres bezkarności, zapewniając ściganie sprawców oraz dopilnowując, aby kobiety i dziewczęta, które doświadczyły przemocy, otrzymały stosowne wsparcie i uznanie ze strony wymiaru sprawiedliwości, aby przerwać błędne koło milczenia i samotności wśród tych kobiet i dziewcząt, które stały się ofiarami przemocy, bez względu na ich pochodzenie geograficzne lub przynależność klasową;
- T. mając na uwadze istnienie znacznych różnic kulturowych między państwami członkowskimi w odniesieniu do prawdopodobieństwa zgłaszania przez kobiety gwałtów lub przypadków napaści na tle seksualnym oraz mając na uwadze, że oficjalne statystyki stanowią większe odzwierciedlenie tej skłonności niż faktycznych przypadków gwałtów lub napaści na tle seksualnym w danym państwie;
- U. mając na uwadze, że większość zabójstw kobiet popełnianych jest przez ich mężów, byłych mężów, partnerów lub byłych partnerów, którzy nie akceptują zakończenia małżeństwa lub związku;
- V. mając na uwadze, że sprawcą przemocy ze względu na płeć jest często osoba wcześniej znana ofierze, która niejednokrotnie jest uzależniona od sprawcy, co zwiększa jej strach przed zgłoszeniem doświadczanej przemocy;
- W. mając na uwadze, że stereotypy związane z płcią oraz seksizm, w tym seksistowska mowa nienawiści, obecne na całym świecie, zarówno w kontaktach bezpośrednich, jak i w internecie, w życiu publicznym i prywatnym, stanowią jedną z głównych przyczyn wszystkich form przemocy wobec kobiet;
- X. mając na uwadze, że narażenie na przemoc fizyczną, seksualną lub psychiczną i niegodziwe traktowanie ma poważny wpływ na ofiary, co może być przyczyną szkód fizycznych, seksualnych, emocjonalnych lub psychicznych bądź strat ekonomicznych; mając na uwadze, że wpływ ten odczuwają również rodziny i krewni, a także społeczeństwo jako całość; mając na uwadze, że dzieci nie muszą bezpośrednio doświadczać przemocy, aby zostać uznane za ofiary, ponieważ bycie świadkiem przemocy domowej również jest traumatyzujące;
- Y. mając na uwadze art. 3 konwencji stambulskiej, który jasno definiuje „przemoc ze względu na płeć” jako „przemoc skierowaną przeciwko kobiecie, ponieważ jest kobietą lub która dotyka kobiety w nieproporcjonalnie większym stopniu”, a także definiuje „płeć społeczno-kulturową” jako „społecznie skonstruowane role, zachowania, działania i atrybuty, które dane społeczeństwo uznaje za odpowiednie dla kobiet lub mężczyzn”;
- Z. mając na uwadze, że w celu zmniejszenia szacowanej liczby niezgłoszonych przypadków państwa członkowskie muszą posiadać dostateczną liczbę instytucji, aby zapewnić kobietom poczucie bezpieczeństwa i umożliwić im zgłaszanie przypadków przemocy ze względu na płeć;
- AA. mając na uwadze, że tylko połączenie polityk obejmujących środki ustawodawcze i nieustawodawcze, takie jak działania infrastrukturalne, prawne, sądowe, kulturalne, edukacyjne, społeczne i zdrowotne, oraz środki na rzecz ułatwienia ofiarom dostępu do mieszkalnictwa i zatrudnienia, w tym środki służące zapewnieniu schronień dla ofiar, a także równego udziału kobiet we wszystkich obszarach życia społecznego, może w znacznym stopniu ograniczyć przemoc wobec kobiet i przemoc ze względu na płeć oraz ich konsekwencje; mając na uwadze, że organizacje społeczeństwa obywatelskiego, a w szczególności organizacje kobiet, mają bardzo istotny wkład w walkę z wszelkimi formami przemocy i zapobieganie jej, a ich praca powinna zyskać uznanie, promocję i wsparcie, aby organizacje te mogły ją wykonywać w jak najlepszy sposób;
- AB. mając na uwadze, że edukacja i szkolenie dziewcząt i kobiet stanowi istotną wartość europejską, podstawowe prawo człowieka i nieodzowny element wzmocnienia pozycji dziewcząt i kobiet na szczeblu społecznym, kulturowym i zawodowym, a także nieskrępowanego korzystania przez nie z pozostałych praw społecznych, ekonomicznych, kulturalnych i politycznych, a w dalszej kolejności zapobiegania przemocy wobec kobiet i dziewcząt;

Wtorek, 12 września 2017 r.

- AC. mając na uwadze, że tylko państwa mogą zapewnić powszechne, obowiązkowe i bezpłatne kształcenie, które jest niezbędnym warunkiem, aby zagwarantować równe szanse płciom;
- AD. mając na uwadze, że konwencja stambulska podkreśla znaczenie zmiany mentalności i nastawienia w celu przerwania utrzymującej się przemocy ze względu na płeć; mając na uwadze, że w związku z tym konieczne jest zatem kształcenie na wszystkich szczeblach i we wszystkich grupach wiekowych w zakresie równości między kobietami a mężczyznami, przełamujących stereotypy ról przypisanych płci oraz poszanowania integralności osobistej; mając na uwadze, że szkolenie w zakresie samoobrony jest jednym ze skutecznych narzędzi umożliwiających ograniczenie wiktymizacji i jej negatywnych skutków, walkę ze stereotypami związanymi z płcią i wzmocnienie pozycji kobiet i dziewcząt;
- AE. mając na uwadze, że natychmiastowe przystąpienie wszystkich państw członkowskich do konwencji stambulskiej znacząco przyczyniłoby się do rozwijania zintegrowanej polityki i promowania międzynarodowej współpracy w zakresie zwalczania wszelkich form przemocy wobec kobiet;
- AF. mając na uwadze, że UE musi dołożyć starań, aby osiągnąć postępy w tej walce i wyeliminować przemoc ze względu na płeć w swym sąsiedztwie i na całym świecie jako element globalnych wysiłków na rzecz realizacji celów zrównoważonego rozwoju, w tym w odniesieniu do zwalczania przemocy seksualnej stosowanej jako narzędzie prowadzenia wojny;
- AG. mając na uwadze, że konwencja stambulska stanowi porozumienie mieszane umożliwiające przystąpienie UE równoległe do przystąpienia jej państw członkowskich;
- AH. mając na uwadze, że wszystkie państwa członkowskie podpisały konwencję stambulską, ale zaledwie 14 ją ratyfikowało; mając na uwadze, że przystąpienie UE do konwencji stambulskiej nie zwalnia państw członkowskich z jej ratyfikacji na szczeblu krajowym;
- AI. mając na uwadze, że ratyfikacja konwencji stambulskiej wymaga właściwego egzekwowania przepisów, skutecznej realizacji oraz przeznaczenia odpowiednich zasobów finansowych i ludzkich;
1. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że w dniu 4 marca 2016 r. Komisja zaproponowała przystąpienie UE do konwencji stambulskiej, która jest pierwszym kompleksowym prawnie wiążącym instrumentem międzynarodowym dotyczącym zapobiegania i zwalczania przemocy wobec kobiet i przemocy ze względu na płeć, w tym przemocy domowej⁽¹⁾;
  2. z zadowoleniem przyjmuje podpisanie przez UE dokumentu stwierdzającego przystąpienie do konwencji stambulskiej w dniu 13 czerwca 2017 r.; ubolewa jednak, że ograniczenie do dwóch obszarów, tj. kwestii związanych ze współpracą wymiaru sprawiedliwości w sprawach karnych oraz azyłem i zasadą non-refoulement, prowadzi do braku pewności prawnej co do zakresu przystąpienia UE, a także budzi obawy związane z wdrażaniem konwencji;
  3. potępia wszelkie formy przemocy wobec kobiet i ubolewa nad faktem, że kobiety i dziewczęta są często narażone na przemoc domową, molestowanie seksualne, przemoc psychiczną i fizyczną, uporczywe nękanie, przemoc seksualną, gwałt, małżeństwo z przymusu, okaleczanie żeńskich narządów płciowych, przymusową aborcję, przymusową sterylizację, wykorzystywanie seksualne i handel ludźmi oraz inne formy przemocy, które stanowią poważne naruszenie przysługujących im praw człowieka i godności; podkreśla, że konwencja stambulska przewiduje, że kultura, zwyczaje, religia, tradycja lub tzw. „honor” nie mogą stanowić uzasadnienia dla jakichkolwiek aktów przemocy wobec kobiet; potępia fakt, że coraz więcej kobiet i dziewcząt pada ofiarami przemocy ze względu na płeć w internecie i sieciach społecznościowych; wzywa państwa członkowskie do podjęcia konkretnych środków na rzecz zwalczania tych nowych form przestępstw, w tym wymuszania seksu, nagabywania dzieci do celów seksualnych, oglądactwa i pornografii z zemsty, oraz do ochrony ofiar, które doświadczają poważnej traumy, niekiedy prowadzącej nawet do samobójstwa;
  4. zdecydowanie stwierdza, że odmowa zapewnienia usług w zakresie zdrowia seksualnego i reprodukcyjnego oraz związanych z nim praw, w tym bezpiecznej i legalnej aborcji, stanowi formę przemocy wobec kobiet i dziewcząt; przypomina, że kobiety i dziewczęta muszą mieć kontrolę nad swoim ciałem i seksualnością; wzywa wszystkie państwa członkowskie do zagwarantowania kompleksowej edukacji seksualnej, szybkiego dostępu kobiet do planowania rodziny oraz pełnej gamy usług w zakresie zdrowia seksualnego i reprodukcyjnego, w tym nowoczesnych metod antykoncepcji oraz bezpiecznej i legalnej aborcji;
  5. podkreśla, że przymusowa ciąża została zdefiniowana jako zbrodnia przeciw ludzkości w art. 7 Rzymskiego Statutu Międzynarodowego Trybunału Karnego z dnia 17 lipca 1998 r. i stanowi formę przemocy wobec kobiet uwarunkowaną płcią, co jest poważnym naruszeniem praw człowieka i godności kobiet i dziewcząt;

⁽¹⁾ Zob. definicje w art. 3 konwencji stambulskiej.

Wtorek, 12 września 2017 r.

6. podkreśla, że konwencja stambulska jest zgodna z podejściem całościowym, kompleksowym i skoordynowanym oraz że w centralnym punkcie stawia prawa ofiar, rozwiązując problemy związane z przemocą wobec kobiet i dziewcząt oraz przemocą ze względu na płeć, w tym przemocą domową, na wielu różnych płaszczyznach, ponieważ przewiduje środki takie jak zapobieganie przemocy, walka z dyskryminacją, środki prawa karnego w walce z bezkarnością, ochrona i wspieranie ofiar, ochrona dzieci, ochrona kobiet ubiegających się o azyl i uchodźczyń, efektywniejsze gromadzenie danych oraz kampanie lub programy zwiększające świadomość, w tym we współpracy z krajowymi instytucjami ds. obrony praw człowieka oraz organami działającymi na rzecz równości, organizacjami społeczeństwa obywatelskiego i organizacjami pozarządowymi;

7. podkreśla, że konwencja stambulska zapewnia solidną podstawę umożliwiającą zmianę struktur społecznych prowadzących do przemocy wobec kobiet, legitymizujących i utrwalających jej istnienie, oraz dostarcza narzędzi umożliwiających wprowadzenie działań w tym zakresie; podkreśla, że konwencja obejmuje jednocześnie kwestię zapobiegania, ochrony i ścigania (podejście trzypoziomowe) oraz stosuje kompleksowe i skoordynowane podejście wynikające z zasady należytej staranności, która nakłada na państwa członkowskie wyraźny obowiązek skutecznego reagowania na wszelkie akty przemocy (art. 5 konwencji);

8. podkreśla, że przystąpienie UE do konwencji zapewni spójne europejskie ramy prawne umożliwiające zapobieganie przemocy wobec kobiet i przemocy ze względu na płeć oraz walkę z nią, a także ochronę i wsparcie ofiar w ramach wewnętrznych i zewnętrznych strategii politycznych UE oraz przyczyni się do lepszego monitorowania, interpretacji i wdrażania unijnych przepisów, programów i funduszy istotnych z punktu widzenia konwencji, a także lepszego gromadzenia porównywalnych danych zdezagregowanych na szczeblu UE; uważa, że przez przystąpienie do konwencji UE stanie się bardziej efektywnym podmiotem działającym na arenie międzynarodowej w dziedzinie praw kobiet;

9. wzywa Radę, Komisję i państwa członkowskie do uwzględnienia następujących zaleceń:

- a) wezwanie państw członkowskich do przyspieszenia negocjacji w sprawie ratyfikacji i wdrożenia konwencji stambulskiej; zdecydowane potępienie prób wycofania środków podjętych już w zakresie wdrażania konwencji stambulskiej i zwalczania przemocy wobec kobiet;
- b) zwrócenie się do Komisji o wszczęcie, bez zwłoki lub opóźnień, konstruktywnego dialogu z Radą i państwami członkowskimi, we współpracy z Radą Europy, aby odnieść się do uwag, zastrzeżeń i wątpliwości zgłoszonych przez państwa członkowskie i przede wszystkim doprecyzować wprowadzające w błąd interpretacje konwencji stambulskiej w odniesieniu do definicji przemocy ze względu na płeć oraz definicji płci społeczno-kulturowej, zawartych w art. 3 lit. c) i d), zgodnie z uwagami ogólnymi Komisarza Praw Człowieka Rady Europy;
- c) pełne informowanie Parlamentu o odnośnych aspektach negocjacji na wszystkich etapach, tak aby mógł on odpowiednio wykonywać swoje uprawnienia przyznane mu na mocy traktatów zgodnie z art. 218 TFUE;
- d) zapewnienie, mimo podpisania dokumentu stwierdzającego przystąpienie UE do konwencji stambulskiej, kompleksowego przystąpienia UE do tej konwencji bez żadnych ograniczeń;
- e) upewnienie się, że państwa członkowskie egzekwują konwencję stambulską i przeznaczenie odpowiednich zasobów finansowych i ludzkich na zapobieganie i zwalczanie przemocy wobec kobiet i przemocy ze względu na płeć, w tym przemocy domowej, wzmocnienie pozycji kobiet i dziewcząt, ochronę ofiar i umożliwienie im uzyskania rekompensaty, zwłaszcza w przypadku osób mieszkających na obszarach, na których usługi ochrony ofiar nie istnieją lub są bardzo ograniczone;
- f) wezwanie Komisji do opracowania całościowej strategii UE dotyczącej zwalczania przemocy wobec kobiet i przemocy ze względu na płeć, która obejmować będzie kompleksowy plan w zakresie zwalczania wszelkich form nierówności płci i zapewni połączenie wszystkich wysiłków UE na rzecz wyeliminowania przemocy wobec kobiet;
- g) wyznaczenie unijnego koordynatora jako przedstawiciela UE w komisji stron konwencji przy Radzie Europy po ratyfikacji konwencji stambulskiej przez UE; koordynator ten byłby odpowiedzialny za koordynację, wdrażanie, monitorowanie i ocenę polityk i środków podjętych w celu zwalczania wszelkich form przemocy wobec kobiet i dziewcząt, a także zapobiegania im;

Wtorek, 12 września 2017 r.

- h) zagwarantowanie, że Parlament będzie w pełni zaangażowany w proces monitorowania konwencji stambulskiej po przystąpieniu UE do tej konwencji; doprowadzenie do szybkiego porozumienia w sprawie kodeksu postępowania dotyczącego współpracy między UE i jej państwami członkowskimi w odniesieniu do wdrażania konwencji, także przy udziale organizacji społeczeństwa obywatelskiego, zwłaszcza organizacji na rzecz praw kobiet;
- i) zaapelowanie do Komisji i państw członkowskich o opracowanie praktycznych wytycznych i strategii w zakresie stosowania konwencji stambulskiej w celu ułatwienia sprawnego wdrażania i egzekwowania konwencji w tych państwach członkowskich, które dokonały już jej ratyfikacji, rozwiewając jednocześnie obawy zgłaszane przez państwa członkowskie, które dotąd nie ratyfikowały konwencji, oraz zachęcając je do ratyfikacji;
- j) zapewnienie odpowiednich szkoleń, procedur i wytycznych dla wszystkich specjalistów zajmujących się ofiarami wszelkich aktów przemocy objętych zakresem konwencji w celu uniknięcia dyskryminacji lub ponownej wiktymizacji w trakcie postępowań sądowych, zabiegów medycznych i procedur policyjnych;
- k) zapewnienie środków zapobiegawczych w celu zaspokojenia specjalnych potrzeb osób wymagających szczególnego traktowania, takich jak kobiety z niepełnosprawnością, uchodźczynie, dzieci, kobiety w ciąży, kobiety LGBTI oraz kobiety i ich dzieci, które padły ofiarą przemocy ze względu na płeć, a które wymagają dodatkowego wsparcia, w tym ukierunkowanych i łatwo dostępnych specjalistycznych usług wsparcia, odpowiedniej opieki medycznej, a także bezpiecznego zakwaterowania;
- l) uwzględnienie znaczących przypadków przemocy wobec kobiet i przemocy ze względu na płeć, w tym przemocy domowej, podczas określenia praw do opieki i odwiedzin; uwzględnienie jednocześnie praw i potrzeb dzieci będących świadkami podczas zapewniania ochrony i usług wsparcia dla ofiar;
- m) aktywne promowanie zmiany postaw i zachowań oraz zwalczanie seksizmu i stereotypów dotyczących ról przypisanych płci, także przez propagowanie języka neutralnego płciowo, podejmowanie wspólnych wysiłków w celu uwzględnienia kluczowej roli mediów i reklamy w tym zakresie oraz zachęcenia wszystkich osób, w tym mężczyzn i chłopców, do aktywnego udziału w zapobieganiu wszystkim formom przemocy; zaapelowanie do państw członkowskich o przyjęcie i wdrożenie aktywnej polityki na rzecz włączenia społecznego, dialogu międzykulturowego, edukacji seksualnej, edukacji w zakresie praw człowieka i przeciwdziałania dyskryminacji, a także w zakresie równości płci dla przedstawicieli organów ścigania i władzy sądowniczej; zachęcanie państw członkowskich do uwzględnienia w ich systemach kształcenia eliminacji wszystkich przeszkód na drodze do rzeczywistego równouprawnienia płci i pełnego promowania tego celu;
- n) zachęcenie państw członkowskich do wdrożenia polityk mających na celu budowanie społeczeństw wolnych od wszelkiego rodzaju przemocy oraz do wykorzystania w tym kontekście konwencji stambulskiej;
- o) upewnienie się, że proaktywne środki podejmowane w celu przeciwdziałania przemocy uznają rzeczywistość związaną z płcią, w której zdecydowaną większość sprawców stanowią mężczyźni; zachęcenie państw członkowskich do stosowania taktyk na rzecz ograniczania przemocy opartych na dowodach w celu znalezienia rozwiązania dla tego problemu;
- p) podjęcie niezbędnych środków zgodnie z art. 60 i 61 konwencji w sprawie migracji i azylu, biorąc pod uwagę fakt, że kobiety i dziewczęta będące migrantkami, bez względu na to, czy posiadają odpowiednie dokumenty, oraz kobiety ubiegające się o azyl mają prawo do życia wolnego od przemocy zarówno w sferze publicznej, jak i prywatnej i są szczególnie narażone na przemoc ze względu na płeć, a także mając na uwadze, że przemoc ze względu na płeć, w tym okaleczanie żeńskich narządów płciowych, może być uznawana za formę prześladowania oraz że ofiary mogą dzięki temu skorzystać z ochrony zapewnianej na mocy Konwencji dotyczącej statusu uchodźców z 1951 r.; dopilnowanie, aby państwa członkowskie przestrzegały podejścia uwzględniającego aspekt płci we wszystkich procedurach udzielania azylu i przyjmowania oraz przestrzegały zasady non-refoulement;
- q) promowanie sporządzania budżetu z uwzględnieniem aspektu płci jako narzędzia służącego zapobieganiu i zwalczaniu przemocy ze względu na płeć w odpowiednich obszarach polityki, a także zapewnienie zasobów i finansowania dostępu ofiar i osób, które doświadczyły przemocy, do wymiaru sprawiedliwości;

Wtorek, 12 września 2017 r.

- r) usprawnienie i promowanie gromadzenia stosownych porównywalnych danych zdezagregowanych o przypadkach wszelkiego rodzaju przemocy objętych zakresem konwencji stambulskiej, we współpracy z Europejskim Instytutem ds. Równości Kobiet i Mężczyzn, w tym danych zdezagregowanych pod względem wieku i płci sprawców, a także relacji między sprawcą a ofiarą w celu stworzenia wspólnej metodologii porównywania baz danych i analiz, zapewniając tym samym lepsze zrozumienie problemu oraz w celu zwiększania świadomości, przeprowadzenia oceny i usprawnienia działań państw członkowskich w zakresie zapobiegania i zwalczania przemocy wobec kobiet i przemocy ze względu na płeć;
10. podkreśla, że w celu zapewnienia większej skuteczności środków na rzecz zwalczania przemocy wobec kobiet powinny im towarzyszyć działania na rzecz rozwiązania problemu nierówności płci na tle ekonomicznym i promowania niezależności finansowej kobiet;
11. wzywa Komisję do przedstawienia aktu prawnego w celu wsparcia państw członkowskich w zakresie zapobiegania wszelkim formom przemocy wobec kobiet i dziewcząt oraz przemocy ze względu na płeć i ich zwalczania;
12. zwraca się do Rady o uruchomienie tzw. klauzuli pomostowej przez przyjęcie jednomyślnej decyzji określającej przemoc wobec kobiet i dziewcząt (oraz inne formy przemocy ze względu na płeć) jako dziedzinę przestępczości na mocy w art. 83 ust. 1 TFUE;
13. wzywa Komisję do dokonania przeglądu obowiązującej decyzji ramowej UE w sprawie zwalczania pewnych form i przejawów rasizmu i ksenofobii za pomocą środków prawnych, by uwzględniła ona seksizm, przestępstwa z nienawiści oraz podżeganie do nienawiści ze względu na orientację seksualną, tożsamość płciową i cechy płciowe;
14. wzywa państwa członkowskie do pełnego wdrożenia dyrektywy 2011/99/UE w sprawie europejskiego nakazu ochrony, rozporządzenia (UE) nr 606/2013 w sprawie wzajemnego uznawania środków ochrony w sprawach cywilnych oraz dyrektywy 2012/29/UE w sprawie ochrony ofiar, a także dyrektywy 2011/36/UE w sprawie zapobiegania handlowi ludźmi i zwalczania tego procederu oraz dyrektywy 2011/93/UE w sprawie zwalczania niegodziwego traktowania w celach seksualnych i wykorzystywania seksualnego dzieci;
15. po raz kolejny wzywa Komisję do utworzenia europejskiego obserwatorium monitorującego przypadki przemocy uwarunkowanej płcią (na wzór obecnego Europejskiego Instytutu ds. Równości Kobiet i Mężczyzn);
16. wzywa prezydencję estońską do przyspieszenia ratyfikacji przez UE konwencji stambulskiej;
17. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, rządów państw członkowskich oraz Zgromadzeniu Parlamentarnemu Rady Europy.
-

Środa, 13 września 2017 r.

P8_TA(2017)0331

Brak sprzeciwu wobec aktu delegowanego: fundusze zarządzane bezpośrednio w ramach Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego

Decyzja Parlamentu Europejskiego w sprawie niewyrażania sprzeciwu wobec rozporządzenia delegowanego Komisji z dnia 12 czerwca 2017 r. zmieniającego rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 508/2014 w odniesieniu do dystrybucji środków finansowych w ramach zarządzania bezpośredniego pomiędzy celami zintegrowanej polityki morskiej i wspólnej polityki rybołówstwa (C(2017)03881 – 2017/2743(DEA))

(2018/C 337/29)

Parlament Europejski,

- uwzględniając rozporządzenie delegowane Komisji (C(2017)03881),
  - uwzględniając pismo Komisji z dnia 1 września 2017 r., w którym Komisja zwraca się do Parlamentu o oświadczenie, że nie wyraża on sprzeciwu wobec rozporządzenia delegowanego,
  - uwzględniając pismo Komisji Rybołówstwa z dnia 5 września 2017 r. skierowane do przewodniczącego Konferencji Przewodniczących Komisji,
  - uwzględniając art. 290 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,
  - uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 508/2014 z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenia Rady (WE) nr 2328/2003, (WE) nr 861/2006, (WE) nr 1198/2006 i (WE) nr 791/2007 oraz rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1255/2011⁽¹⁾, w szczególności jego art. 14 ust. 4 i art. 126 ust. 5,
  - uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1380/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. w sprawie wspólnej polityki rybołówstwa, zmieniające rozporządzenia Rady (WE) nr 1954/2003 i (WE) nr 1224/2009 oraz uchylające rozporządzenia Rady (WE) nr 2371/2002 i (WE) nr 639/2004 oraz decyzję Rady 2004/585/WE⁽²⁾,
  - uwzględniając zalecenie Komisji Rybołówstwa dotyczące decyzji,
  - uwzględniając art. 105 ust. 6 Regulaminu,
  - uwzględniając brak sprzeciwów zgłoszonych w terminie określonym w art. 105 ust. 6 Regulaminu, który upłynął w dniu 12 września 2017 r.,
1. oświadcza, że nie wyraża sprzeciwu wobec rozporządzenia delegowanego;
  2. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej decyzji Radzie i Komisji.

⁽¹⁾ Dz.U. L 149 z 20.5.2014, s. 1.

⁽²⁾ Dz.U. L 354 z 28.12.2013, s. 22.

Środa, 13 września 2017 r.

P8_TA(2017)0332

Wielostronna umowa w sprawie ustanowienia Wspólnego Europejskiego Obszaru Lotniczego (WEOL) ***

Rezolucja ustawodawcza Parlamentu Europejskiego z dnia 13 września 2017 r. w sprawie projektu decyzji Rady w sprawie zawarcia, w imieniu Unii, Wielostronnej umowy między Wspólnotą Europejską i jej państwami członkowskimi, Republiką Albanii, Bośnią i Hercegowiną, Republiką Bułgarii, Republiką Chorwacji, byłą jugosłowiańską republiką Macedonii, Republiką Islandii, Republiką Czarnogóry, Królestwem Norwegii, Rumunią, Republiką Serbii i Misją Tymczasowej Administracji Organizacji Narodów Zjednoczonych w Kosowie (*) w sprawie ustanowienia Wspólnego Europejskiego Obszaru Lotniczego (WEOL) (15654/2016 – C8-0098/2017 – 2006/0036(NLE))

(Zgoda)

(2018/C 337/30)

Parlament Europejski,

- uwzględniając projekt decyzji Rady (15654/2016),
  - uwzględniając projekt decyzji Rady w sprawie zawarcia i tymczasowego stosowania Wielostronnej umowy między Wspólnotą Europejską i jej państwami członkowskimi, Republiką Albanii, Bośnią i Hercegowiną, Republiką Bułgarii, Republiką Chorwacji, byłą jugosłowiańską republiką Macedonii, Republiką Islandii, Republiką Czarnogóry, Królestwem Norwegii, Rumunią, Republiką Serbii i Misją Tymczasowej Administracji Organizacji Narodów Zjednoczonych w Kosowie (*) w sprawie ustanowienia Wspólnego Europejskiego Obszaru Lotniczego (08823/2/2006),
  - uwzględniając wniosek o wyrażenie zgody złożony przez Radę na mocy art. 100 ust. 2 oraz art. 218 ust. 6 akapit drugi lit. a) Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (C8-0098/2017),
  - uwzględniając art. 99 ust. 1 i 4 oraz art. 108 ust. 7 Regulaminu,
  - uwzględniając zalecenie Komisji Transportu i Turystyki (A8-0260/2017),
1. wyraża zgodę na zawarcie umowy;
  2. zobowiązuje swojego Przewodniczącego do przekazania stanowiska Parlamentu Radzie, Komisji oraz rządów i parlamentom państw członkowskich, a także Republice Albanii, Bośni i Hercegowinie, Republice Bułgarii, Republice Chorwacji, byłej jugosłowiańskiej republice Macedonii, Republice Islandii, Republice Macedonii, Republice Czarnogóry, Królestwu Norwegii, Rumunii, Republice Serbii i Tymczasowej Misji Organizacji Narodów Zjednoczonych w Kosowie.

(*) Ta nazwa pozostaje bez uszczerbku dla stanowisk w sprawie statusu i jest zgodna z rezolucją Rady Bezpieczeństwa ONZ 1244 (1999) i opinią Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości w sprawie ogłoszenia niepodległości przez Kosowo.

Środa, 13 września 2017 r.

P8_TA(2017)0333

Poddanie akrylofentanylu środkom kontroli *

Rezolucja ustawodawcza Parlamentu Europejskiego z dnia 13 września 2017 r. w sprawie projektu decyzji wykonawczej Rady w sprawie poddania N-(1-fenetylopiperidyn-4-ylo)-N-fenylakrylamidu (akrylofentanylu) środkom kontroli (08858/2017 – C8-0179/2017 – 2017/0073(NLE))

(Konsultacja)

(2018/C 337/31)

Parlament Europejski,

- uwzględniając projekt Rady (08858/2017),
  - uwzględniając art. 39 ust. 1 Traktatu o Unii Europejskiej, zmienionego traktatem z Amsterdamu, oraz art. 9 Protokołu nr 36 w sprawie postanowień przejściowych, na mocy których Rada skonsultowała się z Parlamentem (C8-0179/2017),
  - uwzględniając decyzję Rady 2005/387/WSiSW z dnia 10 maja 2005 r. w sprawie wymiany informacji, oceny ryzyka i kontroli nowych substancji psychoaktywnych ⁽¹⁾, w szczególności jej art. 8 ust. 3,
  - uwzględniając art. 78c Regulaminu,
  - uwzględniając sprawozdanie Komisji Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych (A8-0284/2017),
1. zatwierdza projekt Rady;
  2. zwraca się do Rady o poinformowanie go, jeśli uzna ona za stosowne odejście od tekstu przyjętego przez Parlament;
  3. zwraca się do Rady o ponowne skonsultowanie się z Parlamentem, jeśli uzna ona za stosowne wprowadzenie znaczących zmian do tekstu przyjętego przez Parlament;
  4. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania stanowiska Parlamentu Radzie i Komisji.

⁽¹⁾ Dz.U. L 127 z 20.5.2005, s. 32.

Środa, 13 września 2017 r.

P8_TA(2017)0335

Uruchomienie Funduszu Solidarności UE w celu udzielenia pomocy Włochom

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 13 września 2017 r. w sprawie wniosku dotyczącego decyzji Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie uruchomienia Funduszu Solidarności Unii Europejskiej w celu udzielenia pomocy Włochom (COM(2017)0540 – C8-0199/2017 – 2017/2101(BUD))

(2018/C 337/32)

Parlament Europejski,

- uwzględniając wniosek Komisji przedłożony Parlamentowi Europejskiemu i Radzie (COM(2017)0540 – C8-0199/2017),
  - uwzględniając rozporządzenie Rady (WE) nr 2012/2002 z dnia 11 listopada 2002 r. ustanawiające Fundusz Solidarności Unii Europejskiej ⁽¹⁾,
  - uwzględniając rozporządzenie Rady (UE, Euratom) nr 1311/2013 z dnia 2 grudnia 2013 r. określające wieloletnie ramy finansowe na lata 2014–2020 ⁽²⁾, w szczególności jego art. 10,
  - uwzględniając Porozumienie międzyinstytucjonalne z dnia 2 grudnia 2013 r. pomiędzy Parlamentem Europejskim, Radą i Komisją w sprawie dyscypliny budżetowej, współpracy w kwestiach budżetowych i należytego zarządzania finansami ⁽³⁾, w szczególności jego pkt 11,
  - uwzględniając pismo Komisji Rozwoju Regionalnego,
  - uwzględniając sprawozdanie Komisji Budżetowej (A8-0280/2017),
1. zauważa, że decyzja ta dotyczy uruchomienia Funduszu Solidarności Unii Europejskiej na najwyższą jak dotychczas jednorazową kwotę;
  2. zauważa, że maksymalny próg zaliczki określony w art. 4a rozporządzenia (WE) nr 2012/2002 zmienionego rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 661/2014 ⁽⁴⁾ często może stanowić niewystarczający środek pomocy w odniesieniu do tych klęsk żywiołowych, które sklasyfikowano jako „poważne klęski żywiołowe”; podkreśla potrzebę rozważenia wyższego progu tych pierwszych specjalnych wkładów finansowych, aby szybko i skutecznie stawić czoła szkodom spowodowanym przez klęski żywiołowe tego rodzaju;
  3. z zadowoleniem przyjmuje decyzję jako znak solidarności Unii z obywatelami i regionami Unii dotkniętymi klęskami żywiołowymi;
  4. zatwierdza decyzję załączoną do niniejszej rezolucji;
  5. zobowiązuje swojego przewodniczącego do podpisania wraz z przewodniczącym Rady niniejszej decyzji i zapewnienia jej publikacji w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej;
  6. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji wraz z załącznikiem Radzie i Komisji.

⁽¹⁾ Dz.U. L 311 z 14.11.2002, s. 3.

⁽²⁾ Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 884.

⁽³⁾ Dz.U. C 373 z 20.12.2013, s. 1.

⁽⁴⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 661/2014 z dnia 15 maja 2014 r. zmieniające rozporządzenie Rady (WE) nr 2012/2002 ustanawiające Fundusz Solidarności Unii Europejskiej (Dz.U. L 189 z 27.6.2014, s. 143).

Środa, 13 września 2017 r.

ZAŁĄCZNIK

DECYZJA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

w sprawie uruchomienia Funduszu Solidarności Unii Europejskiej w celu udzielenia pomocy Włochom

(Tekst tego załącznika nie został powtórzony w tym miejscu, ponieważ odpowiada on końcowej wersji decyzji (UE) 2017/1599.)

Środa, 13 września 2017 r.

P8_TA(2017)0336

Projekt budżetu korygującego Unii Europejskiej nr 4/2017 na rok budżetowy 2017 towarzyszący wnioskowi w sprawie uruchomienia Funduszu Solidarności Unii Europejskiej w celu udzielenia pomocy Włochom**Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 13 września 2017 r. w sprawie stanowiska Rady dotyczącego projektu budżetu korygującego Unii Europejskiej nr 4/2017 na rok budżetowy 2017, towarzyszącego wnioskowi w sprawie uruchomienia Funduszu Solidarności Unii Europejskiej w celu udzielenia pomocy Włochom (11813/2017 – C8-0304/2017 – 2017/2109(BUD))**

(2018/C 337/33)

Parlament Europejski,

- uwzględniając art. 314 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,
  - uwzględniając art. 106a Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Energii Atomowej,
  - uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 966/2012 z dnia 25 października 2012 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE, Euratom) nr 1605/2002 ⁽¹⁾, w szczególności jego art. 41,
  - uwzględniając budżet ogólny Unii Europejskiej na rok budżetowy 2017, w formie przyjętej ostatecznie w dniu 1 grudnia 2016 r. ⁽²⁾,
  - uwzględniając rozporządzenie Rady (UE, Euratom) nr 1311/2013 z dnia 2 grudnia 2013 r. określające wieloletnie ramy finansowe na lata 2014-2020 ⁽³⁾ (rozporządzenie w sprawie wieloletnich ram finansowych),
  - uwzględniając Porozumienie międzyinstytucjonalne z dnia 2 grudnia 2013 r. pomiędzy Parlamentem Europejskim, Radą i Komisją w sprawie dyscypliny budżetowej, współpracy w kwestiach budżetowych i należytego zarządzania finansami ⁽⁴⁾,
  - uwzględniając decyzję Rady 2014/335/UE, Euratom z dnia 26 maja 2014 r. w sprawie systemu zasobów własnych Unii Europejskiej ⁽⁵⁾,
  - uwzględniając projekt budżetu korygującego nr 4/2017, przyjęty przez Komisję dnia 26 czerwca 2017 r. (COM(2017)0541),
  - uwzględniając stanowisko dotyczące projektu budżetu korygującego nr 4/2017, przyjęte przez Radę dnia 4 września 2017 r. i przekazane Parlamentowi Europejskiemu tego samego dnia (11813/2017 – C8-0304/2017),
  - uwzględniając art. 88 i 91 Regulaminu,
  - uwzględniając sprawozdanie Komisji Budżetowej (A8-0281/2017),
- A. mając na uwadze, że projekt budżetu korygującego nr 4/2017 dotyczy uruchomienia kwoty 1 196 797 579 EUR z Funduszu Solidarności Unii Europejskiej (FSUE) w związku z trzęsieniami ziemi, które miały miejsce we Włoszech w okresie od sierpnia 2016 r. do stycznia 2017 r. w Abruzji, Lacjum, Marche i Umbrii;
- B. mając na uwadze, że na ten cel wypłacono już z FSUE kwotę 30 mln EUR w formie zaliczki z budżetu Unii na 2016 r.;
- C. mając na uwadze, że uruchomienie środków na ten cel stanowi największą operację FSUE, jaka kiedykolwiek miała miejsce;
- D. mając na uwadze, że projekt budżetu korygującego nr 4/2017 służy formalnemu wprowadzeniu odpowiedniej korekty do budżetu Unii na rok 2017;

⁽¹⁾ Dz.U. L 298 z 26.10.2012, s. 1.⁽²⁾ Dz.U. L 51 z 28.2.2017.⁽³⁾ Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 884.⁽⁴⁾ Dz.U. C 373 z 20.12.2013, s. 1.⁽⁵⁾ Dz.U. L 168 z 7.6.2014, s. 105.

Środa, 13 września 2017 r.

- E. mając na uwadze, że w rezultacie Komisja proponuje wprowadzić poprawkę do budżetu Unii na 2017 r. i podnieść środki w pozycji budżetowej 13 06 01 („Wspieranie państw członkowskich w przypadku poważnych klęsk żywiołowych istotnie wpływających na warunki życia, środowisko naturalne lub gospodarkę”) o 1 166 797 579 EUR w środkach na zobowiązania i w środkach na płatności;
  - F. mając na uwadze, że całkowita kwota dostępna o tej porze roku w ramach FSUE jest o 293 971 080 EUR niższa od zaproponowanej kwoty, Komisja proponuje wyrównanie różnicy poprzez sięgnięcie po środki dostępne w ramach rocznej kwoty na 2018 r., zgodnie z art. 10 ust. 2 rozporządzenia w sprawie wieloletnich ram finansowych; mając na uwadze, że nigdy jeszcze nie korzystano z tej możliwości;
  - G. mając na uwadze, że FSUE jest specjalnym instrumentem określonym w rozporządzeniu w sprawie wieloletnich ram finansowych, a odpowiednie środki na zobowiązania oraz środki na płatności należy ująć w budżecie poza pułapami przyjętymi w wieloletnich ramach finansowych;
  - H. mając na uwadze, że Komisja proponuje przesunięcie całości niezbędnych środków na płatności w ramach budżetu Unii na 2017 r. oraz uzupełnienie ujemnej rezerwy, powstałej w budżecie korygującym nr 1/2017 (70 402 434 EUR), środkami z linii budżetowych przeznaczonych na programy funduszy strukturalnych na lata 2007–2013;
    - 1. podkreśla pilną potrzebę wypłaty pomocy finansowej za pośrednictwem FSUE regionom dotkniętym klęskami żywiołowymi; zauważa, że zadbanie o efekty synergii pomiędzy wszystkimi dostępnymi instrumentami unijnymi ma kluczowe znaczenie dla zapewnienia skutecznego wykorzystania środków na działania na rzecz odbudowy i wszelkie inne potrzebne działania;
    - 2. przyjmuje do wiadomości projekt budżetu korygującego nr 4/2017, przedstawiony przez Komisję;
    - 3. zatwierdza stanowisko Rady dotyczące projektu budżetu korygującego nr 4/2017;
    - 4. zobowiązuje swojego przewodniczącego do ogłoszenia, że budżet korygujący nr 4/2017 został ostatecznie przyjęty i do zarządzenia jego publikacji w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*;
    - 5. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, Trybunałowi Obrachunkowemu oraz parlamentom narodowym.
-

Środa, 13 września 2017 r.

P8_TA(2017)0337

Uruchomienie Europejskiego Funduszu Dostosowania do Globalizacji: wniosek EGF/2017/002 FI/Microsoft 2**Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 13 września 2017 r. w sprawie wniosku dotyczącego decyzji Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie uruchomienia Europejskiego Funduszu Dostosowania do Globalizacji (wniosek złożony przez Finlandię – EGF/2017/002 FI Microsoft 2) (COM(2017)0322 – C8-0193/2017 – 2017/2098(BUD))**

(2018/C 337/34)

Parlament Europejski,

- uwzględniając wniosek Komisji przedłożony Parlamentowi Europejskiemu i Radzie (COM(2017)0322 – C8-0193/2017),
  - uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1309/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Dostosowania do Globalizacji (2014–2020) i uchylecia rozporządzenia (WE) nr 1927/2006 ⁽¹⁾ (rozporządzenie w sprawie EFG),
  - uwzględniając rozporządzenie Rady (UE, Euratom) nr 1311/2013 z dnia 2 grudnia 2013 r. określające wieloletnie ramy finansowe na lata 2014–2020 ⁽²⁾, w szczególności jego art. 12,
  - uwzględniając Porozumienie międzyinstytucjonalne z dnia 2 grudnia 2013 r. pomiędzy Parlamentem Europejskim, Radą i Komisją w sprawie dyscypliny budżetowej, współpracy w kwestiach budżetowych i należytego zarządzania finansami ⁽³⁾ (porozumienie międzyinstytucjonalne z dnia 2 grudnia 2013 r.), w szczególności jego pkt 13,
  - uwzględniając procedurę rozmów trójstronnych przewidzianą w pkt 13 porozumienia międzyinstytucjonalnego z dnia 2 grudnia 2013 r.,
  - uwzględniając pismo Komisji Zatrudnienia i Spraw Socjalnych,
  - uwzględniając pismo Komisji Rozwoju Regionalnego,
  - uwzględniając sprawozdanie Komisji Budżetowej (A8-0278/2017),
- A. mając na uwadze, że Unia opracowała instrumenty ustawodawcze i budżetowe w celu udzielenia dodatkowego wsparcia pracownikom dotkniętym skutkami istotnych zmian w strukturze światowego handlu lub światowego kryzysu finansowego i gospodarczego oraz z myślą o ułatwieniu im powrotu na rynek pracy;
- B. mając na uwadze, że pomoc finansowa Unii dla zwalnianych pracowników powinna być dynamiczna i powinno się jej udzielać jak najszybciej i jak najefektywniej;
- C. mając na uwadze, że Finlandia złożyła wniosek EGF/2017/002 FI/Microsoft 2 o przyznanie wkładu finansowego z EFG zgodnie z kryteriami interwencji określonymi w art. 4 ust. 1 lit. a) rozporządzenia w sprawie EFG w związku ze zwolnieniem 1 248 osób w przedsiębiorstwie Microsoft Mobile Oy oraz u 11 dostawców i producentów znajdujących się na niższym etapie łańcucha dostaw w Finlandii, prowadzących działalność w sektorze gospodarki zaklasyfikowanym do działu 62 klasyfikacji NACE Rev. 2 („Działalność związana z oprogramowaniem, doradztwem w zakresie informatyki i inna działalność”);
1. zgadza się z Komisją, że warunki wymienione w art. 4 ust. 1 lit. a) rozporządzenia w sprawie EFG zostały spełnione i że Finlandia ma prawo do wkładu finansowego w wysokości 3 520 080 EUR na mocy tego rozporządzenia, co stanowi 60 % łącznych kosztów wynoszących 5 59 300 EUR;

⁽¹⁾ Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 855.⁽²⁾ Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 884.⁽³⁾ Dz.U. C 373 z 20.12.2013, s. 1.

Środa, 13 września 2017 r.

2. zwraca uwagę, że Finlandia złożyła wniosek w dniu 1 lutego 2017 r. oraz że po przekazaniu przez Finlandię dodatkowych informacji Komisja zakończyła ocenę wniosku w dniu 21 czerwca 2017 r.;
3. przypomina, że Microsoft dokonał zakupu przedsiębiorstwa telefonii komórkowej Nokia, a przedsiębiorstwo Microsoft Mobile Oy zostało założone w 2014 r.; odnotowuje, że około 4 700 pracowników Nokii zostało przeniesionych do Microsoft Mobile Oy w Finlandii;
4. zauważa, że głównym powodem zwolnień w przedsiębiorstwie Microsoft Mobile Oy jest światowa konkurencja w sektorze telefonii komórkowej, a w konsekwencji utrata udziału w rynku przez Microsoft Mobile Oy i jego system operacyjny oparty na Windows; zauważa, że spadek miał miejsce pomimo faktu, że przedsiębiorstwo Microsoft Mobile Oy wprowadziło nowe urządzenia mobilne i zainwestowało w projekt, komponenty i marketing;
5. z ubolewaniem odnotowuje wyzwania, przed jakimi stoją producenci telefonów komórkowych w UE; uważa, że należy zaoferować odpowiednie środki wsparcia, aby zwolnieni pracownicy mogli się przekwalifikować i przez to zwiększyć swoje szanse na znalezienie pracy w powiązanych lub rozwijających się branżach przemysłowych;
6. stwierdza, że zwolnienia są związane z przeniesieniem produkcji urządzeń mobilnych do państw o niższym poziomie wynagrodzeń; zwraca uwagę, że na konkurencji w produkcji smartfonów zyskali producenci z siedzibą w Stanach Zjednoczonych i Azji wykorzystujący system operacyjny Android lub iOS;
7. dostrzega, że w regionach dotkniętych zwolnieniami, mianowicie Helsinki-Uusimaa, Länsi-Suomi i Etelä-Suomi, doszło już do licznych zwolnień w przedsiębiorstwach w branży elektronicznej i w sektorze oprogramowania oraz że regiony Länsi-Suomi i Etelä-Suomi charakteryzują się wysokimi stopami bezrobocia na szczeblu regionalnym (odpowiednio 14,6 i 17,5 % siły roboczej); zwraca uwagę, że zakłada się, iż ze środków skorzysta 1 000 spośród 1 248 zwolnionych pracowników kwalifikujących się do pomocy z EFG;
8. zauważa, że 92,5 % beneficjentów objętych pomocą to osoby w wieku od 30 do 54 lat, a wiele zwolnionych osób ma wyższe wykształcenie; zauważa, że stopa bezrobocia wśród osób z wyższym wykształceniem znacznie wzrosła we wszystkich trzech regionach; wyraża zaniepokojenie już i tak trudną sytuacją w dziedzinie zatrudnienia w odniesieniu do osób o wysokich kwalifikacjach i wyższym wykształceniu, których perspektywy na znalezienie pracy byłyby w przeciwnym razie zazwyczaj dobre;
9. zauważa, że Finlandia planuje wdrożyć sześć rodzajów środków: (i) środki w zakresie coachingu i inne środki przygotowawcze, (ii) usługi dotyczące zatrudnienia i przedsiębiorczości, (iii) szkolenia, (iv) dotacje na rozpoczęcie działalności, (v) dopłaty do wynagrodzeń oraz (vi) dodatki na podróż i zakwaterowanie; zauważa, że działania te stanowią aktywne instrumenty rynku pracy; zwraca uwagę, że na kontrolę i sprawozdawczość przeznaczono wystarczające środki;
10. zwraca uwagę, że środki wsparcia dochodu odpowiadają 26,74 % ogólnego pakietu zindywidualizowanych środków, czyli poniżej pułapu 35 % ustanowionego w rozporządzeniu w sprawie EFG, oraz że działania te są uzależnione od czynnego udziału beneficjentów objętych pomocą w poszukiwaniu pracy lub w szkoleniach;
11. podkreśla znaczenie aktywnych instrumentów rynku pracy wspieranych z EFG; zauważa, że w przypadku wcześniejszych wniosków o pomoc z EFG osobiste świadczenie usług zwolnionym pracownikom okazało się nader korzystnym rozwiązaniem;
12. z zadowoleniem przyjmuje wykorzystanie sieci EURES do przekazywania Finom poszukującym pracy ogłoszeń o pracy z zagranicy; z zadowoleniem przyjmuje fakt, że fińskie władze zachęcają zwolnionych pracowników do pełnego korzystania z prawa do swobodnego przepływu;
13. rozumie, że działania szkoleniowe finansowane przez EFG będą uzupełniać działania finansowane z funduszu ustanowionego przez przedsiębiorstwo w celu udzielenia pomocy byłym pracownikom w zakładaniu małych firm w branży informatycznej lub w innych sektorach; z zadowoleniem przyjmuje tę inicjatywę;
14. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że fińskie władze rozpoczęły świadczenie beneficjentom objętym pomocą zindywidualizowanych usług już w dniu 12 lipca 2016 r., a więc na długo przed złożeniem wniosku o przyznanie z EFG pomocy na zaproponowany skoordynowany pakiet;

Środa, 13 września 2017 r.

15. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że odbyły się konsultacje z zainteresowanymi stronami, do których należeli przedstawiciele ośrodków na rzecz rozwoju gospodarczego, urzędów zatrudnienia i rozwoju gospodarczego w regionach dotkniętych zwolnieniami, jak również przedstawiciele przedsiębiorstwa Microsoft, przemysłu technologicznego Finlandii, związku zawodowego Pro, związku zawodowego inżynierów w Finlandii oraz fińskiej agencji ds. finansowania innowacji;
16. przypomina, że przy opracowywaniu skoordynowanego pakietu zindywidualizowanych usług wspieranego z EFG należy przewidywać przyszłe perspektywy rynku pracy i potrzebne umiejętności oraz że pakiet ten powinien być zgodny z przejściem na zasobooszczędną i zrównoważoną gospodarkę;
17. uznaje, że obecny wniosek stanowi kontynuację szeregu wcześniejszych wniosków złożonych przez Finlandię w następstwie upadku Nokii (EGF/2007/003 FI/Perlos, EGF/2012/006 FI/Nokia Salo, EGF/2013/001 FI/Nokia, EGF/2015/001 FI/Broadcom, EGF/2015/005 FI/Computer Programming, EGF/2016/001 FI/Microsoft oraz EGF/2016/008 FI/Nokia Network Systems);
18. zauważa, że obecnie prowadzona jest interwencja EFG (EGF/2016/001 FI/Microsoft) mająca na celu pomoc pracownikom, którzy zostali zwolnieni przez Microsoft we wcześniejszym okresie; podkreśla, że beneficjenci objęci pomocą w ramach niniejszego wniosku stanowią inną grupę niż beneficjenci w przywołanej sprawie;
19. zauważa, że władze Finlandii przedstawiły gwarancje, iż proponowane działania nie będą objęte wsparciem finansowym w ramach innych funduszy unijnych lub instrumentów finansowych oraz będą uzupełniały działania finansowane z funduszy strukturalnych, a także że będzie się zapobiegać wszelkim przypadkom podwójnego finansowania;
20. przypomina, jak ważne jest zwiększenie szans wszystkich pracowników na zatrudnienie poprzez odpowiednie szkolenia oraz uznanie umiejętności i kompetencji zdobytych przez pracowników w trakcie kariery zawodowej; oczekuje, że szkolenia oferowane w ramach skoordynowanego pakietu będą dostosowane nie tylko do potrzeb zwolnionych pracowników, lecz także do faktycznej sytuacji gospodarczej;
21. ponownie podkreśla, że wsparcie z EFG nie może zastępować działań, za podjęcie których – na mocy prawa krajowego lub układów zbiorowych – odpowiedzialne są przedsiębiorstwa, ani środków restrukturyzacji przedsiębiorstw lub sektorów; zauważa, że Finlandia potwierdziła, iż wkład z EFG nie będzie zastępował takich działań;
22. zwraca się do Komisji o zapewnienie publicznego dostępu do dokumentów związanych z pomocą z EFG;
23. zatwierdza decyzję załączoną do niniejszej rezolucji;
24. zobowiązuje swojego przewodniczącego do podpisania wraz z przewodniczącym Rady niniejszej decyzji i zapewnienia jej publikacji w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*;
25. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji wraz z załącznikiem Radzie i Komisji.
-

Środa, 13 września 2017 r.

ZAŁĄCZNIK

DECYZJA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

w sprawie uruchomienia Europejskiego Funduszu Dostosowania do Globalizacji w następstwie wniosku złożonego przez Finlandię EGF/2017/002 FI/Microsoft 2

(Tekst tego załącznika nie został powtórzony w tym miejscu, ponieważ odpowiada on końcowej wersji decyzji (UE) 2017/1600.)

Środa, 13 września 2017 r.

P8_TA(2017)0338

Unijny system handlu uprawnieniami do emisji (EU ETS): kontynuowanie obecnego ograniczenia zakresu działalności lotniczej i przygotowanie do wdrożenia globalnego środka rynkowego od 2021 r. ***I

Poprawki przyjęte przez Parlament Europejski w dniu 13 września 2017 r. w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego dyrektywę 2003/87/WE w celu kontynuowania obecnego ograniczenia zakresu działalności lotniczej i przygotowania do wdrożenia globalnego środka rynkowego od 2021 r. (COM(2017)0054 – C8-0028/2017 – 2017/0017(COD))⁽¹⁾

(Zwykła procedura ustawodawcza: pierwsze czytanie)

(2018/C 337/35)

Poprawka 1

Wniosek dotyczący rozporządzenia

Motyw 2 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

- (2a) **Ochrona środowiska należy do najważniejszych wyzwań, przed którymi stoi Unia.**

Poprawka 38

Wniosek dotyczący rozporządzenia

Motyw 3

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

- (3) Wiążący cel osiągnięcia co najmniej 40 % redukcji do 2030 r. wewnętrznych emisji gazów cieplarnianych w całej gospodarce w porównaniu z 1990 r. został określony przez Radę Europejską w dniach 23–24 października 2014 r. Na posiedzeniu w dniu 6 marca 2015 r. Rada formalnie zatwierdziła ten wkład UE i jej państw członkowskich jako zaplanowany, ustalony na szczeblu krajowym wkład na mocy porozumienia paryskiego. W konkluzjach Rady Europejskiej z października 2014 r. przewidziano, że wyznaczony cel zostanie zrealizowany wspólnie przez Unię w sposób najbardziej racjonalny pod względem kosztów, przy redukcji w sektorach objętych i nieobjętych unijnym systemem handlu uprawnieniami do emisji (EU ETS) w wysokości odpowiednio 43 % i 30 % do 2030 r. w porównaniu z rokiem 2005. Osiągnięcie redukcji emisji wymaga współdziałania wszystkich sektorów gospodarki.
- (3) Wiążący cel osiągnięcia co najmniej 40 % redukcji do 2030 r. wewnętrznych emisji gazów cieplarnianych w całej gospodarce w porównaniu z 1990 r. został określony przez Radę Europejską w dniach 23–24 października 2014 r. Na posiedzeniu w dniu 6 marca 2015 r. Rada formalnie zatwierdziła ten wkład UE i jej państw członkowskich jako zaplanowany, ustalony na szczeblu krajowym wkład na mocy porozumienia paryskiego. W konkluzjach Rady Europejskiej z października 2014 r. przewidziano, że wyznaczony cel zostanie zrealizowany wspólnie przez Unię w sposób najbardziej racjonalny pod względem kosztów, przy redukcji w sektorach objętych i nieobjętych unijnym systemem handlu uprawnieniami do emisji (EU ETS) w wysokości odpowiednio 43 % i 30 % do 2030 r. w porównaniu z rokiem 2005. Osiągnięcie redukcji emisji wymaga współdziałania wszystkich sektorów gospodarki **i w tym celu Komisja powinna m.in. zapewnić platformę do wymiany między państwami członkowskimi najlepszych praktyk oraz doświadczeń w sektorze mobilności niskoemisyjnej.**

⁽¹⁾ Sprawa została odesłana do komisji właściwej w celu przeprowadzenia negocjacji międzyinstytucjonalnych na podstawie art. 59 ust. 4 akapit czwarty Regulaminu (A8-0258/2017).

Środa, 13 września 2017 r.

Poprawka 2
Wniosek dotyczący rozporządzenia
Motyw 3 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

- (3a) *Sprawnie funkcjonujący, zreformowany EU ETS ze wzmocnionym instrumentem służącym stabilizacji rynku będzie głównym europejskim instrumentem wykonywanym do osiągnięcia celu 40 % redukcji i obejmującym współczynnik liniowy i przydział bezpłatnych uprawnień po 2020 r. Udział przeznaczony do sprzedaży na aukcji powinien zostać wyrażony w prawodawstwie jako wartość procentowa w celu zwiększenia pewności planowania w odniesieniu do decyzji inwestycyjnych, zwiększenia przejrzystości, ograniczenia do minimum ucieczki emisji oraz uproszczenia i zwiększenia zrozumiałości całego systemu. Przepisy te powinny być spójne z unijnymi celami w dziedzinie klimatu i zobowiązaniami wynikającymi z porozumienia paryskiego oraz dostosowane do dialogu pomocniczego przewidzianego na 2018 r., pierwszego globalnego przeglądu w 2023 r. i następnych globalnych przeglądów przeprowadzanych co pięć lat w celu określenia kolejnych ustalonych na poziomie krajowym wkładów (NDC).*

Środa, 13 września 2017 r.

Poprawka 39
Wniosek dotyczący rozporządzenia
Motyw 4

Tekst proponowany przez Komisję

- (4) Unia i jej państwa członkowskie od 1997 r. dążą do osiągnięcia międzynarodowego porozumienia w sprawie ograniczenia emisji gazów cieplarnianych z lotnictwa, a od 2008 r. obowiązują w UE przepisy mające na celu ograniczenie wpływu działalności lotniczej na zmianę klimatu w ramach unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji (EU ETS), który funkcjonuje od 2005 r. W celu przyspieszenia postępów na forum Międzynarodowej Organizacji Lotnictwa Cywilnego (ICAO) Unia dwukrotnie przyjęła ograniczone w czasie odstępstwa od EU ETS, tak aby ograniczyć obowiązki w zakresie przestrzegania wymogów do emisji pochodzących z lotów między lotniskami znajdującymi się na terytorium Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG), z uwzględnieniem równego traktowania operatorów statków powietrznych na trasach, gdziekolwiek mają swoją siedzibę. W ramach ostatniego odstępstwa od systemu EU ETS – rozporządzenia (UE) nr 421/2014 Parlamentu Europejskiego i Rady – ograniczono obowiązki w zakresie przestrzegania wymogów do lotów wewnątrz EOG w latach 2013–2016 oraz przewidziano ewentualne zmiany zakresu stosowania tego systemu w odniesieniu do lotów do i z lotnisk znajdujących się poza EOG począwszy od dnia 1 stycznia 2017 r., po przeglądzie określonym w tym rozporządzeniu.

Poprawka

- (4) Unia i jej państwa członkowskie od 1997 r. dążą do osiągnięcia międzynarodowego porozumienia w sprawie ograniczenia emisji gazów cieplarnianych z lotnictwa, a od 2008 r. obowiązują w UE przepisy mające na celu ograniczenie wpływu działalności lotniczej na zmianę klimatu w ramach unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji (EU ETS), który funkcjonuje od 2005 r. **W wyroku z dnia 21 grudnia 2011 r.**^(1a) **Trybunał Sprawiedliwości orzekł, że włączenie lotów poza EOG do EU ETS nie narusza prawa międzynarodowego. Poza tym państwa członkowskie zobowiązały się od 2004 r. i ponownie od 2008 r. do utworzenia jednolitej europejskiej przestrzeni powietrznej, uwzględniając rosnące w kolejnych latach natężenie ruchu lotniczego. W celu osiągnięcia postępów w zarządzaniu ruchem lotniczym należy przyspieszyć wdrażanie SESAR i promować innowacyjne technologie w ramach projektu „Czyste niebo”. Do dalszych postępów w zakresie redukcji emisji w ruchu lotniczym powinno przyczynić się wprowadzenie przez Organizację Międzynarodowego Lotnictwa Cywilnego (ICAO) globalnego środka rynkowego.** W celu przyspieszenia postępów na forum Międzynarodowej Organizacji Lotnictwa Cywilnego (ICAO) Unia dwukrotnie przyjęła ograniczone w czasie odstępstwa od EU ETS, tak aby ograniczyć obowiązki w zakresie przestrzegania wymogów do emisji pochodzących z lotów między lotniskami znajdującymi się na terytorium Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG), z uwzględnieniem równego traktowania operatorów statków powietrznych na trasach, gdziekolwiek mają swoją siedzibę. W ramach ostatniego odstępstwa od systemu EU ETS – rozporządzenia (UE) nr 421/2014 Parlamentu Europejskiego i Rady – ograniczono obowiązki w zakresie przestrzegania wymogów do lotów wewnątrz EOG w latach 2013–2016 oraz przewidziano ewentualne zmiany zakresu stosowania tego systemu w odniesieniu do lotów do i z lotnisk znajdujących się poza EOG począwszy od dnia 1 stycznia 2017 r., po przeglądzie określonym w tym rozporządzeniu.

^(1a) Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 21 grudnia 2011 r., *Air Transport Association of America i in. przeciwko Secretary of State for Energy and Climate Change*, C-366/10, ECLI:EU:C:2011:864.

Środa, 13 września 2017 r.

Poprawka 4

Wniosek dotyczący rozporządzenia

Motyw 5

Tekst proponowany przez Komisję

- (5) W świetle rezolucji przyjętej na 39. zgromadzeniu ICAO w październiku 2016 r. w sprawie wdrożenia globalnego środka rynkowego od 2021 r., mającego na celu offsetowanie emisji z lotnictwa międzynarodowego ponad poziom z 2020 r., **uznaje się za właściwe, aby kontynuować obowiązujące obecnie odstępstwo w oczekiwaniu na dalsze postępy w zakresie opracowywania i wprowadzania w życie globalnego środka rynkowego.** W tym względzie na rok 2018 planowane jest przyjęcie norm i zalecanych praktyk ICAO w celu uzupełnienia tej rezolucji i wdrożenia globalnego systemu. Jednakże konkretne jego uruchomienie będzie wymagało podjęcia działań przez strony ICAO na szczeblu krajowym. Ponadto ICAO musi opracować zasady zarządzania, w tym system rejestrów. W związku z tym należy przedłużyć obecnie obowiązujące odstępstwo od obowiązków w ramach systemu EU ETS w odniesieniu do lotów do i z państw trzecich, **z zastrzeżeniem przeglądu wdrożenia programu Międzynarodowej Organizacji Lotnictwa Cywilnego (ICAO),** w celu promowania dynamiki w ICAO i ułatwienia uruchomienia systemu ICAO. W związku z przedłużeniem odstępstwa ilość uprawnień przeznaczonych do sprzedaży na aukcji i wydawanych nieodpłatnie, w tym ze specjalnej rezerwy, powinna być taka sama, jaka odpowiadałaby rokowi 2016 i powinna być proporcjonalna do ograniczenia obowiązku przekazania uprawnień.

Poprawka

- (5) W świetle rezolucji przyjętej na 39. zgromadzeniu ICAO w październiku 2016 r. w sprawie wdrożenia globalnego środka rynkowego od 2021 r., mającego na celu offsetowanie emisji z lotnictwa międzynarodowego ponad poziom z 2020 r., na rok 2018 planowane jest przyjęcie norm i zalecanych praktyk ICAO w celu uzupełnienia tej rezolucji i wdrożenia globalnego systemu. Jednakże konkretne jego uruchomienie będzie wymagało podjęcia działań przez strony ICAO na szczeblu krajowym. Ponadto ICAO musi opracować zasady zarządzania, w tym system rejestrów. W związku z tym należy przedłużyć **do 2021 r.** obecnie obowiązujące odstępstwo od obowiązków w ramach systemu EU ETS w odniesieniu do lotów do i z państw trzecich w celu promowania dynamiki w ICAO i ułatwienia uruchomienia systemu ICAO. W związku z przedłużeniem odstępstwa ilość uprawnień przeznaczonych do sprzedaży na aukcji i wydawanych nieodpłatnie, w tym ze specjalnej rezerwy, powinna być taka sama, jaka odpowiadałaby rokowi 2016 i powinna być proporcjonalna do ograniczenia obowiązku przekazania uprawnień.

Poprawka 5

Wniosek dotyczący rozporządzenia

Motyw 5 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

- (5a) **Od dnia 1 stycznia 2021 r. sprzedaż na aukcji powinna obejmować 50 % uprawnień, natomiast całkowita liczba przyznanych uprawnień powinna podlegać zastosowaniu liniowego współczynnika redukcji, zgodnie z postanowieniami art. 9 dyrektywy 2003/87/WE.**

Środa, 13 września 2017 r.

Poprawka 6**Wniosek dotyczący rozporządzenia****Motyw 5 b (nowy)**

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

- (5b) *Dochody uzyskane z aukcji uprawnień lub ich równoważność finansowa powinny zostać wykorzystane na przeciwdziałanie zmianie klimatu w Unii i w państwach trzecich, między innymi na ograniczenie emisji gazów cieplarnianych, dostosowanie się do skutków zmiany klimatu w Unii i w państwach trzecich, zwłaszcza w krajach rozwijających się, finansowanie badań i rozwoju w zakresie łagodzenia zmiany klimatu i dostosowania się do niej, w tym w dziedzinie aeronautyki, transportu lotniczego i zrównoważonych alternatywnych paliw lotniczych, ograniczenie emisji dzięki transportowi niskoemisyjnemu oraz pokrycie kosztów zarządzania EU ETS. Szczególną uwagę należy zwrócić na państwa członkowskie, które wykorzystują te dochody na współfinansowanie programów lub inicjatyw w zakresie badań i innowacji objętych dziewiątym programem ramowym na rzecz badań (9PR). Przejrzystość wykorzystania dochodów uzyskanych z aukcji uprawnień do emisji na mocy dyrektywy 2003/87/WE ma zasadnicze znaczenie dla wspierania zobowiązań Unii.*

Poprawka 7**Wniosek dotyczący rozporządzenia****Motyw 5 c (nowy)**

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

- (5c) *Offsetowanie emisji w ramach globalnego środka rynkowego stanowi element pakietu środków ICAO służących osiągnięciu ambitnego celu, jakim jest wzrost neutralny pod względem emisji dwutlenku węgla od 2020 r., i powinno być uzupełniane postępami w zakresie technologii budowy płatowca i technologii napędu. Stałe finansowanie strategii i programów badawczych, takich jak wspólne inicjatywy technologiczne „Czyste niebo”, Galileo, Wspólne Przedsięwzięcie SESAR i program „Horyzont 2020”, będzie miało zasadnicze znaczenie dla innowacji technologicznych i ulepszeń operacyjnych, które pozwolą nie tylko na wzrost neutralny pod względem emisji dwutlenku węgla od 2020 r., ale również na osiągnięcie redukcji bezwzględnych wartości emisji w całym sektorze. Ponadto istotne jest, aby państwa członkowskie szybko i całkowicie wdrażały przepisy unijne, takie jak przepisy dotyczące jednolitej europejskiej przestrzeni powietrznej, których celem jest zapobieganie fragmentacji europejskiej przestrzeni powietrznej, a tym samym wzrostowi emisji CO₂ w lotnictwie.*

Środa, 13 września 2017 r.

Poprawka 8

Wniosek dotyczący rozporządzenia

Motyw 6

Tekst proponowany przez Komisję

- (6) Biorąc pod uwagę, że kluczowe elementy globalnego środka rynkowego muszą dopiero zostać opracowane, a jego wdrażanie zależy od ustawodawstwa krajowego w państwach członkowskich i regionach, **uważa się za stosowne, aby dokonać przeglądu dopiero wtedy, gdy będą znane charakter i treść tych instrumentów prawnych i z odpowiednim wyprzedzeniem przed uruchomieniem globalnego środka rynkowego ICAO, a następnie przedłożyć sprawozdanie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie. W sprawozdaniu należy uwzględnić wszelkie normy lub inne instrumenty przyjęte przez ICAO, działania podejmowane przez państwa trzecie w celu wprowadzenia globalnego środka rynkowego, tak aby miał on zastosowanie do emisji od 2021 r., oraz inne istotne zmiany na szczeblu międzynarodowym (np. przepisy w ramach UNFCCC i porozumienia paryskiego w sprawie rynku i rozliczania emisji). W sprawozdaniu tym należy rozważyć, jak wdrożyć te instrumenty do prawa unijnego w drodze przeglądu EU ETS. Powinno ono również uwzględniać przepisy mające zastosowanie do lotów wewnątrz EOG, w zależności od przypadku. Sprawozdaniu temu powinny towarzyszyć, w stosownych przypadkach, wnioski do Parlamentu Europejskiego i Rady z zagwarantowaniem wkładu lotnictwa w unijne zobowiązanie na 2030 r. do zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych w całej gospodarce.**

Poprawka

- (6) Biorąc pod uwagę, że kluczowe elementy globalnego środka rynkowego muszą dopiero zostać opracowane, a jego wdrażanie zależy od ustawodawstwa krajowego w **uczestniczących w nim** państwach członkowskich i regionach, **Komisja powinna regularnie przedkładać Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie z postępów w negocjacjach ICAO, a zwłaszcza w sprawie odpowiednich instrumentów przyjętych przez ICAO, działań podejmowanych przez państwa trzecie w celu wprowadzenia globalnego środka rynkowego, tak aby miał on zastosowanie do emisji w latach 2021–2035, wysiłków na rzecz ustanowienia ambitnych i wiążących środków służących osiągnięciu długoterminowego celu sektora lotnictwa w postaci zmniejszenia o połowę, do 2050 r., emisji CO2 pochodzących z lotnictwa w porównaniu z poziomem z 2005 r. oraz innych istotnych zmian na szczeblu międzynarodowym (np. przepisów w ramach UNFCCC i porozumienia paryskiego w sprawie rynku i rozliczania emisji). Gdy będzie już znany charakter i zawartość instrumentów ICAO oraz z odpowiednim wyprzedzeniem przed uruchomieniem globalnego środka rynkowego ICAO, Komisja powinna przedstawić sprawozdanie, w którym powinna rozważyć, jak wdrożyć te instrumenty i dostosować je do prawa unijnego w drodze przeglądu EU ETS. Sprawozdanie to powinno ponadto uwzględniać przepisy mające zastosowanie do lotów wewnątrz EOG, w zależności od przypadku. Sprawozdaniu temu powinny towarzyszyć, w stosownych przypadkach, wnioski do Parlamentu Europejskiego i Rady z zagwarantowaniem wkładu lotnictwa w unijne zobowiązanie na 2030 r. do zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych w całej gospodarce.**

Poprawka 9

Wniosek dotyczący rozporządzenia

Motyw 6 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

- (6a) **W celu zapewnienia przestrzegania obecnych i przyszłych wewnętrznych norm unijnych dotyczących klimatu oraz bez uszczerbku dla przeglądu, o którym mowa w art. 28b dyrektywy 2003/87/WE, mechanizm CORSIA należy wdrożyć do prawa unijnego – oraz zapewnić jego spójność z tym prawem – za pośrednictwem systemu EU ETS.**

Środa, 13 września 2017 r.

Poprawka 41**Wniosek dotyczący rozporządzenia****Motyw 6 b (nowy)**

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

- (6b) *Na poziomie Unii przyjęto szereg aktów ustawodawczych, których celem jest zapobieganie fragmentacji europejskiej przestrzeni powietrznej, aby usprawnić przepływ ruchu lotniczego i kontrolę korzystania z przestrzeni powietrznej, doprowadzając w ten sposób do redukcji emisji. W Unii należy postrzegać mechanizm CORSIA jako część „pakietu środków” ICAO, podobnie jak pełne wdrożenie przez państwa członkowskie przepisów dotyczących jednolitej europejskiej przestrzeni powietrznej, SESAR, wykorzystanie GNSS do nawigacji satelitarnej oraz wspólne inicjatywy technologiczne takie jak „Czyste niebo I” i „Czyste niebo II”. Ponadto Komisja powinna składać Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie dotyczące działań na rzecz wdrożenia globalnego środka rynkowego podejmowanych przez państwa członkowskie w celu ograniczenia emisji gazów cieplarnianych z lotnictwa, z uwzględnieniem informacji dotyczących wykorzystywania dochodów, przekazywanych przez państwa członkowskie zgodnie z art. 17 rozporządzenia (UE) nr 525/2013.*

Poprawka 10**Wniosek dotyczący rozporządzenia****Motyw 6 c (nowy)**

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

- (6c) *Choć Rada ICAO nie przyjęła jeszcze przepisów technicznych dotyczących globalnego środka rynkowego ICAO, ważne jest, aby jak najwcześniej udostępnić organom regulacyjnym i operatorom statków powietrznych informacje o wymogach w zakresie monitorowania, raportowania i weryfikacji (MRW) i jednostkach emisji dopuszczalnych w ramach systemu ICAO, a tym samym ułatwić im przygotowanie się do wprowadzenia systemu ICAO i monitorowania emisji CO₂ od dnia 1 stycznia 2019 r. Wymogi MRW powinny być na tyle surowe, aby były zgodne z wymogami dotyczącymi monitorowania i raportowania w odniesieniu do emisji gazów cieplarnianych na mocy rozporządzenia Komisji (UE) nr 601/2012 oraz powinny zapewnić weryfikację złożonych raportów na temat wielkości emisji zgodnie z rozporządzeniem Komisji (UE) nr 600/2012.*

Środa, 13 września 2017 r.

Poprawka 11
Wniosek dotyczący rozporządzenia
Motyw 6 d (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

- (6d) *Uznając poufność prac technicznych ICAO, należy zarazem pamiętać, że państwa członkowskie ICAO, operatorzy statków powietrznych i społeczeństwo obywatelskie powinny być nadal zaangażowane w prace ICAO na rzecz wprowadzenia globalnego środka rynkowego, a ICAO powinno w odpowiednim czasie dostarczać wszystkim zainteresowanym stronom informacji o postępach i decyzjach. Osiągnięcie tego może wymagać zmiany protokołów o nieujawnianiu obowiązujących członków i obserwatorów Komitetu ICAO ds. Lotnictwa i Ochrony Środowiska (CAEP).*

Poprawka 12
Wniosek dotyczący rozporządzenia
Motyw 7

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

- (7) W celu przyjmowania aktów o charakterze nieustawodawczym o zasięgu ogólnym, które uzupełniają lub zmieniają niektóre, inne niż istotne, elementy aktu ustawodawczego, uprawnienia do przyjmowania aktów zgodnie z art. 290 Traktatu powinny zostać przekazane Komisji w celu przyjmowania środków dotyczących monitorowania, raportowania i weryfikacji emisji mających zastosowanie do operatorów statków powietrznych na potrzeby opracowania przez ICAO globalnego środka rynkowego. Szczególnie ważne jest, aby w czasie prac przygotowawczych Komisja prowadziła stosowne konsultacje, **w tym** na poziomie ekspertów, oraz aby konsultacje te prowadzone były zgodnie z zasadami określonymi w Porozumieniu międzyinstytucjonalnym w sprawie lepszego stanowienia prawa z dnia 13 kwietnia 2016 r. W szczególności, aby zapewnić udział na równych zasadach Parlamentu Europejskiego i Rady w przygotowaniu aktów delegowanych, instytucje te otrzymują wszelkie dokumenty w tym samym czasie co eksperci państw członkowskich, a eksperci tych instytucji mogą systematycznie brać udział w posiedzeniach grup eksperckich Komisji zajmujących się przygotowaniem aktów delegowanych.

- (7) W celu przyjmowania aktów o charakterze nieustawodawczym o zasięgu ogólnym, które uzupełniają lub zmieniają niektóre, inne niż istotne, elementy aktu ustawodawczego, uprawnienia do przyjmowania aktów zgodnie z art. 290 Traktatu powinny zostać przekazane Komisji w celu przyjmowania środków dotyczących monitorowania, raportowania i weryfikacji emisji mających zastosowanie do operatorów statków powietrznych na potrzeby opracowania przez ICAO globalnego środka rynkowego. Szczególnie ważne jest, aby w czasie prac przygotowawczych Komisja prowadziła stosowne konsultacje, **zwłaszcza** na poziomie ekspertów, oraz aby konsultacje te prowadzone były zgodnie z zasadami określonymi w Porozumieniu międzyinstytucjonalnym w sprawie lepszego stanowienia prawa z dnia 13 kwietnia 2016 r. W szczególności, aby zapewnić udział na równych zasadach Parlamentu Europejskiego i Rady w przygotowaniu aktów delegowanych, instytucje te otrzymują wszelkie dokumenty w tym samym czasie co eksperci państw członkowskich, a eksperci tych instytucji mogą systematycznie brać udział w posiedzeniach grup eksperckich Komisji zajmujących się przygotowaniem aktów delegowanych **w celu zwiększenia przejrzystości i skuteczności procesu decyzyjnego.**

Środa, 13 września 2017 r.

Poprawka 13
Wniosek dotyczący rozporządzenia
Motyw 7 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

- (7a) *Choć celem długoterminowym powinno być stworzenie, do czasu rozpoczęcia drugiego etapu systemu ICAO w 2024 r., jednolitego globalnego systemu redukcji emisji na rzecz przeciwdziałania emisjom dwutlenku węgla z lotnictwa, to w razie gdyby globalny środek rynkowy ICAO okazał się niewystarczający do osiągnięcia unijnych celów w dziedzinie klimatu i zobowiązań wynikających z porozumienia paryskiego, należy rozważyć również inne opcje zmniejszenia emisji dwutlenku węgla.*

Poprawka 14
Wniosek dotyczący rozporządzenia
Motyw 7 b (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

- (7b) *Lotnictwo wpływa również na klimat przez uwalnianie na dużych wysokościach tlenków azotu, pary wodnej, cząsteczek siarki i sadzy. Międzyrządowy Zespół ds. Zmian Klimatu (IPCC) ocenił, że całkowity wpływ sektora lotnictwa jest obecnie dwa do czterech razy wyższy niż wpływ samych emisji dwutlenku węgla, za jakie sektor ten odpowiadał w przeszłości. W oczekiwaniu na postępy w nauce należy zająć się w największym możliwym stopniu wszystkimi skutkami powodowanymi przez lotnictwo. Należy również wspierać badania dotyczące powstawania smug kondensacyjnych, ich przekształcania się w chmury pierzaste, mniej znaczących bezpośrednich skutków działania aerozoli siarczanowych, sadzy, smug kondensacyjnych powstających z pary wodnej oraz chmur pierzastych, jak również skutecznych środków łagodzących, w tym środków operacyjnych i technicznych.*

Środa, 13 września 2017 r.

Poprawka 15**Wniosek dotyczący rozporządzenia****Motyw 9 a (nowy)**

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

(9a) *Nie podlega dyskusji, że szkodliwe dla klimatu emisje pochodzące z ruchu lotniczego wykraczają poza skutki związane wyłącznie z CO₂. W dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/101/WE^(1a) Komisja zobowiązała się do przedstawienia w 2008 r. odpowiedniego wniosku dotyczącego tlenków azotu. Mimo pojawiających się trudności technicznych i politycznych Komisja powinna przyspieszyć swoje prace w tym zakresie.*

^(1a) *Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/101/WE z dnia 19 listopada 2008 r. zmieniająca dyrektywę 2003/87/WE w celu uwzględnienia działalności lotniczej w systemie handlu przydziałami emisji gazów cieplarnianych we Wspólnocie (Dz.U. L 8 z 13.1.2009, s. 3).*

Poprawka 16**Wniosek dotyczący rozporządzenia****Artykuł 1 – akapit 1 – punkt - 1 (nowy)**

Dyrektywa 2003/87/WE

Artykuł 3 c – ustęp 3 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

-1) w art. 3c dodaje się ustęp 3a w brzmieniu:

„3a. Łączna liczba uprawnień przyznanych operatorom statków powietrznych w 2021 r. jest o 10 % mniejsza niż średni przydział uprawnień na okres od 1 stycznia 2014 r. do 31 grudnia 2016 r., a następnie jest co roku obniżana o taki sam współczynnik jak całkowity pułap EU ETS, o którym mowa w art. 9 akapit drugi, tak aby do 2030 r. lepiej dopasować pułap dla sektora lotniczego do pozostałych sektorów EU ETS.

Liczba uprawnień przyznawanych od 2021 r. na działalność lotniczą do i z lotnisk znajdujących się w państwach spoza EOG może zostać skorygowana z uwzględnieniem globalnego środka rynkowego ICAO, który ma być stosowany od 2021 r. do offsetowania emisji z lotnictwa międzynarodowego przekraczających poziom z 2020 r.”

Środa, 13 września 2017 r.

Poprawka 36**Wniosek dotyczący rozporządzenia****Artykuł 1 – akapit 1 – punkt - 1 a (new)**

Dyrektywa 2003/87/WE

Artykuł 3 d – ustęp 2

Tekst obowiązujący

Poprawka

2. Od dnia 1 stycznia **2013** r. odsetek przydziałów rozdzielany w drodze sprzedaży aukcyjnej wynosi **15** %. Ten odsetek może zostać zwiększony w ramach ogólnego przeglądu niniejszej dyrektywy.

-1a) art. 3d ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Od dnia 1 stycznia **2021** r. odsetek uprawnień rozdzielany w drodze sprzedaży aukcyjnej wynosi **50** %. Ten odsetek może zostać zwiększony w ramach ogólnego przeglądu niniejszej dyrektywy.”

Poprawka 18**Wniosek dotyczący rozporządzenia****Artykuł 1 – akapit 1 – punkt - 1 b (nowy)**

Dyrektywa 2003/87/WE

Artykuł 3 d – ustęp 3 – akapit 1

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

„**Przyjmuje się rozporządzenie zawierające szczegółowe przepisy regulujące rozdzielanie** przez państwa członkowskie w drodze sprzedaży aukcyjnej przydziałów, które nie muszą zostać wydane nieodpłatnie zgodnie z ust. 1 i 2 niniejszego artykułu lub art. 3f ust. 8. Liczba przydziałów, które mają zostać rozdzielone w drodze sprzedaży aukcyjnej w każdym okresie przez każde państwo członkowskie, jest proporcjonalna do udziału tego państwa w łącznej ilości przypisanych emisji lotniczych dla wszystkich państw członkowskich na dany rok odniesienia, wykazanych w sprawozdaniu składanym zgodnie z art. 14 ust. 3 i zweryfikowanym zgodnie z art. 15. Dla okresu, o którym mowa w art. 3c ust. 1, rokiem odniesienia jest rok 2010, a dla każdego następnego okresu, o którym mowa w art. 3c, rokiem odniesienia jest rok kalendarzowy kończący się 24 miesiące przed początkiem okresu, do którego odnosi się rozdzielanie w drodze sprzedaży aukcyjnej.”

„**Na mocy art. [23] Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych w celu uzupełnienia niniejszej dyrektywy poprzez określenie szczegółowych zasad rozdzielania** przez państwa członkowskie w drodze sprzedaży aukcyjnej przydziałów, które nie muszą zostać wydane nieodpłatnie zgodnie z ust. 1 i 2 niniejszego artykułu lub art. 3f ust. 8. Liczba przydziałów, które mają zostać rozdzielone w drodze sprzedaży aukcyjnej w każdym okresie przez każde państwo członkowskie, jest proporcjonalna do udziału tego państwa w łącznej ilości przypisanych emisji lotniczych dla wszystkich państw członkowskich na dany rok odniesienia, wykazanych w sprawozdaniu składanym zgodnie z art. 14 ust. 3 i zweryfikowanym zgodnie z art. 15. Dla okresu, o którym mowa w art. 3c ust. 1, rokiem odniesienia jest rok 2010, a dla każdego następnego okresu, o którym mowa w art. 3c, rokiem odniesienia jest rok kalendarzowy kończący się 24 miesiące przed początkiem okresu, do którego odnosi się rozdzielanie w drodze sprzedaży aukcyjnej.”

Środa, 13 września 2017 r.

Poprawka 19**Wniosek dotyczący rozporządzenia****Artykuł 1 – akapit 1 – punkt - 1 c (nowy)**

Dyrektywa 2003/87/WE

Artykuł 3 d – ustęp 3 – akapit 2

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

-1c) w art. 3d ust. 3 skreśla się akapit drugi.**Poprawka 42****Wniosek dotyczący rozporządzenia****Artykuł 1 – akapit 1 – punkt - 1 d (nowy)**

Dyrektywa 2003/87/WE

Artykuł 3 d – ustęp 4 – akapit 1

Tekst obowiązujący

Poprawka

-1d) art. 3d ust. 4 akapit pierwszy otrzymuje brzmienie:

„Do państw członkowskich należy określenie, w jaki sposób wykorzystane zostaną dochody uzyskane z rozdzielania przydziałów w drodze sprzedaży aukcyjnej. **Dochody te powinny być wykorzystane** do przeciwdziałania zmianom klimatu w UE i w państwach trzecich, między innymi na środki mające na celu ograniczenie emisji gazów cieplarnianych, do dokonania dostosowań z myślą o skutkach zmian klimatu w UE i w państwach trzecich, zwłaszcza w krajach rozwijających się, do finansowania badań i rozwoju w zakresie łagodzenia i dostosowań, w szczególności w dziedzinie aeronautyki i transportu lotniczego, do ograniczenia emisji poprzez transport niskoemisyjny, i na pokrycie kosztów administrowania systemem **wspólnotowym**. Wpływy ze sprzedaży aukcyjnej **powinny** również być przekazywane na rzecz Globalnego Funduszu Efektywności Energetycznej oraz Energii Odnawialnej, a także na finansowanie środków mających na celu zapobieganie wylesianiu.”

„Wszystkie dochody uzyskane z rozdzielania uprawnień w drodze sprzedaży aukcyjnej **wykorzystuje się** do przeciwdziałania zmianom klimatu w UE i w państwach trzecich, między innymi na środki mające na celu ograniczenie emisji gazów cieplarnianych, do dokonania dostosowań z myślą o skutkach zmian klimatu w UE i w państwach trzecich, zwłaszcza w krajach rozwijających się, do finansowania badań i rozwoju w zakresie łagodzenia i dostosowań, w szczególności w dziedzinie aeronautyki i transportu lotniczego, do ograniczenia emisji poprzez transport niskoemisyjny, i na pokrycie kosztów administrowania systemem **unijnym i finansowanie wspólnych projektów mających na celu ograniczenie emisji gazów cieplarnianych z lotnictwa, takich jak Wspólne Przedsięwzięcie SESAR i wspólne inicjatywy technologiczne »Czyste niebo« oraz wszelkie inicjatywy umożliwiające szerokie rozpowszechnienie GNSS do nawigacji satelitarnej i zdolności interoperacyjnych we wszystkich państwach członkowskich, w szczególności tych doskonalących wspólną infrastrukturę nawigacji lotniczej, zapewnianie usług nawigacji lotniczej i wykorzystywanie przestrzeni powietrznej**. Wpływy ze sprzedaży aukcyjnej **mogą** również być przekazywane na rzecz Globalnego Funduszu Efektywności Energetycznej oraz Energii Odnawialnej, a także na finansowanie środków mających na celu zapobieganie wylesianiu. **Szczególną uwagę zwraca się na państwa członkowskie, które wykorzystują dochody na współfinansowanie programów lub inicjatyw w zakresie badań i innowacji objętych dziewiątym programem ramowym na rzecz badań (9PR). Przejrzystość wykorzystania dochodów uzyskanych z aukcji uprawnień do emisji na mocy niniejszej dyrektywy ma zasadnicze znaczenie dla wspierania zobowiązań Unii.**”

Środa, 13 września 2017 r.

Poprawka 21**Wniosek dotyczący rozporządzenia****Artykuł 1 – akapit 1 – punkt - 1 e (nowy)**

Dyrektywa 2003/87/WE

Artykuł 12 – ustęp 3

Tekst obowiązujący

Poprawka

-1e) art. 12 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

3. Państwa członkowskie zapewniają, aby do dnia 30 kwietnia każdego roku operatorzy każdego urzędnia zwracali liczbę przydziałów **innych niż przydziały wydane na mocy rozdziału II**, odpowiadającą całkowitej ilości emisji z urzędzeń w trakcie poprzedniego roku kalendarzowego, zweryfikowanej zgodnie z art. 15, oraz aby były one następnie anulowane.

„3. Państwa członkowskie zapewniają, aby do dnia 30 kwietnia każdego roku operatorzy każdego urzędnia zwracali liczbę uprawnień odpowiadającą całkowitej ilości emisji z urzędzeń w trakcie poprzedniego roku kalendarzowego, zweryfikowanej zgodnie z art. 15, oraz aby były one następnie anulowane.”

Poprawka 47**Wniosek dotyczący rozporządzenia****Artykuł 1 – akapit 1 – punkt - 1 f (nowy)**

Dyrektywa 2003/87/WE

Artykuł 12 – ustęp - 3a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

-1f) w art. 12 przed ustępem 3a dodaje się ustęp w brzmieniu:

„-3a. W celu zachowania integralności środowiskowej EU ETS operatorzy lotniczy i inne podmioty w ramach EU ETS nie mogą korzystać z uprawnień wydanych po dniu 1 stycznia 2018 r. przez państwo członkowskie, wobec którego wygasły zobowiązania w odniesieniu do operatorów lotniczych i innych podmiotów. Postanowienia niniejszego ustępu są wdrażane aktem prawnym, o którym mowa w art. 19.”

Środa, 13 września 2017 r.

Poprawka 22

Wniosek dotyczący rozporządzenia

Artykuł 1 – akapit 1 – punkt - 1 g (nowy)

Dyrektywa 2003/87/WE

Artykuł 21 – ustęp 2 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

-1 g) w art. 21 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. Sprawozdanie, o którym mowa w ust. 2, sporządzone z wykorzystaniem danych dostarczonych w ramach współpracy, o której mowa w art. 18b, zawiera wykaz operatorów statków powietrznych podlegających wymogom niniejszej dyrektywy, którzy nie otworzyli rachunku w rejestrze.”

Poprawka 23

Wniosek dotyczący rozporządzenia

Artykuł 1 – akapit 1 – punkt 1 – litera a – podpunkt i

Dyrektywa 2003/87/WE

Artykuł 28a – ustęp 1 – litera a

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

a) wszystkich emisji pochodzących z lotów do i z lotnisk znajdujących się w państwach spoza Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG) w każdym roku kalendarzowym od dnia 1 stycznia 2013 r. z zastrzeżeniem przeglądu, o którym mowa w art. 28b;

a) wszystkich emisji pochodzących z lotów do i z lotnisk znajdujących się w państwach spoza Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG) w każdym roku kalendarzowym od dnia 1 stycznia 2013 r. **do dnia 31 grudnia 2020 r.** z zastrzeżeniem przeglądu, o którym mowa w art. 28b;

Poprawka 24

Wniosek dotyczący rozporządzenia

Artykuł 1 – akapit 1 – punkt 1 – litera a – podpunkt i

Dyrektywa 2003/87/WE

Artykuł 28 a – ustęp 1 – litera b

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

b) wszystkich emisji pochodzących z lotów pomiędzy lotniskiem znajdującym się w regionie najbardziej oddalonym w rozumieniu art. 349 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) a lotniskiem znajdującym się w innym regionie EOG w każdym roku kalendarzowym od dnia 1 stycznia 2013 r. z zastrzeżeniem przeglądu, o którym mowa w art. 28b”;

b) wszystkich emisji pochodzących z lotów pomiędzy lotniskiem znajdującym się w regionie najbardziej oddalonym w rozumieniu art. 349 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) a lotniskiem znajdującym się w innym regionie EOG w każdym roku kalendarzowym od dnia 1 stycznia 2013 r. **do dnia 31 grudnia 2020 r.** z zastrzeżeniem przeglądu, o którym mowa w art. 28b;

Środa, 13 września 2017 r.

Poprawka 25**Wniosek dotyczący rozporządzenia****Artykuł 1 – akapit 1 – punkt 1 – litera a – podpunkt i a (nowy)**

Dyrektywa 2003/87/WE

Artykuł 28 a – ustęp 1 – litera b a (nowa)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

ia. dodaje się punkt w brzmieniu:

„ba) wszystkich emisji pochodzących z lotów pomiędzy lotniskami znajdującymi się w EOG, wykonanych w wyniku przekierowania lotu, o którym mowa w lit. a) i b) niniejszego ustępu, na lotnisko znajdujące się w EOG w każdym roku kalendarzowym od dnia 1 stycznia 2017 r. z zastrzeżeniem przeglądu, o którym mowa w art. 28b.”

Poprawka 26**Wniosek dotyczący rozporządzenia****Artykuł 1 – akapit 1 – punkt 1 – litera b – podpunkt i**

Dyrektywa 2003/87/WE

Artykuł 28 a – ustęp 2 – akapit 1

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

Począwszy od dnia 1 stycznia 2017 r., na zasadzie odstępstwa od artykułów 3d–3f oraz do czasu wejścia w życie zmian w następstwie przeglądu, o którym mowa w art. 28b, operatorom statków powietrznych wydaje się co roku liczbę uprawnień, która odpowiada rokowi 2016. Począwszy od 2021 r., liczba uprawnień podlega zastosowaniu współczynnika liniowego, o którym mowa w art. 9.

Od dnia 1 stycznia 2017 r. **do dnia 31 grudnia 2020 r.**, na zasadzie odstępstwa od artykułów 3d–3f oraz do czasu wejścia w życie zmian w następstwie przeglądu, o którym mowa w art. 28b, operatorom statków powietrznych wydaje się co roku liczbę uprawnień, która odpowiada rokowi 2016. Począwszy od 2021 r., liczba uprawnień podlega zastosowaniu współczynnika liniowego, o którym mowa w art. 9.

Środa, 13 września 2017 r.

Poprawka 27**Wniosek dotyczący rozporządzenia****Artykuł 1 – akapit 1 – punkt 1 – litera b – podpunkt ii**

Dyrektywa 2003/87/WE

Artykuł 28 a – ustęp 2 – akapit 3

Tekst proponowany przez Komisję

ii. ~~skreśla się akapit trzeci.~~

Poprawka

ii. **akapit trzeci otrzymuje brzmienie:**

„Jeśli chodzi o działania w okresie od 1 stycznia 2017 r. do 31 grudnia 2020 r. państwa członkowskie publikują liczbę uprawnień do emisji lotniczych przyznanych każdemu operatorowi statków powietrznych do dnia 1 września 2018 r.”

Poprawka 28**Wniosek dotyczący rozporządzenia****Artykuł 1 – akapit 1 – punkt 1 – litera c**

Dyrektywa 2003/87/WE

Artykuł 28a – ustęp 4

Tekst proponowany przez Komisję

4. Na zasadzie odstępstwa od art. 3d ust. 3 liczba uprawnień, które mają być sprzedane na aukcji przez każde państwo członkowskie od dnia 1 stycznia 2013 r., zostaje zmniejszona tak, aby odpowiadała udziałowi przyznanych emisji z lotnictwa w odniesieniu do lotów, do których nie mają zastosowania odstępstwa przewidziane w ust. 1 lit. a) i b) niniejszego artykułu.

Poprawka

4. Na zasadzie odstępstwa od art. 3d ust. 3 liczba uprawnień, które mają być sprzedane na aukcji przez każde państwo członkowskie **w odniesieniu do okresu** od dnia 1 stycznia 2013 r. **do dnia 31 grudnia 2020 r.** zostaje zmniejszona tak, aby odpowiadała udziałowi przyznanych emisji z lotnictwa w odniesieniu do lotów, do których nie mają zastosowania odstępstwa przewidziane w ust. 1 lit. a) i b) niniejszego artykułu.

Poprawka 29**Wniosek dotyczący rozporządzenia****Artykuł 1 – akapit 1 – punkt 1 – litera d a (nowa)**

Dyrektywa 2003/87/WE

Artykuł 28 a – ustęp 8

Tekst proponowany przez Komisję

~~da) skreśla się ust. 8.~~

Poprawka

da) skreśla się ust. 8.

Środa, 13 września 2017 r.

Poprawka 30**Wniosek dotyczący rozporządzenia****Artykuł 1 – akapit 1 – punkt 2**

Dyrektywa 2003/87/WE

Artykuł 28 b – ustęp 1

Tekst proponowany przez Komisję

1. Komisja przedkłada sprawozdanie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie w sprawie odpowiednich norm ICAO lub innych instrumentów prawnych, jak również w sprawie krajowych środków podejmowanych przez państwa trzecie w celu wprowadzenia globalnego środka rynkowego, który ma być stosowany do emisji od 2021 r., oraz innych istotnych zmian na szczeblu międzynarodowym.

Poprawka

1. **Do dnia 1 stycznia 2019 r., a następnie w regularnych odstępach czasu** Komisja przedkłada sprawozdanie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie w sprawie odpowiednich norm **i zalecanych metod postępowania ICAO (SARPs), zatwierdzonych przez Radę ICAO zaleceń dotyczących globalnego środka rynkowego** lub innych instrumentów prawnych, jak również w sprawie krajowych środków podejmowanych przez państwa trzecie w celu wprowadzenia globalnego środka rynkowego, który ma być stosowany do emisji od 2021 r., **konsekwencji zastrzeżeń ze strony państw trzecich** oraz innych istotnych zmian na szczeblu międzynarodowym. **Ponadto Komisja systematycznie przekazuje Parlamentowi Europejskiemu i Radzie najnowsze informacje w sprawie tworzenia globalnego rejestru oraz rozwoju SARPs, zgodnie z procedurami opracowywania norm ICAO. Zgodnie z globalnym przeglądem przewidzianym w UNFCCC, przedkłada ona również sprawozdanie z działań podejmowanych w dążeniu do osiągnięcia ambitnego długoterminowego celu sektora lotnictwa w postaci zmniejszenia o połowę, do 2050 r., emisji CO₂ pochodzących z lotnictwa w porównaniu z poziomem z 2005 r.**

Środa, 13 września 2017 r.

Poprawka 31

Wniosek dotyczący rozporządzenia

Artykuł 1 – akapit 1 – punkt 2

Dyrektywa 2003/87/WE

Artykuł 28 b – ustęp 2

Tekst proponowany przez Komisję

2. W sprawozdaniu należy rozpatrzyć sposoby wdrożenia instrumentów ICAO do prawa unijnego w drodze przeglądu niniejszej dyrektywy. W sprawozdaniu należy też przeanalizować przepisy mające odpowiednie zastosowanie w odniesieniu do lotów w obrębie Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG).

Poprawka

2. **Do dnia 1 marca 2020 r. Komisja przedkłada Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie w sprawie adekwatności instrumentów ICAO oraz możliwości wdrożenia instrumentów ICAO do prawa unijnego w drodze przeglądu niniejszej dyrektywy. W sprawozdaniu należy też przeanalizować przepisy mające odpowiednie zastosowanie w odniesieniu do lotów w obrębie Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG). Sprawozdanie bada także ambicje i ogólną integralność środowiskową globalnego środka rynkowego, w tym jego ogólne ambicje w odniesieniu do celów wynikających z porozumienia paryskiego, poziom uczestnictwa, wykonalność, przejrzystość, kary za niezgodność, procedury wkładu publicznego, jakość jednostek kompensacji, monitorowanie, raportowanie i weryfikację w zakresie emisji, rejestry, rozliczalność i zasady dotyczące wykorzystania biopaliw. Ponadto w sprawozdaniu należy rozważyć, czy należy wprowadzić zmiany do aktu delegowanego przyjętego na podstawie art. 28c ust. 2.**

Poprawka 33

Wniosek dotyczący rozporządzenia

Artykuł 1 – akapit 1 – punkt 2

Dyrektywa 2003/87/WE

Artykuł 28 b – ustęp 3

Tekst proponowany przez Komisję

3. Sprawozdaniu **temu mogą towarzyszyć** wnioski skierowane odpowiednio do Parlamentu Europejskiego i do Rady w celu zmiany, skreślenia, rozszerzenia lub zastąpienia odstępstw przewidzianych w art. 28a, spójne z zobowiązaniem na rok 2030 dotyczącym zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych w całej gospodarce UE.

Poprawka

3. Sprawozdaniu, **o którym mowa w ust. 2 niniejszego artykułu, towarzyszą** wnioski skierowane odpowiednio do Parlamentu Europejskiego i do Rady w celu zmiany, skreślenia, rozszerzenia lub zastąpienia odstępstw przewidzianych w art. 28a, spójne z zobowiązaniem na rok 2030 dotyczącym zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych w całej gospodarce **Unii z myślą o zapewnieniu pełnej integralności środowiskowej i skuteczności działań Unii w dziedzinie klimatu i wyeliminowaniu wszelkich niejasności przed uruchomieniem mechanizmu CORSIA.**

Środa, 13 września 2017 r.

Poprawka 34**Wniosek dotyczący rozporządzenia****Artykuł 1 – akapit 1 – punkt 2**

Dyrektywa 2003/87/WE

Artykuł 28 c – ustęp 1

Tekst proponowany przez Komisję

1. Komisja przyjmuje przepisy w celu odpowiedniego monitorowania, raportowania i weryfikacji emisji w celu wdrożenia globalnego środka rynkowego opracowywanego w ramach ICAO. Przepisy te **opierają się na tych samych zasadach, które określono** w rozporządzeniu, o którym mowa w art. 14 ust. 1, i dają pewność, że złożone sprawozdania dotyczące emisji zostaną zweryfikowane zgodnie z art. 15.

Poprawka

1. Komisja przyjmuje przepisy w celu odpowiedniego monitorowania, raportowania i weryfikacji emisji w celu wdrożenia globalnego środka rynkowego opracowywanego w ramach ICAO. Przepisy te **są w pełni spójne z zasadami określonymi** w rozporządzeniu, o którym mowa w art. 14 ust. 1, i dają pewność, że złożone sprawozdania dotyczące emisji zostaną zweryfikowane zgodnie z art. 15.

Poprawka 35**Wniosek dotyczący rozporządzenia****Artykuł 1 – akapit 1 – punkt 2 a (nowy)**

Dyrektywa 2003/87/WE

Artykuł 30 – ustęp 4 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

2a) *w art. 30 dodaje się ust. 4a w brzmieniu:*

„4a. Do dnia 1 stycznia 2020 r. Komisja przedstawia zaktualizowaną analizę wpływu lotnictwa na klimat wynikającego z emisji innych niż CO₂, oraz, w stosownych przypadkach, wnioski ustawodawcze dotyczące najlepszych sposobów przeciwdziałania temu wpływowi.”

Środa, 13 września 2017 r.

P8_TA(2017)0339

Włączenie emisji i pochłaniania gazów cieplarnianych pochodzących z działalności związanej z użytkowaniem gruntów, zmianą użytkowania gruntów i leśnictwem do ram polityki klimatycznoenergetycznej do roku 2030 ***I

Poprawki przyjęte przez Parlament Europejski w dniu 13 września 2017 r. w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie włączenia emisji i pochłaniania gazów cieplarnianych pochodzących z działalności związanej z użytkowaniem gruntów, zmianą użytkowania gruntów i leśnictwem do ram polityki klimatyczno-energetycznej do roku 2030 i zmieniającego rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 525/2013 w sprawie mechanizmu monitorowania i sprawozdawczości w zakresie emisji gazów cieplarnianych oraz zgłaszania innych informacji mających znaczenie dla zmiany klimatu (COM(2016)0479 – C8-0330/2016 – 2016/0230(COD)) ⁽¹⁾

(Zwykła procedura ustawodawcza: pierwsze czytanie)

(2018/C 337/36)

Poprawka 1

Wniosek dotyczący rozporządzenia

Motyw - 1 (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

- (-1) *Należy uwzględnić protokół nr 1 w sprawie roli parlamentów narodowych w Unii Europejskiej, załączony do Traktatu o Unii Europejskiej, do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej i do Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Energii Atomowej.*

Poprawka 2

Wniosek dotyczący rozporządzenia

Motyw - 1 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

- (-1a) *Należy uwzględnić protokół nr 2 w sprawie stosowania zasad pomocniczości i proporcjonalności, załączony do Traktatu o Unii Europejskiej, do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej i do Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Energii Atomowej.*

⁽¹⁾ Sprawa została odesłana do komisji właściwej w celu przeprowadzenia negocjacji międzyinstytucjonalnych na podstawie art. 59 ust. 4 akapit czwarty Regulaminu (A8-0262/2017).

Środa, 13 września 2017 r.

Poprawka 3
Wniosek dotyczący rozporządzenia
Motyw 3

Tekst proponowany przez Komisję

- (3) W dniu **10 czerwca** 2016 r. **Komisja przedstawiła wniosek, aby UE** ratyfikowała porozumienie paryskie. **Niniejszy wniosek legislacyjny** stanowi część realizacji unijnego zobowiązania do redukcji emisji w całej gospodarce, co **potwierdzono** w zaplanowanym, ustalonym na szczeblu krajowym zobowiązaniu redukcyjnym Unii i jej państw członkowskich przedłożonym do Sekretariatu Ramowej konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu („UNFCCC”) dnia 6 marca 2015 r. ⁽¹⁰⁾

⁽¹⁰⁾ <http://www4.unfccc.int/submissions/indc/Submission%20Pages/submissions.aspx>

Poprawka

- (3) W dniu **5 października** 2016 r. – **po udzieleniu zgody przez Parlament Europejski w dniu 4 października 2016 r. – Rada** ratyfikowała **w imieniu Unii** porozumienie paryskie. **Weszło ono w życie w dniu 4 listopada 2016 r. Niniejsze rozporządzenie** stanowi **w tym sensie** część realizacji unijnego zobowiązania do redukcji emisji w całej gospodarce, co **określono** w zaplanowanym, ustalonym na szczeblu krajowym zobowiązaniu redukcyjnym Unii i jej państw członkowskich przedłożonym do Sekretariatu Ramowej konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu („UNFCCC”) dnia 6 marca 2015 r. ⁽¹⁰⁾ **Unia musi nadal dawać przykład i nasilić działania na rzecz ochrony klimatu w taki sposób, aby były one zgodne z celem porozumienia paryskiego.**

⁽¹⁰⁾ <http://www4.unfccc.int/ndcregistry/pages/Party.aspx?party=EUU>

Środa, 13 września 2017 r.

Poprawka 4

Wniosek dotyczący rozporządzenia

Motyw 4

Tekst proponowany przez Komisję

- (4) Porozumienie paryskie określa między innymi długoterminowy cel zgodny z dążeniem do utrzymania światowego wzrostu temperatury znacznie poniżej 2 °C w stosunku do poziomu sprzed epoki przemysłowej oraz do kontynuowania wysiłków na rzecz utrzymania tego wzrostu na poziomie 1,5 °C w stosunku do poziomu sprzed epoki przemysłowej. Aby osiągnąć **ten cel**, strony powinny przygotowywać, ogłaszać i utrzymywać kolejne ustalane na szczeblu krajowym wkłady. Porozumienie paryskie zastępuje podejście przyjęte w ramach protokołu z Kioto z 1997 r., który nie będzie kontynuowany po roku 2020. Porozumienie paryskie również wzywa do zachowania równowagi pomiędzy emisjami antropogenicznymi według ich źródeł a pochłanianiem przez pochłaniacze gazów cieplarnianych w drugiej połowie wieku, jak i wzywa strony do podjęcia działań w celu zachowania i wzmocnienia, stosownie do przypadku, pochłaniaczy i rezerwuarów gazów cieplarnianych, w tym lasów.

Poprawka

- (4) Porozumienie paryskie określa między innymi długoterminowy cel zgodny z dążeniem do utrzymania światowego wzrostu temperatury znacznie poniżej 2 °C w stosunku do poziomu sprzed epoki przemysłowej oraz do kontynuowania wysiłków na rzecz utrzymania tego wzrostu na poziomie 1,5 °C w stosunku do poziomu sprzed epoki przemysłowej, **co wymaga, aby świat wszedł w okres ujemnych poziomów emisji, w którego trakcie główną rolę będą odgrywały lasy, grunty rolne i tereny podmokłe, w tym torfowiska. Porozumienie paryskie ma również na celu wzmocnienie globalnej odpowiadzi na zagrożenie związane ze zmianą klimatu w kontekście zrównoważonego rozwoju i wysiłków na rzecz likwidacji ubóstwa, między innymi przez zwiększenie zdolności do przystosowania się do negatywnych skutków zmiany klimatu oraz wspieranie odporności na zmianę klimatu i rozwoju związanego z niską emisją gazów cieplarnianych w sposób niezagrażający produkcji żywności. Strony porozumienia paryskiego dostrzegły także podstawowy priorytet, jakim jest zapewnienie bezpieczeństwa żywnościowego i wyeliminowanie głodu, oraz szczególną podatność systemów produkcji żywności na negatywne skutki zmiany klimatu. Aby osiągnąć cel porozumienia paryskiego, strony tego porozumienia muszą wzmoczyć wspólne wysiłki na rzecz łagodzenia zmiany klimatu i ograniczenia globalnego ocieplenia. Strony powinny przygotowywać, ogłaszać i utrzymywać kolejne ustalane na szczeblu krajowym wkłady. Porozumienie paryskie zastępuje podejście przyjęte w ramach protokołu z Kioto z 1997 r., który nie będzie kontynuowany po roku 2020. Porozumienie paryskie również wzywa do zachowania równowagi pomiędzy emisjami antropogenicznymi według ich źródeł a pochłanianiem przez pochłaniacze gazów cieplarnianych w drugiej połowie wieku, jak i wzywa strony do podjęcia działań w celu zachowania i wzmocnienia, stosownie do przypadku, pochłaniaczy i rezerwuarów gazów cieplarnianych, w tym lasów. Strony porozumienia paryskiego przyznają też, że w działaniach w zakresie przystosowania się należy przyjąć rozwiązania w pełni przejrzyste, z uwzględnieniem ekosystemów, oraz że działania te powinny opierać się na najlepszej dostępnej wiedzy naukowej i nią się kierować.**

Środa, 13 września 2017 r.

Poprawka 5**Wniosek dotyczący rozporządzenia****Motyw 4 a (nowy)**

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

- (4a) *Ważne jest, aby lasy były zarządzane w sposób zrównoważony, zgodnie z zasadami zrównoważonej gospodarki leśnej opracowanymi w ramach procesu Forest Europe. W procesie tym zrównoważoną gospodarkę leśną zdefiniowano jako służebność i użytkowanie lasów i obszarów leśnych w taki sposób i w takim stopniu, aby utrzymać ich różnorodność biologiczną, produktywność, zdolność do regeneracji, zdrowotność i ich potencjał do spełniania, teraz i w przyszłości, odpowiednich funkcji ekologicznych, gospodarczych i społecznych na szczeblu lokalnym, krajowym i ogólnosiwiatowym, oraz w sposób, który nie powoduje szkody w innych ekosystemach. W związku z tym w takim zarządzaniu konieczne jest także uznanie roli zalesiania.*

Poprawka 6**Wniosek dotyczący rozporządzenia****Motyw 4 b (nowy)**

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

- (4b) *Aby osiągnąć ujemne poziomy emisji wymagane do realizacji celów porozumienia paryskiego, konieczne jest, by system rozliczania w sektorze użytkowania gruntów, zmiany użytkowania gruntów i leśnictwa (LULUCF) był solidny. Ponieważ pochłanianie w sektorze LULUCF jest odwracalne, należy je traktować jako odrębny filar unijnych ram polityki klimatycznej.*

Środa, 13 września 2017 r.

Poprawka 7

Wniosek dotyczący rozporządzenia

Motyw 5

Tekst proponowany przez Komisję

- (5) Podczas posiedzenia w dniach 23–24 października 2014 r. Rada Europejska uznała również różnorodne cele sektora rolnego i sektora użytkowania gruntów, z ich mniejszym potencjałem łagodzenia skutków emisji, oraz konieczność zapewnienia spójności między unijnymi celami w zakresie bezpieczeństwa żywnościowego i zmiany klimatu. Rada Europejska zwróciła się do Komisji o zbadanie najlepszych sposobów zachęcania do zrównoważonej intensyfikacji produkcji żywności przy jednoczesnej optymalizacji udziału tego sektora w łagodzeniu skutków emisji i w sekwestracji gazów cieplarnianych, w tym przez zalesianie, oraz o ustanowienie polityki dotyczącej sposobu włączenia użytkowania gruntów, zmiany użytkowania gruntów i leśnictwa („LULUCF”) do ram łagodzenia skutków emisji gazów cieplarnianych do roku 2030, gdy tylko pozwolą na to warunki techniczne, a w każdym razie przed rokiem 2020.

Poprawka

- (5) Podczas posiedzenia w dniach 23–24 października 2014 r. Rada Europejska uznała również różnorodne cele sektora rolnego i sektora użytkowania gruntów, z ich mniejszym potencjałem łagodzenia skutków emisji, oraz konieczność zapewnienia spójności między unijnymi celami w zakresie bezpieczeństwa żywnościowego i zmiany klimatu. **Ponadto zastosowanie rozwiązań technologicznych w sektorze rolnictwa i sektorze leśnictwa przyczynia się do zwiększenia produkcji i ograniczenia śladu środowiskowego.** Rada Europejska zwróciła się do Komisji o zbadanie najlepszych sposobów zachęcania do zrównoważonej intensyfikacji produkcji żywności przy jednoczesnej optymalizacji udziału tego sektora w łagodzeniu skutków emisji i w sekwestracji gazów cieplarnianych, w tym przez zalesianie, oraz o ustanowienie polityki dotyczącej sposobu włączenia użytkowania gruntów, zmiany użytkowania gruntów i leśnictwa („LULUCF”) do ram łagodzenia skutków emisji gazów cieplarnianych do roku 2030, gdy tylko pozwolą na to warunki techniczne, a w każdym razie przed rokiem 2020.

Środa, 13 września 2017 r.

Poprawka 8

Wniosek dotyczący rozporządzenia

Motyw 6

Tekst proponowany przez Komisję

- (6) Sektor LULUCF **może przyczynić się** do łagodzenia zmiany klimatu na kilka sposobów, w szczególności przez redukcję emisji, a także utrzymanie i powiększanie pochłaniaczy oraz zasobów węgla. **Aby zapewnić skuteczność** środków służących w szczególności zwiększeniu wychwytywania węgla podstawowe znaczenie **ma** długoterminowa stabilność i zdolność dostosowawcza rezerwuarów węgla.

Poprawka

- (6) Sektor LULUCF **jest bardzo narażony i niezwykle podatny na zmianę klimatu. Jednocześnie posiada on ogromny potencjał pozwalający zapewnić długotrwałe korzyści dla klimatu i znacząco przyczynić się do osiągnięcia unijnych i międzynarodowych długoterminowych celów w dziedzinie klimatu. Sektor LULUCF przyczynia się** do łagodzenia zmiany klimatu na kilka sposobów, w szczególności przez redukcję emisji, a także utrzymanie i powiększanie pochłaniaczy oraz zasobów węgla. **Sektor ten zapewnia także biomateriały, które mogą do pewnego stopnia zastępować materiały kopalne lub wysokoemisyjne odnawialną niskoemisyjną biomasą z lasów. Jeśli chodzi o takie zastępowanie, pod uwagę należy brać cały cykl życia tych materiałów – od produkcji surowca do etapu przetwarzania i produkcji. Biogospodarka, obejmująca bioenergię oraz zastępowanie materiałów, na przykład w budownictwie, odgrywa ważną rolę w przejściu do gospodarki wolnej od paliw kopalnych. Zgodnie z porozumieniem paryskim oraz dla zapewnienia skuteczności środków służących w szczególności zwiększeniu wychwytywania węgla podstawowe znaczenie mają zrównoważona gospodarka leśna i zrównoważone gospodarowanie zasobami oraz długoterminowa stabilność i zdolność dostosowawcza rezerwuarów węgla. Ponieważ sektor LULUCF funkcjonuje w długich ramach czasowych, potrzebne są długoterminowe strategie, aby umożliwić zrównoważone inwestycje w perspektywie długofalowej.**

Poprawka 9

Wniosek dotyczący rozporządzenia

Motyw 6 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

- (6a) **Unia powinna stać się światowym liderem pod względem promocji i eksportu badań naukowych i inwestycji w dziedzinie zrównoważonych, zaawansowanych i innowacyjnych praktyk, technik i idei w sektorze LULUCF, a także pod względem upowszechniania zielonych technologii, aby obniżyć emisje gazów cieplarnianych, a jednocześnie utrzymać produkcję żywności, dając w ten sposób przykład partnerom międzynarodowym, w tym krajom rozwijającym się. W związku z tym należy pogłębić skuteczną współpracę i partnerstwo z podmiotami sektora prywatnego, zwłaszcza z małymi i średnimi przedsiębiorstwami.**

Środa, 13 września 2017 r.

Poprawka 10

Wniosek dotyczący rozporządzenia

Motyw 6 b (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

- (6b) *Priorytetowe traktowanie finansowania badań naukowych w dziedzinie zmiany klimatu doprowadziłoby do zwiększenia roli sektora LULUCF, jeśli chodzi o łagodzenie zmiany klimatu i przystosowanie się do niej. W szczególności przyspieszenie planowanego na lata 2021–2028 unijnego programu badań naukowych i innowacji w sektorze LULUCF przyczyniłoby się między innymi do pogłębienia i upowszechnienia wiedzy naukowej i wiedzy społeczności lokalnych na temat wyników tego sektora, do przyspieszenia zrównoważonych innowacji, wspierania przejścia do epoki cyfrowej, modernizacji systemów kształcenia i szkolenia, wzmocnienia odporności tego sektora oraz monitorowania różnorodności biologicznej i działalności człowieka.*

Poprawka 11

Wniosek dotyczący rozporządzenia

Motyw 6 c (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

- (6c) *Należy zintensyfikować badania naukowe dotyczące roli martwego drewna, zwłaszcza posuszu i leżaniny oraz zagrzebanego martwego drewna zarówno w lasach niezarządzanych, jak i zarządzanych, co pozwoli poprawić dokładność rozliczania emisji dwutlenku węgla w sektorze leśnym oraz obliczania bilansu węglowego netto ekosystemu. Dostępne dowody są ograniczone, jednak wynika z nich, że martwe drewno może stanowić duży rezerwuuar węgla, a pozostawianie go na miejscu mogłoby między innymi odgrywać istotną rolę, jeśli chodzi o różnorodność biologiczną, a także można by je uznać za ważny element strategii łagodzenia skutków emisji gazów cieplarnianych. Z uwagi na możliwość promowania w gospodarce leśnej usuwania martwego drewna, na przykład do celów energetycznych, każda decyzja dotycząca prawidłowych działań w zakresie łagodzenia zmiany klimatu i przystosowywania się do niej powinna być świadoma i poparta wiedzą naukową. Na takie badania należy przeznaczyć w latach 2017–2020 specjalne środki.*

Środa, 13 września 2017 r.

Poprawka 12**Wniosek dotyczący rozporządzenia****Motyw 6 d (nowy)**

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

- (6d) *Unia może się wywiązać z podjętych zobowiązań dotyczących oenzyetowskich celów zrównoważonego rozwoju jedynie wtedy, gdy będzie prowadziła prawidłową gospodarkę leśną i angażować się w działania, które mają zatrzymać i odwrócić proces wylesiania, oraz gdy będzie działać na rzecz ponownego zalesiania.*

Poprawka 13**Wniosek dotyczący rozporządzenia****Motyw 6 e (nowy)**

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

- (6e) *Należy zapewnić holistyczne podejście do ubytku powierzchni lasów tropikalnych, z uwzględnieniem wszystkich przyczyn wylesiania, a także zadeklarowanego przez Komisję podczas negocjacji UNFCCC celu polegającego na powstrzymaniu globalnej utraty powierzchni terenów zalesionych najpóźniej do roku 2030 oraz zmniejszeniu ubytku powierzchni lasów tropikalnych brutto do roku 2020 co najmniej o 50 % w porównaniu z obecnymi poziomami.*

Poprawka 14**Wniosek dotyczący rozporządzenia****Motyw 6 f (nowy)**

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

- (6f) *Gospodarka leśna i lasy, którymi należy zarządzać odpowiedzialnie, powinny wносить realny wkład w rozwój gospodarczy kraju, oferując rolnikom opłacalne możliwości ekonomiczne, pod warunkiem że nie dochodzi do wylesiania wrażliwych ekosystemów, że na torfowiskach nie powstają plantacje, że plantacje są zarządzane z zastosowaniem nowoczesnych technik agroekologicznych minimalizujących szkodliwe skutki dla środowiska i skutki społeczne oraz że prawo do ziemi, prawa ludności tubylczej, a także prawa człowieka i prawa pracownicze są respektowane.*

Środa, 13 września 2017 r.

Poprawka 15

Wniosek dotyczący rozporządzenia

Motyw 6 g (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

- (6 g) *Zaawansowane i zrównoważone praktyki zarządzania mogą znacząco przyczynić się do redukcji emisji gazów cieplarnianych w sektorze LULUCF. Należy wspierać rozwój innowacyjnych praktyk i stosowanie przez właścicieli gruntów zaawansowanych metod zarządzania, takich jak rolnictwo precyzyjne, leśnictwo precyzyjne i cyfryzacja rolnictwa. Monitorowanie za pomocą geoinformacji i obserwacji Ziemi, a także wymiana najlepszych praktyk to środki, które mogą pomóc państwom członkowskim w osiągnięciu ich celów, i w związku z tym należy wspierać takie metody.*

Poprawka 16

Wniosek dotyczący rozporządzenia

Motyw 6 h (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

- (6h) *Agroekologia ułatwia przejście z liniowych systemów żywnościowych na systemy o obiegu zamkniętym, które naśladują cykle naturalne i mogą zmniejszać ślad węglowy i ślad ekologiczny żywności i rolnictwa. Promowanie agroekologii, a także agroleśnictwa jest ważne ze względu na ich wkład w łagodzenie zmiany klimatu.*

Środa, 13 września 2017 r.

Poprawka 17
Wniosek dotyczący rozporządzenia
Motyw 7

Tekst proponowany przez Komisję

---

(7) Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady nr 529/2013/UE⁽¹¹⁾ w pierwszym etapie określiła zasady rozliczania mające zastosowanie do emisji gazów cieplarnianych i ich pochłaniania w odniesieniu do sektora LULUCF i w ten sposób przyczyniła się do rozwoju polityki w kierunku włączenia sektora LULUCF do unijnego zobowiązania dotyczącego redukcji emisji. Niniejsze rozporządzenie powinno opierać się na obowiązujących zasadach rozliczania, aktualizując i poprawiając je w odniesieniu do lat 2021 – 2030. Powinno określić obowiązki państw członkowskich w zakresie wdrożenia tych zasad rozliczania i obowiązku zapewnienia, aby ogólny sektor LULUCF nie generował emisji netto. Nie powinno ono określać obowiązków w zakresie rozliczania lub sprawozdawczości w odniesieniu do podmiotów prywatnych.

⁽¹¹⁾ Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady nr 529/2013/UE z dnia 21 maja 2013 r. w sprawie zasad rozliczania emisji i pochłaniania gazów cieplarnianych w wyniku działalności związanej z użytkowaniem gruntów, zmianą użytkowania gruntów i leśnictwem oraz informacji o działaniach związanych z tą działalnością (Dz. U. L 165 z 18.6.2013, s. 80).

Poprawka

---

(7) Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady nr 529/2013/UE⁽¹¹⁾ w pierwszym etapie określiła zasady rozliczania mające zastosowanie do emisji gazów cieplarnianych i ich pochłaniania w odniesieniu do sektora LULUCF i w ten sposób przyczyniła się do rozwoju polityki w kierunku włączenia sektora LULUCF do unijnego zobowiązania dotyczącego redukcji emisji. Niniejsze rozporządzenie powinno opierać się na obowiązujących zasadach rozliczania, aktualizując i poprawiając je w odniesieniu do lat 2021–2030. Powinno **w każdym razie** określić obowiązki państw członkowskich w zakresie wdrożenia tych zasad rozliczania i obowiązku zapewnienia, aby ogólny sektor LULUCF nie generował emisji netto. Nie powinno ono określać obowiązków w zakresie rozliczania lub sprawozdawczości w odniesieniu do podmiotów prywatnych, **w tym rolników i leśników, i konieczne jest, aby państwa członkowskie unikały nakładania takich obowiązków podczas wdrażania niniejszego rozporządzenia.**

⁽¹¹⁾ Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady nr 529/2013/UE z dnia 21 maja 2013 r. w sprawie zasad rozliczania emisji i pochłaniania gazów cieplarnianych w wyniku działalności związanej z użytkowaniem gruntów, zmianą użytkowania gruntów i leśnictwem oraz informacji o działaniach związanych z tą działalnością (Dz. U. L 165 z 18.6.2013, s. 80).

Środa, 13 września 2017 r.

Poprawka 18

Wniosek dotyczący rozporządzenia

Motyw 7 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

- (7a) Rolnictwo i użytkowanie gruntów stanowią sektory wywierające bezpośredni i znaczący wpływ na różnorodność biologiczną i usługi ekosystemowe w Unii. Z tego powodu ważnym celem polityk, które mają wpływ na te sektory, jest zapewnienie spójności z celami unijnej strategii ochrony różnorodności biologicznej. Ponadto istnieją inne polityki unijne mogące zachęcać do stosowania praktyk, które wykraczają poza minimalne wymogi prawne, przewyższają standardowe dobre praktyki i przyczyniają się do faktycznego przystosowania się do zmiany klimatu i jej łagodzenia oraz utrzymania pochłaniaczy dwutlenku węgla jako dóbr publicznych. Należy podjąć kroki, aby wdrożyć i wspierać działania związane z rozwiązaniami w zakresie łagodzenia zmiany klimatu i przystosowania się do niej, służącymi integralnemu i zrównoważonemu zarządzaniu lasami i gruntami rolnymi. Mimo stwierdzonego ograniczonego potencjału rolnictwa w zakresie redukcji emisji innych niż CO₂ musi ono wnieść odpowiedni wkład w łagodzenie zmiany klimatu. Można to osiągnąć przez zachęcanie między innymi do poprawy upraw w celu zwiększenia zawartości węgla organicznego w glebie. Państwa członkowskie i Komisja powinny zadbać o spójność WPR z niniejszym rozporządzeniem.

Poprawka 19

Wniosek dotyczący rozporządzenia

Motyw 7 b (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

- (7b) Tereny podmokłe to ekosystemy, które najskuteczniej magazynują CO₂. Degradacja takich terenów w Unii stanowi zatem nie tylko problem dotyczący różnorodności biologicznej, ale również poważny problem klimatyczny. Z drugiej strony ochrona i przywracanie terenów podmokłych mogłyby doprowadzić zarówno do wzmocnienia wysiłków na rzecz ochrony zasobów, jak i ograniczenia emisji gazów cieplarnianych w sektorze LULUCF. W tym kontekście należy również wziąć pod uwagę udoskonalenie wytycznych IPCC z 2006 r., które ma nastąpić w 2019 r.

Środa, 13 września 2017 r.

Poprawka 20
Wniosek dotyczący rozporządzenia
Motyw 8

Tekst proponowany przez Komisję

- (8) Aby ustalić dokładne rozliczanie emisji i pochłaniania zgodnie z wytycznymi Międzyrządowego Zespołu ds. Zmian Klimatu („IPCC”) z 2006 r. dotyczącymi krajowych wykazów gazów cieplarnianych (zwane dalej „wytycznymi IPCC”), powinno się zastosować wartości zgłaszane rocznie zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 525/2013 w odniesieniu do kategorii użytkowania gruntów i przejścia pomiędzy kategoriami użytkowania gruntów, tym samym upraszczając podejścia stosowane w ramach UNFCCC i protokołu z Kioto. Tereny przekształcone na inną kategorię użytkowania gruntów należy rozpatrywać w kontekście przejścia do tej kategorii dla wartości domyślnej wynoszącej 20 lat przewidzianej w wytycznych IPCC.

Poprawka

- (8) Aby ustalić dokładne rozliczanie emisji i pochłaniania zgodnie z wytycznymi Międzyrządowego Zespołu ds. Zmian Klimatu („IPCC”) z 2006 r. dotyczącymi krajowych wykazów gazów cieplarnianych (zwane dalej „wytycznymi IPCC”), powinno się zastosować wartości zgłaszane rocznie zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 525/2013 w odniesieniu do kategorii użytkowania gruntów i przejścia pomiędzy kategoriami użytkowania gruntów, tym samym upraszczając podejścia stosowane w ramach UNFCCC i protokołu z Kioto. Tereny przekształcone na inną kategorię użytkowania gruntów należy rozpatrywać w kontekście przejścia do tej kategorii dla wartości domyślnej wynoszącej 20 lat przewidzianej w wytycznych IPCC. **Zważywszy na pozycję Unii jako lidera w dziedzinie klimatu, państwa członkowskie powinny odstąpić od wartości domyślnej jedynie w odniesieniu do zalesionych gruntów i jedynie w bardzo niewielu przypadkach, uzasadnionych na podstawie wytycznych IPCC. Przy ewentualnych odstępstwach uwzględnia się zróżnicowane warunki naturalne i ekologiczne w państwach członkowskich, a co za tym idzie – różny charakter ich gruntów leśnych.**

Środa, 13 września 2017 r.

Poprawka 21

Wniosek dotyczący rozporządzenia

Motyw 9

Tekst proponowany przez Komisję

- (9) Emisje i pochłanianie związane z gruntami leśnymi zależą od pewnej liczby czynników naturalnych, struktury klas wieku, a także przeszłych i obecnych praktyk w zakresie gospodarowania. Zastosowanie roku referencyjnego nie dawałoby możliwości odzwierciedlenia tych czynników i wynikających z nich cyklicznych skutków dla emisji i pochłaniania, ani ich zmienności z roku na rok. Zamiast tego stosowne zasady rozliczania powinny obejmować stosowanie poziomów referencyjnych w celu **wykluczenia** skutków cech naturalnych i charakterystycznych dla poszczególnych państw. W przypadku braku międzynarodowego przeglądu na podstawie UNFCCC i protokołu z Kioto powinna zostać ustanowiona procedura **przeгляdu służąca zapewnieniu przejrzystości i poprawy jakości** rozliczania w tej kategorii.

Poprawka

- (9) Emisje i pochłanianie związane z gruntami leśnymi zależą od pewnej liczby czynników naturalnych, struktury klas wieku, a także przeszłych i obecnych praktyk w zakresie gospodarowania, **które znacząco różnią się w poszczególnych państwach członkowskich**. Zastosowanie roku referencyjnego nie dawałoby możliwości odzwierciedlenia tych czynników i wynikających z nich cyklicznych skutków dla emisji i pochłaniania ani ich zmienności z roku na rok. Zamiast tego stosowne zasady rozliczania powinny obejmować stosowanie poziomów referencyjnych w celu **uwzględnienia** skutków cech naturalnych i charakterystycznych dla poszczególnych państw, **takich jak brak możliwości gospodarowania lasami w Chorwacji ze względu na okupację jej terytorium, chorwacką wojnę o niepodległość oraz warunki podczas wojny i po jej zakończeniu**. Stosowne zasady rozliczania powinny przewidywać też **spójność oraz wymogi w zakresie zrównoważonej gospodarki leśnej wyznaczone w ramach konferencji ministerialnej w sprawie ochrony lasów w Europie („Forest Europe”)**. W przypadku braku międzynarodowego przeglądu na podstawie UNFCCC i protokołu z Kioto powinna zostać ustanowiona **przejrzysta** procedura, **dzięki której państwa członkowskie poprawią możliwości kontroli i jakość** rozliczania w tej kategorii.

Poprawka 22

Wniosek dotyczący rozporządzenia

Motyw 9 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

- (9a) **Emisje z pozyskanego drewna w sektorze LULUCF mogą zastąpić emisje w sektorach objętych EU ETS i wspólnym wysiłkiem redukcyjnym, a niniejsze rozporządzenie może zarówno podkreślić ten fakt, jak i zapewnić jego uzasadnienie.**

Poprawka

Środa, 13 września 2017 r.

Poprawka 23

Wniosek dotyczący rozporządzenia

Motyw 10

Tekst proponowany przez Komisję

- (10) *Gdy Komisja postanawia skorzystać ze wsparcia zespołu ekspertów ds. przeglądów zgodnie z decyzją Komisji (C(2016)3301) w ramach przeglądu krajowych planów rozliczania dotyczących gospodarki leśnej, powinna ona opierać się na dobrych praktykach i doświadczeniu przeglądów eksperckich w ramach UNFCCC, w tym w odniesieniu do udziału ekspertów krajowych i przestrzegania zaleceń, oraz wybrać wystarczającą liczbę ekspertów z państw członkowskich.*

Poprawka

- (10) *W celu dokonania przeglądu krajowych planów rozliczania dotyczących gospodarki leśnej należy powołać zespół ekspertów ds. przeglądów, zgodnie z decyzją Komisji (C(2016)3301). Zespół ten powinien korzystać z dobrych praktyk i doświadczeń przeglądów eksperckich w ramach UNFCCC, w tym w odniesieniu do udziału ekspertów krajowych i przestrzegania zaleceń; należy też wybrać wystarczającą liczbę ekspertów z państw członkowskich. Zespół ekspertów ds. przeglądów powinien zasięgać opinii Stałego Komitetu ds. Leśnictwa ustanowionego decyzją Rady 89/367/EWG, a także zainteresowanych stron i społeczeństwa obywatelskiego na temat przeglądu krajowych planów rozliczania dotyczących gospodarki leśnej.*

Poprawka 24

Wniosek dotyczący rozporządzenia

Motyw 12

Tekst proponowany przez Komisję

- (12) Większe zrównoważone wykorzystanie pozyskanych produktów drzewnych może znacznie ograniczyć emisje gazów cieplarnianych do atmosfery i zwiększyć poziom ich pochłaniania z atmosfery. Zasady rozliczania powinny zapewniać prawidłowe uwzględnienie w rozliczaniu przez państwa członkowskie zmian w rezerwarze pozyskanych produktów drzewnych, wtedy gdy mają one miejsce, **w celu zachęcenia do intensywniejszego stosowania** pozyskanych produktów drzewnych o długim cyklu życia. Komisja powinna opracować wytyczne w odniesieniu do kwestii metodologicznych dotyczących rozliczania w zakresie pozyskanych produktów drzewnych.

Poprawka

- (12) Większe zrównoważone wykorzystanie pozyskanych produktów drzewnych może znacznie ograniczyć emisje gazów cieplarnianych do atmosfery **dzięki efektowi substytucyjnemu (zważywszy na wysokie zużycie energii i natężenie emisji CO₂ w innych sektorach, np. w produkcji cementu jest to około 8 % globalnych emisji CO₂)** i zwiększyć poziom ich pochłaniania z atmosfery. Zasady rozliczania powinny zapewniać prawidłowe uwzględnienie w rozliczaniu przez państwa członkowskie zmian w rezerwarze pozyskanych produktów drzewnych, wtedy gdy mają one miejsce, **aby docenić intensywniejsze stosowanie** pozyskanych produktów drzewnych o długim cyklu życia **oraz zachęcać do ich stosowania zamiast wykorzystywania pozyskanych produktów drzewnych do celów energetycznych**. **W celu dalszego promowania i uwzględniania pozytywnego efektu substytucyjnego Komisja powinna w drodze aktu delegowanego ująć w obliczeniach związanych z pozyskanymi produktami drzewnymi większą liczbę produktów.** Komisja powinna opracować wytyczne w odniesieniu do kwestii metodologicznych dotyczących rozliczania w zakresie pozyskanych produktów drzewnych.

Środa, 13 września 2017 r.

Poprawka 25

Wniosek dotyczący rozporządzenia

Motyw 13

Tekst proponowany przez Komisję

- (13) Zjawiska katastrofalne, takie jak pożary lasów, plagi owadów, choroby roślin, ekstremalne zjawiska pogodowe i zakłócenia geologiczne będące poza kontrolą państwa członkowskiego i pozostające poza jego znaczącym wpływem, mogą prowadzić do tymczasowych emisji gazów cieplarnianych w sektorze LULUCF lub do odwrócenia wcześniejszych tendencji zachodzących w pochłanianiu. Jako że odwrócenie może być również skutkiem decyzji związanych z gospodarowaniem, takich jak decyzje o pozyskaniu drewna lub sadzeniu drzew, w niniejszym rozporządzeniu należy zapewnić, aby odwrócenie pochłaniania wynikające z działalności człowieka było zawsze prawidłowo odzwierciedlane w rozliczaniu sektora LULUCF. Ponadto niniejsze rozporządzenie powinno zapewniać państwom członkowskim ograniczoną możliwość wyłączenia emisji wynikających ze zjawisk katastrofalnych będących poza ich kontrolą z rozliczania sektora LULUCF. Jednakże sposób wykorzystania tych przepisów przez państwa członkowskie nie powinien prowadzić do nieuzasadnionego zaniżonego rozliczania.

Poprawka

- (13) Zjawiska katastrofalne, takie jak pożary lasów, plagi owadów, choroby roślin, ekstremalne zjawiska pogodowe i zakłócenia geologiczne będące poza kontrolą państwa członkowskiego i pozostające poza jego znaczącym wpływem, mogą prowadzić do tymczasowych emisji gazów cieplarnianych w sektorze LULUCF lub do odwrócenia wcześniejszych tendencji zachodzących w pochłanianiu. Jako że odwrócenie może być również skutkiem decyzji związanych z gospodarowaniem, takich jak decyzje o pozyskaniu drewna lub sadzeniu drzew, w niniejszym rozporządzeniu należy zapewnić, aby odwrócenie pochłaniania wynikające z działalności człowieka było zawsze prawidłowo odzwierciedlane w rozliczaniu sektora LULUCF. **Należy zachęcać państwa członkowskie do inwestowania w działania zapobiegawcze, takie jak zrównoważone praktyki zarządzania, w celu ograniczenia ryzyka związanego ze zjawiskami katastrofalnymi, co pozwoli uniknąć negatywnego wpływu na leśne pochłaniacze dwutlenku węgla.** Ponadto niniejsze rozporządzenie powinno zapewniać państwom członkowskim ograniczoną możliwość wyłączenia emisji wynikających ze zjawisk katastrofalnych będących poza ich kontrolą z rozliczania sektora LULUCF. Jednakże sposób wykorzystania tych przepisów przez państwa członkowskie nie powinien prowadzić do nieuzasadnionego zaniżonego rozliczania.

Środa, 13 września 2017 r.

Poprawka 26
Wniosek dotyczący rozporządzenia
Motyw 14

Tekst proponowany przez Komisję

- (14) W zależności od preferencji krajowych państwa członkowskie powinny mieć możliwość wyboru odpowiednich krajowych strategii politycznych służącym spełnieniu ich zobowiązań w sektorze LULUCF, w tym możliwości zrekompensowania emisji z jednej kategorii gruntu pochłanianiem z innej kategorii gruntów. Powinny one także mieć możliwość kumulowania pochłaniania netto w latach 2021–2030. Handel między państwami członkowskimi należy nadal traktować jako dodatkową opcję wspomagającą zgodność z wymogami. Zgodnie z praktyką w drugim okresie rozliczeniowym protokołu z Kioto powinna również istnieć możliwość zastosowania przez państwo członkowskie jego nadwyżkowych osiągnięć zgodnie z rozporządzeniem [] w sprawie rocznych wiążących ograniczeń emisji gazów cieplarnianych przez państwa członkowskie w latach 2021–2030 na rzecz stabilnej unii energetycznej i w celu wywiązania się ze zobowiązań wynikających z porozumienia paryskiego, oraz zmieniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 525/2013 w sprawie mechanizmu monitorowania i sprawozdawczości w zakresie emisji gazów cieplarnianych oraz zgłaszania innych informacji mających znaczenie dla zmiany klimatu

Poprawka

- (14) W zależności od preferencji krajowych państwa członkowskie powinny mieć możliwość wyboru odpowiednich krajowych strategii politycznych służącym spełnieniu ich zobowiązań w sektorze LULUCF, w tym możliwości zrekompensowania emisji z jednej kategorii gruntu pochłanianiem z innej kategorii gruntów. Powinny one także mieć możliwość kumulowania pochłaniania netto w latach 2021–2030. Handel między państwami członkowskimi należy nadal traktować jako dodatkową opcję wspomagającą zgodność z wymogami. Zgodnie z praktyką w drugim okresie rozliczeniowym protokołu z Kioto powinna również istnieć możliwość zastosowania przez państwo członkowskie jego nadwyżkowych osiągnięć zgodnie z rozporządzeniem [] w sprawie rocznych wiążących ograniczeń emisji gazów cieplarnianych przez państwa członkowskie w latach 2021–2030 na rzecz stabilnej unii energetycznej i w celu wywiązania się z zobowiązań wynikających z porozumienia paryskiego, oraz zmieniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 525/2013 w sprawie mechanizmu monitorowania i sprawozdawczości w zakresie emisji gazów cieplarnianych oraz zgłaszania innych informacji mających znaczenie dla zmiany klimatu, **bez obniżania ogólnego poziomu ambicji unijnych celów w zakresie redukcji emisji gazów cieplarnianych. Państwa członkowskie powinny mieć także możliwość wykorzystania do 280 mln ton pochłaniania netto ogółem pochodzących z połączonych kategorii rozliczania gruntów wylesionych, gruntów zalesionych, zarządzanych gruntów uprawnych, zarządzanych użytków zielonych, zarządzanych terenów podmokłych w stosownych przypadkach oraz, z zastrzeżeniem aktu delegowanego przyjętego zgodnie z art. 7 ust. 2 rozporządzenia (UE) [2017/...] w sprawie rocznych wiążących ograniczeń emisji gazów cieplarnianych przez państwa członkowskie w latach 2021–2030, zarządzanych gruntów leśnych w celu wywiązania się z zobowiązań wynikających z rozporządzenia (UE) [2017/...].**

Środa, 13 września 2017 r.

Poprawka 27

Wniosek dotyczący rozporządzenia

Motyw 15

Tekst proponowany przez Komisję

- (15) W celu zapewnienia skutecznej, przejrzystej i racjonalnej pod względem kosztów sprawozdawczości i weryfikacji emisji i pochłaniania gazów cieplarnianych oraz innych informacji koniecznych do oceny przestrzegania zobowiązań państw członkowskich, wymogi dotyczące sprawozdawczości powinny zostać włączone do rozporządzenia (UE) nr 525/2013 w drodze niniejszego rozporządzenia, a kontrole zgodności na podstawie niniejszego rozporządzenia powinny uwzględniać te sprawozdania. Należy zatem odpowiednio zmienić rozporządzenie (UE) nr 525/2013. Przepisy te mogą ponadto zostać uproszczone w celu uwzględnienia wszelkich istotnych zmian w odniesieniu do **zintegrowanego zarządzania unią energetyczną, dla którego w programie prac Komisji przewiduje się wniosek przed końcem 2016 r.**

Poprawka

- (15) W celu zapewnienia skutecznej, przejrzystej i racjonalnej pod względem kosztów sprawozdawczości i weryfikacji emisji i pochłaniania gazów cieplarnianych oraz innych informacji koniecznych do oceny przestrzegania zobowiązań państw członkowskich, wymogi dotyczące sprawozdawczości powinny zostać włączone do rozporządzenia (UE) nr 525/2013 w drodze niniejszego rozporządzenia, a kontrole zgodności na podstawie niniejszego rozporządzenia powinny uwzględniać te sprawozdania. Należy zatem odpowiednio zmienić rozporządzenie (UE) nr 525/2013. Przepisy te mogą ponadto zostać uproszczone w celu uwzględnienia wszelkich istotnych zmian w odniesieniu do **wniosku dotyczącego rozporządzenia w sprawie zarządzania unią energetyczną, który Komisja przedłożyła w dniu 30 listopada 2016 r.**

Poprawka 28

Wniosek dotyczący rozporządzenia

Motyw 15 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

- (15a) **Unia i jej państwa członkowskie zobowiązane są na mocy UNFCCC do opracowania, regularnego aktualizowania, publikowania i zgłaszania Konferencji Stron krajowych wykazów statystycznych odnoszących się do antropogenicznych emisji wszystkich gazów cieplarnianych według ich źródeł oraz usuwania przez pochłanianie z zastosowaniem porównywalnych metod uzgodnionych przez Konferencję Stron. Wykazy gazów cieplarnianych mają zasadnicze znaczenie dla monitorowania realizacji wymiaru dekarbonizacyjnego i oceny przestrzegania prawodawstwa w dziedzinie klimatu. Obowiązki państw członkowskich w zakresie sporządzenia wykazów krajowych i zarządzania nimi przedstawiono we wniosku Komisji dotyczącym rozporządzenia w sprawie zarządzania unią energetyczną.**

Poprawka

Środa, 13 września 2017 r.

Poprawka 29
Wniosek dotyczący rozporządzenia
Motyw 17

Tekst proponowany przez Komisję

- (17) W celu ułatwienia gromadzenia danych i poprawy metodologii użytkowanie gruntów powinno być ewidencjonowane i zgłaszane za pomocą geograficznego oznaczania każdego obszaru gruntowego, odpowiadającego systemom gromadzenia danych na szczeblu krajowym i unijnym. Należy jak najlepiej wykorzystać istniejące programy i badania Unii i państw członkowskich, w tym badanie **pokrycia** użytkowania gruntów LUCAS i unijny program obserwacji i monitorowania Ziemi Copernicus na potrzeby gromadzenia danych. Zarządzanie danymi, w tym udostępnianie danych przestrzennych na potrzeby sprawozdawczości, ponownego użycia i rozprzestrzeniania powinno być zgodne z dyrektywą 2007/2/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 14 marca 2007 r. ustanawiającą infrastrukturę informacji przestrzennej we Wspólnocie Europejskiej.

Poprawka

- (17) W celu ułatwienia gromadzenia danych i poprawy metodologii użytkowanie gruntów powinno być **wyrażnie** ewidencjonowane i zgłaszane za pomocą geograficznego oznaczania każdego obszaru gruntowego, odpowiadającego systemom gromadzenia danych na szczeblu krajowym i unijnym. Należy jak najlepiej wykorzystać istniejące programy i badania Unii i państw członkowskich, w tym badanie **terenowe** użytkowania gruntów i **pokrycia terenu** LUCAS, unijny program obserwacji i monitorowania Ziemi Copernicus, **w szczególności za pomocą satelity Sentinel-2**, na potrzeby gromadzenia danych **oraz europejskie systemy nawigacji satelitarnej Galileo i EGNOS, które mogą być pomocne w monitorowaniu użytkowania gruntów**. Zarządzanie danymi, w tym udostępnianie danych przestrzennych na potrzeby sprawozdawczości, ponownego użycia i rozprzestrzeniania powinno być zgodne z dyrektywą 2007/2/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 14 marca 2007 r. ustanawiającą infrastrukturę informacji przestrzennej we Wspólnocie Europejskiej.

Środa, 13 września 2017 r.

Poprawka 30

Wniosek dotyczący rozporządzenia

Motyw 18

Tekst proponowany przez Komisję

(18) Aby zapewnić właściwe rozliczanie transakcji na podstawie niniejszego rozporządzenia, w tym wykorzystywanie elastyczności i śledzenia zgodności, należy przekazać Komisji uprawnienia do przyjmowania aktów zgodnie z art. 290 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej w odniesieniu do technicznego dostosowania definicji, wartości, wykazów gazów cieplarnianych oraz rezerwuarów węgla, aktualizacji poziomów referencyjnych, rozliczania transakcji oraz zmian metod i wymogów informacyjnych. Środki te uwzględniają przepisy rozporządzenia Komisji nr (UE) 389/2013 ustanawiającego rejestr Unii. Niezbędne przepisy powinny zostać zawarte w jednolitym instrumencie prawnym łączącym przepisy dotyczące rozliczania zgodnie z dyrektywą nr 2003/87/WE, rozporządzeniem (UE) nr 525/2013, rozporządzeniem [] w sprawie rocznych wiążących ograniczeń emisji gazów cieplarnianych przez państwa członkowskie w latach 2021–2030 na rzecz stabilnej unii energetycznej oraz niniejszym rozporządzeniem. Szczególnie ważne jest, aby Komisja prowadziła odpowiednie konsultacje podczas swych prac przygotowawczych, w tym na poziomie ekspertów, zgodnie z zasadami określonymi w Porozumieniu międzyinstytucjonalnym w sprawie lepszego stanowienia prawa z dnia 13 kwietnia 2016 r. W szczególności, aby zapewnić udział na równych zasadach Parlamentu Europejskiego i Rady w przygotowaniu aktów delegowanych, instytucje te otrzymują wszelkie dokumenty w tym samym czasie co eksperci państw członkowskich, a eksperci tych instytucji mogą systematycznie brać udział w posiedzeniach grup eksperckich Komisji zajmujących się przygotowaniem aktów delegowanych.

Poprawka

(18) Aby zapewnić właściwe rozliczanie transakcji na podstawie niniejszego rozporządzenia, w tym wykorzystywanie elastyczności i śledzenia zgodności, należy przekazać Komisji uprawnienia do przyjmowania aktów zgodnie z art. 290 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej w odniesieniu do technicznego dostosowania definicji, wartości, wykazów gazów cieplarnianych oraz rezerwuarów węgla, aktualizacji poziomów referencyjnych, rozliczania transakcji oraz zmian metod **na podstawie najnowszych wytycznych przyjętych przez IPCC, w tym suplementu z 2013 r. do wytycznych IPCC dotyczących krajowych wykazów gazów cieplarnianych: tereny podmokłe, oraz wytycznych UNFCCC** i wymogów informacyjnych. Środki te uwzględniają przepisy rozporządzenia Komisji (UE) nr 389/2013 ustanawiającego rejestr Unii. Niezbędne przepisy powinny zostać zawarte w jednolitym instrumencie prawnym łączącym przepisy dotyczące rozliczania zgodnie z dyrektywą nr 2003/87/WE, rozporządzeniem (UE) nr 525/2013, rozporządzeniem **(UE) nr .../...** w sprawie rocznych wiążących ograniczeń emisji gazów cieplarnianych przez państwa członkowskie w latach 2021–2030 na rzecz stabilnej unii energetycznej oraz niniejszym rozporządzeniem. Szczególnie ważne jest, aby Komisja prowadziła odpowiednie konsultacje podczas swych prac przygotowawczych, w tym na poziomie ekspertów, zgodnie z zasadami określonymi w Porozumieniu międzyinstytucjonalnym w sprawie lepszego stanowienia prawa z dnia 13 kwietnia 2016 r. W szczególności, aby zapewnić udział na równych zasadach Parlamentu Europejskiego i Rady w przygotowaniu aktów delegowanych, instytucje te otrzymują wszelkie dokumenty w tym samym czasie co eksperci państw członkowskich, a eksperci tych instytucji mogą systematycznie brać udział w posiedzeniach grup eksperckich Komisji zajmujących się przygotowaniem aktów delegowanych.

Środa, 13 września 2017 r.

Poprawka 31**Wniosek dotyczący rozporządzenia****Motyw 19**

Tekst proponowany przez Komisję

- (19) Niniejsze rozporządzenie powinno zostać poddane przeglądowi w 2024 r., a następnie co 5 lat, w celu oceny jego ogólnego działania. Przegląd ten może również opierać się na wynikach globalnej oceny porozumienia paryskiego.

Poprawka

- (19) ***W ciągu sześciu miesięcy od dialogu pomocniczego na mocy UNFCCC w 2018 r. Komisja powinna opublikować komunikat oceniający spójność unijnych aktów prawnych w zakresie klimatu i energii z celami porozumienia paryskiego.*** Niniejsze rozporządzenie powinno zostać poddane przeglądowi w 2024 r., a następnie co 5 lat, w celu oceny jego ogólnego działania. Przegląd ten może również opierać się na wynikach globalnej oceny porozumienia paryskiego.

Poprawka 32**Wniosek dotyczący rozporządzenia****Artykuł 1 – akapit 1 a (nowy)**

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

Niniejsze rozporządzenie nie określa obowiązków podmiotów prywatnych, w tym rolników i leśników, w zakresie rozliczania lub sprawozdawczości.

Poprawka 33**Wniosek dotyczący rozporządzenia****Artykuł 1 – akapit 1 b (nowy)**

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

Niniejsze rozporządzenie przyczynia się do osiągnięcia przez Unię celów określonych w porozumieniu paryskim.

Poprawka 34**Wniosek dotyczący rozporządzenia****Artykuł 2 – ustęp 1 – litera e a (nowa)**

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

ea) od 2026 r. zarządzane tereny podmokłe: użytkowanie gruntów zgłoszonych jako tereny podmokłe pozostające terenami podmokłymi oraz grunty zabudowane, inne grunty przekształcone w tereny podmokłe oraz tereny podmokłe przekształcone w grunty zabudowane i inne grunty.

Środa, 13 września 2017 r.

Poprawka 35

Wniosek dotyczący rozporządzenia

Artykuł 2 – ustęp 2

Tekst proponowany przez Komisję

2. **Zgodnie z art. 4** państwo członkowskie może podjąć decyzję o włączeniu w zakres swoich zobowiązań zarządzanych terenów podmokłych, **zdefiniowanych jako użytkowanie gruntów zgłoszonych jako tereny podmokłe pozostające terenami podmokłymi oraz jako grunty zabudowane, inne grunty przekształcone w tereny podmokłe i tereny podmokłe przekształcone w grunty zabudowane i inne grunty.** W przypadku gdy państwo członkowskie wybiera takie rozwiązanie, rozlicza ono emisje i pochłanianie pochodzące z zarządzanych terenów podmokłych zgodnie z niniejszym rozporządzeniem.

Poprawka

2. **W okresie od 2021 r. do 2025 r.** państwo członkowskie może podjąć decyzję o włączeniu w zakres swoich zobowiązań zarządzanych terenów podmokłych **zgodnie z art. 4.** W przypadku gdy państwo członkowskie wybiera takie rozwiązanie, rozlicza ono emisje i pochłanianie pochodzące z zarządzanych terenów podmokłych zgodnie z niniejszym rozporządzeniem.

Poprawka 36

Wniosek dotyczący rozporządzenia

Artykuł 3 – ustęp 1 – litera f a (nowa)

Tekst proponowany przez Komisję

fa) „poziom referencyjny dla lasów” oznacza szacunkowy średni roczny poziom netto emisji lub pochłaniania pochodzących z zarządzanych gruntów leśnych na terytorium danego państwa członkowskiego w latach 2021–2025 oraz 2026–2030;

Poprawka

Poprawka 37

Wniosek dotyczący rozporządzenia

Artykuł 4 – akapit 1 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

W okresie po 2030 r. państwa członkowskie dążą do zwiększenia poziomu pochłaniania, tak aby przekroczył on poziom emisji. Komisja proponuje ramy dotyczące celów na okres po 2030 r., obejmujące takie zwiększenie pochłaniania, zgodnie z unijnymi długoterminowymi celami w zakresie klimatu oraz zobowiązaniami podjętymi na mocy porozumienia paryskiego.

Poprawka

Środa, 13 września 2017 r.

Poprawka 38**Wniosek dotyczący rozporządzenia****Artykuł 5 – ustęp 1***Tekst proponowany przez Komisję*

1. Każde państwo członkowskie przygotowuje i prowadzi rozliczanie prawidłowo odzwierciedlające poziom emisji i pochłaniania wynikający z kategorii rozliczania gruntów, o których mowa w art. 2. Państwa członkowskie zapewniają dokładność, kompletność, spójność, porównywalność i przejrzystość swego rozliczania i innych danych przekazanych na podstawie niniejszego rozporządzenia. Państwa członkowskie oznaczają emisje znakiem dodatnim (+), a pochłanianie znakiem ujemnym (-).

Poprawka

1. Każde państwo członkowskie przygotowuje i prowadzi rozliczanie prawidłowo odzwierciedlające poziom emisji i pochłaniania wynikający z kategorii rozliczania gruntów, o których mowa w art. 2, **zgodnie z wytycznymi dotyczącymi sprawozdawczości przyjętymi przez organy UNFCCC lub porozumienia paryskiego na lata 2021–2030**. Państwa członkowskie zapewniają dokładność, kompletność, spójność, porównywalność i przejrzystość swego rozliczania i innych danych przekazanych na podstawie niniejszego rozporządzenia. Państwa członkowskie oznaczają emisje znakiem dodatnim (+), a pochłanianie znakiem ujemnym (-).

Poprawka 39**Wniosek dotyczący rozporządzenia****Artykuł 5 – ustęp 4***Tekst proponowany przez Komisję*

4. Państwa członkowskie uwzględniają w swoich rozliczeniach dla każdej kategorii rozliczania gruntów wszelkie zmiany w zasobach węgla w rezerwuarach węgla wymienionych w załączniku I sekcja B. Państwa członkowskie mogą zdecydować o nieuwzględnieniu w swoich rozliczeniach zmian zasobów węgla dla rezerwuarów węgla, jeżeli rezerwuar węgla nie jest źródłem, z wyjątkiem nadziemnej biomasy i pozyskanych produktów drzewnych na zarządzanych gruntach leśnych.

Poprawka

4. Państwa członkowskie uwzględniają w swoich rozliczeniach dla każdej kategorii rozliczania gruntów wszelkie zmiany w zasobach węgla w rezerwuarach węgla wymienionych w załączniku I sekcja B. Państwa członkowskie mogą zdecydować o nieuwzględnieniu w swoich rozliczeniach zmian zasobów węgla dla rezerwuarów węgla, jeżeli rezerwuar węgla nie jest źródłem, z wyjątkiem nadziemnej biomasy, **martwego drewna (posuszu i leżaniny oraz zagrzebanego martwego drewna) na zarządzanych gruntach leśnych** i pozyskanych produktów drzewnych na zarządzanych gruntach leśnych.

Poprawka 40**Wniosek dotyczący rozporządzenia****Artykuł 6 – ustęp 2***Tekst proponowany przez Komisję*

2. W drodze odstępstwa od wymogu stosowania domyślnych wartości ustanowionych w art. 5 ust. 3 państwo członkowskie może dokonać przeniesienia gruntów uprawnych, użytków zielonych, terenów podmokłych, gruntów zabudowanych i innych gruntów z kategorii takich gruntów przekształconych na grunty leśne do kategorii gruntów leśnych pozostających gruntami leśnymi po upływie 30 lat od dnia przejścia.

Poprawka

2. W drodze odstępstwa od wymogu stosowania domyślnych wartości ustanowionych w art. 5 ust. 3 państwo członkowskie może dokonać przeniesienia gruntów uprawnych, użytków zielonych, terenów podmokłych, gruntów zabudowanych i innych gruntów z kategorii takich gruntów przekształconych na grunty leśne do kategorii gruntów leśnych pozostających gruntami leśnymi po upływie 30 lat od dnia przejścia, **jeżeli jest to należyte uzasadnione na podstawie wytycznych IPCC**.

Środa, 13 września 2017 r.

Poprawka 41

Wniosek dotyczący rozporządzenia

Artykuł 6 – ustęp 3 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

3a. Działania w zakresie zalesiania realizowane w latach 2017–2030 na terenach podmokłych, w tym na torfowiskach, obszarach wchodzących w skład sieci Natura 2000 oraz w siedliskach wymienionych w załączniku I do dyrektywy 92/43/EWG, w szczególności na naturalnych i półnaturalnych murawach oraz na wysokich torfowiskach, grzęzawiskach i mokradłach, a także na innych terenach podmokłych, w tym na torfowiskach, objętych zasadami rozliczania brutto-netto, nie są uwzględniane w rozliczeniach krajowych państw członkowskich. Tego rodzaju obszary są zaliczane, gdy ma to zastosowanie, jedynie w przypadku pochłaniania lub emisji w kategorii gruntów leśnych po ich przeniesieniu do kategorii zarządzanych gruntów leśnych zgodnie z art. 5 ust. 3.

Poprawka 42

Wniosek dotyczący rozporządzenia

Artykuł 7 – ustęp 3

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

3. W przypadku gdy państwo członkowskie decyduje się włączyć zarządzane tereny podmokłe w zakres swoich zobowiązań zgodnie z art. 2, powiadamia ono o swojej decyzji Komisję do dnia 31 grudnia 2020 r. **w odniesieniu do lat 2021–2025 i do dnia 31 grudnia 2025 r. w odniesieniu do lat 2026–2030.**

3. W przypadku gdy państwo członkowskie decyduje się włączyć zarządzane tereny podmokłe w **okresie od 2021 r. do 2025 r.** w zakres swoich zobowiązań zgodnie z art. 2, powiadamia ono o swojej decyzji Komisję do dnia 31 grudnia 2020 r.

Poprawka 43

Wniosek dotyczący rozporządzenia

Artykuł 7 – ustęp 4

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

4. Państwa członkowskie, **które zdecydowały się włączyć zarządzane tereny podmokłe w zakres swoich zobowiązań zgodnie z art. 2,** rozliczają emisje i pochłanianie pochodzące z zarządzanych terenów podmokłych obliczone jako emisje i pochłanianie w latach **2021–2025 i/ lub 2026–2030** pomniejszone o wartość uzyskaną poprzez pomnożenie przez **średni roczny poziom pięciu państw członkowskich dotyczący emisji i pochłaniania** pochodzących z zarządzanych terenów podmokłych w okresie bazowym 2005–2007.

4. Państwa członkowskie rozliczają emisje i pochłanianie pochodzące z zarządzanych terenów podmokłych obliczone jako emisje i pochłanianie w latach 2026–2030 pomniejszone o wartość uzyskaną poprzez pomnożenie przez **pięć średniego rocznego poziomu emisji i pochłaniania danego państwa członkowskiego,** pochodzących z zarządzanych terenów podmokłych w okresie bazowym 2005–2007.

Środa, 13 września 2017 r.

Poprawka 44**Wniosek dotyczący rozporządzenia****Artykuł 7 – ustęp 4 – akapit 1 a (nowy)**

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

Państwa członkowskie, które zdecydowały się włączyć zarządzane tereny podmokłe w okresie od 2021 r. do 2025 r. w zakres swoich zobowiązań zgodnie z art. 2, rozliczają emisje i pochłanianie pochodzące z zarządzanych terenów podmokłych obliczone jako emisje i pochłanianie w latach 2021–2025 pomniejszone o wartość uzyskaną przez pomnożenie przez pięć średniego rocznego poziomu emisji i pochłaniania danego państwa członkowskiego pochodzących z zarządzanych terenów podmokłych w okresie bazowym 2005–2007.

Poprawka 45**Wniosek dotyczący rozporządzenia****Artykuł 7 – ustęp 4 a (nowy)**

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

4a. W okresie od 2021 r. do 2025 r. państwa członkowskie, które nie zdecydowały się włączyć zarządzanych terenów podmokłych w zakres swoich zobowiązań zgodnie z art. 2, informują mimo to Komisję o emisjach i pochłanianiu pochodzących z zarządzanych terenów podmokłych.

Poprawka 46**Wniosek dotyczący rozporządzenia****Artykuł 8 – ustęp 1**

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

1. Państwa członkowskie rozliczają emisje i pochłanianie pochodzące z zarządzanych gruntów leśnych obliczone jako emisje i pochłanianie w latach 2021–2025 i 2026–2030 pomniejszone o wartość uzyskaną poprzez pomnożenie przez pięć swojego poziomu referencyjnego dla lasów. **Poziom referencyjny dla lasów to szacunkowy średni roczny poziom netto emisji lub pochłaniania pochodzących z zarządzanych gruntów leśnych na terytorium danego państwa członkowskiego w latach 2021–2025 i 2026–2030.**

1. Państwa członkowskie rozliczają emisje i pochłanianie pochodzące z zarządzanych gruntów leśnych obliczone jako emisje i pochłanianie w latach 2021–2025 i 2026–2030 pomniejszone o wartość uzyskaną poprzez pomnożenie przez pięć swojego poziomu referencyjnego dla lasów.

Środa, 13 września 2017 r.

Poprawka 47

Wniosek dotyczący rozporządzenia

Artykuł 8 – ustęp 2

Tekst proponowany przez Komisję

2. Jeżeli wynik obliczenia, o którym mowa w ust. 1, jest ujemny w odniesieniu do poziomu referencyjnego dla lasów, państwo członkowskie ujmuje w swoich rozliczeniach dotyczących zarządzanych gruntów leśnych pochłanianie netto ogółem w wysokości nie więcej niż równowartość 3,5 procent emisji państwa członkowskiego w roku lub okresie bazowym, jak określono w załączniku III, pomnożona przez pięć.

Poprawka

2. Jeżeli wynik obliczenia, o którym mowa w ust. 1, jest ujemny w odniesieniu do poziomu referencyjnego dla lasów, państwo członkowskie ujmuje w swoich rozliczeniach dotyczących zarządzanych gruntów leśnych pochłanianie netto ogółem w wysokości nie więcej niż równowartość 3,5 procent emisji państwa członkowskiego w roku lub okresie bazowym, jak określono w załączniku III, pomnożona przez pięć. **W rozliczeniach dotyczących zarządzanych gruntów leśnych państwa członkowskie mogą dodać do tej liczby wynoszącej 3,5 % wartość pochłaniania netto związanego z płytami drewnianymi, tarcicą i martwym drewnem, na warunkach określonych w akapitach drugim, trzecim i czwartym niniejszego ustępu.**

Poprawka 48

Wniosek dotyczący rozporządzenia

Artykuł 8 – ustęp 2 – akapit 1 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

Pochłanianie netto związane z płytami drewnianymi, o których mowa w art. 9 lit. b), i tarcicą, o której mowa w lit. c) tego artykułu, może być rozliczane oddzielnie – poza wartością i oprócz wartości pochłaniania netto w rozliczeniach dotyczących zarządzanych gruntów leśnych – do wysokości nieprzekraczającej poziomu 3 % emisji państwa członkowskiego w roku lub okresie bazowym określonym w załączniku III pomnożonego przez pięć.

Poprawka 49

Wniosek dotyczący rozporządzenia

Artykuł 8 – ustęp 2 – akapit 1 b (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

Pochłanianie netto związane z martwym drewnem w kategorii rezerwuaru węgla może być rozliczane oddzielnie – poza wartością i oprócz wartości pochłaniania netto w rozliczeniach dotyczących zarządzanych gruntów leśnych – do wysokości nieprzekraczającej poziomu 3 % emisji państwa członkowskiego w roku lub okresie bazowym określonym w załączniku III pomnożonego przez pięć.

Środa, 13 września 2017 r.

Poprawka 50

Wniosek dotyczący rozporządzenia

Artykuł 8 – ustęp 2 – akapit 1 c (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

Łączna wartość pochłaniania netto w wysokości 3,5 %, o której mowa w akapicie pierwszym, powiększona o pochłanianie netto związane z płytami drewnianymi, tarcicą i martwym drewnem w rozliczeniach dotyczących zarządzanych gruntów leśnych nie może przekraczać wartości 7 % emisji państwa członkowskiego w roku lub okresie bazowym określonym w załączniku III pomnożonej przez pięć.

Poprawka 65

Wniosek dotyczący rozporządzenia

Artykuł 8 – ustęp 3 – akapit 2

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

Krajowy plan rozliczania dla leśnictwa zawiera wszystkie elementy wymienione w załączniku IV, sekcja B oraz zawiera **proponowany** nowy poziom referencyjny dla lasów w oparciu o kontynuację obecnych praktyk gospodarki leśnej **i intensywności**, co zostało udokumentowane w latach **1990-2009**, według rodzaju lasu i według klasy wiekowej w krajowych lasach, wyrażony w tonach ekwiwalentu CO₂ rocznie.

Krajowy plan rozliczania dla leśnictwa zawiera wszystkie elementy wymienione w załączniku IV, sekcja B oraz zawiera nowy poziom referencyjny dla lasów w oparciu o kontynuację obecnych praktyk gospodarki leśnej **zgodnie z najlepszymi dostępnymi danymi**, co zostało udokumentowane w latach **2000-2012**, według rodzaju lasu i według klasy wiekowej w krajowych lasach, wyrażony w tonach ekwiwalentu CO₂ rocznie.

Zwiększone pozyskiwanie przez państwo członkowskie, w oparciu o zrównoważone praktyki gospodarki leśnej i strategię krajowe przyjęte do daty przedłożenia poziomu referencyjnego dla lasów, spełnia następujące warunki:

- a) zarządzane grunty leśne pozostają jednym z pochłaniaczy gazów cieplarnianych; oraz
- b) w długoterminowej strategii rozwoju niskoemisyjnego określono sposoby utrzymania lub zwiększenia pochłaniaczy i rezerwuarów gazów cieplarnianych do 2050 r. z myślą o realizacji celu określonego w art. 4 ust. 1 porozumienia paryskiego, a mianowicie osiągnięciu w drugiej połowie bieżącego stulecia równowagi między antropogenicznymi emisjami gazów cieplarnianych według źródeł a ich usuwaniem przez pochłaniacze.

Komisja może udzielić odstępstwa od okresu bazowego 2000–2012 po złożeniu przez państwo członkowskie uzasadnionego wniosku, w którym wskazuje ono, że takie odstępstwo jest bezwzględnie konieczne z przyczyn związanych z dostępnością danych, takich jak terminy inwentaryzacji stanu lasu.

Środa, 13 września 2017 r.

Poprawka 52

Wniosek dotyczący rozporządzenia

Artykuł 8 – ustęp 3 – akapit 2 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

W drodze odstępstwa od akapitu drugiego poziomu referencyjny dla lasów dla Chorwacji można obliczyć w sposób uwzględniający okupację części jej terytorium w latach 1991–1998 oraz skutki wojny i jej wpływ na praktyki gospodarki leśnej na terytorium Chorwacji, z pominięciem wpływu strategii politycznych na rozwój lasów jako pochłaniaczy.

Poprawka 53

Wniosek dotyczący rozporządzenia

Artykuł 8 – ustęp 3 – akapit 3

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

Krajowy plan rozliczania dla leśnictwa jest podawany do wiadomości publicznej i podlega konsultacjom publicznym.

Krajowy plan rozliczania dla leśnictwa jest podawany do wiadomości publicznej, **w tym w formie publikacji za pośrednictwem internetu**, i podlega konsultacjom publicznym.

Poprawka 54

Wniosek dotyczący rozporządzenia

Artykuł 8 – ustęp 4

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

4. Państwa członkowskie wykazują zgodność metod i danych wykorzystywanych do ustalenia poziomu referencyjnego dla lasów w krajowym planie rozliczania oraz tych wykorzystywanych w sprawozdawczości w zakresie zarządzanych gruntów leśnych. Najpóźniej pod koniec okresu od 2021 do 2025 r. lub od 2026 do 2030 r. państwo członkowskie przekazuje Komisji korektę techniczną swojego poziomu referencyjnego, jeżeli jest to konieczne w celu zapewnienia spójności.

4. Państwa członkowskie wykazują zgodność metod i danych wykorzystywanych do ustalenia poziomu referencyjnego dla lasów w krajowym planie rozliczania oraz tych wykorzystywanych w sprawozdawczości w zakresie zarządzanych gruntów leśnych. **Jako odnośne dane wykorzystuje się najnowsze zweryfikowane rozliczenia dotyczące użytkowania gruntów i stanu lasów.** Najpóźniej pod koniec okresu od 2021 do 2025 r. lub od 2026 do 2030 r. państwo członkowskie przekazuje Komisji korektę techniczną swojego poziomu referencyjnego, jeżeli jest to konieczne w celu zapewnienia spójności, **oraz zgłasza dodatkowo wkłady osiągnięte w wyniku polityki zrównoważonej gospodarki leśnej obowiązującej w czasie ustalania tego poziomu.**

Środa, 13 września 2017 r.

Poprawka 55

Wniosek dotyczący rozporządzenia

Artykuł 8 – ustęp 5

Tekst proponowany przez Komisję

5. **Komisja** dokonuje przeglądu krajowych planów rozliczania dla leśnictwa i korekt technicznych oraz ocenia, w jakim zakresie **proponowane** nowe lub poprawione poziomy referencyjne dla lasów zostały określone zgodnie z zasadami i wymogami określonymi w ust. 3 i 4 oraz w art. 5 ust. 1. **W zakresie, w jakim jest to konieczne w celu zapewnienia** zgodności z zasadami i wymogami określonymi w ust. 3 i 4 oraz w art. 5 ust. 1, Komisja **może ponownie obliczyć proponowane nowe lub poprawione poziomy referencyjne dla lasów.**

Poprawka

5. **Powołany zgodnie z decyzją Komisji (C(2016)3301) zespół ekspertów ds. przeglądów, w którego skład wchodzi przedstawiciele Komisji i państw członkowskich, dokonuje – w konsultacji ze Stałym Komitetem ds. Leśnictwa i grupą dialogu obywatelskiego w dziedzinie gospodarki leśnej i korka –** przeglądu krajowych planów rozliczania dla leśnictwa i korekt technicznych oraz ocenia, w jakim zakresie nowe lub poprawione poziomy referencyjne dla lasów **ustalone przez państwa członkowskie** zostały określone zgodnie z zasadami i wymogami określonymi w ust. 3 i 4 **niniejszego artykułu** oraz w art. 5 ust. 1. **Komisja może ponownie przeliczyć nowe lub poprawione poziomy referencyjne dla lasów tylko wtedy, gdy nie zachowano** zgodności z zasadami i wymogami określonymi w ust. 3 i 4 **niniejszego artykułu** oraz w art. 5 ust. 1. **Komisja sporządza sprawozdanie podsumowujące i podaje je do wiadomości publicznej.**

Poprawka 56

Wniosek dotyczący rozporządzenia

Artykuł 8 – ustęp 5 – akapit 1 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

Państwa członkowskie dostarczają Komisji wszelkie dane i informacje wymagane do przeprowadzenia przeglądu i oceny, o których mowa w akapicie pierwszym.

Środa, 13 września 2017 r.

Poprawka 57

Wniosek dotyczący rozporządzenia

Artykuł 8 – ustęp 6

Tekst proponowany przez Komisję

6. Komisja przyjmuje akty delegowane zgodnie z art. 14 w celu zmiany załącznika II w kontekście przeglądu **przeprowadzonego** zgodnie z ust. 5 w celu aktualizacji poziomów referencyjnych dla lasów danego państwa członkowskiego na podstawie przedłożonych krajowych planów rozliczania dla leśnictwa lub korekt technicznych, a także wszelkich ponownych obliczeń dokonanych w kontekście przeglądu. Do chwili wejścia w życie **aktu delegowanego** poziomy referencyjne dla lasów danego państwa członkowskiego, wyszczególnione w załączniku II, nadal mają zastosowanie w latach 2021–2025 i/ lub 2026–2030.

Poprawka

6. Komisja przyjmuje akty delegowane zgodnie z art. 14 w celu zmiany załącznika II w kontekście przeglądu **i oceny przeprowadzonych przez zespół ekspertów ds. przeglądu** zgodnie z ust. 5 **niniejszego artykułu** w celu aktualizacji poziomów referencyjnych dla lasów danego państwa członkowskiego na podstawie przedłożonych krajowych planów rozliczania dla leśnictwa lub korekt technicznych, a także wszelkich ponownych obliczeń dokonanych w kontekście przeglądu.

Do chwili wejścia w życie **aktów delegowanych** poziomy referencyjne dla lasów danego państwa członkowskiego, wyszczególnione w załączniku II, nadal mają zastosowanie w latach 2021–2025 i/ lub 2026–2030.

Poprawka 58

Wniosek dotyczący rozporządzenia

Artykuł 9 – akapit 1 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

Komisja przyjmuje akty delegowane zgodnie z art. 14 w celu zmiany niniejszego rozporządzenia poprzez aktualizację kategorii pozyskanych produktów drzewnych polegającą na dodaniu produktów, w których występuje efekt pochłaniania dwutlenku węgla, w oparciu o wytyczne IPCC i z zapewnieniem integralności środowiskowej, a także poprzez aktualizację standardowych wartości połowicznego rozpadu określonych w załączniku V w celu dostosowania ich do postępu technicznego.

Środa, 13 września 2017 r.

Poprawka 59**Wniosek dotyczący rozporządzenia****Artykuł 10 – ustęp 1**

Tekst proponowany przez Komisję

1. Pod koniec okresów od 2021 do 2025 r. i od 2026 do 2030 r. państwa członkowskie mogą wyłączyć ze swoich rozliczeń dotyczących **emisji gazów cieplarnianych z gruntów zalesionych i zarządzanych gruntów leśnych** wynikające ze zjawisk katastrofalnych, które przekraczają średnie emisje spowodowane zjawiskami katastrofalnymi w latach 2001–2020, z wyjątkiem statystycznych wartości odstających („poziom tła”) obliczonych zgodnie z niniejszym artykułem oraz załącznikiem VI.

Poprawka

1. Pod koniec okresów od 2021 do 2025 r. i od 2026 do 2030 r. państwa członkowskie mogą wyłączyć ze swoich rozliczeń dotyczących **zarządzanych** gruntów **leśnych emisje gazów cieplarnianych** wynikające ze zjawisk katastrofalnych, które przekraczają średnie emisje spowodowane zjawiskami katastrofalnymi w latach 2001–2020, z wyjątkiem statystycznych wartości odstających („poziom tła”) obliczonych zgodnie z niniejszym artykułem oraz załącznikiem VI.

Poprawka 60**Wniosek dotyczący rozporządzenia****Artykuł 11 – ustęp 5 a (nowy)**

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

5a. Sprawozdanie, o którym mowa w art. 15, zawiera ocenę skutków mechanizmu elastyczności określonego w niniejszym artykule.

Poprawka 61**Wniosek dotyczący rozporządzenia****Artykuł 12 a (nowy)**

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

Artykuł 12a

W 2027 i 2032 r. Komisja składa sprawozdanie dotyczące skumulowanego salda emisji i pochłaniania pochodzących z zarządzanych gruntów leśnych w Unii w odniesieniu do średnich emisji i pochłaniania w latach 1990–2009. Jeżeli skumulowane saldo ma wartość ujemną, Komisja sporządza wniosek w celu skompensowania i usunięcia odpowiedniej ilości z limitów emisji państw członkowskich na mocy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) .../...^(1a).

^(1a) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) .../... z dnia ... w sprawie rocznych wiążących ograniczeń emisji gazów cieplarnianych przez państwa członkowskie w latach 2021–2030 na rzecz stabilnej unii energetycznej i w celu wywiązania się z zobowiązań wynikających z porozumienia paryskiego, oraz zmieniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 525/2013 w sprawie mechanizmu monitorowania i sprawozdawczości w zakresie emisji gazów cieplarnianych oraz zgłaszania innych informacji mających znaczenie dla zmiany klimatu (Dz.U. L ..., z ..., s. ...)

Środa, 13 września 2017 r.

Poprawka 62

Wniosek dotyczący rozporządzenia

Artykuł 14 – ustęp 2

Tekst proponowany przez Komisję

2. Uprawnienia do przyjmowania aktów delegowanych, o których mowa w art. 3, 5, 8, 10 i 13, powierza się Komisji na czas nieokreślony od dnia [data wejścia w życie].

Poprawka

2. Uprawnienia do przyjmowania aktów delegowanych, o których mowa w art. 3, 5, 8, **9**, 10 i 13, powierza się Komisji na czas nieokreślony od dnia [data wejścia w życie].

Poprawka 63

Wniosek dotyczący rozporządzenia

Artykuł 15 – akapit - 1 (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

W ciągu sześciu miesięcy od dialogu pomocniczego na mocy UNFCCC w 2018 r. Komisja publikuje komunikat oceniający spójność unijnych aktów prawnych w zakresie klimatu i energii z celami porozumienia paryskiego.

Poprawka 64

Wniosek dotyczący rozporządzenia

Artykuł 15 – akapit 1

Tekst proponowany przez Komisję

Komisja składa sprawozdanie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie do dnia 28 lutego 2024 r., a następnie co pięć lat, na temat funkcjonowania niniejszego rozporządzenia, jego wkładu **do** ogólnego unijnego celu redukcji emisji gazów cieplarnianych do 2030 r. **i jego wkładu** w realizację celów porozumienia paryskiego **i może** w stosownych przypadkach **przedstawić** wnioski.

Poprawka

Komisja składa sprawozdanie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie do dnia 28 lutego 2024 r., a następnie co pięć lat, na temat funkcjonowania niniejszego rozporządzenia, jego wkładu **w osiągnięcie** ogólnego unijnego celu redukcji emisji gazów cieplarnianych do 2030 r. **oraz** w realizację celów porozumienia paryskiego. W stosownych przypadkach **sprawozdaniom towarzyszą** wnioski **ustawodawcze**.

Środa, 13 września 2017 r.

P8_TA(2017)0340

Jednolity wzór dokumentów pobytowych dla obywateli państw trzecich ***I

Rezolucja ustawodawcza Parlamentu Europejskiego z dnia 13 września 2017 r. w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1030/2002 ustanawiające jednolity wzór dokumentów pobytowych dla obywateli państw trzecich (COM(2016)0434 – C8-0247/2016 – 2016/0198(COD))

(Zwykła procedura ustawodawcza: pierwsze czytanie)

(2018/C 337/37)

Parlament Europejski,

- uwzględniając wniosek Komisji przedstawiony Parlamentowi Europejskiemu i Radzie (COM(2016)0434),
  - uwzględniając art. 294 ust. 2 i art. 79 ust. 2 lit. a) Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, zgodnie z którymi wniosek został przedstawiony Parlamentowi przez Komisję (C8-0247/2016),
  - uwzględniając art. 294 ust. 3 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,
  - uwzględniając wstępne porozumienie zatwierdzone przez komisję przedmiotowo właściwą na podstawie art. 69f ust. 4 Regulaminu oraz przekazane pismem z dnia 15 czerwca 2017 r. zobowiązanie przedstawiciela Rady do zatwierdzenia stanowiska Parlamentu, zgodnie z art. 294 ust. 4 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,
  - uwzględniając art. 59 Regulaminu,
  - uwzględniając sprawozdanie Komisji Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych (A8-0065/2017),
1. zatwierdza poniższe stanowisko w pierwszym czytaniu;
  2. zwraca się do Komisji o ponowne przekazanie mu sprawy, jeśli zastąpi ona pierwotny wniosek, wprowadzi w nim istotne zmiany lub planuje ich wprowadzenie;
  3. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania stanowiska Parlamentu Radzie i Komisji oraz parlamentom narodowym.

P8_TC1-COD(2016)0198

Stanowisko Parlamentu Europejskiego przyjęte w pierwszym czytaniu w dniu 13 września 2017 r. w celu przyjęcia rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/... zmieniającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1030/2002 ustanawiające jednolity wzór dokumentów pobytowych dla obywateli państw trzecich

(Jako że pomiędzy Parlamentem i Radą osiągnięte zostało porozumienie, stanowisko Parlamentu odpowiada ostatecznej wersji aktu prawnego, rozporządzenia (UE) 2017/1954.)

Środa, 13 września 2017 r.

P8_TA(2017)0343

Projekt budżetu korygującego nr 3/2017: zasoby budżetowe Inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych; plany zatrudnienia ACER i SESAR2

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 13 września 2017 r. w sprawie stanowiska Rady dotyczącego projektu budżetu korygującego nr 3/2017 Unii Europejskiej na rok budżetowy 2017 zwiększającego zasoby budżetowe Inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych w celu obniżenia bezrobocia wśród młodzieży w całej Unii Europejskiej oraz aktualizującego plany zatrudnienia agencji zdecentralizowanej ACER i wspólnego przedsięwzięcia SESAR2 (11812/2017– C8-0303/2017 – 2017/2078(BUD))

(2018/C 337/38)

Parlament Europejski,

- uwzględniając art. 314 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,
- uwzględniając art. 106a Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Energii Atomowej,
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 966/2012 z dnia 25 października 2012 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE, Euratom) nr 1605/2002 ⁽¹⁾, w szczególności jego art. 41,
- uwzględniając budżet ogólny Unii Europejskiej na rok budżetowy 2017, w formie przyjętej ostatecznie w dniu 1 grudnia 2016 r. ⁽²⁾,
- uwzględniając rozporządzenie Rady (UE, Euratom) nr 1311/2013 z dnia 2 grudnia 2013 r. określające wieloletnie ramy finansowe na lata 2014–2020 ⁽³⁾ („rozporządzenie w sprawie WRF”),
- uwzględniając Porozumienie międzyinstytucjonalne z dnia 2 grudnia 2013 r. pomiędzy Parlamentem Europejskim, Radą i Komisją w sprawie dyscypliny budżetowej, współpracy w kwestiach budżetowych i należytego zarządzania finansami ⁽⁴⁾,
- uwzględniając sprawozdanie specjalne nr 5/2017 Europejskiego Trybunału Obrachunkowego pt. „Bezrobocie wśród młodzieży – czy polityka UE wpłynęła na zmianę sytuacji? Ocena gwarancji dla młodzieży i Inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych”,
- uwzględniając decyzję Rady 2014/335/UE, Euratom z dnia 26 maja 2014 r. w sprawie systemu zasobów własnych Unii Europejskiej ⁽⁵⁾,
- uwzględniając projekt budżetu korygującego nr 3/2017 przyjęty przez Komisję dnia 30 maja 2017 r. (COM(2017)0288),
- uwzględniając stanowisko dotyczące projektu budżetu korygującego nr 3/2017 przyjęte przez Radę dnia 4 września 2017 r. i przekazane Parlamentowi Europejskiemu tego samego dnia (11812/2017 – C8-0303/2017),
- uwzględniając art. 88 i 91 Regulaminu,
- uwzględniając sprawozdanie Komisji Budżetowej (A8-0282/2017),

⁽¹⁾ Dz.U. L 298 z 26.10.2012, s. 1.

⁽²⁾ Dz.U. L 51 z 28.2.2017.

⁽³⁾ Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 884.

⁽⁴⁾ Dz.U. C 373 z 20.12.2013, s. 1.

⁽⁵⁾ Dz.U. L 168 z 7.6.2014, s. 105.

Środa, 13 września 2017 r.

- A. mając na uwadze, że projekt budżetu korygującego nr 3/2017 dotyczy przeznaczenia kwoty 500 mln EUR w postaci dodatkowych środków na zobowiązania na Inicjatywę na rzecz zatrudnienia ludzi młodych, jak zostało to uzgodnione przez Parlament Europejski i Radę w ramach ich porozumienia w sprawie budżetu na 2017 r., a także na zmiany w planach zatrudnienia agencji zdecentralizowanej ACER i wspólnego przedsięwzięcia SESAR2, bez wprowadzania zmian do ogólnego budżetu ani w zakresie całkowitej liczby stanowisk;
- B. mając na uwadze, że Parlament Europejski i Rada zwróciły się do Komisji o przedstawienie w 2017 r. budżetu korygującego z myślą o przeznaczeniu w 2017 r. 500 mln EUR pochodzących z łącznego marginesu na zobowiązania na Inicjatywę na rzecz zatrudnienia ludzi młodych, jak tylko przyjęte zostaną techniczne dostosowania przewidziane na mocy art. 6 rozporządzenia w sprawie wieloletnich ram finansowych;
- C. mając na uwadze, że w następstwie przyjęcia dostosowań technicznych Komisja proponuje wprowadzenie zmian do budżetu Unii Europejskiej na rok budżetowy 2017 oraz podwyższenie poziomu środków w art. 04 02 64 „Inicjatywa na rzecz zatrudnienia ludzi młodych”;
- D. mając na uwadze, że w kontekście śródkresowego przeglądu wieloletnich ram finansowych (WRF), Parlament Europejski i Rada podjęły decyzję o zwiększeniu środków o kwotę 1,2 mld EUR na Inicjatywę na rzecz zatrudnienia ludzi młodych w latach 2017–2020 i że Parlament Europejski podkreślił w swym oświadczeniu związanym z śródkresowym przeglądem WRF, że ograniczenie to ma charakter polityczny i nie wiąże się z żadnymi konsekwencjami prawnymi;
- E. mając na uwadze, że w kontekście śródkresowego przeglądu WRF Komisja podkreśliła również w swoim oświadczeniu, że należy rozważyć zwiększenie środków na Inicjatywę na rzecz zatrudnienia ludzi młodych o kwotę wyższą niż uzgodnione 1,2 mld EUR dzięki wykorzystaniu marginesów dostępnych w ramach łącznego marginesu na zobowiązania zgodnie z art. 14 rozporządzenia w sprawie WRF;
- F. mając na uwadze, że wymóg dotyczący przewidzianych w 2017 r. zmian zaszeregowania jest niezbędny zarówno dla agencji zdecentralizowanej ACER, jak i wspólnego przedsięwzięcia SESAR2;
1. podkreśla w pierwszej kolejności pilną potrzebę dodatkowego zwiększenia środków na zobowiązania finansowe Unii w zakresie zwalczania bezrobocia wśród młodzieży poprzez przyznanie dodatkowych środków finansowych na Inicjatywę na rzecz zatrudnienia ludzi młodych;
  2. wyraża ubolewanie z powodu opóźnienia modyfikacji budżetu Unii na rok 2017 w celu zwiększenia środków na Inicjatywę na rzecz zatrudnienia ludzi młodych, stosownie do uzgodnień podczas rocznej procedury budżetowej 2017, z uwagi na blokadę śródkresowej rewizji wieloletnich ram finansowych i jej późne zatwierdzenie w Radzie;
  3. przyjmuje do wiadomości projekt budżetu korygującego nr 3/2017 w formie przedstawionej przez Komisję;
  4. wzywa Komisję i państwa członkowskie do zapewnienia szybkiego przeprogramowania odpowiednich programów operacyjnych, tak by zagwarantować, że do końca 2017 r. zostaną zaciągnięte zobowiązania na całość dodatkowych środków finansowych w kwocie 500 mln EUR przeznaczonych na Inicjatywę na rzecz zatrudnienia ludzi młodych; wzywa ponadto państwa członkowskie do dokonania ocen pod kątem brakujących elementów, a także analiz rynkowych, zanim ustanowione zostaną programy, aby uzyskać jak największe korzyści z Inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych;
  5. odnotowuje zmiany w planach zatrudnienia agencji zdecentralizowanej ACER oraz wspólnego przedsięwzięcia SESAR2; zauważa, że zmiany te nie wpływają na całkowitą liczbę stanowisk i że mogą one zostać sfinansowane w ramach rocznego budżetu tych organów na bieżący rok; zgadza się, że zmiana grupy zaszeregowania stanowiska AD15 we wspólnym przedsięwzięciu SESAR2 ma charakter ad personam i przestanie obowiązywać z końcem kadencji obecnego dyrektora wykonawczego;
  6. zatwierdza stanowisko Rady dotyczące projektu budżetu korygującego nr 3/2017;
  7. zobowiązuje swojego przewodniczącego do ogłoszenia, że budżet korygujący nr 3/2017 został ostatecznie przyjęty i do zarządzenia jego publikacji w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*;
  8. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, Trybunałowi Obrachunkowemu oraz parlamentom narodowym.

Czwartek, 14 września 2017 r.

P8_TA(2017)0347

Wymogi dostępności produktów i usług ***I

Poprawki Parlamentu Europejskiego przyjęte w dniu 14 września 2017 r. w sprawie wniosku dotyczącego dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie zbliżenia przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych państw członkowskich w odniesieniu do wymogów dostępności produktów i usług (COM(2015)0615 – C8-0387/2015 – 2015/0278(COD))⁽¹⁾

(Zwykła procedura ustawodawcza: pierwsze czytanie)

(2018/C 337/39)

Poprawka 1

Wniosek dotyczący dyrektywy

Umocowanie 1 a (nowe)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

uwzględniając Kartę praw podstawowych Unii Europejskiej, a w szczególności jej art. 26,

Poprawka 2

Wniosek dotyczący dyrektywy

Motyw 1

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

- (1) Celem niniejszej dyrektywy jest przyczynienie się do właściwego funkcjonowania rynku wewnętrznego w drodze zbliżenia przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych państw członkowskich oraz poprzez wyeliminowanie barier w swobodzie przepływu niektórych dostępnych produktów i usług. **Poprawi** to podaż dostępnych produktów i usług na rynku wewnętrznym.

- (1) Celem niniejszej dyrektywy jest przyczynienie się do właściwego funkcjonowania rynku wewnętrznego w drodze zbliżenia przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych państw członkowskich oraz poprzez wyeliminowanie barier w swobodzie przepływu niektórych dostępnych produktów i usług. **Zwiększy** to podaż dostępnych produktów i usług na rynku wewnętrznym, **a także poprawi dostępność i praktyczność informacji na temat tych produktów i usług.**

⁽¹⁾ Sprawa została odesłana do komisji właściwej w celu przeprowadzenia negocjacji międzyinstytucjonalnych na podstawie art. 59 ust. 4 akapit czwarty Regulaminu (A8-0188/2017).

Czwartek, 14 września 2017 r.

Poprawka 3**Wniosek dotyczący dyrektywy****Motyw 2**

Tekst proponowany przez Komisję

- (2) Popyt na dostępne produkty i usługi jest wysoki, a liczba osób niepełnosprawnych **lub osób z ograniczeniami funkcjonalnymi** znacznie wzrosło wraz ze starzeniem się ludności UE. Warunki, w których produkty i usługi są bardziej dostępne, umożliwiają większe włączenie społeczne i **ułatwiają prowadzenie** niezależnego życia.

Poprawka

- (2) Popyt na dostępne produkty i usługi jest wysoki, a liczba osób z **ograniczeniami funkcjonalnymi, w tym osób niepełnosprawnych w rozumieniu art. 1 Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych („Konwencji”),** znacznie wzrosło wraz ze starzeniem się ludności Unii. Warunki, w których produkty i usługi są bardziej dostępne, umożliwiają większe włączenie społeczne i **są niezbędnym warunkiem prowadzenia** niezależnego życia.

Poprawka 4**Wniosek dotyczący dyrektywy****Motyw 2 a (nowy)**

Tekst proponowany przez Komisję

- (2a) **Należy zagwarantować „powszechną dostępność”, „projektowanie dla wszystkich” i „uwzględnianie perspektywy płci” w produktach, narzędziach, urządzeniach i usługach, aby umożliwić powszechne korzystanie z nich osobom niepełnosprawnym.**

Poprawka

Poprawka 5**Wniosek dotyczący dyrektywy****Motyw 3**

Tekst proponowany przez Komisję

- (3) Rozbieżności pomiędzy przepisami prawnymi i środkami administracyjnymi przyjętymi przez państwa członkowskie w zakresie dostępności produktów i usług dla osób z ograniczeniami funkcjonalnymi, w tym dla osób niepełnosprawnych, stwarzają bariery dla swobodnego przepływu tych produktów i usług oraz zakłócają skuteczną konkurencję na rynku wewnętrznym. Bariery te mają szczególny wpływ na podmioty gospodarcze, w szczególności na małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP).

Poprawka

- (3) Rozbieżności pomiędzy przepisami prawnymi i środkami administracyjnymi przyjętymi przez państwa członkowskie w zakresie dostępności **niektórych** produktów i usług dla osób z ograniczeniami funkcjonalnymi, w tym dla osób niepełnosprawnych, stwarzają bariery dla swobodnego przepływu tych produktów i usług oraz zakłócają skuteczną konkurencję na rynku wewnętrznym. **W przypadku innych produktów rozbieżności prawdopodobnie będą się pogłębiać w następstwie wejścia w życie Konwencji.** Bariery te mają szczególny wpływ na podmioty gospodarcze, w szczególności na małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP).

Czwartek, 14 września 2017 r.

Poprawka 6**Wniosek dotyczący dyrektywy****Motyw 5**

Tekst proponowany przez Komisję

- (5) Odbiorcy dostępnych produktów i usług muszą płacić wysokie ceny ze względu na ograniczoną konkurencję wśród dostawców. Rozdrobnienie regulacji krajowych ogranicza ewentualne korzyści, jakie mogłaby przynieść wymiana doświadczeń z partnerami krajowymi i międzynarodowymi w kwestii reagowania na zmiany społeczne i technologiczne.

Poprawka

- (5) Odbiorcy dostępnych produktów, **a w szczególności technologii wspomagających**, i odbiorcy dostępnych usług muszą płacić wysokie ceny ze względu na ograniczoną konkurencję wśród dostawców. Rozdrobnienie regulacji krajowych ogranicza ewentualne korzyści, jakie mogłaby przynieść wymiana doświadczeń z partnerami krajowymi i międzynarodowymi w kwestii reagowania na zmiany społeczne i technologiczne.

Poprawka 7**Wniosek dotyczący dyrektywy****Motyw 6**

Tekst proponowany przez Komisję

- (6) Zbliżenie środków krajowych na poziomie Unii jest zatem niezbędne dla prawidłowego funkcjonowania rynku wewnętrznego, by położyć kres rozdrobnieniu rynku dostępnych produktów i usług, aby stworzyć ekonomię skali, ułatwić handel transgraniczny i **transgraniczną mobilność**, pomóc podmiotom gospodarczym skoncentrować zasoby na innowacjach, zamiast wykorzystywać te zasoby **na zapewnianie zgodności z niejednolitymi wymogami prawnymi w całej Unii**.

Poprawka

- (6) Zbliżenie środków krajowych na poziomie Unii jest zatem niezbędne dla prawidłowego funkcjonowania rynku wewnętrznego, by położyć kres rozdrobnieniu rynku dostępnych produktów i usług, aby stworzyć ekonomię skali, ułatwić handel transgraniczny, **swobodny przepływ towarów i usług oraz swobodny przepływ osób, w tym osób niepełnosprawnych, a także** pomóc podmiotom gospodarczym skoncentrować zasoby na innowacjach, zamiast wykorzystywać te zasoby **do pokrywania wydatków wynikających z niejednolitego prawodawstwa**.

Poprawka 8**Wniosek dotyczący dyrektywy****Motyw 8 a (nowy)**

Tekst proponowany przez Komisję

- (8a) **Artykuł 10 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) zobowiązuje Unię, by przy określaniu i realizacji swoich polityk i działań dążyła do zwalczania dyskryminacji ze względu na niepełnosprawność. Artykuł 19 TFUE daje Unii prawo do przyjmowania aktów prawnych w celu zwalczania takiej dyskryminacji.**

Poprawka

Czwartek, 14 września 2017 r.

Poprawka 9
Wniosek dotyczący dyrektywy
Motyw 9

Tekst proponowany przez Komisję

- (9) Niniejsza dyrektywa nie narusza praw podstawowych i jest zgodna z zasadami uznanymi w szczególności w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej. W szczególności niniejsza dyrektywa ma na celu zapewnienie pełnego przestrzegania prawa osób niepełnosprawnych do korzystania ze środków mających zapewnić im niezależność, integrację społeczną i zawodową oraz udział w życiu społeczności, a także zachęcenie do stosowania art. 26 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej.

Poprawka

- (9) Niniejsza dyrektywa nie narusza praw podstawowych i jest zgodna z zasadami uznanymi w szczególności w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej. W szczególności niniejsza dyrektywa ma na celu zapewnienie pełnego przestrzegania prawa osób niepełnosprawnych **i osób starszych** do korzystania ze środków mających zapewnić im niezależność, integrację społeczną i zawodową oraz udział w życiu społeczności, a także zachęcenie do stosowania art. **21, 25 i 26** Karty praw podstawowych Unii Europejskiej.

Poprawka 250
Wniosek dotyczący dyrektywy
Motyw 9 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

- (9a) **Większa dostępność produktów i usług przyczyni się do poprawy jakości życia nie tylko osób niepełnosprawnych, ale również osób z innymi trwałymi lub czasowymi ograniczeniami funkcjonalnymi, np. osób starszych, kobiet w ciąży i osób podróżujących z bagażem. Dlatego też istotne jest, by niniejsza dyrektywa obejmowała osoby niepełnosprawne, jak również osoby z czasowymi lub trwałymi ograniczeniami funkcjonalnymi w celu zapewnienia rzeczywistych korzyści i niezależnego życia dla szerszych grup społeczeństwa.**

Czwartek, 14 września 2017 r.

Poprawka 11
Wniosek dotyczący dyrektywy
Motyw 9 b (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

- (9b) *W Unii niepełnosprawność częściej dotyka kobiety niż mężczyzn. Niepełnosprawne kobiety borykają się z różnymi formami dyskryminacji, a także napotykają istotne przeszkody w pełnym korzystaniu ze swoich podstawowych praw i wolności. Należy do nich m.in. przemoc fizyczna, emocjonalna, seksualna, ekonomiczna i instytucjonalna, a także dyskryminacja w dostępie do kształcenia i zatrudnienia, co może prowadzić do izolacji społecznej i urazów psychicznych. Kobiety ponoszą też niewspółmiernie większe trudy jako opiekunki niepełnosprawnych członków rodziny i częściej niż mężczyźni doświadczają dyskryminacji przez powiązanie. W związku z powyższym konieczne są działania służące zapewnieniu równego traktowania, a pozytywne środki i strategie dotyczące kobiet niepełnosprawnych oraz matek niepełnosprawnych dzieci to podstawowe prawo człowieka i obowiązek etyczny.*

Poprawka 12
Wniosek dotyczący dyrektywy
Motyw 10

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

- (10) Ogólnym celem strategii jednolitego rynku cyfrowego jest uzyskanie z połączenia rynku cyfrowego trwałych korzyści ekonomicznych i społecznych. Unijni konsumenci wciąż nie mogą w pełni korzystać z niższych cen i z większego wyboru, które może zapewnić jednolity rynek, ponieważ transakcje transgraniczne on-line nadal są bardzo ograniczone. Fragmentacja ogranicza popyt na transgraniczne transakcje handlu elektronicznego. Istnieje również potrzeba wspólnych działań, aby zagwarantować pełny dostęp do nowych elektronicznych treści dla osób niepełnosprawnych. Należy zatem ujednoczyć wymogi dostępności na całym jednolitym rynku cyfrowym oraz zagwarantować, że wszyscy obywatele Unii, bez względu na sprawność, będą mogli czerpać z niego korzyści.
- (10) Ogólnym celem strategii jednolitego rynku cyfrowego jest uzyskanie z połączenia rynku cyfrowego trwałych korzyści ekonomicznych i społecznych, **co ułatwi handel i będzie wspierać zatrudnienie w Unii**. Unijni konsumenci wciąż nie mogą w pełni korzystać z niższych cen i z większego wyboru, które może zapewnić jednolity rynek, ponieważ transakcje transgraniczne on-line nadal są bardzo ograniczone. Fragmentacja ogranicza popyt na transgraniczne transakcje handlu elektronicznego. Istnieje również potrzeba wspólnych działań, aby zagwarantować pełny dostęp do nowych elektronicznych treści dla osób niepełnosprawnych. Należy zatem ujednoczyć wymogi dostępności na całym jednolitym rynku cyfrowym oraz zagwarantować, że wszyscy obywatele Unii, bez względu na sprawność, będą mogli czerpać z niego korzyści.

Czwartek, 14 września 2017 r.

Poprawka 13
Wniosek dotyczący dyrektywy
Motyw 12 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

- (12a) *Artykuł 4 Konwencji wzywa państwa strony do inicjowania lub wspierania badań nad nowymi technologiami i ich rozwoju, a także do propagowania dostępności i wykorzystywania nowych technologii, w tym technologii informacyjno-komunikacyjnych, środków ułatwiających poruszanie się, urządzeń i technologii wspomagających, dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych. W Konwencji wezwano również do priorytetowego traktowania przystępnych cenowo technologii.*

Poprawka 232
Wniosek dotyczący dyrektywy
Motyw 12 b (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

- (12b) *W sektorze transportu kolejowego dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/797^(1a) oraz rozporządzenie Komisji (UE) nr 1300/2014^(1b) (TSI PRM) jednoznacznie odnoszą się do wymogów dostępności, o których mowa w art. 9 Konwencji i wdrażają te wymogi. Zatem instrumenty te regulują dostępność sektora transportu kolejowego dla osób niepełnosprawnych i osób o ograniczonej możliwości poruszania się. W celu zapewnienia spójności przepisów dyrektywy (UE) 2016/797 i rozporządzenia Komisji (UE) nr 1300/2014 z jednej strony oraz niniejszej dyrektywy z drugiej strony każdy przyszły przegląd TSI PRM powinien również uwzględniać wymogi dostępności wynikające z europejskiego aktu w sprawie dostępności.*

^(1a) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/797 z dnia 11 maja 2016 r. w sprawie interoperacyjności systemu kolei w Unii Europejskiej (Dz.U. L 138 z 26.5.2016, s. 44).

^(1b) Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1300/2014 z dnia 18 listopada 2014 r. w sprawie technicznych specyfikacji interoperacyjności odnoszących się do dostępności systemu kolei Unii dla osób niepełnosprawnych i osób o ograniczonej możliwości poruszania się (Dz.U. L 356 z 12.12.2014, s. 110).

Czwartek, 14 września 2017 r.

Poprawka 233

Wniosek dotyczący dyrektywy

Motyw 13

Tekst proponowany przez Komisję

- (13) Wejście w życie Konwencji w porządkach prawnych państw członkowskich oznacza potrzebę przyjęcia dodatkowych przepisów krajowych dotyczących dostępności produktów i usług, co przy braku działań ze strony Unii mogłoby doprowadzić do zwiększenia rozbieżności między krajowymi przepisami.

Poprawka

- (13) Wejście w życie Konwencji w porządkach prawnych państw członkowskich oznacza potrzebę przyjęcia dodatkowych przepisów krajowych dotyczących dostępności produktów i usług **oraz środowiska zbudowanego związanego z dostarczaniem towarów i usług**, co przy braku działań ze strony Unii mogłoby doprowadzić do zwiększenia rozbieżności między krajowymi przepisami.

Poprawka 14

Wniosek dotyczący dyrektywy

Motyw 13 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

- (13a) **Oprócz wymogów ustanowionych w niniejszej dyrektywie należy dolożyć starań w celu wdrażania i stosowania prawodawstwa Unii dotyczącego praw pasażerów w transporcie lotniczym, kolejowym, autobusowym i transporcie śródlądowymi drogami wodnymi. Działania te powinny koncentrować się na kwestiach intermodalnych w celu promowania wolnej od barier dostępności, łącznie z takimi aspektami jak infrastruktura i pojazdy.**

Poprawka 15

Wniosek dotyczący dyrektywy

Motyw 13 b (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

- (13b) **Komisja powinna zachęcać władze miejskie do włączenia wolnej od barier dostępności usług transportu miejskiego do planów zrównoważonej mobilności miejskiej, a także do regularnego publikowania wykazów najlepszych praktyk w obszarze wolnej od barier dostępności usług transportu miejskiego i mobilności.**

Czwartek, 14 września 2017 r.

Poprawka 16
Wniosek dotyczący dyrektywy
Motyw 15

Tekst proponowany przez Komisję

- (15) W komunikacie „Europejska strategia w sprawie niepełnosprawności 2010–2020: Odnowione zobowiązanie do budowania Europy bez barier”⁽³³⁾ określono zgodnie z Konwencją dostępność jako jeden z ośmiu obszarów działań i postawiono sobie za cel zapewnienie dostępności produktów i usług.

⁽³³⁾ COM(2010) 636.

Poprawka

- (15) W komunikacie **Komisji z dnia 15 listopada 2010 r. pt.** „Europejska strategia w sprawie niepełnosprawności 2010–2020: Odnowione zobowiązanie do budowania Europy bez barier” określono zgodnie z Konwencją dostępność, **będącą jednym z podstawowych warunków uczestnictwa w życiu społecznym**, jako jeden z ośmiu obszarów działań **oraz** postawiono sobie za cel zapewnienie dostępności produktów i usług.

Poprawka 17
Wniosek dotyczący dyrektywy
Motyw 16

Tekst proponowany przez Komisję

- (16) Wykaz produktów i usług objętych zakresem niniejszej dyrektywy jest wynikiem badania przeprowadzonego w trakcie przygotowywania oceny skutków, które pozwoliło zidentyfikować te produkty i usługi dla osób **z ograniczeniami funkcjonalnymi, w tym dla osób niepełnosprawnych i starszych**, dla których państwa członkowskie przyjęły lub prawdopodobnie przyjmą rozbieżne krajowe wymogi dostępności.

Poprawka

- (16) Wykaz produktów i usług objętych zakresem **stosowania** niniejszej dyrektywy jest wynikiem badania przeprowadzonego w trakcie przygotowywania oceny skutków, które pozwoliło zidentyfikować te produkty i usługi dla osób niepełnosprawnych, dla których państwa członkowskie przyjęły lub prawdopodobnie przyjmą rozbieżne krajowe wymogi dostępności.

Czwartek, 14 września 2017 r.

Poprawka 227
Wniosek dotyczący dyrektywy
Motyw 16 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

(16a) *W dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/13/UE^(1a) nałożono szereg obowiązków na dostawców audiowizualnych usług medialnych. W związku z tym właściwsze jest włączenie wymogów dostępności do tejże dyrektywy.*

Jednak w odniesieniu do stron internetowych i usług opartych na urządzeniach mobilnych dyrektywa 2010/13/UE obejmuje jedynie audiowizualne treści medialne. W związku z tym do zakresu stosowania niniejszej dyrektywy należy włączyć architekturę stron internetowych i usług opartych na urządzeniach mobilnych oraz wszelkie treści nieobjęte zakresem stosowania dyrektywy 2010/13/UE.

W niniejszej dyrektywie należy uwzględnić wymogi dostępności urzędzeń umożliwiających korzystanie z usług telefonicznych oraz wymogi dostępności stron internetowych. Powinna ona też obejmować wymogi dostępności usług telefonicznych, o ile nie dotyczy ich inny akt prawny Unii zapewniający przynajmniej taki sam poziom ochrony jak niniejsza dyrektywa. W takim przypadku dany akt prawny Unii powinien być nadrzędny w stosunku do niniejszej dyrektywy.

^(1a) Dyrektywa 2010/13/UE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 10 marca 2010 r. w sprawie koordynacji niektórych przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych państw członkowskich dotyczących świadczenia audiowizualnych usług medialnych (Dz.U. L 95 z 15.4.2010, s. 1)

Poprawka 19
Wniosek dotyczący dyrektywy
Motyw 17

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

(17) Każdy produkt i usługa **muszą spełniać wymogi związane z dostępnością** określone w art. 3 i wymienione w załączniku I, zgodnie z którymi muszą one być dostępne dla osób niepełnosprawnych **i osób starszych**. Wymogi **dotyczące** dostępności w handlu elektronicznym mają również zastosowanie do internetowej sprzedaży usług, o których mowa w art. 1 ust. 2 lit. a) – e) niniejszej dyrektywy.

(17) Każdy produkt i usługa **objęte zakresem stosowania niniejszej dyrektywy i wprowadzane do obrotu po jej wejściu w życie powinny spełniać wymogi dostępności** określone w art. 3 i wymienione w załączniku I, zgodnie z którymi muszą one być dostępne dla osób niepełnosprawnych. Wymogi dostępności w handlu elektronicznym mają również zastosowanie do internetowej sprzedaży usług, o których mowa w art. 1 ust. 2 lit. a) – e) niniejszej dyrektywy.

Czwartek, 14 września 2017 r.

Poprawka 20
Wniosek dotyczący dyrektywy
Motyw 17 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

- (17a) *Nawet jeśli podwykonawstwo usługi lub jej części jest zlecone osobie trzeciej, dostępność tej usługi nie może zostać ograniczona, a usługodawcy powinni spełnić obowiązki określone w niniejszej dyrektywie. Usługodawcy powinni też zapewnić właściwe i ustawiczne szkolenie swoich pracowników, aby zagwarantować ich biegłość w korzystaniu z dostępnych produktów i usług. Szkolenie to powinno obejmować takie kwestie jak udzielanie informacji, doradztwo i reklama.*

Poprawka 21
Wniosek dotyczący dyrektywy
Motyw 18

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

- (18) **Konieczne** jest wprowadzenie wymogów dostępności w jak najmniej uciążliwy sposób dla podmiotów gospodarczych i państw członkowskich, zwłaszcza poprzez objęcie tymi wymogami wyłącznie produktów i usług, które zostały starannie wybrane.

- (18) *Z jednej strony konieczne jest wprowadzenie wymogów dostępności w jak najefektywniejszy i najmniej uciążliwy sposób dla podmiotów gospodarczych i państw członkowskich, zwłaszcza poprzez objęcie tymi wymogami wyłącznie produktów i usług, które zostały starannie wybrane i które będą wprowadzane do obrotu po wejściu w życie niniejszej dyrektywy. Z drugiej strony niezbędne jest umożliwienie podmiotom gospodarczym efektywnego wdrożenia wymogów dostępności ustanowionych w niniejszej dyrektywie przez uwzględnienie zwłaszcza cyklu życia terminali samoobsługowych, automatów do sprzedaży biletów i urządzeń do odprawy samoobsługowej. Należy też wziąć pod uwagę szczególną pozycję MŚP na rynku wewnętrznym. Ponadto ze względu na wielkość, zasoby i charakter mikroprzedsiębiorstw nie należy ich zobowiązywać do przestrzegania wymogów dostępności określonych w niniejszej dyrektywie ani do stosowania procedury określonej w art. 12 w celu uzyskania zwolnienia z wymogów niniejszej dyrektywy.*

Czwartek, 14 września 2017 r.

Poprawka 22
Wniosek dotyczący dyrektywy
Motyw 20 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

- (20a) *Aby zapewnić lepsze funkcjonowanie rynku wewnętrznego, organy krajowe powinny stosować wymogi dostępności określone w niniejszej dyrektywie podczas stosowania przepisów dotyczących dostępności zawartych w aktach prawnych Unii, o których mowa w niniejszej dyrektywie. Niniejsza dyrektywa nie powinna jednak powodować zmiany obowiązkowego lub dobrowolnego charakteru przepisów tych pozostałych aktów prawnych Unii. W związku z tym niniejsza dyrektywa powinna gwarantować, że w przypadku stosowania wymogów dostępności zgodnie z tymi aktami wymogi te będą jednakowe w całej Unii.*

Czwartek, 14 września 2017 r.

Poprawka 23

Wniosek dotyczący dyrektywy

Motyw 21

Tekst proponowany przez Komisję

- (21) **Wniosek Komisji dotyczący dyrektywy** Parlamentu Europejskiego i Rady ⁽³⁴⁾ **zawiera określony zbiór wymogów dostępności dla pewnego szczególnego rodzaju stron internetowych organów publicznych. Ponadto zawiera on propozycję, aby określić** podstawy metodyki monitorowania i sprawozdawczości kwestii zgodności przedmiotowych stron internetowych z wymogami **wymienionymi** we wspomnianej dyrektywie. Zawarte w niej wymogi, **zarówno w zakresie** dostępności, jak i **te dotyczące metodyki** monitorowania i sprawozdawczości, mają zastosowanie do stron internetowych organów **publicznych**. W celu zagwarantowania w szczególności, że właściwe organy wdrożą te same wymogi dostępności, niezależnie od typu stron internetowych poddanych regulacji, wymogi dostępności, o których mowa w niniejszej dyrektywie, powinny być zgodne z przepisami zawartymi **we wniosku dotyczącym dyrektywy w sprawie dostępności stron internetowych instytucji sektora publicznego**. Związana z handlem elektronicznym działalność prowadzona na stronach internetowych **sektora publicznego, której nie obejmuje zakres** wspomnianej dyrektywy, **objęta jest zakresem niniejszego wniosku**, co ma zagwarantować, że internetowa sprzedaż produktów i usług będzie dostępna dla osób niepełnosprawnych i starszych, niezależnie od tego, czy sprzedaż będzie miała charakter publiczny czy prywatny.

⁽³⁴⁾ **Wniosek dotyczący dyrektywy** Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie dostępności stron internetowych **instytucji** sektora publicznego, COM(2012) 721.

Poprawka

- (21) **Dyrektywa** Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/2102 ⁽³⁴⁾ **zawiera wymogi** dostępności dla **stron internetowych i mobilnych aplikacji** organów **sektora publicznego. Jednak dyrektywa ta zawiera szczegółową listę wyjątków, gdyż zapewnienie pełnej dostępności pewnych treści stron internetowych i aplikacji mobilnych oraz pewnych typów stron internetowych i aplikacji mobilnych stwarza niewspółmierne obciążenie. Ponadto określa ona** podstawy metodyki monitorowania i sprawozdawczości kwestii zgodności przedmiotowych stron internetowych i **aplikacji mobilnych** z wymogami **określonymi** we wspomnianej dyrektywie. **Zarówno** zawarte w niej wymogi dostępności, jak i **metodyka** monitorowania i sprawozdawczości mają zastosowanie do stron internetowych i **mobilnych aplikacji** organów **sektora publicznego**. W celu zagwarantowania w szczególności, że właściwe organy wdrożą te same wymogi dostępności, niezależnie od typu stron internetowych **lub aplikacji mobilnych** poddanych regulacji, wymogi dostępności, o których mowa w niniejszej dyrektywie, powinny być zgodne z przepisami zawartymi w **dyrektywie (UE) 2016/2102**. Związana z handlem elektronicznym działalność **organów sektora publicznego** prowadzona na stronach internetowych **oraz za pośrednictwem aplikacji mobilnych i nieobjęta zakresem stosowania** wspomnianej dyrektywy, **wchodzi w zakres stosowania niniejszej dyrektywy**, co ma zagwarantować, że internetowa sprzedaż produktów i usług będzie dostępna dla osób niepełnosprawnych i starszych, niezależnie od tego, czy sprzedaż będzie miała charakter publiczny czy prywatny.

⁽³⁴⁾ **Dyrektywa** Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/2102 z dnia 26 października 2016 r. w sprawie dostępności stron internetowych i **mobilnych aplikacji organów** sektora publicznego (Dz.U. L 327 z 2.12.2016, s. 1).

Czwartek, 14 września 2017 r.

Poprawka 24
Wniosek dotyczący dyrektywy
Motyw 22 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

(22a) Niektóre elementy wymogów dostępności określonych w niniejszej dyrektywie, w szczególności wymogi określone w załączniku I w odniesieniu do zapewniania informacji, są już objęte zakresem stosowania obowiązujących aktów ustawodawczych Unii w dziedzinie transportu. Akty te to rozporządzenie (WE) nr 1371/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady^(1a), rozporządzenie Komisji (UE) nr 1300/2014^(1b) oraz rozporządzenie Komisji (UE) nr 454/2011^(1c) w odniesieniu do transportu kolejowego; rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 181/2011^(1d) w odniesieniu do transportu autobusowego i autokarowego oraz rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1177/2010^(1e) w odniesieniu do transportu morskiego. W celu zapewnienia spójności regulacyjnej i przewidywalności dla podmiotów gospodarczych objętych wspomnianymi aktami należy przyjąć, że przestrzeganie odpowiednich części tych aktów jest równoznaczne ze spełnieniem odpowiednich wymogów niniejszej dyrektywy. Jeśli jednak zakres stosowania tych aktów nie obejmuje wymogów dostępności, na przykład wymogu zapewnienia dostępności stron internetowych linii lotniczych, zastosowanie powinny mieć przepisy niniejszej dyrektywy.

^(1a) Rozporządzenie (WE) nr 1371/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. dotyczące praw i obowiązków pasażerów w ruchu kolejowym (Dz.U. L 315 z 3.12.2007, s. 14).

^(1b) Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1300/2014 z dnia 18 listopada 2014 r. w sprawie technicznych specyfikacji interoperacyjności odnoszących się do dostępności systemu kolei Unii dla osób niepełnosprawnych i osób o ograniczonej możliwości poruszania się (Dz.U. L 356 z 12.12.2014, s. 110).

^(1c) Rozporządzenie Komisji (UE) nr 454/2011 z dnia 5 maja 2011 r. w sprawie technicznej specyfikacji interoperacyjności odnoszącej się do podsystemu „Aplikacje telematyczne dla przewozów pasażerskich” transeuropejskiego systemu kolei (Dz.U. L 123 z 12.5.2011, s. 11).

^(1d) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 181/2011 z dnia 16 lutego 2011 r. dotyczące praw pasażerów w transporcie autobusowym i autokarowym oraz zmieniające rozporządzenie (WE) nr 2006/2004 (Dz.U. L 55 z 28.2.2011, s. 1).

^(1e) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1177/2010 z dnia 24 listopada 2010 r. o prawach pasażerów podróżujących drogą morską i drogą wodną śródlądową oraz zmieniające rozporządzenie (WE) nr 2006/2004 (Dz.U. L 334 z 17.12.2010, s. 1).

Czwartek, 14 września 2017 r.

Poprawka 25

Wniosek dotyczący dyrektywy

Motyw 22 b (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

- (22b) *Celem niniejszej dyrektywy jest uzupełnienie istniejącego prawodawstwa sektorowego Unii poprzez objęcie aspektów dotychczas nieobjętych tym prawodawstwem.*

Poprawka 26

Wniosek dotyczący dyrektywy

Motyw 22 c (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

- (22c) *Przy określaniu zakresu stosowania niniejszej dyrektywy w odniesieniu do usług transportu lotniczego, autobusowego, kolejowego i wodnego należy opierać się na obowiązujących przepisach sektorowych dotyczących praw pasażerów. W przypadkach gdy niniejsza dyrektywa nie ma zastosowania do określonych rodzajów usług transportowych, państwa członkowskie powinny mieć możliwość zachęcania usługodawców do spełniania określonych wymogów dostępności ustanowionych w niniejszej dyrektywie.*

Poprawki 223 i 228

Wniosek dotyczący dyrektywy

Motyw 23

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

- (23) W niektórych sytuacjach **wspólne wymogi dostępności do środowiska zbudowanego ułatwiłyby swobodny przepływ** powiązanych usług **oraz osób niepełnosprawnych**. Dlatego też niniejsza dyrektywa **daje państwom członkowskim możliwość** objęcia budynków wykorzystywanych do świadczenia usług **zakresem niniejszej dyrektywy**, co zapewni spełnienie wymogów dostępności określonych w załączniku X.

- (23) W niektórych sytuacjach **dostępność środowiska zbudowanego jest koniecznym warunkiem rzeczywistego korzystania** z powiązanych usług **przez osoby niepełnosprawne**. Dlatego też niniejsza dyrektywa **powinna zobowiązywać państwa członkowskie do** objęcia **zakresem jej stosowania** budynków wykorzystywanych do świadczenia usług, co zapewni spełnienie wymogów dostępności określonych w załączniku X.

Te wymogi dostępności powinny mieć zastosowanie w przypadku budowy nowej infrastruktury lub przeprowadzania istotnych remontów.

Czwartek, 14 września 2017 r.

Poprawka 28
Wniosek dotyczący dyrektywy
Motyw 23 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

- (23a) **Nie jest konieczna zmiana na mocy niniejszej dyrektywy obowiązującego prawa Unii przewidującego dobrowolne przestrzeganie wymogów dostępności.**

Poprawka 29
Wniosek dotyczący dyrektywy
Motyw 24

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

- (24) Niezbędne jest zagwarantowanie, że w przypadku unijnych aktów ustawodawczych ustanawiających obowiązki dotyczące dostępności bez zapewnienia odpowiednich wymogów lub specyfikacji, dostępność będzie określana poprzez odniesienie do wymogów dostępności zawartych w niniejszej dyrektywie. **Sytuacja taka ma miejsce w przypadku dyrektywy** Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/23/UE⁽³⁵⁾, **dyrektywy** Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/24/UE⁽³⁶⁾ oraz **dyrektywy** Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/25/UE⁽³⁷⁾, w których nałożono obowiązek uwzględniania w specyfikacjach technicznych i wymogach technicznych lub funkcjonalnych koncesji, a także w pracach lub usługach wchodzących w ich zakres, kryteriów dostępności dla osób niepełnosprawnych lub dla użytkowników projektów uniwersalnych.

⁽³⁵⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/23/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie udzielania koncesji (Dz.U. L 94 z 28.3.2014, s. 1).

⁽³⁶⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/24/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie zamówień publicznych, uchylająca dyrektywę 2004/18/WE (Dz.U. L 94 z 28.3.2014, s. 65).

⁽³⁷⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/25/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie udzielania zamówień przez podmioty działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych, uchylająca dyrektywę 2004/17/WE (Dz.U. L 94 z 28.3.2014, s. 243).

- (24) Niezbędne jest zagwarantowanie, że w przypadku unijnych aktów ustawodawczych ustanawiających obowiązki dotyczące dostępności bez zapewnienia odpowiednich wymogów lub specyfikacji, dostępność będzie określana poprzez odniesienie do wymogów dostępności zawartych w niniejszej dyrektywie. **Akty te obejmują dyrektywę** Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/23/UE⁽³⁵⁾, **dyrektywę** Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/24/UE⁽³⁶⁾ oraz **dyrektywę** Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/25/UE⁽³⁷⁾, w których nałożono obowiązek uwzględniania w specyfikacjach technicznych i wymogach technicznych lub funkcjonalnych koncesji, a także w pracach lub usługach wchodzących w ich zakres, kryteriów dostępności dla osób niepełnosprawnych lub dla użytkowników projektów uniwersalnych.

⁽³⁵⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/23/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie udzielania koncesji (Dz.U. L 94 z 28.3.2014, s. 1).

⁽³⁶⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/24/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie zamówień publicznych, uchylająca dyrektywę 2004/18/WE (Dz.U. L 94 z 28.3.2014, s. 65).

⁽³⁷⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/25/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie udzielania zamówień przez podmioty działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych, uchylająca dyrektywę 2004/17/WE (Dz.U. L 94 z 28.3.2014, s. 243).

Czwartek, 14 września 2017 r.

Poprawka 30**Wniosek dotyczący dyrektywy****Motyw 24 a (nowy)**

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

- (24a) *Obowiązek zapewnienia dostępności infrastruktury transportowej w ramach transeuropejskiej sieci transportowej określono w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1315/2013^(1a). Wymogi dostępności określone w niniejszej dyrektywie powinny mieć również zastosowanie do niektórych elementów infrastruktury transportowej uregulowanych przez wspomniane rozporządzenie w zakresie, w jakim dotyczy to produktów i usług objętych niniejszą dyrektywą, a infrastruktura i środowisko zbudowane związane z tymi usługami są przeznaczone do użytku pasażerów.*

^(1a) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1315/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. w sprawie unijnych wytycznych dotyczących rozwoju transeuropejskiej sieci transportowej i uchylające decyzję nr 661/2010/UE (Dz.U. L 348 z 20.12.2013, s. 1).

Poprawka 31**Wniosek dotyczący dyrektywy****Motyw 24 b (nowy)**

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

- (24b) *Niniejsza dyrektywa nie powinna jednak powodować zmiany obowiązkowego lub dobrowolnego charakteru przepisów pozostałych aktów ustawodawczych Unii, takich jak art. 67 dyrektywy 2014/24/UE w sprawie kryteriów udzielenia zamówienia, które mogą stosować instytucje zamawiające w celu wyboru oferty najkorzystniejszej ekonomicznie. W przypadku uznania ewentualnych aspektów społecznych za powiązane z przedmiotem danego zamówienia można przewidzieć ich uwzględnienie. W związku z tym niniejsza dyrektywa powinna gwarantować, że w przypadku stosowania wymogów dostępności zgodnie z ww. pozostałymi aktami ustawodawczymi Unii wymogi te będą jednako- we w całej Unii.*

Czwartek, 14 września 2017 r.

Poprawka 32
Wniosek dotyczący dyrektywy
Motyw 25

Tekst proponowany przez Komisję

- (25) Dostępność powinna zostać osiągnięta poprzez usuwanie barier i zapobieganie ich powstawaniu, najlepiej poprzez zastosowanie podejścia „projektowania uniwersalnego”. Dążenie do zapewnienia dostępności nie powinno wykluczać dokonywania racjonalnych usprawnień, gdy wymagają tego przepisy krajowe lub unijne.

Poprawka

- (25) Dostępność powinna zostać osiągnięta poprzez usuwanie barier i zapobieganie ich powstawaniu, najlepiej poprzez zastosowanie podejścia „projektowania uniwersalnego”. **Zgodnie z Konwencją podejście takie „oznacza projektowanie produktów, środowiska, programów i usług w taki sposób, by były użyteczne dla wszystkich, w jak największym stopniu, bez potrzeby adaptacji lub specjalistycznego projektowania”. Konwencja stanowi, że uniwersalne projektowanie nie powinno wykluczać „pomocy technicznych dla szczególnych grup osób niepełnosprawnych, jeżeli jest to potrzebne”.** Dążenie do zapewnienia dostępności nie powinno wykluczać dokonywania racjonalnych usprawnień, gdy wymagają tego przepisy krajowe lub unijne.

Poprawka 33
Wniosek dotyczący dyrektywy
Motyw 25 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

- (25a) **Fakt objęcia produktu lub usługi zakresem stosowania niniejszej dyrektywy nie oznacza automatycznie, że one objęte zakresem stosowania dyrektywy Rady 93/42/EWG^(1a).**

^(1a) Dyrektywa Rady 93/42/EWG z dnia 14 czerwca 1993 r. dotycząca wyrobów medycznych (Dz.U. L 169 z 12.7.1993, s. 1).

Poprawka 34
Wniosek dotyczący dyrektywy
Motyw 25 b (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

- (25b) **Identyfikując i klasyfikując potrzeby osób niepełnosprawnych, które ma zaspokajać dany produkt lub dana usługa, należy interpretować zasadę uniwersalnego projektowania zgodnie z Komentarzem ogólnym nr 2 (2014) do art. 9 Konwencji wydanym przez Komitet ONZ do spraw Praw Osób Niepełnosprawnych.**

Czwartek, 14 września 2017 r.

Poprawka 35**Wniosek dotyczący dyrektywy****Motyw 27**

Tekst proponowany przez Komisję

- (27) Niniejsza dyrektywa powinna być oparta na decyzji nr 768/2008/WE Parlamentu Europejskiego i Rady⁽³⁸⁾, jako że dotyczy produktów już objętych innymi aktami unijnymi, zapewniając w ten sposób spójność przepisów unijnych.

⁽³⁸⁾ Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady nr 768/2008/WE z dnia 9 lipca 2008 r. w sprawie wspólnych ram dotyczących wprowadzania produktów do obrotu, uchylająca decyzję Rady 93/465/EWG (Dz.U. L 218 z 13.8.2008, s. 82).

Poprawka

- (27) Niniejsza dyrektywa powinna być oparta na decyzji nr 768/2008/WE Parlamentu Europejskiego i Rady⁽³⁸⁾, jako że dotyczy produktów już objętych innymi aktami unijnymi, zapewniając w ten sposób spójność przepisów unijnych. **Jednakże niniejsza dyrektywa nie powinna obejmować przepisów tej decyzji dotyczących bezpieczeństwa, takich jak przepisy związane z odzyskaniem produktu, ponieważ produkt niedostępny dla osób niepełnosprawnych nie jest produktem niebezpiecznym.**

⁽³⁸⁾ Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady nr 768/2008/WE z dnia 9 lipca 2008 r. w sprawie wspólnych ram dotyczących wprowadzania produktów do obrotu, uchylająca decyzję Rady 93/465/EWG (Dz.U. L 218 z 13.8.2008, s. 82).

Poprawka 36**Wniosek dotyczący dyrektywy****Motyw 28**

Tekst proponowany przez Komisję

- (28) Wszystkie podmioty gospodarcze mające związek z łańcuchem dostaw i dystrybucji powinny zagwarantować, że udostępniają na rynku wyłącznie produkty zgodne z zawartymi w niniejszej dyrektywie wymogami dostępności. Konieczne jest określenie wyraźnego i proporcjonalnego podziału obowiązków stosownie do ról odgrywanych przez poszczególne podmioty w procesie dostaw i dystrybucji.

Poprawka

- (28) Wszystkie podmioty gospodarcze **objęte zakresem stosowania niniejszej dyrektywy oraz** mające związek z łańcuchem dostaw i dystrybucji powinny zagwarantować, że udostępniają na rynku wyłącznie produkty zgodne z zawartymi w niniejszej dyrektywie wymogami dostępności. Konieczne jest określenie wyraźnego i proporcjonalnego podziału obowiązków stosownie do ról odgrywanych przez poszczególne podmioty w procesie dostaw i dystrybucji.

Poprawka 37**Wniosek dotyczący dyrektywy****Motyw 29**

Tekst proponowany przez Komisję

- (29) Podmioty gospodarcze powinny być odpowiedzialne za zgodność produktów i usług, stosownie do roli odgrywanej przez nie w łańcuchu dostaw, tak aby **zapewnić wysoki poziom ochrony dostępności**, a także zagwarantować uczciwą konkurencję na rynku unijnym.

Poprawka

- (29) Podmioty gospodarcze powinny być odpowiedzialne za zgodność produktów i usług, stosownie do roli odgrywanej przez nie w łańcuchu dostaw, tak aby **uzyskać lepszą dostępność**, a także zagwarantować uczciwą konkurencję na rynku unijnym.

Czwartek, 14 września 2017 r.

Poprawka 38

Wniosek dotyczący dyrektywy

Motyw 30

Tekst proponowany przez Komisję

- (30) Zważywszy na fakt, że producent posiada szczegółową wiedzę o procesie projektowania i produkcji, jest on najbardziej kompetentny do przeprowadzenia kompletnej **procedury** oceny zgodności. **Obowiązek zapewnienia oceny zgodności** powinien spoczywać na producencie.

Poprawka

- (30) Zważywszy na fakt, że producent posiada szczegółową wiedzę o procesie projektowania i produkcji, jest on najbardziej kompetentny do przeprowadzenia kompletnej oceny zgodności. **Jednak odpowiedzialność za tę ocenę nie** powinien spoczywać **wyłącznie** na producencie. **Organ nadzoru rynku o silniejszej pozycji może odegrać kluczową rolę w procedurze oceny.**

Poprawka 39

Wniosek dotyczący dyrektywy

Motyw 32

Tekst proponowany przez Komisję

- (32) Importerzy powinni zapewniać zgodność wprowadzanych na rynek Unii produktów z państw trzecich z **wymogami** niniejszej **dyrektywy dotyczącymi** dostępności **i w szczególności zagwarantować, że zostały one poddane przez producentów odpowiednim procedurom** oceny.

Poprawka

- (32) Importerzy powinni zapewniać zgodność wprowadzanych na rynek Unii produktów z państw trzecich z **określonymi w niniejszej dyrektywie wymogami** dostępności, **udzielając właściwemu organowi nadzoru rynku wszelkich informacji niezbędnych do przeprowadzenia odpowiednich procedur oceny tych produktów.**

Poprawka 40

Wniosek dotyczący dyrektywy

Motyw 36

Tekst proponowany przez Komisję

- (36) Ze względu na zasadę proporcjonalności wymogi dostępności **powinny mieć zastosowanie jedynie o tyle, o ile nie stanowią** nieproporcjonalnego obciążenia dla danego przedsiębiorcy **i nie wymagają** zmian w produktach i usługach, które zgodnie z określonymi kryteriami zasadniczo zmieniłyby ich charakter.

Poprawka

- (36) Ze względu na zasadę proporcjonalności wymogi dostępności **nie powinny stanowić** nieproporcjonalnego obciążenia dla danego przedsiębiorcy **ani wymagać** zmian w produktach i usługach, które zgodnie z określonymi kryteriami zasadniczo zmieniłyby ich charakter. **Muszą jednak istnieć mechanizmy kontroli w celu weryfikacji uprawnienia do korzystania z wyjątków od stosowania wymogów dostępności.**

Czwartek, 14 września 2017 r.

Poprawka 41
Wniosek dotyczący dyrektywy
Motyw 36 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

- (36a) *Oceniając, czy zapewnienie zgodności z wymogami dostępności stanowi nieproporcjonalne obciążenie dla podmiotów gospodarczych, należy uwzględnić wielkość, zasoby i charakter tych podmiotów oraz ich szacowane koszty i korzyści zapewnienia zgodności w stosunku do szacowanych korzyści dla osób niepełnosprawnych. W tej analizie kosztów i korzyści należy wziąć pod uwagę między innymi częstotliwość i czas korzystania z konkretnego produktu lub konkretnej usługi, łącznie z szacowaną liczbą osób niepełnosprawnych korzystających z konkretnego produktu lub konkretnej usługi, okresem trwałości infrastruktury i produktów wykorzystywanych do świadczenia usługi oraz dostępnością bezpłatnych alternatyw, w tym zapewnianych przez dostawców usług transportu pasażerskiego. Jeżeli ocena, czy spełnione są wymogi dostępności, stanowi to nieproporcjonalne obciążenie, należy uwzględnić wyłącznie uzasadnione powody. Braku priorytetu, czy wiedzy nie powinno uznawać się za uzasadniony powód.*

Poprawka 42
Wniosek dotyczący dyrektywy
Motyw 39

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

- (39) W celu ułatwienia oceny zgodności z mającymi zastosowanie wymogami należy przewidzieć domniemanie zgodności produktów i usług zgodnych z dobrowolnymi normami zharmonizowanymi przyjmowanymi zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1025/2012⁽³⁹⁾, w celu określenia szczegółowych specyfikacji technicznych związanych z tymi wymogami. Komisja opublikowała już szereg wniosków o normalizację skierowanych do europejskich organizacji normalizacyjnych w dziedzinie dostępności, które powinny być istotne dla przygotowania zharmonizowanych norm.

⁽³⁹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1025/2012 z dnia 25 października 2012 r. w sprawie normalizacji europejskiej, zmieniające dyrektywy Rady 89/686/EWG i 93/15/EWG oraz dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 94/9/WE, 94/25/WE, 95/16/WE, 97/23/WE, 98/34/WE, 2004/22/WE, 2007/23/WE, 2009/23/WE i 2009/105/WE oraz uchylające decyzję Rady 87/95/EWG i decyzję Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1673/2006/WE (Dz.U. L 316 z 14.11.2012, s. 12).

- (39) W celu ułatwienia oceny zgodności z mającymi zastosowanie wymogami **dostępności** należy przewidzieć domniemanie zgodności produktów i usług zgodnych z dobrowolnymi normami zharmonizowanymi przyjmowanymi zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1025/2012⁽³⁹⁾, w celu określenia szczegółowych specyfikacji technicznych związanych z tymi wymogami. Komisja opublikowała już szereg wniosków o normalizację skierowanych do europejskich organizacji normalizacyjnych w dziedzinie dostępności, które powinny być istotne dla przygotowania zharmonizowanych norm.

⁽³⁹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1025/2012 z dnia 25 października 2012 r. w sprawie normalizacji europejskiej, zmieniające dyrektywy Rady 89/686/EWG i 93/15/EWG oraz dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 94/9/WE, 94/25/WE, 95/16/WE, 97/23/WE, 98/34/WE, 2004/22/WE, 2007/23/WE, 2009/23/WE i 2009/105/WE oraz uchylające decyzję Rady 87/95/EWG i decyzję Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1673/2006/WE (Dz.U. L 316 z 14.11.2012, s. 12).

Czwartek, 14 września 2017 r.

Poprawka 43

Wniosek dotyczący dyrektywy

Motyw 39 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

- (39a) *Rozporządzenie (UE) nr 1025/2012 określa procedurę formalnych zastrzeżeń do norm zharmonizowanych uznanych za niespełniające wymogów niniejszej dyrektywy.*

Poprawka 44

Wniosek dotyczący dyrektywy

Motyw 40

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

- (40) *W przypadku braku zharmonizowanych norm lub gdy jest to konieczne dla celów harmonizacji rynku Komisja powinna mieć możliwość przyjmowania aktów wykonawczych ustanawiających wspólne specyfikacje techniczne dotyczące zawartych w niniejszej dyrektywie wymogów dostępności.*

- (40) *Normy europejskie powinny być zgodne z zasadami rynku, uwzględniać interes publiczny, jak również cele strategiczne jasno określone we wniosku Komisji skierowanym do jednej lub kilku europejskich organizacji normalizacyjnych o przygotowanie zharmonizowanych norm, a ponadto podstawą tych norm powinien być konsensus. W związku z tym specyfikacje techniczne powinny być stosowane tylko w ostateczności. Komisja powinna mieć możliwość przyjmowania specyfikacji technicznych, na przykład jeżeli proces normalizacji jest zablokowany z powodu braku konsensusu pomiędzy zainteresowanymi stronami, co powoduje nieuzasadnione opóźnienia w ustalaniu wymogu, takiego jak interoperacyjność, którego nie można wdrożyć bez przyjęcia odpowiedniej normy. Komisja powinna przewidzieć wystarczająco dużo czasu między przyjęciem wniosku skierowanego do jednej lub kilku europejskich organizacji normalizacyjnych o opracowanie zharmonizowanych norm a przyjęciem specyfikacji technicznej związanej z tym samym wymogiem dostępności. Komisja nie powinna mieć możliwości przyjęcia specyfikacji technicznej, jeżeli uprzednio nie podjęła próby włączenia wymogów dostępności do europejskiego systemu normalizacji. Komisja nie powinna wykorzystywać procedury przyjmowania specyfikacji technicznych do obchodzenia europejskiego systemu normalizacji.*

Czwartek, 14 września 2017 r.

Poprawka 45**Wniosek dotyczący dyrektywy****Motyw 40 a (nowy)**

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

- (40a) *W celu ustanowienia zharmonizowanych norm i specyfikacji technicznych spełniających określone w niniejszej dyrektywie wymogi dostępności dla produktów i usług w jak najefektywniejszy sposób Komisja powinna, w miarę możliwości, zaangażować w proces decyzyjny europejskie organizacje patronackie reprezentujące osoby niepełnosprawne i wszystkie pozostałe odpowiednie zainteresowane strony.*

Poprawka 46**Wniosek dotyczący dyrektywy****Motyw 42 a (nowy)**

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

- (42a) *Nadzorując rynek produktów, organy nadzoru rynku powinny dokonać przeglądu oceny we współpracy z osobami niepełnosprawnymi oraz organizacjami reprezentującymi te osoby i ich interesy.*

Poprawka 47**Wniosek dotyczący dyrektywy****Motyw 44**

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

- (44) **Oznakowanie CE, symbolizujące zgodność produktu z zawartymi w niniejszej dyrektywie wymogami dostępności, jest widoczną konsekwencją całego procesu obejmującego ocenę zgodności w szerokim znaczeniu. Niniejsza dyrektywa powinna być zgodna z ogólnymi zasadami regulującymi oznakowanie CE, określonymi w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 765/2008⁽⁴⁰⁾ ustanawiającym wymagania w zakresie akredytacji i nadzoru rynku odnoszące się do warunków wprowadzania produktów do obrotu.**

- (44) **Niniejsza dyrektywa powinna być zgodna z ogólnymi zasadami określonymi w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 765/2008⁽⁴⁰⁾ ustanawiającym wymagania w zakresie akredytacji i nadzoru rynku odnoszące się do warunków wprowadzania produktów do obrotu. Oprócz deklaracji zgodności producent powinien poinformować konsumentów o dostępności produktów w racjonalny pod względem kosztów sposób, umieszczając na opakowaniu odnośny komunikat.**

⁽⁴⁰⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 765/2008 z dnia 9 lipca 2008 r. ustanawiające wymagania w zakresie akredytacji i nadzoru rynku odnoszące się do warunków wprowadzania produktów do obrotu i uchylające rozporządzenie (EWG) nr 339/93 (Dz.U. L 218 z 13.8.2008, s. 30).

⁽⁴⁰⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 765/2008 z dnia 9 lipca 2008 r. ustanawiające wymagania w zakresie akredytacji i nadzoru rynku odnoszące się do warunków wprowadzania produktów do obrotu i uchylające rozporządzenie (EWG) nr 339/93 (Dz.U. L 218 z 13.8.2008, s. 30).

Czwartek, 14 września 2017 r.

Poprawka 48

Wniosek dotyczący dyrektywy

Motyw 45

Tekst proponowany przez Komisję

- (45) **Zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 765/2008, przez umieszczenie na produkcie oznakowania CE producent deklaruje zgodność danego produktu ze wszystkimi obowiązującymi wymaganiami, przyjmując tym samym na siebie pełną odpowiedzialność za tę zgodność.**

Poprawka

- (45) **Niezgodność produktu z wymogami dostępności określonymi w art. 3 nie powinna sama w sobie stanowić poważnego zagrożenia w rozumieniu art. 20 rozporządzenia (WE) nr 765/2008.**

Poprawka 49

Wniosek dotyczący dyrektywy

Motyw 48

Tekst proponowany przez Komisję

- (48) Oczekuje się, że państwa członkowskie dopilnują, aby organy nadzoru rynku sprawdzały zgodność podmiotów gospodarczych z kryteriami, o których mowa w art. 12 ust. 3, zgodnie z rozdziałem V.

Poprawka

- (48) Oczekuje się, że państwa członkowskie dopilnują, aby organy nadzoru rynku sprawdzały zgodność podmiotów gospodarczych z kryteriami, o których mowa w art. 12 ust. 3, zgodnie z rozdziałem V, **oraz aby przeprowadzały regularne konsultacje z organizacjami reprezentującymi osoby niepełnosprawne.**

Poprawka 50

Wniosek dotyczący dyrektywy

Motyw 48 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

- (48a) **Krajowe bazy danych zawierające wszystkie istotne informacje na temat stopnia dostępności produktów i usług wymienionych w niniejszej dyrektywie umożliwiłyby lepsze włączenie osób niepełnosprawnych oraz ich organizacji w nadzór rynku.**

Poprawka

Czwartek, 14 września 2017 r.

Poprawka 51

Wniosek dotyczący dyrektywy

Motyw 49

Tekst proponowany przez Komisję

- (49) Oczekuje się, że państwa członkowskie dopilnują, by właściwe organy wskazane w art. 22 powiadamiały Komisję o stosowaniu wyjątków, o których mowa w art. 22 ust. 1, a także dołączały ocenę, o której mowa w ust. (2), zgodnie z rozdziałem VI.

Poprawka

- (49) Państwa członkowskie powinny dopilnować, by właściwe organy powiadamiały Komisję o stosowaniu wyjątków określonych w art. 22. **Wstępna ocena dokonywana przez dane właściwe organy powinna być przedkładana Komisji na jej żądanie. Oceniając, czy zapewnienie zgodności z wymogami dostępności stanowi nieproporcjonalne obciążenie dla właściwych organów, należy uwzględnić wielkość, zasoby i charakter tych organów oraz szacowane koszty i korzyści zapewnienia zgodności w stosunku do szacowanych korzyści dla osób niepełnosprawnych. W tej analizie kosztów i korzyści należy wziąć pod uwagę między innymi częstotliwość i czas korzystania z konkretnego produktu lub konkretnej usługi, łącznie z szacowaną liczbą osób niepełnosprawnych korzystających z konkretnego produktu lub konkretnej usługi, okresem trwałości infrastruktury i produktów wykorzystywanych do świadczenia usługi oraz dostępnością bezpłatnych alternatyw, w tym zapewnianych przez dostawców usług transportu pasażerskiego. Oceniając, czy zapewnienie zgodności z wymogami dostępności stanowi nieproporcjonalne obciążenie, należy uwzględnić wyłącznie uzasadnione powody. Braku priorytetu, czasu czy wiedzy nie powinno uznawać się za uzasadniony powód.**

Poprawka 52

Wniosek dotyczący dyrektywy

Motyw 50

Tekst proponowany przez Komisję

- (50) Należy ustanowić procedurę gwarancji, **która powinna być stosowana** wyłącznie w przypadku braku zgody między państwami członkowskimi co do środków wprowadzanych przez jedno z nich, w ramach **której** zainteresowane strony będą informowane o środkach, które mają zostać wprowadzone w odniesieniu do dostępności produktów niespełniających wymogów niniejszej dyrektywy. Powinna ona umożliwiać organom nadzoru rynku podejmowanie w odniesieniu do takich produktów – we współpracy z zainteresowanymi podmiotami gospodarczymi – działań na wcześniejszym etapie.

Poprawka

- (50) Należy ustanowić procedurę gwarancji **stosowaną** wyłącznie w przypadku braku zgody między państwami członkowskimi co do środków wprowadzanych przez jedno z nich. W ramach **tej procedury** zainteresowane strony będą informowane o środkach, które mają zostać wprowadzone w odniesieniu do dostępności produktów niespełniających wymogów niniejszej dyrektywy. Powinna ona umożliwiać organom nadzoru rynku podejmowanie w odniesieniu do takich produktów – we współpracy z **organizacjami reprezentującymi osoby niepełnosprawne, jak również** z zainteresowanymi podmiotami gospodarczymi – działań na wcześniejszym etapie.

Czwartek, 14 września 2017 r.

Poprawka 53
Wniosek dotyczący dyrektywy
Motyw 51 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

- (51a) Aby zapewnić odpowiednie stosowanie zasady proporcjonalności w odniesieniu do obowiązków dotyczących identyfikacji podmiotów gospodarczych oraz kryteriów, które należy wykorzystać podczas oceny, czy zgodność z obowiązkiem wynikającym z niniejszej dyrektywy stanowiłaby nieproporcjonalne obciążenie, należy przekazać Komisji uprawnienia do przyjmowania zgodnie z art. 290 TFUE aktów w celu określenia okresu, w którym podmioty gospodarcze muszą mieć możliwość zidentyfikowania każdego podmiotu gospodarczego, który dostarczył im produkt lub któremu one dostarczyły produkt, a także w celu doprecyzowania kryteriów, które należy wziąć pod uwagę w odniesieniu do wszystkich produktów i usług objętych niniejszą dyrektywą podczas oceny, czy obciążenie należy uznać za nieproporcjonalne, bez zmiany tych kryteriów. Okres ten należy określić proporcjonalnie do długości cyklu życia produktu. Szczególnie ważne jest, aby w czasie prac przygotowawczych Komisja organizowała stosowne konsultacje, w tym na poziomie ekspertów, oraz aby konsultacje te były prowadzone zgodnie z zasadami określonymi w Porozumieniu międzyinstytucjonalnym z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie lepszego stanowienia prawa^(1a). W szczególności, aby zapewnić udział na równych zasadach Parlamentu Europejskiego i Rady w przygotowaniu aktów delegowanych, instytucje te otrzymują wszelkie dokumenty w tym samym czasie co eksperci państw członkowskich, a eksperci tych instytucji mogą systematycznie brać udział w posiedzeniach grup eksperckich Komisji zajmujących się przygotowaniem aktów delegowanych.

^(1a) Dz.U. L 123 z 12.5.2016, s. 1.

Czwartek, 14 września 2017 r.

Poprawka 54
Wniosek dotyczący dyrektywy
Motyw 51 b (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

- (51b) Państwa członkowskie powinny przewidzieć właściwe i skuteczne środki służące zapewnieniu zgodności z niniejszą dyrektywą i w związku z tym ustanowić odpowiednie mechanizmy kontroli, takie jak kontrola a posteriori organów nadzoru rynku, w celu sprawdzenia, czy wyjątek od stosowania wymogów dostępności jest uzasadniony. Podczas rozpatrywania skarg dotyczących dostępności państwa członkowskie powinny przestrzegać ogólnej zasady dobrej administracji, a w szczególności obowiązku dopilnowania przez urzędników, by decyzja w każdej sprawie zapadała w rozsądnym terminie.

Poprawka 55
Wniosek dotyczący dyrektywy
Motyw 52 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

- (52a) Państwa członkowskie powinny zapewnić dostępność skutecznych i szybkich środków odwoławczych od decyzji instytucji zamawiających i podmiotów zamawiających w kwestii ustalenia, czy dane zamówienie podlega zakresowi stosowania dyrektyw 2014/24/UE i 2014/25/UE. Biorąc pod uwagę istniejące ramy prawne dotyczące środków odwoławczych w obszarach objętych zakresem stosowania dyrektyw 2014/24/UE i 2014/25/UE, obszary te powinny zostać wyłączone ze stosowania przepisów niniejszej dyrektywy w zakresie egzekwowania przepisów i sankcji. Wyłączenie takie pozostaje bez uszczerbku dla wynikających z traktatów obowiązków podejmowania przez państwa członkowskie wszelkich środków niezbędnych do zagwarantowania stosowania i skuteczności prawa Unii.

Czwartek, 14 września 2017 r.

Poprawka 56

Wniosek dotyczący dyrektywy

Motyw 53 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

- (53a) *Wymogi dostępności na mocy niniejszej dyrektywy powinny mieć zastosowanie do produktów wprowadzanych do obrotu w Unii po dacie rozpoczęcia obowiązywania krajowych środków transponujących niniejszą dyrektywę do prawa krajowego, w tym również produktów używanych i z drugiej ręki importowanych z państw trzecich i wprowadzonych do obrotu w Unii po tej dacie.*

Poprawka 57

Wniosek dotyczący dyrektywy

Motyw 53 b (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

- (53b) *Zamówienia publiczne na dostawy, roboty budowlane lub usługi objęte dyrektywą 2014/24/UE lub dyrektywą 2014/25/UE, udzielone przed datą rozpoczęcia stosowania niniejszej dyrektywy, powinny być jednak nadal realizowane zgodnie z ewentualnymi wymogami dostępności określonymi w tych zamówieniach publicznych.*

Poprawka 58

Wniosek dotyczący dyrektywy

Motyw 53 c (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

- (53c) *W celu zapewnienia usługodawcom wystarczająco dużo czasu na dostosowanie się do wymogów określonych w niniejszej dyrektywie niezbędne jest przyjęcie okresu przejściowego, w którym produkty wykorzystywane do świadczenia usług nie będą musiały spełniać wymogów dostępności określonych w niniejszej dyrektywie. Biorąc pod uwagę koszt i długi cykl życia bankomatów, automatów do sprzedaży biletów i urządzeń do odprawy samoobsługowej, należy przewidzieć możliwość dalszego wykorzystywania takich urządzeń do świadczenia usług do końca okresu ich ekonomicznej użyteczności.*

Czwartek, 14 września 2017 r.

Poprawka 59
Wniosek dotyczący dyrektywy
Motyw 54 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

(54a) *Wprowadzanie aplikacji dostarczających informacji w oparciu o usługi danych przestrzennych przyczynia się do samodzielnego i bezpiecznego przemieszczania się osób niepełnosprawnych. Dane przestrzenne wykorzystywane w takich aplikacjach powinny umożliwiać dostarczanie informacji dostosowanych do specyficznych potrzeb osób niepełnosprawnych.*

Poprawka 60
Wniosek dotyczący dyrektywy
Artykuł - 1 (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

Artykuł - 1

Przedmiot

Celem niniejszej dyrektywy jest usunięcie wynikających z różnych wymogów dostępności barier dla swobodnego przepływu produktów i usług objętych zakresem stosowania niniejszej dyrektywy oraz zapobieganie powstawaniu takich barier w państwach członkowskich. Jej celem jest też przyczynienie się do właściwego funkcjonowania rynku wewnętrznego dzięki zbliżeniu przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych państw członkowskich w odniesieniu do wymogów dostępności dla pewnych produktów i usług.

Poprawka 61
Wniosek dotyczący dyrektywy
Artykuł 1 – ustęp 1 – wprowadzenie

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

1. Rozdziały I, II–V i VII mają zastosowanie do następujących produktów:

1. Rozdziały I, II–V i VII mają zastosowanie do następujących produktów *wprowadzanych do obrotu w Unii po dniu... [data rozpoczęcia stosowania niniejszej dyrektywy]:*

Czwartek, 14 września 2017 r.

Poprawka 62

Wniosek dotyczący dyrektywy

Artykuł 1 – ustęp 1 – litera a

Tekst proponowany przez Komisję

a) sprzęt komputerowy o ogólnym przeznaczeniu i systemy operacyjne;

Poprawka

a) sprzęt komputerowy o ogólnym przeznaczeniu i **jego wbudowane** systemy operacyjne **przeznaczone do użytku konsumentów**;

Poprawka 63

Wniosek dotyczący dyrektywy

Artykuł 1 – ustęp 1 – litera b – podpunkt iii a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

(**iiia**) **terminale płatnicze**;

Poprawka 64

Wniosek dotyczący dyrektywy

Artykuł 1 – ustęp 1 – litera c

Tekst proponowany przez Komisję

c) związane z usługami telefonicznymi urządzenia końcowe do obsługi konsumentów z **zaawansowanymi zdolnościami obliczeniowymi**;

Poprawka

c) związane z usługami telefonicznymi urządzenia końcowe do obsługi konsumentów;

Poprawka 65

Wniosek dotyczący dyrektywy

Artykuł 1 – ustęp 1 – litera d

Tekst proponowany przez Komisję

d) związane z audiowizualnymi usługami medialnymi urządzenia końcowe z **zaawansowanymi zdolnościami obliczeniowymi** przeznaczone do obsługi konsumentów;

Poprawka

d) związane z audiowizualnymi usługami medialnymi urządzenia końcowe przeznaczone do obsługi konsumentów;

Czwartek, 14 września 2017 r.

Poprawka 66
Wniosek dotyczący dyrektywy
Artykuł 1 – ustęp 1 – litera d a (nowa)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

da) czytniki e-książek.

Poprawka 67
Wniosek dotyczący dyrektywy
Artykuł 1 – ustęp 2 – wprowadzenie

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

2. **Rozdziały** I, II–V i VII mają zastosowanie do następujących usług:

2. **Bez uszczerbku dla postanowień art. 27 rozdziały** I, II–V i VII mają zastosowanie do następujących usług **świadczonych po dniu...**[data rozpoczęcia stosowania niniejszej dyrektywy]:

Poprawka 68
Wniosek dotyczący dyrektywy
Artykuł 1 – ustęp 2 – litera -a (nowa)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

-a) systemy operacyjne, jeżeli nie są wbudowane w sprzęt komputerowy oraz są dostarczane konsumentom jako wartości niematerialne i prawne;

Poprawka 69
Wniosek dotyczący dyrektywy
Artykuł 1 – ustęp 2 – litera a

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

a) usługi telefoniczne i związane z nimi urządzenia końcowe z **zaawansowanymi zdolnościami obliczeniowymi** przeznaczone do obsługi konsumentów;

a) usługi telefoniczne i związane z nimi urządzenia końcowe przeznaczone do obsługi konsumentów;

Czwartek, 14 września 2017 r.

Poprawka 70

Wniosek dotyczący dyrektywy

Artykuł 1 – ustęp 2 – litera b

Tekst proponowany przez Komisję

- b) audiowizualne usługi medialne *i związane z nimi urządzenia końcowe z zaawansowanymi zdolnościami obliczeniowymi przeznaczone do obsługi konsumentów;*

Poprawka

- b) audiowizualne usługi medialne *świadczone za pomocą stron internetowych i urządzeń mobilnych;*

Poprawki 235, 236, 237, 238, 239 i 253

Wniosek dotyczący dyrektywy

Artykuł 1 – ustęp 2 – litera c

Tekst proponowany przez Komisję

- c) *usługi transportu pasażerskiego – lotniczego, autobusowego, kolejowego, wodnego;*

Poprawka

- c) *pasażerski transport lotniczy, autobusowy, kolejowy i wodny, usługi w zakresie mobilności i powiązane usługi połączeń intermodalnych, w tym miejska komunikacja zbiorowa, np. metro, kolej, tramwaje, trolejbusy i autobusy, jeżeli chodzi o:*
- (i) terminale samoobsługowe znajdujące się na terytorium Unii, w tym automaty do sprzedaży biletów, terminale płatnicze i urządzenia do odprawy samoobsługowej;*
  - (ii) strony internetowe, usługi oparte na urządzeniach mobilnych, inteligentne systemy biletowe i przekaz informacji w czasie rzeczywistym;*
  - (iii) pojazdy, odnośną infrastrukturę i środowisko zbudowane, w tym wejścia bez stopni na wszystkich stacjach publicznych;*
  - (iv) państwa członkowskie dopilnowują, by na ich terytorium floty taksówek i wypożyczanych samochodów obejmowały odpowiedni odsetek specjalnie dostosowanych pojazdów.*

Poprawka 71

Wniosek dotyczący dyrektywy

Artykuł 1 – ustęp 2 – litera d

Tekst proponowany przez Komisję

- d) usługi bankowe;

Poprawka

- d) usługi bankowe *dla konsumentów;*

Czwartek, 14 września 2017 r.

Poprawka 72**Wniosek dotyczący dyrektywy****Artykuł 1 – ustęp 2 – litera e**

Tekst proponowany przez Komisję

e) e-książki;

Poprawka

e) e-książki **i związane z nimi urządzenia wykorzystywane do świadczenia tych usług przez usługodawcę oraz dostęp do nich;****Poprawka 240****Wniosek dotyczący dyrektywy****Artykuł 1 – ustęp 1 – litera f a (nowa)**

Tekst proponowany przez Komisję

fa) usługi turystyczne, w tym świadczenie usług noclegowych i gastronomicznych.

Poprawka

Poprawka 73**Wniosek dotyczący dyrektywy****Artykuł 1 – ustęp 3 – litera a**

Tekst proponowany przez Komisję

a) zamówień publicznych i koncesji, które objęte są dyrektywą 2014/23/UE⁽⁴²⁾, dyrektywą 2014/24/UE i dyrektywą 2014/25/UE;

⁽⁴²⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/23/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie udzielania koncesji (Dz.U. L 94 z 28.3.2014, s. 1).

Poprawka

a) zamówień publicznych i koncesji, które objęte są dyrektywą 2014/23/UE, dyrektywą 2014/24/UE i dyrektywą 2014/25/UE, **przygotowanych lub udzielonych po dniu... [data rozpoczęcia stosowania niniejszej dyrektywy];**

Czwartek, 14 września 2017 r.

Poprawka 74

Wniosek dotyczący dyrektywy

Artykuł 1 – ustęp 3 – litera b

Tekst proponowany przez Komisję

b) przygotowania i realizacji programów zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 **ustanawiającym wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego** i rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego⁽⁴³⁾ i Rady (UE) nr 1304/2013⁽⁴⁴⁾;

⁽⁴³⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 (Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 320).

⁽⁴⁴⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1304/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Społecznego i uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1081/2006

Poprawka

b) przygotowania i realizacji programów zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013⁽⁴³⁾ i rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1304/2013⁽⁴⁴⁾, **przyjętych lub wdrożonych po dniu... [data rozpoczęcia stosowania niniejszej dyrektywy];**

⁽⁴³⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 (Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 320).

⁽⁴⁴⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1304/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Społecznego i uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1081/2006 (**Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 470**).

Poprawka 75

Wniosek dotyczący dyrektywy

Artykuł 1 – ustęp 3 – litera c

Tekst proponowany przez Komisję

c) **procedur przetargów** na usługi w zakresie publicznego pasażerskiego transportu kolejowego i drogowego, zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1370/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady⁽⁴⁵⁾.

⁽⁴⁵⁾ Rozporządzenie (WE) nr 1370/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. dotyczące usług publicznych w zakresie kolejowego i drogowego transportu pasażerskiego oraz uchylające rozporządzenia Rady (EWG) nr 1191/69 i (EWG) nr 1107/70 (Dz.U. L 315 z 3.12.2007, s. 1).

Poprawka

c) **zamówień publicznych, które po dniu... [data rozpoczęcia stosowania niniejszej dyrektywy] są udzielane w ramach procedur przetargowych lub bezpośrednio** na usługi w zakresie publicznego pasażerskiego transportu kolejowego i drogowego, zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1370/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady⁽⁴⁵⁾.

⁽⁴⁵⁾ Rozporządzenie (WE) nr 1370/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. dotyczące usług publicznych w zakresie kolejowego i drogowego transportu pasażerskiego oraz uchylające rozporządzenia Rady (EWG) nr 1191/69 i (EWG) nr 1107/70 (Dz.U. L 315 z 3.12.2007, s. 1).

Czwartek, 14 września 2017 r.

Poprawka 76

Wniosek dotyczący dyrektywy

Artykuł 1 – ustęp 3 – litera d

Tekst proponowany przez Komisję

d) infrastruktury transportu zgodnie z **rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady** (UE) nr 1315/2013 ⁽⁴⁶⁾.

⁽⁴⁶⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1315/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. w sprawie unijnych wytycznych dotyczących rozwoju transeuropejskiej sieci transportowej (Dz.U. L 348 z 20.12.2013, s. 1).

Poprawka

d) infrastruktury transportu zgodnie z **rozporządzeniami** (UE) nr 1315/2013, **zaprojektowanej lub zbudowanej po dniu...** [data rozpoczęcia stosowania niniejszej dyrektywy].

Poprawka 79

Wniosek dotyczący dyrektywy

Artykuł 1 – ustęp 3 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

3a. **Niniejsza dyrektywa nie ma zastosowania do następujących treści stron internetowych i aplikacji na urządzenia mobilne:**

- a) **formatów plików dokumentów biurowych opublikowanych przed dniem...** [data rozpoczęcia stosowania niniejszej dyrektywy];
- b) **map internetowych i internetowych usług mapowania, jeżeli w przypadku map przeznaczonych do zastosowań nawigacyjnych podstawowe informacje są dostarczane w dostępny sposób w formie cyfrowej;**
- c) **treści pochodzących od stron trzecich, które nie są finansowane przez zainteresowany podmiot gospodarczy ani przez zainteresowany właściwy organ, nie są przez nich tworzone ani nie znajdują się pod ich kontrolą;**
- d) **treści stron internetowych i aplikacji na urządzenia mobilne uznawanych za zarchiwizowane, co oznacza, że zawierają one wyłącznie treści, które nie były aktualizowane ani przeredagowane po dniu...** [data rozpoczęcia stosowania niniejszej dyrektywy].

Czwartek, 14 września 2017 r.

Poprawka 80
Wniosek dotyczący dyrektywy
Artykuł 1 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

Artykuł 1a

Wyłączenie mikroprzedsiębiorstw

Niniejsza dyrektywa nie ma zastosowania do mikroprzedsiębiorstw zajmujących się produkcją, przywozem lub dystrybucją produktów i usług objętych zakresem jej stosowania.

Poprawka 81
Wniosek dotyczący dyrektywy
Artykuł 2 – akapit 1 – punkt 1

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

1) „dostępne produkty i usługi” oznaczają produkty i usługi, które są *dostrzegalne, funkcjonalne i zrozumiałe dla osób z ograniczeniami funkcjonalnymi, w tym dla osób niepełnosprawnych, na równych zasadach z innymi osobami;*

1) „dostępne produkty i usługi” oznaczają produkty i usługi, które *mogą być dostrzegane, obsługiwane i rozumiane przez osoby niepełnosprawne oraz które są dostatecznie solidne, aby osoby te mogły ich używać;*

Poprawka 82
Wniosek dotyczący dyrektywy
Artykuł 2 – akapit 1 – punkt 2

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

2) „projektowanie uniwersalne”, znane także pod nazwą „projektowanie dla wszystkich”, oznacza projektowanie produktów, środowisk, programów i usług, z których wszystkie osoby będą mogły korzystać w jak największym stopniu i bez potrzeby dostosowywania lub specjalistycznego projektowania; pojęcie „projektowanie uniwersalne” nie wyklucza urządzeń wspomagających przeznaczonych dla konkretnych grup osób z ograniczeniami funkcjonalnymi, w tym osób niepełnosprawnych, tam gdzie urządzenia takie są potrzebne;

skreśla się

Czwartek, 14 września 2017 r.

Poprawka 83**Wniosek dotyczący dyrektywy****Artykuł 2 – akapit 1 – punkt 5 a (nowy)**

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

5a) „usługa” oznacza usługę w rozumieniu art. 4 pkt 1 dyrektywy 2006/123/WE Parlamentu Europejskiego i Rady^(1a);

^(1a) Dyrektywa 2006/123/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 grudnia 2006 r. dotycząca usług na rynku wewnętrznym (Dz.U. L 376 z 27.12.2006, s. 36).

Poprawka 84**Wniosek dotyczący dyrektywy****Artykuł 2 – akapit 1 – punkt 5 b (nowy)**

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

5b) „usługodawca” oznacza dowolną osobę fizyczną lub prawną, która oferuje lub świadczy usługę skierowaną na rynek unijny;

Poprawka 85**Wniosek dotyczący dyrektywy****Artykuł 2 – akapit 1 – punkt 16 a (nowy)**

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

16a) „MŚP” oznacza małe lub średnie przedsiębiorstwo w rozumieniu zalecenia Komisji 2003/361/WE^(1a);

^(1a) Zalecenie Komisji 2003/361/WE z dnia 6 maja 2003 r. w sprawie definicji mikroprzedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw (Dz.U. L 124 z 20.5.2003, s. 36).

Czwartek, 14 września 2017 r.

Poprawka 86

Wniosek dotyczący dyrektywy Artykuł 2 – akapit 1 – punkt 19

Tekst proponowany przez Komisję

19) „wycofanie od użytkowników” oznacza dowolny środek mający na celu doprowadzenie do zwrotu produktu, który już został udostępniony końcowemu użytkownikowi.

Poprawka

skreśla się

Poprawka 87

Wniosek dotyczący dyrektywy Artykuł 2 – akapit 1 – punkt 20 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

20a) „usługi bankowe dla konsumentów” oznaczają usługi umożliwiające konsumentom otwieranie i korzystanie z podstawowych rachunków płatniczych w Unii w rozumieniu dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/92/UE ^(1a);

^(1a) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/92/UE z dnia 23 lipca 2014 r. w sprawie porównywalności opłat związanych z rachunkami płatniczymi, przenoszenia rachunku płatniczego oraz dostępu do podstawowego rachunku płatniczego (Dz.U. L 257 z 28.8.2014, s. 214).

Poprawka 88

Wniosek dotyczący dyrektywy Artykuł 2 – akapit 1 – punkt 21

Tekst proponowany przez Komisję

21) „handel elektroniczny” oznacza internetową sprzedaż produktów i usług.

Poprawka

21) „handel elektroniczny” oznacza internetową sprzedaż produktów i usług **między przedsiębiorcami i konsumentami objętą zakresem stosowania dyrektywy 2000/31/WE Parlamentu Europejskiego i Rady** ^(1a);

^(1a) Dyrektywa 2000/31/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 8 czerwca 2000 r. w sprawie niektórych aspektów prawnych usług społeczeństwa informacyjnego, w szczególności handlu elektronicznego w ramach rynku wewnętrznego (dyrektywa o handlu elektronicznym) (Dz.U. L 178 z 17.7.2000, s. 1).

Czwartek, 14 września 2017 r.

Poprawka 89**Wniosek dotyczący dyrektywy****Artykuł 2 – akapit 1 – punkt 21 a (nowy)**

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

21a) „usługi lotniczego transportu pasażerskiego” oznaczają usługi świadczone przez przewoźników lotniczych, organizatorów wycieczek i organy zarządzające portami lotniczymi w rozumieniu art. 2 lit. b) do f) rozporządzenia (WE) nr 1107/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady ^(1a);

^(1a) Rozporządzenie (WE) nr 1107/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 lipca 2006 r. w sprawie praw osób niepełnosprawnych oraz osób o ograniczonej sprawności ruchowej podróżujących drogą lotniczą (Dz.U. L 204 z 26.7.2006, s. 1).

Poprawka 90**Wniosek dotyczący dyrektywy****Artykuł 2 – akapit 1 – punkt 21 b (nowy)**

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

21b) „usługi autobusowego transportu pasażerskiego” oznaczają usługi, o których mowa w art. 2 ust. 1 i 2 rozporządzenia (UE) nr 181/2011;

Poprawka 91**Wniosek dotyczący dyrektywy****Artykuł 2 – akapit 1 – punkt 21 c (nowy)**

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

21c) „usługi kolejowego transportu pasażerskiego” oznaczają wszystkie kolejowe usługi pasażerskie, o których mowa w art. 2 ust. 1 i 2 rozporządzenia (WE) nr 1371/2007;

Poprawka 92**Wniosek dotyczący dyrektywy****Artykuł 2 – akapit 1 – punkt 21 d (nowy)**

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

21d) „usługi wodnego transportu pasażerskiego” oznaczają usługi przewozu pasażerskiego, o których mowa w art. 2 ust. 1 rozporządzenia (UE) nr 1177/2010;

Czwartek, 14 września 2017 r.

Poprawka 337

Wniosek dotyczący dyrektywy

Artykuł 2 – ustęp 1 – punkt 21 e (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

21e) „*technologia wspomagająca*” oznacza dowolny element, część wyposażenia lub system produktów wykorzystywany w celu zwiększenia, utrzymania lub poprawy możliwości funkcjonalnych osób z ograniczeniami funkcjonalnymi, w tym osób niepełnosprawnych;

Poprawka 93

Wniosek dotyczący dyrektywy

Artykuł 3 – ustęp 3

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

3. Następujące terminale samoobsługowe: bankomaty, automaty do sprzedaży biletów **i** urządzenia do odprawy samoobsługowej muszą spełniać wymogi określone w sekcji II załącznika I.

3. Następujące terminale samoobsługowe: bankomaty, automaty do sprzedaży biletów, urządzenia do odprawy samoobsługowej **i terminale płatnicze** muszą spełniać wymogi określone w sekcji II załącznika I.

Poprawka 94

Wniosek dotyczący dyrektywy

Artykuł 3 – ustęp 4

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

4. Usługi telefoniczne, w tym usługi ratownictwa i związane z nimi urządzenia końcowe **z zaawansowanymi zdolnościami obliczeniowymi** przeznaczone do obsługi konsumentów muszą spełniać wymogi określone w sekcji III załącznika I.

4. Usługi telefoniczne, w tym usługi ratownictwa i związane z nimi urządzenia końcowe przeznaczone do obsługi konsumentów muszą spełniać wymogi określone w sekcji III załącznika I.

Czwartek, 14 września 2017 r.

Poprawka 95

Wniosek dotyczący dyrektywy

Artykuł 3 – ustęp 5

Tekst proponowany przez Komisję

5. Audiowizualne usługi medialne i związane z nimi urządzenia końcowe z **zaawansowanymi zdolnościami obliczeniowymi** przeznaczone do obsługi konsumentów muszą spełniać wymogi określone w sekcji IV załącznika I.

Poprawka

5. Audiowizualne usługi medialne **świadczone za pomocą stron internetowych oraz urządzeń mobilnych** i związane z nimi urządzenia końcowe przeznaczone do obsługi konsumentów muszą spełniać wymogi określone w sekcji IV załącznika I.

Poprawka 244

Wniosek dotyczący dyrektywy

Artykuł 3 – ustęp 6

Tekst proponowany przez Komisję

6. Usługi transportu pasażerskiego: lotniczego, autobusowego, kolejowego i **wodnego**, strony internetowe, usługi oparte na urządzeniach mobilnych, działające w czasie rzeczywistym inteligentne systemy biletowe oraz samoobsługowe terminale informacyjne, **automaty do sprzedaży biletów** i urządzenia do odprawy samoobsługowej, wykorzystywane **w usługach** transportu pasażerskiego, muszą spełniać wymogi określone w sekcji V załącznika I.

Poprawka

6. Usługi transportu pasażerskiego: lotniczego, autobusowego, **autokarowego**, kolejowego, **wodnego** i **intermodalnego**, **w tym usługi związane z miejską komunikacją zbiorową, mobilnością i środowiskiem zbudowanym**, strony internetowe, usługi oparte na urządzeniach mobilnych, działające w czasie rzeczywistym inteligentne systemy biletowe oraz samoobsługowe terminale informacyjne, **jak terminale płatnicze**, urządzenia do odprawy samoobsługowej, wykorzystywane **do świadczenia usług** transportu pasażerskiego, **usług związanych z turystyką, między innymi, usług noclegowych i gastronomicznych**, muszą spełniać wymogi określone w sekcji V załącznika I, **tylko jeżeli wymogi te nie zostały już uwzględnione w następujących szczegółowych przepisach: rozporządzeniu (WE) nr 1371/2007, rozporządzeniu (UE) nr 1300/2014 i rozporządzeniu (UE) nr 454/2011 – odnośnie do transportu kolejowego; rozporządzeniu (UE) nr 181/2011 – odnośnie do transportu autobusowego i autokarowego; rozporządzeniu (UE) nr 1177/2010 – odnośnie do transportu morskiego i transportu wodnego śródlądowego oraz rozporządzeniu (WE) nr 1107/2006 odnośnie do transportu lotniczego.**

Czwartek, 14 września 2017 r.

Poprawka 97

Wniosek dotyczący dyrektywy

Artykuł 3 – ustęp 7

Tekst proponowany przez Komisję

7. Usługi bankowe, strony internetowe, usługi bankowe oparte na urządzeniach mobilnych, terminale samoobsługowe, w tym bankomaty wykorzystywane do świadczenia usług bankowych, muszą spełniać wymogi określone w sekcji VI załącznika I.

Poprawka

7. Usługi bankowe **dla konsumentów**, strony internetowe, usługi bankowe oparte na urządzeniach mobilnych, terminale samoobsługowe, w tym **terminale płatnicze i** bankomaty wykorzystywane do świadczenia **tych** usług bankowych, muszą spełniać wymogi określone w sekcji VI załącznika I.

Poprawka 98

Wniosek dotyczący dyrektywy

Artykuł 3 – ustęp 8

Tekst proponowany przez Komisję

8. Książki elektroniczne muszą spełniać wymogi określone w sekcji VII załącznika I.

Poprawka

8. Książki elektroniczne **i powiązane urządzenia** muszą spełniać wymogi określone w sekcji VII załącznika I.

Poprawka 224

Wniosek dotyczący dyrektywy

Artykuł 3 – ustęp 10

Tekst proponowany przez Komisję

10. Ze względu na warunki krajowe państwa członkowskie **mogą zdecydować, że** środowisko zbudowane wykorzystywane przez klientów korzystających z usług transportu pasażerskiego, w tym środowisko wykorzystywane przez dostawców usług i operatorów infrastruktury, jak również środowisko zbudowane wykorzystywane przez klientów korzystających z usług **bankowych**, z centrów obsługi klienta i sklepów operatorów telefonii, **muszą spełniać** wymogi dostępności określone w sekcji X załącznika I, co ma na celu maksymalizację korzystania z nich przez osoby z **ograniczeniami funkcjonalnymi, w tym osoby niepełnosprawne**.

Poprawka

10. Ze względu na warunki krajowe państwa członkowskie **dopilnowują, by** środowisko zbudowane wykorzystywane przez klientów korzystających z usług transportu pasażerskiego, w tym środowisko wykorzystywane przez dostawców usług i operatorów infrastruktury, jak również środowisko zbudowane wykorzystywane przez klientów korzystających z usług **bankowości konsumenckiej**, z centrów obsługi klienta i sklepów operatorów telefonii, **spełniało** wymogi dostępności określone w sekcji X załącznika I **w odniesieniu do budowy nowej infrastruktury lub istotnych remontów istniejącej infrastruktury**, co ma na celu maksymalizację korzystania z nich przez osoby **niepełnosprawne. Pozostaje to bez uszczerbku dla aktów prawnych Unii i przepisów krajowych dotyczących ochrony narodowych dóbr kultury o wartości artystycznej, historycznej i archeologicznej**.

Czwartek, 14 września 2017 r.

Poprawka 100**Wniosek dotyczący dyrektywy****Artykuł 4 – akapit 1**

Tekst proponowany przez Komisję

Państwa członkowskie nie utrudniają na swoim terytorium z powodów związanych z wymogami dostępności **udostępniania** na **rynku produktów i usług**, które **spełniają wymogi niniejszej dyrektywy**.

Poprawka

Państwa członkowskie nie utrudniają z **powodów związanych z wymogami dostępności udostępniania na rynku** na swoim terytorium **produktów, które są zgodne z niniejszą dyrektywą**. **Państwa członkowskie nie utrudniają** z powodów związanych z wymogami dostępności **świadczenia** na **swoim terytorium usług, które są zgodne z niniejszą dyrektywą**.

Poprawka 101**Wniosek dotyczący dyrektywy****Artykuł 5 – ustęp 1**

Tekst proponowany przez Komisję

1. Wprowadzając swoje produkty do obrotu, producenci gwarantują, że zostały one zaprojektowane i wyprodukowane zgodnie z aktualnymi wymogami dostępności, określonymi w art. 3.

Poprawka

1. Wprowadzając swoje produkty do obrotu, producenci gwarantują, że zostały one zaprojektowane i wyprodukowane zgodnie z aktualnymi wymogami dostępności określonymi w art. 3, **chyba że spełnienie tych wymogów nie jest możliwe, ponieważ dostosowanie danego produktu wymagałoby zasadniczej zmiany jego podstawowych właściwości lub nałożyłoby nieproporcjonalne obciążenie na danego producenta, jak określono w art. 12.**

Poprawka 102**Wniosek dotyczący dyrektywy****Artykuł 5 – ustęp 2 – akapit 2**

Tekst proponowany przez Komisję

W przypadku wykazania w wyniku przeprowadzenia tej procedury zgodności takiego produktu z obowiązującymi wymogami dostępności, producenci sporządzają deklarację zgodności UE **i umieszczają oznakowanie CE**.

Poprawka

W przypadku wykazania w wyniku przeprowadzenia tej procedury **oceny** zgodności takiego produktu z obowiązującymi wymogami dostępności **określonymi w art. 3** producenci sporządzają deklarację zgodności UE, **która wyraźnie informuje o dostępności produktu**.

Czwartek, 14 września 2017 r.

Poprawka 103

Wniosek dotyczący dyrektywy

Artykuł 5 – ustęp 4

Tekst proponowany przez Komisję

4. Producenci prowadzą ewidencję skarg, produktów niezgodnych z wymogami **i przypadków wycofania produktu od użytkowników, a także informują dystrybutorów o tego rodzaju działaniach monitorujących.**

Poprawka

4. Producenci prowadzą ewidencję skarg **i** produktów niezgodnych z wymogami.

Poprawka 104

Wniosek dotyczący dyrektywy

Artykuł 5 – ustęp 7

Tekst proponowany przez Komisję

7. Producenci zapewniają dołączenie do produktu instrukcji obsługi **oraz dostarczenie informacji na temat bezpieczeństwa** w języku łatwo zrozumiałym przez konsumentów i użytkowników końcowych, określonym przez zainteresowane państwo członkowskie.

Poprawka

7. Producenci zapewniają dołączenie do produktu instrukcji obsługi w języku łatwo zrozumiałym przez konsumentów i użytkowników końcowych, określonym przez zainteresowane państwo członkowskie.

Poprawka 105

Wniosek dotyczący dyrektywy

Artykuł 5 – ustęp 8

Tekst proponowany przez Komisję

8. Producenci, którzy uznają lub mają powody, by uważać, że wprowadzony przez nich do obrotu wyrób jest niezgodny z niniejszą dyrektywą, niezwłocznie podejmują niezbędne działania naprawcze w celu zapewnienia zgodności wyrobu, **jego wycofania z obrotu** lub, w stosownych przypadkach, **odzyskania**. Ponadto, jeżeli produkt **stwarza zagrożenie związane z dostępnością**, producenci niezwłocznie informują o tym właściwe organy krajowe państw członkowskich, w których produkt został udostępniony, podając szczegółowe informacje, w szczególności na temat niezgodności oraz podjętych środków naprawczych.

Poprawka

8. Producenci, którzy uznają lub mają powody, by uważać, że wprowadzony przez nich do obrotu wyrób jest niezgodny z niniejszą dyrektywą, niezwłocznie podejmują niezbędne działania naprawcze w celu zapewnienia zgodności wyrobu lub, w stosownych przypadkach, **jego wycofania z obrotu**. Ponadto, jeżeli produkt **nie jest zgodny z niniejszą dyrektywą**, producenci niezwłocznie informują o tym właściwe organy krajowe państw członkowskich, w których produkt został udostępniony, podając szczegółowe informacje, w szczególności na temat niezgodności oraz podjętych środków naprawczych.

Czwartek, 14 września 2017 r.

Poprawka 106**Wniosek dotyczący dyrektywy****Artykuł 5 – ustęp 9**

Tekst proponowany przez Komisję

9. Na uzasadnione żądanie właściwego organu krajowego producenci przekazują mu wszelkie informacje i dokumentację, które są konieczne do wykazania zgodności danego produktu, w języku, który może być z łatwością zrozumiany przez ten organ. Na żądanie **właściwych organów podejmują oni z nimi współpracę w działaniach ukierunkowanych na usunięcie zagrożeń, jakie stwarzają produkty wprowadzone przez nich do obrotu, i na zapewnienie zgodności z wymogami, o których mowa w art. 3.**

Poprawka

9. Na uzasadnione żądanie właściwego organu krajowego producenci przekazują mu wszelkie informacje i dokumentację, które są konieczne do wykazania zgodności danego produktu, w języku, który może być z łatwością zrozumiany przez ten organ. Na żądanie **tego organu producenci współpracują z nim podczas wszelkich działań podejmowanych w celu zapewnienia zgodności z niniejszą dyrektywą.**

Poprawka 107**Wniosek dotyczący dyrektywy****Artykuł 6 – ustęp 2 – litera a**

Tekst proponowany przez Komisję

a) na **uzasadnione** żądanie właściwego krajowego organu udzielanie mu wszelkich informacji i udostępnianie dokumentacji koniecznej do wykazania zgodności danego produktu z wymogami;

Poprawka

a) na żądanie właściwego krajowego organu udzielanie mu wszelkich informacji i udostępnianie dokumentacji koniecznej do wykazania zgodności danego produktu z wymogami;

Poprawka 108**Wniosek dotyczący dyrektywy****Artykuł 6 – ustęp 2 – litera b**

Tekst proponowany przez Komisję

b) na żądanie właściwego krajowego organu, podejmowanie z nim współpracy w działaniach **ukierunkowanych na usunięcie zagrożeń, jakie stwarzają produkty objęte pełnomocnictwem.**

Poprawka

b) na żądanie właściwego krajowego organu, podejmowanie z nim współpracy w działaniach **służących zapewnieniu zgodności produktów objętych pełnomocnictwem z niniejszą dyrektywą.**

Czwartek, 14 września 2017 r.

Poprawka 109

Wniosek dotyczący dyrektywy

Artykuł 7 – ustęp 2

Tekst proponowany przez Komisję

2. Przed wprowadzeniem produktu do obrotu importerzy gwarantują, że producent przeprowadził procedurę oceny zgodności określoną w załączniku II. Importerzy zapewniają sporządzenie przez producenta dokumentacji technicznej, zgodnie z zawartymi w załączniku wymogami, **opatrzenie produktu oznakowaniem CE**, załączenie do **aparatury** wymaganych dokumentów oraz spełnienie przez producenta wymagań określonych w art. 5 ust. 5 i 6.

Poprawka

2. Przed wprowadzeniem produktu do obrotu importerzy gwarantują, że producent przeprowadził procedurę oceny zgodności określoną w załączniku II. Importerzy zapewniają sporządzenie przez producenta dokumentacji technicznej, zgodnie z zawartymi w załączniku wymogami, załączenie do **produktu** wymaganych dokumentów oraz spełnienie przez producenta wymagań określonych w art. 5 ust. 5 i 6.

Poprawka 110

Wniosek dotyczący dyrektywy

Artykuł 7 – ustęp 3

Tekst proponowany przez Komisję

3. W przypadku gdy importer uzna lub ma powody, by uważać, że wyrób nie jest zgodny z wymogami, o których mowa w art. 3, nie wprowadza tego produktu do obrotu, dopóki nie zostanie zapewniona zgodność. Ponadto jeżeli produkt **stwarza zagrożenie**, importer informuje o tym producenta oraz organy nadzoru rynku.

Poprawka

3. W przypadku gdy importer uzna lub ma powody, by uważać, że wyrób nie jest zgodny z wymogami, o których mowa w art. 3, nie wprowadza tego produktu do obrotu, dopóki nie zostanie zapewniona zgodność. Ponadto jeżeli produkt **nie jest zgodny z niniejszą dyrektywą**, importer informuje o tym producenta oraz organy nadzoru rynku.

Poprawka 111

Wniosek dotyczący dyrektywy

Artykuł 7 – ustęp 5

Tekst proponowany przez Komisję

5. Importerzy gwarantują dołączenie do produktu instrukcji obsługi **oraz dostarczenie informacji** w języku łatwo zrozumiałym przez konsumentów i innych użytkowników końcowych, określonym przez zainteresowane państwo członkowskie.

Poprawka

5. Importerzy gwarantują dołączenie do produktu instrukcji obsługi w języku łatwo zrozumiałym przez konsumentów i innych użytkowników końcowych, określonym przez zainteresowane państwo członkowskie.

Czwartek, 14 września 2017 r.

Poprawka 112
Wniosek dotyczący dyrektywy
Artykuł 7 – ustęp 7

Tekst proponowany przez Komisję

7. Importerzy prowadzą ewidencję skarg, produktów niezgodnych z wymogami **i przypadków wycofania produktu od użytkowników, a także informują dystrybutorów o wszelkich tego rodzaju działaniach monitorujących.**

Poprawka

7. Importerzy prowadzą ewidencję skarg **i** produktów niezgodnych z wymogami.

Poprawka 113
Wniosek dotyczący dyrektywy
Artykuł 7 – ustęp 8

Tekst proponowany przez Komisję

8. Importerzy, którzy uznają lub mają powody, by uważać, że wprowadzony przez nich do obrotu produkt nie jest zgodny z **wymogami, o których mowa w art. 3**, są zobowiązani natychmiast zastosować konieczne środki naprawcze w celu zapewnienia zgodności produktu, jego wycofania z obrotu **lub odzyskania**, stosownie do okoliczności. Ponadto, jeżeli produkt **stwarza zagrożenie**, niezwłocznie informują oni o tym właściwe organy krajowe państw członkowskich, w których produkt został udostępniony, podając szczegółowe informacje, w szczególności na temat niezgodności oraz podjętych środków naprawczych.

Poprawka

8. Importerzy, którzy uznają lub mają powody, by uważać, że wprowadzony przez nich do obrotu produkt nie jest zgodny z **niniejszą dyrektywą**, są zobowiązani natychmiast zastosować konieczne środki naprawcze w celu zapewnienia zgodności produktu **lub** jego wycofania z obrotu, stosownie do okoliczności. Ponadto, jeżeli produkt **nie jest zgodny z niniejszą dyrektywą**, niezwłocznie informują oni o tym właściwe organy krajowe państw członkowskich, w których produkt został udostępniony, podając szczegółowe informacje, w szczególności na temat niezgodności oraz podjętych środków naprawczych.

Poprawka 114
Wniosek dotyczący dyrektywy
Artykuł 7 – ustęp 9

Tekst proponowany przez Komisję

9. Na uzasadnione żądanie właściwego organu krajowego importerzy przekazują mu wszelkie informacje i dokumentację, które są konieczne do wykazania zgodności wyrobu, w języku, który może być z łatwością zrozumiany przez ten organ. Na żądanie właściwych organów podejmują z nimi współpracę w działaniach ukierunkowanych na **usunięcie zagrożeń, jakie stwarzają produkty wprowadzone** przez nich do obrotu.

Poprawka

9. Na uzasadnione żądanie właściwego organu krajowego importerzy przekazują mu wszelkie informacje i dokumentację, które są konieczne do wykazania zgodności wyrobu, w języku, który może być z łatwością zrozumiany przez ten organ. Na żądanie właściwych organów podejmują **oni** z nimi współpracę w działaniach ukierunkowanych na **zapewnienie zgodności produktów wprowadzonych** przez nich do obrotu z **wymogami dostępności, o których mowa w art. 3.**

Czwartek, 14 września 2017 r.

Poprawka 115

Wniosek dotyczący dyrektywy

Artykuł 8 – ustęp 2

Tekst proponowany przez Komisję

2. Przed udostępnieniem produktu na rynku dystrybutorzy sprawdzają, czy produkt jest **opatrzone oznakowaniem CE** i czy towarzyszą mu wymagane dokumenty oraz instrukcje **i informacje** dotyczące bezpieczeństwa w języku zrozumiałym dla konsumentów i innych użytkowników końcowych w państwie członkowskim, w którym produkt jest udostępniany na rynku, a także czy producent i importer spełnili wymagania określone w art. 5 ust. 5 i 6 i w art. 7 ust. 4.

Poprawka

2. Przed udostępnieniem produktu na rynku dystrybutorzy sprawdzają, czy produkt jest **zgodny z niniejszą dyrektywą** i czy towarzyszą mu wymagane dokumenty oraz instrukcje dotyczące bezpieczeństwa w języku zrozumiałym dla konsumentów i innych użytkowników końcowych w państwie członkowskim, w którym produkt jest udostępniany na rynku, a także czy producent i importer spełnili wymagania określone w art. 5 ust. 5 i 6 i w art. 7 ust. 4.

Poprawka 116

Wniosek dotyczący dyrektywy

Artykuł 8 – ustęp 3

Tekst proponowany przez Komisję

3. W przypadku gdy dystrybutor uzna lub ma powody, by uważać, że wyrób nie jest zgodny z wymogami dostępności, o których mowa w art. 3, nie udostępnia on tego produktu na rynku, dopóki nie zostanie zapewniona zgodność. Ponadto, jeżeli produkt **stwarza zagrożenie**, dystrybutor informuje o tym producenta oraz organy nadzoru rynku.

Poprawka

3. W przypadku gdy dystrybutor uzna lub ma powody, by uważać, że wyrób nie jest zgodny z wymogami dostępności, o których mowa w art. 3, nie udostępnia on tego produktu na rynku, dopóki nie zostanie zapewniona zgodność. Ponadto, jeżeli produkt **nie jest zgodny z niniejszą dyrektywą**, dystrybutor informuje o tym producenta oraz organy nadzoru rynku.

Poprawka 117

Wniosek dotyczący dyrektywy

Artykuł 8 – ustęp 5

Tekst proponowany przez Komisję

5. Dystrybutorzy, którzy uznają lub mają powody, by uważać, że udostępniony przez nich na rynku produkt nie jest zgodny z niniejszą dyrektywą, zapewniają w stosownych przypadkach zastosowanie środków naprawczych koniecznych do zapewnienia zgodności tego produktu, wycofania go z obrotu **lub odzyskania**. Ponadto jeżeli produkt **stwarza zagrożenie**, niezwłocznie informują oni o tym właściwe organy krajowe państw członkowskich, w których produkt został udostępniony, podając szczegółowe informacje, w szczególności na temat niezgodności oraz podjętych środków naprawczych.

Poprawka

5. Dystrybutorzy, którzy uznają lub mają powody, by uważać, że udostępniony przez nich na rynku produkt nie jest zgodny z niniejszą dyrektywą, zapewniają w stosownych przypadkach zastosowanie środków naprawczych koniecznych do zapewnienia zgodności tego produktu **lub** wycofania go z obrotu. Ponadto jeżeli produkt **nie jest zgodny z niniejszą dyrektywą**, niezwłocznie informują oni o tym właściwe organy krajowe państw członkowskich, w których produkt został udostępniony, podając szczegółowe informacje, w szczególności na temat niezgodności oraz podjętych środków naprawczych.

Czwartek, 14 września 2017 r.

Poprawka 118**Wniosek dotyczący dyrektywy****Artykuł 8 – ustęp 6**

Tekst proponowany przez Komisję

6. Na **uzasadnione** żądanie właściwego organu krajowego dystrybutorzy udzielają mu wszelkich informacji i udostępniają dokumentację konieczną do ustalenia zgodności danego produktu z wymogami. Na żądanie właściwych organów, podejmują z nimi współpracę w działaniach ukierunkowanych na **usunięcie zagrożeń, jakie stwarzają produkty udostępnione** przez nich na rynku.

Poprawka

6. Na żądanie właściwego organu krajowego dystrybutorzy udzielają mu wszelkich informacji i udostępniają dokumentację konieczną do ustalenia zgodności danego produktu z wymogami. Na żądanie właściwych organów podejmują **oni** z nimi współpracę w działaniach ukierunkowanych na **zapewnienie zgodności produktów udostępnionych** przez nich na rynku **z wymogami dostępności, o których mowa w art. 3.**

Poprawka 119**Wniosek dotyczący dyrektywy****Artykuł 10 – ustęp 2**

Tekst proponowany przez Komisję

2. Podmioty gospodarcze powinny być w stanie podać informacje, o których mowa w ust. 1, przez okres **10** lat od momentu dostarczenia im produktu **i przez okres 10 lat** od momentu dostarczenia przez nie produktu.

Poprawka

2. Podmioty gospodarcze powinny być w stanie podać informacje, o których mowa w ust. 1, przez **określony** okres **wynoszący co najmniej pięć** lat od momentu dostarczenia im produktu **lub** od momentu dostarczenia przez nie produktu.

Poprawka 120**Wniosek dotyczący dyrektywy****Artykuł 10 – ustęp 2 a (nowy)**

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

2a. Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 23a w celu uzupełnienia niniejszej dyrektywy poprzez określenie długości okresu, o którym mowa w ust. 2 niniejszego artykułu. Okres ten musi być proporcjonalny do cyklu życia danego produktu.

Czwartek, 14 września 2017 r.

Poprawka 121

Wniosek dotyczący dyrektywy

Artykuł 11 – ustęp 2

Tekst proponowany przez Komisję

2. Usługodawcy przygotowują niezbędne informacje zgodnie z załącznikiem III, wyjaśniając, w jaki sposób usługi spełniają wymogi dostępności, o których mowa w art. 3. Informacje podawane są do publicznej wiadomości w **formie pisemnej i ustnej, w tym w sposób dostępny dla osób z ograniczeniami funkcjonalnymi i** dla osób niepełnosprawnych. Usługodawcy przechowują te informacje tak długo, jak usługa jest świadczona.

Poprawka

2. Usługodawcy przygotowują niezbędne informacje zgodnie z załącznikiem III, wyjaśniając, w jaki sposób **ich** usługi spełniają wymogi dostępności, o których mowa w art. 3. Informacje podawane są do publicznej wiadomości w sposób dostępny dla osób niepełnosprawnych. Usługodawcy przechowują te informacje tak długo, jak usługa jest świadczona.

Poprawka 122

Wniosek dotyczący dyrektywy

Artykuł 11 – ustęp 4

Tekst proponowany przez Komisję

4. Na **uzasadnione** żądanie właściwego organu usługodawcy udzielają mu wszelkich informacji koniecznych do wykazania zgodności z wymogami dostępności, o których mowa w art. 3. Na żądanie tych organów współpracują oni z nimi w zakresie wszelkich działań podejmowanych w celu doprowadzenia do zgodności z tymi wymogami.

Poprawka

4. Na żądanie właściwego organu usługodawcy udzielają mu wszelkich informacji koniecznych do wykazania zgodności z wymogami dostępności, o których mowa w art. 3. Na żądanie tych organów współpracują oni z nimi w zakresie wszelkich działań podejmowanych w celu doprowadzenia do zgodności z tymi wymogami.

Poprawka 339

Wniosek dotyczący dyrektywy

Artykuł 12 – ustęp 3 – litera b

Tekst proponowany przez Komisję

b) szacowane koszty i korzyści dla przedsiębiorstwa w odniesieniu do szacowanej korzyści dla osób niepełnosprawnych, z uwzględnieniem częstotliwości i czasu korzystania z konkretnego produktu lub usługi;

Poprawka

b) szacowane **dodatkowe** koszty i korzyści dla przedsiębiorstwa w odniesieniu do szacowanej korzyści dla **osób z ograniczeniami funkcjonalnymi, w tym** osób niepełnosprawnych, z uwzględnieniem częstotliwości i czasu korzystania z konkretnego produktu lub usługi;

Czwartek, 14 września 2017 r.

Poprawka 123**Wniosek dotyczący dyrektywy****Artykuł 12 – ustęp 4***Tekst proponowany przez Komisję*

4. Obciążeń tych nie uznaje się za nieproporcjonalne, jeżeli są one kompensowane przez finansowanie z innych źródeł niż zasoby własne przedsiębiorcy, zarówno publicznych, jak prywatnych.

Poprawka

4. Obciążeń tych nie uznaje się za nieproporcjonalne, jeżeli są one kompensowane przez finansowanie z innych źródeł niż zasoby własne przedsiębiorcy, zarówno publicznych, jak prywatnych, **udostępnionych w celu poprawy dostępności**.

Poprawka 124**Wniosek dotyczący dyrektywy****Artykuł 12 – ustęp 5***Tekst proponowany przez Komisję*

5. **Ocena**, czy zapewnienie zgodności z wymogami dostępności dotyczącymi produktów lub usług powoduje zasadnicze zmiany lub nieproporcjonalne obciążenie, dokonywana jest przez przedsiębiorcę.

Poprawka

5. **Wstępna ocena**, czy zapewnienie zgodności z wymogami dostępności dotyczącymi produktów lub usług powoduje zasadnicze zmiany lub nieproporcjonalne obciążenie, dokonywana jest przez przedsiębiorcę.

Poprawka 230**Wniosek dotyczący dyrektywy****Artykuł 12 – ustęp 5 a (nowy)***Tekst proponowany przez Komisję**Poprawka*

5a. Komisja przyjmuje akty delegowane zgodnie z art. 23a w celu uzupełnienia ust. 3 niniejszego artykułu poprzez dookreślenie kryteriów, które należy uwzględnić w przypadku wszystkich produktów i usług objętych niniejszą dyrektywą przy ocenie, czy dane obciążenie ma być uznane za niewspółmierne, bez modyfikacji tych kryteriów.

Przy dookreślaniu tych kryteriów Komisja musi uwzględniać nie tylko potencjalne korzyści dla osób niepełnosprawnych, ale także dla osób z ograniczeniami funkcjonalnymi.

Komisja przyjmuje pierwszy taki akt delegowany dotyczący wszystkich produktów i usług objętych zakresem stosowania niniejszej dyrektywy do dnia ... [jeden rok od dnia wejścia w życie niniejszej dyrektywy].

Czwartek, 14 września 2017 r.

Poprawka 126

Wniosek dotyczący dyrektywy

Artykuł 12 – ustęp 6

Tekst proponowany przez Komisję

6. W przypadkach, gdy przedsiębiorcy skorzystali z wyjątku przewidzianego w ust. 1–5 dla danego produktu lub usługi, powiadamiają oni o tym właściwe organy nadzoru rynku państwa członkowskiego, w którym produkt lub usługę wprowadza się do obrotu lub udostępnia. **Do powiadomienia dołączana jest** ocena, o której mowa w ust. 3. Mikroprzedsiębiorstwa zwolnione są z wymogu zgłoszenia, lecz muszą być w stanie dostarczyć odpowiednią dokumentację na żądanie organu nadzoru rynku.

Poprawka

6. W przypadkach, gdy przedsiębiorcy skorzystali z wyjątku przewidzianego w ust. 1–5 dla danego produktu lub usługi, powiadamiają oni o tym właściwe organy nadzoru rynku państwa członkowskiego, w którym produkt lub usługę wprowadza się do obrotu lub udostępnia. Ocena, o której mowa w ust. 3. **przedkładana jest na żądanie organowi nadzoru rynku.** Mikroprzedsiębiorstwa zwolnione są z wymogu zgłoszenia, lecz muszą być w stanie dostarczyć odpowiednią dokumentację na żądanie organu nadzoru rynku.

Poprawka 127

Wniosek dotyczący dyrektywy

Artykuł 12 – ustęp 6 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

6a. **Komisja przyjmuje akty wykonawcze ustanawiające model powiadomienia do celów ust. 6 niniejszego artykułu. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą doradczą, o której mowa w art. 24 ust. 1a. Komisja przyjmuje pierwszy taki akt wykonawczy do dnia ... [dwa lata od dnia wejścia w życie niniejszej dyrektywy].**

Poprawka

Poprawka 128

Wniosek dotyczący dyrektywy

Artykuł 12 – ustęp 6 b (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

6b. **Ustanawia się zorganizowany dialog między zainteresowanymi stronami, obejmujący osoby niepełnosprawne i reprezentujące je organizacje oraz organy nadzoru rynku, aby zadbać o ustalenie odpowiednich zasad oceny wyjątków w celu zapewnienia ich spójności.**

Poprawka

Czwartek, 14 września 2017 r.

Poprawka 129**Wniosek dotyczący dyrektywy****Artykuł 12 – ustęp 6 c (nowy)**

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

6c. Zachęca się państwa członkowskie do stworzenia zachęt i wytycznych dla mikroprzedsiębiorstw w celu ułatwienia wdrożenia niniejszej dyrektywy. Należy opracować procedury i wytyczne w konsultacji z odpowiednimi zainteresowanymi stronami, w tym z osobami niepełnosprawnymi i reprezentującymi je organizacjami.

Poprawka 130**Wniosek dotyczący dyrektywy****Rozdział IV – tytuł**

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

Normy zharmonizowane, **wspólne** specyfikacje techniczne i zgodność produktów i usług z wymogami

Normy zharmonizowane, specyfikacje techniczne i zgodność produktów i usług z wymogami

Poprawka 131**Wniosek dotyczący dyrektywy****Artykuł 13 – akapit 1**

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

W przypadku produktów i usług **zgodnych z normami zharmonizowanymi**, do których odniesienia opublikowano w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej, lub z ich **częściami**, domniemywa się, że produkty te i usługi spełniają wymogi dostępności **objęte tymi normami lub ich częściami**, o których mowa w art. 3.

1. W przypadku produktów i usług **spełniających normy zharmonizowane**, do których odniesienia opublikowano w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej, lub ich **części**, domniemywa się, że produkty te i usługi spełniają wymogi dostępności, o których mowa w art. 3 i **które są objęte tymi normami lub ich częściami**.

Czwartek, 14 września 2017 r.

Poprawka 132

Wniosek dotyczący dyrektywy

Artykuł 13 – ustęp 1 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

1a. Komisja, zgodnie z art. 10 rozporządzenia (UE) nr 1025/2012, zwraca się do jednej lub kilku europejskich organizacji normalizacyjnych z wnioskiem o przygotowanie norm zharmonizowanych dla każdego z wymogów dostępności, o których mowa w art. 3. Komisja przyjmuje te wnioski do dnia ... [dwa lata od dnia wejścia w życie niniejszej dyrektywy].

Poprawka 133

Wniosek dotyczący dyrektywy

Artykuł 13 – ustęp 1 b (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

1b. Komisja może przyjąć akty wykonawcze ustanawiające specyfikacje techniczne, które spełniają wymogi dostępności określone w art. 3. Może jednak to uczynić wyłącznie wówczas, gdy spełnione są następujące warunki:

- a) w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej nie opublikowano odniesienia do norm zharmonizowanych zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 1025/2012;
- b) Komisja przyjęła wniosek, o którym mowa w ust. 2 niniejszego artykułu; oraz
- c) Komisja zauważa nieuzasadnione opóźnienia w procedurze standaryzacji.

Przed przyjęciem aktów wykonawczych, o których mowa w akapicie pierwszym, Komisja konsultuje się z zainteresowanymi stronami, w tym z organizacjami reprezentującymi osoby niepełnosprawne.

Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 24 ust. 2 niniejszej dyrektywy.

Czwartek, 14 września 2017 r.

Poprawka 134**Wniosek dotyczący dyrektywy****Artykuł 13 – ustęp 1 c (nowy)**

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

1c. Jeżeli w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej nie opublikowano odniesień do norm zharmonizowanych, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, produkty i usługi zgodne ze specyfikacjami technicznymi, o których mowa w ust. 1b niniejszego artykułu, lub z ich częściami, uznaje się za zgodne z wymogami dostępności, o których mowa w art. 3 i które są objęte tymi specyfikacjami technicznymi lub ich częściami.

Poprawka 135**Wniosek dotyczący dyrektywy****Artykuł 14**

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

Artykuł 14**skreśla się****Wspólne specyfikacje techniczne**

1. W przypadku gdy w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej nie opublikowano zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 1025/2012 odniesienia do norm zharmonizowanych i dalsze szczegóły dotyczące wymogów dostępności niektórych produktów i usług byłyby potrzebne dla harmonizacji rynku, Komisja może przyjąć akty wykonawcze ustanawiające wspólne specyfikacje techniczne dla wymogów dostępności, o których mowa w załączniku I do niniejszej dyrektywy. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 24 ust. 2 niniejszej dyrektywy.

2. Produkty i usługi, które są zgodne ze wspólnymi specyfikacjami technicznymi, o których mowa w ust. 1, lub z ich częściami, uważa się za zgodne z wymogami dostępności, o których mowa w art. 3, objętymi tymi specyfikacjami lub ich częściami.

Czwartek, 14 września 2017 r.

Poprawka 136

Wniosek dotyczący dyrektywy

Artykuł 15 – ustęp 2

Tekst proponowany przez Komisję

2. Deklaracja zgodności UE musi być zgodna z szablonem określonym w załączniku III do decyzji nr 768/2008/WE. Zawiera ona elementy określone w załączniku II do niniejszej dyrektywy oraz jest systematycznie aktualizowana. W wymogach dotyczących dokumentacji technicznej należy unikać nakładania nieproporcjonalnych obciążeń dla **mikroprzedsiębiorstw oraz** małych i średnich przedsiębiorstw. Jest ona tłumaczona na język lub języki zgodnie z wymogami państwa członkowskiego, w którym produkt wprowadza się do obrotu lub udostępnia.

Poprawka

2. Deklaracja zgodności UE musi być zgodna z szablonem określonym w załączniku III do decyzji nr 768/2008/WE. Zawiera ona elementy określone w załączniku II do niniejszej dyrektywy oraz jest systematycznie aktualizowana. W wymogach dotyczących dokumentacji technicznej należy unikać nakładania nieproporcjonalnych obciążeń dla małych i średnich przedsiębiorstw. Jest ona tłumaczona na język lub języki zgodnie z wymogami państwa członkowskiego, w którym produkt wprowadza się do obrotu lub udostępnia.

Poprawka 137

Wniosek dotyczący dyrektywy

Artykuł 15 – ustęp 3

Tekst proponowany przez Komisję

3. Jeżeli dany produkt podlega więcej niż jednemu aktowi prawa Unii wymagającemu deklaracji zgodności UE, sporządzana jest **jedna** deklaracja zgodności UE odnosząca się do wszystkich takich aktów prawa Unii. Deklaracja wskazuje odpowiednie akty prawne, łącznie z ich adresami publikacyjnymi.

Poprawka

3. Jeżeli dany produkt podlega więcej niż jednemu aktowi prawa Unii wymagającemu deklaracji zgodności UE, sporządzana jest deklaracja zgodności UE odnosząca się do wszystkich takich aktów prawa Unii. Deklaracja wskazuje odpowiednie akty prawne, łącznie z ich adresami publikacyjnymi.

Poprawka 138

Wniosek dotyczący dyrektywy

Artykuł 15 – ustęp 4 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

4a. Oprócz deklaracji zgodności UE producent umieszcza na opakowaniu komunikat informujący konsumentów w sposób oplatyczny, prosty i precyzyjny, że produkt posiada funkcje zapewniające dostępność.

Czwartek, 14 września 2017 r.

Poprawka 139
Wniosek dotyczący dyrektywy
Artykuł 16

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

Artykuł 16

skreśla się

Ogólne zasady dotyczące oznakowania CE dla produktów**Oznakowanie CE podlega ogólnym zasadom określonym w art. 30 rozporządzenia nr 765/2008/WE**

Poprawka 140
Wniosek dotyczący dyrektywy
Artykuł - 17 (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

Artykuł - 17**Krajowa baza danych**

Każde państwo członkowskie ustanawia publicznie dostępną bazę danych, w której rejestrowane są o produkty niespełniające wymogów dostępności. Konsumentom mogą sprawdzać i wpisywać informacje o produktach niespełniających wymogów dostępności. Państwa członkowskie podejmują niezbędne środki, aby poinformować konsumentów lub inne zainteresowane strony o możliwości składania skarg. Należy przewidzieć interaktywny system łączący krajowe bazy danych, w miarę możliwości znajdujący się w gestii Komisji lub odpowiednich organizacji przedstawicielskich, tak aby informacje dotyczące produktów niespełniających wymogów dostępności mogły być rozpowszechniane w całej Unii.

Poprawka 141
Wniosek dotyczący dyrektywy
Artykuł 18 – ustęp 2 – akapit 2

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

Państwa członkowskie dopilnowują, aby społeczeństwo było informowane o istnieniu, obowiązkach i nazwie krajowych organów nadzoru rynku oraz o sposobach kontaktowania się z nimi. **Organy te udostępniają na żądanie przedmiotowe informacje w przystępnych formatach.**

Państwa członkowskie dopilnowują, aby społeczeństwo było informowane o istnieniu, obowiązkach i nazwie krajowych organów nadzoru rynku oraz o sposobach kontaktowania się z nimi. **Na wniosek członków zainteresowanych grup społeczeństwa organy te udostępniają informacje – w przystępnych formatach – dotyczące własnej pracy oraz podjętych decyzji.**

Czwartek, 14 września 2017 r.

Poprawka 142

Wniosek dotyczący dyrektywy

Artykuł 19 – ustęp 1 – akapit 1

Tekst proponowany przez Komisję

W przypadku gdy organy nadzoru rynku jednego państwa członkowskiego podjęły działania zgodnie z art. 20 rozporządzenia (WE) nr 765/2008 lub mają wystarczające powody, by sądzić, że dany produkt objęty niniejszą dyrektywą **stwarza zagrożenie co do kwestii związanych z dostępnością objętych zakresem niniejszej dyrektywy**, dokonują one oceny tego produktu pod kątem spełnienia wszystkich wymagań określonych w niniejszej dyrektywie. Odpowiednie podmioty gospodarcze w pełni współpracują z organami nadzoru rynku.

Poprawka

W przypadku gdy organy nadzoru rynku jednego państwa członkowskiego podjęły działania zgodnie z art. 20 rozporządzenia (WE) nr 765/2008 lub mają wystarczające powody, by sądzić, że dany produkt objęty niniejszą dyrektywą **nie jest zgodny z niniejszą dyrektywą**, dokonują one oceny tego produktu pod kątem spełnienia wszystkich wymagań określonych w niniejszej dyrektywie. Odpowiednie podmioty gospodarcze w pełni współpracują z organami nadzoru rynku.

Poprawka 143

Wniosek dotyczący dyrektywy

Artykuł 19 – ustęp 1 – akapit 2

Tekst proponowany przez Komisję

Jeśli w toku tej oceny organy nadzoru rynku stwierdzą, że dany produkt nie spełnia wymagań określonych w niniejszej dyrektywie, żądają niezwłocznie od zainteresowanego podmiotu gospodarczego podjęcia wszelkich odpowiednich działań naprawczych w celu doprowadzenia produktu do zgodności z tymi wymaganiami **lub do wycofania produktu z obrotu lub jego odzyskania w wyznaczonym przez siebie rozsądnym terminie, stosownym do charakteru zagrożenia**.

Poprawka

Jeśli w toku tej oceny organy nadzoru rynku stwierdzą, że dany produkt nie spełnia wymagań określonych w niniejszej dyrektywie, żądają niezwłocznie od zainteresowanego podmiotu gospodarczego podjęcia wszelkich odpowiednich działań naprawczych w celu doprowadzenia **danego** produktu do zgodności z tymi wymaganiami. **Jeżeli zainteresowany podmiot gospodarczy nie podejmie odpowiednich działań naprawczych, organy nadzoru rynku żądają od tego podmiotu gospodarczego, by wycofał dany produkt z obrotu w rozsądnym terminie**.

Poprawka 144

Wniosek dotyczący dyrektywy

Artykuł 19 – ustęp 4

Tekst proponowany przez Komisję

4. W przypadku gdy zainteresowany podmiot gospodarczy nie podejmuje odpowiednich działań naprawczych w terminie, o którym mowa w ust. 1 akapit drugi, organy nadzoru rynku wprowadzają wszelkie odpowiednie środki tymczasowe w celu zakazania lub ograniczenia udostępniania produktów na rynku krajowym, wycofania danego produktu z obrotu **lub odzyskania tego produktu**. Organ nadzoru rynku przekazuje niezwłocznie Komisji i pozostałym państwom członkowskim informacje na temat tych środków.

Poprawka

4. W przypadku gdy zainteresowany podmiot gospodarczy nie podejmuje odpowiednich działań naprawczych w terminie, o którym mowa w ust. 1 akapit drugi, organy nadzoru rynku wprowadzają wszelkie odpowiednie środki tymczasowe w celu zakazania lub ograniczenia udostępniania produktów na rynku krajowym **lub** wycofania danego produktu z obrotu. Organ nadzoru rynku przekazuje niezwłocznie Komisji i pozostałym państwom członkowskim informacje na temat tych środków.

Czwartek, 14 września 2017 r.

Poprawka 145**Wniosek dotyczący dyrektywy****Artykuł 19 – ustęp 5 – wprowadzenie***Tekst proponowany przez Komisję*

5. Informacje, o których mowa w ust. 4, obejmują wszelkie dostępne szczegóły, przede wszystkim dane umożliwiające identyfikację produktu niezgodnego, informacje na temat pochodzenia produktu, charakteru występującej domniemanej niezgodności **i związanego z tym zagrożenia**, rodzaju i okresu obowiązywania wprowadzonych środków krajowych, a także stanowisko przedstawione przez zainteresowany podmiot gospodarczy. W szczególności organy nadzoru rynku są zobowiązane wskazać, czy brak zgodności wynika z którejkolwiek z następujących przyczyn:

Poprawka

5. Informacje, o których mowa w ust. 4, obejmują wszelkie dostępne szczegóły, przede wszystkim dane umożliwiające identyfikację produktu niezgodnego, informacje na temat pochodzenia produktu, charakteru występującej domniemanej niezgodności, rodzaju i okresu obowiązywania wprowadzonych środków krajowych, a także stanowisko przedstawione przez zainteresowany podmiot gospodarczy. W szczególności organy nadzoru rynku są zobowiązane wskazać, czy brak zgodności wynika z którejkolwiek z następujących przyczyn:

Poprawka 146**Wniosek dotyczący dyrektywy****Artykuł 19 – ustęp 5 – litera a***Tekst proponowany przez Komisję*

a) z niespełniania przez produkt wymogów określonych w art. 3 **niniejszej dyrektywy**,

Poprawka

a) z niespełniania przez produkt **odpowiednich** wymogów określonych w art. 3,

Poprawka 147**Wniosek dotyczący dyrektywy****Artykuł 19 – ustęp 8***Tekst proponowany przez Komisję*

8. Państwa członkowskie zapewniają niezwłoczne przyjęcie właściwych środków ograniczających w odniesieniu do danego produktu, takich jak wycofanie z obrotu.

Poprawka

8. Państwa członkowskie zapewniają niezwłoczne przyjęcie właściwych **i proporcjonalnych** środków ograniczających w odniesieniu do danego produktu, takich jak wycofanie z obrotu.

Czwartek, 14 września 2017 r.

Poprawka 148

Wniosek dotyczący dyrektywy

Artykuł 20 – ustęp 1 – akapit 1

Tekst proponowany przez Komisję

W przypadku gdy po ukończeniu procedury określonej w art. 19 ust. 3 i 4 zgłaszane są sprzeciwy wobec środka podjętego przez państwo członkowskie lub w przypadku gdy Komisja **uzna** środek krajowy **za** sprzeczny z prawodawstwem Unii, Komisja niezwłocznie rozpoczyna konsultacje z państwami członkowskimi i zainteresowanym podmiotem gospodarczym lub zainteresowanymi podmiotami gospodarczymi oraz dokonuje oceny tego środka krajowego. Na podstawie wyników tej oceny Komisja podejmuje decyzję, czy dany środek krajowy jest uzasadniony.

Poprawka

W przypadku gdy po ukończeniu procedury określonej w art. 19 ust. 3 i 4 zgłaszane są sprzeciwy wobec środka podjętego przez państwo członkowskie lub w przypadku gdy Komisja **dysponuje rozsądnymi dowodami sugerującymi, że** środek krajowy **jest** sprzeczny z prawodawstwem Unii, Komisja niezwłocznie rozpoczyna konsultacje z państwami członkowskimi i zainteresowanym podmiotem gospodarczym lub zainteresowanymi podmiotami gospodarczymi oraz dokonuje oceny tego środka krajowego. Na podstawie wyników tej oceny Komisja podejmuje decyzję, czy dany środek krajowy jest uzasadniony.

Poprawka 149

Wniosek dotyczący dyrektywy

Artykuł 20 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

Artykuł 20a

Grupa robocza

1. Komisja powołuje grupę roboczą.

Ta grupa robocza składa się z przedstawicieli krajowych organów nadzoru rynku oraz odpowiednich zainteresowanych stron, w tym osób niepełnosprawnych i reprezentujących je organizacji.

2. Grupa robocza wykonuje następujące zadania:

- a) *ułatwianie wymiany informacji i najlepszych praktyk między organami nadzoru rynku;*
- b) *zapewnianie spójności stosowania wymogów dostępności określonych w art. 3;*
- c) *wydawanie opinii na temat wyjątków od wymogów dostępności określonych w art. 3 w przypadkach uznanych za konieczne po otrzymaniu wniosku Komisji.*

Czwartek, 14 września 2017 r.

Poprawka 151**Wniosek dotyczący dyrektywy****Artykuł 21 – ustęp 1 – litera c**

Tekst proponowany przez Komisję

c) przy ustalaniu wymogów dostępności związanych z kryteriami społecznymi i jakościowymi ustanowionymi przez właściwe organy w przetargach dotyczących usług publicznych w zakresie transportu pasażerskiego kolejowego i drogowego, zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1370/2007;

Poprawka

skreśla się

Poprawki 247 i 281**Wniosek dotyczący dyrektywy****Artykuł 21 – ustęp 1 – litera d a (nowa)**

Tekst proponowany przez Komisję

da) w stosownych przypadkach do wszystkich odnośnych przepisów unijnych lub do przepisów prawa Unii dotyczących dostępności dla osób niepełnosprawnych;

Poprawka

Poprawka 282**Wniosek dotyczący dyrektywy****Artykuł 21 – ustęp 1 – litera d b (nowa)**

Tekst proponowany przez Komisję

db) jeżeli Unia współfinansuje projekty dotyczące wolnej od barier i dostępnej infrastruktury transportowej i telekomunikacyjnej realizowane w ramach instrumentu „Łącząc Europę”, funduszy strukturalnych lub EFIS, priorytetem powinny być projekty wspierające lub obejmujące dostępność.

Poprawka

Czwartek, 14 września 2017 r.

Poprawka 152

Wniosek dotyczący dyrektywy

Artykuł 22 – ustęp 1

Tekst proponowany przez Komisję

1. Wymogi dostępności, o których mowa w art. 21, stosuje się w zakresie, w jakim nie stanowią one w odniesieniu do określonych w tym artykule celów nieproporcjonalnego obciążenia dla właściwych organów.

Poprawka

1. Wymogi dostępności, o których mowa w art. 21, stosuje się w zakresie, w jakim nie stanowią one w odniesieniu do określonych w tym artykule celów nieproporcjonalnego obciążenia dla właściwych organów **lub operatorów związanych z nimi umową**.

Poprawki 226 i 257

Wniosek dotyczący dyrektywy

Artykuł 22 – ustęp 2 – litera b

Tekst proponowany przez Komisję

b) szacowane koszty i korzyści dla danego właściwego organu w odniesieniu do szacowanej korzyści dla osób niepełnosprawnych, z uwzględnieniem częstotliwości i czasu korzystania z konkretnego produktu lub usługi.

Poprawka

b) szacowane koszty i korzyści dla danego właściwego organu w odniesieniu do szacowanej korzyści dla osób **z ograniczeniami funkcjonalnymi i osób** niepełnosprawnych, z uwzględnieniem częstotliwości i czasu korzystania z konkretnego produktu lub usługi.

Poprawka 153

Wniosek dotyczący dyrektywy

Artykuł 22 – ustęp 3

Tekst proponowany przez Komisję

3. **Ocena**, czy zgodność z wymogami dostępności, o których mowa w art. 21, nakłada nieproporcjonalne obciążenia, przeprowadzana jest przez dane właściwe organy.

Poprawka

3. **Wstępna ocena tego**, czy zgodność z wymogami dostępności, o których mowa w art. 21, nakłada nieproporcjonalne obciążenia, przeprowadzana jest przez dane właściwe organy.

Czwartek, 14 września 2017 r.

Poprawka 231**Wniosek dotyczący dyrektywy****Artykuł 22 – ustęp 3 a (nowy)**

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

3a. Komisja przyjmuje akty delegowane zgodnie z art. 23a w celu uzupełnienia ust. 2 niniejszego artykułu poprzez dookreślenie kryteriów, które należy wziąć pod uwagę w przypadku wszystkich produktów i usług objętych niniejszą dyrektywą podczas oceny, czy dane obciążenie należy uznać za niewspółmierne, bez modyfikacji tych kryteriów.

Przy dookreślaniu tych kryteriów Komisja musi uwzględniać nie tylko potencjalne korzyści dla osób niepełnosprawnych, ale także dla osób z ograniczeniami funkcjonalnymi.

Komisja przyjmuje pierwszy taki akt delegowany dotyczący wszystkich produktów i usług objętych zakresem stosowania niniejszej dyrektywy do dnia ... [jeden rok od dnia wejścia w życie niniejszej dyrektywy].

Poprawka 155**Wniosek dotyczący dyrektywy****Artykuł 22 – ustęp 4**

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

4. W przypadkach gdy właściwy organ zastosował odstępstwo przewidziane w ust. 1, 2 i 3 dla danego produktu lub usługi, powiadamia on o tym Komisję. **Do powiadomienia dołączana jest** ocena, o której mowa w ust. 2.

4. W przypadkach gdy właściwy organ zastosował odstępstwo przewidziane w ust. 1, 2 i 3 dla danego produktu lub usługi, powiadamia on o tym Komisję. Ocena, o której mowa w ust. 2, **przedkładana jest Komisji na jej żądanie.**

Poprawka 156**Wniosek dotyczący dyrektywy****Artykuł 22 – ustęp 4 a (nowy)**

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

4a. Jeżeli Komisja ma powód, by podać w wątpliwość decyzję danego właściwego organu, może zwrócić się do grupy roboczej, o której mowa w art. 20a, o weryfikację oceny, o której mowa w ust. 2 niniejszego artykułu, i wydanie opinii.

Czwartek, 14 września 2017 r.

Poprawka 157

Wniosek dotyczący dyrektywy

Artykuł 22 – ustęp 4 b (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

4b. Komisja przyjmuje akty wykonawcze ustanawiające model powiadomienia do celów ust. 4 niniejszego artykułu. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą doradczą, o której mowa w art. 24 ust. 1a. Komisja przyjmuje pierwszy taki akt wykonawczy do dnia ... [dwa lata od dnia wejścia w życie niniejszej dyrektywy].

Poprawka 158

Wniosek dotyczący dyrektywy

Rozdział VII – tytuł

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

UPRAWNIENIA WYKONAWCZE I PRZEPISY KOŃCOWE

AKTY DELEGOWANE, UPRAWNIENIA WYKONAWCZE I PRZEPISY KOŃCOWE

Poprawka 159

Wniosek dotyczący dyrektywy

Artykuł 23 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

Artykuł 23a

Wykonywanie przekazanych uprawnień

1. Powierzenie Komisji uprawnień do przyjmowania aktów delegowanych podlega warunkom określonym w niniejszym artykule.

2. Uprawnienia do przyjmowania aktów delegowanych, o których mowa w art. 10 ust. 2a, art. 12 ust. 5a i art. 22 ust. 3a, powierza się Komisji na czas nieokreślony od dnia ... [data wejścia w życie niniejszej dyrektywy].

3. Przekazanie uprawnień, o których mowa w art. 10 ust. 2a, art. 12 ust. 5a i art. 22 ust. 3a, może zostać w dowolnym momencie odwołane przez Parlament Europejski lub przez Radę. Decyzja o odwołaniu kończy przekazanie określonych w niej uprawnień. Decyzja o odwołaniu staje się skuteczna od następnego dnia po jej opublikowaniu w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej lub w późniejszym terminie określonym w tej decyzji. Nie wpływa ona na ważność już obowiązujących aktów delegowanych.

Czwartek, 14 września 2017 r.

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

4. Przed przyjęciem aktu delegowanego Komisja konsultuje się z ekspertami wyznaczonymi przez każde państwo członkowskie zgodnie z zasadami określonymi w Porozumieniu międzyinstytucjonalnym z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie lepszego stanowienia prawa.

5. Niezwłocznie po przyjęciu aktu delegowanego Komisja przekazuje go równocześnie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.

6. Akt delegowany przyjęty na podstawie art. 10 ust. 2a, art. 12 ust. 5a i art. 22 ust. 3a wchodzi w życie tylko wówczas, gdy Parlament Europejski ani Rada nie wyraziły sprzeciwu w terminie dwóch miesięcy od przekazania tego aktu Parlamentowi Europejskiemu i Radzie lub gdy przed upływem tego terminu zarówno Parlament Europejski, jak i Rada poinformowały Komisję, że nie wniosą sprzeciwu. Termin ten przedłuża się o dwa miesiące z inicjatywy Parlamentu Europejskiego lub Rady.

Poprawka 160

Wniosek dotyczący dyrektywy

Artykuł 24 – ustęp 1 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

1a. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 4 rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

Poprawka 161

Wniosek dotyczący dyrektywy

Artykuł 25 – ustęp 2

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

2. Środki, o których mowa w ust. 1, obejmują:

(Nie dotyczy polskiej wersji językowej)

Czwartek, 14 września 2017 r.

Poprawka 162

Wniosek dotyczący dyrektywy

Artykuł 25 – ustęp 2 – litera a

Tekst proponowany przez Komisję

- a) **przepisy, na mocy których konsument może wszcząć postępowanie** na mocy prawa krajowego przed sądami lub właściwymi organami administracyjnymi, aby zapewnić stosowanie krajowych przepisów transponujących przepisy niniejszej dyrektywy;

Poprawka

- a) **możliwość wszczęcia – przez konsumenta, którego bezpośrednio dotyczy brak zgodności produktu lub usługi z przepisami – postępowania** na mocy prawa krajowego przed sądami lub właściwymi organami administracyjnymi, aby zapewnić stosowanie krajowych przepisów transponujących przepisy niniejszej dyrektywy.

Poprawka 163

Wniosek dotyczący dyrektywy

Artykuł 25 – ustęp 2 – litera b

Tekst proponowany przez Komisję

- b) **przepisy, na mocy których** organy publiczne lub prywatne stowarzyszenia, organizacje lub inne osoby prawne, które mają uzasadniony interes w dopilnowaniu, aby przepisy niniejszej dyrektywy były przestrzegane, **mogą wszcząć postępowanie** na mocy prawa krajowego przed sądami lub właściwymi organami administracyjnymi w imieniu konsumentów, aby zapewnić stosowanie krajowych przepisów transponujących przepisy niniejszej dyrektywy.

Poprawka

- b) **możliwość wszczęcia – przez organy publiczne lub prywatne stowarzyszenia, organizacje lub inne osoby prawne, które mają uzasadniony interes w dopilnowaniu, aby przepisy niniejszej dyrektywy były przestrzegane – postępowania** na mocy prawa krajowego przed sądami lub właściwymi organami administracyjnymi w imieniu konsumentów, aby zapewnić stosowanie krajowych przepisów transponujących przepisy niniejszej dyrektywy; **uzasadniony interes może obejmować reprezentację konsumentów, których bezpośrednio dotyczy brak zgodności produktu lub usługi z przepisami;**

Poprawka 164

Wniosek dotyczący dyrektywy

Artykuł 25 – ustęp 2 – litera b a (nowa)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

- ba) **możliwość skorzystania z mechanizmu składania skarg przez konsumenta, którego bezpośrednio dotyczy brak zgodności produktu lub usługi z przepisami. Mechanizm ten może być obsługiwany przez istniejący organ, na przykład przez krajowego rzecznika praw obywatelskich.**

Czwartek, 14 września 2017 r.

Poprawka 165**Wniosek dotyczący dyrektywy****Artykuł 25 – ustęp 2 a (nowy)**

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

2a. Państwa członkowskie dbają o to, by przed wszczęciem postępowania przed sądem lub właściwym organem administracyjnym, o którym mowa w ust. 1 lit. a) i b), istniała możliwość skorzystania z alternatywnych mechanizmów rozstrzygania sporów w celu rozwiązania kwestii zarzucanego braku zgodności z niniejszą dyrektywą, zgłoszonego za pomocą mechanizmu składania skarg, o którym mowa w ust. 2 lit. ba).

Poprawka 166**Wniosek dotyczący dyrektywy****Artykuł 25 – ustęp 2 b (nowy)**

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

2b. Niniejszy artykuł nie ma zastosowania do zamówień objętych przepisami dyrektyw 2014/24/UE lub 2014/25/UE.

Poprawka 288**Wniosek dotyczący dyrektywy****Artykuł 26 – ustęp 2**

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

2. Sankcje te powinny być skuteczne, proporcjonalne i odstraszające.

2. Sankcje te powinny być skuteczne, proporcjonalne i odstraszające, *nie mogą jednak służyć jako alternatywa dla spełnienia przez podmioty gospodarcze obowiązku zapewnienia dostępności ich produktów lub usług. Muszą im też towarzyszyć skuteczne działania zaradcze w przypadku niezgodności danego podmiotu gospodarczego.*

Czwartek, 14 września 2017 r.

Poprawka 168

Wniosek dotyczący dyrektywy

Artykuł 26 – ustęp 4

Tekst proponowany przez Komisję

4. Sankcje uwzględniają zakres niezgodności, w tym liczbę niezgodnych z przepisami produktów lub usług, jak również liczbę dotkniętych osób.

Poprawka

4. Sankcje uwzględniają zakres niezgodności, w tym **ich wagę oraz** liczbę niezgodnych z przepisami produktów lub usług, jak również liczbę dotkniętych osób.

Poprawka 169

Wniosek dotyczący dyrektywy

Artykuł 27 – ustęp 2

Tekst proponowany przez Komisję

2. Państwa członkowskie stosują te przepisy od dnia [... **proszę wstawić datę** – sześć lat od daty wejścia w życie niniejszej dyrektywy].

Poprawka

2. Państwa członkowskie stosują te przepisy od dnia ... [**pięć** lat od daty wejścia w życie niniejszej dyrektywy].

Poprawka 170

Wniosek dotyczący dyrektywy

Artykuł 27 – ustęp 2 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

2a. **Bez uszczerbku dla ust. 2b niniejszego artykułu państwa członkowskie ustanawiają pięcioletni okres przejściowy od dnia ... [sześć lat od dnia wejścia w życie niniejszej dyrektywy], podczas którego usługodawcy mogą w dalszym ciągu świadczyć usługi przy zastosowaniu produktów, które zgodnie z prawem stosowali do świadczenia podobnych usług przed tym terminem.**

Czwartek, 14 września 2017 r.

Poprawka 171**Wniosek dotyczący dyrektywy****Artykuł 27 – ustęp 2 b (nowy)**

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

2b. Państwa członkowskie mogą postanowić, że terminale samoobsługowe stosowane przez usługodawców zgodnie z prawem w związku ze świadczeniem usług przed dniem ... [sześć lat od dnia wejścia w życie niniejszej dyrektywy] mogą w dalszym ciągu być stosowane w świadczeniu podobnych usług aż do upływu okresu ich przydatności pod względem ekonomicznym.

Poprawka 172**Wniosek dotyczący dyrektywy****Artykuł 27 – ustęp 5**

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

5. Państwa członkowskie korzystające z możliwości przewidzianej w art. 3 ust. 10 przekazują Komisji teksty przyjętych w tym celu podstawowych przepisów prawa krajowego i składają Komisji sprawozdanie z postępów w ich wdrażaniu.

5. W stosownych przypadkach państwa członkowskie przekazują Komisji teksty podstawowych przepisów prawa krajowego przyjętych do celów art. 3 ust. 10 i składają Komisji sprawozdanie z postępów w ich wdrażaniu.

Poprawka 173**Wniosek dotyczący dyrektywy****Artykuł 28 – akapit 1**

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

Do dnia [...**proszę wstawić datę – pięć lat** po wejściu w życie niniejszej dyrektywy], a następnie co pięć lat, Komisja przedkłada Parlamentowi Europejskiemu, Radzie, Europejskiemu Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu i Komitetowi Regionów sprawozdanie ze stosowania niniejszej dyrektywy.

-1. Do dnia ... [**trzy lata** po wejściu w życie niniejszej dyrektywy], a następnie co pięć lat, Komisja przedkłada Parlamentowi Europejskiemu, Radzie, Europejskiemu Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu i Komitetowi Regionów sprawozdanie ze stosowania niniejszej dyrektywy.

Czwartek, 14 września 2017 r.

Poprawka 174

Wniosek dotyczący dyrektywy

Artykuł 28 – ustęp 1

Tekst proponowany przez Komisję

1. **Sprawozdanie to dotyczy między innymi, w świetle rozwoju sytuacji społecznej, gospodarczej i technologicznej, zmian w dostępności produktów i usług oraz skutków dla podmiotów gospodarczych i dla osób niepełnosprawnych. W miarę możliwości podane są w nim dziedziny, w których należy zmniejszyć obciążenia, tak aby można było rozważyć potrzebę ewentualnego przeglądu niniejszej dyrektywy.**

Poprawka

1. **W tych sprawozdaniach, sporządzonych w oparciu o zgłoszenia otrzymane zgodnie z art. 12 ust. 6 i art. 22 ust. 4, ocenia się, czy niniejsza dyrektywa osiągnęła swoje cele, zwłaszcza w odniesieniu do wzmacniania swobodnego przepływu produktów i usług spełniających wymogi dostępności. Ponadto sprawozdania te – mając na względzie zmiany sytuacji społecznej, gospodarczej i technologicznej – dotyczą zmian w dostępności produktów i usług, konieczności włączenia nowych produktów i usług w zakres stosowania niniejszej dyrektywy bądź potrzeby wyłączenia pewnych produktów lub usług z tego zakresu, jak również wpływu niniejszej dyrektywy na podmioty gospodarcze i osoby niepełnosprawne, identyfikując w miarę możliwości dziedziny, w których należy zmniejszyć obciążenia, tak aby można było rozważyć potrzebę ewentualnego przeglądu niniejszej dyrektywy.**

Poprawka 175

Wniosek dotyczący dyrektywy

Artykuł 28 – ustęp 2

Tekst proponowany przez Komisję

2. Państwa członkowskie przekazują Komisji w należyтым terminie wszystkie informacje, które są dla niej niezbędne do sporządzenia **takiego sprawozdania**.

Poprawka

2. Państwa członkowskie przekazują Komisji w należyтым terminie wszystkie informacje, które są dla niej niezbędne do sporządzenia **takich sprawozdań**.

Poprawka 176

Wniosek dotyczący dyrektywy

Artykuł 28 – ustęp 3

Tekst proponowany przez Komisję

3. Sprawozdanie Komisji uwzględnia punkty widzenia zainteresowanych podmiotów gospodarczych i odpowiednich organizacji pozarządowych, w tym organizacji reprezentujących osoby niepełnosprawne **i osoby starsze**.

Poprawka

3. Sprawozdanie Komisji uwzględnia punkty widzenia zainteresowanych podmiotów gospodarczych i odpowiednich organizacji pozarządowych, w tym organizacji reprezentujących osoby niepełnosprawne.

Czwartek, 14 września 2017 r.

Poprawka 177
Wniosek dotyczący dyrektywy
Załącznik I – sekcja I – część A (nowa)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

A. Systemy operacyjne

1. *Świadczenie usług w taki sposób, aby osoby niepełnosprawne mogły z nich jak najlepiej korzystać zgodnie z racjonalnie przewidywalnym zastosowaniem, osiąga się dzięki spełnieniu wymagań funkcjonalnych określonych w części C z uwzględnieniem:*
  - a) *informacji na temat funkcjonowania danej usługi oraz na temat jej cech charakterystycznych dotyczących dostępności i stosowanych urządzeń; oraz*
  - b) *informacji elektronicznych, włącznie ze stronami internetowymi niezbędnymi do świadczenia danej usługi.*

Poprawka 178
Wniosek dotyczący dyrektywy
Załącznik I – sekcja I – część B (nowa)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

- B. *Sprzęt komputerowy o ogólnym przeznaczeniu i jego wbudowane systemy operacyjne;*

Poprawka 180
Wniosek dotyczący dyrektywy
Załącznik I – sekcja I – punkt 2

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

[...]

skreśla się

Czwartek, 14 września 2017 r.

Poprawka 181

Wniosek dotyczący dyrektywy

Załącznik I – sekcja I – część C (nowa)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

C. Wymagania funkcjonalne

Aby produkty i usługi oraz ich interfejs użytkownika spełniały wymogi dostępności, muszą one w stosownych przypadkach być zaprojektowane z uwzględnieniem następujących warunków:

a) *Użytkowanie przez osoby niewidome*

Jeżeli produkt obsługiwany jest w sposób angażujący wzrok, należy zapewnić co najmniej jeden tryb obsługi, który nie wymaga zaangażowania wzroku.

b) *Użytkowanie przez osoby o ograniczonej zdolności widzenia*

Jeżeli produkt obsługiwany jest w sposób angażujący wzrok, należy zapewnić co najmniej jeden tryb obsługi, który umożliwia użytkownikom obsługę produktu przy ograniczonej zdolności widzenia. Można to osiągnąć na przykład dzięki zapewnieniu elastycznej regulacji kontrastu i jasności, elastycznych możliwości powiększenia obrazu bez utraty treści ani funkcjonalności, elastycznych sposobów kontroli i oddzielania pierwszego planu od tła oraz elastycznej kontroli nad wymaganym polem widzenia.

c) *Użytkowanie przez osoby z zaburzeniami widzenia barw*

Jeżeli produkt obsługiwany jest w sposób angażujący wzrok, należy zapewnić co najmniej jeden tryb obsługi, który nie wymaga od użytkownika zdolności widzenia barw.

d) *Użytkowanie przez osoby niesłyszące*

Jeżeli produkt obsługiwany jest w sposób angażujący słuch, należy zapewnić co najmniej jeden tryb obsługi, który nie wymaga zaangażowania słuchu.

e) *Użytkowanie przez osoby o ograniczonej zdolności słyszenia*

Jeżeli produkt obsługiwany jest w sposób angażujący słuch, należy zapewnić co najmniej jeden tryb obsługi, który wykorzystuje zaawansowane funkcje audio. Można to osiągnąć na przykład poprzez umożliwienie użytkownikom regulowania głośności oraz zapewnienie elastycznych sposobów kontroli i oddzielania głosu od szumu tła, dzięki którym głos i szum tła są dostępne jako odrębne strumienie dźwięków.

f) *Użytkowanie przez osoby nieme*

Jeżeli produkt wymaga od użytkowników użycia głosu, należy zapewnić co najmniej jeden tryb obsługi, który nie wymaga używania głosu. Używanie głosu oznacza wydawanie za pomocą ust wszelkiego rodzaju dźwięków, np. mowy, gwizdów lub mlasków.

Czwartek, 14 września 2017 r.

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

g) *Użytkowanie przez osoby o ograniczonej sprawności manualnej lub sile fizycznej*

Jeżeli produkt wymaga obsługi manualnej, należy zapewnić co najmniej jeden tryb obsługi, który umożliwi użytkownikom korzystanie z tego produktu za pomocą alternatywnych trybów obsługi niewymagających czynności z zakresu motoryki małej, sprawności manualnej ani siły w rękach, ani też jednoczesnego manipulowania większą liczbą przełączników niż jeden.

h) *Użytkowanie przez osoby o ograniczonym zasięgu*

Jeżeli produkty są wolno stojące lub zainstalowane, ich elementy operacyjne muszą znajdować się w zasięgu wszystkich użytkowników.

i) *Minimalizacja ryzyka wywołania napadów padaczki fotogennej*

Jeżeli produkt obsługiwany jest w sposób angażujący wzrok, należy unikać trybów obsługi, o których wiadomo, że mogą wywołać napady padaczki fotogennej.

j) *Użytkowanie przez osoby o ograniczonych zdolnościach poznawczych*

Należy zapewnić co najmniej jeden tryb obsługi produktu, który obejmuje funkcje upraszczające i ułatwiające obsługę.

k) *Ochrona prywatności*

Jeżeli produkt posiada funkcje wprowadzone w celu zapewnienia dostępności, należy zapewnić co najmniej jeden tryb obsługi, który zachowuje prywatność przy korzystaniu z funkcji wprowadzonych w celu zapewnienia dostępności.

Poprawka 182

Wniosek dotyczący dyrektywy

Załącznik I – sekcja I – część D (nowa)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

D. Usługi wsparcia

Jeżeli usługi wsparcia są dostępne, zapewniają one informacje na temat dostępności produktu i jego kompatybilności z technologiami wspomagającymi, korzystając ze sposobów komunikacji dostępnych dla osób niepełnosprawnych.

Czwartek, 14 września 2017 r.

Poprawki 183 i 291

Wniosek dotyczący dyrektywy

Załącznik I – sekcja II – tytuł

Tekst proponowany przez Komisję

Terminale samoobsługowe: Bankomaty, automaty do sprzedaży biletów i urządzenia do odprawy samoobsługowej

Poprawka

Terminale samoobsługowe: Bankomaty, automaty do sprzedaży biletów, urządzenia do odprawy samoobsługowej i **terminale płatnicze**

Poprawki 184, 291, 299 i 342

Wniosek dotyczący dyrektywy

Załącznik I – sekcja II – punkt 1

Tekst proponowany przez Komisję

1. Projektowanie i produkcja:

Produkty powinny być tak zaprojektowane i wytwarzane, aby osoby z **ograniczeniami funkcjonalnymi, w tym osoby niepełnosprawne czy osoby z upośledzeniami związanymi z wiekiem mogły z nich jak najlepiej korzystać**. W tym celu należy uwzględnić następujące elementy:

a) informacje na temat użytkowania produktu **dostarczone** na samym produkcie (etykietowanie, instrukcje i ostrzeżenia), **które:**

(i) **muszą być dostępne przez więcej niż jeden kanał sensoryczny;**

(ii) **muszą być zrozumiałe;**

(iii) **muszą być zauważalne;**

(iv) **muszą mieć odpowiedni rozmiar czcionki dla przewidywanych warunków użytkowania;**

b) interfejs użytkownika produktu (obsługa, **kontrola** i informacje zwrotne, dane wejściowe i wyjściowe) **zgodnie z pkt 2;**

Poprawka

1. Projektowanie i produkcja:

Produkty powinny być tak zaprojektowane i wytwarzane, aby osoby **niepełnosprawne mogły z nich jak najlepiej korzystać zgodnie z racjonalnie przewidywalnym zastosowaniem, osiąga się dzięki spełnieniu wymagań funkcjonalnych określonych w sekcji I część C**. W związku z tym produkty **nie mogą wymagać, by dana funkcja zapewniająca dostępność musiała zostać aktywowana, aby użytkownik, który tej funkcji potrzebuje, mógł ją włączyć**.

Dostępność produktów zapewnia się na etapie projektowania i wytwarzania poprzez uwzględnienie następujących elementów:

a) informacje na temat użytkowania produktu **umieszczone** na samym produkcie (etykietowanie, instrukcje i ostrzeżenia);

b) interfejs użytkownika produktu (obsługa, **sterowanie** i informacje zwrotne, dane wejściowe i wyjściowe);

Czwartek, 14 września 2017 r.

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

c) funkcjonalność produktu poprzez zapewnienie funkcji mających na celu uwzględnienie potrzeb osób z **ograniczeniami funkcjonalnymi, zgodnie z pkt 2;**

c) funkcjonalność produktu poprzez zapewnienie funkcji mających na celu uwzględnienie potrzeb osób **niepełnosprawnych, co należy osiągnąć przez umożliwienie wykorzystania osobistych zestawów słuchawkowych, a jeżeli wymagana jest reakcja w określonym przedziale czasowym – przez ostrzeżenie użytkownika za pośrednictwem więcej niż jednego kanału sensorycznego, a także umożliwienie wydłużenia dozwolonego przedziału czasowego oraz zapewnienie odpowiedniego kontrastu oraz możliwości dotykowego rozpoznania klawiszy i przełączników sterowania;**

(d) **połączenie produktu** z urządzeniami wspomagającymi.

(d) **w stosownych przypadkach kompatybilność** z urządzeniami i technologiami wspomagającymi **dostępnymi na poziomie unijnym, w tym technologiami związanymi ze słuchem, takimi jak aparaty słuchowe, telecewki, implanty ślimakowe i urządzenia wspomagające słyszenie.**

Poprawka 185

Wniosek dotyczący dyrektywy

Załącznik I – sekcja II – punkt 2

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

[...]

skreśla się

Poprawka 186

Wniosek dotyczący dyrektywy

Załącznik I – sekcja III – tytuł

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

Usługi telefoniczne, w tym usługi ratownictwa i związane z nimi urządzenia końcowe do obsługi konsumentów z **zaawansowanymi zdolnościami obliczeniowymi**

Usługi telefoniczne, w tym usługi ratownictwa i związane z nimi urządzenia końcowe do obsługi konsumentów

Poprawki 187, 292 i 300

Wniosek dotyczący dyrektywy

Załącznik I – sekcja III – część A – punkt 1

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

1. Świadczenie usług **powinno się zapewnić** w taki sposób, aby osoby z **ograniczeniami funkcjonalnymi, w tym osoby niepełnosprawne, mogły z nich jak najlepiej korzystać. W tym celu należy uwzględnić następujące elementy:**

1. Świadczenie usług w taki sposób, aby osoby **niepełnosprawne mogły z nich jak najlepiej korzystać zgodnie z racjonalnie przewidywalnym zastosowaniem, osiąga się dzięki spełnieniu wymagań funkcjonalnych określonych w sekcji I część C i obejmuje:**

Czwartek, 14 września 2017 r.

Tekst proponowany przez Komisję

- a) **zapewnienie dostępności produktów**, które stosowane są w świadczeniu **usług**, zgodnie z zasadami określonymi w **pkt B dotyczącym „powiązanych urzędzeń końcowych z zaawansowanymi zdolnościami obliczeniowymi do obsługi konsumentów”**;
- b) **zapewnienie informacji** na temat funkcjonowania usługi oraz na temat jej cech charakterystycznych dotyczących dostępności i stosowanych urzędzeń **w następujący sposób**:
- (i) **treść informacji musi być dostępna w formatach tekstowych umożliwiających tworzenie alternatywnych formatów wspomagających, które mogą być przedstawiane przez użytkowników na różne sposoby i za pośrednictwem więcej niż jednego kanału sensorycznego**;
- (ii) **należy zapewnić alternatywy dla treści nietekstowych**;
- (iii) **zgodnie z lit. c) należy zapewnić informacje** elektroniczne, włącznie z odpowiednimi aplikacjami internetowymi, **potrzebnymi** do świadczenia usługi;
- c) **zapewnienie dostępności strony internetowej** w sposób spójny i adekwatny do percepcji, obsługi i zrozumienia przez użytkowników, z uwzględnieniem możliwości dostosowania sposobu prezentacji treści i interakcji, włącznie z zapewnieniem, w razie potrzeby, dostępnej alternatywy elektronicznej; a także w sposób umożliwiający interoperacyjność z różnorodnymi aplikacjami klienckimi i technologiami wspomagającymi dostępnymi na poziomie unijnym i międzynarodowym;
- d) **zapewnienie dostępnych informacji, aby ułatwić komplementarność** usług wspomagających;
- e) **w tym dotyczących funkcji, praktyk, strategii i procedur** oraz **zmian** w świadczeniu usługi **ukierunkowanej** na **potrzeby** osób z **ograniczeniami funkcjonalnymi**.

Poprawka

- a) **produkty**, które stosowane są **przez usługodawców** w świadczeniu **danej usługi**, zgodnie z zasadami określonymi w **części B niniejszej sekcji**;
- b) **informacje** na temat funkcjonowania **danej** usługi oraz na temat jej cech charakterystycznych dotyczących dostępności i stosowanych urzędzeń;
- ba) informacje** elektroniczne, włącznie z odpowiednimi **stronami internetowymi i** aplikacjami internetowymi, **potrzebne** do świadczenia **danej** usługi;
- c) **zapewnienie dostępności strony internetowej** w sposób spójny i adekwatny do percepcji, obsługi i zrozumienia przez użytkowników, z uwzględnieniem możliwości dostosowania sposobu prezentacji treści i interakcji, włącznie z zapewnieniem, w razie potrzeby, dostępnej alternatywy elektronicznej; a także w sposób umożliwiający interoperacyjność z różnorodnymi aplikacjami klienckimi i technologiami wspomagającymi dostępnymi na poziomie unijnym i międzynarodowym;
- ca) aplikacje mobilne**;
- d) **informacje mające na celu ułatwienie komplementarności** usług wspomagających;
- e) **funkcje, praktyki, strategie, procedury** oraz **zmiany** w świadczeniu usługi **mające na celu zaspokojenie potrzeb** osób **niepełnosprawnych i zapewnienie interoperacyjności**; **należy to osiągnąć poprzez wsparcie komunikacji głosowej, komunikacji wideo oraz komunikacji tekstowej w czasie rzeczywistym, osobno lub łącznie (rozmowa totalna) między dwoma użytkownikami lub między użytkownikiem a służbami ratunkowymi**.

Czwartek, 14 września 2017 r.

Poprawka 344
Wniosek dotyczący dyrektywy
Załącznik I – sekcja III – litera A – punkt 1 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

1a. Usługi wsparcia

Jeżeli są dostępne, usługi wsparcia (działy pomocy technicznej, centra obsługi telefonicznej, wsparcie techniczne, usługi telekomunikacyjne dla osób z upośledzeniami słuchu lub mowy oraz usługi szkoleniowe) zapewniają informacje na temat dostępności usługi i jej kompatybilności z technologiami wspomagającymi, korzystając ze sposobów komunikacji dostępnych dla użytkowników z ograniczeniami funkcjonalnymi, w tym osób niepełnosprawnych.

Poprawki 188 i 292
Wniosek dotyczący dyrektywy
Załącznik I – sekcja III – część B – nagłówek

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

B. Powiązane urządzenia końcowe z **zaawansowanymi zdolnościami obliczeniowymi do obsługi** konsumentów:

B. Powiązane urządzenia końcowe **wykorzystywane przez** konsumentów:

Poprawki 189, 292 i 301
Wniosek dotyczący dyrektywy
Załącznik I – sekcja III – część B – punkt 1

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

1. Projektowanie i produkcja:

1. Projektowanie i produkcja:

Produkty powinny być tak zaprojektowane i wytwarzane, aby osoby z **ograniczeniami funkcjonalnymi**, w tym osoby **niepełnosprawne** czy osoby z **upośledzeniami** związanymi z wiekiem mogły z nich **jak najlepiej korzystać**. W tym celu należy uwzględnić następujące elementy:

Projektowanie i wytwarzanie produktów w taki sposób, aby osoby **niepełnosprawne** mogły z nich **jak najlepiej korzystać zgodnie z racjonalnie przewidywalnym zastosowaniem**, **osiąga się dzięki spełnieniu wymagań funkcjonalnych określonych w sekcji I część C i obejmuje:**

a) informacje na temat użytkowania produktu **dostarczone** na samym produkcie (etykietowanie, instrukcje i ostrzeżenia), **które:**

a) informacje na temat użytkowania produktu **umieszczone** na samym produkcie (etykietowanie, instrukcje i ostrzeżenia);

Czwartek, 14 września 2017 r.

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

- (i) **muszą być dostępne przez więcej niż jeden kanał sensoryczny;**
- (ii) **muszą być zrozumiałe;**
- (iii) **muszą być zauważalne;**
- (iv) **muszą mieć odpowiedni rozmiar czcionki dla przewidywanych warunków użytkowania;**
- b) opakowanie produktu wraz z umieszczonymi na nim informacjami (dotyczące otwierania, zamykania, stosowania, pozbywania się);
- c) instrukcje dotyczące użytkowania, instalacji, konserwacji, przechowywania i pozbywania się produktu, **które muszą spełniać następujące warunki:**
- (i) **treść instrukcji musi być dostępna w formatach tekstowych umożliwiającym tworzenie alternatywnych formatów wspomagających, które mogą być przedstawiane na różne sposoby i za pośrednictwem więcej niż jednego kanału sensorycznego; i**
- (ii) **instrukcje powinny przewidywać alternatywy dla treści nietekstowych;**
- d) interfejs użytkownika produktu (obsługa, **kontrola** i informacje zwrotne, dane wejściowe i wyjściowe) **zgodnie z pkt 2;**
- e) funkcjonalność produktu poprzez zapewnienie funkcji mających na celu uwzględnienie potrzeb osób z **ograniczeniami funkcjonalnymi, zgodnie z pkt 2;**
- f) połączenie produktu z urządzeniami wspomagającymi.
- b) opakowanie produktu wraz z umieszczonymi na nim informacjami (dotyczące otwierania, zamykania, stosowania, pozbywania się);
- c) instrukcje dotyczące użytkowania, instalacji, konserwacji, przechowywania i pozbywania się produktu;
- d) interfejs użytkownika produktu (obsługa, **sterowanie** i informacje zwrotne, dane wejściowe i wyjściowe);
- e) funkcjonalność produktu poprzez zapewnienie funkcji mających na celu uwzględnienie potrzeb osób **niepełnosprawnych i zapewnienie interoperacyjności; należy to osiągnąć przez wsparcie dźwięku o jakości hi-fi, zapewnienie rozdzielczości ekranu umożliwiającej komunikację w języku migowym, wsparcie komunikacji tekstowej w czasie rzeczywistym, samodzielnie lub w połączeniu z komunikacją audio i wideo lub przez zapewnienie skutecznego połączenia bezprzewodowego z urządzeniami technicznymi wzmacniającymi słuch;**
- f) połączenie produktu z urządzeniami wspomagającymi.

Czwartek, 14 września 2017 r.

Poprawka 190
Wniosek dotyczący dyrektywy
Załącznik I – sekcja III – część B – punkt 2

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

[...]

skreśla się

Poprawka 346/rev
Wniosek dotyczący dyrektywy
Załącznik I – sekcja III – litera B – punkt 2 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

---

*Poprawka***2a. Usługi wsparcia:**

Jeżeli są dostępne, usługi wsparcia (działy pomocy technicznej, centra obsługi telefonicznej, wsparcie techniczne, usługi telekomunikacyjne dla osób z upośledzeniami słuchu lub mowy oraz usługi szkoleniowe) zapewniają informacje na temat dostępności produktu i jego kompatybilności z technologiami wspomagającymi, korzystając ze sposobów komunikacji dostępnych dla użytkowników z ograniczeniami funkcjonalnymi, w tym osób niepełnosprawnych.

Poprawka 191
Wniosek dotyczący dyrektywy
Załącznik I – sekcja IV – nagłówek

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

Audiowizualne usługi medialne i związane z nimi urządzenia z zaawansowanymi zdolnościami obliczeniowymi do obsługi konsumentów

Strony i aplikacje internetowe audiowizualnych usług medialnych i związane z nimi urządzenia końcowe

Poprawka 192
Wniosek dotyczący dyrektywy
Załącznik I – sekcja IV – część A – nagłówek

Tekst proponowany przez Komisję

---

*Poprawka***A. Usługi:****A. Strony i aplikacje internetowe:**

Czwartek, 14 września 2017 r.

Poprawka 193

Wniosek dotyczący dyrektywy

Załącznik I – sekcja IV – część A – punkt 1

Tekst proponowany przez Komisję

1. Świadczenie usług **powinno się zapewnić** w taki sposób, aby osoby z **ograniczeniami funkcjonalnymi, w tym osoby niepełnosprawne, mogły z nich jak najlepiej korzystać**. W tym celu należy uwzględnić następujące elementy:

a) **zapewnienie dostępności produktów, które stosowane są w świadczeniu usług, zgodnie z zasadami określonymi w pkt B dotyczącym „powiązanych urządzeń do obsługi konsumentów z zaawansowanymi zdolnościami obliczeniowymi”;**

b) **zapewnienie informacji na temat funkcjonowania usługi oraz na temat jej cech charakterystycznych dotyczących dostępności i stosowanych urządzeń w następujący sposób:**

(i) **treść informacji musi być dostępna w formatach tekstowych umożliwiającym tworzenie alternatywnych formatów wspomagających, które mogą być przedstawiane przez użytkowników na różne sposoby i za pośrednictwem więcej niż jednego kanału sensorycznego;**

(ii) **należy zapewnić alternatywy dla treści nietekstowych;**

(iii) **zgodnie z lit. c) należy zapewnić informacje elektroniczne, włącznie z odpowiednimi aplikacjami internetowymi, niezbędnymi do świadczenia usługi;**

c) **zapewnienie dostępności strony internetowej w sposób spójny i adekwatny do percepcji, obsługi i zrozumienia przez użytkowników, z uwzględnieniem możliwości dostosowania sposobu prezentacji treści i interakcji, włącznie z zapewnieniem, w razie potrzeby, dostępnej alternatywy elektronicznej; a także w sposób umożliwiający interoperacyjność z różnorodnymi aplikacjami klienckimi i technologiami wspomagającymi dostępnymi na poziomie unijnym i międzynarodowym;**

Poprawka

1. Świadczenie usług w taki sposób, aby osoby **niepełnosprawne mogły z nich jak najlepiej korzystać zgodnie z racjonalnie przewidywalnym zastosowaniem, osiąga się dzięki spełnieniu wymagań funkcjonalnych określonych w sekcji I część C i obejmuje:**

a) **zapewnienie dostępności stron internetowych w sposób spójny i adekwatny do percepcji, obsługi i zrozumienia przez użytkowników, z uwzględnieniem możliwości dostosowania sposobu prezentacji treści i interakcji, włącznie z zapewnieniem, w razie potrzeby, dostępnej alternatywy elektronicznej, a także w sposób umożliwiający interoperacyjność z różnorodnymi aplikacjami klienckimi i technologiami wspomagającymi dostępnymi na poziomie unijnym i międzynarodowym;**

b) **aplikacje na urządzenia mobilne;**

Czwartek, 14 września 2017 r.

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

- d) **zapewnienie dostępnych informacji, aby ułatwić komplementarność usług wspomagających;**
- e) **w tym dotyczących funkcji, praktyk, strategii i procedur oraz zmian w świadczeniu usługi ukierunkowanej na potrzeby osób z ograniczeniami funkcjonalnymi.**

Poprawka 194**Wniosek dotyczący dyrektywy****Załącznik I – sekcja IV – część B – nagłówek**

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

- B. Powiązane urządzenia z **zaawansowanymi zdolnościami obliczeniowymi do obsługi konsumentów:**

- B. Powiązane urządzenia **końcowe:**

Poprawki 195 i 293**Wniosek dotyczący dyrektywy****Załącznik I – sekcja IV – część B – punkt 1**

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

1. Projektowanie i produkcja:

1. Projektowanie i produkcja:

Produkty powinny być tak zaprojektowane i wytwarzane, aby osoby z ograniczeniami funkcjonalnymi, w tym osoby niepełnosprawne czy osoby z upośledzeniami związanymi z wiekiem mogły z nich jak najlepiej korzystać. W tym celu należy uwzględnić następujące elementy:

Projektowanie i wytwarzanie produktów w taki sposób, aby osoby niepełnosprawne mogły z nich jak najlepiej korzystać zgodnie z racjonalnie przewidywalnym zastosowaniem, osiąga się dzięki spełnieniu wymagań funkcjonalnych określonych w sekcji I część C i obejmuje:

- a) informacje na temat użytkowania produktu **dostarczone** na samym produkcie (etykietowanie, instrukcje i ostrzeżenia), **które:**

- a) informacje na temat użytkowania produktu **umieszczone** na samym produkcie (etykietowanie, instrukcje i ostrzeżenia);

(i) **muszą być dostępne przez więcej niż jeden kanał sensoryczny;**

(ii) **muszą być zrozumiałe;**

(iii) **muszą być zauważalne;**

(iv) **muszą mieć odpowiedni rozmiar czcionki dla przewidywanych warunków użytkowania;**

Czwartek, 14 września 2017 r.

Tekst proponowany przez Komisję

b) opakowanie produktu wraz z umieszczonymi na nim informacjami (dotyczące otwierania, zamykania, stosowania, pozbywania się);

c) instrukcje dotyczące użytkowania, instalacji, konserwacji, przechowywania i pozbywania się produktu, **które muszą spełniać następujące warunki:**

(i) **treść instrukcji musi być dostępna w formatach tekstowych umożliwiającym tworzenie alternatywnych formatów wspomagających, które mogą być przedstawiane na różne sposoby i za pośrednictwem więcej niż jednego kanału sensorycznego; i**

(ii) **instrukcje powinny przewidywać alternatywy dla treści nietekstowych;**

d) interfejs użytkownika produktu (obsługa, **kontrole** i informacje zwrotne, dane wejściowe i wyjściowe) **zgodnie z pkt 2;**

e) funkcjonalność produktu poprzez zapewnienie funkcji mających na celu uwzględnienie potrzeb osób z **ograniczeniami funkcjonalnymi, zgodnie z pkt 2;**

f) połączenie produktu z urządzeniami wspomagającymi.

Poprawka

b) opakowanie produktu wraz z umieszczonymi na nim informacjami (dotyczące otwierania, zamykania, stosowania, pozbywania się);

c) instrukcje dotyczące użytkowania, instalacji, konserwacji, przechowywania i pozbywania się produktu;

d) interfejs użytkownika produktu (obsługa, **sterowanie** i informacje zwrotne, dane wejściowe i wyjściowe);

e) funkcjonalność produktu poprzez zapewnienie funkcji mających na celu uwzględnienie potrzeb osób **niepełnosprawnych; można to osiągnąć na przykład poprzez wsparcie możliwości wyboru, personalizacji i wyświetlania usług dostępu, takich jak napisy dialogowe dla osób niesłyszących i niedosłyszących, audiodeskrypcja, głosowe listy dialogowe i tłumaczenie na język migowy, poprzez zapewnienie skutecznego połączenia bezprzewodowego z urządzeniami technicznymi wzmacniającymi słuch lub poprzez zapewnienie użytkownikowi przyrządów sterujących do aktywacji usług dostępu na takim samym poziomie widoczności jak w przypadku głównych mediów;**

f) połączenie produktu z urządzeniami wspomagającymi.

Poprawka 196

Wniosek dotyczący dyrektywy

Załącznik I – sekcja IV – część B – punkt 2

Tekst proponowany przez Komisję

[...]

Poprawka

skreśla się

Czwartek, 14 września 2017 r.

Poprawki 197 i 308**Wniosek dotyczący dyrektywy****Załącznik I – sekcja V – nagłówek**

Tekst proponowany przez Komisję

Usługi transportu pasażerskiego – **lotnicze, autobusowe, kolejowe, wodne**; strony internetowe wykorzystywane do świadczenia usług przewozu pasażerów; usługi oparte na telefonii komórkowej, systemy inteligentnej sprzedaży biletów i przekaz informacji w czasie rzeczywistym; Terminale samoobsługowe, automaty do sprzedaży biletów i urządzenia do odprawy samoobsługowej wykorzystywane w usługach transportu pasażerskiego

Poprawka

Usługi transportu pasażerskiego – **lotniczego, autobusowego, autokarowego, kolejowego, wodnego**; strony internetowe wykorzystywane do świadczenia usług przewozu pasażerów; usługi oparte na telefonii komórkowej, systemy inteligentnej sprzedaży biletów i przekaz informacji w czasie rzeczywistym; Terminale samoobsługowe, **w tym terminale płatnicze**, automaty do sprzedaży biletów i urządzenia do odprawy samoobsługowej wykorzystywane w usługach transportu pasażerskiego **oraz usługach w dziedzinie mobilności i turystyki**:

Poprawki 198,294/rev, 303, 311, 315 i 316**Wniosek dotyczący dyrektywy****Załącznik I – sekcja V – część A – punkt 1**

Tekst proponowany przez Komisję

1. Świadczenie usług **powinno się zapewnić** w taki sposób, aby osoby z **ograniczeniami funkcjonalnymi, w tym osoby niepełnosprawne, mogły z nich jak najlepiej korzystać**. W tym celu należy uwzględnić następujące elementy:

a) **zapewnienie informacji** na temat funkcjonowania usługi oraz na temat jej cech charakterystycznych dotyczących dostępności i stosowanych urządzeń **w następujący sposób**:

(i) **treść informacji musi być dostępna w formatach tekstowych umożliwiających tworzenie alternatywnych formatów wspomagających, które mogą być przedstawiane przez użytkowników na różne sposoby i za pośrednictwem więcej niż jednego kanału sensorycznego**;

(ii) **należy zapewnić alternatywy dla treści nietekstowych**;

Poprawka

1. Świadczenie usług w taki sposób, aby osoby **niepełnosprawne mogły z nich jak najlepiej korzystać zgodnie z racjonalnie przewidywalnym zastosowaniem, osiąga się dzięki spełnieniu wymagań funkcjonalnych określonych w sekcji I część C i obejmuje**:

a) **informacje** na temat funkcjonowania **danej** usługi oraz na temat jej cech charakterystycznych dotyczących dostępności i stosowanych urządzeń;

(aa) należy **opisać i wyjaśnić sposób korzystania z funkcji usługi ułatwiających dostęp, w tym dostępność pojazdów i otaczającej infrastruktury oraz środowiska zbudowanego, a ponadto należy dostarczyć informacje na temat pomocy, zgodnie z rozporządzeniami (WE) nr 1107/2006, (UE) nr 1177/2010, (WE) nr 1371/2007 i (UE) nr 181/2011**;

Czwartek, 14 września 2017 r.

Tekst proponowany przez Komisję

- (iii) zgodnie z lit. b) należy zapewnić informacje elektroniczne, włącznie z odpowiednimi aplikacjami internetowymi, niezbędnymi do świadczenia usługi;
- b) zapewnienie dostępności **strony internetowej** w sposób spójny i adekwatny do percepcji, obsługi i zrozumienia przez użytkowników, z **uwzględnieniem możliwości dostosowania** sposobu prezentacji treści i interakcji, włącznie z zapewnieniem, w razie potrzeby, dostępnej alternatywy elektronicznej; **a także** w sposób umożliwiający interoperacyjność z różnorodnymi aplikacjami klienckimi i technologiami wspomagającymi dostępnymi na poziomie unijnym i międzynarodowym;
- c) w tym **dotyczących funkcji, praktyk, strategii i procedur oraz zmian w świadczeniu usługi ukierunkowanej na potrzeby osób z ograniczeniami funkcjonalnymi.**

Poprawka

- ab)** zgodnie z lit. b) należy zapewnić informacje elektroniczne, włącznie z odpowiednimi aplikacjami internetowymi, niezbędnymi do świadczenia **danej** usługi;
- b) zapewnienie dostępności **stron internetowych, w tym aplikacji internetowych potrzebnych do świadczenia usług transportu pasażerskiego, turystyki, zakwaterowania i usług gastronomicznych**, w sposób spójny i adekwatny do percepcji, obsługi i zrozumienia przez użytkowników; **obejmuje to dostosowanie** sposobu prezentacji treści i interakcji, włącznie z zapewnieniem, w razie potrzeby, dostępnej alternatywy elektronicznej, w **solidny** sposób umożliwiający interoperacyjność z różnorodnymi aplikacjami klienckimi i technologiami wspomagającymi dostępnymi na poziomie unijnym i międzynarodowym;
- ba)** zapewnienie dostępności usług mobilnych, w tym aplikacji mobilnych potrzebnych do świadczenia usługi w sposób spójny i adekwatny do percepcji, obsługi i zrozumienia przez użytkowników, z uwzględnieniem możliwości dostosowania sposobu prezentacji treści i interakcji, łącznie z zapewnieniem, w razie potrzeby, dostępnej alternatywy elektronicznej; **a także** w solidny sposób umożliwiający interoperacyjność z różnorodnymi aplikacjami klienckimi i technologiami wspomagającymi dostępnymi na poziomie unijnym i międzynarodowym;
- c) **funkcje, praktyki, strategie, procedury oraz zmiany w świadczeniu usługi mające na celu zaspokojenie potrzeb osób niepełnosprawnych, w tym zapewnienie dostępności usług mobilnych, w tym aplikacji mobilnych potrzebnych do świadczenia usługi w sposób spójny i adekwatny do percepcji, obsługi i zrozumienia przez użytkowników, z uwzględnieniem możliwości dostosowania sposobu prezentacji treści i interakcji, łącznie z zapewnieniem, w razie potrzeby, dostępnej alternatywy elektronicznej; a także w solidny sposób umożliwiający interoperacyjność z różnorodnymi aplikacjami klienckimi i technologiami wspomagającymi dostępnymi na poziomie unijnym i międzynarodowym;**
- Dotyczy to takich usług, jak zapewnienie systemów inteligentnej sprzedaży biletów (rezerwacja elektroniczna, rezerwacja biletów itd.), informacji dla pasażerów w czasie rzeczywistym (rozkłady jazdy, informacje o zakłóceniach ruchu, połączeniach, dalszej podróży innym środkiem transportu itd.), a także dodatkowych informacji o usługach (np. personel na stacjach, niedziałające windy lub usługi czasowo niedostępne);
- ca)** usługi oparte na urządzeniach mobilnych, systemy inteligentnej sprzedaży biletów i przekaz informacji w czasie rzeczywistym.

Czwartek, 14 września 2017 r.

Poprawka 199**Wniosek dotyczący dyrektywy
Załącznik I – sekcja V – część B**

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

B. Strony internetowe wykorzystywane do świadczenia usług przewozu pasażerów:

skreśla się

- a) Zapewnienie dostępności strony internetowej w sposób spójny i adekwatny do percepcji, obsługi i zrozumienia przez użytkowników, z uwzględnieniem możliwości dostosowania sposobu prezentacji treści i interakcji, włącznie z zapewnieniem, w razie potrzeby, dostępnej alternatywy elektronicznej; a także w sposób umożliwiający interoperacyjność z różnorodnymi aplikacjami klienckimi i technologiami wspomagającymi dostępnymi na poziomie unijnym i międzynarodowym.

Poprawka 200**Wniosek dotyczący dyrektywy
Załącznik I – sekcja V – część C**

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

C. Usługi oparte na telefonii komórkowej, systemy inteligentnej sprzedaży biletów i przekaz informacji w czasie rzeczywistym:

skreśla się

1. Świadczenie usług powinno się zapewnić w taki sposób, aby osoby z ograniczeniami funkcjonalnymi, w tym osoby niepełnosprawne, mogły z nich jak najlepiej korzystać. W tym celu należy uwzględnić następujące elementy:

a) zapewnienie informacji na temat funkcjonowania usługi oraz na temat jej cech charakterystycznych dotyczących dostępności i stosowanych urządzeń w następujący sposób:

- (i) treść informacji musi być dostępna w formatach tekstowych umożliwiających tworzenie alternatywnych formatów wspomagających, które mogą być przedstawiane przez użytkowników na różne sposoby i za pośrednictwem więcej niż jednego kanału sensorycznego;

- (ii) należy zapewnić alternatywy dla treści nietekstowych;

Czwartek, 14 września 2017 r.

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

(iii) zgodnie z lit. b) należy zapewnić informacje elektroniczne, włącznie z odpowiednimi aplikacjami internetowymi, potrzebnymi do świadczenia usługi;

b) zapewnienie dostępności strony internetowej w sposób spójny i adekwatny do percepcji, obsługi i zrozumienia przez użytkowników, z uwzględnieniem możliwości dostosowania sposobu prezentacji treści i interakcji, włącznie z zapewnieniem, w razie potrzeby, dostępnej alternatywy elektronicznej; a także w sposób umożliwiający interoperacyjność z różnorodnymi aplikacjami klienckimi i technologiami wspomagającymi dostępnymi na poziomie unijnym i międzynarodowym;

Poprawka 201

Wniosek dotyczący dyrektywy

Załącznik I – sekcja V – część D – nagłówek

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

D. Terminale samoobsługowe, automaty do sprzedaży biletów i urządzenia do odprawy samoobsługowej wykorzystywane w usługach transportu pasażerskiego

D. Terminale samoobsługowe, **w tym terminale płatnicze**, automaty do sprzedaży biletów i urządzenia do odprawy samoobsługowej wykorzystywane w usługach transportu pasażerskiego

Poprawki 202 i 327

Wniosek dotyczący dyrektywy

Załącznik I – sekcja V – część D – punkt 1

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

1. Projektowanie i produkcja:

Produkty powinny być tak zaprojektowane i wytwarzane, aby osoby z ograniczeniami funkcjonalnymi, w tym osoby niepełnosprawne czy osoby z upośledzeniami związanymi z wiekiem mogły z nich jak najlepiej korzystać. W tym celu należy uwzględnić następujące elementy:

a) informacje na temat użytkowania produktu **dostarczone** na samym produkcie (etykietowanie, instrukcje i ostrzeżenia), **które:**

1. Projektowanie i produkcja:

Projektowanie i wytwarzanie produktów w taki sposób, aby osoby niepełnosprawne mogły z nich jak najlepiej korzystać zgodnie z racjonalnie przewidywalnym zastosowaniem, osiąga się dzięki spełnieniu wymagań funkcjonalnych określonych w sekcji I część C i obejmuje:

a) informacje na temat użytkowania produktu **umieszczone** na samym produkcie (etykietowanie, instrukcje i ostrzeżenia);

Czwartek, 14 września 2017 r.

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

- (i) *muszą być dostępne przez więcej niż jeden kanał sensoryczny;*
- (ii) *muszą być zrozumiałe;*
- (iii) *muszą być zauważalne;*
- (iv) *muszą mieć odpowiedni rozmiar czcionki dla przewidywanych warunków użytkowania;*
- b) interfejs użytkownika produktu (obsługa, **kontrole** i informacje zwrotne, dane wejściowe i wyjściowe) **zgodnie z pkt 2;**
- c) funkcjonalność produktu poprzez zapewnienie funkcji mających na celu uwzględnienie potrzeb osób z **ograniczeniami funkcjonalnymi, zgodnie z pkt 2;**
- d) połączenie produktu z urządzeniami wspomagającymi.
- b) interfejs użytkownika produktu (obsługa, **sterowanie** i informacje zwrotne, dane wejściowe i wyjściowe);
- c) funkcjonalność produktu poprzez zapewnienie funkcji mających na celu uwzględnienie potrzeb osób **niepełnosprawnych;**
- d) połączenie **zgodności** produktu z urządzeniami wspomagającymi **i technologiami wspomagającymi, w tym technologiami związanymi ze słuchem, takimi jak aparaty słuchowe, telecewki, implanty ślimakowe i urządzenia wspomagające słyszenie; produkt umożliwia także stosowanie własnych słuchawek.**

Poprawka 352

Wniosek dotyczący dyrektywy

Załącznik I – sekcja V – litera D – punkt 1 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

1a. Usługi wsparcia

Jeżeli są dostępne, usługi wsparcia (działy pomocy technicznej, centra obsługi telefonicznej, wsparcie techniczne, usługi telekomunikacyjne dla osób z upośledzeniem słuchu lub mowy oraz usługi szkoleniowe) zapewniają informacje na temat dostępności produktu i jego kompatybilności z technologiami wspomagającymi, korzystając ze sposobów komunikacji dostępnych dla użytkowników z ograniczeniami funkcjonalnymi, w tym osób niepełnosprawnych.

Czwartek, 14 września 2017 r.

Poprawka 203
Wniosek dotyczący dyrektywy
Załącznik I – sekcja V – część D – punkt 2

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

[...]

skreśla się

Poprawka 204
Wniosek dotyczący dyrektywy
Załącznik I – sekcja VI – nagłówek

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

Usługi bankowe; strony internetowe wykorzystywane do świadczenia usług bankowych; usługi bankowe oparte na telefonii komórkowej; terminale samoobsługowe, w tym bankomaty wykorzystywane do świadczenia usług bankowych

Usługi bankowe **dla konsumentów**; strony internetowe wykorzystywane do świadczenia usług bankowych; usługi bankowe oparte na telefonii komórkowej; terminale samoobsługowe, w tym **terminale płatnicze i** bankomaty wykorzystywane do świadczenia usług bankowych

Poprawki 205, 295 i 304
Wniosek dotyczący dyrektywy
Załącznik I – sekcja VI – część A – punkt 1

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

1. Świadczenie usług **powinno się zapewnić** w taki sposób, aby osoby z **ograniczeniami funkcjonalnymi, w tym osoby niepełnosprawne, mogły z nich jak najlepiej korzystać**. W tym celu należy uwzględnić następujące elementy:

a) **zapewnienie dostępności produktów**, które stosowane są w świadczeniu **usług**, zgodnie z zasadami określonymi w pkt D;

zapewnienie informacji na temat funkcjonowania usługi oraz na temat jej cech charakterystycznych dotyczących dostępności i stosowanych urządzeń w **następujący sposób**:

- (i) **treść informacji musi być dostępna w formatach tekstowych umożliwiających tworzenie alternatywnych formatów wspomagających, które mogą być przedstawiane przez użytkowników na różne sposoby i za pośrednictwem więcej niż jednego kanału sensorycznego**;

1. Świadczenie usług w taki sposób, aby osoby **niepełnosprawne mogły z nich jak najlepiej korzystać zgodnie z racjonalnie przewidywalnym zastosowaniem, osiąga się dzięki spełnieniu wymagań funkcjonalnych określonych w sekcji I części C i obejmuje**:

a) **produkty**, które stosowane są **przez usługodawców** w świadczeniu **danej usługi**, zgodnie z zasadami określonymi w **części D niniejszej sekcji**;

b) **informacje** na temat funkcjonowania **danej** usługi oraz na temat jej cech charakterystycznych dotyczących dostępności i stosowanych urządzeń, **w tym w elektronicznych przewodnikach po programach**;

Czwartek, 14 września 2017 r.

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

- (ii) **należy zapewnić alternatywy dla treści nietekstowych;**
- (iii) **zgodnie z lit. c) należy zapewnić informacje** elektroniczne, włącznie z odpowiednimi aplikacjami internetowymi, potrzebnymi do świadczenia usługi;
- c) **zapewnienie dostępności strony internetowej w sposób spójny i adekwatny do percepcji, obsługi i zrozumienia przez użytkowników, z uwzględnieniem możliwości dostosowania sposobu prezentacji treści i interakcji, włącznie z zapewnieniem, w razie potrzeby, dostępnej alternatywy elektronicznej; a także w sposób umożliwiający interoperacyjność z różnorodnymi aplikacjami klienckimi i technologiami wspomagającymi dostępnymi na poziomie unijnym i międzynarodowym;**
- d) **w tym dotyczących funkcji, praktyk, strategii i procedur oraz zmian** w świadczeniu usługi ukierunkowanej na potrzeby osób z ograniczeniami funkcjonalnymi.
- (ba) **informacje** elektroniczne, włącznie z odpowiednimi **stronami i** aplikacjami internetowymi, potrzebnymi do świadczenia **danej** usługi, **w tym informacje na temat identyfikacji elektronicznej, bezpieczeństwa i metod płatności;**
- d) **funkcje, praktyki, strategię, procedury** oraz **zmiany** w świadczeniu usługi ukierunkowanej na potrzeby osób **niepełnosprawnych;**
- da) **usługi bankowe oparte na telefonii komórkowej.**

Poprawka 206

Wniosek dotyczący dyrektywy
Załącznik I – sekcja VI – część B

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

B. **Strony internetowe wykorzystywane do świadczenia usług bankowych:**

skreśla się

Świadczenie usług powinno się zapewnić w taki sposób, aby osoby z ograniczeniami funkcjonalnymi, w tym osoby niepełnosprawne, mogły z nich jak najlepiej korzystać. W tym celu należy uwzględnić następujące elementy:

- a) **zapewnienie dostępności strony internetowej w sposób spójny i adekwatny do percepcji, obsługi i zrozumienia przez użytkowników, z uwzględnieniem możliwości dostosowania sposobu prezentacji treści i interakcji, włącznie z zapewnieniem, w razie potrzeby, dostępnej alternatywy elektronicznej; a także w sposób umożliwiający interoperacyjność z różnorodnymi aplikacjami klienckimi i technologiami wspomagającymi dostępnymi na poziomie unijnym i międzynarodowym;**

Czwartek, 14 września 2017 r.

Poprawka 207

Wniosek dotyczący dyrektywy Załącznik I – sekcja VI – część C

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

C. Usługi bankowe oparte na telefonii komórkowej;

skreśla się

1. Świadczenie usług powinno się zapewnić w taki sposób, aby osoby z ograniczeniami funkcjonalnymi, w tym osoby niepełnosprawne, mogły z nich jak najlepiej korzystać. W tym celu należy uwzględnić następujące elementy:

a) zapewnienie informacji na temat funkcjonowania usługi oraz na temat jej cech charakterystycznych dotyczących dostępności i stosowanych urządzeń w następujący sposób:

(i) treść informacji musi być dostępna w formatach tekstowych umożliwiającym tworzenie alternatywnych formatów wspomagających, które mogą być przedstawiane przez użytkowników na różne sposoby i za pośrednictwem więcej niż jednego kanału sensorycznego;

(ii) należy zapewnić alternatywy dla treści nietekstowych;

(iii) zgodnie z lit. b) należy zapewnić informacje elektroniczne, włącznie z odpowiednimi aplikacjami internetowymi, niezbędnymi do świadczenia usługi;

b) zapewnienie dostępności strony internetowej w sposób spójny i adekwatny do percepcji, obsługi i zrozumienia przez użytkowników, z uwzględnieniem możliwości dostosowania sposobu prezentacji treści i interakcji, włącznie z zapewnieniem, w razie potrzeby, dostępnej alternatywy elektronicznej; a także w sposób umożliwiający interoperacyjność z różnorodnymi aplikacjami klienckimi i technologiami wspomagającymi dostępnymi na poziomie unijnym i międzynarodowym;

Poprawka 208

Wniosek dotyczący dyrektywy Załącznik I – sekcja VI – część D – nagłówek

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

D. Terminale samoobsługowe, w tym bankomaty wykorzystywane do świadczenia usług bankowych

D. Terminale samoobsługowe, w tym **terminale płatnicze** i bankomaty wykorzystywane do świadczenia usług bankowych **dla konsumentów**;

Czwartek, 14 września 2017 r.

Poprawka 209

Wniosek dotyczący dyrektywy

Załącznik I – sekcja VI – litera D – punkt 1

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

1. Projektowanie i produkcja:

Produkty powinny być tak zaprojektowane i wytwarzane, aby osoby z ograniczeniami funkcjonalnymi, w tym osoby niepełnosprawne czy osoby z upośledzeniami związanymi z wiekiem mogły z nich jak najlepiej korzystać. W tym celu należy uwzględnić następujące elementy:

a) informacje na temat użytkowania produktu **dostarczone** na samym produkcie (etykietowanie, instrukcje i ostrzeżenia), **które:**

(i) **muszą być dostępne przez więcej niż jeden kanał sensoryczny;**

(ii) **muszą być zrozumiałe;**

(iii) **muszą być zauważalne;**

(iv) **muszą mieć odpowiedni rozmiar czcionki dla przewidywanych warunków użytkowania;**

b) interfejs użytkownika produktu (obsługa, **kontrola** i informacje zwrotne, dane wejściowe i wyjściowe) **zgodnie z pkt 2;**

c) funkcjonalność produktu poprzez zapewnienie funkcji mających na celu uwzględnienie potrzeb osób z **ograniczeniami funkcjonalnymi, zgodnie z pkt 2;**

d) połączenie produktu z urządzeniami wspomagającymi.

1. Projektowanie i produkcja:

Projektowanie i wytwarzanie produktów w taki sposób, aby osoby **niepełnosprawne mogły z nich jak najlepiej korzystać zgodnie z przewidywalnym zastosowaniem, osiąga się dzięki spełnieniu wymagań funkcjonalnych określonych w sekcji I część C i obejmuje:**

a) informacje na temat użytkowania produktu **umieszczone** na samym produkcie (etykietowanie, instrukcje i ostrzeżenia);

b) interfejs użytkownika produktu (obsługa, **sterowanie** i informacje zwrotne, dane wejściowe i wyjściowe);

c) funkcjonalność produktu poprzez zapewnienie funkcji mających na celu uwzględnienie potrzeb osób **niepełnosprawnych;**

d) połączenie produktu z urządzeniami wspomagającymi.

Poprawka 356

Wniosek dotyczący dyrektywy

Załącznik I – sekcja VI – część D – punkt 1 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

1a. Usługi wsparcia

Jeżeli są dostępne, usługi wsparcia (działy pomocy technicznej, centra obsługi telefonicznej, wsparcie techniczne, usługi telekomunikacyjne dla osób z upośledzeniami słuchu lub mowy oraz usługi szkoleniowe) zapewniają informacje na temat dostępności produktu i jego kompatybilności z technologiami wspomagającymi, korzystając ze sposobów komunikacji dostępnych dla użytkowników z ograniczeniami funkcjonalnymi, w tym osób niepełnosprawnych.

Czwartek, 14 września 2017 r.

Poprawka 210
Wniosek dotyczący dyrektywy
Załącznik I – sekcja VI – część D – punkt 2

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

[...]

skreśla się

Poprawka 211
Wniosek dotyczący dyrektywy
Załącznik I – sekcja VII – tytuł

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

E-książki

E-książki **i powiązane urządzenia**

Poprawka 305
Wniosek dotyczący dyrektywy
Załącznik I – sekcja VII – część A – punkt 1

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

1. Świadczenie usług powinno się zapewnić w taki sposób, aby **osoby z ograniczeniami funkcjonalnymi, w tym osoby niepełnosprawne, mogły z nich jak najlepiej korzystać**. W tym celu należy uwzględnić następujące elementy:

a) **zapewnienie dostępności produktów**, które stosowane są w świadczeniu usług, zgodnie z zasadami określonymi w pkt B „Produkty”;

b) **zapewnienie informacji** na temat funkcjonowania usługi oraz na temat jej cech charakterystycznych dotyczących dostępności i stosowanych urządzeń **w następujący sposób:**

(i) **treść informacji musi być dostępna w formatach tekstowych umożliwiających tworzenie alternatywnych formatów wspomagających, które mogą być przedstawiane przez użytkowników na różne sposoby i za pośrednictwem więcej niż jednego kanału sensorycznego; oraz**

(ii) **należy zapewnić alternatywy dla treści nietekstowych;**

1. Świadczenie usług powinno się zapewnić w taki sposób, aby **zmaksymalizować ich przewidywane w racjonalny sposób wykorzystanie przez osoby niepełnosprawne. W tym celu należy spełnić wymagania funkcjonalne określone w niniejszej dyrektywie i uwzględnić następujące elementy:**

a) **produkty**, które stosowane są **przez usługodawców** w świadczeniu **danej usługi**, zgodnie z zasadami określonymi w **części B niniejszej sekcji;**

b) **informacje** na temat funkcjonowania usługi oraz na temat jej cech charakterystycznych dotyczących dostępności i stosowanych urządzeń, **a także przekazywanie dostępnych informacji (metadanych) dotyczących cech ułatwiających dostępność produktów i usług;**

Czwartek, 14 września 2017 r.

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

- (iii) **zgodnie z lit. c) należy zapewnić informacje** elektroniczne, włącznie z odpowiednimi aplikacjami internetowymi, niezbędnymi do świadczenia usługi;
- c) zapewnienie dostępności stron internetowych w sposób spójny i adekwatny do percepcji, obsługi i zrozumienia przez użytkowników, z uwzględnieniem możliwości dostosowania sposobu prezentacji treści i interakcji, włącznie z zapewnieniem, w razie potrzeby, dostępnej alternatywy elektronicznej, a także w sposób umożliwiający interoperacyjność z różnorodnymi aplikacjami klienckimi i technologiami wspomagającymi dostępnymi na poziomie unijnym i międzynarodowym.
- d) zapewnienie dostępnych informacji, aby ułatwić komplementarność usług wspomagających;
- e) **w tym dotyczących funkcji, praktyk, strategii i procedur oraz zmian w świadczeniu usługi ukierunkowanej na potrzeby osób z ograniczeniami funkcjonalnymi.**
- ba) **informacje** elektroniczne, włącznie z odpowiednimi aplikacjami internetowymi **oraz czytnikami książek elektronicznych**, niezbędnymi do świadczenia danej usługi;
- c) zapewnienie dostępności stron internetowych **i aplikacji na urządzenia mobilne** w sposób spójny i adekwatny do percepcji, obsługi i zrozumienia przez użytkowników, z uwzględnieniem możliwości dostosowania sposobu prezentacji treści i interakcji, włącznie z zapewnieniem, w razie potrzeby, dostępnej alternatywy elektronicznej; a także w sposób umożliwiający interoperacyjność z różnorodnymi aplikacjami klienckimi i technologiami wspomagającymi dostępnymi na poziomie unijnym i międzynarodowym;
- d) zapewnienie dostępnych informacji, aby ułatwić komplementarność usług wspomagających;
- e) **funkcje, praktyki, strategie, procedury oraz zmiany w świadczeniu usługi mające na celu zaspokojenie potrzeb osób niepełnosprawnych, które należy osiągnąć przez zapewnienie nawigacji po całym dokumencie, np. za pomocą dynamicznego układu graficznego, możliwości synchronizacji tekstu z treścią audio, technologii syntezy mowy, umożliwienie alternatywnego przedstawienia treści i jej interoperacyjności z różnorodnymi technologiami wspomagającymi w taki sposób, by była zauważalna, zrozumiała, funkcjonalna i jak najbardziej kompatybilna z aplikacjami klienckimi.**

Poprawka 358

Wniosek dotyczący dyrektywy

Załącznik I – sekcja VII – litera B – punkt 1

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

1. Projektowanie i produkcja: Produkty powinny być tak zaprojektowane i wytwarzane, aby osoby z ograniczeniami funkcjonalnymi, w tym osoby niepełnosprawne **czy osoby z upośledzeniami związanymi z wiekiem** mogły z nich jak najlepiej korzystać. W tym celu należy **uwzględnić następujące elementy:**
- a) informacje na temat użytkowania produktu **dostarczone** na samym produkcie (etykietowanie, instrukcje i ostrzeżenia), które:
1. Projektowanie i produkcja: Produkty powinny być tak zaprojektowane i wytwarzane, aby osoby z ograniczeniami funkcjonalnymi, w tym osoby niepełnosprawne, mogły z nich jak najlepiej korzystać. W tym celu należy **przestrzegać następujących wymogów dostępności:**
- a) informacje na temat użytkowania produktu **umieszczone** na samym produkcie (etykietowanie, instrukcje i ostrzeżenia), które **dostarczane są w różnorodnych formatach umożliwiających dostęp osobom niepełnosprawnym oraz które:**

Czwartek, 14 września 2017 r.

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

(i) muszą być dostępne przez więcej niż jeden kanał sensoryczny; (ii) muszą być zrozumiałe; (iii) muszą być zauważalne; (iv) muszą mieć odpowiedni rozmiar czcionki dla przewidywanych warunków użytkowania; b) opakowanie produktu wraz z umieszczonymi na nim informacjami (dotyczące otwierania, zamykania, stosowania, pozbywania się); c) instrukcje dotyczące użytkowania, instalacji, konserwacji, przechowywania i pozbywania się produktu, które muszą spełniać następujące warunki: (i) treść instrukcji musi być dostępna w formatach tekstowych umożliwiających tworzenie alternatywnych formatów wspomagających, które mogą być przedstawiane na różne sposoby i za pośrednictwem więcej niż jednego kanału sensorycznego; (ii) instrukcje przewidują alternatywy dla treści nietekstowych; d) interfejs użytkownika produktu (obsługa, kontrole i informacje zwrotne, dane wejściowe i wyjściowe) zgodnie z pkt 2;	(i) są dostępne przez więcej niż jeden kanał sensoryczny; (ii) są zrozumiałe; (iii) są zauważalne; (iv) mają odpowiedni rozmiar czcionki, a kontrast między znakami a ich tłem jest wystarczający, aby zmaksymalizować czytelność w przewidywanych warunkach użytkowania; b) opakowanie produktu wraz z umieszczonymi na nim informacjami dotyczącymi otwierania, zamykania, stosowania i pozbywania się, a także informacjami na temat marki, nazwy i rodzaju produktu, które: (i) spełniają wymogi określone w lit. a); (ii) w prosty i dokładny sposób informują użytkowników o cechach produktu, które ułatwiają jego dostępność, oraz o jego kompatybilności z technologiami wspomagającymi; c) instrukcje dotyczące użytkowania, instalacji, konserwacji, przechowywania i pozbywania się produktu, dostarczone osobno lub stanowiące część produktu, które muszą spełniać następujące warunki: (i) udostępnia się je w przystępnym formacie internetowym oraz w formie nieinternetowego dokumentu elektronicznego, który jest zauważalny i funkcjonalny; oraz (ii) producent opisuje i wyjaśnia sposób korzystania z funkcji produktu, które ułatwiają jego dostępność, oraz kompatybilność produktu z technologiami wspomagającymi; d) interfejs użytkownika produktu (obsługa, kontrole i informacje zwrotne, dane wejściowe i wyjściowe) zgodnie z pkt 2;

Czwartek, 14 września 2017 r.

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

- e) funkcjonalność produktu poprzez zapewnienie funkcji mających na celu uwzględnienie potrzeb osób z ograniczeniami funkcjonalnymi, zgodnie z pkt 2;
- f) **połączenie produktu** z urządzeniami wspomagającymi.

- e) funkcjonalność produktu poprzez zapewnienie funkcji mających na celu uwzględnienie potrzeb osób z ograniczeniami funkcjonalnymi, zgodnie z pkt 2;
- f) **w stosownych przypadkach kompatybilność** z urządzeniami **i technologiami** wspomagającymi.

Poprawka 214

Wniosek dotyczący dyrektywy

Załącznik I – sekcja VII – część B – punkt 2

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

[...]

skreśla się

Poprawki 215, 296, 306 i 359

Wniosek dotyczący dyrektywy

Załącznik I – sekcja VIII – część A – punkt 1

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

1. Świadczenie usług **powinno się zapewnić** w taki sposób, aby osoby z **ograniczeniami funkcjonalnymi, w tym osoby niepełnosprawne, mogły z nich jak najlepiej korzystać**. W tym celu należy uwzględnić następujące elementy:

- a) **zapewnienie informacji** na temat funkcjonowania usługi oraz na temat jej cech charakterystycznych dotyczących dostępności i stosowanych urządzeń **w następujący sposób**:

(i) **treść informacji musi być dostępna w formatach tekstowych umożliwiających tworzenie alternatywnych formatów wspomagających, które mogą być przedstawiane przez użytkowników na różne sposoby i za pośrednictwem więcej niż jednego kanału sensorycznego**;

(ii) **należy zapewnić alternatywy dla treści nietekstowych**;

(iii) **zgodnie z lit. b) należy zapewnić** informacje **elektroniczne, włącznie z odpowiednimi aplikacjami internetowymi, niezbędnymi** do świadczenia usługi;

1. Świadczenie usług w taki sposób, aby osoby **niepełnosprawne mogły z nich jak najlepiej korzystać zgodnie z racjonalnie przewidywalnym zastosowaniem, osiąga się dzięki spełnieniu wymagań funkcjonalnych określonych w sekcji I część C i obejmuje**:

- a) **informacje** na temat funkcjonowania **danej** usługi oraz na temat jej cech charakterystycznych dotyczących dostępności i stosowanych urządzeń;

(aa) **informacje elektroniczne, włącznie z odpowiednimi aplikacjami internetowymi, w tym informacje na temat identyfikacji elektronicznej, bezpieczeństwa i metod płatności, potrzebne** do świadczenia usługi, **dostarcza się zgodnie z lit. b)**;

Czwartek, 14 września 2017 r.

Tekst proponowany przez Komisję

b) zapewnienie dostępności strony internetowej w sposób spójny i adekwatny do percepcji, obsługi i zrozumienia przez użytkowników, z uwzględnieniem możliwości dostosowania sposobu prezentacji treści i interakcji, włącznie z zapewnieniem, w razie potrzeby, dostępnej alternatywy elektronicznej; a także w sposób umożliwiający interoperacyjność z różnorodnymi aplikacjami klienckimi i technologiami wspomagającymi dostępnymi na poziomie unijnym i międzynarodowym;

Poprawka

b) zapewnienie dostępności strony internetowej w sposób spójny i adekwatny do percepcji, obsługi i zrozumienia przez użytkowników, z uwzględnieniem możliwości dostosowania sposobu prezentacji treści i interakcji, włącznie z zapewnieniem, w razie potrzeby, dostępnej alternatywy elektronicznej; a także w sposób umożliwiający interoperacyjność z różnorodnymi aplikacjami klienckimi i technologiami wspomagającymi dostępnymi na poziomie unijnym i międzynarodowym;

ba) usługi handlu elektronicznego oparte na telefonii komórkowej.

Poprawka 360

Wniosek dotyczący dyrektywy

Załącznik I – wiersz 9 – sekcja VIII – kolumna 2 – litera A – punkt 1 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

1a. Usługi wsparcia: jeżeli są dostępne, usługi wsparcia (działy pomocy technicznej, centra obsługi telefonicznej, wsparcie techniczne, usługi telekomunikacyjne dla osób z upośledzeniami słuchu lub mowy oraz usługi szkoleniowe) zapewniają informacje na temat dostępności usługi i jej kompatybilności z technologiami wspomagającymi, korzystając ze sposobów komunikacji dostępnych dla użytkowników z ograniczeniami funkcjonalnymi, w tym osób niepełnosprawnych.

Poprawka 335

Wniosek dotyczący dyrektywy

Załącznik I – sekcja VIII a (nowa)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

SEKCJA VIIIa

Usługi noclegowe

Usługi

1. Świadczenie usług powinno się zapewnić w taki sposób, aby osoby z ograniczeniami funkcjonalnymi, w tym osoby niepełnosprawne, mogły z nich jak najlepiej korzystać. W tym celu należy uwzględnić następujące elementy:

Czwartek, 14 września 2017 r.

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

- a) *zapewnienie informacji na temat funkcjonowania usługi oraz na temat jej cech charakterystycznych dotyczących dostępności i stosowanych urządzeń w następujący sposób:*
- (i) *udostępnienie ich w przystępnym formacie internetowym w taki sposób, by były dostrzegalne, funkcjonalne, zrozumiałe i solidne zgodnie z lit. b);*
  - (ii) *opisanie i wyjaśnienie sposobu korzystania z funkcji usługi, które ułatwiają dostęp, oraz jej współdziałanie z różnorodnymi technologiami wspomagającymi;*
- b) *zapewnienie dostępności stron i aplikacji internetowych potrzebnych do świadczenia usługi w sposób spójny i adekwatny do percepcji, obsługi i zrozumienia przez użytkowników, z uwzględnieniem możliwości dostosowania sposobu prezentacji treści i interakcji, włącznie z zapewnieniem, w razie potrzeby, dostępnej alternatywy elektronicznej; a także w solidny sposób umożliwiający interoperacyjność z różnorodnymi aplikacjami klienckimi i technologiami wspomagającymi dostępnymi na poziomie unijnym i międzynarodowym;*
- c) *zapewnienie dostępności usług mobilnych, w tym aplikacji mobilnych potrzebnych do świadczenia usług handlu elektronicznego w sposób spójny i adekwatny do percepcji, obsługi i zrozumienia przez użytkowników, z uwzględnieniem możliwości dostosowania sposobu prezentacji treści i interakcji, włącznie z zapewnieniem, w razie potrzeby, dostępnej alternatywy elektronicznej; a także w solidny sposób umożliwiający interoperacyjność z różnorodnymi aplikacjami klienckimi i technologiami wspomagającymi dostępnymi na poziomie unijnym i międzynarodowym;*
- d) *dopilnowanie, by identyfikacja elektroniczna, bezpieczeństwo i metody płatności niezbędne do świadczenia usługi były zrozumiałe, zauważalne, funkcjonalne i solidne oraz by nie zagrażały bezpieczeństwu i prywatności użytkownika;*

Czwartek, 14 września 2017 r.

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

- e) zapewnienie dostępności środowiska zbudowanego dla osób niepełnosprawnych zgodnie z wymogami sekcji X, w tym:
- (i) wszystkich powierzchni wspólnych (recepcja, wejścia, obiekty rekreacyjne, sale konferencyjne itd.);
  - (ii) pomieszczeń, zgodnie z wymogami sekcji X; minimalna liczba dostępnych pomieszczeń przypadająca na obiekt wynosi:
    - 1 dostępne pomieszczenie w obiekcie, w którym ogólna liczba pomieszczeń nie przekracza 20;
    - 2 dostępne pomieszczenia w obiekcie, w którym ogólna liczba pomieszczeń wynosi więcej niż 20, ale mniej niż 50;
    - 1 dodatkowe dostępne pomieszczenie na każde dodatkowe 50 pomieszczeń.

2. Usługi wsparcia

Jeżeli są dostępne, usługi wsparcia (działy pomocy technicznej, centra obsługi telefonicznej, wsparcie techniczne, usługi telekomunikacyjne dla osób z upośledzeniami słuchu lub mowy oraz usługi szkoleniowe) zapewniają informacje na temat dostępności usługi i jej kompatybilności z technologiami i usługami wspomagającymi, korzystając ze sposobów komunikacji dostępnych dla użytkowników z ograniczeniami funkcjonalnymi, w tym osób niepełnosprawnych.

Poprawka 216

Wniosek dotyczący dyrektywy

Załącznik I – sekcja IX – część A – punkt 1

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

1. Projektowanie i produkcja:

Produkty powinny być tak zaprojektowane i wytwarzane, aby osoby z ograniczeniami funkcjonalnymi, w tym osoby niepełnosprawne **czy** osoby z upośledzeniami związanymi z wiekiem mogły z nich jak najlepiej korzystać. W tym celu należy uwzględnić następujące elementy:

- a) informacje na temat użytkowania produktu dostarczone na samym produkcie (etykietowanie, instrukcje i ostrzeżenia), **które:**

1. Projektowanie i produkcja:

Projektowanie i wytwarzanie produktów w taki sposób, aby osoby niepełnosprawne i osoby z upośledzeniami związanymi z wiekiem mogły z nich jak najlepiej korzystać **zgodnie z przewidywalnym zastosowaniem, osiąga się dzięki spełnieniu wymagań funkcjonalnych określonych w sekcji I część C i obejmuje:**

- a) informacje na temat użytkowania produktu dostarczone na samym produkcie (etykietowanie, instrukcje i ostrzeżenia);

Czwartek, 14 września 2017 r.

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

- (i) **muszą być dostępne przez więcej niż jeden kanał sensoryczny;**
- (ii) **muszą być zrozumiałe;**
- (iii) **muszą być zauważalne;**
- (iv) **muszą mieć odpowiedni rozmiar czcionki dla przewidywanych warunków użytkowania;**
- b) opakowanie produktu wraz z umieszczonymi na nim informacjami (dotyczące otwierania, zamykania, stosowania, pozbywania się);
- c) instrukcje dotyczące użytkowania, instalacji, konserwacji, przechowywania i pozbywania się produktu, **które muszą spełniać następujące warunki:**
- (i) **treść instrukcji musi być dostępna w formatach tekstowych umożliwiających tworzenie alternatywnych formatów wspomagających, które mogą być przedstawiane na różne sposoby i za pośrednictwem więcej niż jednego kanału sensorycznego; i**
- (ii) **instrukcje powinny przewidywać alternatywy dla treści nietekstowych;**
- d) interfejs użytkownika produktu (obsługa, **kontrola** i informacje zwrotne, dane wejściowe i wyjściowe) **zgodnie z pkt 2;**
- e) funkcjonalność produktu poprzez zapewnienie funkcji mających na celu uwzględnienie potrzeb osób z **ograniczeniami funkcjonalnymi, zgodnie z pkt 2;**
- f) połączenie produktu z urządzeniami wspomagającymi.
- b) opakowanie produktu wraz z umieszczonymi na nim informacjami (dotyczące otwierania, zamykania, stosowania, pozbywania się);
- c) instrukcje dotyczące użytkowania, instalacji, konserwacji, przechowywania i pozbywania się produktu;
- d) interfejs użytkownika produktu (obsługa, **sterowanie** i informacje zwrotne, dane wejściowe i wyjściowe);
- e) funkcjonalność produktu poprzez zapewnienie funkcji mających na celu uwzględnienie potrzeb osób **niepełnosprawnych;**
- f) połączenie produktu z urządzeniami wspomagającymi.

Poprawka 217 i 297/rev

Wniosek dotyczący dyrektywy

Załącznik I – sekcja IX – część A – punkt 2

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

[...]

skreśla się

Czwartek, 14 września 2017 r.

Poprawka 218

Wniosek dotyczący dyrektywy

Załącznik I – sekcja IX – część B – punkt 1

Tekst proponowany przez Komisję

1. Świadczenie usług **powinno się zapewnić** w taki sposób, aby osoby z **ograniczeniami funkcjonalnymi, w tym osoby niepełnosprawne, mogły z nich jak najlepiej korzystać**. W tym celu należy uwzględnić następujące elementy:
- a) **udostępnianie środowiska zbudowanego**, w którym świadczona jest usługa, łącznie z infrastrukturą transportową, zgodnie z częścią C, bez uszczerbku dla przepisów krajowych i unijnych przepisów dotyczących ochrony narodowych dóbr kultury o wartości artystycznej, historycznej lub archeologicznej;
- b) **udostępnianie obiektów**, w tym **pojazdów, jednostek pływających i urządzeń niezbędnych** do świadczenia usług w następujący sposób:
- (i) projekt ich przestrzeni zbudowanej powinien być zgodny z wymogami określonymi w części C w odniesieniu do wsiadania i wysiadania, przemieszczania się i korzystania z nich;
- (ii) **informacje muszą być dostępne na różne sposoby i za pośrednictwem więcej niż jednego kanału sensorycznego**;
- (iii) **należy zapewnić alternatywy dla wizualnych treści nietekstowych**.
- c) **zapewnienie dostępności produktów**, które stosowane są w świadczeniu usług, zgodnie z zasadami określonymi w części A;
- d) **zapewnienie informacji** na temat funkcjonowania usługi oraz na temat jej cech charakterystycznych dotyczących dostępności i stosowanych urządzeń **w następujący sposób**:
- (i) **treść informacji musi być dostępna w formatach tekstowych umożliwiających tworzenie alternatywnych formatów wspomagających, które mogą być przedstawiane przez użytkowników na różne sposoby i za pośrednictwem więcej niż jednego kanału sensorycznego**;
- (ii) **należy zapewnić alternatywy dla treści nietekstowych**;

Poprawka

1. Świadczenie usług w taki sposób, aby osoby **niepełnosprawne mogły z nich jak najlepiej korzystać zgodnie z racjonalnie przewidywalnym zastosowaniem, osiąga się dzięki spełnieniu wymagań funkcjonalnych określonych w sekcji I część C i obejmuje**:
- a) **środowisko zbudowane**, w którym świadczona jest usługa, łącznie z infrastrukturą transportową, zgodnie z częścią C, bez uszczerbku dla przepisów krajowych i unijnych przepisów dotyczących ochrony narodowych dóbr kultury o wartości artystycznej, historycznej lub archeologicznej;
- b) **obiekty**, w tym **pojazdy, jednostki pływające i urządzenia niezbędne** do świadczenia usług w następujący sposób:
- (i) projekt ich przestrzeni zbudowanej powinien być zgodny z wymogami określonymi w części C w odniesieniu do wsiadania i wysiadania, przemieszczania się i korzystania z nich;
- c) **produkty**, które stosowane są w świadczeniu usług, zgodnie z zasadami określonymi w części A;
- d) **informacje** na temat funkcjonowania usługi oraz na temat jej cech charakterystycznych dotyczących dostępności i stosowanych urządzeń;

Czwartek, 14 września 2017 r.

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

(iii) **zgodnie z lit. b) należy zapewnić informacje elektroniczne, włącznie z odpowiednimi aplikacjami internetowymi, niezbędnymi do świadczenia usługi.**

- e) zapewnienie dostępności **strony internetowej** w sposób spójny i adekwatny do percepcji, obsługi i zrozumienia przez użytkowników, z uwzględnieniem możliwości dostosowania sposobu prezentacji treści i interakcji, włącznie z zapewnieniem, w razie potrzeby, dostępnej alternatywy elektronicznej; a także w sposób umożliwiający interoperacyjność z różnorodnymi aplikacjami klienckimi i technologiami wspomagającymi dostępnymi na poziomie unijnym i międzynarodowym;
- f) **zapewnienie dostępnych informacji, aby ułatwić komplementarność** usług wspomagających;
- g) **w tym dotyczących funkcji, praktyk, strategii i procedur oraz zmian** w świadczeniu usługi ukierunkowanej na potrzeby osób z **ograniczeniami funkcjonalnymi**.

- e) zapewnienie dostępności **stron internetowych i urządzeń mobilnych** w sposób spójny i adekwatny do percepcji, obsługi i zrozumienia przez użytkowników, z uwzględnieniem możliwości dostosowania sposobu prezentacji treści i interakcji, włącznie z zapewnieniem, w razie potrzeby, dostępnej alternatywy elektronicznej; a także w sposób umożliwiający interoperacyjność z różnorodnymi aplikacjami klienckimi i technologiami wspomagającymi dostępnymi na poziomie unijnym i międzynarodowym;
- f) **informacje mające na celu ułatwienie komplementarności** usług wspomagających;
- g) **funkcje, praktyki, strategie i procedury** oraz **zmiany** w świadczeniu usługi ukierunkowanej na potrzeby osób **niepełnosprawnych**.

Poprawka 219

Wniosek dotyczący dyrektywy

Załącznik I – sekcja IX – część C – punkt 1 – wprowadzenie

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

1. Dostępność środowiska zbudowanego dla osób z **ograniczeniami funkcjonalnymi, w tym dla osób** niepełnosprawnych, pod względem przewidzianego samodzielnego korzystania, musi obejmować następujące aspekty obszarów przeznaczonych do publicznego dostępu:

1. Dostępność środowiska zbudowanego dla osób niepełnosprawnych, pod względem przewidzianego samodzielnego korzystania, musi obejmować następujące aspekty obszarów przeznaczonych do publicznego dostępu:

Poprawka 220

Wniosek dotyczący dyrektywy

Załącznik I – sekcja X – punkt 1

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

Dostępność środowiska zbudowanego, w którym świadczona jest usługa, o którym mowa w art. 3 ust. 10, dla osób z **ograniczeniami funkcjonalnymi, w tym dla osób** niepełnosprawnych, pod względem przewidzianego samodzielnego korzystania, musi obejmować następujące aspekty obszarów przeznaczonych do publicznego dostępu:

Dostępność środowiska zbudowanego, w którym świadczona jest usługa, o którym mowa w art. 3 ust. 10, dla osób niepełnosprawnych, pod względem przewidzianego samodzielnego korzystania, musi obejmować następujące aspekty obszarów przeznaczonych do publicznego dostępu:

Czwartek, 14 września 2017 r.

Poprawka 221

**Wniosek dotyczący dyrektywy
Załącznik II – ustęp 4 – punkt 4.1**

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

4.1. Producent umieszcza oznakowanie CE, o którym mowa w niniejszej dyrektywie, na każdym egzemplarzu produktu spełniającym mające zastosowanie wymogi zawarte w niniejszej dyrektywie.

skreśla się

Czwartek, 14 września 2017 r.

P8_TA(2017)0352

Umowa między Unią Europejską a Republiką Chile dotycząca handlu produktami ekologicznymi *****Rezolucja ustawodawcza Parlamentu Europejskiego z dnia 14 września 2017 r. w sprawie projektu decyzji Rady w sprawie zawarcia Umowy między Unią Europejską a Republiką Chile w sprawie handlu produktami ekologicznymi (05530/2017 – C8-0144/2017 – 2016/0383(NLE))****(Zgoda)**

(2018/C 337/40)

Parlament Europejski,

- uwzględniając projekt decyzji Rady (05530/2017),
  - uwzględniając projekt Umowy między Unią Europejską a Republiką Chile w sprawie handlu produktami ekologicznymi (05551/2017),
  - uwzględniając wniosek o wyrażenie zgody przedstawiony przez Radę na mocy art. 207 ust. 4 akapit pierwszy, art. 218 ust. 6 akapit drugi lit. a) ppkt (v) oraz art. 218 ust. 7 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (C8-0144/2017),
  - uwzględniając art. 99 ust. 1 i 4 oraz art. 108 ust. 7 Regulaminu,
  - uwzględniając zalecenie Komisji Handlu Międzynarodowego oraz również opinię przedstawioną przez Komisję Rolnictwa i Rozwoju Wsi (A8-0257/2017),
1. wyraża zgodę na zawarcie umowy;
  2. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania stanowiska Parlamentu Radzie i Komisji, jak również rządowi i parlamentom państw członkowskich oraz Chile.

Czwartek, 14 września 2017 r.

P8_TA(2017)0353

Protokół do układu stowarzyszeniowego UE-Chile (przystąpienie Republiki Chorwacji do UE) ***

Rezolucja ustawodawcza Parlamentu Europejskiego z dnia 14 września 2017 r. w sprawie projektu decyzji Rady w sprawie zawarcia w imieniu Unii Europejskiej i jej państw członkowskich Trzeciego protokołu dodatkowego do Układu ustanawiającego stowarzyszenie między Wspólnotą Europejską i jej Państwami Członkowskimi, z jednej strony, a Republiką Chile, z drugiej strony, w celu uwzględnienia przystąpienia Republiki Chorwacji do Unii Europejskiej (06750/2017 – C8-0225/2017 – 2017/0042(NLE))

(Zgoda)

(2018/C 337/41)

Parlament Europejski,

- uwzględniając projekt decyzji Rady (06750/2017),
  - uwzględniając Trzeci protokół dodatkowy do Układu ustanawiającego stowarzyszenie między Wspólnotą Europejską i jej Państwami Członkowskimi, z jednej strony, a Republiką Chile, z drugiej strony, w celu uwzględnienia przystąpienia Republiki Chorwacji do Unii Europejskiej (06905/2017),
  - uwzględniając wniosek o wyrażenie zgody przedstawiony przez Radę na mocy art. 217 oraz art. 218 ust. 6 akapit drugi lit. a) ppkt (i) Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (C8-0225/2017),
  - uwzględniając art. 99 ust. 1 i 4 oraz art. 108 ust. 7 Regulaminu,
  - uwzględniając zalecenie Komisji Handlu Międzynarodowego (A8-0277/2017),
1. wyraża zgodę na zawarcie protokołu;
  2. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania stanowiska Parlamentu Radzie i Komisji, jak również rządów i parlamentom państw członkowskich oraz Chile.

Czwartek, 14 września 2017 r.

P8_TA(2017)0355

Przedłużenie Europejskiego programu statystycznego do roku 2020 ***I

Rezolucja ustawodawcza Parlamentu Europejskiego z dnia 14 września 2017 r. w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 99/2013 w sprawie Europejskiego programu statystycznego 2013–2017 poprzez przedłużenie go na lata 2018–2020 (COM(2016)0557 – C8-0367/2016 – 2016/0265(COD))

(Zwykła procedura ustawodawcza: pierwsze czytanie)

(2018/C 337/42)

Parlament Europejski,

- uwzględniając wniosek Komisji przedstawiony Parlamentowi Europejskiemu i Radzie (COM(2016)0557),
  - uwzględniając art. 294 ust. 2 i art. 338 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, zgodnie z którymi wniosek został przedstawiony Parlamentowi przez Komisję (C8-0367/2016),
  - uwzględniając art. 294 ust. 3 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,
  - uwzględniając protokół nr 1 do traktatów w sprawie roli parlamentów narodowych w Unii Europejskiej,
  - uwzględniając protokół nr 2 do traktatów w sprawie stosowania zasad pomocniczości i proporcjonalności,
  - uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego z dnia 14 grudnia 2016 r. ⁽¹⁾,
  - po konsultacji z Komitetem Regionów,
  - uwzględniając wstępne porozumienie zatwierdzone przez komisję przedmiotowo właściwą na podstawie art. 69f ust. 4 Regulaminu oraz przekazane pismem z dnia 15 czerwca 2017 r. zobowiązanie przedstawiciela Rady do zatwierdzenia stanowiska Parlamentu, zgodnie z art. 294 ust. 4 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,
  - uwzględniając art. 59 Regulaminu,
  - uwzględniając sprawozdanie Komisji Gospodarczej i Monetarnej oraz opinię przedstawioną przez Komisję Zatrudnienia i Spraw Socjalnych (A8-0158/2017),
1. przyjmuje poniższe stanowisko w pierwszym czytaniu;
  2. zwraca się do Komisji o ponowne przekazanie mu sprawy, jeśli zastąpi ona pierwotny wniosek, wprowadzi w nim istotne zmiany lub planuje ich wprowadzenie;
  3. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania stanowiska Parlamentu Radzie i Komisji oraz parlamentom narodowym.

P8_TC1-COD(2016)0265

Stanowisko Parlamentu Europejskiego przyjęte w pierwszym czytaniu w dniu 14 września 2017 r. w celu przyjęcia rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/... zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 99/2013 w sprawie Europejskiego programu statystycznego 2013–2017 poprzez przedłużenie go do roku 2020

(Jako że pomiędzy Parlamentem i Radą osiągnięte zostało porozumienie, stanowisko Parlamentu odpowiada ostatecznej wersji aktu prawnego, rozporządzenia (UE) 2017/1951.)

⁽¹⁾ Dz.U. C 75 z 10.3.2017, s. 53.

Czwartek, 14 września 2017 r.

P8_TA(2017)0356

Europejskie fundusze venture capital i europejskie fundusze na rzecz przedsiębiorczości społecznej ***I

Rezolucja ustawodawcza Parlamentu Europejskiego z dnia 14 września 2017 r. w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 345/2013 w sprawie europejskich funduszy venture capital i rozporządzenie (UE) nr 346/2013 w sprawie europejskich funduszy na rzecz przedsiębiorczości społecznej (COM(2016)0461 – C8-0320/2016 – 2016/0221(COD))

(Zwykła procedura ustawodawcza: pierwsze czytanie)

(2018/C 337/43)

Parlament Europejski,

- uwzględniając wniosek Komisji przedstawiony Parlamentowi Europejskiemu i Radzie (COM(2016)0461),
  - uwzględniając art. 294 ust. 2 i art. 114 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, zgodnie z którymi wniosek został przedstawiony Parlamentowi przez Komisję (C8-0320/2016),
  - uwzględniając art. 294 ust. 3 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,
  - uwzględniając opinię Europejskiego Banku Centralnego z dnia 12 września 2016 r. ⁽¹⁾,
  - uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego z dnia 14 grudnia 2016 r. ⁽²⁾,
  - uwzględniając wstępne porozumienie zatwierdzone przez komisję przedmiotowo właściwą na podstawie art. 69f ust. 4 Regulaminu oraz przekazane pismem z dnia 29 czerwca 2017 r. zobowiązanie przedstawiciela Rady do zatwierdzenia tego stanowiska, zgodnie z art. 294 ust. 4 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,
  - uwzględniając art. 59 Regulaminu,
  - uwzględniając sprawozdanie Komisji Gospodarczej i Monetarnej (A8-0120/2017),
1. przyjmuje poniższe stanowisko w pierwszym czytaniu;
  2. zwraca się do Komisji o ponowne przekazanie mu sprawy, jeśli zastąpi ona pierwotny wniosek, wprowadzi w nim istotne zmiany lub planuje ich wprowadzenie;
  3. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania stanowiska Parlamentu Radzie i Komisji, a także parlamentom narodowym.

P8_TC1-COD(2016)0221

Stanowisko Parlamentu Europejskiego przyjęte w pierwszym czytaniu w dniu 14 września 2017 r. w celu przyjęcia rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/... zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 345/2013 w sprawie europejskich funduszy venture capital i rozporządzenie (UE) nr 346/2013 w sprawie europejskich funduszy na rzecz przedsiębiorczości społecznej

(Jako że pomiędzy Parlamentem i Radą osiągnięte zostało porozumienie, stanowisko Parlamentu odpowiada ostatecznej wersji aktu prawnego, rozporządzenia (UE) 2017/1991.)

⁽¹⁾ Dz.U. C 394 z 26.10.2016, s. 2.

⁽²⁾ Dz.U. C 75 z 10.3.2017, s. 48.

Czwartek, 14 września 2017 r.

P8_TA(2017)0357

Wieloletni plan w odniesieniu do stad dennych w Morzu Północnym oraz połowów eksploatujących te stada ***I

Poprawki Parlamentu Europejskiego przyjęte w dniu 14 września 2017 r. w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie ustanowienia wieloletniego planu w odniesieniu do stad dennych w Morzu Północnym oraz połowów eksploatujących te stada oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 676/2007 i rozporządzenie Rady (WE) nr 1342/2008 (COM(2016)0493 – C8-0336/2016 – 2016/0238(COD)) ⁽¹⁾

(Zwykła procedura ustawodawcza: pierwsze czytanie)

(2018/C 337/44)

Poprawka 2

Wniosek dotyczący rozporządzenia

Motyw 4

Tekst proponowany przez Komisję

- (4) Cele WPRyb obejmują między innymi zapewnienie rybołówstwa i akwakultury zrównoważonych pod względem środowiskowym w perspektywie długookresowej, stosowanie wobec zarządzania rybołówstwem podejścia ostrożnościowego oraz wdrożenie podejścia ekosystemowego do zarządzania rybołówstwem.

Poprawka

- (4) Cele WPRyb obejmują między innymi zapewnienie rybołówstwa i akwakultury zrównoważonych pod względem środowiskowym w perspektywie długookresowej, stosowanie wobec zarządzania rybołówstwem podejścia ostrożnościowego, **tak aby zagwarantować, że poławiane gatunki są odtwarzane i utrzymywane powyżej poziomów, które mogą zapewnić MSY**, oraz wdrożenie podejścia ekosystemowego do zarządzania rybołówstwem.

Poprawka 3

Wniosek dotyczący rozporządzenia

Motyw 4 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

- (4a) **W odniesieniu do eksploatacji żywych zasobów morskich rozporządzenie (UE) nr 1380/2013 wyraźnie określa cel polegający na zapewnieniu odbudowy i zachowania populacji poławianych gatunków powyżej poziomów pozwalających uzyskać maksymalny podtrzymywalny połów. W związku z tym zgodnie z art. 2 ust. 2 tego rozporządzenia odnośny wskaźnik eksploatacji ma zostać osiągnięty w miarę możliwości do 2015 r., a w stopniowy, narastający sposób w odniesieniu do wszystkich stad – najpóźniej do 2020 r., po czym należy go utrzymywać.**

⁽¹⁾ Sprawa została odesłana do komisji właściwej w celu przeprowadzenia negocjacji międzyinstytucjonalnych na podstawie art. 59 ust. 4 akapit czwarty Regulaminu (A8-0263/2017).

Czwartek, 14 września 2017 r.

Poprawka 4

Wniosek dotyczący rozporządzenia

Motyw 5

Tekst proponowany przez Komisję

- (5) Aby zapewnić realizację celów WPRyb, należy przyjąć szereg odpowiednich środków ochronnych w dowolnym połączeniu, takich jak plany wieloletnie, środki techniczne, ustalenie i przydział uprawnień do połowów.

Poprawka

- (5) Aby zapewnić realizację celów WPRyb, należy przyjąć szereg odpowiednich środków ochronnych w dowolnym połączeniu, takich jak plany wieloletnie, środki techniczne, ustalenie i przydział uprawnień do połowów, **w pełnej zgodności z najlepszymi dostępnymi opiniami naukowymi.**

Poprawka 5

Wniosek dotyczący rozporządzenia

Motyw 6

Tekst proponowany przez Komisję

- (6) Zgodnie z art. 9 i 10 rozporządzenia (UE) nr 1380/2013 podstawę planów wieloletnich stanowić będą opinie naukowe, techniczne i ekonomiczne, które będą obejmować cele, wymierne cele z wyraźnymi ramami czasowymi, punkty odniesienia **do celów** ochrony i **środki ochronne.**

Poprawka

- (6) Zgodnie z art. 9 i 10 rozporządzenia (UE) nr 1380/2013 podstawę planów wieloletnich stanowić będą opinie naukowe, techniczne i ekonomiczne, które będą obejmować cele, wymierne cele z wyraźnymi ramami czasowymi, punkty odniesienia **w obszarze** ochrony, **cele i zabezpieczenia, cele dotyczące środków ochronnych i środków technicznych, które należy podjąć z myślą o osiągnięciu celów służących uniknięciu lub ograniczeniu w jak największym stopniu niezamierzonych połowów zgodnie z art. 15 tego rozporządzenia.**

Poprawka 6

Wniosek dotyczący rozporządzenia

Motyw 6 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

- (6a) **Ponadto zgodnie z art. 8 ust. 3 rozporządzenia (UE) nr 1380/2013 Komisja może zostać uprawniona w planie wieloletnim do ustanowienia obszarów od-budowy stad ryb.**

Czwartek, 14 września 2017 r.

Poprawka 7
Wniosek dotyczący rozporządzenia
Motyw 9 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

- (9a) *Niektóre stada będące przedmiotem wspólnego zainteresowania eksploatowane są również przez państwa trzecie, dlatego Unia powinna prowadzić konsultacje z tymi państwami celem zapewnienia zarządzania odnośnymi stadami w sposób zrównoważony. W przypadku braku osiągnięcia formalnego porozumienia Unia powinna dołożyć wszelkich starań, by wypracować wspólne ustalenia odnośnie do połowów takich stad w celu umożliwienia zrównoważonego zarządzania, tym samym egzekwując, utrzymując i promując równe warunki działania na rynku dla podmiotów gospodarczych Unii.*

Poprawka 8
Wniosek dotyczący rozporządzenia
Motyw 10

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

- (10) Założeniem planu powinno być przyczynienie się do realizacji celów WPRyb, a w szczególności **osiągnięcie** i utrzymanie **MSY odnośnych stad**, przyczynienie się do wdrożenia obowiązku wyładunku dotyczącego stad dennych podlegających limitom połowowym oraz przyczynianie się do wdrożenia podejścia ekosystemowego do zarządzania rybołówstwem.

- (10) Założeniem planu powinno być przyczynienie się do realizacji celów WPRyb, a w szczególności **odtworzenie** i utrzymanie **stad ryb powyżej poziomów biomasy, które mogą zapewnić MSY**, przyczynienie się do wdrożenia obowiązku wyładunku dotyczącego stad dennych podlegających limitom połowowym, **a także wdrożenie i realizacja aspektów społeczno-gospodarczych WPRyb** oraz przyczynianie się do wdrożenia podejścia ekosystemowego do zarządzania rybołówstwem **przez ograniczenie do minimum szkodliwego wpływu działalności połowowej na ekosystem morski.**

Czwartek, 14 września 2017 r.

Poprawka 9

Wniosek dotyczący rozporządzenia

Motyw 10 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

(10a) *Plan ten powinien przyczynić się również do osiągnięcia dobrego stanu środowiska zgodnie z dyrektywą 2008/56/WE oraz do osiągnięcia właściwego stanu ochrony siedlisk i gatunków zgodnie z wymogami określonymi odpowiednio w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE^(1a) i dyrektywie Rady 92/43/EWG^(1b).*

^(1a) *Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (Dz.U. L 20 z 26.1.2010, s. 7).*

^(1b) *Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz.U. L 206 z 22.7.1992, s. 7).*

Poprawka 10

Wniosek dotyczący rozporządzenia

Motyw 11

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

(11) Artykuł 16 ust. 4 rozporządzenia (UE) nr 1380/2013 zawiera wymóg ustalania uprawnień do połowów zgodnie z celami określonymi w planach wieloletnich.

(11) *Artykuł 16 ust. 4 rozporządzenia (UE) nr 1380/2013 zawiera wymóg ustalania uprawnień do połowów zgodnie z celami określonymi w art. 2 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 1380/2013 oraz w sposób zgodny z celami, ramami czasowymi i marginesami ustalonymi w planach wieloletnich.*

Poprawka 11

Wniosek dotyczący rozporządzenia

Motyw 11 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

(11a) *Zgodnie z art. 33 ust. 1 rozporządzenia (UE) nr 1380/2013 stada eksploatowane wspólnie z państwami trzecimi mają być eksploatowane w miarę możliwości w ramach wspólnych ustaleń zgodnych z celami określonymi w art. 2 ust. 2 tego rozporządzenia. Ponadto do takich ustaleń zastosowanie powinny mieć cele określone w art. 1 i 2 rozporządzenia (UE) nr 1380/2013, a także definicje określone w art. 4 tego rozporządzenia.*

Czwartek, 14 września 2017 r.

Poprawka 12
Wniosek dotyczący rozporządzenia
Motyw 14

Tekst proponowany przez Komisję

- (14) Gdy wartości docelowe **MSY** są niedostępne, **należy zastosować zasadę** podejścia ostrożnościowego.

Poprawka

- (14) Gdy wartości docelowe **maksymalnego podtrzymywalnego połowu** są niedostępne, **w planie wieloletnim na podstawie** podejścia ostrożnościowego **należy ustanowić środki dotyczące zarządzania rybolówstwem, zgodnie z definicją zawartą w art. 4 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia (UE) nr 1380/2013. Środki te muszą, zgodnie z art. 9 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 1380/2013, zapewniać ochronę odnośnych stad co najmniej na poziomie porównywalnym ze wskaźnikami eksploatacji zgodnymi z maksymalnym podtrzymywalnym połowem.**

Poprawka 13
Wniosek dotyczący rozporządzenia
Motyw 14 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

- (14a) **Połowy rekreacyjne mogą w znaczący sposób wpływać na zasoby rybne. Zadaniem państw członkowskich jest gromadzenie danych dotyczących połowów odnoszących się do połowów rekreacyjnych zgodnie z wymogami prawnymi dotyczącymi gromadzenia danych. W przypadku gdy takie połowy mają istotny negatywny wpływ na zasoby, plan powinien przewidywać możliwość podjęcia decyzji o szczególnych środkach zarządzania zgodnie z zasadą proporcjonalności. Wszelkie środki zarządzania i środki techniczne odnośnie do połowów rekreacyjnych na szczeblu Unii powinny być proporcjonalne do zamierzonych celów.**

Czwartek, 14 września 2017 r.

Poprawka 14

Wniosek dotyczący rozporządzenia

Motyw 16

Tekst proponowany przez Komisję

- (16) W odniesieniu do jednostek funkcjonalnych homarca, w odniesieniu do których są one dostępne, należy zastosować **następujące progowe poziomy liczebności**: liczebność minimalną (Abundancebuffer) **odpowiadającą punktowi odniesienia Bbuffer określone przez Komitet Doradczy ds. Morza Północnego** ⁽⁴²⁾ **w długoterminowym planie zarządzania homarcem w Morzu Północnym** oraz liczebność graniczną (Abundancelimit) **odpowiadającą wartości Btrigger liczebności MSY (równoważnej Blim) określonej przez ICES**⁷.

⁽⁴²⁾ Długoterminowy plan zarządzania homarcem w Morzu Północnym

Poprawka

- (16) W odniesieniu do jednostek funkcjonalnych homarca, w odniesieniu do których są one dostępne, należy zastosować **zalecane przez ICES** liczebność minimalną (Abundancebuffer) oraz liczebność graniczną (Abundancelimit) **jako progowe poziomy liczebności**.

Poprawka 15

Wniosek dotyczący rozporządzenia

Motyw 17

Tekst proponowany przez Komisję

- (17) Należy przewidzieć odpowiednie środki ochronne, na wypadek gdyby wielkość stada zmalała poniżej tych poziomów. Środki ochronne powinny obejmować ograniczenie uprawnień do połowów i szczególne środki ochronne, w przypadku gdy w opinii naukowej wskazano potrzebę zastosowania środków naprawczych. Środki te – w stosownych przypadkach – należy uzupełnić wszelkimi innymi środkami, takimi jak środki Komisji zgodnie z art. 12 rozporządzenia (UE) nr 1380/2013 lub środki państwa członkowskiego zgodnie z art. 13 rozporządzenia (UE) nr 1380/2013.

Poprawka

- (17) Należy przewidzieć odpowiednie środki ochronne, na wypadek gdyby wielkość stada zmalała poniżej tych poziomów. Środki ochronne powinny obejmować ograniczenie uprawnień do połowów i szczególne środki ochronne, w przypadku gdy w **najlepszej dostępnej** opinii naukowej wskazano potrzebę zastosowania środków naprawczych. Środki te – w stosownych przypadkach – należy uzupełnić wszelkimi innymi środkami, takimi jak środki Komisji zgodnie z art. 12 rozporządzenia (UE) nr 1380/2013 lub środki państwa członkowskiego zgodnie z art. 13 rozporządzenia (UE) nr 1380/2013.

Czwartek, 14 września 2017 r.

Poprawka 16**Wniosek dotyczący rozporządzenia****Motyw 19**

Tekst proponowany przez Komisję

- (19) *Należy ustanowić wartość TAC dla homarca w obszarach ICES IIa i IV, będącą sumą limitów połowowych ustanowionych dla każdej jednostki funkcjonalnej oraz dla prostokątów statystycznych ICES znajdujących się poza obrębem jednostek funkcjonalnych w tym obszarze TAC. Nie wyklucza to jednak przyjęcia środków ochronnych dla określonych jednostek funkcjonalnych.*

Poprawka

- (19) *Dla każdej jednostki funkcjonalnej należy ustanowić w miarę możliwości oddzielną wartość TAC dla homarca. Ewentualnie można zdecydować o wprowadzeniu odrębnych środków w celu ochrony poszczególnych jednostek funkcjonalnych.*

Poprawka 17**Wniosek dotyczący rozporządzenia****Motyw 20**

Tekst proponowany przez Komisję

- (20) Aby zapewnić zgodność z obowiązkiem wyładunku ustanowionym na mocy art. 15 ust. 1 rozporządzenia (UE) nr 1380/2013, w planie należy przewidzieć **dotatkowe** środki zarządzenia.

Poprawka

- (20) Aby zapewnić zgodność z obowiązkiem wyładunku ustanowionym na mocy art. 15 ust. 1 rozporządzenia (UE) nr 1380/2013, w planie należy przewidzieć **dalsze środki ochrony, w szczególności środki zmierzające do stopniowego eliminowania odrzutów z uwzględnieniem najlepszych dostępnych opinii naukowych lub do minimalizacji negatywnych skutków połowów dla ekosystemu, które stosownie do okoliczności należy szczegółowo uściślić zgodnie z art. 18 rozporządzenia (UE) nr 1380/2013.**

Poprawka 18**Wniosek dotyczący rozporządzenia****Motyw 25**

Tekst proponowany przez Komisję

- (25) Należy ustanowić progi w odniesieniu do stad dennych, powyżej których statek rybacki ma obowiązek dokonać wyładunku w wyznaczonym porcie lub w miejscu znajdującym się blisko brzegu, zgodnie z art. 43 rozporządzenia (WE) nr 1224/2009. Ponadto przy wyznaczaniu tych portów lub miejsc znajdujących się blisko brzegu państwa członkowskie powinny stosować kryteria **przewidziane** w art. 43 ust. 5 tego rozporządzenia w taki sposób, aby zapewnić skuteczną kontrolę **stad** objętych niniejszym rozporządzeniem.

Poprawka

- (25) Należy ustanowić progi w odniesieniu do stad dennych, powyżej których statek rybacki ma obowiązek dokonać wyładunku w wyznaczonym porcie lub w miejscu znajdującym się blisko brzegu, zgodnie z art. 43 rozporządzenia (WE) nr 1224/2009. Ponadto przy wyznaczaniu tych portów lub miejsc znajdujących się blisko brzegu państwa członkowskie powinny stosować kryteria **określone** w art. 43 ust. 5 tego rozporządzenia w taki sposób, aby zapewnić skuteczną kontrolę **wyładunku połowów** objętych niniejszym rozporządzeniem.

Czwartek, 14 września 2017 r.

Poprawka 19**Wniosek dotyczący rozporządzenia****Motyw 26**

Tekst proponowany przez Komisję

(26) Zgodnie z art. 10 ust. 3 rozporządzenia (UE) nr 1380/2013 należy ustanowić przepisy dotyczące okresowej oceny, której Komisja będzie poddawać stosowność oraz skuteczność stosowania niniejszego rozporządzenia. Ocena taka powinna nastąpić po okresowej ocenie planu i zostać przeprowadzona na podstawie okresowej oceny planu opartej na opiniach naukowych: ocenę planu należy **przeprowadzać** co pięć lat. Okres ten umożliwia pełne wdrożenie obowiązku wyładunku, a także przyjęcie i wdrożenie zregionalizowanych środków oraz wykazanie ich wpływu na stada i połowy. Jest to również minimalny okres wymagany przez organy naukowe.

Poprawka

(26) Zgodnie z art. 10 ust. 3 rozporządzenia (UE) nr 1380/2013 należy ustanowić przepisy dotyczące okresowej oceny, której Komisja będzie poddawać stosowność oraz skuteczność stosowania niniejszego rozporządzenia. Ocena taka powinna nastąpić po okresowej ocenie planu i zostać przeprowadzona na podstawie okresowej oceny planu opartej na **najlepszych dostępnych** opiniach naukowych: ocenę planu należy **przeprowadzić do dnia ... [trzy lata po wejściu w życie niniejszego rozporządzenia], a następnie** co pięć lat. Okres ten umożliwia pełne wdrożenie obowiązku wyładunku, a także przyjęcie i wdrożenie zregionalizowanych środków oraz wykazanie ich wpływu na stada i połowy. Jest to również minimalny okres wymagany przez organy naukowe.

Poprawka 20**Wniosek dotyczący rozporządzenia****Artykuł 1 – ustęp 1**

Tekst proponowany przez Komisję

1. W niniejszym rozporządzeniu ustanawia się wieloletni plan („plan”) dotyczący stad dennyh w wodach Unii należących do stref ICES IIa, IIIa i IV („Morze Północne”) oraz połowów eksploatujących te stada.

Poprawka

1. W niniejszym rozporządzeniu ustanawia się wieloletni plan („plan”) dotyczący stad dennyh w wodach Unii należących do stref ICES IIa, IIIa i IV (**obszar** „Morze Północne” **odnosi się do tych trzech stref**) oraz połowów eksploatujących te stada, **w tym połowów rekreacyjnych**.

Poprawka 22**Wniosek dotyczący rozporządzenia****Artykuł 1 – ustęp 2 a (nowy)**

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

2a. W przypadku gdy na podstawie opinii naukowej lub wniosku zainteresowanych państw członkowskich Komisja uzna, że należy zmienić wykaz, o którym mowa w art. 2, Komisja może przedłożyć wniosek w sprawie zmiany tego wykazu.

Czwartek, 14 września 2017 r.

Poprawka 23**Wniosek dotyczący rozporządzenia****Artykuł 1 – ustęp 2 b (nowy)**

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

2b. Niniejsze rozporządzenie określa także szczegóły realizacji obowiązku wyładunku przewidzianego w art. 15 ust. 1 rozporządzenia (UE) nr 1380/2013 w odniesieniu do wszystkich gatunków innych niż stada, w o których już mowa w ust. 1 tego artykułu.

Poprawka 24**Wniosek dotyczący rozporządzenia****Artykuł 2 – ustęp 1 – punkt 1**

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

(1) „stada denne” oznaczają gatunki ryb spłaszczonych bocznie i **grzbietobrzusznie** oraz homarce występujące na dnie lub blisko dna słupa wody;

1) „stada denne” oznaczają gatunki ryb spłaszczonych bocznie, **grzbietobrzusznie** i **chrzęstnoszkieletowych** oraz homarce (*Nephrops norvegicus*) i **krewetkę północną** (*Pandalus borealis*) występujące na dnie lub blisko dna słupa wody;

Poprawka 25**Wniosek dotyczący rozporządzenia****Artykuł 2 – ustęp 1 – punkt 1 a (nowy)**

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

1a) „najlepsze dostępne opinie naukowe” oznaczają opinie naukowe, które zostały zweryfikowane przez ICES lub STECF i które bazują na najbardziej aktualnych dostępnych danych spełniających wymogi określone w rozporządzeniu (UE) nr 1380/2013, w szczególności w art. 25 tego rozporządzenia.

Czwartek, 14 września 2017 r.

Poprawka 26

Wniosek dotyczący rozporządzenia

Artykuł 2 – ustęp 1 – punkt 1 b (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

1b) „przedział F_{MSY} ” oznacza przedział wartości obliczony przez ICES, który ma zapewnić maksymalnie 5-procentowe ograniczenie wysokiego odłowu długoterminowego w stosunku do maksymalnego podtrzymywalnego połowu. Zasada doradcza ICES wskazuje, że jeżeli biomasa stada tarłowego kształtuje się poniżej minimalnego punktu odniesienia stada tarłowego ($MSY B_{trigger}$), F powinno zostać ograniczone do wartości, która nie przekracza górnego limitu równego wartości punktu F_{MSY} pomnożonego przez wartość biomasy stada tarłowego w roku obowiązywania TAC, podzielonego przez wartość $MSY B_{trigger}$:

Poprawka 27

Wniosek dotyczący rozporządzenia

Artykuł 2 – ustęp 1 – punkt 1 c (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

1c) „ $MSY F_{lower}$ ” i „ $MSY F_{upper}$ ” oznaczają najniższą i najwyższą wartość w przedziale F_{MSY} :

Poprawka 28

Wniosek dotyczący rozporządzenia

Artykuł 2 – ustęp 1 – punkt 2 (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

2) „grupa 1”: oznacza stada denne, dla których wartości docelowe jako przedziały F_{MSY} i środki ochronne powiązane z biomasą ustala się w niniejszym planie w następujący sposób:

a) dorsz atlantycki (*Gadus morhua*) występujący w podobszarze IV i zachodnich rejonach VIII d i IIIa (**Morze Północne**, wschodnia część Kanału La Manche, cieśnina Skagerrak), zwany dalej „dorszem atlantyckim występującym w **Morzu Północnym**”;

b) plamiak (*Melanogrammus aeglefinus*) występujący w podobszarze IV i zachodnich rejonach VIII d i IIIa (**Morze Północne**, wody na zachód od Szkocji, cieśnina Skagerrak), zwany dalej „**plamiakiem**”;

2) „grupa 1” oznacza stada denne, dla których wartości docelowe jako przedziały F_{MSY} i środki ochronne powiązane z biomasą – **wymienione w załącznikach I i II** – ustala się w niniejszym planie w następujący sposób:

a) dorsz atlantycki (*Gadus morhua*) występujący w podobszarze IV (**Morze Północne**) i zachodnich rejonach VIII d (wschodnia część Kanału La Manche) i IIIa (cieśnina Skagerrak), zwany dalej „dorszem atlantyckim występującym w **podobszarze IV i w zachodnich rejonach VIII d i IIIa**”;

b) plamiak (*Melanogrammus aeglefinus*) występujący w podobszarze IV (**Morze Północne**) oraz zachodnich rejonach VIa (wody na zachód od Szkocji) i IIIa (cieśnina Skagerrak), zwany dalej „**plamiakiem występującym w podobszarze IV i zachodnich rejonach VIa i IIIa**”;

Czwartek, 14 września 2017 r.

Tekst proponowany przez Komisję

- c) gładzica (*Pleuronectes platessa*) występująca w podobszarze IV (Morze Północne) i rejonie IIIa (cieśnina Skagerrak), zwana dalej „gładzicą występującą **w Morzu Północnym**”;
- d) czarniak (*Pollachius virens*) występujący w podobszarach IV i VI **oraz rejonie IIIa (Morze Północne, przy wyspie Rockall i w wodach na zachód od Szkocji, w cieśninach Skagerrak i Kattegat), zwany dalej „czarniakiem”**;
- e) sola (*Solea solea*) w podobszarze IV (Morze Północne), zwana dalej „solą występującą **w Morzu Północnym**”;
- f) sola (*Solea solea*) w rejonie IIIa oraz podrejonach 22–24 (**cieśnina Skagerrak, Kattegat i zachodnia część Morza Bałtyckiego**), zwana dalej „solą występującą **w cieśninie Kattegat**”;
- g) witlinek (*Merlangius merlangus*) w podobszarze IV i rejonie VIII d (**Morze Północne i wschodnia część kanału La Manche**), zwany dalej „witlinkiem występującym **w Morzu Północnym**”;

Poprawka

- c) gładzica (*Pleuronectes platessa*) występująca w podobszarze IV (Morze Północne) i rejonie IIIa (cieśnina Skagerrak), zwana dalej „gładzicą występującą **w podobszarze IV i rejonie IIIa**”;
- d) czarniak (*Pollachius virens*) występujący w podobszarach IV (**Morze Północne**) i VI (**wody na zachód od Szkocji i przy wyspie Rockall**) **oraz w rejonie IIIa (cieśniny Skagerrak i Kattegat), zwany dalej „czarniakiem występującym w podobszarach IV i VI i rejonie IIIa**”;
- e) sola (*Solea solea*) **występująca** w podobszarze IV (Morze Północne), zwana dalej „solą występującą **w podobszarze IV**”;
- f) sola (*Solea solea*) **występująca** w rejonie IIIa (**cieśniny Skagerrak i Kattegat**) oraz podrejonach 22–24 (zachodnia część Morza Bałtyckiego), zwana dalej „solą występującą **w rejonie IIIa i podrejonach 22–24**”;
- g) witlinek (*Merlangius merlangus*) **występujący** w podobszarze IV (**Morze Północne**) i rejonie VIII d (wschodnia część kanału La Manche), zwany dalej „witlinkiem występującym **w podobszarze IV i rejonie VIII d**”;
- ga) **żabnica (*Lophius piscatorius*) w rejonie IIIa (cieśnina Skagerrak i Kattegat) i podobszarach IV (Morze Północne) i VI (na zachód od Szkocji i przy wyspie Rockall)**;
- gb) **krewetka północna (*Pandalus borealis*) w rejonach IVa część wschodnia i IIIa.**

Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 18 niniejszego rozporządzenia oraz art. 18 rozporządzenia (UE) nr 1380/2013 w celu dokonania zmiany w wykazie stad w grupie 1, jak określono w akapicie pierwszym niniejszego punktu oraz w załącznikach I i II do niniejszego rozporządzenia zgodnie z najlepszymi dostępnymi opiniami naukowymi.

Poprawka 29

Wniosek dotyczący rozporządzenia

Artykuł 2 – ustęp 1 – punkt 3 – wprowadzenie

Tekst proponowany przez Komisję

- 3) „grupa 2” oznacza jednostki funkcjonalne homarca (*Nephrops norvegicus*), dla których wartości docelowe jako przedziały FMSY i środki ochronne powiązane z liczebnością ustalono w niniejszym planie; na grupę składają się:

Poprawka

- 3) „grupa 2” oznacza jednostki funkcjonalne homarca (*Nephrops norvegicus*), dla których wartości docelowe jako przedziały FMSY i środki ochronne powiązane z liczebnością – **określone w załącznikach I i II** – ustalono w niniejszym planie; na grupę składają się:

Czwartek, 14 września 2017 r.

Poprawka 32

Wniosek dotyczący rozporządzenia Artykuł 2 – ustęp 1 – punkt 8 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

8a) *zmian dotyczących odnośnych stad dokonuje się wyłącznie na podstawie najlepszych dostępnych opinii naukowych.*

Poprawka 33

Wniosek dotyczący rozporządzenia Artykuł 2 – ustęp 1 – punkt 10

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

10) „MSY Btrigger” oznacza punkt odniesienia dla biomasy stada tarłowego, poniżej którego należy podjąć konkretne i odpowiednie działanie w zakresie zarządzania w celu zapewnienia, aby wskaźniki eksploatacji w połączeniu z naturalnymi wahaniami przyczyniły się do odbudowy stada powyżej poziomów, na których możliwe jest wytworzenie **MSY** w perspektywie długookresowej.

10) „MSY Btrigger” oznacza punkt odniesienia dla biomasy stada tarłowego, poniżej którego należy podjąć konkretne i odpowiednie działanie w zakresie zarządzania w celu zapewnienia, aby wskaźniki eksploatacji w połączeniu z naturalnymi wahaniami przyczyniły się do odbudowy stada powyżej poziomów, na których możliwe jest wytworzenie **maksymalnego podtrzymywalnego połowu** w perspektywie długookresowej.

Poprawka 34

Wniosek dotyczący rozporządzenia Artykuł 2 – ustęp 1 – punkt 10 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

10a) „połowy rekreacyjne” oznaczają niekomercyjną działalność połowową, w przypadku której żywe zasoby morskie eksploatuje się do celów rekreacji, turystyki lub sportu.

Czwartek, 14 września 2017 r.

Poprawka 35**Wniosek dotyczący rozporządzenia****Artykuł 3 – ustęp 1**

Tekst proponowany przez Komisję

1. Plan przyczynia się do osiągnięcia celów wspólnej polityki rybołówstwa, o których mowa w art. 2 rozporządzenia (UE) nr 1380/2013, w szczególności poprzez stosowanie podejścia ostrożnościowego do zarządzania rybołówstwem, a jego celem jest zapewnienie, aby eksploatacja żywych zasobów morza doprowadziła do odtworzenia i utrzymania populacji poławianych gatunków powyżej poziomów, które mogą zapewnić maksymalny podtrzymywalny połów.

Poprawka

1. Plan przyczynia się do osiągnięcia celów wspólnej polityki rybołówstwa, o których mowa w art. 2 rozporządzenia (UE) nr 1380/2013, w szczególności poprzez stosowanie podejścia ostrożnościowego do zarządzania rybołówstwem **zgodnie z art. 4 ust. 1 pkt 8 rozporządzenia (UE) nr 1380/2013, oraz przyczynia się do zapewnienia godziwego standardu życia dla ludzi, którzy utrzymują się z działalności połowowej, z uwzględnieniem aspektów społeczno-gospodarczych**, a jego celem jest zapewnienie, aby eksploatacja żywych zasobów morza doprowadziła do odtworzenia i utrzymania populacji poławianych gatunków powyżej poziomów, które mogą zapewnić maksymalny podtrzymywalny połów. **Poziom eksploatacji umożliwiający uzyskanie maksymalnego podtrzymywalnego połowu musi zostać możliwie szybko osiągnięty w każdym przypadku w sposób stopniowy w odniesieniu do wszystkich stad objętych niniejszym rozporządzeniem, najpóźniej do 2020 r., i od tego momentu musi być utrzymywany. W odniesieniu do stad, dla których nie są dostępne opinie i dane naukowe, zrealizowane mają zostać cele ustanowione w art. 9 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 1380/2013, które przewidują zagwarantowanie ochrony odnośnych stad na poziomie co najmniej porównywalnym z celami dotyczącymi maksymalnego podtrzymywalnego połowu.**

Poprawka 37**Wniosek dotyczący rozporządzenia****Artykuł 3 – ustęp 3**

Tekst proponowany przez Komisję

3. W ramach planu wdraża się podejście ekosystemowe do zarządzania rybołówstwem, aby zapewnić minimalizowanie negatywnego wpływu działalności połowowej na ekosystem morski. Plan jest spójny z unijnymi przepisami dotyczącymi środowiska, w szczególności z celem polegającym na osiągnięciu do 2020 r. dobrego stanu środowiska zgodnie z art. 1 ust. 1 dyrektywy 2008/56/WE.

Poprawka

3. W ramach planu wdraża się podejście ekosystemowe do zarządzania rybołówstwem, aby zapewnić minimalizowanie negatywnego wpływu działalności połowowej na ekosystem morski, **szczególnie na zagrożone siedliska i chronione gatunki, w tym ssaki morskie i ptaki morskie**. Plan jest spójny z **podejściem ekosystemowym do zarządzania rybołówstwem i uzupełnia je, zgodnie z art. 4 ust. 1 pkt 9 rozporządzenia (UE) nr 1380/2013 oraz z unijnymi przepisami dotyczącymi środowiska, w szczególności z celem polegającym na osiągnięciu do 2020 r. dobrego stanu środowiska zgodnie z art. 1 ust. 1 dyrektywy 2008/56/WE, a także z celami i przepisami zawartymi w dyrektywach 2009/147/WE i 92/43/EWG. Plan przewiduje ponadto środki mające na celu zmniejszenie negatywnego wpływu społeczno-gospodarczego i zapewnienie podmiotom gospodarczym większej rozpoznawalności w perspektywie długoterminowej.**

Czwartek, 14 września 2017 r.

Poprawka 38

Wniosek dotyczący rozporządzenia

Artykuł 3 – ustęp 3 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

3a. Plan ma na celu zapewnienie, aby zgodnie z art. 33 ust. 1 rozporządzenia (UE) nr 1380/2013 stada eksploatowane wspólnie z państwami trzecimi były eksploatowane zgodnie z celami określonymi w art. 2 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 1380/2013 i aby ogólne uprawnienia do połowów nie przekraczały przedziałów wartości określonych w załączniku I do niniejszego rozporządzenia.

Poprawka 39

Wniosek dotyczący rozporządzenia

Artykuł 3 – ustęp 3 b (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

3b. Plan uwzględnia stosunki dwustronne Unii z krajami trzecimi. Plan jest uwzględniany w przyszłych umowach dwustronnych z państwami trzecimi.

Poprawka 40

Wniosek dotyczący rozporządzenia

Artykuł 3 – ustęp 4 – litera b

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

b) **przyczynienie się do osiągnięcia** innych odnośnych wskaźników zawartych w załączniku I do dyrektywy 2008/56/WE proporcjonalnie do roli, jaką rybołówstwo odgrywa w ich spełnieniu.

b) **osiągnięcie** innych odnośnych wskaźników zawartych w załączniku I do dyrektywy 2008/56/WE proporcjonalnie do roli, jaką rybołówstwo odgrywa w ich spełnieniu.

Czwartek, 14 września 2017 r.

Poprawka 41**Wniosek dotyczący rozporządzenia****Artykuł 3 – ustęp 4 a (nowy)**

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

4a. Wszystkie środki w ramach planu podejmuje się w oparciu o najlepsze dostępne opinie naukowe zgodnie z art. 2 ust. 1a niniejszego rozporządzenia. Najlepsze dostępne opinie naukowe są weryfikowane przez ICES lub STECF najpóźniej w chwili, w której środki te zostaną zaproponowane przez Komisję zgodnie z art. 4, 5, 6 i 18 niniejszego rozporządzenia, a także art. 16 rozporządzenia (UE) nr 1380/2013.

Poprawka 42**Wniosek dotyczący rozporządzenia****Artykuł 4 – ustęp 1**

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

1. Docelowe wskaźniki śmiertelności połowowej dla stad z grup 1 i 2 muszą zostać osiągnięte tak szybko, jak to możliwe, w sposób progresywny i stopniowy do 2020 r. oraz utrzymane w późniejszym okresie w granicach przedziałów określonych w załączniku I.

1. Docelowe wskaźniki śmiertelności połowowej dla stad z grup 1 i 2 muszą zostać osiągnięte tak szybko, jak to możliwe, w sposób progresywny i stopniowy do 2020 r. oraz utrzymane w późniejszym okresie w granicach przedziałów określonych w załączniku I **i muszą odpowiadać celom określonym w art. 3 ust. 1.**

Poprawka 43**Wniosek dotyczący rozporządzenia****Artykuł 4 – ustęp 2**

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

2. Zgodnie z art. 16 ust. 4 rozporządzenia (UE) nr 1380/2013 uprawnienia do połowów **są ustalane** zgodnie z przedziałami docelowych wskaźników śmiertelności połowowej wyznaczonymi w kolumnie A załącznika I do niniejszego rozporządzenia.

2. Zgodnie z art. 16 ust. 4 **i art. 17** rozporządzenia (UE) nr 1380/2013 uprawnienia do połowów **ustanawia się** zgodnie z celami i wymogami wymienionymi w planie, a także najlepszymi dostępnymi opiniami naukowymi; uprawnienia do połowów są zgodne z przedziałami docelowych wskaźników śmiertelności połowowej wyznaczonymi w kolumnie A załącznika I do niniejszego rozporządzenia.

Czwartek, 14 września 2017 r.

Poprawka 44

Wniosek dotyczący rozporządzenia

Artykuł 4 – ustęp 3

Tekst proponowany przez Komisję

3. Niezależnie od przepisów ust. 1 i 2 uprawnienia do połowów mogą zostać ustalone na poziomach odpowiadających niższemu poziomowi śmiertelności połowowej niż poziomy określone w **kolumnie A załącznika I**.

Poprawka

3. Niezależnie od przepisów ust. 1 i 2 uprawnienia do połowów mogą zostać ustalone na poziomach odpowiadających niższemu poziomowi śmiertelności połowowej niż poziomy określone w **załączniku I**.

Poprawki 83 i 99

Wniosek dotyczący rozporządzenia

Artykuł 4 – ustęp 4

Tekst proponowany przez Komisję

4. **Niezależnie od przepisów ust. 2 i 3 uprawnienia do połowów stada mogą zostać ustalone zgodnie z przedziałami śmiertelności połowowej wyznaczonymi w kolumnie B załącznika I, pod warunkiem że przedmiotowe stado znajduje się powyżej minimalnego punktu odniesienia biomasy tarłowej określonego w kolumnie A załącznika II:**

a) jeżeli, na podstawie opinii lub dowodów naukowych, jest to niezbędne do osiągnięcia celów określonych w art. 3 w odniesieniu do połowów wielogatunkowych;

b) jeżeli, na podstawie opinii lub dowodów naukowych, jest to konieczne do uniknięcia poważnej szkody dla stada z powodu dynamiki wewnątrz- lub międzygatunkowej; lub

c) w celu ograniczenia do maksymalnie 20 % wahań w uprawnieniach do połowów między następującymi po sobie latami.

Poprawka

skreśla się

Czwartek, 14 września 2017 r.

Poprawka 48**Wniosek dotyczący rozporządzenia****Artykuł 4 – ustęp 4 a (nowy)**

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

4a. *Uprawnienia do połowów ustala się w każdym przypadku w sposób zapewniający mniejsze niż 5-procentowe prawdopodobieństwo, że biomasa stada tarłowego spadnie poniżej granicznego punktu odniesienia biomasy stada tarłowego (B_{lim}) określonego w szczególności w kolumnie B załącznika II.*

Poprawka 49**Wniosek dotyczący rozporządzenia****Artykuł 4 – ustęp 4 b (nowy)**

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

4b. *Jeżeli na podstawie najlepszej dostępnej opinii naukowej Komisja uzna, że wskaźniki śmiertelności połowowej określone w załączniku I nie wyrażają już prawidłowo celów planu, może w trybie pilnym przedstawić wniosek dotyczący zmiany tych wskaźników.*

Poprawka 50**Wniosek dotyczący rozporządzenia****Artykuł 5 – ustęp 1**

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

1. Uprawnienia do połowów w przypadku stad z grup 3 i 4 są zgodne z opinią naukową dotyczącą maksymalnego podtrzymywalnego połowu.

1. Uprawnienia do połowów w przypadku stad z grup 3 i 4 są zgodne z **najlepszą dostępną** opinią naukową dotyczącą maksymalnego podtrzymywalnego połowu.

Czwartek, 14 września 2017 r.

Poprawka 51

Wniosek dotyczący rozporządzenia

Artykuł 5 – ustęp 2

Tekst proponowany przez Komisję

2. W przypadku braku opinii naukowej na temat wskaźnika śmiertelności połowowej odpowiadającego maksymalnemu podtrzymywalnemu połowowi uprawnienia do połowów są **zgodne z opinią naukową w celu zapewnienia** zarządzania stadami w sposób zrównoważony zgodnie z **zasadą podejścia ostrożnościowego**.

Poprawka

2. W przypadku braku opinii naukowej **i danych naukowych** na temat wskaźnika śmiertelności połowowej odpowiadającego maksymalnemu podtrzymywalnemu połowowi uprawnienia do połowów **i środki są przyjmowane z zastosowaniem podejścia ostrożnościowego do** zarządzania rybołówstwem, zdefiniowanego w art. 4 ust. 1 pkt 8 rozporządzenia (UE) nr 1380/2013, i zgodnie z celami określonymi w art. 3 ust. 1 niniejszego rozporządzenia.

Poprawka 52

Wniosek dotyczący rozporządzenia

Artykuł 6 – ustęp 1

Tekst proponowany przez Komisję

Stadami z grupy 5 zarządza się w oparciu o podejście ostrożnościowe zgodnie z opinią naukową.

Poprawka

Stadami z grupy 5 zarządza się w oparciu o podejście ostrożnościowe **do zarządzania rybołówstwem określone w art. 4 ust. 1 pkt 8 rozporządzenia (UE) nr 1380/2013 oraz zgodnie z najlepszą dostępną opinią naukową i z celami określonymi w art. 3 ust. 1 i 3 niniejszego rozporządzenia. Brak odpowiednich informacji naukowych nie uzasadnia odkładania lub niepodjęcia środków zarządzania dla ochrony żywych zasobów morza.**

Czwartek, 14 września 2017 r.

Poprawka 53

Wniosek dotyczący rozporządzenia

Artykuł 8 – ustęp 1

Tekst proponowany przez Komisję

1. Jeżeli opinie naukowe wskazują, że w danym roku biomasa tarłowa któregośkolwiek ze stad z grupy 1 spadła poniżej MSY Btrigger lub że liczebność którejkolwiek z jednostek funkcjonalnych w grupie 2 spadła poniżej poziomu Abundancebuffer określonego w kolumnie A załącznika II, przyjmuje się wszystkie odpowiednie środki zaradcze w celu zapewnienia szybkiego przywrócenia przedmiotowego stada lub przedmiotowej jednostki funkcjonalnej do poziomów przekraczających poziom umożliwiający osiągnięcie maksymalnego podtrzymywalnego połowu. W szczególności, na zasadzie odstępstwa od art. 4 ust. 2 uprawnienia do połowów ustala się na poziomie spójnym ze śmiertelnością połowową, zredukowaną do poziomu poniżej przedziału określonego w kolumnie A załącznika I, z uwzględnieniem spadku biomasy lub liczebności tego stada.

Poprawka

1. Jeżeli **najlepsze dostępne** opinie naukowe wskazują, że w danym roku biomasa tarłowa któregośkolwiek ze stad z grupy 1 spadła poniżej MSY Btrigger lub że liczebność którejkolwiek z jednostek funkcjonalnych w grupie 2 spadła poniżej poziomu Abundancebuffer określonego w kolumnie A załącznika II, przyjmuje się wszystkie odpowiednie środki zaradcze w celu zapewnienia szybkiego przywrócenia przedmiotowego stada lub przedmiotowej jednostki funkcjonalnej do poziomów przekraczających poziom umożliwiający osiągnięcie maksymalnego podtrzymywalnego połowu. W szczególności, na zasadzie odstępstwa od art. 4 ust. 2 uprawnienia do połowów ustala się na poziomie spójnym ze śmiertelnością połowową, zredukowaną **w stosunku do spadku biomasy i zgodnie z zasadą doradczą ICES** do poziomu poniżej przedziału określonego w kolumnie A załącznika I, z uwzględnieniem spadku biomasy lub liczebności tego stada. **Zastosowanie ma zasada doradcza ICES, o której mowa w art. 2 pkt 1b.**

Poprawka 54

Wniosek dotyczący rozporządzenia

Artykuł 8 – ustęp 2

Tekst proponowany przez Komisję

2. Jeżeli opinie naukowe wskazują, że biomasa stada tarłowego któregośkolwiek z przedmiotowych stad spadła poniżej Blim lub że liczebność którejkolwiek z jednostek funkcjonalnych homarca spadła poniżej poziomu Abundance-limit określonego w kolumnie B załącznika II do niniejszego rozporządzenia, przyjmuje się kolejne środki zaradcze w celu zapewnienia szybkiego przywrócenia przedmiotowego stada lub przedmiotowej jednostki funkcjonalnej do poziomów przekraczających poziom umożliwiający osiągnięcie maksymalnego podtrzymywalnego połowu. W szczególności te środki zaradcze obejmują, na zasadzie odstępstwa od art. 4 ust. 2 i 4, zawieszenie połowów ukierunkowanych na przedmiotowe stado i odpowiednie ograniczenie uprawnień do połowów.

Poprawka

2. Jeżeli **najlepsze dostępne** opinie naukowe wskazują, że biomasa stada tarłowego któregośkolwiek z przedmiotowych stad spadła poniżej Blim lub że liczebność którejkolwiek z jednostek funkcjonalnych homarca spadła poniżej poziomu Abundance-limit określonego w kolumnie B załącznika II do niniejszego rozporządzenia, przyjmuje się kolejne środki zaradcze w celu zapewnienia szybkiego przywrócenia przedmiotowego stada lub przedmiotowej jednostki funkcjonalnej do poziomów przekraczających poziom umożliwiający osiągnięcie maksymalnego podtrzymywalnego połowu. W szczególności te środki zaradcze obejmują, na zasadzie odstępstwa od art. 4 ust. 2 i 4, zawieszenie połowów ukierunkowanych na przedmiotowe stado i odpowiednie ograniczenie uprawnień do połowów.

Czwartek, 14 września 2017 r.

Poprawka 55

Wniosek dotyczący rozporządzenia

Artykuł 8 – ustęp 2 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

2a. Jeżeli z najlepszych dostępnych opinii naukowych wynika, że biomasa stada tarłowego któregoś ze stad, do których ma zastosowanie niniejsze rozporządzenie, w dowolnym roku kształtuje się poniżej $MSY B_{trigger}$, podejmuje się wszelkie stosowne środki zaradcze, aby zagwarantować, że stado szybko ponownie osiągnie wartość powyżej poziomu, który umożliwia maksymalny podtrzymywalny połów, i śmiertelność połowowa zostanie obniżona liniowo w stosunku do spadku biomasy i zgodnie z zasadą doradczą ICES. Zastosowanie ma zasada doradcza ICES, o której mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1b.

Poprawka 56

Wniosek dotyczący rozporządzenia

Artykuł 8 – ustęp 2 b (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

2b. Jeżeli najlepsze dostępne opinie naukowe wskazują, że biomasa któregoś stada tarłowego, do którego ma zastosowanie niniejsze rozporządzenie, kształtuje się poniżej wartości B_{lim} lub poniżej innej wartości granicznej, należy podjąć dodatkowe środki zaradcze w celu zapewnienia szybkiego powrotu danego stada do poziomów przekraczających poziom umożliwiający uzyskanie maksymalnego podtrzymywalnego połowu. W szczególności te środki zaradcze mogą obejmować odpowiednie zmniejszenie uprawnień do połowów, a także zawieszenie ukierunkowanych połowów tego stada.

Poprawka 57

Wniosek dotyczący rozporządzenia

Artykuł 8 – ustęp 2 c (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

2c. Środki zaradcze, o których mowa w niniejszym artykule, mogą obejmować:

a) środki nadzwyczajne zgodnie z art. 12 i 13 rozporządzenia (UE) nr 1380/2013;

Czwartek, 14 września 2017 r.

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

b) środki zgodnie z art. 11 i 11a niniejszego rozporządzenia.

Wyboru środków, o których mowa w niniejszym artykule, dokonuje się w zależności od charakteru, powagi, czasu trwania i powtarzalności sytuacji, w której biomasa stada tarłowego spada poniżej poziomów, o których mowa w ust. 1.

Poprawka 58

Wniosek dotyczący rozporządzenia

Artykuł 9 – nagłówek

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

Szczegółowe środki ochronne **dla grup 3–7**

Szczegółowe środki ochronne

Poprawka 84

Wniosek dotyczący rozporządzenia

Artykuł 9 – akapit 1 – wprowadzenie

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

Jeżeli opinie naukowe wskazują, że **dla ochrony jakiegokolwiek ze stad dennych z grup 3–7** wymagane jest podjęcie działań zaradczych, lub jeżeli biomasa tarłowa jakiegokolwiek ze stad w grupie 1 lub liczebność którejkolwiek z jednostek funkcjonalnych w grupie 2 w danym roku spadnie poniżej punktów odniesienia do celów ochrony wskazanych w kolumnie A załącznika II do niniejszego rozporządzenia, Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych zgodnie z art. 18 niniejszego rozporządzenia i art. 18 rozporządzenia (UE) nr 1380/2013 **dotyczących:**

Jeżeli opinie naukowe wskazują, że wymagane jest podjęcie **dotychczasowych** działań, aby zagwarantować, że jakiegokolwiek połowy, do których ma zastosowanie niniejsze rozporządzenie, są zarządzane zgodnie z art. 3 niniejszego rozporządzenia, Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych zgodnie z art. 18 niniejszego rozporządzenia i art. 18 rozporządzenia (UE) nr 1380/2013. **Niezależnie od art. 18 ust. 1 i 3 Komisja może przyjmować akty delegowane w przypadku braku wspólnego zalecenia, o którym mowa w tych ustępach. Te akty delegowane obejmują środki dotyczące:**

Czwartek, 14 września 2017 r.

Poprawka 60**Wniosek dotyczący rozporządzenia****Artykuł 9 – ustęp 1 – litera a**

Tekst proponowany przez Komisję

- a) **cech** charakterystycznych narzędzi połowowych, w szczególności wymiaru oczek, wielkości haka, konstrukcji narzędzia, grubości sznurka, wielkości narzędzia lub wykorzystania urządzeń zapewniających selektywność w celu zapewnienia lub poprawy selektywności;

Poprawka

- a) **ustalenia cech** charakterystycznych **i specyfikacji** narzędzi połowowych, w szczególności wymiaru oczek, wielkości haka, konstrukcji narzędzia, grubości sznurka, wielkości narzędzia lub wykorzystania urządzeń zapewniających selektywność w celu zapewnienia lub poprawy selektywności, **szczególnie w celu ograniczenia przypadkowych połowów**;

Poprawka 61**Wniosek dotyczący rozporządzenia****Artykuł 9 a (nowy)**

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

Artykuł 9a**Wskazanie tarlisk i obszarów odbudowy stad ryb**

Najpóźniej do 2020 r. państwa członkowskie wskazują tarliska i obszary, w odniesieniu do których istnieją jednoznaczne dowody, że obszary te wykazują dużą koncentrację ryb poniżej minimalnego rozmiaru odniesienia do celów ochrony, oraz sporządzają wspólne zalecenia zgodnie z art. 12 ust. 2 niniejszego rozporządzenia w celu utworzenia obszarów odbudowy stad ryb, dla stad, do których ma zastosowanie niniejsze rozporządzenie.

Poprawka 62**Wniosek dotyczący rozporządzenia****Artykuł 10 – nagłówek**

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

Całkowite dopuszczalne połowy**Uprawnienia do połowów**

Czwartek, 14 września 2017 r.

Poprawka 63**Wniosek dotyczący rozporządzenia****Artykuł 10 – ustęp 1 a (nowy)**

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

1a. *Podczas przydziału uprawnień do połowów państwa członkowskie uwzględniają obiektywne i przejrzyste kryteria zgodne z art. 17 rozporządzenia (UE) nr 1380/2013.*

Poprawka 64**Wniosek dotyczący rozporządzenia****Artykuł 10 – ustęp 1 b (nowy)**

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

1b. *Podczas wspólnej eksploatacji stad dzielonych z państwami trzecimi państwa członkowskie umożliwiają zgodnie z przepisem art. 33 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 1380/2013 wymienianie się uprawnieniami do połowów.*

Poprawka 65**Wniosek dotyczący rozporządzenia****Artykuł 10 – ustęp 2**

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

2. *Nie naruszając przepisów art. 8, TAC dla stada homarca w strefach ICES IIa i IV, jest sumą limitów połowowych dla jednostek funkcjonalnych oraz prostokątów statystycznych ICES znajdujących się poza jednostkami funkcjonalnymi.*

2. *Dla stada homarca w strefach ICES IIa i IV ustanawia się dopuszczalne limity połowowe dla poszczególnych jednostek funkcjonalnych, a także wspólne TAC dla prostokątów statystycznych znajdujących się poza jednostkami funkcjonalnymi.*

Czwartek, 14 września 2017 r.

Poprawka 66
Wniosek dotyczący rozporządzenia
Artykuł 10 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

Artykuł 10a

Wpływ połowów rekreacyjnych

1. Wszystkie dostępne dane dotyczące połowów rekreacyjnych są analizowane w celu dokonania oceny ich prawdopodobnego wpływu na stada gatunków regulowanych.

2. Rada bierze pod uwagę ocenę, o której mowa w akapicie pierwszym. W przypadku stad, które w znaczącym stopniu są dotknięte połowami rekreacyjnymi, Rada, ustalając uprawnienia do połowów, uwzględni połowy rekreacyjne i w tym celu m.in.:

- a) bierze pod uwagę sumę szacunkowych wielkości połowów rekreacyjnych w oparciu o najlepsze dostępne opinie naukowe, a także najlepsze dostępne opinie naukowe dotyczące uprawnień do połowów handlowych dla całkowitych połowów odpowiadających wartości docelowej śmiertelności połowowej;
- b) nakłada ograniczenia na połowy rekreacyjne, np. dzienne limity ilościowe i sezony ochronne lub
- c) stosuje inne środki, które zostały uznane za odpowiednie.

Poprawka 67
Wniosek dotyczący rozporządzenia
Artykuł 11 – nagłówek

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

Przepisy odnoszące się do obowiązku wyładunku **w odniesieniu do grup 1–7**

Przepisy odnoszące się do obowiązku wyładunku

Czwartek, 14 września 2017 r.

Poprawka 68**Wniosek dotyczący rozporządzenia****Artykuł 11 – ustęp 1 – litera a**

Tekst proponowany przez Komisję

- a) wyłączeń ze stosowania obowiązku wyładunku w odniesieniu do gatunków, w przypadku których **dowody** naukowe wykazują wysokie wskaźniki przeżycia, przy uwzględnieniu cech narzędzia połowowego, praktyk połowowych i danego ekosystemu, w celu ułatwienia wdrożenia obowiązku wyładunku; oraz

---

Poprawka

- a) wyłączeń ze stosowania obowiązku wyładunku w odniesieniu do gatunków, w przypadku których **najlepsze dostępne opinie** naukowe wykazują wysokie wskaźniki przeżycia, przy uwzględnieniu cech narzędzia połowowego, praktyk połowowych i danego ekosystemu, w celu ułatwienia wdrożenia obowiązku wyładunku; oraz

Poprawka 69**Wniosek dotyczący rozporządzenia****Artykuł 11 – ustęp 1 – litera c**

Tekst proponowany przez Komisję

- c) szczegółowych przepisów dotyczących dokumentacji połowowej, w szczególności dla potrzeb monitorowania **wdrażania** obowiązku wyładunku; oraz

---

Poprawka

- c) szczegółowych przepisów dotyczących dokumentacji połowowej, w szczególności dla potrzeb monitorowania **i kontroli, tak aby zagwarantować równe warunki działania przez zapewnienie pełnego przestrzegania** obowiązku wyładunku; oraz

Poprawka 70**Wniosek dotyczący rozporządzenia****Artykuł 11 – ustęp 1 a (nowy)**

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

Środki wskazane w akapicie pierwszym niniejszego artykułu przyczyniają się do osiągnięcia celów przewidzianych w art. 3 niniejszego rozporządzenia, w szczególności do ochrony narybku i ryb w okresie tarła.

Czwartek, 14 września 2017 r.

Poprawka 71
Wniosek dotyczący rozporządzenia
Artykuł 11 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

Artykuł 11a

Środki techniczne

1. Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych, zgodnie z art. 18 niniejszego rozporządzenia i art. 18 rozporządzenia (UE) nr 1380/2013, dotyczących następujących środków technicznych:
  - a) specyfikacji cech narzędzi połowowych i zasad dotyczących ich stosowania, w celu zapewnienia lub poprawy selektywności, zmniejszenia przypadkowych połowów lub zminimalizowania negatywnego wpływu na ekosystem;
  - b) specyfikacji zmian lub dodatkowych urządzeń do narzędzi połowowych, w celu zapewnienia lub poprawy selektywności, zmniejszenia przypadkowych połowów lub zminimalizowania negatywnego wpływu na ekosystem;
  - c) ograniczeń lub zakazu stosowania określonych narzędzi połowowych, a także prowadzenia działalności połowowej na określonych obszarach lub w określonych okresach, w celu ochrony ryb w okresie tarła, ryb poniżej minimalnego rozmiaru odniesienia do celów ochrony lub gatunków ryb innych niż docelowe lub w celu zminimalizowania negatywnego wpływu na ekosystem; oraz
  - d) określania minimalnych rozmiarów odniesienia do celów ochrony stad, do których zastosowanie ma niniejsze rozporządzenie, w celu zapewnienia ochrony młodych organizmów morskich.
2. Środki, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, muszą przyczynić się do osiągnięcia celów określonych w art. 3.

Czwartek, 14 września 2017 r.

Poprawka 97

Wniosek dotyczący rozporządzenia

Artykuł 12 – ustęp 2

Tekst proponowany przez Komisję

2. Do celów ust. 1 niniejszego artykułu zainteresowane państwa członkowskie, które mają bezpośredni interes związany z zarządzaniem, mogą przedkładać wspólne zalecenia zgodnie z art. 18 ust. 1 rozporządzenia (UE) nr 1380/2013 po raz pierwszy nie później niż w ciągu dwunastu miesięcy po wejściu w życie niniejszego rozporządzenia, a następnie przed upływem dwunastu miesięcy od każdego przedłożenia oceny planu zgodnie z art. 17. Mogą również przedkładać takie zalecenia, kiedy uznają to za konieczne, w szczególności w przypadku wystąpienia nagłej zmiany w sytuacji któregośkolwiek ze stad, do których niniejsze rozporządzenie ma zastosowanie. Wspólne zalecenia w sprawie środków dotyczących danego roku kalendarzowego przedkłada się nie później niż w dniu 1 lipca roku poprzedzającego dany rok kalendarzowy.

Poprawka

2. Do celów ust. 1 niniejszego artykułu zainteresowane państwa członkowskie, które mają bezpośredni interes związany z zarządzaniem, mogą przedkładać wspólne zalecenia zgodnie z art. 18 ust. 1 rozporządzenia (UE) nr 1380/2013 po raz pierwszy nie później niż w ciągu dwunastu miesięcy po wejściu w życie niniejszego rozporządzenia, a następnie przed upływem dwunastu miesięcy od każdego przedłożenia oceny planu zgodnie z art. 17. Mogą również przedkładać takie zalecenia, kiedy uznają to za konieczne, w szczególności w przypadku wystąpienia nagłej zmiany w sytuacji któregośkolwiek ze stad, do których niniejsze rozporządzenie ma zastosowanie. Wspólne zalecenia w sprawie środków dotyczących danego roku kalendarzowego przedkłada się nie później niż w dniu 1 lipca roku poprzedzającego dany rok kalendarzowy.

Niezależnie od art. 18 ust. 1 i 3 rozporządzenia (UE) nr 1380/2013 Komisja może przyjmować akty delegowane również w przypadku braku wspólnego zalecenia, o którym mowa w tych ustępach.

Poprawka 74

Wniosek dotyczący rozporządzenia

Artykuł 17 – ustęp 1

Tekst proponowany przez Komisję

Co najmniej po upływie **pięciu** lat od dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, a następnie co pięć lat, Komisja zapewnia dokonanie oceny wpływu tego planu na stada, do których niniejsze rozporządzenie ma zastosowanie, oraz na połowy, w których eksploatowane są te stada. Komisja przedstawia wyniki tej oceny Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.

Poprawka

Co najmniej po upływie **trzech** lat od dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, a następnie co pięć lat, Komisja zapewnia dokonanie oceny wpływu tego planu na stada, do których niniejsze rozporządzenie ma zastosowanie, oraz na połowy, w których eksploatowane są te stada, **oraz zakresu, w jakim cele niniejszego rozporządzenia zostały osiągnięte, w tym odtworzenie stad ryb powyżej poziomów umożliwiających osiągnięcie maksymalnego podtrzymywalnego połowu i postępy w zakresie osiągnięcia dobrego stanu środowiska.** Komisja przedstawia wyniki tej oceny Parlamentowi Europejskiemu i Radzie. **Jeżeli zostanie to uznane za konieczne, Komisja może zdać sprawozdanie wcześniej.**

Czwartek, 14 września 2017 r.

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

Komisja przedkłada Parlamentowi Europejskiemu i Radzie coroczne sprawozdanie na temat postępów w osiąganiu celów niniejszego rozporządzenia oraz na temat stanu stad ryb w odniesieniu do obszarów wodnych i stad objętych zakresem niniejszego rozporządzenia, możliwie jak najwcześniej po przyjęciu corocznego rozporządzenia Rady w sprawie ustalenia uprawnień do połowów dostępnych na wodach Unii i na pewnych wodach poza Unią. Wspomniane sprawozdanie załącza się do sprawozdania rocznego, o którym mowa w art. 50 rozporządzenia (UE) nr 1380/2013.

Sprawozdanie to zawiera:

- a) wyczerpujące opinie naukowe, na podstawie których ustalono uprawnienia do połowów, oraz
- b) uzasadnienie naukowe zgodności ustanowionych uprawnień do połowów z celami i przepisami niniejszego rozporządzenia, w szczególności z wyznaczonymi celami śmiertelności połowowej.

Poprawka 75

Wniosek dotyczący rozporządzenia

Artykuł 18 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

Artykuł 18a

Wsparcie z Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego

Środki czasowego zaprzestania przyjęte w celu realizacji celów planu uznaje się za czasowe zaprzestanie działalności połowowej do celów art. 33 ust. 1 lit. a) i c) rozporządzenia (UE) nr 508/2014.

(Ten artykuł powinien zostać umieszczony w rozdziale X)

Czwartek, 14 września 2017 r.

Poprawka 85
Wniosek dotyczący rozporządzenia
Załącznik I

Tekst proponowany przez Komisję

1. Grupa 1:

<i>Stado</i>	<i>Docelowy wskaźnik śmiertelności połowowej zgodny z dążeniem do osiągnięcia maksymalnego podtrzymywalnego połowu (F_{MSY})</i>	
	<i>Kolumna A</i>	<i>Kolumna B</i>
Dorsz atlantycki występujący w Morzu Północnym	0,22–0,33	0,33–0,49
Plamiak	0,25–0,37	0,37–0,52
Gładzica występująca w Morzu Północnym	0,13–0,19	0,19–0,27
Czarniak	0,20–0,32	0,32–0,43
Sola występująca w Morzu Północnym	0,11–0,20	0,20–0,37
Sola występująca w cieśninie Kattegat	0,19–0,22	0,22–0,26
Witlinek występujący w Morzu Północnym	Nie określono	Nie określono

2. Grupa 2

Homarzec – jednostka funkcjonalna (JF)	Docelowy wskaźnik śmiertelności połowowej zgodny z dążeniem do osiągnięcia maksymalnego podtrzymywalnego połowu (F_{MSY}) (jako wielkość odłowu)	
	Kolumna A	Kolumna B
Rejon IIIa JF 3 i 4	0,056–0,079	0,079–0,079
Farn Deeps JF 6	0,07–0,081	0,081–0,081
Fladen Ground JF 7	0,066–0,075	0,075–0,075
Firth of Forth JF 8	0,106–0,163	0,163–0,163
Moray Firth JF 9	0,091–0,118	0,118–0,118

Poprawka

1. Grupa 1

Wartości zawarte w tabeli odpowiadają wartościom wynikającym z najnowszej wersji opinii ICES sporządzonej na „wniosek UE skierowany do ICES w sprawie dostarczenia wskaźników F_{MSY} dla wybranych stad Morza Północnego i Morza Bałtyckiego”

STADO	Docelowe wskaźniki śmiertelności połowowej zgodne z dążeniem do osiągnięcia maksymalnego podtrzymywalnego połowu (F_{MSY})	
Dorsz atlantycki występujący w podob-szarze IV i zachodnich rejonach VIIId i IIIa	F_{MSY} lower–F_{MSY}	

Czwartek, 14 września 2017 r.

Plamiak występujący w podobszarze IV i zachodnich rejonach VIa i IIIa	$FMSY_{lower}-FMSY$	
Gładzica występująca w podobszarze IV i rejonie IIIa	$FMSY_{lower}-FMSY$	
Czarniak występujący w podobszarach IV i VI oraz rejonie IIIa	$FMSY_{lower}-FMSY$	
Sola występująca w podobszarze IV	$FMSY_{lower}-FMSY$	
Sola występująca w podobszarze IIIa i podrejonach 22–24	$FMSY_{lower}-FMSY$	
Witlinek występujący w podobszarze IV i rejonie VIId	$FMSY_{lower}-FMSY$	
Żabnica w rejonie IIIa i podobszarach IV i VI	$FMSY_{lower}-FMSY$	
Krewetka północna występująca w rejonach IVa część wschodnia i IIIa	$FMSY_{lower}-FMSY$	

2. Grupa 2

Wartości zawarte w tabeli odpowiadają wartościom wynikającym z najnowszej wersji opinii ICES sporządzonej na „wniosek UE skierowany do ICES w sprawie dostarczenia wskaźników F_{MSY} dla wybranych stad Morza Północnego i Morza Bałtyckiego”

Homarzec – jednostka funkcjonalna (JF)	Docelowe wskaźniki śmiertelności połowowej zgodne z dążeniem do osiągnięcia maksymalnego podtrzymywalnego połowu (F_{MSY}) (jako wielkość odłowu)	
	Kolumna A	
Rejon IIIa JF 3 i 4	$FMSY_{lower}-FMSY$	
Farn Deepes JF 6	$FMSY_{lower}-FMSY$	
Fladen Ground JF 7	$FMSY_{lower}-FMSY$	
Firth of Forth JF 8	$FMSY_{lower}-FMSY$	
Moray Firth JF 9	$FMSY_{lower}-FMSY$	

Czwartek, 14 września 2017 r.

Poprawka 77
Wniosek dotyczący rozporządzenia
Załącznik II

Tekst proponowany przez Komisję			Poprawka		
Załącznik II			Załącznik II		
Punkty odniesienia do celów ochrony			Punkty odniesienia do celów ochrony		
(o których mowa w art. 7)			(o których mowa w art. 7)		
1. grupa 1:			1. grupa 1:		
STADO	Minimalny punkt odniesienia biomasy stada tarłowego (w tonach) (MSY Btrigger)	Najniższa masa tarłowa (w tonach) (MSY Blim)	STADO	Minimalny punkt odniesienia biomasy stada tarłowego (w tonach) (MSY Btrigger)	Najniższa masa tarłowa (w tonach) (MSY Blim)
				Kolumna A	Kolumna B
Dorsz atlantycki występujący w Morzu Północnym	165 000	118 000	Dorsz atlantycki występujący w podobszarze IV i zachodnich rejonach VIII i IIIa	165 000	118 000
Plamiak	88 000	63 000	Plamiak występujący w podobszarze IV i zachodnich rejonach VIa i IIIa	88 000	63 000
Gładzica występująca w Morzu Północnym	230 000	160 000	Gładzica występująca w podobszarze IV i rejonie IIIa	230 000	160 000
Czarniak	200 000	106 000	Czarniak występujący w podobszarach IV i VI oraz rejonie IIIa	150 000	106 000
Sola występująca w Morzu Północnym	37 000	26 300	Sola występująca w podobszarze IV	37 000	26 300
Sola występująca w cieśninie Kattegat	2 600	1 850	Sola występująca w podobszarze IIIa i podrejonach 22–24	2 600	1 850
Witlinek występujący w Morzu Północnym	Nie określono	Nie określono	Witlinek występujący w podobszarze IV i rejonie VIII	Nie określono	Nie określono
			Żabnica w rejonie IIIa i podobszarach IV i VI	Nie określono	Nie określono
			Krewetka północna w rejonach IVa część wschodnia i IIIa	Nie określono	Nie określono

Czwartek, 14 września 2017 r.

Tekst proponowany przez Komisję			Poprawka		
2. grupa 2:			2. grupa 2:		
Homarzec jednostka funkcjonalna (JF)	– Minimalny punkt odniesienia liczebności (w milionach) (Abundancebuffer)	Minimalny punkt odniesienia liczebności (w milionach) (Abundancelimit)	Homarzec jednostka funkcjonalna (JF)	– Minimalny punkt odniesienia liczebności (w milionach) (Abundancebuffer)	Minimalny punkt odniesienia liczebności (w milionach) (Abundancelimit)
				Kolumna A	Kolumna B
Rejon IIIa JF 3 i 4	N.d.	N.d.	Rejon IIIa JF 3 i 4	N.d.	N.d.
Farn Deeps JF 6	999	858	Farn Deeps JF 6	999	858
Fladen Ground JF 7	3 583	2 767	Fladen Ground JF 7	3 583	2 767
Firth of Forth JF 8	362	292	Firth of Forth JF 8	362	292
Moray Firth JF 9	262	262	Moray Firth JF 9	262	262

Poprawka 78**Wniosek dotyczący rozporządzenia****Załącznik II a (nowy)**

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

Załącznik IIa**Gatunki objęte zakazem połowów**

- a) *raja promienista (Amblyraja radiata)*;
- b) *następujące piłokształtne:*
- (i) *Anoxypristis cuspidata*;
  - (ii) *piła karłowata (Pristis clavata)*;
  - (iii) *piła drobnozębna (Pristis pectinata)*;
  - (iv) *piła zwyczajna (Pristis pristis)*;
  - v) *Pristis zijsron*;
- c) *długoszar (Cetorhinus maximus) i żarłacz biały (Carcharodon carcharias)*;
- d) *kompleks gatunków (Dipturus cf. flossada i Dipturus cf. intermedia) rai gładkiej (Dipturus batis)*;

Czwartek, 14 września 2017 r.

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

- e) kolczak smukły (*Etmopterus pusillus*) na wodach Unii w podobszarze ICES IV i rejonie ICES IIIa;
- f) *Manta alfredi*;
- g) *Manta birostris*;
- h) następujące ryby z rodzaju *Mobula*:
  - (i) *mobula* (*Mobula mobular*);
  - (ii) *Mobula rochebrunei*;
  - (iii) *Mobula japanica*;
  - (iv) *Mobula thurstoni*;
  - (v) *Mobula eregoodootenkee*;
  - (vi) *Mobula munkiana*;
  - (vii) *Mobula tarapacana*;
  - (viii) *Mobula kuhlii*;
  - (ix) *Mobula hypostoma*;
- i) raja nabijana (*Raja clavata*) w wodach Unii rejonu ICES IIIa;
- j) rochowate (*Rhinobatidae*);
- k) anioł morski (*Squatina squatina*);
- l) łosoś (*Salmo salar*) i troć wędrowną (*Salmo trutta*) przy użyciu jakichkolwiek sieci ciągnionych podczas połowów w wodach poza sześciomilowym pasem mierzonym od linii podstawowych państw członkowskich w podobszarach ICES II i IV (wody Unii);
- m) ikrzyce langusty (*Palinuridae* spp.) oraz ikrzyce homara (*Homarus gammarus*), z wyjątkiem sytuacji, gdy używa się ich do celów bezpośredniego zarybiania lub przesiedlenia.

ISSN 1977-1002 (wydanie elektroniczne)
ISSN 1725-5228 (wydanie papierowe)

Urząd Publikacji Unii Europejskiej
2985 Luksemburg
LUKSEMBURG

PL